Intézet) arra késztetik, hogy ún. szociális lakásépítéssel is elősegítsék a lakáskérdés megoldását. A város beépítettségi viszonyainak fejlődése szempontjából ezek között az építkezések között a legjelentősebbek az OTI angyalföldi építkezései. Az eddig beépítetlen területen kistelkes ikerházak, csoportházak sora keletkezik. A körülépített udvaros megoldással szemben új kezdeményezést jelent az OTI Tisza Kálmán téri (Köztársaság tér) sávházas bérházcsoportja. A nagyvállalatok nyugdíjintézetei számos bérházat építettek, ezek jó, gyakran luxus kivitelükkel a vállalat bonitását is reprezentálják.

A harmincas évek második felében a budai hegyvidék erőteljesebb beépítése is megindul. Ez a társasházak építését lehetővé tevő rendeletnek köszönhető. Az új építészet a hegyvidék arculatát jelentősen megváltoztatja, hiszen a Pasarét, Rózsadomb, Kissvábhegy, Farkasrét nagyrészt ebben az időben épül be. Fejlődésükben fontos szerepet játszanak a közlekedési hálózat új vonalai: Szépvölgyi út, Istenhegyi út stb., az autóbusz elterjedése, a Fogaskerekű vasút villamosítása. A nyári lakás új formái is jelentkeznek: a Svábhegy, majd a Széchenyi hegy oldalában szállodaszerű társasházak épülnek, Csillebércen hétvégi telep keletkezik.

A modern építészet főként tervpályázatok eredményeként a középületek terén is elterjed, bár vele párhuzamosan a historizmus, különösen a kormányzat által támogatott „neobarokk" is tovább él. A Horthy Miklós híd (Petőfi híd) megépítése Lágymányos—Kelenföld fejlődésének ad lendületet. Tervpályázat alapján budai hídfőjének beépítése is megkezdődik. A harmincas években bontják el a Tabán apró házait és a Döbrentei téri bérházakat, köztük a Közmunkatanács régi székházát, egyidejűleg a Madách út megnyitásaként elkészül az új székház. Megépül az új Hegyalja út. A Széll Kálmán téri (Moszkva tér) villamos gócpont kiépítése már a második világháború idejére esik. (E korszak építészetének részletes értékelésére vonatkozólag l. többek között „Budapest építészete a két világháború között" c. tanulmányomat. Műemlékvédelem 1982. 2. sz.)

Budapest ostroma. A város arculatának eltorzulása. Hídroncsok. Romokban álló Duna-part, Vár és Várnegyed. Az Attila úton négyemeletes házba fúródott repülőgép. Felszakított útburkolatok, romos, kiégett házak. Égnek meredő vasgerendák. Sérült házak tömege. Ideiglenes pontonhíd a Dunán (majd: Kossuth-híd), a villany, a vízszolgáltatás, a közlekedés megindulása. Romeltakarítás csaknem az egész lakosság résztvételével. Árusítás asztalokról, bódékból, üvegezetlen portálok mögül. A Moszkva téren tetőcseréppel megrakott vagonok. Az Újjáépítési Kormánybizottság dönt: mi állítható helyre, mit kell lebontani. Sorbanállás az üvegkiutalásért.

Ha ma visszatekintve azt vizsgáljuk, hogy az ostrom pusztításának következményei milyen helyrehozhatatlan károkat okoztak, vagy milyen lehetőségeket teremtettek Budapest arculatának kedvezőbbé tételéhez, kárként mindenekelőtt a pesti Duna-part házsorának pusztulását kell említeni. Ehhez hozzájárul néhány súlyosan sérült értékes épületnek, mindenek előtt a Lloyd palotának indokolatlan elbontása. Budán az ostrom — végeredményben — a városkép javulását eredményezi. Vitatható a Palota átépítésének módja, de növekednek a város értékei a várfalak helyreállításával, a régi palota feltárásával, a Várnegyedhez nem illő magasságú épületek elbontásával, átépítésével. A romos állapot lehetővé teszi az épületek műemléki értékeinek feltárását, szakszerű helyreállításukat. A Várnegyed törmelékével feltöltik a Vérmezőt; Buda értékes parkkal gazdagodik. Az Erzsébet-híd pusztulása is végeredményben kedvező változást jelent. Lehetővé válik pesti hídfőjének lesüllyesztése, a Belvárosi templom kiszabadítása, az Erzsébet-királyné emlék helyén Contra-Aquincum romjainak feltárása. A lebombázott foghíjak nagyrésze a réginél nem rosszabb épületekkel épül be. Sikerül elhárítani néhány fenyegető bontási szándékot: a Rókus kápolnáét, a Batthyány téri Erzsébet templomét, az Arany János utca klasszicista házaiét.

A legsürgősebb helyreállítások utáni időszakot a városképben elsősorban a modern építészet irányzatát követő középületek: minisztériumok, szakszervezeti székházak, rendelőintézetek megjelenése jelzi. A pesti Duna-parton, a Belvárosban, főforgalmi útvonalak mentén épülnek, új hangot jelentenek a város arculatában. Részben meglevő épületek gyökeres átalakításával keletkeznek. A minimális mennyiségű lakásépítés „sávházak" és „pontházak" formájában modern együttesek kialakítására törekszik, elsősorban a munkáslakta peremtelepülésekben: Újpesten és Csepelen, de tervezett együttes első tagjaként a budai Duna-parton is megépül a „pontház". Úgy tűnik, a város nagyszabású, korszerű megújulásának időszaka kezdődik. Elgondolások születnek a belső városrészek újjáépítésére, a Dunaparti szállodasorra, a Vérmező és a Tabán összenyitására. Az időszak utolsó, nagyszabású építkezésének, a Népstadionnak a befejezése már a következő, szocreálnak „becézett" időszakra nyúlik át.

Ez utóbbi, nálunk mindössze néhány évig tartó periódusnak valamelyest is átfogó kritikája-értékelése még várat magára. Legnagyobb hibájának azt tartom, hogy egy természetes építészeti folyamatot hirtelen, erőszakkal változtatott meg. Reprezentatív törekvéseivel szemben a visszahatás: az építészeti szempontok háttérbe szorulása a város arculatában károsabban jelentkezik, mint az időszaknak Budapesten nem nagy mennyiségű és viszonylag szerény építkezései. Hiszen a nagyszabású, reprezentációra irányuló tervek, elgondolások, mint a csepeli kultúrpalota, a lágymányosi építész-egyetem, a városközpont átépítése (szerencsére) nem valósultak meg. Ezeknek az éveknek egyetlen reprezentatív helyen álló középülete: a Műszaki Egyetem R épülete, a később mellé épült jellegtelen épületek között azt példázza, hogy a jó építész még kerékbe törve is képes viszonylag jót alkotni. A lakásépítés mennyisége minimális. Az 1953. évi kormányprogram nyomán megvalósult kisebb lakótelepek közül a Kerepesi úti, a Nagy Lajos király úti a legjelentősebbek. Ma erényüknek tekintjük viszonylag szerény voltukat, amellyel nem rínak ki a környezetből. A megvalósult építkezéseknél nagyobb kárt okozott a Dózsa György útnak sivár felvonulási útvonallá alakítása a Liget értékes fáinak kivágásával. Az ipari építészet terén kevésbé érvényesülnek a megkötöttségek, az ez időszakban felépült néhány ipari üzem ezért a modern építészet folyamatosságát képviseli.

A város arculatának az ötvenes évek közepétől máig terjedő időszakában bekövetkezett változásáról nehéz összefoglaló képet adni.

Legjelentősebbnek a peremvárosokkal (1950-ben) egyesített Nagy-Budapestben való gondolkodásunkat tartom. Ha ma Budapest arculatáról beszélünk, ehhez Újpest, Kispest, Pesterzsébet, Csepel, Budafok stb. annál is inkább hozzátartozik, mert hiszen köztük és a régi Budapest közti területek nagyobbára beépültek, az egész nagyváros lényegében összefüggő szövedéket alkot. A másik alapvető változás a hagyományosan monocentrikus, szélei felé alacsonyodó város morfológiájának változása. A külső városrészekben felépült lakótelepek kiemelkednek az alacsony beépítésből és mintegy bolygóként jelentkeznek a városmag körül. Aki ma a Gellérthegyről letekint, szeme a távolba vesző, ellaposodó, a környező mezőkbe olvadó város helyett a horizonton kiemelkedő épületcsoportok világos tömegeit látja. A környezettől elütő magasságú épülettömegek a Duna-partok mentén, sőt a belső várostestben, a Józsefvárosban is jelentkeznek. — A lakótelep-problémák, a lakótelepek indokoltságának vagy szükségességének, léptékének, megjelenésének tárgyalása, értékelése, kritikája túlmenne e rövid tanulmány terjedelme adta lehetőségeken. Egy bizonyos: a lakótelepek a város arculatában, egyben lakosai életmódjában is jelentős változást, új lépteket jelentenek A város gyors növekedésével összefüggő időszak termékei. E körülmény tudomásulvétele sem menti hiányosságaikat, telepítésüknél, elrendezésüknél, építészeti kialakításuknál tett szükségszerű vagy szükségtelen kompromisszumokat és ma is fennálló befejezetlenségüket.

Kedvezőtlen változás a város arculata szempontjából a budai hegyvidék sűrű, sok helyen túlzsúfolt beépítése, ezzel fásított, zöld jellegének csökkenése. Ez már akkor is sajnálatos, ha egyben az életszínvonal emelkedésének jele és ha az új épületek egy része magas építési színvonalú. Az építésügyi szabályzat adta lehetőségek maximális kihasználása, sok esetben túllépése (főként közületi, vállalati építkezések esetében), a telkeken álló faállomány indokolatlan kivágása, lejtős telkek egyenesre gyalulása, kilátások eltakarása, joggal kifogásolható, ugyanúgy, mint az — eredetileg a beépítés fellazítása érdekében tervezett — pontházszerű magas épületek elszaporodása, hegygerincek vonulatába vágó elhelyezése.

Az építőipar termelőképességének új építkezésekre koncentrálása együtt jár a belső városrészek elhanyagolásával, leromlásával. Megfelelő karbantartásukra, felújításukra az építőipar felkészületlensége mellett az anyagi feltételek is hiányoznak. Az e téren újabban tett erőfeszítések ellenére növekszik a feszültség az egyes városrészek színvonala között. Ehhez társadalmi szegregálódás és az épületeknek és környezetüknek elhanyagolása is hozzájárul. Ma már mindjobban felismerjük régi városrészeink értékeit. Ezek felszínre hozása, a város arculatában is tehertételként jelentkező visszásságoknak megszüntetése soron következő fontos feladatunk. A főútvonalak sortatarozása, összehangoltságra törekvő színezése ebben a vonatkozásban csupán első lépésnek tekinthető.

Preisich Gábor

3

4

3. A Budai vár látképe a két világháború között
4. A Hilton Szálló Budapest városképében

3. Vue du quartier du Château d'entre les deux guerres mondiales
4. L'Hôtel Hilton dans la physionomie urbaine de Budapest

5

6

5. Műszaki Egyetem, Gépészmérnöki Kar épületei, Budapest (Építész: Rimanóczy Gyula, 1955)
6. Újpalotai lakótelep (Építész: Tenke Tibor, TTI)

5. Les bâtiments de la Faculté des Ingénieurs mécaniciens de l'Université Polytechnique de Budapest (Architecte: Gyula Rimanóczy, 1955)
6. Cité d'habitations agglomérées à Újpalota (architecte: Tibor Tenke TTI)

A Duna-part változásai

A mai Budapest területén a történelem kezdete óta van emberi település. A fontos kereskedelmi útnak számító Duna épp ezen a helyen tette lehetővé az átkelést a hegyvidék és az Alföld között. E terület lakói kezdettől fogva érezték mindkét földrajzi táj, a kedvező éghajlati adottságok, a gazdag hőforrások előnyeit. A település jellege sokszor változott a történelem folyamán. 400 évig a Duna a Római Birodalom limese. A rómaiak a bővízű gyógyforrásokra utaló nevű Aquincumból kormányozzák az Ister menti tartományt. A népvándorlás viharos évszázada után itt alakul ki a középkori magyar királyság székhelye. Később a 150 évig tartó török uralom alatt keleti várossá válik. Az 1686-os ostrom után egy ideig csendes kisváros Bécs árnyékában.

A 18. században eltűnt régi városfal helyére a reformkor a Duna-partra kétemeletes klasszicista palotasort épített. Ez elé az akkori kisvárosi léptékhez illő, a régi városfal zártságát idéző tartózkodóan előkelő Duna-sor elé épül — a rakpartoknak a 19. század második felében való kiépítése után — a gyorsan világvárossá növekedett Budapest méreteinek megfelelő 4—5 emeletes eklektikus szállodasor. Az európai nemzetek fővárosait létrehozó gazdaságpolitika akkortájt mindenütt hasonló léptékváltáshoz vezetett. Az egyes épületek építészeti értékét ugyan sokan vitatták, de együttesen — folytatva a zártság és a horizontalitás hagyományát — a Duna-partnak az Erzsébet-híd és a Lánchíd közötti szakaszán, a 2000 éves római erőd, a barokk plébániatemplom, a régi pesti városháza helyén épült piaristaház, valamint a ma Roosevelt térnek nevezett régi Rakpiac között biztosították a világváros nagyvonalú megjelenését. A Carlton, a Bristol, a Hungária és a szállodasor legészakibb tagja, a Dunapalotára átkeresztelt Ritz Szálló, annak a régi Pester Lloyd-épületben üzemeltetett „dépendance"-a, valamint a szállodasort kiegészítő étterem és kávéházsor — a Negresco, a Vigadó tér közepén állott Hangli, a Dunacorso, Dubarry és Mignon — előtt alakult ki a Duna-korzó, amely az akkori Budapestnek éppen olyan jellegzetessége volt, mint Párizsnak a Champs Elysées, Velencének a Szent Márk tér vagy Bécsnek a Ring.

A korzó nemcsak az idegenforgalomnak volt a központja, ahol a Dunával párhuzamos, széltől védett zárt utcák helyett jó idő esetén a budapesti panoráma gyújtópontjában, az előkelő szállodák és kávéházak előtt sétálhattak és üldögélhettek, nézelődhettek a város lakói és látogatói, miközben hallgathatták a kávéházakból kihallatszó zenét, de egyben a metropolisz egyik legfontosabb forgalmi útvonala, a főváros közlekedésének észak—déli tengelye is. Már a harmincas években felvetődött a korzót a Dunától elvágó 2-es villamosnak a rakpart alatti raktárok helyén való vezetésével és a korzónak a belváros forgalmától, valamint az — időközben rohamosan fejlődő Lipótváros és az akkor már tervezett mai Petőfi-híd által fejlődésnek induló déli városrészek közötti — átmenő forgalomtól való szabaddá tétele. Az akkoriban jelentősebb forgalmat lebonyolító hajóállomásokat a Petőfi térről és az Eötvös térről az Erzsébet-híd és az akkori Ferenc József-, ma Szabadság-híd közötti partszakaszra helyezték. 1934 őszén a Mérnök és Építész Egylet eszmei tervpályázatot írt ki a Vigadó tér és a vele kapcsolatos korzószakasz forgalmi és esztétikai kérdéseinek a megoldására, melynek első díját ifj. Benkhardt Ágost és Cserba Dezső nyerte (tervét lásd előző számunk 15. oldalán). Pályaművükben a korzó alatt zárt szelvényben javasolják annak a Duna-menti átmenő forgalomnak a vezetését, amelynek befogadására az üzleti élet által megkívánt szűk belvárosi utcák nem alkalmasak. Ennek keleti oldalán ugyancsak felszín alatt javasolják vezetni a város villamosvasút-hálózatához nem eléggé kapcsolódó 2-es villamost, amelyet összekapcsolnak a földalatti villamos vasútnak a Vörösmarty tér - Deák téri szakaszából a Vigadó tér alatt jól kialakítható végállomásával. Ennek a tervnek a megvalósulása nemcsak a korzót szabadította volna meg a szintben vezetett villamos és az autóforgalom által okozott kellemetlenségtől, hanem az alsó rakpartot is a korzóhoz csatolta volna.

Az ostrom talán a pesti korzó elpusztulásával okozta a legfájdalmasabb veszteséget. Hiszen itt végleg eltűnt valami, ami a város arculatát meghatározta. A felrobbantott hidakat újjáépítették. A várnegyed pusztulása számos kirívó hiba korrigálására is alkalmat adott. A Palota helyreállítása pedig Zsigmond és Mátyás Budavárának, a magyar múlt értékeinek a felszínre kerüléséhez vezetett, amire az esztelen pusztítás nélkül gondolni sem lehetett volna. A Közmunka Tanács által a Duna-korzó újjáépítésére 1946-ban kiírt tervpályázatra 72 pályamű érkezett. Ezek közül Kotsis Iván professzor terve volt az egyetlen, amely az akkor még álló kiégett romos szállodasor helyreállítását javasolta. A díjnyertes pályatervek — Schőmer Erviné, az Olgyayaké és Kamarássy Jenőé — mind teljesen újszerű, egységes

Folytatódik a 14. oldalon

2

A Duna-korzó

1

3

4

A Forum Szálló elkészülte után lelkesült nyilatkozatok hangzottak el arról, hogy végre helyreállítottuk a Duna-parti korzót, hogy újból régi fényében ragyog az egykori promenád. Mert íme, az új lámpák, az új utcaburkolat, és lám szorgos munkával sikerült felkutatni egy Buchwald-széket és aztán néhányat újragyártani és kirakni a szálló elé. Az mondjuk csak jellemző, hogy a Buchwald-szék, amiről azt mondták, hogy pontos mása az eredetinek, nem pontos más. Elgondolkoztató, hogyha már nekiláttak egy régi tárgy rekonstruálásának, akkor miért pontatlanul másoltak? Elég csak a támla felső keresztlécét megnézni: felső része régen íves volt, most pedig egyenes. Annak idején nem ötven Buchwald-szék árválkodott a korzón, hanem ennek legalább a tízszerese, ha nem hússzorosa. Régen nem volt különleges burkolat, amelynek fugájába egyébként könnyen beleszorul a tűsarok, vagy hasra eshet a sétáló, ha véletlenül éppen erre van kedve sétálni. Nem volt különleges lámpa. Nem volt egységesen megtervezett utcabútor, vagy divatosabb nevén városi mobilia. A Duna-korzó szállóival, teraszaival, mára tökéletesen megsemmisült hangulatával, „csak úgy" létezett. Elég ránézni erre a néhány archív fényképre, hogy valósággal elképedjünk, micsoda élet és micsoda környezet! Mit kellett volna helyreállítanunk ahhoz, hogy tényleg azt mondhassuk: igen, itt a korzó! Közhely a Duna-part kiemelt helyzetéről beszélni. Elég ma is leülni egy életveszélyesen billenő, ám formatervezett és éppen ezért elképzelhetetlenül kényelmetlen padra, hogy meggyőződjünk — e kilátás, e táj minden odafigyelést, minden törődést megérdemelne. E táj az egyszerű megoldásokat kívánta volna. Csak sajnos, nem kapta és nem kapja meg tőlünk. Kár hivatkozni az egykori korzón hömpölygő tömegre, az öntelt pesti polgárra — elég ha csak a hatvanas évek nyárestéire gondolunk, amikor a még meglevő Dunakert környékén sűrű sorokban tolongott az ifjúság. Igazi városi élet volt a néhány megmaradt szórakozóhely környékén. Az új szállókkal ebből semmit sem sikerült ide visszavarázsolni. A Forum és Atrium a városnak szinte tüntetőleg fordít hátat, arisztokratikusan zárkózik el az utcai élettől. Fantáziátlan kirakatai, amiket a nagyközönséget végül is nem érintő nyugati reklámmal dekoráltak, sivár látványosságként éktelenkednek a város szívében. A lefüggönyözött és a Duna felé forduló utcai front pedig szinte hivalkodóan hirdeti, itt nem a ti életetek zajlik. Nem*

**A cikk 1983. januárjában íródott, azóta ezeket a padokat elszállították a Duna-partról.*

1. Duna-parti korzó
2. Kitekintés a Duna-partra a Negresco kávéház teraszáról
3. Negresco kávéház terasza az 1930-as években (Fotó: Haár Ferenc)

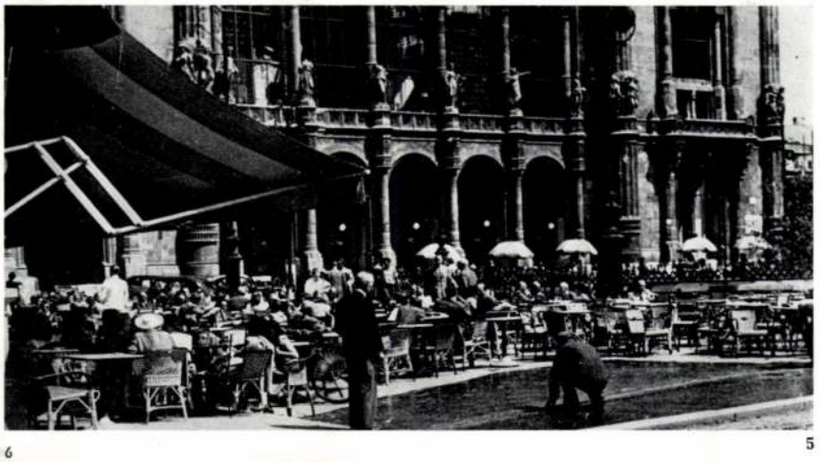

6

5

1. La promenade publique du bord du Danube
2. Perspective du bord du Danube vue de la terrasse du Café Negresco
3. La terrasse du Café Negresco dans les années trente (Photo: Ferenc Haár)

4. Korzó az 1930-as években
5. A Vigadó tér a II. világháború előtt
6. Őszi séta a Duna-korzón (Fotók: Szöllősy Kálmán)

4. La promenade publique dans les années trente
5. La Place Vigadó avant la seconde guerre mondiale
6. Promenade d'automne dans la promenade publique du Danube. Photo: Kálmán Szöllősy)

Folytatódik a 15. oldalon

beépítést javasoltak. Még az is szóba került, hogy az akkor száz évvel azelőtti régi Duna-sorra visszavont építési vonal és a part között parkot létesítsenek, hogy a „történelemben egy lépést hátra lépve" a tradicionális belvárosi homlokzatsor régi jelentőségét visszanyerje. Végülis egy olyan álláspont alakult ki, hogy itt a korábbinál magasabb, 8—10 emeletes, ismét horizontális, de a réginél kevésbé zárt, nyugodt beépítésre van szükség. A pályázat, valamint a szállodák gyors nagyvonalú újjáépítése iránt érdeklődést mutató külföldi tőke hatása alatt a Közmunkák Tanácsa — a Duna Szálló néven helyreállított Bristol és az alig sérült lakásokat és különféle rendeltetésű bérleményeket tartalmazó Phőnix vagy Thonet-ház kivételével — felrobbantotta a szállodasort. A felrobbantott hidak közötti üres telkek előtt természetesen nem éled újjá a Duna-korzó. Az „élet" áthúzódott a Nagykörútra.

1949-ban újjáépült a Lánchíd, de aztán a politikai légkörben bekövetkezett változások lehetetlenné tették a külföldi tőkével való szállodaépítést. 1964-ben a hidak közül utolsónak — még villamosforgalommal — végre elkészült a réginél jóval nagyobb forgalmi átbocsájtó képességű Erzsébet-híd is, és az építési konjunktúra beindulásával 1969 szilveszterén a régi Carlton, Bristol és Hungária helyén megnyílt a Duna-Intercontinental. Ezzel kezdetét vette a szállodasor helyreállítása. Reméltük, a Duna-korzó újjáélesztése is.

A Városrendezési és Építészeti Főosztály megrendelésére Finta József (LAKÓTERV), a szálló tervezője több változatot készített a Duna-parti sáv Intercontinental által jelentkező új léptékének megfelelő teljes újjáépítésére. A változatokat a főváros belső kerületeire elkészült — a hivatalos térképszelvények szerinti részekből összerakható — famodellen a Fővárosi Tanács akkori kiállítótermében és Kollányi Ágoston „Budapest tegnap, ma, holnap" c. filmjében bemutatták. E tervezés során újjáéledtek és tovább alakultak az 1934. évi Mérnök- és Építészegylet Duna-korzó pályázatában felvetett és azóta számos tervben továbbélő gondolatok is. A 2-es villamosnak Győrffy Lajos (BVTV) forgalmi terve szerint a Lánchíd és Erzsébet-híd közötti rakparti raktárak helyére való lesüllyesztése, akkor az építési konjunktúra talán legszebb éveiben a megvalósulás küszöbén állónak látszott. Ezzel a vágányok mai helyén kialakítható lett volna a gyalogsétány. A villamosúr-

1. Gádoros Lajos, Jankovich István, Málnai László és Preisich Gábor megvásárolt terve
2. Olgyay Aladár és Viktor díjazott terve

1. Les projets de Lajos Gádoros, István Jankovich, László Málnai et Gábor Preisich ayant été achetés
2. Le projet d'Aladár et Viktor Olgyay ayant remporté un prix

Folytatódik a 16. oldalon

1

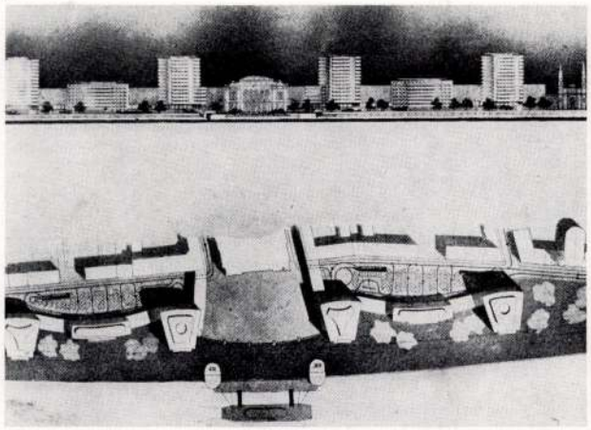

2

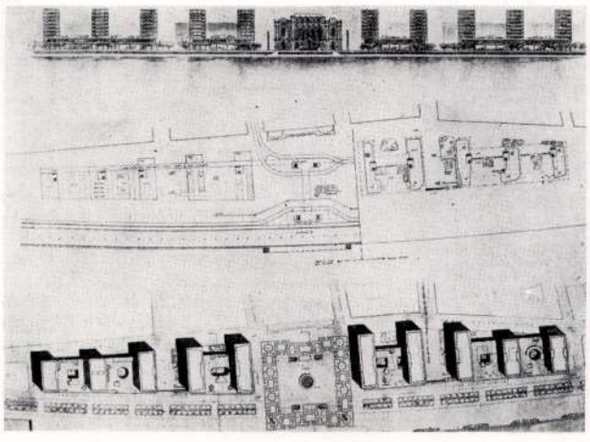

3

4

5

Folytatás a 13. oldalról

mintha a Negresco, Hungaria és Bristol meg a többi közönsége, teraszainak a vendégserege egy lett volna a főváros lakosságával, de a teraszokra leülve mégis úgy érezhette magát az ember, hogy ennek a városnak a lakója, hogy ide tartozik. A teraszok az egykori Duna-korzón milyen egyszerűek voltak! Vászontető hajlott ki föléjük, egyszerű és logikus, mondhatni kézenfekvő megoldást választottak a tulajdonosok. Nem kellett ernyőt mímelő műanyag-borzalom, vagy zavaros szerkezetű — vázú terasz. Nézegetve — és soha meg nem unva e képeket — azon tűnődik a magamfajta laikus: hát lehet, hogy nem is olyan kézenfekvő a dolog, hogy a Duna-partra teraszt kell tenni? Hogyan is történhetett, hogy újból ilyen lehetőséget szalasztottunk el? Hozzá kell tenni, hogy az Intercontinental kicsit megemelt és mellvéd mögé bújtatott terasza is valami előkelő távolságtartást fejez ki, éppen ezért messze van az ideálistól. S végignézve a mai Duna-korzón szomorúan csóváljuk a fejünket, amikor arról olvasunk az újságokban, hogy itt most valami helyreállt.

Bodor Ferenc

A 12—17. oldalon közölt archív fényképfelvételek közül a 12/1; 13/6; 14/4, 5; 15/6, 7, 8, 9; 16/3, 4 és 17/5, 6, 7, 8 számúakat Szőllősy Kálmán fotóművész készítette és Bodor Ferenc bocsátotta őket rendelkezésünkre. A 12/2; 13/3, 4, 5 és 14/3 számú felvételt a „Szépítők" Műemléki Tervező PJT-től kaptuk, és a Budapesti Történeti Múzeum kiscelli gyűjteményéből származnak.

6

7

3. A korzó a Carlton Szálló ablakából (1930)
Fotó: Seidner Zoltán
4—5. A pesti Duna-part a két világháború között
6. A két Klotild palota a volt Eskü térrel
7. A régi Erzsébet-híd Buda felől
8—9. A korzó
Fotó: Szöllősy Kálmán

8

9

3. La promenade publique vue de la fenêtre de l'Hôtel Carlton (1930). Photo: Zoltán Seidler
4—5. Le quai du Danube du côté Pest dans la période d'entre les deux guerres mondiales
6. Les deux palais Klotild encadrant l'ancienne Place Eskü
7. L'ancien Pont Elisabeth vu du côté Buda
8—9. La promenade publique
Photo: Kálmán Szöllősy

szelvényt úgy tervezték, hogy ha a metró észak—déli vonalának azóta részben bekövetkezett üzembehelyezése után a 2-es villamos megszüntetését határoznák el, a villamosvasút részére létesítendő 550 m hosszú, árvíztől védett keretalagút a közúti forgalom átvezetésére is alkalmas legyen. Ebben a két északi irányú forgalmi sáv lenne vezethető, míg az alsó rakparton haladna a két déli irányba vezető nyomsáv. Azokon a napokon, amikor az alsó rakpart víz alá kerül, az alagút nyomsávjai a két irány között megoszthatók. A villamosvágányok lesüllyesztése következtében 7—12 m közötti szélességűre bővülő felső rakparti sétány az alsó rakparti út fölé nyúló presszó- és söröző-pavilonokkal egészült volna ki. Ezek egyben összeköthetik a szállodákat és a felső rakparti korzót az alsó rakparti sétánnyal, ahol szárnyashajó-, sétahajó-, vízibusz- és vízitaxiállomások kapcsolhatják a szállodasorhoz, a belvárosi korzóhoz a Dunakanyart, a Margitszigetet, a Tabánt, a Várhegyet és a túlsó part gyógyfürdőit. Itt lehet elhelyezni egy a régi kosaras Duna-strandokra emlékeztető, úszóműre szerelt medencefürdőt is, színes napozóernyőkkel.

A Hiltonnal aztán nem sikerült folytatni a szállodasor építését. A nagy nevű cég nyilvánvalóan nem akart odatelepedni másodiknak, ahol a konkurense volt az első. Így a Pintér Béla (KÖZTI) tervezte szálló a Mátyás-templomtól északra levő — a középkori domonkos kolostor maradványait is magába foglaló romoknak a műemlékvédelmi hatóság előírásai szerinti megtartásával, a pusztítás előtti épület körvonalak közé való illeszkedés feltételeinek a szigorú figyelembevételével tette teljessé az ország legnagyobb látogatottságú idegenforgalmú pontjának, a budai panoráma egyik fókuszát képező Halászbástyának a környékét.

Aztán az Osztrák Idegenforgalmi Hitel és Építési Konstrukció keretében nyílt lehetőség a szállodasor továbbépítésére. Finta Józsefnek (LAKÓTERV) a régi Ritz vagy a Dunapalota helyére épült Forum szállodája és Zalaváry Lajosnak (KÖZTI) az egykori Lloyd-palota helyére épített Atrium—Hyatt—MALÉV szállodájával végre kezd kibontakozni a mai Budapest léptékéhez illő pesti Duna-part képe. Ebben már nyoma sincs az egykori városfalra emlékeztető horizontalitásnak, mely itt olyan szépen követte a belső szakaszon összeszoruló Duna íves vonalát, és amelyet — a Vigadót is szépen keretező — nyugodt ritmusával a szemközti mozgalmas városkép olyan jó ellentétének éreztünk. Megint véglegessé vált valaminek az elvesztése, ahogyan elveszett a régi kisvárosi Pest klaszszicista Duna-partjának előkelően tartózkodó architektúrája akkor, amikor elébe került az akkor ifjú Budapestet a századforduló igazi nagyvárosává előléptető eklektikus szállodasor, és helyére lépett a mai modern metropolisz új arca. Minél elevenebb, minél dinamikusabb egy város, annál nehezebb a múlt konzerválása. Minél virágzóbb a gazdasági élete, annál gyorsabban újulnak fel folyópartjai, főútvonalai, ezek csomópontjait szegélyező épületei, akkor is, ha az ezek mögötti tömbbelsők

1. Schömer Ervin díjazott terve a Duna-parti szállodasor újjáépítésére (1946)
2. Tárnok Vilmos díjazott terve a Duna-parti szállodasor újjáépítésére (1946)

1. Le projet d'Ervin Schömer ayant obtenu un prix et concernant la reconstruction de la rangée d'hôtels du bord du Danube (1946)
2. Le projet de Vilmos Tárnok ayant obtenu un prix et concernant la reconstruction de la rangée d'hôtels du bord du Danube (1946)

1

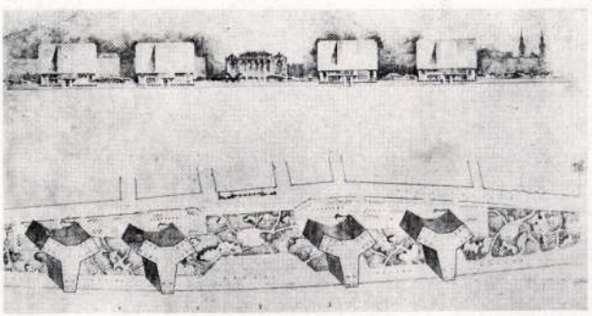

2

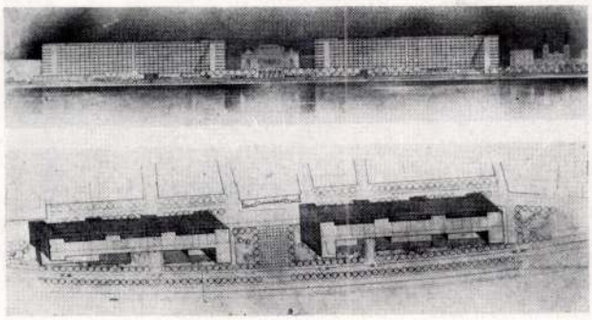

Folytatcdik a 18. oldalon

3

4

5

3. Duna-part a Petőfi-szoborral
4. Ötórai tea a Hungária Szállóban
5. Kávéházi élet a Duna-korzón
6, 8. Élet a Duna-korzón
7. Dunapalota, Ritz Szálló hallja
Fotó: Szöllősy Kálmán

6

7

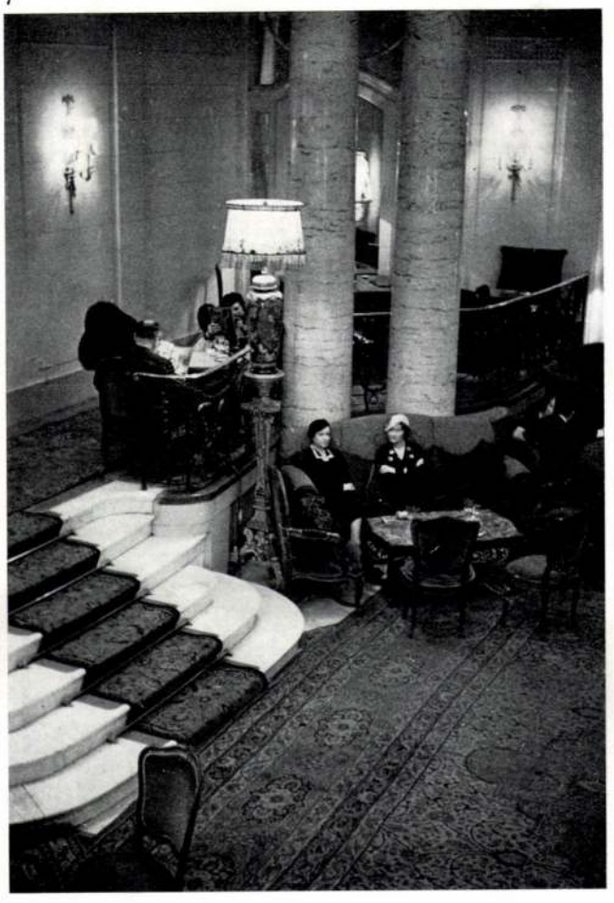

3. Le bord du Danube avec la statue de Petőfi
4. Thé de cinq heures dans l'Hôtel Hungária
5. Au fil de la vie dans les cafés de la promenade publique du Danube
6, 8. Les jours de la promenade publique du Danube
7. Palais « Duna », le hall de l'Hôtel Ritz
Photo: Kálmán Szöllősy

8

sokkal értéktelenebb épületállománya elavulása ellen alig tesznek valamit. A veszteség rovatba írandó értékek — vagy éppen a megszokott városkép elvesztése — miatt ilyenkor természetes, hogy szenvedélyes kritikák is elhangzanak. Szerintem a modern Budapestnek ez az új arca — amelyet a közben ránk szakadt világméretű gazdasági válság évei alatt sikerült felépíteni — nemcsak más, nemcsak több, de minőségileg is jobb, mint a századfordulón épült és az ostrom alatt elpusztul szállodasor volt. A régi zárt városfalra emlékeztető horizontalitás helyére — a sokkal homogénabb funkciójú többi pesti városrész továbbra is horizontális partszakaszai között — egy, a mögöttes Belváros sokfajta funkcióját, az élet egyre fokozódó lüktetését sokkal inkább érzékeltető, korszerű, nagyvonalúbb Duna-parti látkép lépett. Újra egy határozott lépés előre...

Még akkor is, ha jó ideig még számolni kell a Phőnix vagy Thonet-ház fennállásával. Hiszen a város sosem befejezett műalkotás, hanem élő organizmus, mely önmagát sejtjeként megújítva állandóan változik, alakul. Legsikerültebb pontja a Forum és az Atrium közötti Eötvös tér új képe, amelyre bizonyára a világ bármely nagyvárosában büszkék lehetnének. A Wild László (METROBER) által tervezett, jelenleg részben még megvalósítás alatt álló gyalogos zóna kialakítása — az előtte szintben vezetett 2-es villamossal együtt is — határozottan magasabb kategória, mint a régi rosszul tagolt Dunakorzó volt. Legalábbis, ami az „építészeti" megoldást illeti.

És mégis éppen itt csöppen üröm az örömbe: az új szállodasor egy szempontból ma mégis a történelemben való hátrafelé lépésnek tűnik. A régi szállodasor feltétlenül demokratikusabb volt. Az éttermek és a kávéházak, azoknak nagy ponyvákkal, napernyőkkel védett teraszai a járda szintjén voltak, akár a párizsi Champs Elysées kávéházaié. Az éttermek és kávéházak közönsége a Duna-parton ült, élvezhette a korzó hömpölygő életét, a Dunáról érkező friss tiszta levegőt és a panorámának a füstszínő üvegpanelek által meg nem hamisított eredeti színeit. Épp ott, ahol a városnak és a tájnak természetadta egysége, a nagyvonalú tervszerűséggel létrehozott városszerkezet leginkább érezhető. Ma nemcsak a vendéglátóipari árak és a bérből, fizetésből élő lakosság jövedelme közötti különbség teszi jogossá — a klímaberendezések üzemeltetési feltételeivel takargatott — társadalmi szegregáció vádját. Ez különösen a Forum

1. A Duna-part fejlesztési tervének általános metszete. Építész: Finta József (1970)
2. A Duna-part fejlesztési tervének modellje. Építész: Finta József (1970)

1. Coupe générale du projet du développement des bords du Danube. Architecte: József Finta (1970)
2. Modèle du projet de développement du bord du Danube. Architecte: József Finta (1970)

1

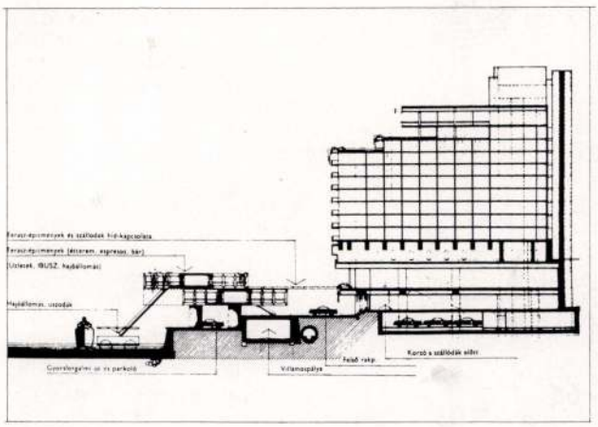

2

3

4

5

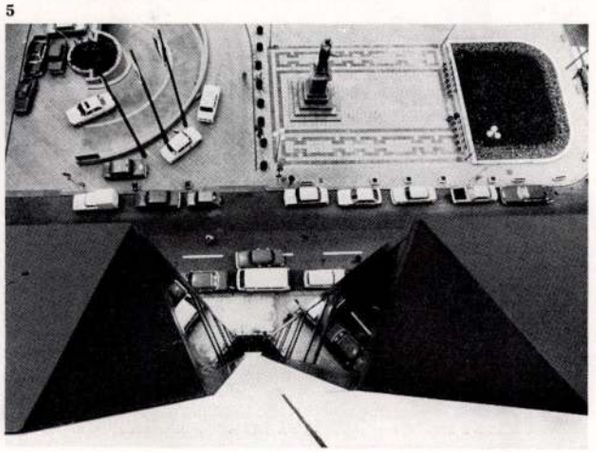

Folytatódik a 20. oldalon

Az új Duna-korzó építése

7

6

A belvárosi gyalogosrendszer egyik legelső megvalósuló eleme a Duna-korzó.

A Fővárosi Tanács Közlekedési Főigazgatóságának döntése alapján az Eötvös tér és Petőfi tér közötti gyalogos zónából először az Eötvös és Vigadó tér közötti szakasz készült el 1982-ben. Jelenleg a teljes korzó épül, befejezése ez évben várható. A terveket a Metró Közlekedésfejlesztési és Beruházási Vállalat Fejlesztési Főmérnökségén készítettük.

A Roosevelt tér mellékterét, az Eötvös-szobor köré szerveződő Eötvös teret az Atrium Szálló és a Forum szálló tördelt térfala határolja. Ezt egészíti ki a villamos pályatest eklektikus korlátja mögött kirajzolódó Budavár sziluettje.

A szálló lehajtó rámpája elég nagy területet hasít ki a térből, szerencsére az alacsony mellvéd a látványt nem zavarja. A rámpa köré tervezett íves behajtóút terve eredetileg kiemelt szegéllyel készült. Az egységes felület érdekében ezt elhagytuk, és az összefüggő burkolt területből a forgalomtól elzárt területet hagyományos formájú lánckorláttal határoltuk le. Az öntöttvas babák közötti lánc figyelmeztető, de a gyalogosok átléphetnek rajta. A Roosevelt tér felől az íves útszegély mellett faragott, tömör mészkőfallal 60 cm magas díszkert készült, amelyben a díszvilágítás is helyet kapott.

A szabálytalan alakú tér 40×40 cm méretű és 6 cm vastag pilisszentiváni műkőlap burkolattal épült (várhatóan a teljes belvárosi gyalogosrendszer burkolóanyaga ez lesz). A szobor körüli téglalap alakú keretezéssel és klasszikus mintázattal piazettát képeztünk ki, melynek burkolata hálós elrendezésével az átlós felületben kis szigetet alkot.

A Forum Szálló és a Thonet-ház előtti terület a Duna-korzó eddig elkészült szakasza. Eredetileg hagyományos öntöttvas oszlopokat terveztünk, de a szoros határidő miatt gömblámpákat lehetett csak beszerezni.

A felszíni kialakításnál nagyon sok közmű szempontot is figyelembe kellett venni. Arra törekedtünk, hogy a lejtések 1—2%-nál ne legyenek nagyobbak, ezért egyedi vonalas rendszerű vízelvezetést terveztünk öntöttvas vízelnyelő rácsokkal.

Az utcabútorozásnál a hagyományos elemeket részesítettük előnyben. Gyártók nem lévén, elég nagy áldozatok árán sikerült ezeket elkészíteni. Az útmenti lezárásoknál gránitszegélyeket és gránitfelhajtókat alkalmaztunk. Az alsó rakpart felé tömör faragott mészkő lépcsők készültek. Az alkalmazott bútorok, illetve építészeti elemek: öntöttvas faveremrács, favédőkosár, hagyományos haideckerfonatos hulladékgyűjtő és a régi korzót idéző Buchwald-székek.

Jelenleg a Duna-korzó talán sivárnak látszik, de gondoljunk a Nagykörút 100 évvel ezelőtti — szinte üres — utcaképeire. Ami most látható, egy épülő félkész színpad, ahova majd a vendéglők kitelepednek, nagyméretű fehér dézsákba növényzet kerül, és még több szék nyújt lehetőséget a pihenésre. A város fokozatosan „belakja" a hőn áhított, közúti forgalomtól mentes szabad területeket és a kedvező évszakokban változó forgatókönyv szerint helyt ad a különféle eseményeknek.

Wild László

3. A Duna-korzó Forum Szálló előtti részlete. (Fotó: Penner Gyuláné)
4. Az új Duna-korzó Atrium Szálló előtti szakasza. (Fotó: Péter Csilla)
5. Az új burkolat részlete az Atrium Szálló tetejéről

3. Section de la promenade du Danube devant l'Hôtel Forum. (Photographie de Mme Gyula Penner)
4. La section de la nouvelle promenade du Danube passant devant l'Hôtel Atrium. (Photographie de Csilla Péter)
5. Détail du nouveau revêtement vu du sommet de l'Hôtel Atrium

6. Dunakorzó részlete Eötvös József szobrával. (Fotó: Penner Gyuláné)
7. Az új Duna-korzó utcabútorai. (Fotó: Wild László)

6. Détail de la promenade du Danube avec la statue de József Eötvös. (Photographie de Mme Gyula Penner)
7. L'ameublement de la nouvelle promenade publique du Danube. (Photographie de László Wild)

2 1

Szálló esetében bántóan szembetűnő mindaddig, amíg a szálló igazgatósága nem nyitja ki az eltolható üvegfalakat a Duna-korzó felé. Ezt a sötét üveglapok mögé való állandó elzárkózást a kifejezetten kellemes klímájú, levegő- és zajszennyeződéstől mentes Duna-parton csak az ország társadalmi-gazdasági fejlettségének alacsony fokával lehetne igazolni.

Itt ilyen szegregációra akkor sem volt szükség, amikor a 9 milliós ország valóban a 3 millió koldus országa volt. A korzón sétáló, üldögélő, nézelődő kispénzű turista vagy helybeli is ugyanannak a Magyari Imrének a cigányzenekarát hallgathatta, amelyet az éttermek, a kávéházak vendégei.

Ma az egyetlen Dunacorso étterem terasza emlékeztet erre a tradícióra. A jelenlegi helyzet azért is veszélyes, mert idegenforgalmunk mai egyértelmű sikerében nem kis része van annak, hogy itt most viszonylag kiegyensúlyozott, kellemes légkörben, elfogadható jólétben élnek a társadalom széles rétegei. Ezért, addig is, amíg az ötcsillagos szállodák nem nyitják meg füstszínű thermopan üvegfalaikat, a Thonet-ház földszintjén terpeszkedő vízügyi dokumentációs raktárnak étteremmé, vendéglővé, kávéházzá, presszóvá alakításával is sokat lehetne tenni e visszás helyzet javítása, a korzó életrekeltése érdekében.

És talán újra időszerűvé válhat az a gondolat is, hogy az Erzsébet-híd építése, a város kelet—nyugati tengelyének, a Rákóczi útnak az Erzsébet hídra való felvezetése miatt lebontott Kasselik-féle régi pesti városháza helyére épített Piaristaház — egy az egyetem részére építendő gimnázium értékű új épület árán — visszaszerezhető Budapest Duna-parti városháza számára. Hol is lehetne jobb helyet találni Budapest Főváros Tanácsa reprezentatív elhelyezést igénylő helyiségei részére, mint a város történelmének, életének legmegkapóbb koncentrációjában, az ősi átkelőhely védelmére épített római erőd romjai, a gótikus szentélyű, reneszánsz pasztoforiumokkal díszített barokk plébániatemplom, az Erzsébet-híd feljárójának a szomszédságában, szemben a budai hídfő többszintes csomópontjával, a Gellérthegy meredek sziklái alatt meghúzódó török kupolás gyógyfürdővel? Ide vezet a Schall József—Kapsza Miklós—Vedres György által tervezett, és ha lassan is, de folyamatosan megvalósulás alatt álló, belvárosi passzázsrendszer a Vasudvarral. Az épületben minden olyan funkció elhelyezhető, amely igényli a reprezentációt. A tömegforgalmat lebonyolító hivatalok nagyrésze nyugodtan maradhatna a már igazán kitűnő tömegközlekedési kapcsolatokkal rendelkező Martinelli-féle régi invalidusok házában, melynek udvarai a közönség részére megnyitva zajtól, levegőszennyeződéstől védett stresszmentes szigetként kínálhatnak pihenési, felüdülési lehetőséget a Tanács körút menti és a Duna-korzó „hinterlandját" jelentő, rossz idő esetén is kellemes mikroklímát biztosító passzázsrendszer bazáraival, udvaraival kiegészített Váci utcai gyalogos tengelyek között. Talán csak a műemléki épület földszintjén működő nyomdaüzemet kellene a Rathauskellert pótló söröző alakítani.

Sejtenkénti megújulással változik és állandóan felsőbb osztályba lép a dunai panoráma többi eleme is. A város lakói és látogatói — akik általában büszkék a változásokra — itt is rend-

Folytatódik a 22. oldalon

AZ ÁTÉPÍTÉS ELSŐ SZAKASZA ÉS A TELJES KIÉPÍTÉS.

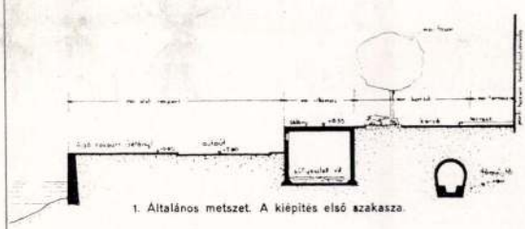

1. Általános metszet. A kiépítés első szakasza.

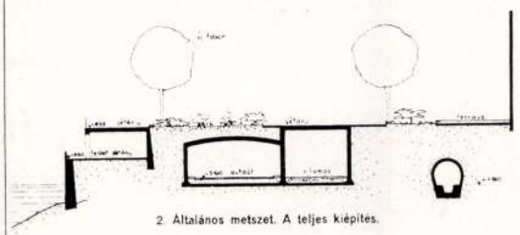

2. Általános metszet. A teljes kiépítés.

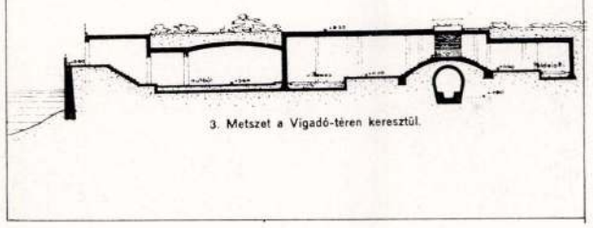

3. Metszet a Vigadó-téren keresztül.

3

1, 7, 8. Az új Duna-parti szállodasor
2. Cserba Dezső és Benkhardt Ágost javaslata a Duna-part átépítésére (1937)
3. A szállodasor a világháború előtt

4

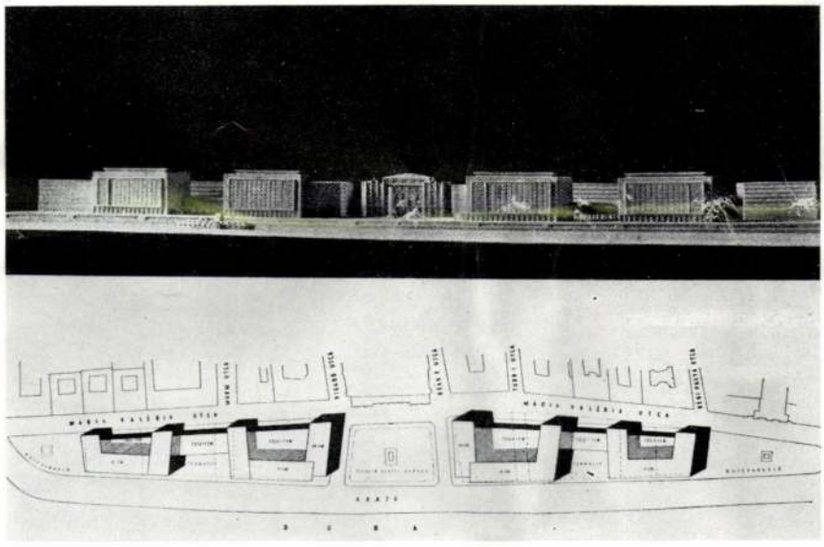

5

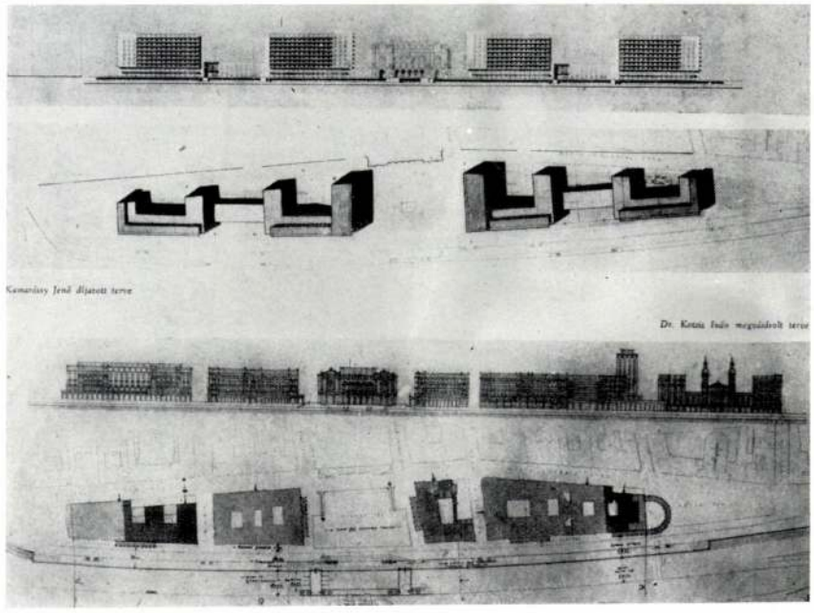

6

7

8

9

1, 7, 8. La nouvelle rangée d'hôtels au bord du Danube
2. Le projet de Dezső Cserba et Ágost Benkhardt concernant la reconstruction du bord du Danube (1937)
3. La rangée d'hôtels avant la guerre mondiale

4. A Fővárosi Közmunkák Tanácsának terve a Duna-parti szállodasor újjáépítésére (1947)
5. Kamarássy Jenő díjazott terve és dr. Kotsis Iván megvásárolt terve a szállodasor újjáépítésére (1946)
6. A régi Erzsébet-híd a volt Erzsébet királyné-pavilonnal

4. Le projet du Conseil Municipal des Travaux publics concernant la reconstruction de la rangée d'hôtels au bord du Danube (1947)
5. Le projet de Jenő Kamarássy ayant obtenu un prix et le projet de Iván Kotsis ayant été acheté, concernant la reconstruction de la rangée d'hôtels (1946)
6. L'ancien Pont Elisabeth avec l'ancien petit pavillon de la reine Elisabeth

9. Horthy Miklós fiának repülős emlékműve a pesti Duna-parton
9. Au bord du Danube, côté Pest, le monument à l'aviateur en mémoire du fils de Miklós Horthy

szerint igen érzékenyek azokra a veszteségekre, amelyeket a történelmi előrelépés áraként fizetni kell. Az olyan üzlet persze nagyon ritka, ahol semmit se kell a veszteség rovatba könyvelni. Örülni kell, ha az egyenleg pozitív. De rendkívül veszélyes itt számításokkal előhozakodni, hiszen történelmünk, múltunk értékei, esztétikai, hangulati vagy érzelmi értékek sosem, vagy csak nagyon kétséges módon számszerűsíthetők. Az ilyenek megítélése nagyon sokféle szempontból történhet. Itt mindenki a maga mércéjével mér, és saját egyéni mércénk is állandóan változik. A Tabán — földszintes, házaival, utcaszint alatti padlóival, nedves falakkal, az udvaron eperfa alatti mosóteknővel, annak az utca közepén „hívogatólag" végigcsorgó levével, kiskocsmáival, örömtanyáival — ma talán azért szép, mert csak Krúdy és Szerb Antal írásaiban él tovább. Nyilvánvalóan egészen másképp írnának ma róla az „Itt a budapestiek beszélnek" rovatban, ha nem bontották volna le a harmincas években, és nem igazi nagyvárosi parkként várná, hogy egyszer majd a főváros gyógy-idegenforgalmának központja legyen. Műszaki gondolkodással nehezen lett volna elképzelhető a megtartása, mint ahogy nem tartom elképzelhetőnek a gyöngyösi Zsellérsor „rehabilitációját" sem.

Van olyan része is a múltunknak, amiből az a legjobb, hogy elmúlt. Értékei csak skanzenekbe, irodalmi és képzőművészeti alkotásokba, tudományos munkákba menthetők.

Szintén egyértelműen pozitív volt a mérleg, amikor Schulek Frigyes a Várnegyed középkori eredetű plébániatemplomát valóban a Budavári Főtemplommá, a hadászati jelentőségét vesztett városfalat pedig a mai tündérmeséket idéző Halászbástyává alakította. Ezt a budapesti panoráma gyújtópontjában levő együttest, melynek rangos hátteret biztosít Pintér Béla (KÖZTI) Hilton Szállója és a számos nemzetközi elismerést kiérdemlő módon helyreállított Várnegyed, Schulek már 1894-ben többek között a római Spanyol lépcsőre vagy a Monte Capitolinóra való hivatkozással — a Mátyás-templom tornyára irányított széles lépcsővel javasolta a Dunához kapcsolni. Később úgy véltük, hogy sokkal jobban illeszkedne a Víziváros jellegéhez, ha egy zártabb, kisvendéglőkkel, presszókkal, emléktárgyüzletekkel, kiállítótermekkel, idegeneket, nézelődőket vonzó egyéb létesítményekkel, az athéni Plaka hangulatával szegélyezett kissé tört vonalú lépcsőt indítanánk a Corvin tértől a Halászbástya aljáig. Ez a megoldás lehetővé tenné a jó arányú Corvin tér megőrzését, hiszen a tér és a Bem rakpart — egy a parton a pesti korzóval közvetlen összeköttetést teremtő kishajó-átkelőhely és vízitaxi-állomás — közötti gyalogos kapcsolat a Corvin téren levő copf patríciusházak egyikének udvarán és a Budai Kertmozi telkén keresztül is megoldható. A Corvin tér és a Halászbástya közötti vizuális kapcsolat gondolata, amely együtt született a Halászbástya koncepciójával és azóta ismétlődő tervpályázatok és tervtanulmányok során alakulva újra és újra megerősítést nyert, a ma immár 42 éves építési tilalommal, a terület köztulajdonba vételével, az ostrom és 38 éves gazdátlanság pusztításaival már igazán megérett a megvalósításra. Nyilvánvaló, hogy bármely változat mellett döntenek majd, valami megint csak veszendőbe megy, ha más nem, a régi kereskedők, hajósok, halászok vízivárosi utcáinak még meglevő nyomvonalai. Helyette a régi jómódú polgárnegyed Budapestbe illeszkedésének koncepciója teljesül majd be. Remélhetőleg a kontinuitásnak, a múlt értékeinek és a nagyvárosi léptéknek olyan szerves ötvözeteként, ahogy az — egészen másféle igények kielégítése céljából oly sikeresen valósult meg a Batthyány téren.

A Margit-hídtól északra levő Duna-partszakaszon a Lukács és Császár gyógyfürdők, a körülötte levő műemléki épületek, a török fürdő, a meleg vízű Malom-tó, a hegyoldal szép kilátást nyújtó parkja, a Gül Baba türbe környékén alakuló (a Gellért-hegy lábánál létrejötthöz hasonló jelentőségű) fürdőközpont esetében talán csak Kiss Albertnek (BVTV) — Hild János klasszicista kápolnája és félkörös alaprajzú oszlopos udvarú Lukács fürdője szomszédságában épített, a török-kupolás épületet körülölelő — ORFI-szárnya érdemel egyértelmű zászlóhajtást. Mindent egybevetve a Duna-parti városkép a Zsigmond térig így is megfelelő színvonalú.

Ugyanakkor Óbuda esetében nehéz volna az adottságok, a fejlesztés során veszendőbe ment értékek, lehetőségek és a kialakult új együttes értékelését úgy elvégezni, hogy a mérleg ne legyen egyértelműen negatív. Az eredetileg is eléggé gyenge épületállomány — az 1937 óta fennálló építési tilalom, az ostrom, az államosítást követő gazdátlanság következtében — csak jóval kisebb részében lett volna megtartható, mint ahogy azt a közvélemény ma gondolja. És azt is tudjuk, hogy a megvalósulás közben is sokat változott koncepció épp a jelen befejezetlen állapotában néz ki a legkedvezőtlenebbül, és hogy sok mindenen még javítani is lehet. Mégis jogos a kritika,

Folytatódik a 24. oldalon

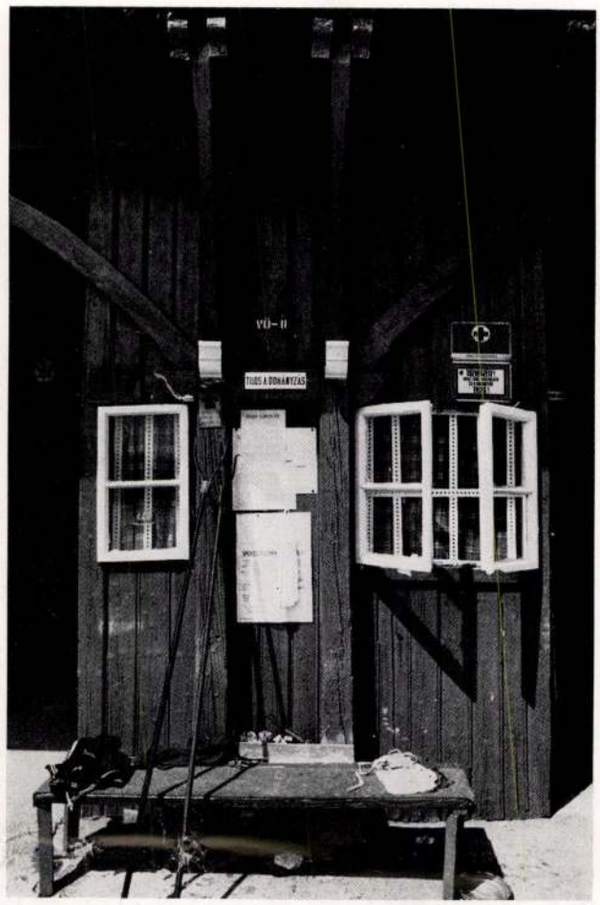

2 1

Római-parti csónakházak

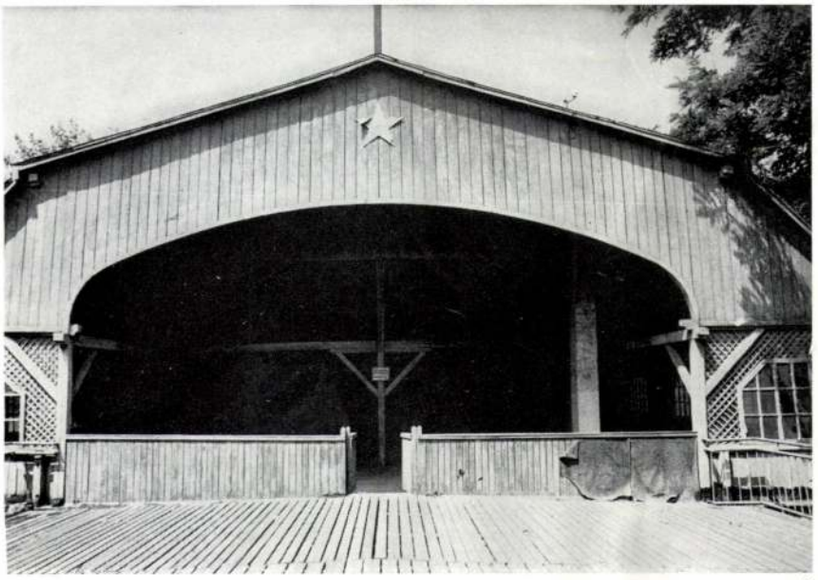

3

Napszitta, pattogó festékű fa csónakházak árválkodnak a Római-parton. Néhány rozsdás csónakszállító kocsi, a vadevezős korszakból ittmaradt atlétatrikós öregurak, tavalyi sörösüvegek húzódnak meg az épületek homályos, furcsa belsejében. Egykori öltözők, kabinok korhadó ajtajai sorjáznak egymás mellett. Fölénk domborul a hatalmas méretű üres facsarnok, egykori ácsok remekműve a tízes-huszas, netalántán a harmincas évekből. Ki tartja számon ezeket a névtelen mestereket? Máshol ez mutogatni való megbecsült érték, megőrzik, konzerválják, s aztán szorgalmas műtörténészek vaskos albumokban örökítik meg az üdülőépítészet e remekeit. A régi faépületek mellett üveg- és betonépítmények éktelenkednek, úgy érezzük magunkat köztük, mint egy túlságosan kikeményített gallérú ingben. Dörzsöl a tájba nem illő építészet, zavarnak az idétlen bódék, a mindent befedő sárga műanyag hullámlemez.

Néhány épületen rég megszűnt intézménynevek emlékeztetnek az elmúlt évtizedekre. A rendezési tervekben sok mindent álmodtak ide. Félő, hogy a régi csónakházakat is el fogják bontani, megfosztva így e tájat ezektől a jellegzetes épületektől. Kár lenne értük, velük él tovább a régi zsibongó vasárnapok emléke, sokezer pesti ember egyetlen nyaralási és sportolási lehetősége. A Római-partból nem lenne szabad második Siófokot csinálni.

Bodor Ferenc

1. „Vöcsök" csónakház, Római part 3—4. Üzemeltető: Sportlétesítmény Vállalat
2. „Bíbic" csónakház, Római part 48.

1. Le garage de canots « Vöcsök », 3—4 quai Római. Exploitation de l'Entreprise Etatique des Réalisations Sportives
2. Garage de canots « Bíbic », 48 quai Római

4

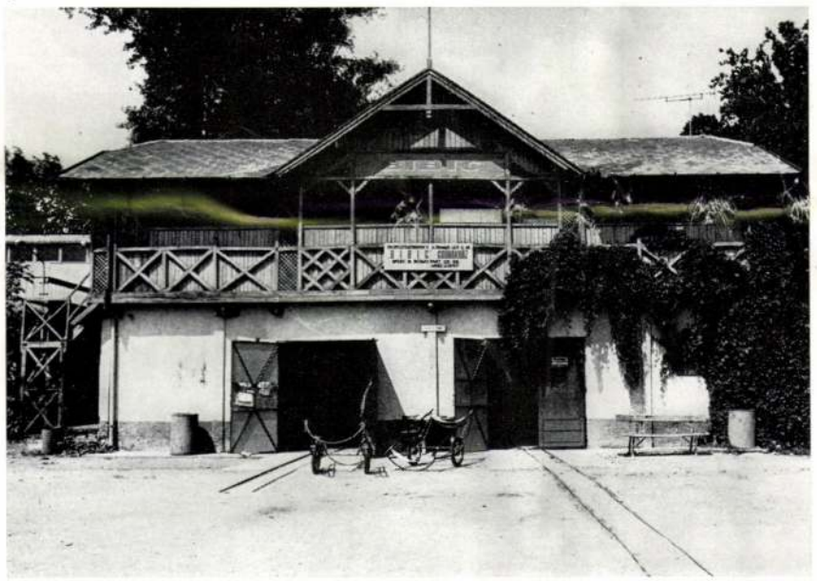

5

4. „Bíbic" csónakház. Üzemeltető: Sportlétesítmények Vállalat
6. OTSH csónakház, Római part 48.

4. Garage de canots « Bíbic ». Exploitation de l'Entreprise Etatique des Réalisations Sportives
6. Garage de canots de l'OTSH, 48 quai Római

6

7

3, 5, 7. „Vörös Csillag" csónakház, Római part, Nánási út 67. Üzemeltető: Sportlétesítmények Vállalat

3, 5, 7. Garage de canots « Vörös Csillag » au quai Római, 67 avenue Nánási. Exploitation de l'Entreprise Etatique des Réalisations Sportives

hogy az újonnan kialakult városszerkezet semmiképpen sem minősíthető az épített környezet és a táj, a Duna és a budai hegyek közé épült új városrész és a 2000 éves múltra visszatekintő történelmi — a római, a középkori, a barokk és a múlt századi — rétegek közötti kapcsolat iskolapéldájának. Az eredmény mindenképpen sokkal gyengébb, mint az a páratlan adottságok, az Olgyay testvérek 1937-es Via Antiquaterve vagy Janáky István és Jánossy György 1957-es pályaterve alapján elvárható lett volna. A veszteséglistának csak egyik tétele a 300 óbudai kiskocsmának slágerekben megörökített légköre, amely a budai hegyvidék településeinek, festői utcáinak, régi városképeinek hangulatával, Tabán után immár Óbudából is végleg eltűnt, és amelyből ma talán már csak a Gül Baba türbe környékén őrizhető meg valami, az 1981-es hallgatói tervpályázat díjnyertes pályaműveinek a szellemében.

A pesti oldalon a Belvároshoz északról csatlakozó klasszicista Lipótváros tekinthető még történelmi városrésznek, mely a reformkor egységes nagyszabású városrendezési koncepciójának megfelelően a Duna mentére koncentrálta a város fejlesztését, és amely nyugodt horizontalitásával jól ellensúlyozza a jobbparti Várhegy mozgalmasságát. Aztán a Parlament következik, amelynek méreteit, arányait — akár királyi palota esetében — nehéz ugyan a mai Magyarország léptékével megmagyarázni, de az biztos, hogy nehezen képzelhető el olyan épület, amely jobban illik a folyó itteni kanyarulatához, a tájhoz, a városképhez, mint Steindl remekműve. Kupolája a bazilika és a Várpalota kupolái mellett a történelmi Magyarország harmadik hatalmát szimbolizálja a város látképében. A parlamenttel az őt körülvevő monumentális épületekkel megalkotott térrel a kormányzati negyed jelenik meg a Duna-parton, mely természetesen hivatalosabb és kevésbé dinamikus, mint a Belváros.

Utána a két világháború közötti városias növekedés jelképe, a 6—7 emeletes párkánymagasságú, spekulációs, modern bérházakból álló Újlipótváros következik. Ennek folytatása kevesebb problémát jelentett a „házgyáras" építési technológia részére, mint Óbuda átépítése. Itt semmiért sem kár, ami eltűnt és ami a helyére került, az még félkész állapotban is jó.

Ennek az adottságaiban, hangulatában a budai Duna-parttól lényegesen eltérő területnek az alakítására a Budapesti Műszaki Egyetem Építészmérnöki Karán az 1982/83. tanév első félévében lebonyolított hallgatói ötletpályázat három díjnyertes pályaműve számos — a mai körülmények között akár kisvállalkozások formájában is — könnyen megvalósítható javaslatot hozott. E partszakasz a — közvetlen környék lakói igényeinek kielégítésén túlmenően — tömegeket vonzó attrakciókat kíván. Az egyik „ex equo" díjazott pályamű szerzői (Szekér László, Sedlmayr János és Karakai Anikó) a part elé vontatott hajókon és úszóműveken hajótörténeti múzeumot, bárokat, víz alatti bemutatókra is alkalmas, sőt akváriumként is használható víziszínházat ajánlanak. Az ide tervezett SZOT szállót pedig szélesebb körű közönséget is ide csábító uszodával, tekepályával és más létesítményekkel egészítik ki. A másik terv szerzői (Andrejkó László, Birghoffer Péter, Szórády István és Tóth Sándor) a tervezett szálló környékén Rejtő Jenő — a magyar irodalom szinte Jaroslav Hašek léptékű egyénisége — történeteinek kocsmáit, bárjait és egyéb felejthetetlen helyszíneit szeretnék groteszk eszközökkel felépíteni. A harmadik helyezett — Udo Pohling, Paulin Pál és Csák Beatrix azonosan értékelt pályaműve — a századforduló parti építményeinek, a Római-part régi csónakházainak vagy éppen a párizsi Szajna-part könyvárusító standjai hangulatát idézve kívánja megszüntetni e helyen még jogos hiányérzetünket.

A települések, a városok képe állandóan változik. Épületeiket nemcsak a háborúk, a természeti csapások pusztítják, nemcsak akkor mennek tönkre, ha elhagyottakká, gazdátlanná válnak. Nemcsak azért alakítják át, toldozzák-foldozzák, hogy megfeleljenek a gyorsan változó igényeknek, hanem sokszor azért bontják le őket, hogy helyet adjanak nagyobb, divatosabb épületeknek. Így akár pusztították, akár építették a várost, az mindig történelmi emlékei egy részének elvesztésével járt. A mai Magyarország — három legjellemzőbb rétegét létrehozó kor: a barokk, a dualizmus és a konszolidáció utáni sokat elpusztított abból, ami a háborúk után megmaradt. A nagy lemaradást minél gyorsabban behozni akaró sietséggel végzett építés sokszor olyan jóvátehetetlen hibákat is eredményez, melyeket rendszerint éppen a kortárs és a közvetlen utána következő kor ítél meg a legszigorúbban. Ezek kritikus elemzése, a célkitűzések változó körülményeknek megfelelő újrafogalmazása, a további előrelépés elengedhetetlen feltétele. Ehhez erőt, kedvet adhat, hogy az egyenleget a veszteségek, a hibák ellenére is határozottan pozitívnak érezhetjük.

Polónyi Károly

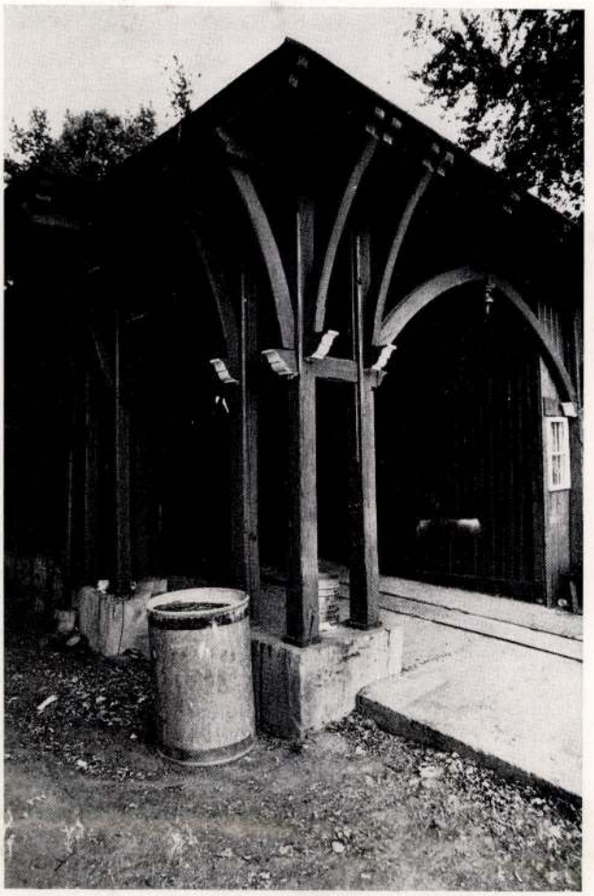

9

8

Irodalom

Granasztói Pál—Polónyi Károly Budapest Holnap. Gondolat Kiadó, 1959.

Granasztói Pál: Budapest arculatai. Szépirodalmi Kiadó, 1980.

Borsos Béla—Sódor Alajos—Zádor Mihály: Budapest építészettörténete, városképei és műemlékei (szerk. Pogány F.). Műszaki Könyvkiadó, 1959.

Preisich Gábor (szerk.): Budapest jövője. Műszaki Könyvkiadó, 1973.

Cserba Dezső: A pesti Dunakorzó átépítésének terve. Városi Szemle XXIII. évf. (1937)

Az új városháza (az 1940. decemberi ankét vitája). Értekezések, beszámolók a műszaki és gazdaságtudományok köréből. Magyar Mérnök és Építészegylet 1941. II. füzet.

Ifj. Kismarty Lechner Jenő: Tervpályázat a budapesti szállodasor újjáépítésére. Tér és Forma, 1946. 7—9. sz.

Hönch László: A dunaparti szállodasor újjáépítési terve. Tér és Forma. 1947. 3. sz.

Polónyi Károly: Az újjáéledő Dunakorzó. Budapest, 1971. augusztus.

Csorba Dezső építész

Polónyi Károly: A Duna-part változásai

Magyar Építőművészet 1983

12-24

83/3

Csorba D.

A Béke úti lakótelep építője Schömer E.-vel együtt.

Major Máté: Az építészet uj világa, Magvető, 1969, 91.1.

Csorba Dezső, építész

MDG

Hozzászót a Népszabadságban megjelent
Miért tervezünk drágán című cikksorozathoz.
Az Ybl-díjas építész megemlíti Kisfaludi Stróbl
Zsigmond nevét is a következő vonathozásban:
„tervező építészeink ~~tön~~ tömege nem azt igényli, hogy
jövedelme az övével egyenlő legyen."

Csorba Dezső: Teremtsük meg az építészeti alkotó
munka egészséges légkörét.

Népszabadság, bp. 1959. szept. 16.

7-l

Cserba Dezső

épitén

Cserba Dezső okl. építészmérnök,
~~XI. Horthy Miklós út 25. 456-211~~

IV. Apparyi-tér 5
Tel. 380-170

Bptávb 1940 szept.
Bptávb 1942. jan.

Bandl Ferenc építesszel
társulva a köv. pálya-
díjakat nyerték: A
bresti XIV. ker. Mályva-
téri polg. iskola terv. meg-
vétel (1941), az OTI Dob-
utca 10. sz. házának terv.
díjazás (1942), a fővárosi
vízművek kaposztás me-
gyeri munkáslakóházai-
nak terv. első helyezés
és a tervezési munkálatok-
ra szóló megbízás (1942),
a munkácsi kulturház
terv. II. díj (1942), a Do-
hány termesztési Kisér-
leti Intézet debrecen-
pallagpusztai székházá-
nak terv. III. díj (1942)
a gyulai téli gazda-
sági iskola és öntözö-
mesteri szaktanfolyam

M E

a MAGYAR RÉGÉSZETI- MÜVÉSZETTÖRT

1953. szeptember 17.-én, délután
termében /Hősök tere/ tartandó

K Ö Z G Y

Határozatképtelen

1953. szept. 24.-én

ugyanott tartjuk meg, mely a me
nélkül ha

Tárgysorozat:
1./ A régi vezetőség beszámolój
2./ Pénztáros jelentése.
3./ Ellenőr és számvizsgáló
bizottság jelentése

A fontosságra való tekintettel

Budapest, 1953. szeptember 9.

épületeinek terv. II. díj
(1943), a MABI török
bálinti tüdőszanatori-
umának terv. megvé-
tel (1944) és a szepsi-
szentgyörgyi pénzügyigaz-
gatósági székház terv.
II. díj (1944.) 1942.
Bandl Ferenccel közösen
tervezett és épített egy
korszerű családi házat
a Bpesti Széchenyi-
hegyen.

I V Ó

TI ÉS ÉREMTANI TÁRSULAT

6 órakor a Mü sarnok előadó-

L É S É R E.

esetén a közgyülést

sütörtökön d.u.1/2 6 órakor

ent tagok számára való tekintet
zatképes.

4./ Tisztikar és választmány ujraválasztása.
5./ Az ügyvezető alelnök programadása.
6./ Esetleges inditványok előterjesztése.

jük tagjaink szives megjelenését.

ELNÖKSÉG

a balassagyarmati első oszt. darabos salakmentes hazai és pe

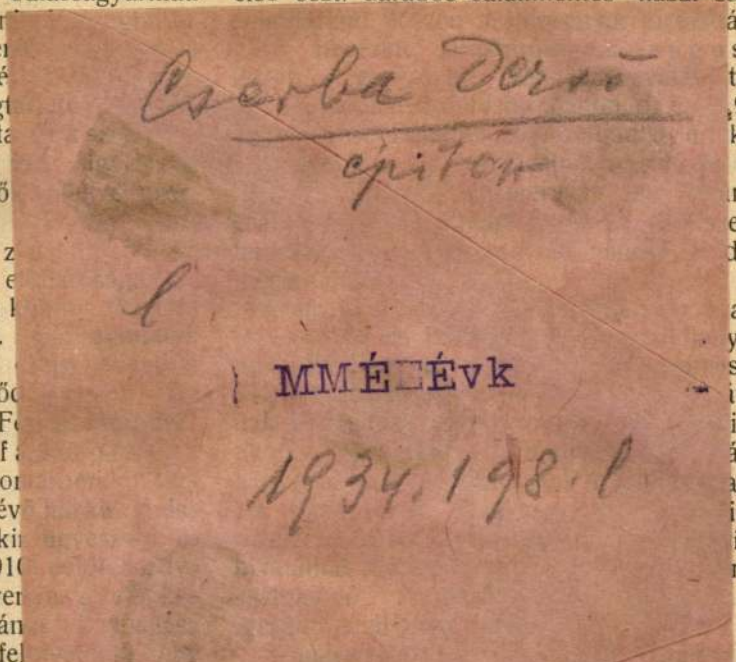

0 kis csomag. Az polgármesteri hivatalához adják be. A részlete
yszéki irodaigaz- feltételek a polgármesteri hivatalban közszem
ezhető ürlapokon lére vannak kitéve s 20 fillér postaköltsé
kereseti összeg csatolása mellett a városi kiadó vidékre
nek a komáromi megküldi.

E M :
CA 8.
TELEFON.
KÉSZIT: **épület-homlokzat, stucco-menyezet, kő- és műkő,** valamint **iparművészeti munkákat** minden stylnemben.

tatandó ételadagok és élelmiszereknek az 10—1912. években leendő biztosítására a senytárgyalás a következő helyeken és időn tartatik meg:

a zombori kir. ügyészségnél augusztus -én d. e. 11 órakor a törvényszéki, valamint apatini, kulai és hódsági kir. járásbirósági gházak rabélelmezésére, bánatpénz 500 k;

a soproni kir. ügyészségnél augusztus -én d. e. 10 órakor a törvényszéki, valamint kismartoni, nagymartoni, felsőpulyai, csepgi, kapuvári és csornai járásbirósági fogházak bélelmezésére, bánatpénz 1000 k;

a máramarosszigeti kir. ügyészségnél ugusztus 16 án d. u. 5 órakor a törvényéki, valamint a felsővisói, huszti, ökörmezői, hói és técsői kir. járásbirósági fogházak rabelmezésére, bánatpénz 2000 k;

a szolnoki kir. ügyészségnél augusztus 3-án d. e. 10 órakor a törvényszéki, jászérényi, jászapáti, karcagi, mezőturi, kisujszálsi, kunszentmártoni és abádszalóki kir. járásrósági fogházak rabélelmezésére, bánatpénz 00 k;

a nyitrai kir. ügyészségnél augusztus)-én d. e. 10 órakor a törvényszéki, valamint érsekujvári, galgóci, miavai, nagytapolcsányi, ivigyei, szakolcai, szenici, vágsellyei és vághelyi kir. járásbirósági fogházak rabélelmezére, bánatpénz 1200 k;

a pécsi kir ügyészségnél augusztus 4-én d e. 9 órakor a törvényszéki, valamint a klósi, dárdai, mohácsi, pécsváradi, sásdi és aranyaszentlőrinci kir. járásbirósági fogházak ıbélelmezésére, bánatpénz 700 k;

az egri kir. ügyészségnél augusztus 5-én d. e. 10 órakor a törvényszéki, valamint hatvani, hevesi, gyöngyösi, pétervásári és szafüredi kir. járásbirósági fogházak rabélelıezésére, bánatpénz 1200 k;

a szatmárnémeti-i kir. ügyészségnél ugusztus 25 én d. e. 9 órakor a törvény-

Lugoson ak 4 én d. e. 1/2 10 ó valamint a németl ságok rabélelmezé

Szabadkán a tus 16 án d. e. valamint a bajai, kir. járásbiróságok 1400 k;

a fehértem augusztus 2 vényszéki, valamii vicabányai, szászk seci kir. járásbirós bánatpénz 2000 k

a rózsahegy tus 19-én d. e. valamint a liptósz kubini, trsztenai é fogházak rabéleln

a pancsovai tus 26-án d. e. 9 mint az alibunári járásbirósági fogh pénz 1000 k.

A bánatpénz bá és a nyugta az aj

c) **Adás,**

Szeged. (Pálya A máv. szegedi i szán birt állomás ségek, műhelyek, helyiségeiben hasz lati óráknak, bele sére szolgáló Bür lamint a pályafen lévő a vasut inté jellel ellátott nikk mélyzet tulajdonát évi október 1-től jókarban tartása, pályázatot hirdet.

Csecba Dezső

A székesfővárosi statisztikai hivatal épületének terv-pulyázatán 1940-ben II. díjat nyert.

Halászkörép 1940

122 A.

~~Farkas Jenő~~

Udvarfalva,- Marosszentanna,- Várhegy

107 sz. 1912.

a „Műemlékek O

nagyméltóságú

Mély tisztelettel
marosszent
templom r
latai 2. 1

Bandl Ferenc és

Cserba Dezső

építészek

műveiből

Magyar Építőművészet

1942. 164. l.

(Családi ház a

Széchenyi-hegyen,

képekkel és alaprajzokkal)

Tervezés fentről

gyszombati székesegyház alapítását,
kápolna építését is.
ettük, mennyire kedvelte klarisszáit,
ıot, a ferenceseknek Beregszászon,
ık tagja Kálmán győri püspök pedig

ıraink pártolják a ferences és pálos
lapít ferences-kolostort, miután az
njaiból újjáépítette. Alsáni Bálint
t templomot, Báthori András pedig
ékesegyház építkezéseit fejezi be.
Lackfi II. István Keszthelyen épít
horvát bán Lundbrégen, Szécsényi
ınybe. Kont Miklós nádor a csatkai,
lar Péter és György a lándi páloslőcsei Szent Jakab-templom (Donch
bencés-, egykor ferences-templomot
épített, hiszen a címer kőbefaragva
között. A templomépítés, kolostorság kötelessége, hanem részt kér abból
őt Telegdi Csanád egyik oklevéléből
ıa építésére kap engedélyt, tehát olyan
latáról semmit sem tudunk.
-, pálos-kolostorok alapításának, legénynek a helyét sem nagyon tudjuk

~~Bandl Ferenc~~

és

Cserba dezső

épitenek

1941-ben a Mályva-

XIV.

teri polgári iskola

tervpályázatán pályamuvük megvételre

javasolva

Halászkörép 1941

129. l.

130. l.

Parastleány of Képm. Museum

Cserba Dezső

a Budapesti Szekesf. Statisztikai Hivatal uj szekházának terv.

II. dij.

M MÉE Közl.

1940. 257. l

Tsz.:

Kelet	Beszélő neve (olvashatóan)	Hiv.	Magán	Inturb.	Kelet	Beszélő neve (olvashatóan)	Hiv.	Magán	Inturb.

~~Blandl Terenc~~ és

Cserba Dezső

nincs cód

A XIV-ker Mályvatéren épitendő néhesfővárosi polgári iskola tervpályázatán megvétel.

MMÉEKözl

1941. 55. l.

~~Bandl Ferenc~~ és

mint Cserba Dezső

cél

OTI Dob u. 10. sz. bér-
házának tervp.
díjazva.

MMELKözl
1942. 56. l.

~~Bandl Ferenc~~

és

Cserba Dezső

nincs cél az

munkácsi kultúrház terop.

II. díj.

MMÉEKözl

1943. 8-l.

~~Bandl Ferenc~~ és

Csorba Dezső

ima
cid

a Dohánytermesztési
Kísérleti Intézet Debre-
cen-pallagpusztai nér-
kár terop.

III-dij.

MMÉEKözl

1943:32 l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

~~Bandl Ferenc~~

Cserba Derző

mins cél 2

a gyulai téli gazdasági iskola és öntözőmesteri szaktanfolyami épületének terop.

MMÉEKözl II. díj

1943. 112. l.

~~Bandl Ferenc és~~

Cserba Dezső

nincs cód

a MABI törökbálinti tüdőszanatoriumának terv pályázatán tervük megvételre javasolva

MMÉEKözl.

1944. 152. l

~~Bandl Ferenc és~~

Cserba Dezső

Nincs cód

A sepsiszentgyörgyi pénzügyigazgatósági kékház tervpályázatán II. díj

MMÉEKözl

1944. 232. l.

< Czerba Dezső >

könyve

< > Zsebszabályrat

az Építési szabályrat-

hoz. Bp. 1940

MMÉE könyvtára

VI. 1875.

Kat. Gyula p.
Prot: Gyula

A hold kelte 22.44 nyugta. 7.31 óra

30. Kl. János

CSÜTÖRTÖK

13

Kat Hermeneg.
Prot. Ida

A hold kelte 23.49 nyugta, 8.09 óra.

31. Hipác

PÉNTEK

14

Kat. Jusztin vt.
Prot. Tibor

A hold kelte 0.00 nyugta, 8.53 óra.

1.Apr.Nagyp

SZOMBAT

15

Kat. Anasztázia
Prot. Atala

A hold kelte 0 49 nyugta, 9.48 óra.

16. hét

1944 APRILIS 30 nap

2. Titusz

Cserba Dezső, épitész; 37.

Építészmérnöki oklevelét a
bpesti műegyetemen sze-
verte. 1935. a Földalatti
villamos vasuttal kapcso-
latos eszmei pályázatán
Benkhard Ágost építésszel
közösen készitett pályater-
vét a Kéler Napoleon-dij-
jal jutalmazták. 1939.
a budai ferencrendi
templom bővítés tervpályá-
zatán Csonka Ferenccel
közösen készitetett terve
III. dijat, 1940. a Fővá-
rosi Statisztikai Hivatal
uj székházának tervpályá-
zatán egyéni tervével
II. dijat nyert. 1941–
44. Bandl Ferenccel (l.l.o)
közösen számos ~~terv~~ pályá-
zaton vett részt,

fordits

1933. a MMÉE-nek a „Hogyan épitsünk?" kiál-
litásán lakótartervéssel vett részt

MMÉE-nek

és tobb II. és III. díjat,
megvételt és dicséretet
nyertek. A fővárosban
és a vidéken korszerű
lakó- és bérházakat épi-
tett #1949.† Schömer
Ervinnel terveste a
Lipesti Béke-uti lakó-
telep I és II. épületét.
A M. Epitőmüvészek
I. Orsz. Kongresszusá-
val kapcsolatosan a
M. Nemz. Muzeumban
rendezett kiállitáson
Típusépületek terve-
vel szerepelt.
1953. az
az építésügyi
minisztérium lakó-
házépítési
tervpályázatán
pályamunkája puta-
lomban részesült.

F a hom. lokzatok kivé-telével

A fehérbadikban utáni a VATEV szeretében szüködött

A MAGYAR KIR. VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI MINISTERIUM
Ügyosztálya.

s.k. miniszteri tanácsos.-

A hivatalos másola

minisz

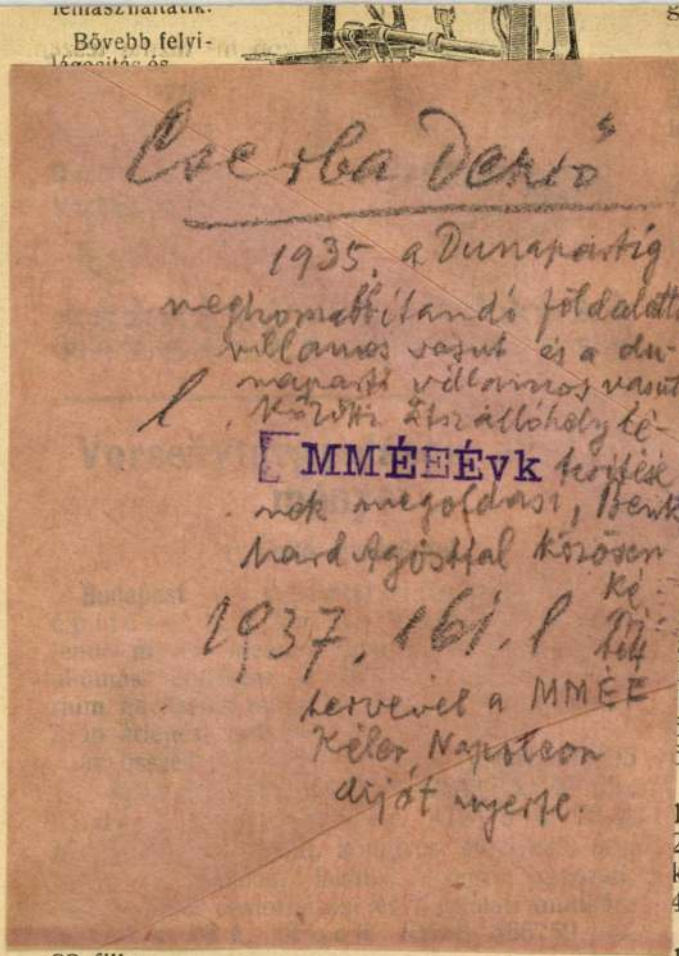

22 fill.;

a föld, kőmüves és elhelyező munkára: Havel Lipót 233807 k. 52 f., Mann József 223454 k. 67 f., Klenovits és Báthory 227974 k. 12 f., Kondor és Feledi 212324

Kartellen kivi

). évek-
a végett
hivatal
Egye-
pályá-
ival, az
jóváha-

g ház
melése
tartott
zetvén,
ségház
rlejtést.
sákova)
) 6828
) kor.)
sákova)
uj terv
Jjpécs)
üller
)9 kor.
3 fill.,
szerint
vagyis

József

felső
19-én
létesi-
róth
onfelül

árkon levő hidnak kiszélesitésére. Ajánlatot tettek: Kis Ferenc 7878 k. 22 fill. Domján Lajos 7391 k. 10 f., Gáspár Gyula 6859 k. 50 fillérrel.

Gáspár Gyula ajánlatát fogadták el

Lugos. (Iskolák épitése.) A lugosi m. kir. államépitészeti hivatal szeptember 24-én árlejtést tartott Aninán és Stejerlakon létesitendő iskolaépületek épitésére. Ajánlatot tettek: ifj. Ecker József (Temesvár) 210.438 kor., Hirsch és Frank (Budapest) a kályhás munkára az aninai iskolára 2180 kor., a stejerlakí iskolára 3850 kor., Ströckel Péter (Lugos) az asztalos munkára a stejerlakira 9381 kor. 75 fill., az aninaira 5312 kor. 19 fillérrel.

Az ajánlatokat döntés végett felterjesztették a vallás- és közoktatásügyi ministeriumhoz.

Arad. (Óvoda épités.) Az aradi m. kir. államépitészeti hivatal a zimándujfalui óvoda és melléképületeinek épitésére, berendezésére és felszerelésére szeptember 25-én árlejtést tartott, melynek alapján az épitkezés kivitelére Koncz Lajos pécskai vállalkozó kapott megbizást 16.949 kor. 53 fillér vállalati összeg mellett.

S.-A.-Ujhely. (Kavics szállitás.) A miskolc—gerenda – felsővizközi áll. közuton 1909. és 1910. években eszközlendő kavics szállitásra a sátoraljaujhelyi m. kir. államépitészeti hivatal szeptember 28-án árlejtést tartott. Ajánlatot tettek: Grünberger Ábrahám (S.-A.-Ujhely) 39 691 kor. 40 fill., illetve 43.681 kor.,

ket, disztargyakat, kereteket, templom diszitéseket, antik utánzatokat **és gyps menyezeteket.**

Cserba Dezső

műegyetem
végzett 1932. (?)
mikor, hol született.
kimeltanult.

Sz. Lipest 1908
1926-27
1931 dipl.

RDŐIV

Cserba Dezső

és Schömer Ervin tervezték a bp-i Béke úti lakóházakat. 1948. 325. p. reprodukció.

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867-1967. Budapest 1970.

1221

Cserba Dezső

A 2-es villamos pályájának a rakparti raktárak helyére való lesüllyesztésének gondolata már az 1930-as évekbe is felmerült. Ifj.Masirevich György épitész Hunyadi Sándor iróval 1935-ben a Perspektivában, Cserba Dezső pedig a Városi Szemlében 1937-ben publikált ilyen terveket. Legutóbb a Főv.Tan.VB megbizásából Győrffy Lajos /BVTV/ készitett ilyen tervet.

Polonyi Károly: Az újjáéledő Dunakorzó-
Budapest, 1971.8.sz.6-8.l.

8.l.

Cserba Dezső

és Schőmer Ervin bp-i Béke úti lakótelep első épülettömbjének megépítésére vonatkozó terve magas lakóértékű megoldás.

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867-1967. Budapest 1970.

1231

Cserba Dezső

1958-59-ben épült bp-i Hamzsabégi úti lakóháza az első magyarországi közép-blokkos kísérleti lakóépület.

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867-1967. Budapest 1970.

1281

Csepka Dezső

az Állami úti lakótelep tervezője.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia,
Budapest, 1970.

151.

M. D. K

CSERBA építész

Lásd Schömer-Cserba közösen 6-7 emeletes lakóepületek 1950-51.

Benjamin Károly: A Fiastyúk utcai lakótelep tervezésének néhány elvi kérdése Magyar Építőművészet 1956. (V.) 4. sz. 112. l.

MDK

Cserba, ép.mérn.

Középoszt.beli gyermekes család lakóháza.
Családi ház gyermektelen házaspár részére.

Vákár Tiborral közösen : Kétgyermekes család lakóházat tervezett.

/A MMÉE-ben állandó intézménnyé alakitották át ezt a kiállitást. Két illusztr. a III. és VII.1./

Dr. Ny.L .: A"Hogyan Épitsünk?" kiáll. a Nemzetközi Vásáron.
MM ÉE Közlönye. 1933.máj.6. III.-VIII.1.

Cserba Dezső MDK

építész

Bp. Béke uti lakóházak egyik tervezője.

(Schömer Ervinnel)

repr.

MagyÉp 1945-55.

M.D.K.

Csorba Dezső, építész

és Benkhard Ágost
közös terve megedik ha-
lyen való megvételben
részesült a budaörsi
repülőtér pályázatán.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1936. LVII. évf.

jun. 10. sz. 3, old.

M. D. T.

Vall alkoxòk Lopja. Bp. 1935. LVII. évf.

ss. old.

Cserba Dezső, MDK

építész

A sztálinvárosi ovoda egyik tervezője.
repr. (Medvedt Lá szlóval)

MagyÉp 1945-55.

CSERBA DEZSŐ

SZOC 22.0.

CSERBA DEZSŐ

SZOC 25.0.

M.D.K.

Cserba Dersö, építész

ifj. Benkhard Apostal közösen készített tervével első díjat nyert a Közmunkatanácsnak a pesti Dunapart és a Korzó rendezésére 1934 őszén kiírt eszmei tervpályázatán.

Cserba Dersö: A pesti Dunakorzó átépítésének terve. Városi Szemle. XXIII. 1937. 380. old.

M.D.K.

Cserba DEzső építész

Budapest, Üllői uti lakótelep repr.
Kmmunális épületek

Magyar Építőművészet 1961, 5,sz 6-9.1.

— Cserépvár

Kutatás célja (tanulmány cime, megjelenés helye):

Kért cimszavak:

M.D.K.

Cserba Dezső, építész

és Csonka Ferenc körös terve harmadik díjat nyert a budai ferencrendi templom bővítésének terv-pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1939. LX. évf.
máj. 25. sz. 8. old.

M. D. A.

CSERBA Dezső építész

Társtervező: Tamás Dezső

Gubacsi-hidfői lakótelep V/3 jelű

évület

Cserba Dezső: A Gubacsi-hidfői lakó-

telep

Magyar Építőművészet 1956. (V.) 4. sz. 111. l

M.D.K.

Cserba Dezső. építés

3000 P-ös második díjat nyert a Szfőv. Statisztikai Hivatal XI. ker. új központi mérlégházának tervpályázatán.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1940. LXI. évf.
dec. 5. sz. 5. old.

Cserba Dezső, építész M.D.K.

terve 800 p-ös megvé-
telben részesült az OTI két-
emeletes zártsoru házaira
kiírt eszmei pályázaton.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1940. LXI. évf.

nov. 14. sz. 5. old.

M.D.K.

Cserba Dezső, építés

és Bandl Ferenc közös
terve megvételben részesült
a főváros Mályva-teri iskola
jára kiírt csarnoci pályázaton

Vállalkozók Lapja. Bp. 1941. LXII. évf.

ápr. 3. sz. 5. old.

M.D.K.

Cserba Dersö: építész

és Csonka Ferenc
körös terve harmadik
díjat nyert a budai ferenc-
rendi templom bővítésére
kiírt pályázaton:

Vállalkozók Lapja. Bp. 1939. LX. évf.
máj. 25. sz. 8. old.
+ jul. 6. " 4. "

M.D.K.

Csorba Dezső, építész

és Bandl Ferenc

közös terve a három egyenlő díjas egyikét nyerte el az OTI Dob-u. 10. sz. bérházainak ennek tervpályázatán

Vállalkozók Lapja. Bp. 1942. LXIII. évf. május 7. sz. 51 old.

M.D.K

CSERBA Dezső épílész

Bp. Üllői úti lakótelep. Tégla-blokkos lakóház. (Repr.)

Magyar Építőművészet 1960. 3. sz. 17. l.

A VÁROSÉPÍTÉS problémái

Fővárosunkban több helyütt hatalmas lakótelepek épülnek. E telepek egészen más képet mutatnak majd, mint amit városainkban eddig megszoktunk. Tervezésükben már újszerű elvek érvényesülnek, ha nem is minden esetben egyforma mértékben.

Lássuk ezeket az új elveket.

Megértésükhöz azonban — legalább nagyjából — ismernünk kell városaink múltját, fejlődését s azokat az okokat, amelyek mai városképeinket kialakították.

Hogyan alakultak ki a városok?

Az emberiség azokban az időkben, amikor nomád, vadászó vagy pásztorkodó életmódot folytatott, még nem ismerte a *várost*. Az állandó települések csak akkor alakultak ki, amikor áttért a földművelésre. De a mai fogalmainknak megfelelő város csakis akkor és ott jött létre, amikor és ahol *az ipari tevékenység már elkülönült a mezőgazdaságtól*.

A városoknak nem volt céljuk, hogy lakóiknak kellemes és egészséges lakásviszonyokat teremtsenek. Az utcák a közlekedésen kívül tulajdonképpen csak az üzletek és a műhelyek elhelyezésére szolgáltak, a tér csak a piac céljára, esetleg a templom előtti gyülekezésre, vagy a paloták előteréül volt szükséges. A lakásoknak az utca életében nemigen volt szerepük, ablakaik általában nem is nyíltak az utcára, hanem csak a belső „családi" udvarokra.

Azokban a zavaros korokban, amikor a politikai viszonyok bizonytalansága s az állandó háborúk miatt a városokat — kincseikért — sokszor háborgatták, a lakosság kénytelen volt a várost falakkal körülvenni. Az utcák szűkebbek lettek, de lehettek is, mert a gyér lovaskocsi- és gyaloghintóforgalom nem kívánt szélesebb utcákat. A szaporodó lakások a közös udvarokkal a telektömbök belsejébe szorultak, a városkép kialakításában nem volt szerepük.

Az „utcafal"

Az a gondolat, hogy a városban minden lakosnak kellemes és egészséges lakást kell biztosítani, csak a legújabb korban született meg. Hiszen még a múlt században is, amikor az európai nagyvárosokban széles, fásított sugárutakat és körutakat nyitottak, nem az volt a cél, hogy a várost egészségesebbé tegyék, hanem az, hogy a gazdagodó nagyváros

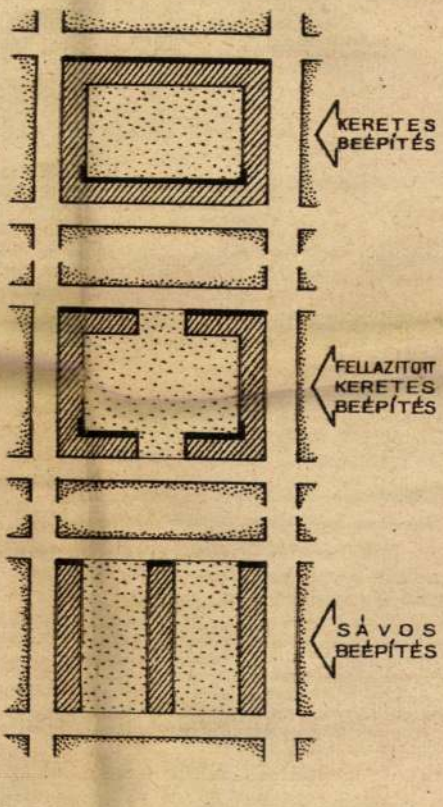

A vastag vonal azokat a homlokzati szakaszokat jelöli, amelyek egyáltalában nem, vagy csak alig kapnak napot. A sávos beépítés főhátránya szembetűnő

hatalma és gazdagsága méltó módon kifejezésre jusson.

Így alakult mai formájúvá a városi utca képe. Az utcát általában két házsor, az úgynevezett *„utcafalak"* határolják. Az ilyen utcák egymásba fonódó hálózata alkotja az eddig ismert várost. Az utcák kereszteződésének pontjain keletkeznek az utca kibővülései, a *terek*.

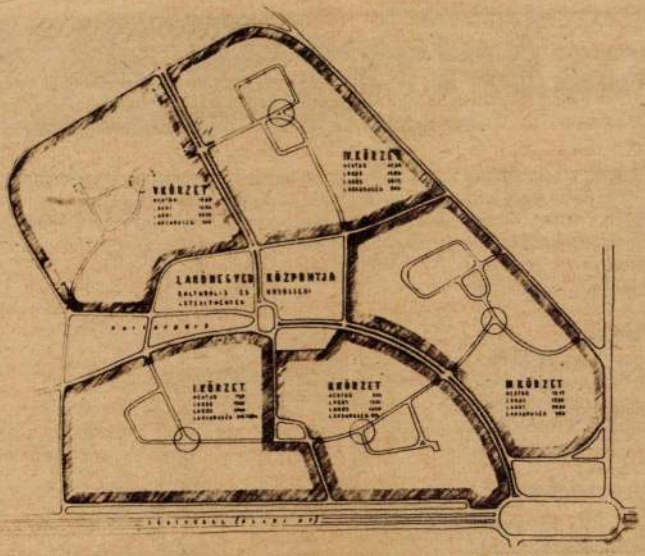

A tervezett Üllői úti korszerű, 7500 lakásos lakótelep telepítésének vázlatos szerkezete (Budapesti Városépítési Tervező Vállalat)

ket hozott, amelyek nem engedik meg, hogy mindenki tetszése szerint építsen, hanem előírták például az utcák legkisebb szélességi méretét, az utcaszélesség és az épületmagasság megengedhető viszonyát, az úgynevezett „légtérarányokat," megtiltották bizonyos telkek körülépítését. Ilyen építésügyi szabályzatok keletkeztek a két világháború között világszerte, Budapesten is. Az azóta beépített telektömbök belseje már üres, úgyhogy nagy belső kertek alakíthatók gyeppel, bokrokkal, fákkal. Például az Új-Lipótvárosban, amely a két háború között épült be, több helyütt nagyméretű, parkszerű udvarok keletkeztek, s az udvari szobák már-már kedvelebbek lettek, mint az utcára nézők. (Az ilyesfajta beépítést *keretes beépítés*nek nevezzük.)

Csak a századfordulón kezdett érvényesülni az a törekvés, hogy a várost *levegősebbé* kell tenni, parkokat kell létesíteni, mert a város végeredményben *lakhely is*. A szociális gondolat hozta magával azt a fölismerést, hogy minden embernek joga van bizonyos alapvető életföltételekhez.

Keretes beépítés — fellazított keretes beépítés — sávos beépítés

A fejlődés első lépése az volt, hogy a hatóság olyan szabályzatokat, rendelete-

Később a telektömböt négy oldalról körülvevő épületsorban helyenként rést nyitottak, hogy az udvarban a levegő járását és kicserélődését biztosíthassák *(fellazított keretes beépítés)*.

A tervezett Üllői úti lakótelep I. és II. lakókörzetének beépítési terve. Az építkezés még ebben az évben megindul. A tervek a Budapesti Városépítési Tervező Vállalat és a Lakóépülettervező Vállalat együttes munkái. 1. Iskolák; 2. óvodák-bölcsődék; 3. bevásárló központok; 4. a központi tér üzletekkel; 5. a város felőli érkezés oldalán hétemeletes házak reprezentatív éttermekkel, eukrászdával; 6. a meglevő „rendőrtelep" jó állapotban levő házaival egyelőre megmarad; 7. a múlt évben felépült lakótelep; 8. az Üllői út

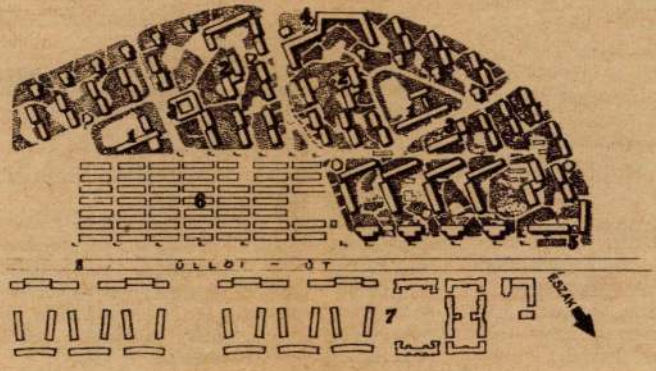

A keretes beépítésnek az a hátránya, hogy a telektömb oldalai közül az egyik a napsütés szempontjából kedvezőbb, a másik kedvezőtlenebb helyen van. A fejlődés harmadik szakaszát az a törekvés jellemezte, hogy minden lakás a lehető legjobb, legkedvezőbb égtáj felé nézzen. Így született meg az úgynevezett *sávos beépítés*. Ebben az épületek párhuzamosan, sávosan helyezkednek el.

Az épülő Nagy Lajos király úti lakónegyed. Itt a korszerű városépítés elvei még csak részben érvényesülhettek (Lakóépülettervező Vállalat)

Kitűnt azonban, hogy ily módon nem lehet a város minden problémáján segíteni. Az emberek élete nemcsak a lakásban zajlik le, hanem a városban is. A gyermekek iskolába, óvodába járnak. Megoldást kell találni az egyre növekvő autóforgalom lebonyolítására. A lakosság kényelmi igényei is megnőttek.

A közlekedés gyorsasága és a járókelők biztonsága végett szabályozták a kocsi- és a gyalogos forgalmat. Igyekeznek a tereket parkosítani. Egyes üres telektömböket nem engednek beépíteni, hanem játszótereket létesítenek rajtuk. Mindezzel azonban nem oldották meg teljesen a feladatokat, sőt kötöttségeikkel — például a közlekedési szabályokkal — gyakran kényelmetlenné tették az emberek életét.

Új szemlélet, új formák

Rájöttek, hogy a városok vagy lakótelepek tervezésében *szakítani kell az eddigi felfogással, és ki kell alakítani a várostervezés új szemléletét.*

Mindenekelőtt a régi *utca-forgalommal* kellett leszámolni. Az építészek fölismerték, hogy az az utca, amelyet kétoldalt házsor kísér, csupán az egyik lehetséges fajtája az utcának, de egyáltalán nem szükségszerű forma. Ezzel elhárult annak az akadálya is, hogy a várost más felfogásban fejlesszék. Már a sávos beépítés is felbontotta a régi utcafalat, bár lényegében még mindig ragaszkodott ahhoz a régi elképzeléshez, hogy az utcát vele párhuzamosan házsorokkal kell kísérni.

Az „utcafal" követelményének feladásával egyidejűleg a városépítők keresni kezdték a városnak olyan szerkezeti rendjét, amellyel a korszerű egészségügyi, forgalmi és műszaki követelmények egyaránt kielégíthetők, s olyan város jön létre, *amelyben a lakosok jól érzik magukat.*

E követelmények közül az egészségügyiek már a beépítések korszerűsítésével is kielégíthetők voltak. A forgalmi és a kényelmi követelményeknek azonban csak az *újfajta városszerkezet* kialakításával lehet eleget tenni.

Az átmenő forgalom érdeke azt kívánja, hogy a kocsik minél nagyobb sebességgel hajthassanak, ezért a főutakat úgy kell vezetni, hogy a keresztezések egymástól nagy távolságra legyenek. Ellenben a lakosság *helyi* közlekedése miatt kívánatos, hogy a lakosoknak sétájukban és beszerzéseik alkalmával ne kelljen forgalmas úttesteken átkelniük. E követelményt főleg a gyermekek óvodába és iskolába járása miatt kell fontos szempontként figyelembe venni.

Az új város

A korszerű városépítési elgondolások a várost *kisebb egységekre* bontják. Olyan területek ezek, amelyekben — a kenyérkereső foglalkozást nem tekintve — a lakosság mindennapi életét leélheti anélkül, hogy ki kellene lépnie belőle. Ezek az úgynevezett *lakókörzetek.* Nagyságukat célszerűségi szempontok szabják meg. Elegendő nagynak kell lenniük ahhoz, hogy a központjukban levő álta-

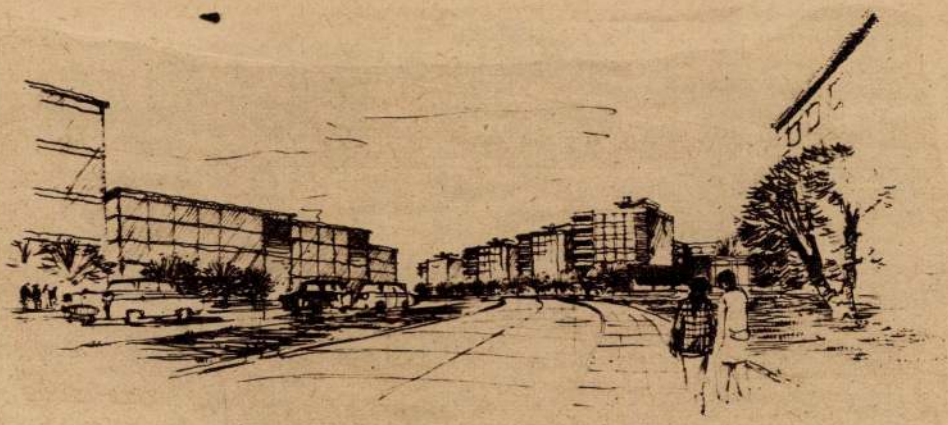

A tervezett Üllői úti városnegyedben ilyen lesz a lakótömbök között vezető utca. Ezt már nem szegélyezik majd „utcafalak" (Budapesti Városépítési Tervező Vállalat)

lános iskolát a körzet gyermekei megtöltsék, de elég kicsinek is ahhoz, hogy a városi nagyforgalmi úthálózat között elférjenek. A lakókörzeten keresztül ugyanis forgalmi út nem haladhat. A lakókörzetekben így ezer-kétezer lakás lehet, négy-hatezer lakossal.

A körzet gyermekei számára a körzet területén általános iskolát, óvodát és bölcsődét építenek. A körzet útjain a kocsik csak akkor hajtanak végig, ha a körzet valamelyik házához igyekeznek. A gyermekek tehát mindennapos útjaikat megtehetik anélkül, hogy forgalmas útszakaszokon kellene átkelniük. A lakókörzeten belül helyezik el mindazokat az üzleteket, amelyek a lakosság napi igényeinek kielégítésére szolgálnak (élelmiszer- és háztartási boltok, cipőjavítók, fodrászok stb.). A körzet tulajdonképpen *egy egységes sétatér.*

Az átmenő városi forgalom útjai az egyes lakókörzetek között húzódnak; elválasztják őket egymástól. Több lakókörzet együtt *lakónegyedet* alkot. Ezt a legfőbb forgalmi utak, a főútvonalak határolják. Az egy lakónegyedbe tartozó lakókörzetek lakói egy közös központban megtalálják mindazokat a létesítményeket, amelyekre csak időközönként van szükségük (ruha-, cipő-, bútorüzlet, takarékpénztári fiók, nagyobb étterem stb.). Itt épül fel a középiskola, a mozi, a kisebb színház vagy kultúrház, valamint a kórházzal kapcsolatos SZTK-rendelő.

A lakónegyedek együtt alkotják a *várost.* A közönség nagyobbszabású létesítményeit, a nagy színházat, a főiskolát, a stadiont stb. a lakónegyedek területén kívül, nagyobb kiterjedésű tereken építik fel. A város központjában főteret alkotva emelkednek a közigazgatási, a politikai és a gazdasági élet székházai.

A város természetesen nemcsak lakóházakból és középületekből áll, hiszen éppen az a jellemzője, hogy önálló ipari tevékenységre épült. A *kisebb üzemek* közül azok, amelyek nem ontanak füstöt és ártalmas gázokat, és zajukkal sem zavarják a lakosok nyugalmát, a lakónegyedekben is elhelyezhetők. A gyárak zömét azonban a várostól teljesen különállóan, de a várostesttel a kapcsolatot fenntartva kell elhelyezni.

S miközben kialakul az új város, módosul a lakóházak képe is. A célszerűbb és olcsóbb építés elveit érvényesíteni kellett.

Érdekes követelménnyel járt — egyebek között — az az építéstechnikai igény, hogy a többemeletes ház minden szintje azonos alaprajzú legyen, tehát ha az emeleteken lakások vannak, ugyanolyan lakások legyenek a földszinten is, nem pedig — például — boltok. Ezt a követelményt csak úgy tudjuk kielégíteni, ha az üzleteket a lakóépületeken kívül építjük fel. Egy-egy körzetnek az üzleteit viszont a vásárlóközönség kényelmére lehetőleg csoportokban kell elhelyezni. A különálló és így csoportosított földszintes üzletek úgynevezett *„üzletbokrokat"* alkotnak. Külföldi példák alapján e bokrok nagyon szépen kialakíthatók úgy, hogy az üzleteket egy kis

Az Üllői úti lakónegyed főtere. A kép merőben eltér a megszokott főterekétől. A teret az épületek csak részben különítik el a lakóházak közti szabad tértől (Budapesti Városépítési Tervező Vállalat)

terület köré csoportosítják, s így hangulatos, kellemes terecskék keletkeznek. Ezeken kocsiforgalom nem halad át. Hangulatosságukat és használhatóságukat fokozhatjuk, ha a tér oldalain az üzletek előtt fedett árkádos körüljárókat tervezünk. Így jön létre az úgynevezett *„bevásárló központ"*.

Ezek a terek azonban merőben különböznek a korábbiaktól.

A megszokott városi tér a megszokott módon ezután már nem lesz kialakítható. Teret csak úgy alakíthatunk, ha egy-egy megfelelő területet épületekkel — legalábbis részben — körülépítünk. De az új városban lakóépületeket lehetőleg csak sávosan építünk, a nagyobb középületek pedig csak a lakónegyedek vagy a város középpontjában épülnek majd. Nagyvárosi terek tehát csak itt alakíthatók ki.

A lakókörzetekben azonban mégis kapunk egy központi teret. Ez a már említett „bevásárló központ", amelynek intim hangulata azt érzékelteti, hogy a lakókörzet csupán egy kisebb közösségé.

Az új elveknek megfelelő lakótelep építése *gazdaságilag is hasznos*, hiszen a tervezőnek a házak elhelyezésében, alakjuk megválasztásában szabad keze van, s így a legcélszerűbben felépíthető formát választhatja. Nagy előnyei vannak az utak építése szempontjából is. Nem kell minden utat egyformán szélesre és szilárdra építeni, minthogy a város főforgalmi, a lakónegyed forgalmi és a lakókörzetek belső útjai szerepük szerint határozottan elkülönülnek.

A korszerű városkép

Az új város tehát egészen más képet mutat, mint amilyent ismerünk és megszoktunk. A városban a járókelő nem épületsorokat lát, amelyek között az utak jelentik a térséget, hanem zöld térségeket, amelyeken épületek állnak és parkutak húzodnak. Az a fő szempont, hogy a napfény minden lakást a legkedvezőbben érjen.

A Budapesten épülő vagy épülőben levő új lakótelepek tervei már többékevésbé e korszerű elveknek a fölismerésén alapulnak. Arra persze nem számíthatunk, hogy egy-egy régi, már meglevő városban, ahol az adottságok — a környezet, az utcahálózat, a közművek — a tervezést erősen megkötik, ezeket az elveket minden esetben érvényesíthetjük. A Budapesten a közeljövőben felépítendő lakótelepek közül a ma még teljesen üres és úthálózat nélküli területre tervezett Üllői úti lakótelep az, ahol a legtöbb lehetőség volt a városépítés új elveinek érvényesítésére. Majd csak ha felépült, derül ki véglegesen, hogy ezek az elvek mennyiben tudják biztosítani a lakók kényelmét, nyugalmát, örömét. Az mindenesetre bizonyos, hogy olyan úton indultunk el, amely az emberről való gondoskodásnak az eddigieknél sokkal nagyobb távlatait nyitja meg a városépítés területén.

Cserba Dezső
okl. építészmérnök

A FÖLDGÁZ-KITÖRÉS...

A föld mélyén meghatározott helyeken nagy mennyiségben kőolaj és földgáz halmozódhat fel. A zárt tengermedencék üledékeivel együtt lerakódott szerves anyag, amely jobbára csak mikroszkóppal látható parányi lények elpusztult milliárdjaiból tevődik össze, a leülepedő iszaphoz keveredve rothadó iszapot (szapropélt) hoz létre. Ebből képződik kedvező viszonyok közt a földgáz (főleg a metán) és a kőolaj. Vannak másféle eredetű földgázok is, például a széndioxid gáz, amely lehet a vulkáni működés terméke is.

Az említett módon keletkezett földgáz és kőolaj a föld mélyén csöppekben szivárog, vándorol mindaddig, amíg vagy a felszínre ér, és a gáz a föld légburkába kerül, vagy a föld mélyén megakad, és nagyobb tömegben halmozódik. A vándorlást főleg az egyre újabban lerakódó anyag súlya miatt támadt rétegtömörülés és a rétegek porozitásának (likacsosságának) csökkenése, részben a víz, az olaj és a gáz fajsúlybeli különbsége okozza. A víznél kisebb fajsúlyú kőolaj és földgáz a homokrétegek magasabban fekvő részei felé szivárog. Ha a fölfelé való szivárgás útja lezárul, akkor nagyobb tömegben halmozódhat fel. Ilyenkor a legmagasabban a legkönnyebb földgáz, alatta a kőolaj helyezkedik el, végül az olaj alatt a víz.

Minél több újabb üledék rakódott a gázt és olajat tároló rétegekre, annál nagyobb nyomás alatt vannak. Az 1000 méter mélységben levő gáztelepek nyomása általában 80—100 atmoszféra, kivételesen ennél is több.

A babóesai olajfúrásnál előtört gáz. A kitörő gáz a fúrótornyot már ledöntötte

Hogyan akadályozzák meg a gázkitörést?

Ha a földtani és a geofizikai kutatók arra következtetnek, hogy a föld mélyén kőolaj- vagy földgáztelep jöhetett létre, oda kutató mélyfúrást telepítenek.

Mi történik akkor, ha a fúrás eléri a nagy mélységben levő magasnyomású gáztelepet? Bizony, a régi időben ilyenkor csaknem minden esetben kitört a gáz. Az értékes földgáz nagy része veszendőbe ment, és az alatta levő kőolajtelep is elvesztette azt a nyomást, amely az olajat a termelő kutakhoz s következésképp a föld felszínére hozza. Miután fölismerték, hogy mennyire káros, ha a gáz kitör, minden lehetőt megtettek a megakadályozására.

A gázkitörések elleni védekezés egyik legfontosabb eszköze az *öblítőiszap*. Ez tölti ki a fúrólyuk fala és a fúrórudazat közti üreget. A fúrás során az öblítőiszapot cirkuláltatják. Vagyis: a fúrórudazaton át lenyomják a fúrólyuk talpára, ott a fúró nyílásain át kiáramlik, és a rudazat, valamint a fúrt lyuk fala közötti gyűrűs térben újra a felszínre emelkedik. Közben lehűti a fúrót, felszínre hozza a kifúrt kőzetanyagot, és nyomást gyakorol az átfúrt rétegekre oly módon, hogy a homokrétegek likacsaiban levő gáz, olaj vagy víz a fúráskor nem léphet be a fúrólyukba. Az iszap tulajdonságait akként változtatják (például a fajsúlyát növelik), hogy minden feladatának megfeleljen. Az 1,2 fajsúlyú öblítőiszap-oszlop például az 1000 méter mélyben levő gáztároló homokrétegre 120 atm nyomást gyakorol. Ez általában elég ahhoz, hogy a gázt a rétegben visszatartsa.

Előfordul azonban, hogy üreges, repedezett kőzetbe ér a fúró, és a repedések az iszapot *elnyelik*. Az üresen maradt fúrólyukon át a gáz a felszínre törhet. Az ilyen esetek megakadályozására szolgálnak a fúrások béléscsőfejére szerelt elzáró szerkezetek.

Az elmúlt évek nagyobb gázkitörései

Ám minden óvóintézkedés ellenére is előfordulhat valami észre nem vett apró hiba, s ez végezetül katasztrofális

Cserba Dezső Épilőm-

és Schömer E. Jarján L. Vidos J.

31–32. Béke uti lelót. I. út.

epül. (1950. 250 lelár

102. Irodaházat. Múzeum Krt. 3. (1950)

Budapest Városépítési Tervező Vall.

1949–59. (Tervek és fajképet) Szerz.

Gyöngyösi István, Rajkó Ervin) Bp. 1959.

M. D. K.

CSERBA Dezső építész

Bp. Üllői ut nagyblokkos lakóépület

Társtervező: Rollkó Géza

Visy Zoltán: Az új építésmódok és a lakásépítés

Magyar Építőművészet 1960. 2. sz. 34. l.

M.D.K.

Cserba Dezső, építész

3000 p-ös második
díjat nyert a Szfőv. Statiszti-
kai Hivatal XI. kerületben fel-
építendő új székházának pá-
lyázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1940. LXI. évf.
dec. 5. sz. 4. old.

MDK

Cserba Dezső

3ooo P. második dij

Döntött a főv. a statisztikai hiv.székházának terv-pályázatában. Magyarország, 194o. nov.29. 5.1.

MDK.

Cserba Dezső
építész YBL-díjas

az ellenőrző bizottság elnöke.

Mozaik: a Magy. Építőművészek Szövetsége.

Népszava 89 évf. 279 sz. 1961 nov 25-.

Cserba Dezső építész

A " Belvárosi Találkozpont" tervpályázaton díjazva.

III. dij

Társtervező: Kisléghi Nagy István

Magyar Építőművészet 1968/2. 4-13.l.

M. D. K.

CSERBA Dezső építész

(LAKÓTERV)

Zubacsi hidfő, téglaablakos lakóépület (Perr.)

Bene László: Lakásépítkezés Budapesten

Magyar Építőművészet 1959. 5/C. M. 168. l.

MDK

Csorba Dezső, építész

A Belvárosrendezésére kiírt pályázaton 28000 Ft-s harmadik díjat nyert.

Pakots György: Híd a Váci utca felett 6

ESTI HIRLAP, Bp. 1967. dec. 4.

le.D.K.

CSERBA Dezső építész

1956. évi Ybl-díjas

Magyar Építőművészet 1958 (VII.) 1/3. sz.

1. l.

M. D. K.

CSERBA Dezső építész

35 férőhelyes fejlesztő bölcsőde

60 " "

Pintér Béla: Bölcsődék tervezésének áttekintése az első ötéves terv időszakában

Magyar Építőművészet 1956. (V.) 6. sz. 173. l

M.D.K.

CSERBA Dezső építész
és
Pirh Kolálin - Szabados Lajos - Chatel
Ottó - Isza József építészek

Panelház térre (megvete) Repr.

Miskolczy László: Előregyártott panel-
ház terepályázata
Magyar Építőművészet 1956. (V.) 4. sz.
119. l.

Gerba Dezső, építész MDh

A szövetség ellenőző bizottságának elnöke lett.

-: Megválasztotta elnökségét a Magyar Építőmű=vészek Szövetségének új vezetősége 2. l

NÉPSZABADSÁG, bp. 1961. nov. 25. [Vidéki]

Cserba Dez ső éptész

Budapest, üllői uti lakótelep

nagyblokkos prototipu lakóépületek repr.

tervezés éve : 1959.

kivitelezés éve: 1959-60.

Magyar építőművészet 1960. 5. sz.

MDK

Cserba Dezső ép.

3ooo P. II.dij

...döntés a Statiszt.Hiv.székh. ...tervpályázatán.
Kis Ujs. 194o. nov. 29. 5. 1.

MDK

Cserba Dezső építészmérnök

A Kamara új tagja 1934.évi dec.hó 24-től.

Bp.Mérnöki Kamara Közleményei 1934.dec.23. 84.l.

MDK

Cserba Dezső építész

3ooo p. 2.dij

Döntöttek a Statiszt.Hiv. székh. ...tervpályázatról. Esti Kurir, 194o. nov. 3o. 9.l.

MDK

Ybl díjat kapott

Cserba Dezső

Népakarat, 1957.dec.29.

M.D.K.

Cserba Dezső, épitész

és Bandl Ferenc hő-
zös terve második díjat
nyert a munkácsi kul-
turház pályázatán

Vállalkozók Lapja. Bp. 1942. LXIII. évf.
dec. 23. sz. 6. old.

M.D.K.

Cserko Dersö, építés

és Bandl Ferenc körös terve harmadik díjat nyert a debreceni Dohány termesztési kísérleti Intézet székházának eszmei terapályázatán

Vállalkozók Lapja. Bp. 1943. LXIV. évf.

febr. 27. sz. 4. old.

M.D.K.

Cserba Dezső, építész

ifj. Benkhard Ágosttal körösen készitett, sa Körmunkutanács 1934 őszén a Dunakorzó renderésére hi-irt eszményi terv pályázatán, ebső dijat nyert tervének 3 várlata.

Cserba Dezső: A pesti Dunakorzó átépitésének terve. Városi Szemle, XXIII.évf. 1937. 382.és 383.oldalak után.

Cserba Dezső épitész M.D.K.

Budapest, H amzsabégi ut , első középblokkos kiséleti lakóház

terv: 1957. kivitel: k958/59. repr.

Magyar Épitőművészet 1961 5.sz. 18 .l.

M.D.K.

Cserba Dezső, építész

a Budapest Székesfővárosi Statisztikai Hivatal új székházának pályázatán második díjat nyert.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp.
1940. 74. köt. 257. old.

MDK

Cserba Dezsö, Bánóczy Ferenc, Medvedt László és Papini László /VATI/ ép.-k

a három harmadik dij 5ooo forintos - egyikét nyerte közös tervük.

G.J.: Sok célszerü uj épitészeti ötletet eredményezett a lakásépitési tervpályázat. Magy.Nemz. 1953.Nov.24. 3.l.

Csorba Dezső és Csonka Ferenc ép.-k MDK

a ferencesek egyházközség margit-körúti templomá
nak bővítésére kiírt tervpályázaton a zsüri

a III. díjat fentiek közös pályaművének ítélte
eda.

Az erzsébeti ferencesek egyházközség...
Pesti Napló. 1939.máj.6.

MDK

Csorba Dezső és Csonka Ferenc ép.-k.

a műemléknek nyilvánított templomot a rend bővíteni és korszerűen átalakíttatni szándékozik. Megtörtént a döntés a beérkezett pályamunkák felett. A III díjat fentiek közös műve nyerte el.

Elölről a Margit-körúti Ferences templom bővítési tervpályázata.

Pesti Napló. 1939. június. 2.

Cserba Dezső építész M.D.K.

Kohóhabsalak nagyblokkos 38 lakásos kisérleti lakóház Dp. Ujvidék tér.

Társtervező: Jénes Lóránt és Szabados Lajos

Kisérleti lakóházak Debrecenben, Szegeden és Budapest

Magyar Nemzet 1963. december 14. 3.1. ter

Cserba Dezső építész

MDK

Gubacsi-hid melletti előregyártott kisérleti épület
repr.

Miskolczy László:Előregyártás, tipustervezés, épitőmüvészet Magyar Epitőmüvészet 1955.IV.évf.
194-195.l.

MDK

Cserba Dezső

Hidasi Lajos: Az áll. munkaközv. hiv. tervpályázata.
Építészet, 1941, 3.sz. 78 l. kép 8o l.

MDK

Cserba Jezső épitész

Gubacsi hidfő lakótelep, K.2.jelü lakóház repr.

Csordás Tibor: A tömeges lakásépités tervezési kérdései Magyar Epitőmüvészet 1955.IV.évf.9-10.sz.264.l.

Cserba Dezső

tervezte társaival együtt a IX. József Attila lakóneyyed épületeit (1957-67)

Berza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973 13350

5011

CSERBA Dezső építész

CSABA László: Cserba Dezső, 1908-1983. - Magyar Építőművészet, 1984.2.sz. V.p. ill.

MDK

Csorba Dezső épitész

MM és ÉE kiáll. kat. Szombathely, 1934. szept.

Csorba Dezső építész

MDK

Béke-uti magasházak repr.

Hámor István: A lakástervezés tiz éve Magyar Építőművészet 1955.IV.évf.3-4.sz.106.l.

MDK

Csorba Dezső építész

Bp. városépitési problémái. Vállalkozók Lapja. 1933, nov. 16.

MDK

Csorba Dezső

Kiosztották a lakóházépitési tervpályázat dijait.
Magyar Nemzet, 1953. jan. 4. 6.l.

Csorba Dezső Ybl-dijas épitész

Az Élet és Irodalom c. lap "Zárószó" cimmel befejezi a "Vita az épitészetről" c. cikksorozatot. Az eddigi hozzászólásokkal kapcsolatban hivatkozik Matti Mäkinen finn épitész nevének emlitése mellett magyar épitészekre: Preisich Gábor, Csorba Dezső Ybl-dijas, Kovács Ferenc kecskeméti és Széll András véleményére.

A felsorolt épitészek megállapitását idéző cikk, -"árószó" cimmel- Major Máté nevénél található.
Élet és Irodalom, Bp. 1975. nov. 29.
XIX. évf. 48. sz. 5. lap.

Csorba Dezső, építész

L: Vákár Tibor

33-34

Vákár T: Egy építészmérnök pályaképe
1930-35

Magyar
Építőművészet, 1983 83/2

Csorba Dezső, Ybl-díjas építész

5. Csorba Dezső – Bánóczy Ferenc – Rollkó Géza: Kísérleti lakóház építése, Budapest 1954. /sepr./

Magyar Építőművészet, 1984. 1. 25-old.

CSERBA Dersö építén

PRAKFALVI Endre: Tornyok és ideológiák : Elmélet és gyakorlat építészetünkben, 1945-1956. = Valóság, 1992.4. 104. p

Béke úti lakótelep nyolcszintes épület

SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-743, 340-726
NAPLÓ (VESZPRÉM)
1984 MÁR 24

1021

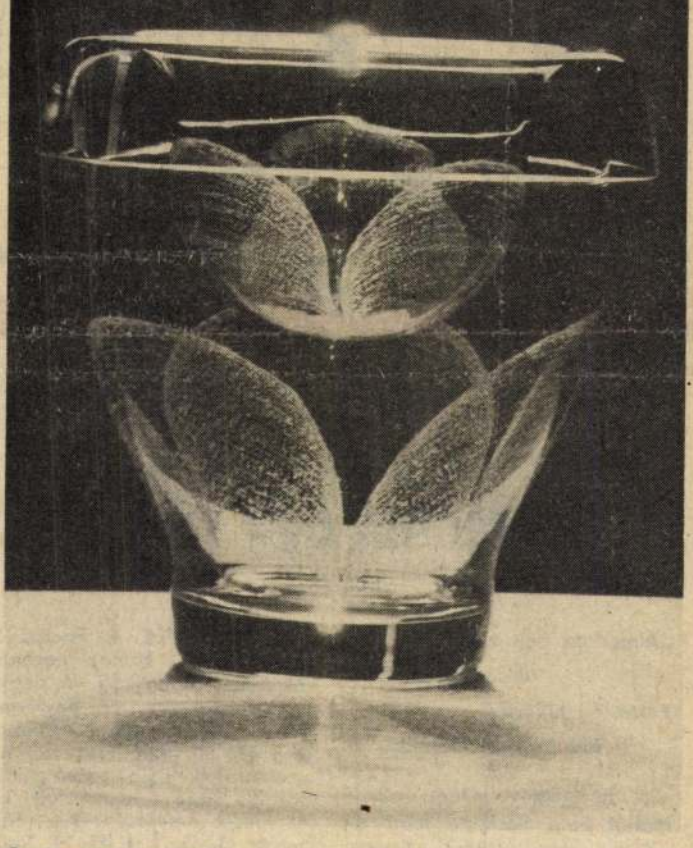

Gravírozott üvegdoboz

Művészeink alkotóműhelyéből

Csere Ilona iparművész

Csere Ilona iparművész az Ajkai Üveggyár üvegtervezője. Tanulmányait a Budapesti Iparművészeti Főiskolán végezte. 1976-ban a diploma megszerzése után került Ajkára, az üveggyárba, ahol jelenleg is dolgozik. Tervezései főleg az Ajkai Üveggyár termékein láthatók, de saját műhelyében is folytat önálló tervezői és kivitelezői munkát. Az egyszerű alapformák és kompozíciók érdeklik. A dekorok összhangját keresi az anyagszerűség érvényesítésével. Ehhez kihasználja a szűkre szabott lehetőségeit. Sajátos kézművestechnikát dolgozott ki művészi munkájának kiteljesedéséhez. Ez a technika a gravírozás. Az iparművésznő mindenekelőtt a tartalom, a funkció és a forma egységét kívánja megvalósítani tárgyain. A szakmai kiállításon és pályázatokon rendszeresen részt vesz, 1977-ben az ajkai tavaszi tárlaton díjazták munkásságát. Több ízben pályázott az Alkotó ifjúság pályázatokon, jelenleg önálló kiállításra készül.

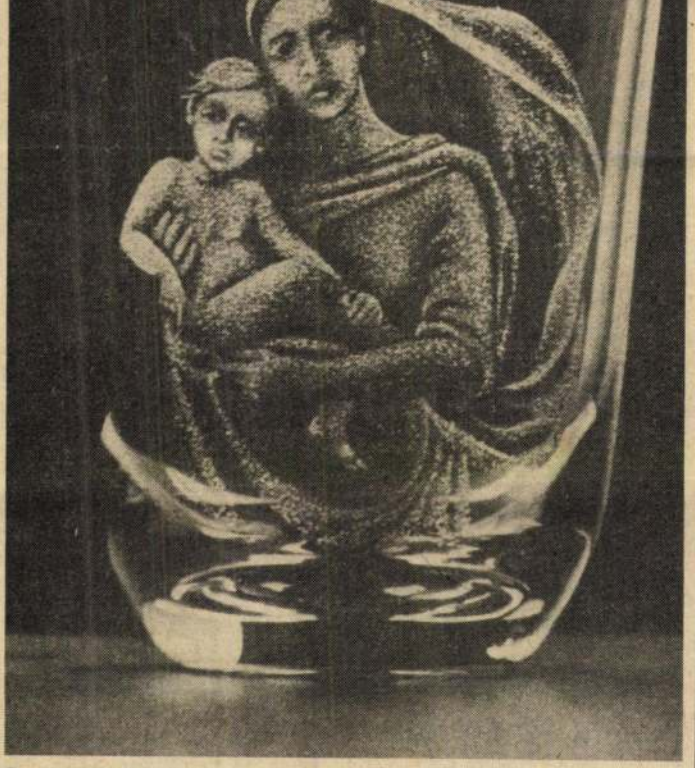

Gravírozott üvegedény

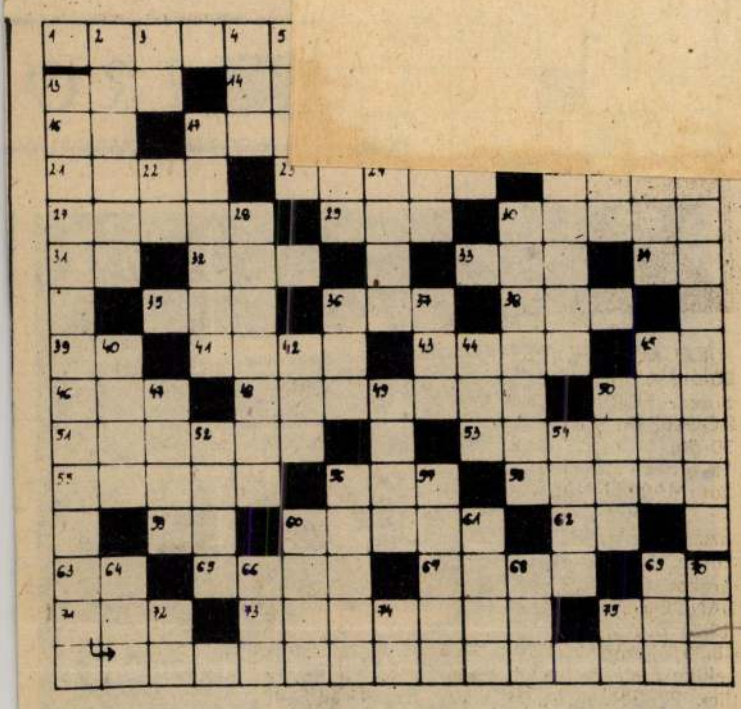

Álmodom egy nőről

„Álmodom egy nőről,
akit nem ismerek,
Forró és különös,
áldott nagy látomás..."

A nemzetközi nőnap alkalmából Paul Verlaine fenti című verséből idézünk. Folytatás a vízszintes 1. és függőleges 13. számú sorokban.

VÍZSZINTES: 1. *Az idézet első része.* (Zárt betűk: A, S, G, A, A, S.) 13. Énekhang 14. Kazánházi munkát végez. 15. Számos 16. Kiejtett betű 17. Európai tűzhányó 18. Zsöllye 20. Zokog 21. Mohamedán előimádkozó 23. Tisztítószer 25. Helység Szabolcs-Szatmár megyében 27. Gyümölcsös 29. ... atyafiak (Mikszáth) 30. Futó 31. Nátrium 32. Régi súlymérték 33. Menetrendi rövidítés 34. Angol kettős betű 35. Főzeléknövény 36. Kis ház 38. Légnemű anyag 39. Tojás németül 41. Hozzányúlni tilos 43. MÁV-ügyfél 45. Tompa Sándor 46. Hírszolgálati irodánk 48. Elmélkedik 50. Étrendben szerepel! 51. „Aki sokat..., keveset fog" 53. Emelvény 55. Szétmázol 56. Fővárosa: Kairó 58. Elbeszélé 59. Rangjelző 60. Egy ... otthon (Petőfi) 62. Magyar film címe 63. Kis patak 65. Német filmek utolsó felirata 67. Szovjet vadászgép 69. Éhség 71. Kávékeverék 73. Kukorica 75. Még lejjebb.

FÜGGŐLEGES: 2. Facipő 3. Igeképző 4. Hónap nevének rövidítése 5. Egykori vármegye 6. Szándékozott 7. Egyforma betűk 8. Nemesfém 9. Hullámtörő gát 10. Még előbbre 11. ... királya, Lalo operája 12. Egymás után elmondott 13. *Az idézet befejező része* (Zárt betűk: G, G, T, I, E) 17. Épületszint 19. Finom az ilyen szendvics 22. Cipészszerszám 24. Görög betű 26. Rádium 28. Bibliai király 30. Kegyelem 36. Háziszárnyas 37. Vízvételi hely 40. Innivaló 42. A hangerősség mérésének egysége 44. Élelem 45. Szovjet lap 47. Füzet 49. Okmány 50. Fiatal ökör 52. Fekete István írása egy gólyáról 54. Dolmány alakú fekete kabát 56. Könyörög 57. Szeretném 60. Egykori angol politikus 61. Bolygó 64. Becézett női név 66. Régi sportegyesület nevének rövidítése 68. Kerek szám 69. Nadrágnak, késnek van 70. Testrész 72. Motívum 74. Germánium 75. Argon.

Beküldendő: a vízszintes 1. és a függőleges 13. számú sorok megfejtése.

Beküldési határidő: 1984. III. 30.

★

A március havi keresztrejtvényünk helyes megfejtése: Tél volt, tél volt, tündéri volt. Öröm sütött az ég falán. Könyvjutalmat nyertek: Szabó Jánosné Herend, Körmendi Mária Balatonalmádi, Gerencsér Józsefné Pápa, Paska Gyula Budapest, Horváth Tiborné Alsóörs.

A Balatonfüred és Vidéke Áfész pályázatot hirdet

munka- és üzemszervezői munkakör betöltésére

Pályázati feltételek:

— Kereskedelmi és vendéglátóipari főiskolai (kereskedelmi kar) végzettség
— legalább 3 éves szakmai gyakorlat.

A szövetkezet II. kategóriába tartozik, Balatonalmáditól Balatonakaliig terjedő kiskereskedelmi és vendéglátóipari egységekkel.

A munkakör fő feladatai:
— az üzletek áteresztő képességének növelésére tanulmányok készítése
— korszerű értékesítési formákra való áttérés lehetőségeinek kidolgozása
— ésszerűsítések az áru útjával kapcsolatban, stb.

Bérezés megegyezés szerint.

A pályázatokat 1984. március 31-ig kérjük benyújtani az alábbi címre:

Balatonfüred és Vidéke Áfész Balatonfüred,
Dózsa Gy. u. 4. 8232

Költők

■ MTI

Erdélyi magyar költők verseiből közöl válogatást a Lublinban negyedévenként megjelenő rangos lengyel irodalmi folyóirat, az Akcent tavalyi utolsó száma.

Szilágyi Domokos, Kányádi Sándor, Csiki László, Balla Zsófia, Tompa Gábor és *Visky András* verseit *Anna Górecka, Bohdan Zadura* és *Szczepan Woronowicz* ültette át lengyelre. Az Erdély című bevezető tanulmányt a magyar irodalom értő tolmácsolója, Szczepan Woronowicz írta. A szerző az Erdélyben évszázadok óta együtt élő népek – románok, magyarok, németek, cigányok – sokszínű, a népköltészetben vagy *Bartók Béla* zenéjében is szorosan összefonódott, egymástól szinte elválaszthatatlan, az egyes népcsoportokra mégis annyira jellemző, a többitől eltérő, különálló kultúráját igyekszik közelebb hozni a lengyel olvasóhoz. Erdély bizonyos értelemben a magyar kultúra, a magyar irodalom bölcsője, ami nélkül a magyarokat sem lehet igazán megérteni, pedig ők „természetes hidat képeznek számukra afelé, amit általában mediterrán kultúrának neveznek".

Megnövekedett a lengyel szellemi élet érdeklődése Erdély, az erdélyi irodalom és kultúra iránt. A Literatura na swiecie című lengyel világirodalmi folyóirat 1998. szeptemberi számát teljes egészében az erdélyi román, magyar és német irodalomnak szentelte. A válogatásban szerepelt *Pomogáts Béla* tanulmánya (Transzszilvanizmus és európaiság), továbbá Szilágyi Domokos, Tompa Gábor, Visky András, Kányádi Sándor, Csiki László és *Szőcs Géza* versei, *Bodor Ádám* és *Szilágyi István* prózája. Szőcs Gézának nemrég nagy érdeklődéssel kísért irodalmi estje volt a varsói Magyar Kulturális Intézetben, és kiadás előtt áll Szilágyi István remekműve, a Kő hull apadó kútba című nagy sikerű regény lengyel fordítása.

Találkozás Cserba György műgyűjtővel, mecénással

■ Balázs Sándor

Manapság, amikor a „művészetipar" igen gyakran csupán a tucatízlést szolgálja, öröm a hitelesség és a művészi nívó olyan megnyilatkozásaival szembesülni, amire a Gold Art Kortárs Művészeti Bemutatóterem mutat példát. Mecénásával, a bemutatóterem otthonadójával, *Cserba György* (képünkön) műgyűjtővel a kiállítótér létrejöttéről és jelenéről beszélgettünk.

– Hogyan született meg a Gold Art bemutatóterem létrehozásának gondolata?

– Teljesen véletlenül. Baráti körömben működött egy kisplasztikai, valamint egy grafikai kör, utóbbi egyik művész barátunk műtermében. Minden hónapban szerveztünk egy találkozót, amit elő kellett készíteni, az aktuális képzőművészeti anyagot kiállítani. Mindez két-három napos munka. A Katona József utcában kihasználatlanul állt egy kicsinyke helyiségem, amit évek óta nem használtam. Egy baráti beszélgetés alkalmával felajánlottam a grafikai kör kiállításainak helyszínéül, amit örömmel fogadtak. 1997 szeptemberének közepén került sor az első kiállításra. Azóta havonként egy kiállítást rendezünk, minden alkalommal más-más kortárs képzőművész munkáit mutatjuk be. A kiállítóterem megnyitása óta a grafikai kör tehát ott működik, s úgy gondolom, eddig egészen szép kiállításokat sikerült rendeznünk.

– A kiállító művészek sorában a kortárs magyar képzőművészet élvonala van jelen. Kik állítottak ki eddig?

– Csak néhány nevet említve: az eddigi kiállítók között találjuk *Földi Pétert, Kovács Pétert, Lóránt Jánost, Muzsnay Ákost, Szabó Tamást.* Tavaly rendezték *Banga Ferenc, Gaál József, Molnár László József* tárlatát – utóbbi a tavalyi miskolci grafikai díj nyertese volt –, s kiállított az USA-ban alkotó *Korányi Gábor* is. A bemutatóteremben jelenleg *Sulyok Gabriella* munkái láthatók.

– Arra is volt már példa, hogy a bemutatóterem retrospektív anyagnak adott otthont, gondolok itt a Széchenyi-mappa kiállítására.

– Az anyag tíz-egynéhány éve készült, s úgy véltem, megérett arra, hogy így, együtt mutatkozzon be a közönség előtt. A kiállítási anyag tizenkét grafikus egy-egy lapját tartalmazta egy nagyon szép kötésű mappában, *Supka Magdolna* és *Kosáry Domokos* bevezetőjével.

– Vajon miért vonzódik a képzőművészek egy szűk csoportja ehhez a kicsinyke kiállítótérhez?

– Úgy gondolom, a hangulata, bensőségessége miatt. Nem baráti szerveződés ez abban az értelemben, hogy aki jó ismerősünk, barátunk, az kiállíthat. A kiállító művészek garantálják a nívót, egyben mércét is szabnak az itt bemutatkozni vágyóknak. Néha egy-egy kiállítás megnyitóján annyian vagyunk, hogy be sem férünk, de ez sem zavaró, mert az utcán is folyik a beszélgetés, a látogatók elfogyasztanak egy pohár italt. Úgy gondolom, olyan eseményeknek sikerült otthont adnunk, amelyek hangulata valahogy egészen más, mint a nagy kiállítótermeké. Olyasmit pótol, melyben napjaink alkotó embere roppant hiányt szenved: lehetőséget biztosít a találkozásra és a bemutatkozásra.

– Mennyire kritikusak egymás munkáival szemben az ott megjelenők, mennyiben tud inspiratív lenni e közeg a továbbképzés szempontjából?

– Érett művészekről van szó, de a kiállítások – és minden vélemény – ösztönzőleg hat. Jóleső érzés, hogy a pályatársak érdeklődnek, hiszen a közömbösségnél rosszabbat nemigen tudok elképzelni. Persze egy valódi művész hajszálpontosan meg tudja ítélni, hogy például egy év terméséből melyik az az egy-két munka, ami a helyén van, amit eltalált. Arra, aki sokat mozog művészek között, valahogy átragad az ilyenfajta megérzés. De a kritika – legyen az pozitív vagy negatív – a művész számára csak hasznos lehet. Itt őszintén örülnek a látogatók, ha valami szépet, ötleteset, figyelemre méltót látnak. És nagyon fontos: nem irigykednek! Segítik, támogatják egymást, ami manapság nem hétköznapi dolog, hiszen köztudott, hogy a művészek borzasztóan hiú emberek. Itt az alkotók a gyűjtőket pályatársukhoz is elküldik, ajánlják egymást, nézzék meg annak munkáit is. De tulajdonképpen ez természetes: a jó művész megengedheti magának, hogy ne legyen irigy.

A jó művész megengedheti magának, hogy ne legyen irigy — Fotó: Koncz György

na a 77 ezer forintos átlagos vasúti fizetést az oktatásban dolgozók 68 953 Ft-os vagy az egészségügyi és szociális ellátásban dolgozók 56 748 Ft-os fizetésével vetjük össze, még drámaibb a különbség.

Hátrébb a sorban

Ha a bruttó keresetek idei növekedését tekintjük (az első három negyedévben), akkor is jól látható, hogy a 16,4%-os mérték fölötte van mind a vállalkozói szféra átlagának, mind a nemzetgazdasági átlagnak. Hasonló eredményt kapunk, ha 1995-höz viszonyítunk. Az ágazati összehasonlításokból kitűnik, hogy az elmúlt évek nagy vesztese az egészségügy és a szociális ellátás, ahol még mindig nem sikerült orvosolni a Bokros-csomag ütötte sebeket. Hasonlóan rossz helyzetben volt sokáig az oktatás, de ezen a területen a kormányváltás már pozitív elmozdulást hozott. (Igaz, a pillanatnyi béreket tekintve jól látható, hogy itt is bőven van még mit tenni.) Nyilvánvaló, hogy a társadalmi hasznosság és a társadalmi igazságosság azt követeli meg, hogy a szűkös lehetőségek közepette először a humán szféra bérei rendeződjenek. Ezt alátámasztják mind a pillanatnyi kereseti lehetőségek, mind azok elmúlt

Még kiáltóbb a különbség, ha nem az átlagokat nézzük, hanem a hasonló végzettséget, felkészültséget, felelősséget és munkafeltételeket igénylő munkakörökre jellemző fizetéseket. A Szociális és Családügyi Minisztérium és az Országos Módszertani és Munkaügyi Központ 1999. májusi felmérése szerint a vasúti dolgozók az oktatásban dolgozóknál több mint 80%-kal, az egészségügyieknél több mint 50%-kal keresnek többet hasonló munkakörben!

Számok tükrében

Ugyanezen felmérés azt is megmutatja, hogy egyes foglalkozásokban mekkora kereseteket lehet elérni normál munkarendre átszámítva: mozdonyvezető 91 624 Ft (a teljes elérhető kereset 119 675 Ft), vasúti kalauz 58 095 (71 295) Ft, kocsirendező, tolatásvezető 58 058 (71 789 Ft), váltókezelő 47 708 (59 673) Ft. Összehasonlításképpen: orvos 90 767 (105 943) Ft, középiskolai tanár 77 391 (89 639) Ft, általános iskolai tanár 67 049 (73 610) Ft. Végül az is egy érdekes kérdés, hogy miért akarnak a vasúti közlekedésben dolgozók szolidaritást vállalni azokkal a vasutasokkal, akiktől ők is jelentősen le vannak

A nyilvánvaló felülbérezettség ellenére a vasútnál az idei évben sem marad el az extra követelések által motivált munkabeszüntetés. Követeléseik ugyanakkor csak akkor lennének jogosnak tekinthetők, ha az ágazatra jellemző bérek és fizetések méltánytalanul alacsonyak lennének más szférákhoz képest, illetve ha a MÁV eredményessége olyan mértékben javult volna, hogy bőven lenne miből premizálni a dolgozókat. Mint láttuk, méltánytalanságról szó sem lehet, sőt. A vasúti dolgozók keresetelőnye nem a társadalmi hasznossággal vagy az iskolázottsággal függ össze, hanem a jelentősebb károkozási potenciállal, valamint az ebből fakadó nagyobb nyomásgyakorló és érdekérvényesítő képességgel. A MÁV ugyanakkor továbbra is veszteséges, ami – lévén a vasút nem a közszolgálat, hanem a versenyszféra része – semmilyen logikával nem teszi lehetővé az átlagot meghaladó béremelést. A követelés teljesítése semmiképpen sem szolgálná a társadalmi igazságosságot, mivel a veszteséges MÁV átlag feletti bérnövekedését – az állami tulajdonlás miatt – csak az adófizetők széles tömegeinek a megrövidítésével lehetne kiteljesíteni, olyanok rovására, akik a vasúti dolgozóknál amúgy is nehezebb anyagi helyzetben vannak. A kiemelt bérnövekedés ugyanakkor – más szférák bérkövetelési törekvéseire való

Rövidlátó mohóság

Végül érthetetlen és felelőtlen a vasutas-szakszervezeti vezetők magatartása saját cégükkel szemben is. A magyar vasút szempontjából életbevágóan fontos, hogy megvalósulhasson az a korszerűsítési stratégia, ami versenyképessé tenné az ágazatot nemcsak a hazai közúti riválisokkal, hanem a leendő EU-beli vasúti társaságokkal szemben is. Az uniós csatlakozásunk után ugyanis legfeljebb átmenetileg tudjuk csak a külföldi konkurenciát távol tartani. A magyarországi korszerűbb vasúti szolgáltatás megjelenése a legrosszabb esetben is azt eredményezheti, hogy a nyereséget ígérő pályaszakaszokról kiszorul a MÁV, így a veszteséges vonalakat még keresztfinanszírozással se tudja fenntartani, vagyis a magyar vasút – úgy, ahogy van – egyszerűen el is tűnhet. Óriási felelősségének kellene lennie tehát a szakszervezeteknek a MÁV üzleti eredményeinek rövid és hosszú távú alakulásában, de ennek eddig szinte semmi jelét nem mutatták. Rövidlátó mohóságukkal ilyen módon saját ágazatuk jövőjét élhetik fel.

A SZERZŐ KÖZGAZDÁSZ
(KORMÁNYZATI STRATÉGIAI ELEMZŐ KÖZPONT)

De emlékezetbe kellett idézni a 22 évvel korábbi eseményeket is. 1978. január 5-én amerikai különrepülőgépen hazaérkezett a Szent Korona a koronázási ékszerekkel. A közös közleményben hirdetett „néptől a népnek" átadás csak üres szólam maradt, hiszen a repülőtéri fogadtatáson a valóban szívük mélyéből örvendezők mintegy százfőnyi kis csoportja csakis a zárt épület üvegcsarnokában álldogálhatott, s persze némán, hiszen a zenekar himnuszának éneklését ajkunkról letiltották a figyelő detektívek. Csakis megbízhatóságuk alapján kijelölt személyek léphettek a repülőtéri erkélyre, s a híradásokban ők képezték a „népet".

A „hivatalosak" általi rövid ünneplés után máris elindult a kocsisor, s mérsékelt sebességgel haladt – minden pompa nélkül – a sötét, lassan már éjszakai nyugovóra készülődő főváros külvárosában, majd tovább a mit sem sejtő belváros utcáin a Parlament épülete felé. A Kossuth Lajos téren még kisebb volt a „hívatlan" várakozók csoportja. Ez a tér, amely összehasonlíthatatlanul értéktelenebb alkalmakkor összecsődített bámészkodó tömeggel zsúfoltan és fellobogózva szokott hivalkodni, sötétségbe burkolódzott, körülvéve a csupasz, dísztelen, zászlók nélküli középületeivel. A két egyforma teherautó közül a második állt oda a parlamenti XII. számú kapu árkádja alá. A pár tucatnyi érdeklődő az Alkotmány utca torkolatából figyelhette, amint a homályban kiemelik a hordozóládát, majd a palást fehér lapos ládáját is, hogy aztán elnyelje őket a szinte lakatlannak tűnő, sötétségével mintegy kérkedő és tüntető komor épület, az „ország háza". A Szent Koronát, amely a háború szörnyűségének legutolsó szakaszában menekítést, földbe rejtést, tengerentúlra szállítást is átvészelt, s harmincházom hosszú és keserves esztendő után immár hazatért, így lopták be a fővárosba – nem féltve, de félve a nép várható „túlzott" lelkesedésétől és ujjongásától, s éppen ezért – a nyilvánosság teljes kizárásával.

Amitől huszonkét éve megfosztottak minket a hatalom akkori urai, arra most, a magyar millennium legelső napján lehetőség nyílt: az elnyomástól megszabadult nemzet szabadon fejezte ki érzelmeit, s olyan ünneplést tartott, amely párját ritkítja jelenünkben. Generációnk immár felemelt fejjel kezdheti el a második magyar évezredet a Kárpát-medencében...

Farkas Zsolt
Budapest

NAPI MAGYARORSZÁG
POLGÁRI NAPILAP

Főszerkesztő: D. HORVÁTH GÁBOR
Főszerkesztő-helyettes: TARR PÉTER,
O. KOVÁCS ATTILA
Lapszerkesztők: GAJDICS OTTÓ, LUDWIG EMIL
Szerkesztőség: 1091 Budapest, Üllői út 51.
Telefon: 216-1274, 06-30-916-3843, -44, -45, 06-30-916-3847
Telefax: 215-3197 Levélcím: 1450 Bp. 9. Pf. 74.
E-mail: mahir@mail.elender.hu Internetcím: http://www.napimagyarorszag.hu

Kiadja a MAHIR Lapkiadó Korlátolt Felelősségű Társaság
Felelős kiadó: DR. GYŐRI TIBOR ügyvezető igazgató Lapigazgató: LOVAS LAJOS

Terjeszti a Hírker Rt., a Nemzeti Hírlap-kereskedelmi Rt. és a regionális részvénytársaságok. Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap-előfizetési és Elektronikus Posta Igazgatósága (HELP). Előfizethető a hírlapkézbesítőknél, vidéken a postahivatalokban, Budapesten a HELP ügyfélszolgálati irodáinál, valamint a Hírlap-előfizetési és Lapellátási Irodánál (1089 Budapest VIII., Orczy tér 1.). Levélcím: Helir, 1900 Budapest, Orczy tér 1. Telefon: 303-3441, 303-3442. Telefax: 303-3440, közvetlenül, postautalványon vagy átutalással a Postabank és Takarékpénztár Rt. 11991102–02102799 pénzforgalmi jelzőszámon.

Előfizetés OTP-bankkártyával hétfőtől szombatig, 9–20 óráig: InterTicket ügyfélszolgálat (06–1) 266-0000 telefonszámon.
Előfizetési díj egy hónapra 965 forint, negyedévre 2895 forint,
fél évre 5790 forint, egy évre 11 580 forint
Hirdetésfelvétel: MAHIR Press Média Kft.
1075 Budapest, Wesselényi u. 8., Telefon: 322-2448, 342-6164.
Fax: 342-6132 1085 Budapest, Blaha Lujza tér 3. Telefon/fax: 338-3723

Nyomtatás: Magyar Hivatalos Közlönykiadó Kft. Lajosmizsei Nyomdája
Felelős vezető: BURJÁN NORBERT igazgató
Vidék ISSN: 1418-0863; Budapest ISSN: 1418-04 3 X

KEDVES OLVASÓINK! AZ OLDALON MEGJELENŐ VÉLEMÉNYEK ÉS LEVELEK TARTALMA NEM FELTÉTLENÜL AZONOS A SZERKESZTŐSÉG ÁLLÁSPONTJÁVAL.

Lapunkat rendszeresen szemlézi Magyarország legnagyobb médiafigyelője, az »OBSERVER«
OBSERVER BUDAPEST MÉDIAFIGYELŐ KFT. 1084 Budapest VIII., Aurória u. 11. Telefon: 303-4738, fax: 303-4744 http://www.observer.hu

Gépfegyverkezelést tanulnak a repülők

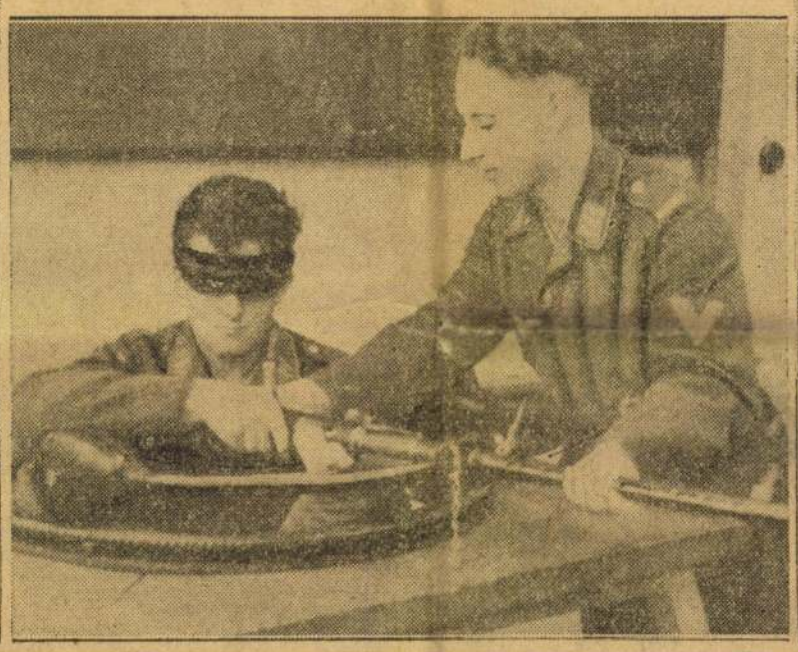

A hercegprímás bőjti pásztorlevele

Dr. Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás egyházmegyéje híveihez bőjti pásztorlevelet intézett, amelyben hálát ad a Gondviselésnek azért, hogy amikor csaknem egész Európán, sőt az egész világon végigszánt a háború, hazánkat még megkímélte a pusztítás. De amikor mindenfelé tűz tombol — írja a szózat — sohasem tudhatjuk, hogy mely percben csap át hozzánk is a vész és ha nem is csapna át, jól sejtjük, hogy nem vonhatjuk ki magunkat az emberiség közös sorsa, közös nyomorúsága, a háború mindenkit elérő hatása alól. Nem csoda, ha ilyen időben sok emberen és nemzeten erőt vesz a kislelkűség, vagy ennek ellenkező végletе. Egyik felfogás sem helyes. A katolikus ember számára az élet komoly, de egyúttal vígasztaló feladat. A Gondviselésbe vetett hitünknek — írja pásztorlevelében a hercegprímás, — első alappillére az Isten mindenhatósága, a második, Isten végtelen bölcsessége és a legerősebb pillére az, hogy Isten mindig jót akaró menynyei atyánk, aki szereti teremtményeit. Az egyes emberek mellett a nemzetek is a menynyei Atya szívéhez vannak nőve.

Március 10-től kétszázalék zsírt kell beszolgáltatni a levágott sertés után

Elsőnek jelentette az *Esti Ujság*, hogy a közvágóhidakon és a vidéki henteseknél levágásra kerülő sertések után

zsírbeszolgáltatási kötelezettséget léptetnek életbe.

A hivatalos lap ma reggeli száma közli a kormány rendeletét, amely kimondja, hogy a honvédség és a polgári lakosság élelmezésének biztosítására a közfogyasztásra levágott sertések után *a sertés élősúlya 2 százalékának megfelelő mennyiségű, közfogyasztásra alkalmas, gondosan kezelt, idegen anyagoktól mentes, olvasztott sertészsírt kell a közélelmezési hivatal rendelkezésére bocsátani.*

A zsírt hetenkint egyszer kell beszolgáltatni

A közfogyasztásra kerülő sertések élősúlyát a hatósági húsvizsgálók ellenőrzik, akik a vágásokról és az élősúlyadatokról kimutatást vezetnek. A beszedett zsírt a *Hangya*, a *Hanza*, illetve a kijelölt hentes a közellátási miniszter által megállapított áron köteles átvenni és készpénzben kifizetni. Az új rend március 10-én lép életbe.

Este 2-3 szem ARTIN reggelre normális ürülés
Enyhe, biztos hashajtó
2 szem 12 fill, 12 szem 54 fill, 20 szem 90 fill, 60 szem 250

Közellátási előadókat neveznek ki a községekben és városokban

Laky Dezső közellátási miniszter a hetedik közigazgatási továbbképző tanfolyam megnyitásán rendkívül érdekes bejelentést tett a közellátás és a közigazgatás kapcsolatairól. A közigazgatásnak — mondotta — minden segédeszközt igénybe kell vennie, hogy feladatát a közellátás terén jól elláthassa.

A közellátás szervezetét közelebb kell hozni a lakossághoz és ebből a célból a városokban és a falvakban a közellátás sajátos feladatainak intézésére új munkaerők kellenek.

A miniszter beszédének különösen ez az utóbbi része keltett általános érdeklődést. Az *Esti Ujság* értesülése szerint a miniszter beszéde arra célzott, hogy

közellátási előadókat kell kinevezni a közigazgatási vezetők mellé.

Vidéken a községekben a jegyzők, de a városokban is az illetékes főtisztviselők munkáját annyira igénybe veszik a különböző és egymást követő rendelkezések, hogy a közélelmezés elsőrangú problémáinak irányítására és adminisztrálására alig jut idejük.

Sztrájkba léptek egy amerikai katonai gyakorlótér munkásai

Newyork, március 4. (NST)

A Camp Dawis nevű nagy légvédelmi gyakorlótéren 4000 munkás sztrájkba lépett. A munkabeszüntetésre nem bérharc, hanem politikai követelés adott okot. A munkások azt követelik, hogy az alkalmaztatások során mindenkor részesítsék előnyben a szervezett szakszervezeti tagokat a nemszervezett munkásokkal szemben. A közvéleményben nagy megdöbbenést keltett az a tény, hogy a hadsereg fontos gyakorlóterének munkásai szüntették be ezúttal a munkát.

Érdeklődéssel várják a Kovarcz-ügy politikai fejleményét

Az országgyűlés *képviselőháza csütörtökön tartja legközelebbi ülését*, amelynek napirendjén az olajkutatási egyezmény becikkelyezéséről szóló törvényjavaslat szerepel. Bár csütörtökig a politikai élet programjában semmi kiemelkedőbb esemény nem szerepel,

politikai körökben nagy megdöbbenéssel tárgyalják Kovarcz Emil nyilasképviselő ügyét.

Amikor a mult év novemberében a főügyészség *Kovarcz* Emil mentelmi jogának felfüggesztését olyan módon kérte a *Háztól*, hogy előzetes letartóztatást is eszközölhessen,

A nyilasok erőteljesen tiltakoztak a mentelmi jog ilyentermészetű felfüggesztése ellen és a párt részéről *Koródy* Tibor képviselő a *Ház* plénumában felszólalt, kijelentve, hogy ő és

a nyilaspárthoz tartozó képviselők mandátumukkal kezeskednek arról, hogy Kovarcz Emil megszökni nem fog.

A nyilasok álláspontját *támogatta a Magyar Megujulás Pártja* részéről felszólaló *Nagy* László képviselő is. Politikai körökben megállapítják, hogy

a nyilas képviselőknek ez a magatartása maga után vonná a következmények levonásának kötelezettségét.

Úgy hírlett ma délelőtt, hogy

kormánypárti oldalról interpelláció formájában vagy más alkalmas módon szóvá kívánják tenni ezt a kérdést a Házban.

Amennyiben erre interpelláció formájában kerül sor, úgy azt a jövő héten szerdán lehetne elmondani.

Politikai körökben nagy érdeklődéssel várják a *Kovarcz-ügy* politikai fejleményeit.

Nem parancs, hanem példa!

Az államvezetés nagy elveiről beszélt tegnap Teleki Pál gróf a közigazgatási tanfolyam hallgatói előtt. Nálunk, ahol olyan sok téves fogalom uralkodik a hivatalnokok hivatásáról, nálunk, ahol oly sok panaszt hallunk a közönséggel való bánásmódról, felemelőleg és üdítően hatnak azok a tanítások, amelyek ezúttal legilletékesebb helyről, a magyar kormányelnök szájából hangzottak el. A vezetés, — mondja Teleki Pál gróf, — nem parancs, hanem példa. Nem parancsszerűen, hanem tanító módon kell fellépnünk. Egy ügyet egyetlen parancs befejezhet, de ha puszta parancs, nincs semmi hatással a következő ügyekre, mert nincs semmiféle nevelő eredménnyel. A miniszterelnöki iránymutatás egyben a magyar néplélek és a kor szellemének tiszta felismerésén alapszik. Mert a magyar embernek soha nem tudott parancsolni olyas valaki, aki nem maga járt elől jó példával. Nálunk úgy volt szokás, hogy mindig a vezérnek kellett elől menni a csatába és a világháborúban is látni lehetett, hogy a magyar katona szívesen rohan a halálba is, ha látta, hogy ugyanígy viselkedik a tisztje, a vezetője is. Ugyanezt a példaadáson alapuló államvezetést valósította meg korunk két legnagyobb államférfia, akik méltán bírják népeik bizalmát, mert elsők a munkában, erőfeszítésben, áldozatvállalásban.

Egyáltalán nem látszik lehetetlennek, hogy kicsiben, a maga íróasztala mellett ugyanezt a példaadást megvalósítsa minden magyar köztisztviselő. Hiszen ma már mindenki tudja, hogy elmult az a világ, amikor egy-egy íróasztal elzárkózást, gőgös magasrendűségi érzést és merev kasztszellemet jelentett. Soha nem volt ez magyar sajátosság. Sokkal inkább az okozta ezt, hogy a magyar bürokrácia a Bach-korszak alatt alakult ki, tehát csaknem a kiegyezésig olyanok vezették, akik idegenek voltak magyar földön és ellenséget láttak a magyarságban. A mai magyar köztisztviselő már át van itatva a szociális felelősségérzettel és át van hatva attól a tudattól, hogy a közszolgálat valóban szolgálatot jelent. S ha a továbbiakban a Teleki Pál iránymutatása szerint, a példaadás jegyében fejlődik a hivatali szellem, akkor nem álom, hogy megvalósulhat az a népi szellemű, felelősségérző, gyors, udvarias magyar közigazgatás, amelyre oly nagy szüksége van a modern magyar államnak.

BAROSS GRILL-ben
JÓZSEF-KÖRÚT 45.
Tánc 2 óráig
KALMAR TIBOR
Csáky Lola, Eleki G., Rejtő J.

A német követ Zágrábban

Belgrád, március 4.
(Német Távirati Iroda.)

A zágrábi lapok részletesen beszámolnak Heeren német követnek a horvát fővárosban tett látogatásáról.

A Novosti azt írja, a német követ zágrábi fogadása ismételten megmutatta, milyen mélyen gyökereznek azok a szívélyes kapcsolatok, amelyek a német és a horvát nép között fennállanak s amelyek ma csúcspontjukat érték el a Német Birodalom képviselőjének és a horvát bání hatalom legmagasabb hordozójának találkozásában.

Subasics, Horvátország bánja hétfőn délelőtt a német követ tiszteletére ebédet adott. Pohárköszöntők hangzottak el, amelyekben a bán és a német követ különösen a két ország kulturális kapcsolataira mutatott rá. (MTI.)

— **Laky Dezső mondja a Bethlen Gábor serlegbeszédet.** Az Országos Bethlen Gábor Szövetség március 7-én, pénteken este tartja évi közgyűlését Tasnádi Nagy András dr országos elnök vezetésével. Az évenkint szokásos Bethlen Gábor serlegbeszédet Laky Dezső közellátási miniszter mondja.

— **Vörnle János és Danilovics Pál magas jugoszláv kitüntetése.** A kormányzó a külügyminiszter előterjesztésére megengedte, hogy Vörnle János rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter a jugoszláv I. osztályu koronarendet, őrmezei Danilovics Pál rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter a jugoszláv I. osztályú Szent Száva-rendet elfogadja és viselje.

— *VILLANYKERÉKPÁRRAL KÖZLEKEDNEK A PÁRISI UTCÁKON. Páris utcáin a napokban új korszerű közlekedési eszköz jelent meg: a villanykerékpár. A járművet villanytelep által táplált motor hajtja; ezt a nyereg mögött szerelik fel. A gyors közlekedési eszköz külsejére hasonlít a női kerékpárhoz.*

— **FELGYUJTOTTA HÁZÁT, HOGY MEGKAPHASSA A BIZTOSITÁSI ÖSSZEGET. Pár nappal ezelőtt a somogymegyei Nagyberényben leégett Mészáros Lajos gazdálkodó háza. A tűzeset után a csendőrség nyomozást indított és megállapította, hogy a házat Mészáros Lajos gyujtotta fel, hogy megkaphassa a biztosítási összeget. Mészárost a csendőrség beismerő vallomása után a kaposvári törvényszék fogházába szállította be.**

— **Az albérlő ledobta az első emeletről a lakástulajdonost, mert felmondott neki.** Özvegy Beke Lajosné debreceni háztulajdonos egyik albérlőjének, Horti Ferencnek felmondott. Az albérlő a felmondást nem akarta elfogadni s az efölött keletkezett vita hevében özvegy Bekénét átnyalábolta és ledobta az első emeletről az udvarra. Beke Lajosnét kar- és lábtöréssel kórházba szállították. Az albérlőt a hatóságok őrizetbe vették.

— *XVI. SZÁZADBELI PÉNZHAMISITÓ MŰHELYT TARTAK FEL A BORSODI CSERBAKŐ VÁRABAN. A Borsod-Miskolci Múzeum Cserbakő várában nemrégiben ásatásokat kezdett és szinte felmérhetetlen jelentőségű szenzációs régészeti leletre bukkant. A várban, amely a Bebek-család tulajdona volt, feltártak egy helyiséget, amelyben összeolvadt fémsisakot, olvasztótégelyeket, rézrudacskákat és keskeny lemezeket találtak. A régészeti vizsgálatok megállapították, hogy a helyiségben a XVI. századból származó pénzhamisító műhely szerszámait találták meg. A feltevések szerint a nagyarányú hamispénz-verést 1541 és 1553 között a Bebek-család üzte.*

— **Beküldött hirek.** Az Országos Szociálpolitikai Intézet (Ujpest, Erkel-utca 26) március 6-án ismeretterjesztő előadást tart. Előadó: *Koppány* István gimnáziumi tanár. — *Veress Gábor dr. az IBUSz vezérigazgatója* szerdán este 7 órakor a Baross Szövetség székházában az erdélyi turisztikáról tart előadást. — *A Fűszerkereskedők Országos Egyesülete* március 9-én délelőtt féltíz órakor a Vörösmarty-utca 6. szám alatti székházában tartja évi rendes közgyülését. — *Az Uj Magyar Asszony* legújabb száma megjelent.

ÜGYNÖKÖT (keresztényt)
keres osztálysorsjáték főclárusító. „Sürgös" jeligére a kiadóhivatalba.

Német légitámaszpontok Anglia ellen

A német légihaderő ütőereje nem csupán az anyag és a pilóták kiválóságával magyarázható; nagymértékben hozzájárul a német légihaderő sikeres működéséhez a német támaszpontoknak a támadás szempontjából igen kedvező fekvése. Németország a Biskayai-öböltől egészen a Sarkkörig terjedő partvidék birtokában három oldalról intézhet koncentrikus támadást az angol Szigetország ellen. Ennek az előnyei a télen kezdtek kibontakozni. Míg Angliát akadálytalanul támadták a német repülők a télen is, Ködtábornok segítségének ellenére, Anglia kénytelen volt a Berlin ellen intézett légitámadásokkal felhagyni. Ennek egyszerű a magyarázata: a német légihaderőnek csak kis távolságot kell megtennie a franciaországi, belgiumi és németalföldi támaszpontoktól a támadás céljáig, míg az angol gépeknek igen hosszú távolságra kell repülniök sok üzemanyaggal és ezenfelül az eljegesedés veszélyének is sokkal inkább ki vannak téve. Ami a legfontosabb, az angol bombázókat nem kisérhetik vadászgépek, mivel a megteendő távolság nagyobb a vadászok hatósugaránál. A német vadászok ezzel szemben a Midland déli részéig kiterjeszthetik működésüket. A német légihaderő így csaknem zavartalanul mozoghat az angol légi térben.

— **ELPRÉDÁLTA A HOZOMÁNYT, VIZBEDOBTA AZ ASSZONYT. Hovanyecz János kassai szobafestő három hónappal ezelőtt megnősült, ugyanakkor a fiatalasszony 1600 pengőt adott át férjének azzal, hogy azt használja fel nyersanyagok beszerzésére. Hovanyecz a házasságkötés után könnyelmű életet kezdett és a hozománynak rövidesen nyakára hágott. Emiatt veszekedés támadt közte és az asszony között, mire Hovanyecz feleségét a kora reggeli órákban kicsalta a malomárok partjára és ott a vízbe dobta. Hovanyecznét eszméletlen állapotban, pár száz méterrel lejebb fogták ki a vízből és így derült ki a szobafestő bűne. Az elvetemült embert letartóztatták.**

— **Porcellán-harangjáték Kattowitzban.** Az új felsőszileziai tartomány fővárosában, Kattowitzban a rendőrfőnökség épületére 38 porcellánharangból álló harangjátékot szereltek fel. A harangjáték a német bevonulás emlékére a bevonuló katonák indulóját fogja naponta egyszer eljátszani.

— **Tompa Mihály népfőiskola Sárbogárdon.** A sárbogárdi református egyház tizenhárom falu ifjúsága számára népfőiskolai tanfolyamot nyitott. A tanfolyam nevét Tompa Mihályról vette, aki egy évszázaddal ezelőtt Sárbogárdon segédtanítóskodott. A tanfolyam célja az, hogy világnézeti és gyakorlati nevelést adjon és az ifjakat előkészítse egy nagyobb népfőiskolán való részvételre.

— **Két eszméletlen férfit találtak a gyermekek Budán.** Ma délelőtt a Vár tövében elterülő kis parkban a gyermekek egy eszméletlen férfira bukkantak. Ugyanakkor a Döbrentei-téren egy kifutófiú akadt rá egy másik eszméletlen férfira, aki egy pad alatt feküdt. A rendőrség megállapította, hogy a Vár tövében talált férfi Illés Miklós 19 éves magántisztviselő, a Döbrentei-téri férfi pedig Végh László 30 éves portás. Mindkettőjüket a Rókus-kórházba vitték. A rendőrség a nyomozást megindította.

— **Áruba bocsátotta 14 éves leányát egy kaposvári asszony.** Megdöbbentő bünügy nyomozását fejezte be a kaposvári rendőrség. Az Iszák-utca mellett lévő Csatorna-közben egy válófélben lévő asszony fiatal, 14 éves leányát keresetszerüen áruba bocsátotta. Az asszonyt és leányát a rendőrség őrizetbe vette és átadta az ügyészségnek, amely a lelketlen anyát letartóztatta.

— **Meggyilkolta feleségét, mert nem akart tőle elválni.** Németh László 28 éves alpári napszámos élet borotvával csigolyáig elvágta felesége nyakát. A férj ezután ünneplő ruhába öltözött és az alpári csendőrségen jelentkezett. A csendőrök előtt tett vallomásában elmondotta, hogy feleségét nagyon szerette, ennek ellenére az asszony válni akart tőle. Mivel az asszonyt nem bírta eltéríteni szándékától, végzett vele. A hitvesgyilkos napszámost beszállították a kecskeméti ügyészség fogházába.

— **Országosan köröznek egy Szombathelyről megszökött fegyencet.** Az elmult hetekben a szombathelyi ügyészség fogházában helyezték el Dér József nagykanizsai lakost különböző bünczelekmények miatt. Dér József a fogházból egy óvatlan pillanatban megszökött. A szombathelyi ügyészség elrendelte Dér országos körözését.

— **Német ipari kiállítás Párisban.** Párisban az elmult napokban megnyilt az ipari német kiállítás. A kiállítás a Németországban is felállított tizenöt megrendelést közvetitő-börze mintájára került megszervezésre. A kiállító német vállalatok azzal a céllal vesznek részt a kiállításon, hogy megrendeléseik egyrészének kivitelezését francia vállalatokra bizzák.

— **ZSIDÓCSEMPÉSZÉS A SOPRONI HATÁRNÁL. Sopronból érkező jelentés szerint az utóbbi időben igen megszaporodott a határ környékén a zsidócsempészek száma. Egyre sűrűbben fordul elő, hogy külföldi zsidók tilos utakon igyekeznek átjutni a határon és Sopronban vagy a környékén próbálnak elbujva megtelepedni. A soproni rendőrkapitányság a tiltott határátlépésekkel kapcsolatban felhivást bocsátott ki. Figyelmezteti a lakosságot, hogy a bűnösök ellen a legszigorúbb megtorló eljárást indítja meg és szükség esetén az illetőket internálja.**

— A „Ferenc József" keserűvi régóta kitűnően bevált háziszer megrögzött székrekedésnél és annak mindenféle káros következményeinél; biztos, enyhe és gyorsan ható természetes hashajtó, mely számos betegségnél az emésztést javítja és az étvágyat fokozza. Kérdezze meg orvosát!

Já tudni,

hogy a szobai növények pajzstetvei, poloskamolyok ellen alkalmas irtószer a rovarpor (tisztán), amelyet porozóval, például gumi-fujtatóval juttatunk a növényekre. A rovarpor csak úgy felel meg a céljának, ha friss, ezért megbizható cégtől kell vásárolni.

BURGONYA, KEVERT TÚRÓVAL. Félkiló burgonyát megfőzünk héjastól, a vizbe kevés sót is teszünk, igy a burgonya nem fő szét, azután meghámozzuk. Ezalatt tíz deka liptói, vagy egyéb túrót elkeverünk egy kis mustárral, öt deka vajjal és aki szereti, vagdalt metélőhagymával. Főzünk még két kemény tojást is. Mikor a burgonya kész, karikára vágjuk és tűzálló tálba úgy rakjuk le, hogy a tálat kivajazzuk, azután egy sor burgonyát teszünk, majd rákenünk a túróból, rátesszünk pár tojáskarikát, megint burgonyát stb. Tíz-tizenöt percig jól átmelegítjük. Finom, izes étel. (Z. Tábori Piroska. Hústpótló ételek.)

— **Cukorjegyhamisitásért kéthónapi fogházra ítéltek egy házaspárt.** A pestvidéki törvényszék vitéz *Somody*-tanácsa ma tárgyalta *Tarjányi* Sándor gépkocsivezető és felesége közokirathamisítási bűnügyét. A vád szerint Tarjányi Rákosszentmihályon az élelmiszerjegy-kiosztó hivatalnál követte el a közokirathamisítást azzal, hogy bejelentette: feleségének első házasságából származott Gizella nevü leánya is velük lakik közös háztartásban s igy három személyre igényeltek cukorjegyet. Ezzel a meghamisított igazoló szelvénnyel Tarjányiné elment az élelmiszerjegy-elosztó hivatalba s több héten keresztül felvette a nemlétező harmadik személyre is a cukrot. A mai főtárgyaláson a vádlott házaspár beismerte bünösségét. A bizonyitási eljárás lefolytatása után a bíróság Tarjányi Sándort és feleségét egy-egy hónapi fogházra ítélte.

— **Legázolták a zalaegerszegi hetivásár sátrait a megvadult lovak.** A zalaegerszegi hetivásáron nagy riadalom volt. Az egyik szekérbe befogott lovak megvadultak, beleroharitak a tömegbe és legázolták a vásári árusok sátrait. A lovak megfékezése közben öt ember súlyosan megsebesült. A sebesülteket kórházba szállították.

— **Második kiadásban jelent meg Halácsy Dezső „Magyar városokért" című könyve.** A könyv első kiadása néhány hét alatt elfogyott és a korszerüen és az új idők szellemében megirt munkát az olvasók széles tábora, a városok és a kritika nagy elismeréssel fogadta. *A belügyminiszter a könyvet a közigazgatási tisztviselők, városi hivatalok és városi szakkönyvtárak részére külön rendeletben ajánlja. Halácsy* Dezső egyetemes nemzeti ügyet szolgál könyvével, mert nemcsak a városi kérdéseket ismerteti, hanem a város és a falu együttes kérdéseire is ráirányitja a figyelmet. Népszerü stilusban mindenki számára érthetően tárgyalja a legfontosabb városi problémákat. A könyv ára egész vászonkötésben, aranyozva 6.50 pengő. Kapható minden könyvkereskedésben.

Leányrablási láz a szmirnai vilajetben

Ankara, március 4.

A szmirnai vilajetben az utóbbi hetekben annyira elszaporodtak a leányrablások, hogy a lakosság emiatt nagy izgalomban él. Csak a legutóbbi héten négy 14—16 éves leányt raboltak el a szülői házból. Igaz viszont, hogy a leányrablókat minden esetben sikerült kézrekeriteni.

Egyéni átalányutazások a Magas-Tátrába

I. Ó-TATRAFÜRED:
Grand Hotelben 3 hetes üdülés . 342.— P
Hoepfner Szállóban napi pensio 16.20 P
II. CSORBATÓ:
Hviezdoslav nagyszállóban 2 hetes üdülés . . . . . 233.— P
Kriván-szállóban 2 hetes üdülés 162.— P
Vasúti jegy nélkül.
Részletes felvilágositást nyújt.
ESTI UJSÁG UTAZÁSI IRODA, VIII. ker. József-körút 5. Tel.: 14-44-00.
IBUSZ—MAV Vigadó-téri FŐIRODA.

DÖVÉNYI NAGY LAJOS RIPORTJA

CSERBAKŐ VÁRÁBAN,

ahol a Bebek-nemzetség Mihály mesterrel és az eperjesi hóhérral verette a hamispénzt

Szuhogy, március 27.

A faluban csak hümmögnek, ha az idegen a cserbakői várról kérdez és a tudós vének kurta szóval mondják:

— *Megleltek a kincset . . .*

Öreg babonák s tán még a babonáknál is régibb mesék, amiket az októberi felhők alatt, — mikor a hold fellegek megett bujdokol és a rosszat érző ebek vonítanak a kertek alatt, kukoricafosztók adtak tovább, vagy a téli tüzelésben az istálló közepén pislákoló tüzet bámulva emlegettek, — *azok a mesék már tudtak a romok közt rejtekező aranyról.* Ugy mondták: az omladékfalak alatt hordóban áll a kincs és bőrzsákokban a kárbunkuluskő, csak persze nem lehet hozzájutni, mert *lúdvércek őrzik.*

Hát most napfényre került az igazság, amit a tisztelendő úr valaha avval ütött el, hogy *„bolondság, emberek"*, peckesen járnak a mesemondók, akár a történettudósok, akiknek elméletét igazolta a megvallatott föld. *Vannak, akik azon számítanak, hogy Szent György éjszakáján megássák a különböző halmokat és kincsre gyanús többi helyet. Mert sose lehet tudni . . .*

Egy gyerek mutatja meg az utat, a szelíd tájékon kanyargó dűlőt, aminek két oldalán sarjadó őszi vetések nyújtózkodnak el, hogy az vezet a romokhoz.

Futamodásnyira kell csak menni s a domb tetején ott feketéllik Cserbakő várának **lepusztult omladéka.**

Néhány kőkolonc, falmaradvány, — s az árva romokon száraz kórókat lenget a szél.

Ez volt valaha a Bebek-nemzetség hatalmának és gazdagságának tanuja, ez a pár szegényes, málló kődarab. *Mit tud mondani az omladék, mit vallhat erről az erőszakos, kemény fajtáról, amely egyik nap a hatalom szédítő ormain járt, másikon az üzött vad sorsát viselte?* Akadt köztük, akit Erdély vajdájává tett egy szultáni fermán s volt, akit a maga kora csak gonosztevő Jánosnak emleget. De itt körül minden az övék volt, roppant uradalmak, várak Borsodban, Gömörben, szerteszét, bástyáikon szakállas ágyúkkal, falaik közt elszánt zsoldosokkal, veszett lovaslegényekkel, akiket a tiszamenti régi bessenyőszállásokról toboroztak.

●

Ma Cserbakő bujdosó rókamenedék, vagy a mező csavargóinak, a téli varjuknak pihenő szállása, valaha úri, nagy élet volt itt, a fegyveres házban ezüst kupákat csendítettek össze, s ha az ember a néma tavaszi mezőn hallgatózik a domb aljában, szinte most is hallja a hegedősök pengetését.

A nép nem tudta: kié volt a vár, csak a legendákat szőtte a szétomlott falak köré, de mint a mesék általában, ezek a falusi kitalálások se a szélből születtek. *Volt ezeknek alapja.*

Most derült ki, mikor nemrég néhány ásónyom kifordított a napvilágra valami egészen meglepő bizonyítékot.

Hogy Cserbakő csakugyan kincses hely volt, — annakidején. *Ennek az omladéknak a pincéjéből fakadt a Bebek-nemzetség gazdagsága, abból a hamispénzverő műhelyből, aminek rekvizitumait a miskolci múzeum tudós igazgatója szedett ki a föld alól.*

Az ásatás nyomán sikerült megtisztogatni a földtől a vári épületek alapját, s a rom nyugati oldalán feltártak egy termet is. A fal mellett kormos kéménykürtő beszél róla még most is, hogy

valaha, négyszáz esztendővel ezelőtt kegyetlenül sokat fűtöttek ezen a helyen.

Az ásatáskor nagy hamudombot is széttúrtak, temérdek kormos követ.

Aztán olvasztótégelyek töredékei kerültek napvilágra, *s néhány réz-, meg ezüstsisak, félig olvadtan.* Akadtak vastag rézrudak, szétkalapált bronzlemezek, meg pénzformára kivágott kerek lapok. Volt köztük olyan, amit már ahhoz értő mesterek befuttattak ónnal . . .

●

Bizony, mindez arra mutatott, hogy ebben a fülkében, jó mélyen a vár alatt, amelynek főálló kaputornyán a Bebekek kevély zászlaját fujta a szél, — *Ferenc úrék pamispénzt csináltak.*

Ma már persze nem bűnügyi szenzáció ez, de a régészek nagyon örülnek a leleteknek, mert

Magyarországon eddig egyetlenegy hamispénzverő műhelyt sikerült a XVI. századból találni, az oroszlánkői várban.

Csak sejtették, hogy Krasznahorkán és itt, Cserbakőben is szorgoskodtak uraink a királyi kamara megkárosításán, de az írások, amelyek erről a gyanúról beszéltek, lehettek személyes bosszúból fakadók is.

Mi szüksége volt a Bebekeknek, hogy a cserbakői vár pincéjében rézből csináljanak ezüstforintot? A szegénység nem szorította őket, hiszen roppant latifundiumok voltak a kezükön, ezt a várat a Perényiektől szerezték s abban az időben, amikor erősen munkálkodtak a kormos pincében, ahhoz értő, fizetett embereik, Bebek Ferenc Abaúj- és Gömör-megyék főispánja volt.

Igaz, a műhelyből kikerült, s már

forgalomba szánt hamispénzeken 1536—1540. évszámok láthatók, amikor még a Perényieké volt a vár, de ez csak ravaszság volt, a Perényiek sose foglalkoztak ilyen „ötvösködéssel."

A vándor jár-kel a romok közt, s újra, meg újra visszatér a kormos kéménylyukhoz, ahol szakajtószámra leltek már elkészített, de a világba még ki nem vitt forintokat. *Micsoda idők voltak azok, mikor Bebek Ferenc innen, Cserbakőből haragos levelet iratott deákjával a lőcseieknek, s*

megfenyegette őket, hogy ha az ő pénzeit el nem fogadják, — ötezer törökkel megyen a Szepességre, s megdúl mindent, felperzseli a városokat és elprédálja jószágaikat.

●

Valóságos bűnszövetkezet volt ez, nagy üzemmel dolgoztak a Bebekek, a murányi kapitány, *Basó* Mátyás is segített a bronzból vert pénz terjesztésében, s nem volt elegendő az ócska sisak, horpadt pajzs, —

Ferenc úr erőhatalommal szedette le a kis faluk templomai tornyából még a harangokat is, hogy pénzt csináljon belőlük.

Irás van róla, hogy *több mint száz harangot alakított át ez a pinceműhely forintokká . . .*

Cserbakő ura nem volt finyás ember, összeakaszkodott mindenkivel, akinek hasznát vehette.

Egész hadat tartott ötvösökből, kókler alkimistákból, futkosó kapcabetyárokból, s ha úgy fordult a sor, az egész műhelyt mindenestül kölcsön is adta másoknak

nem volt irigy ember, gondolta, hadd boldoguljanak azok is. Igy küldte el egyszer a Homonnaiaknak, akik maguk is nagyfogalmú hamispénzgyártók voltak, egész garnitúráját Mihály mesterrel egyetemben, aki páratlan tudója volt a formák készítésének.

Most már elhihetjük, amit egykoru feljegyzések mondanak, hogy

egy bizonyos félszemü tót, akit Janónak hívtak és az eperjesi hóhérságig vitte a hivatali ranglétrán, szintén itt dolgozott a cserbakői várban.

●

Ha az ember bottal kapirgál egy kicsit a földben, elő-előkerül egy lapos, kerek bronzlap, amiről nem hiányzik már csak a kép, hogy pénz legyen belőle. Akkoriban nem volt túlságos nehéz mesterség forintot csinálni, itt se kellettek hozzá bonyolult gépek; tőkén, kalapáccsal verték ki a rézlemezeket a kerek vésővel, s aztán rájuk ütötték a képet.

Furcsa világ volt ez . . . A nagyhatalmú úr ült a várban, s mert pallósjoga volt, — ítélkezett a csirkelopók, eltévelyedett jobbágyok felett, le is üthette a fejüket, ha akarta, s miközben a hóhér idefent munkálkodott, lent, a pincében csengett a kalapács a hamis forintokon.

De lám, az ebül jött jószág most is ebül veszett. Hiába gazdagodtak a Bebekek királyi kegyből, török jóvoltából, meg a hamispénzből, nyomuk se maradt, s fészkeik, a várak, amelyekre süveget kapkodó tisztelettel nézett a csihés jobbágy, — *omladékká váltak egytől-egyig.* Cserbakőből se maradt más néhány málladozó kőnél, meg a hamispénzverő műhelynél, ami végül vesztét okozta.

A két testvér: Imre úr, meg Ferenc úr, a gömöri főispán összekaptak a hasznon, s Ferenc egy szép napon üszköt vettetett a várra.

Leéget a palotás ház, — az idő meg elvégezte a többit.

A romokon már sarjad a tavaszi fű, s a magokból, amelyeket kóbor varjak ejtettek ki csőrükből, a falomladék tetején, kinő az új bogáncs. Körül zöldel a vetés, a tavasz ereje feszíti a rögöket, s a koromszagú olvasztókemencére süt a nap.

A megvallatott föld kitárta titkait, s a faluban új legenda született. Suttogják a szuhogyiak, hogy a sok rézlap, amit leltek, *színarany volt mind, de nem nyúltak hozzá az urak.* Szent György napján kellett volna, éjfélkor, mikor a kakas kiált, s akkor a ludvércek nem változtatták volna haszontalan rézzé az irtóztató kincset.

Dehát az urak nem értenek az ilyesmihez . . .

Cseresznye, meggy, kajszi, ringló, szilva, őszibarack, mandula-oltványok, dió, mogyoró, szelidgesztenye kiválóan elsőrangúak, olcsón:
Kolauch faiskolától Szeged

Szép dolog az ösztöndij...

Színhely a régi pesti zeneiskola hangversenyterme. A bordó kárpittal bevont falakról elhalt zenedeigazgatók szakállas, díszmagyaros figurája tekint a széksorokra, a Bechstein-zongorára és a közönségre, amely még egyre gyülekezik.

Afféle baráti összejövetel, a műsoron szereplő három növendék rokonsága, barátai, — boldog mamák és papák között lobogósörényű ifjú muzsikusok.

Egy nő és egy férfi ül egymás mellett. A nő már nem fiatal, még nem is öreg, nem nevezhető szépnek, de arca nem érdektelen. A férfi szemlátomást a férje. Halkan beszélgetnek. Most odalép hozzájuk valaki, meghajlik a nő előtt:

— Engedje meg asszonyom, hogy gratuláljak. Igazán nagyon örültem a hírnek — mondja és kezet csókol.

A nő mosolyog, bólint, majd tovább beszélget férjével. Mások érkeznek, nyilván ezek is ismerősök, mert a társaság egyik tagja még befelé jövet int a nő felé, szélesen mosolyog:

— Fogadd szerencsekivánataimat!

A nő ismét bólint, az újonnan érkezettek elhelyezkednek a másik oldalon. Egy férfi áll meg a házaspár előtt, kezét nyujtja az asszonynak:

— Hát ez igazán jó hír! Gratulálok!

Ülök a házaspár mögött és tünődöm. Mihez gratulálnak [illegible]

Különös módon került kézre egy nemzetközi kalandornő

Szerdán este 6 óra tájban különös jelenet játszódott le a Váci-utcai korzón. A forgalmas belvárosi utcában egy bundás szőke nő vonta magára a járókelők figyelmét. A *Corzó*-mozi közelében

nagyokat bukdácsolva, énekelve haladt a platinaszőkehajú, vastagon rúzsozott ajkú nő.

Többen megálltak és fejcsóválva nézték a szemmelláthatólag ittas állapotban lévő „dáma" megbotránkoztató viselkedését. Egy banktisztviselő is a közelébe került, mire őnagysága kedves csicsergő hangon fordult hozzá:

— Egy nagy kérésem lenne, itt lakom a közelben, a Párisi-utcában, lenne szíves hazakísérni . . .

Azt is elmondotta csuklás közben, hogy

vendégségben volt, ott leitatták és azután elveszett a társaságától.

Az udvarias férfi vállalkozott a „leitatott nő" hazakísérésére. Amikor a Párisi-utcába érkeztek, a csinos hölgy megköszönte a banktisztviselő gardírozását, sőt annyira hálás volt, hogy *a férfi nyakába borult, magához ölelte és csókot nyomott a homlokára.*

A banktisztviselő éberségén múlott, hogy ez a csók nem került 250 pengőjébe.

Az ismeretlen nő ugyanis

ölelés közbet kivette a belső zsebéből a tárcáját, amelyben 250 pengő volt.

Az utolsó pillanatban észrevette, hogy a „hálás nő" ki akarja fosztani és *elkapta a kezét.* Amikor látta, hogy *leleplezték, a tolvajnő könyörgésre fogta a dolgot, kérte: ne jelentsék fel, mert csak tréfát akart űzni lovagjával.* A tisztviselő azonban nem tágított és

a nőt rendőrnek adta át.

Nem volt részeg, csupán ügyesen megjátszotta, hogy ezzel a trükkel csalja lépre kiszemelt áldozatát. A rendőrségen megállapították, hogy

özvegy Fejtő Ödönné született Sándor Vilma 37 éves nemzetközi kalandornő került kézre.

Valamikor az egyik budapesti mulatóhelyen volt táncosnő, szép sikerei is voltak, de kokainszenvedélye a züllés útjára vitte. A tolvajnőt letartóztatta a rendőrség.

séges próságok

drappban. A hagyományos fehér nyári táskák el fognak tünni, inkább veszik a hölgyek a drappszínűt, azt viselhetik koratavasszal, ősszel, sőt télen is, mert a drapp, világos, üde szín, jól illik a tavaszi sötét ruhákhoz, sötétkékhez, feketéhez és hordhatjuk akármilyen imprimához. A tavalyi vállraakasztható táskák idén tavasszal is megjelennek, mert fiatalos, kislányos viselet.

Az övek a koratavaszi külföldi jelek szerint nagyon vadak lettek volna, de Pestünk sietett egyszerüsiteni. Rajzunkon bemutatunk egy nagyon ízléses és finom fazónú övet. (7-es) Vékony, puha disznóbör öv, centi-

méterre beosztva, a 10-eseket kis sárgaréz számok domborítják ki. (Inkább vékony hölgyek viselják, már a centiméterek miatt is.) A 8-as sport-öv, disznóbörből készült, elől két kis táskával. Hátul csukódik és az öv széle mindenütt steppelt.

Nagyon elterjedt és kedvelt lett az idén a címer. Londonban és Amerikában már régebben is alkalmazták. Kedves és szép díszités, azonban óvatosan kell bánni vele, mert ezeknek a díszcímereknek, melyeket akár a ruha ujján, mellén, vagy zsebén helyezünk el, monogramm helyett, nagyon finom és gondos hímzésnek kell lennie. Erre nagyon kell vigyáznunk, mert akár a szín, akár a minta, de legföképpen a hímzés nem elég apró, tiszta, illetve nem elég gondos összeállitású, nemcsak hogy nem szép, de rettenetes, elrontja a legjobb szabású ruhát is.

A napsütéses tavaszi délelőtt száműzi a hölgyekről az ékszert. A modern nő a valódi ékszert ilyenkor leveti és hamisakat vesz fel, ezek az ékszerek is inkább kitüzékek, aktuális apróságok, mint rajzunkon is mutatjuk (10-es) csatahajó, fából, vagy fémből, díszitik a tavaszi sport-ansamblékat. Sz. M.

Minden román anyakönyvi számot kap a népszámlálásnál

Bukarest, március 27. (TP.)

Befejezettek a román népszámlálás előkészitő munkálatai. A népszámlálás napját külön törvényrendelet fogja megállapitani. A népszámlálás során minden román külön anyakönyvi számot kap, amelyet egész életében megtart, s amelyet neve mellett köteles feltüntetni a hatóságokhoz benyujtott kérvényekben.

NÉGYSZÁZ jugoszláviai vendég a magyar bor ünnepén

A Magyar Irodalmi Társaságok Országos Szövetsége a földmivelésügyi miniszterium felügyelete alatt álló Szőlő és Borpropaganda irodával nagyszabásu

ünnepi estélyt készit elő a magyar bor dicséretére.

A műsort április 1-én este fél 9 órai kezdettel tartják meg a Vigadó összes termeiben, ahol a legnevesebb színészek, operaénekesek és balettáncosok bemutatják azokat a világhirű magyar irodalmi, színpadi és táncművészeti műveket, amelyek muzsája a Magyar Bor volt. A rendkívüli ízléssel összeállitott műsor után, tekintve, hogy ez az estély egyuttal

a Mezőgazdasági Kiállitás 50. évfordulóját is ünnepli,

reggel 5 óráig folyik a tánc és vigasság a Vigadóban. Az alaphangulatot az a három minta-üveg bor adja, amelyet a Szőlő és Borpropaganda Iroda ajándékoz minden jegyvásárlónak. A magyar bor ünnepét a rendezőség a borhajók sikeréből kiindulva, *Borhajó Szárazon* névre keresztelte el, remélve, hogy a közönség a kitünő propaganda borok hatására ugyanazt a kellemesen ringató érzést kapja, mintha hajón utazna. Egyébként az IBUSz 400 jugoszláviai vendéget hoz a magyar bor estélyére, *a Székelyföldről pedig különvonatot is inditanak a résztvevők számára.*

A Mezőgazdasági Kiállitás rendezőinek kitüntetése

Az országos mezőgazdasági kiállitás félszázados jubileuma alkalmából a kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére *Mutschenbacher* Emil felsőházi tagnak, az OMGE ügyvezető igazgatójának a Magyar Érdemrend középkeresztjéhez a csillagot, gróf *Teleki* Béla főispánnak a kiállitás elnökének és dr. *Konkoly-Thege* Sándornak, a kiállitás főtitkárának a Magyar Érdemrend középkeresztjét, *Battha* Pál osztálytanácsosnak a Magyar Érdemrend tiszti keresztjét, *Rédly* Gyula főtikárnak, a gazdasági főtanácsosi címet, *Toldy* Miklósnak és *Witthen* Bélának, az OMGE titkárainak a gazdasági tanácsosi címet adományozta és megengedte, hogy Láng Józsefnek, az OMGE főkönyvelőjének érdemes munkásságáért elismerését tudtul adják.

A legefisöbb helyről jött kitüntetéseket örömmel fogadja a gazdasági közvélemény, mert benne széleskörü és eredményes közéleti munkának a méltó megbecsülését látja. *Mutschenbacher* Emil közel harmincöt éve munkálkodik az OMGE-ben a magyar mezőgazdaság érdekvédelmi frontján és a kiállitás fejlesztésében. Gróf *Teleki* Béla a kiállitás forgalmának kiterjedése és hirnevének fokozása terén ért el jelentős eredményeket. *Konkoly-Thege* Sándor a magyar állattenyésztés egyik legalaposabb ismeröje. Ő reorganizálta a háború után a tenyészállatvásár intézményét és annak lendületes fejlődéséért huszonegy éven keresztül fáradhatatlan odaadással dolgozik. *Battha* Pál, az OMGE-ben kezdte pályafutását, ahonnan a földmivelésügyi miniszteriumba nevezték ki és bizták meg szélesebb országos jelentőségü hatáskörrel. *Rédly* Gyula a különböző élelmiszeripari, háziipari és borászati szakcsoportok, valamint a vadászati rész megszervezéséved és fejlesztésével érte el megérdemelt kintüntetését. *Toldy* Miklós és *Witthen* Béla szintén nagy tudással és fáradhatatlan munkával dolgoztak a kiállitás sikerén.

— A „Ferenc József" keserüvíz régóta kitűnően bevált háziszer megrögzött székrekedésnél és annak mindenféle káros következményeinél; biztos, enyhe és gyorsan ható természetes hashajtó, mely számos betegségnél az emésztést javítja és az étvágyat fokozza. Kérdezze meg orvosát!

Csércsi templom

harangja

(Sáros vm.)

l. Arch. Ért.

1920-22.

III l.

Csercsics Mihály

ötvös

1761 nov 27 Kőszeg

„Sopron vármegyébe való Dör-i fiú"
ötvöslegény.

Kapumagyarországi ötvösök 15 l.

Csikász-féle Kivizsi-zobor gipsz-
másolata IX. 129

M.D.K.

Csercsics Mihály

ötvösmester

a sopronmegyei Dör-ben
működött és 1761-ből származó adat
szerint Kőszegen működött.

S.Mihalik: Versuch einer Zentralisierung des ungarischen Punzierungswesens im 18.Jahrhundert.
Acta Historiae Artium, Tom.VII Fasc.3-4.

275. old.

M.D.K.

Csercsics Mihály. ötvös

Sopron megei származá-
su, 1761-ben nyerk polgár-
jogot Kőszegen.

Somogyi Árpád: Régi kőszegi ötvösökről (253-269.old)
Művészettörténeti értesitő, 1962.XI.évf. 4. sz.
255. old.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Csere András

GANZ-MÁVAG

1965 ÁPR 2

1021

A kerületi képzőművész körök kiállítása

Ganz–MÁVAG-os siker
Csere András első helye

A VIII. ker. Tanács VB. népművelési osztálya, a VIII. ker. KISZ-bizottsága és a Ganz-MÁVAG Művelődési Ház hazánk felszabadulásának 20. évfordulójára rendezett képzőművészeti kiállításra beérkezett *350 db festmény, grafika, szobor és rézdomborítás.* A bíráló bizottság javaslata alapján 129 db festmény és grafika 12 db szobor, rézdomborítás került kiállításra. A bizottság egybehangzó véleménye alapján az alábbi díjakat adták ki:

I. díj 1 500 Ft megosztva: I. *Csere* András, Ganz-MÁVAG képzőművész kör, II. *Pető* Attila.

2 db. II. díj 1 600 Ft megosztva: I. *Tóth* János, II. *Avar* Ferenc, III. *Antal* Ferenc, IV. *Felber* Béla, Ganz-MÁVAG képzőművész kör.

2 db III. díj 1 200 Ft megosztva: I. *Lamplert* János, II. *Lantos* László, III. *Czikora* László, IV. *Ruttkai* Sándor. A VIII. ker. KISZ-bizottság által felajánlott 500 Ft díjat megosztva: I. *Alexa* Ferenc, II. *Boton* Bélané beküldött szobraikért. A legjobb munka ábrázolást Vasutas témájú képéért *Tóth* János kapta.

A legjobb kollekciót beküldő képzőművészkör a *Vasutas Szakszervezet központi képzőművészeti köre nyerte el.* A legjobb kulturális vonatkozású díjat a bizottság nem adta ki. A nyerteseket a díjak kiosztásának időpontjáról értesítik.

Szelle

Tanulmány Jend

Gombás Tibor, gyárunk ny. gépészmérnöke tanulmányt írt „Jendrassik György élete és alkotásai" címmel. Kitűnő tanulmányát a Gépipari Tudományos Egyesület Műszaki Emlékbizottsága kiadványsorozata számára írta. Gombás Tibor, alapos kutatómunkával megírta a motorgyártás történetét is. Röviden ismertetjük Jendrassik György életrajzát.

Jendrassik György 1898 május 13-án született Budapesten. Családja híres orvosokat, tudósokat, nagy alkotókat adott a világnak. Nagyapja 1860-ban a pesti egyetemen az élettan professzora lett, és a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja. Négy fiának foglalkozása: ideggyógyász, festőművész, építész, gépészmérnök. Ez utóbbi J. György édesapja, J. Kornél volt.

Középiskolás versenyt nyert

Jendrassik György — bátyjának jellemzése szerint — *kis termetű, lassú növésű élénk, játékos kedvű, de emellett vásott, követelőző gyermek volt, aki feltűnő makacssággal rendelkezett — már felismerhetjük későbbi nagy akaraterejét és céltudatosságát.* Mint tízéves gyermek szép sikereket ért el az akkor divatos repülőmodellezésben. A középiskolában a mennyiségtan és a fizika iránt különös érdeklődést árult el, hatodikos korában tudott differenciálni és integrálni. Fizikából megnyerte az országos középiskolás-versenyt. Szenvedélyesen

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1965 FEB 11

GANZ-MÁVAG

Csere András

1021

NEHÉZ ÚT...

A képzőművészeti körben azt mondják, csak névlegesen van köztük, nem jár el rendszeresen foglalkozásaikra. S talán valami sértődöttség is érződik a szavak mögött, amolyan „kicsik vagyunk hozzá, itt már nem tud fejlődni"-féle gondolat. A tárlatokon mégis mindig valami újjal jelentkezik. Linóleummetszettel, absztrahált csendélettel, legutóbbi kiállításon pedig a Dózsa-fej című rézdomborításával keltette fel az érdeklődést.

Rézdomborítással általában nem foglalkoznak amatőr képzőművész körökben, Csere András azonban ezzel készül a tavaszi kerületi tárlatra is.

Nyughatatlan ember — mondják róla. Képeivel már többször az első helyen szerepelt, kiemelték linóleummetszetét is, miért keres akkor megint valami újat? Miért nem marad meg a ceruza és az ecset mellett?

— Szeretném megtalálni azt az anyagot, amivel a legjobban kifejezhetném magam — válaszolja erre. — Az ecset ellágyítja a vonalakat, ezért váltottam fel a fapálcával. A gyors krokkik sokáig érdekeltek, később megpróbálkoztam a linóleummetszette Eddig úgy érzem még a rézdomborítás áll hozzám a legközelebb, de a technikai megoldások a patinázások, nagyon sok gondot okoznak. Pedig máris nagy fába vágtam a fejszémet: a falusi élet legjellemzőbb mozzanatait, életképeit szeretném egy sorozatban ábrázolni. A lemezek mérete körülbelül 90x30 cm lenne; eddig kettővel félig-meddig már elkészültem.

Kellemes hangulatú, modern szobában, a Pasaréten folytatódik a beszélgetés. A lakás majd minden darabja egyedi, a kézzel festett selyemterítők a feleség, a faragott csillár hangulatlámpa Csere András munkája. Annakidején együtt jelentkeztek az iparművészeti főiskolára, s mindkettőjüket felvették. Évek során azonban úgy alakult — az anyagi gondok közbeszóltak —, hogy csak a feleség tudta elvégezni a főiskola textiltervezői szakát. Csere András kerámikus terveit talán a kislánya, Andrea váltja majd valóra. A kislánynak korához képest meglepően jó arány- és formaérzéke van.

— A lakásban különben minden méretre, s meghatározott rendeltetéssel készült. Amikor ezt a függönyanyagot terveztem, arra gondoltam, milyen színösszeállítás felelne meg a legjobban a szoba hangulatának. Sajnos nem pontosan követték a tervemet, a forgalomban pedig teljesen más színben láttam viszont.

A minta nem ismeretlen, a nyáron szinte „slágerré" vált, leginkább bő, húzott szoknyák formájában lehetett vele találkozni.

A rézlemezek mérete is pontosan illik majd az ajtó fölötti kis falszakaszra. Az egyik egy falusi temetést ábrázol, sötét fejkendős siratóasszonyok, koporsót vivő férfiak komor, zárt egységben töltik ki a rézlemezt. Kár, hogy a szerkezeti csoportosításba hiba csúszott.

Más kritikát is kaptam — mondja Csere András — az egész kissé túl irodalmi megfogalmazású. Sokat, nagyon sokat kell még rajzolnom, kísérleteznem, amíg a megfelelő megoldást megtalálom. Aztán azt is mondták: „Ugyan, mi művészet van abban, hiszen csak a lemez másik oldalán kell kikarcolni a mintát, s egy kalapáccsal a vonalak mentén kikalapálni." Sebaj, én azért megyek tovább a magam választotta nehéz úton...

(fekete)

volt a rentábil
mozdonyra p
volt a népgazd
vezők nagysze
tároztak el. A
hányad csökke
mi tervezzük
viteli elemeket
tett meg a D
mely magasabb
760 LE Diesel-motorral és Ganz-MÁVAG H72—10 jelű hajtóművel készül a korábban használt Voith-hajtómű helyett.

A DHM4—1 paramétereit az 1962-es tervcélban rögzítették. A tervezést és a gyártást pontos ütemterv írta elő. Eszerint az első két mozdonynak *1963 végére kellett volna elkészülni. Ezt módosították, és így a DHM4—1 csak 1964 júniusában mozdult meg önerejéből.* Ez a típus az emelt teljesítmény mellett és a változatlan súly következtében kedvezőbb fajlagos mutatóival már exportképes. A nagy export lehetősége mellett ez a mozdony 12 t tengelynyomással kielégíti a MÁV mellékvonalú vontatójármű igényét is.

1 ««««

A DHM4—1 tehát egyike a jövő mozdonyainak, annál fájdalmasabb, hogy még ma is bizonytalan mikorra állítja ki a kötelező típus- és tartampróbákat, és mikor kezdhetünk hozzá a 0-szériához.

Mindennek oka pedig: a hajtóművel összefüggő problémák — olajhabosodás meg nem engedhető tórus hőmérséklet fellépése — lehetetlenné tették a típuspróbák kezdetét.

S mindez kint a pályán derült ki.

— *A mozdonygyáregységnek sok gondot okoz a DHM4—1. Nem egyszer hát-*

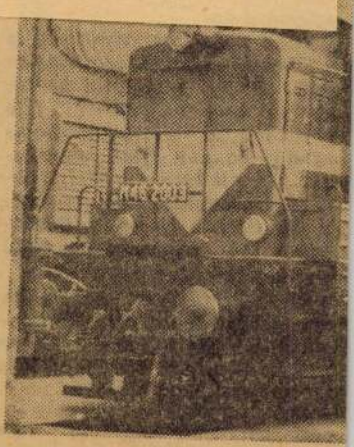

Zoltán elvtárs, a gyártmányfejlesztési főosztály vezetője. — De nem túlzok, ha azt mondom: mi gyártmányfejlesztők várjuk leginkább a 0-szériát. De nagy dolog egy új hazai hidraulika kifejlesztése. Höttinger 40 év alatt fejlesztette ki a magáét, és talán kedvezőbb körülmények között. Sajnos a gyártmányfejlesztésnek sok gondja van. *Néha szemléletbeli problémákkal, néha más, főleg a konkrét termelési feladatokból adódó akadályokkal kell megküzdenünk.* A DHM4—1 esetében is erről van szó. Nincs megfelelő lehetőség arra, hogy egzakt vizsgálatokat végezzünk próbapadon.

2 ««««

— Mi a megoldás?

— *A hajtómű-fejlesztési ütemet meghaladó ütemben kell létrehozni a próbaállomásokat és a kísérleti eszközöket.* Másképp nem tudjuk elérni, hogy csak olyan hajtóműveket építsünk be a járművekbe, amelyek átestek alapos próbatermi vizsgálatokon, pontosan ismerjük paramétereiket. Hogy a jelenlegi súlyos helyzeten valamit segítsünk, hozzákezdtünk az egyik régi típusú próbapad átalakításához. Ez reméljük

CSERE Ilona

I.Tihanyi Üvegtriennálé
Tihany,1990.juni.2-okt.
31.

Cím/Adress:
2014 Csobánka, Pataksor 4.

Szül. év, hely/Date and place of born:
1951 Szőny

Tanulmányok/Studies:

Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola – üvegszak	1966-tól
Magyar Iparművészeti Főiskola – Szilikát Tanszék, Üvegszak	1976

Egyéni kiállítások/One man exhibitions:

Bicske	1985
Csákvár	1985

Csoportos kiállítások/Group exhibitions:

Ajkai Tavaszi Tárlatok	1977
Veszprémi Őszi Tárlatok	–
Kaposvári Dunántúli Tárlatok	1980
Kecskeméti Triennálé	
Bp. Vigadó Galéria, „Az üveg"	1982
Veszprémi Vegyipari Egyetem	

Szimpozionok/Symposiums:

Salgótarján	1984
Ajka	1985
	1990

Művei közgyűjteményekben/Works in public collections:
Művelődési Minisztérium
Veszprém, Bakonyi Múzeum

Kiállított művei:
Váza I./Vase I.
fúvott üveg m: 11,5 ϕ 13,5 cm
Váza II./Vase II.
fúvott üveg m: 10,5 ϕ 14 cm

Mai Magyar Iparművészet, Koppel '66 Galeria, Hamburg 1982
Az üveg, Vigadó Galéria, Budapest 1982
Magyar Üvegszobrászat, Soumen Lasimuseo, Riihimaki 1982
Glaskunst aus Ungarn, Essener Glassgalerie, Essen 1983
Üvegszobrászat Magyarországon, International Glasscentrum, Hága 1983
New Hungarian Glass, Coleridge Galery, London 1984
Handwerkmesse, München 1984
Interart '84, Poznan 1984
Üvegszobrok, Ernst Múzeum, Budapest 1984
2. Coburger Glaspreis, Coburg 1985
Országos Iparművészeti Kiállítás, Balatoni Galéria Balatonfüred 1985
Magyar Kulturális Napok, Tokió 1986
Magyar Kulturális Napok, Dijon 1986
Heidi Schneider Galérie, Horgan, Svájc 1987
X. Országos Kisplasztikai Biennálé, Pécsi Galéria Pécs 1987
Üvegszobrok, Bohus Zoltán, Buczkó György és Lugossy Mária kiállítása, Tihanyi Múzeum, Tihany 1988
Szimmetria, Bp. Magyar Nemzeti Galéria 1989

Szimpozionok/Symposiums:

Siklósi Szobrász Szimpozion, Beton Program 1977
Dunaújvárosi Acélszobrász Szimpozion 1979
Dunaújvárosi Acélszobrász Szimpozion 1981
Nemzetközi Üvegszimpozion, Frauenau 1982
Nemzetközi Üvegszimpozion, Novy Bor 1982

Művei közgyűjteményekben/Works in public collections:

Iparművészeti Múzeum, Budapest
Művelődési Minisztérium, Budapest
Kunstsammlung Veste, Coburg
Konstmuseum, Düsseldorf
Laczkó Dezső Múzeum, Veszprém

Köztéri művei/Mural works and works at public places:

Üvegdíszkút, Köztársaság tér, Salgótarján 1975
Üvegfal, Arany Bika Szálló, Debrecen 1975
Üvegablakok, csillárok, falikarok, Bálterem, Beatrix terem, Mathias Rex-terem, Hilton Szálló, Budapest 1976
Üvegfal, világítás, Készenléti ház, Veszprém 1978
Üvegfal, Dél-Pesti Kórház, Budapest, Alkotótárs: Jegenyés János 1979
Világóra, Novotel Szálló, Budapest 1982
Fényobjekt, Ferihegyi Repülőtér, Budapest 1985

M.D.K.

Csere farugómohiart

1552 után szerződtetik az egri püspöki malom ujjá-építésére.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál
Magyarország müemléki topográfiája VII.köt.
Szerk: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 319. old.

Csere molnár M.D.K.

Eger 1552-es ostroma után szerződtetik

A püspökség Eger patakon álló malmának ujjáépitésére

Détshy Mihály: Munkások és mesterek az egri vár épitkezésein 1493 és 1596 között

Az Egri Muzeum Évkönyve 1964. I. Eger 1964. 193.l.

M.D.L.

M.D.K.

~~Xxxxxxxxxx~~ Csere molnár

Faragómolnár. Az ostrom után az Eger patak malmát újjáépiti 9 társával. Nov21-től az év végéig dolgoznak.

Détshy Mihály: Munkások és mesterek az egri vár épitkezésein 1493 és 1596 között. I. közl. 193. o.

Az Egri múz. Évkönyve. I. Eger, 1963

Csere Ilona keramikus es üvegtechnikus művész

Műveit kiállitják az ajkai Tavaszi Tárlaton

Repr. „Füszertaló készlet"

akkel l. „Udvardi Erzsébet festőművész" cimszó alatt

„Friss fényben" c. cikk „r.i." szigróval

Napló (Veszprém) 1978. IV. 9

Csere Ilona
iparművész

1976. óta az Üvegipari Művek ajkai üveggyárának tervezője. Szakmai pályázatokon és kiállitásokon vett részt, az Alkotó Ifjuság pályázaton 1977-ben első dijat kapott.
A Művészeti Alap tagja.

Összeállitotta: Z.Szabó Ágnes: Veszprém megye képzőművészei. MŰVÉSZET, 1980. február - 17. lap.

CSERE ILONA
iparművész

A művésznő 1951-ben született Szőnyben, 1976-ban végzett az Iparművészeti Főiskolán Z.Gács György tanitványaként.

Összeállitotta: Z.Szabó Ágnes: Veszprém megye képzőművészei. MŰVÉSZET, 1980.február - 17.lap.

Csere Ilona

Jegyzetek az U. Dunántúli Táltatról

Mihály 1985 / 5

Csere Ilona

iparművész-tervező szerepelt az 1984-es
Dunántúli Tárlaton

Pogány Gábor: A VI. Dunántúli Tárlat
Somogy, 1987. 6. k. 96. l.

Cserei Iriszt
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1983 NOV 9.
SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

Kerámia a modern lakásban

Napjainkban kül- és belföldön egyaránt mind nagyobb tért hódít a kerámia. Egy fiatal kerámia művészt, Cserei Iriszt kértük meg, hogy erről a témáról mondja el véleményét.

— Ma a kerámia nem öncélú valami. Nemcsak díszítgetünk vele, hanem használati tárgyaink közé soroljuk, az ember életének szerves része és lakásának is kiegészítő eleme lett.

— A modern lakást sokféle kerámiával díszíthetjük: padlóvázákkal, kisebb vázákkal, kerámia virágcserepekkel, tálakkal, falitányérokkal, képekkel, hamutálkákkal stb.

— A bútorok ma alacsonyabbak, mint régen. A szekrények tetején ezért jól mutat például egy-egy ízléses váza. Az alacsony dohányzó asztalokra inkább dísztálat, hamutálcát tegyünk. Könyvespolcok tetején és a megritkított könyvek között is mutatós egy-egy kerámiatárgy. Szépek a kerámia-búrájú hangulatlámpák, a nagyobbméretű padlóvázák, ahol ezek elhelyezésére megfelelő terület van. Televízió teteje, vagy környéke is alkalmas kerámiák elhelyezésére és egy-egy üres falrészt igen hangulatossá tehetünk kerámia képpel vagy tállal.

— A kerámia-vázák döntő többsége átengedi a vizet. Ezen úgy segíthetünk, ha a vázába egy kis tejet öntünk és 10 percig állni hagyjuk benne, vagy pedig bekenjük az alját egyszerű padlóviasszal. Egyébként a kerámia vázákba elsősorban nem vágott virág kívánkozik, hanem valamilyen mutatós, száraz faág, díszág, ami egész éven át megmarad. A kerámiatárgyak alá is használható a még divatos horgolt csipketerítő, de sokkal ízlésesebb, szebb a festett selyemből, vagy egyéb színes anyagból készült alátét.

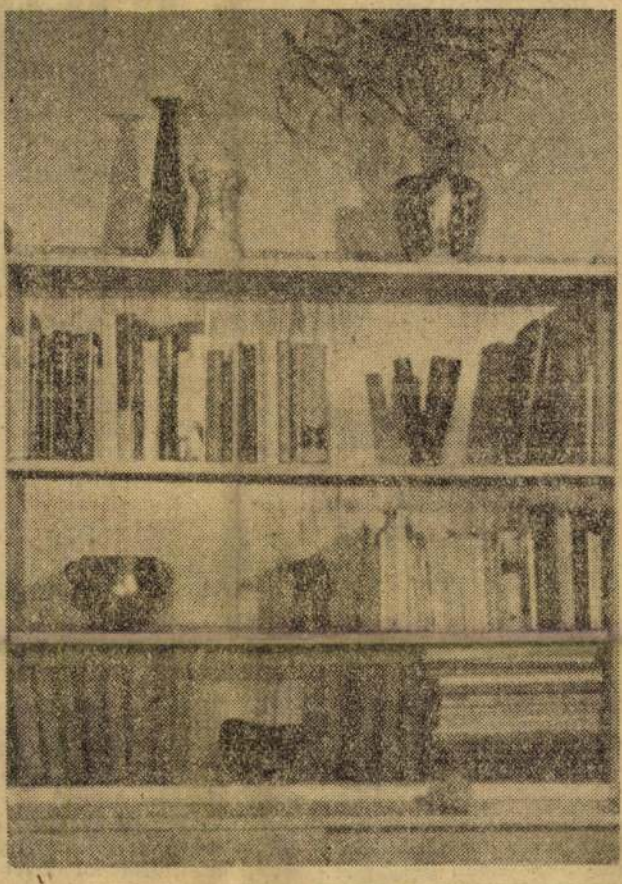

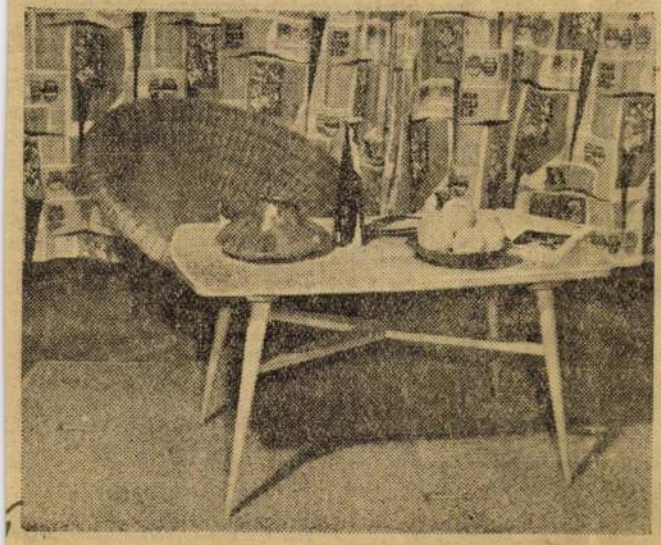

— Igaz, hogy a kerámia törékeny, de mégsem kell félteni annyira, mint például egy kristályt, mivel rendkívül olcsó. Néhány jólkiválasztott kerámia igazán színessé, meleggé, hangulatossá teszi a modern lakást. Mivel nem nagy érték, gyerekszobában is nyugodtan alkalmazható.

— Mint minden művészre, a kerámikusokra is igen nagy feladat hárul most, amikor a gyakorlati életben a korszerű iparművészet jelentősége rendkívül megnőtt. Minden kerámiaművésznek fokozott felelősséggel kell formálni az anyagot, hiszen a tárgyformáló művészet hat legközvetlenebbül az ember környezetére, kulturális tevékenységére, életére. A kerámiaművész tehát nemcsak anyagot formál, mikor egy-egy újabb tárgyat készít, hanem ízlést és kultúrát is.

Leopold Györgyi

zene. — 19.15: Sibelius fesztivál, 1963. — 20.40: Láttuk, hallottuk...

Szombat

KOSSUTH RÁDIÓ:

8.10: Lányok, asszonyok... 8.30: Operettrészletek. 9.05: Előfordul, hogy... Vajda Márton jegyzete. — 9.10: Rádióegyetem (ismétlés. 10.10: A barátság hullámhosszán. — 10.20: Könnyűzene. — 11.00: Katangai tudósítás. Dokumentumjáték. 12.15: Tánczenei koktél. 13.00: Publicisztika. 13.10: Moldován Stefánia és Ilosfalvy Róbert énekel. — 13.45: Hirdetőoszlop. 14.10: Régi magyar dalok és táncok. — 14.30: Karsai Elek dr. írása. 14.45: Bacher Mihály zongorázik. 15.20: Ifjúsági Magazin. — 15.50: Hét nap a külpolitikában. 16.10: Hétvége. — 18.10: Gondolat. A Rádió Irodalmi hetilapja. 18.50: Muzsikáló képeslapok. 19.10: Zenekari muzsika. — 20.30: Az ember mindig jobbat vár. Kabaré. — 21.55: Ügetőverseny-eredmények. 11.15: Táncoljunk!

PETŐFI RÁDIÓ:

14.00: Magyar szerzők kórusművei. — 14.25: Horgászok ötperce. — 14.30: Millöcker operettjeiből. — 15.05: Válaszolunk hallgatóinknak. 15.20: A teremtés. Részletek Haydn oratóriumából. 16.15: Az Andráscsik örökös. Rádiójáték Krúdy Gyula regényéből. 17.05: Heti hangversenykalauz. 17.45: Bezzeg Somoskéi Karcolat. — 18.05: Könnyű dallamok. 18.40: Orvosi tanácsok. A heveny vesegyulladásokról. 18.45: Van új a nap alatt. — 19.20: Magyar nóták. 20.00: Donizetti: Lammermoori Lucia. Opera.

Vasárnap

KOSSUTH RÁDIÓ:

7.15: Falusi életképek. — 8.00: Hírek. 8.10: Offenbach operettjeiből. — 8.55: Édes anyanyelvünk. 9.00: Diákélet. Az Ifjúsági Rádió irodalmi lapja. — 10.00. Vasárnap délelőtt. A könyvespolc előtt. 11.56: Műsorismertetés. — 12.15: Művészlemezek. 13.00: Nemzetközi kaleidoszkóp. — 13.20: Lakatos S. népi zenekara játszik. Melis György énekel. 13.55: Új Zenei Újság. 14.30: II. félidő! Közvetítés bajnoki labdarúgómérkőzésekről. 15.30: Zenekari muzsika. — 16.07: Családi körben. 17.05: Tombola. 18.05: Vasárnapi publicisztika. 18.15: Tánczene. — 18.50: Közvetítés a Jókai Színházból: Bűn és bűnhődés. 21.42: A vasárnap sportja. Totóeredmények. — 21.56: Galopp verseny-eredmények. — 22.10: Az operaszerkesztő postájából. 23.10: Könnyűzene. 0.10: Éji zene.

PETŐFI RÁDIÓ:

7.30: A római katolikus egyház félráia. — 8.00: Mit hallunk a jövő héten? 8.30: Miska bácsi lemezesládáia. 9.00: Operakalauz. — 10.00: Gazdaszemmel a nagyvilág mezőgazdaságáról (ismétlés). 10.15: Luzerni fesztivál, 1963. 11.45: Alkotműhelyben... Riport. 12.00: Tánczene. 13.20: Reviczky Gyula verseiből. 13.35: Haydn: D-dúr vonósnégyes. 13.55: A Budapesti Koncert fúvószenekar kisegyüttese polkákat játszik. — 14.25: Müller, az ötmárkás. Rádiókomédia. 15.15: Színes népi muzsika. — 16.00: Mu-

a 35. já... ző nyerős...

36, 5...

Hí...

NOV 9 Szombat Tivadar

A Nap kel: 6.39-kor, nyugszik 16.16-kor; A Hold kel —, nyugszik 13.56-kor.

IDŐJÁRÁSJELENTÉS

Várható időjárás: felhőátvonulások, több helyen futó eső. Időnként élénk, északnyugatira forduló szél. Várható legmagasabb nappali hőmérséklet 11—14 fok között.

— MA DÉLELŐTT kilenckor a megyei bíróság nagytermében dr. Mikes Kelemen bírósági vezető főorvos tart előadást „Testi sértések orvosi és büntetőjogi értékelése" címmel.

— *KÉTEZERFORINTOS kárt okozott csütörtökön délelőtt a Szolnok-Alcsi 84. számú tanyán támadt tűz. A tűz, — melyet a szolnoki állami tűzoltók oltottak el —, gyermekjátékból keletkezett.*

KISÚJSZÁLLÁS
Ady: Én és a gengszter.
KUNHEGYES
Szabadság: Keresztesek I—II. rész.
KUNSZENTMÁRTON
Körös: Udvari bolond.
MEZŐTÚR
Béke: Ketten a túlvilágról.
Dózsa: Születési bizonyítvány.
Szabadság: Foto Háber.
TISZAFÜRED
Tisza: Valahol Európában.
TÖRÖKSZENTMIKLÓS
Dózsa: Farkasok közt védtelen.

KÖSZÖNETNYILVÁNITÁS

Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik szeretett férjem és édesapám

Kézér Imre

elhúnyta alkalmából részvétüket fejezték ki.

A gyászoló család

— **Dr. KISS GÁBOR** nyug. megyei árvaszéki elnök hosszas szenvedés után, 68 éves korában nov. 7-én elhúnyt. Temetése 9-én délután 2 órakor lesz Szolnokon a Béke utcai ref. temető halottasházából.

APRÓHIRDETÉ

HIRDETÉSI DÍJAK: apróhirdetés hétköznap szavanként 1.—, vasárnap 2.— Ft (a legkisebb hirdetés 10 szó). keretes hirdetés egy hasáb szelességben mm-ként hétköznap 2.50, vasárnap 3.— Ft. Köszönetnyilvánítás és soros szövegközlemény díja soronként hétköznap 6.—, vasárnap 12.— Ft. — A vasárnapi lapba csak péntek délután 17 óráig veszünk fel hirdetést.

ÁLLÁS

FELMENNÉK fejőgulyásnak termelőszövetkezetbe. „Azonnal" jeligére a kiadóhivatalba.

NAGY gyakorlattal rendelkező gyors-gépíró, általános adminisztrátor sürgősen állást változtatna. Cím a kiadóhivatalban.

A SZOLOKI Újvárosi iskola 19 kályha fűtéséhez fűtőt keres.

SZARVASMARHA tenyésztésben nagy gyakorlattal rendelkező brigádvezetőt, illetve inszeminátort azonnal

SZOLNOKI Sütőipari Vállalat SZTK ügyintézésben jártas, lehetőleg nyugdíjas dolgozót félműszakra azonnal alkalmaz. Jelentkezni: II. sz. Irodaház, Rékasi út, telefon: 29—53.

AZ ÚJSZÁSZI TBC Szanatórium igazgatója pályázatot hirdet élelmezési raktárosi állásra. — Fizetés kulcsszám szerint. A pályázatot személyesen lehet beadni, vagy írásban az intézet igazgatójának kell címezni.

KÖNYVELÉS VEZETŐT KERES SZOLNOKI VÁLLALAT MEGFELELŐ SZÁMVITELI GYAKORLATTAL: AJÁNLATOKAT KÉRI A HIRDETŐ VÁLLALATHOZ BEKÜLDENI.

Csekei Krisz keramikus.

Főiskolát nem végzett. 3 éve él a fővárosban. A Iparműv. Vállalat Studiójának alapító tagja

Magyar Ifinság 1963 III. 2

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Cserei Iréz
ZALAI HIRLAP
1963 NOV 3.

104

Kerámia a modern lakásban

Napjainkban külföldön egyaránt mind nagyobb tért hódít a kerámia. Használatossá, sőt divatossá vált a nagyobb épületkerámiától kezdve egészen a kisebb bizsukig. A modern lakásnak meg úgyszólván nélkülözhetetlen eleme egy-egy ízléses kerámiatárgy.

Éppen ezért nem érdektelen, ha közvetlen környezetünknek, lakásunknak kerámiadíszítéséről többet is megtudunk.

Egy fiatal kerámia-művészt, *Cserei Iriszt* kértük meg, hogy erről a témáról mondja el véleményét. A kerámia megváltozott kultúránkkal és művészetünkkel együtt nagy fejlődésen ment keresztül. Hosszú idő telt el, míg a kifejezetten díszítő jellegű, ízléstelen vitrinfigurák átadták helyüket a környezetünket harmónikusan kiegészítő művészi kerámiának.

— Ma a kerámia nem öncélú valami. Nemcsak díszítgetünk vele, hanem használati tárgyaink közé soroljuk, az ember életének szerves része és lakásának is kiegészítő eleme lett.

— A modern lakást sokféle kerámiával díszíthetjük: padlóvázákkal, kisebb vázákkal, kerámia virágcserepekkel, tálakkal, falitányérokkal, képekkel, hamutálakkal stb.

— A bútorok ma alacsonyabbak, mint régen. A szekrények tetején ezért jól mutat például egy-egy ízléses váza. Az alacsony dohányzó-asztalokra inkább dísztálat, hamutálcát tegyünk. Könyvespolcok tetején és a megritkított könyvek között is mutatós egy-egy kerámiatárgy. Szépek a kerámia-búrájú hangulatlámpák, a nagyobbméretű padlóvázák, ahol ezek elhelyezésére megfelelő terület van. Televízió teteje, vagy környéke is alkalmas kerámiák elhelyezésére és egy-egy üres falrészt igen hangulatossá tehetünk kerámiaképpel vagy tállal.

— A kerámia-vázák döntő többsége átengedi a vizet. Ezen úgy segíthetünk, ha a vázába egy kis tejet öntünk és 10 percig állni hagyjuk benne, vagy pedig bekenjük az alját egyszerű padlóviasszal. Egyébként a kerámia-vázákba elsősorban nem vágott virág kívánkozik, hanem valamilyen mutatós, száraz faág, ami egész éven át megmarad. A kerámia tárgyak alá is használható a még divatos horgolt, csipke terítő, de sokkal ízlésesebb, szebb a festett selyemből, vagy egyéb színes anyagból készült alátét.

— Igaz, hogy a kerámia törékeny, de mégsem kell féltени annyira, mint például egy kristályt, mivel rendkívül olcsó. Néhány jól kiválasztott kerámia igazán színessé, meleggé, hangulatossá teszi a modern lakást. Mivel nem nagy érték, gyerekszobában is nyugodtan alkalmazható.

— Mint minden művészre, a kerámikusokra is igen nagy feladat hárul most, amikor a gyakorlati életben a korszerű iparművészet jelentősége rekívül megnőtt. Minden kemiaművésznek fokozott felősséggel kell formálni anyagot, hiszen a tárgyformáló művészet hat legközvetlenebbül az ember környezetére, kulturális tevékenységére, életére. A kerámiaművész tehát nemcsak anyagot formál, mikor egy-egy újabb tárgyat készít, hanem ízlést és kultúrát is.

Leopold György

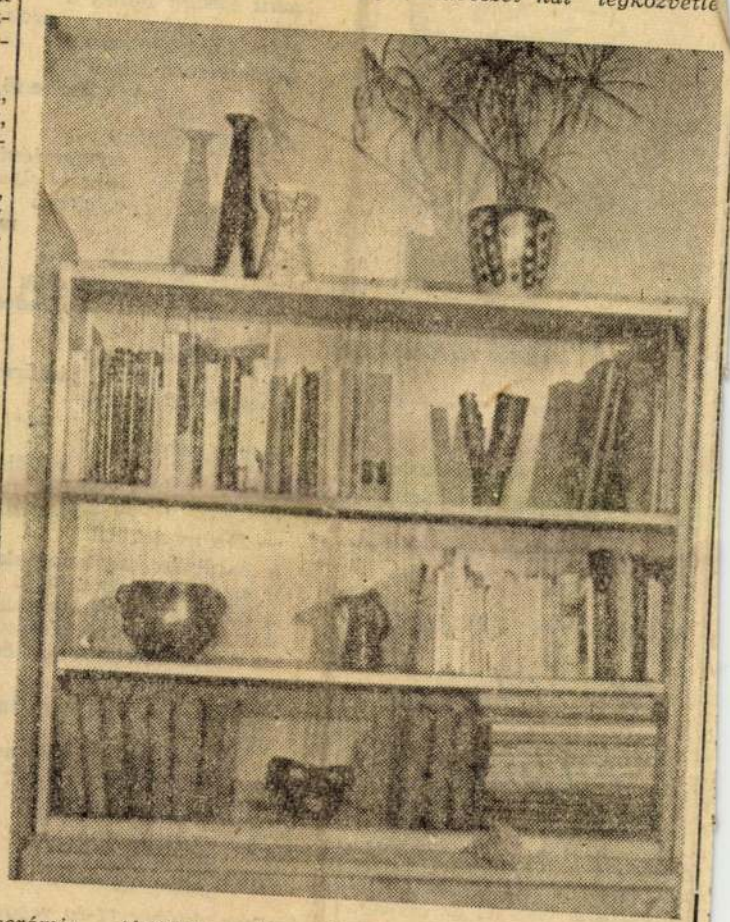

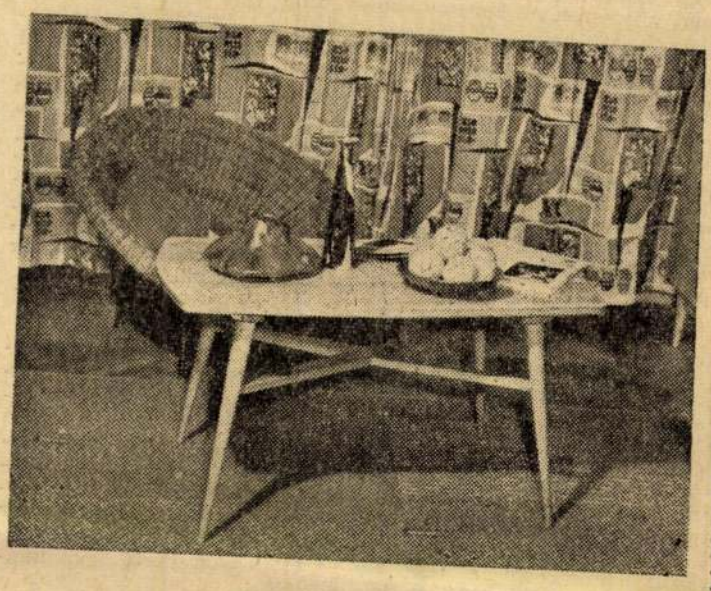

Bútortisztítás

A festett bútorokat előbb meleg vízzel lemossuk, és puha ruhával szárazra töröljük. Ezután kenőpasztát készítünk, amibe egyenlő arányban teszünk viaszt, terpentint és petróleumot. Hogy a viasz feloldódjék, a viaszos edényt forró vízbe állítjuk. A kapott masszát egyenletesen a bútorra kenjük, és törlőruhával kifényesítjük.

A politúrozott bútorhoz öt rész tiszta petróleumból és egy rész napraforgó olajból készült keveréket használjunk. A keveréket felhasználás előtt rázzuk fel. A folyadékkal nedvesítsünk meg egy gyapjú rongyot, s azzal dörzsöljük be a bútort. Ezután tiszta, száraz ruhával fényesítsük.

Ha a fényezett asztallap valamilyen forró tárgytól elhomályosodott, egyenlő arányú alkohol és növényi olaj keverékkel tüntethetjük el a foltot. A benedvesített ruhát enyhén nyomkodva, körbe-körbe dörzsöljük a foltot.

A diófa bútor tisztításához két rész olivaolajból és ugyanilyen mennyiségű vörös borból készítsünk keveréket. A keveréket ne hagyjuk állni a bútoron, mert azonnal magába szívja a port, s a bútor elveszti fényét.

A tölgyfa bútort a következő keverékkel tisztítsuk: egy pohár meleg sörbe tegyünk egy kávéskanál porcukrot és egy darabka viaszt.

Klarinétozó
(Tamás Ernő rajza)

Könyvekről

MOLDOVA GYÖRGY:

Az idegen bajnok

MOLDOVA IS kőbányai, akárcsak a legtöbb novellájának hőse. A tegnapi és a mai külvárosba viszi el az olvasót, a külvárosba, amelyet — valljuk be őszintén — alig ismerünk. Nappal ebből a világból nem látszik semmi, de ha öreg este lesz, jönnek Filusék, jön Mandarin, a híres vagány, jön Ördögh Feri átölelve Spanyolt, — ők népesítik be az éjszakai Kőbányát. Az öregek beviszik

ERD

Magamba lapulok.
Ne menekülj! —
susogja,
kiáltja
az erd
kopog a harkály
légkala
korhadt tuskók, gombák
aszfaltszaga
árad.
kerüli szellő a bokrot
mint járdán jóillat a
szoknyát.
járműként keresztezik
egymás számításait
a véletlenbe törő
árkok.
s a fák évenkinti
emeletráépítéssel
adnak helyet
tolakodó
madaraknak.

— Ne menekülj!
a cserjék összedugják
bolondos
bozótjukat.
mint presszóban a
tupírozott hajú lányok
s csodálják egymás
zavarát.
ha egy szórakozott
vaddisznó
kergeti unalmát
rendetlenségükön át.
— Ne menekülj!
a hasábfák meglapulnak.
a papírok meglapulnak.
a papíron ügyek lapulnak.
a fát az emberek elégetik.
az ügyek az embereket égetik.
— Ne menekülj!
Ki csendben élni nem tud.
nehéz
magába szöknie annnak!

HALOTT BARÁTOK

Jean Cocteau és Edith Piaf halálára

Amikor október 11-én reggel híre terjedt, hogy Edith Piaf, a világhírű francia előadóművésznő halott, Jean Cocteau, a jóbarát meghatott szavakkal búcsúzott tőle az újságírók előtt.

Délután egy órakor — ő is halott volt.

*

Edith Piaf halálhíre villámcsapásként érte nemcsak közvetlen környezetét, s a francia művészvilágot, hanem a világon mindenütt azokat, akik művészetének ismerői és hódolói voltak. Köztudomású volt róla, hogy súlyos beteg, de ez a törékeny kis asszony valami páratlan kitartással, erőfeszítéssel mindeddig győzedelmeskedni tudott a baj felett. Akik közelről ismerték, szinte hinni sem tudták, hogy ezúttal ő maradt alul az életéért vívott küzdelemben.

Állandó kísérője, *Noel Comaret* a *L' Humanité Dimanche* hasábjain mint a nagy művésznő életének tanúja búcsúzik el tőle. Az ő visszaemlékezéseiből álljon itt az egyik legjellemzőbb történet.

„Egy szoba és egy zongora elég nekem..."

Edith Piaf-ot életében igen sokszor vádolták azzal, hogy szereti a luxust, s igen költekező életmódot folytat. Tény, hogy szinte szórta a pénzt, amit művészetével keresett, de a pénzhajhászás — sohasem volt életcélja. Gyakran mondogatta:

— Az egyetlen, ami számít, az éneklés, s a pénzben csupán azt szeretem, hogy módot ad arra, ne gondoljak közben másra. De nekem elég egy kis szoba, meg egy zongora, s máris boldognak érzem magam...

És valóban, az egyetlen dolog, ami fontos volt számára, az *az éneklés* volt. Bizonyos megvetéssel fordult el az élet anyagi vonatkozásaitól, s szinte tudni sem akart róluk: menekült a számolás, a számítgatás, a tőkehasznosítás gondjai elől. Szerette volna, ha a társadalom *magától értetődőnek* veszi, hogy a művésznek *kiváltságos helye* van sorai közt, s mentesíti a művészeten kívül minden mástól. Ezért értékelte nagyra a *Szovjetuniót*, ahol a művészek számára szerinte valóra váltak már ezek az elképzelések.

Sírfelirat Milly-La-Foret-ben

Jean Cocteau-t 74 éves korában ragadta el a halál. Betegségének első vészjele után, 1959 és 1961 között megírta *Requiem*-jét, *„háton fekve a holtak folyóján"*, de az élet még visszahívta tovább dolgozni, alkotni. Utolsó hetében még *Pokolgép* című művét készült átdolgozni a televízió számára, s október 11-én délután — halott volt már ő is. Annak a kápolnának parkjában nyugszik *Milly-La-Foret*-ben, amelyet maga dekorált. Ez a díszlet igazán megilleti.

Requiem-je utolsó oldalának kéziratán saját sírfelirata olvasható, amely — nyers fordításban — így hangzik:

— Állj meg, vándor, utam / veszélyből veszélybe vezetett / Illő, hogy most szemügyre vegyél / Miután magam már eleget vizsgáltam.

Olyan környezetben nőtt fel, amelyben hamar megismerkedhetett az irodalommal, de csak serdülő korában mutatott hirtelen érdeklődést a költészet iránt.

— A költészetben hinni kell, különben mi lenne belőle? — hangoztatta. *Hittem benne én is már 15 és 20 éves korom között, mivel születésem, környezetem, ismeretségeim erre a kitérőre irányították életem útját, s mivel apám dilettantizmusa is veszedelmes adomány volt számomra...* — jelentette ki barátainak nem csekély gúnnyal, pedig életéből sohasem hiányzott a lelkesedés és az ihlet, bármily ironikusan is nyilatkozott olykor efelől. Meggyőződését a művészetek szerepéről így hangoztatta:

— A zene, a szobrászat, a festészet, az építészet, a tánc, a színjátszás, és az a bizonyos tizedik múzsa, a filmművészet, azok a kelepcék, amelyekkel a költészetet a magunk számára megfogjuk.

Jelentékeny életművet hagyott hátra, s benne a költészet valóban *nem csupán költészet*, hanem *a regény* költészete, *a kritika* költészete, *a színház* költészete, *a grafika* költészete, s *a film* költészete is.

— Jean Cocteau, ez az univerzális képességű művész fejlett szociális érzékkel rendelkező társaságbeli ember, s a szó legigazibb értelmében vett francia volt — ezzel búcsúztak tőle barátai a kis falusi temetőben.

A L'Humanité Dimanche-ból összeállította és fordította:
Ajkay Jenő

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Csere András
GANZ-MÁVAG

1964 NOV 27.
1021

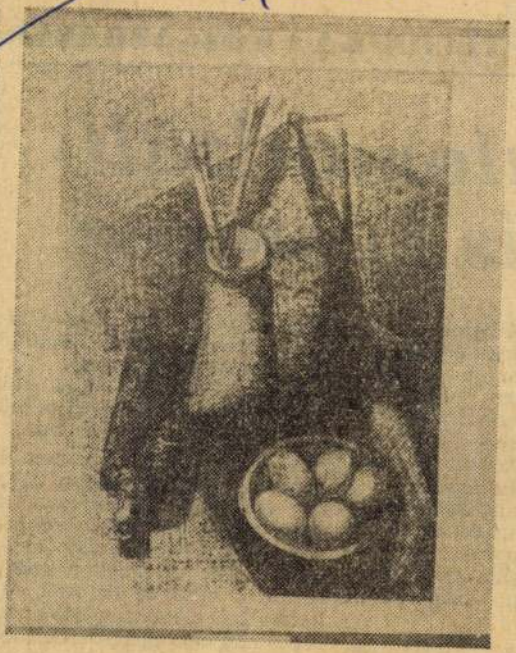

Beszámoltunk a gyári képzőművészkör kiállí tásáról. Most közöljük Csere András két kiállított alkotását. Az első: Csendélet (szén rajz). A második: Dózsa 1514 (rézdomborítás)

Teljesen automatizált forgó-gyűrűs kemence

A munkadarabok nagyságától, alakjától és a szükséges teljesítménytől függően a kovácsüzemekben általában a következő kemencetípusokat alkalmazzák:

a. *tokos kemencék;*
b. *lejtős-medencés kemencék; és*
c. *tolókemencék.*

Nyugatnémetországban, Berkheimben a „GOEKO" ipari kemencegyártó vállalat az összes fenti típusokat gyártja. Konstrukciókban összegyűjtött tapasztalatokra támaszkodva — megtervezték a forgó-gyűrűs kovácskemencét.

sen hevül fel. A kemence előkovácsolt daraboknál is alkalmazható, amikor a darabok alakja nem teszi lehetővé a tolókemencén való áttolást. A forgó-gyűrűs kemencék tömeggyártásnál kisméretű darabok hevítésére is alkalmasak.

A forgó-gyűrűs kemencéket 2,5 tonna befogadóképességig gyártják. A forgórész körgyűrű alakú, radiális csapágyon, központosítottan helyezkedik el.

A forgórész meghajtása elektromotorral, fogaskerékátvitellel, kúp- és tányérkerékkel történik. A meghajtást

Ha a tároló egyik rekesze kiürül, akkor az emelőszerkezet újabb rekeszt emel meg.

Az automatikus berakónak és a forgó-gyűrűs kemencének közös műszerszekrénye van,

A forgó-gyűrűs kemencék alkalmazásával legalább 20%-os termelékenységnövekedést értek el: automatikus berakógép esetén 100 %-os növekedés is elérhető. A megnövekedett termelés ellenére is csak egy kezelő kell a kalapácshoz és az nincs nagyobb igénybevételnek kitéve.

Gere András

Fa faragásokkal

szerepel a Jósefvárosi Képző-
művészkör 1971. táslatán

K. É.: Képzőmův. kiáll. a
művelődési központban

Ganz hávag Dolgozók Lapja 1971
V. 14

Csere András MDK

Vizparton, tus

Napsütés, tus

Mücsarnok 1960.Képző- és Diszitőművészeti körök kiáll.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

GANZ-MÁVAG DOLGOZÓK
LAPJA
Budapest

Csere András

1021

KÉPZŐMŰVÉSZEINK SIKERE

A Józsefvárosi Képzőművészeti Kör október 9-ig nyitvatartó kiállításán művelődési központunk képzőművészeti köre tagjainak műveivel is találkozhatunk. A Józsefvárosi Művelődési Klubban rendezett kiállításon *Csere András* három fafaragással, *Lénárt Sándor:* „*Matróz*" című grafikájával és *Fieber Béla* három olajfestménnyel szerepel, amelyek közül a „*Veterán*" című díjat nyert a Képzőművészeti Körök VIII. Országos Kiállításán.

A szürke tábornok

Ma már a kémtörténetek sem mindig romantikusak. Ezt bizonyítja a francia újságíró-történész könyve Reinhard Gehlenről, a nyugatnémet kémszervezetnek a közelmúltig hivatalban volt főnökéről. A szellemes, bőven dokumentált írás a Német Szövetségi

Csere András MDK

Kovácsmühely, tus

Falusi ház, tus

Nő ernyővel, tus

Kerthelyiségben, kréta

Mücsarnok 1960. Képző- és Diszitőművészeti körök kiáll.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1967 APR 14.
GANZ-MÁVAG

Csere András

AMATŐR MŰVÉSZEK KIÁLLÍTÁSA

1021

Csere András: Beszélgetők

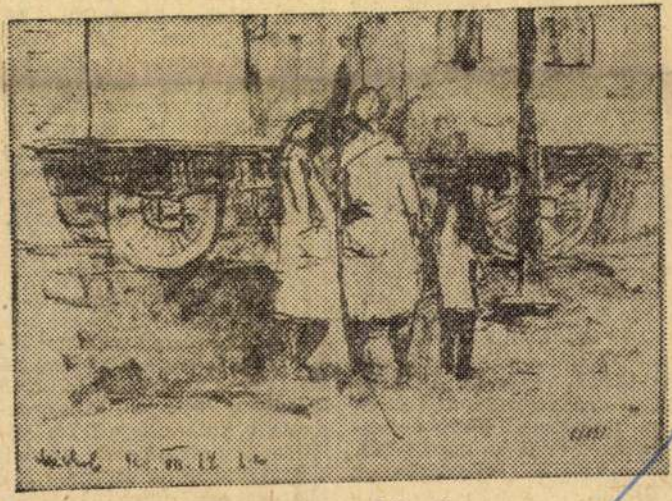

Csere András: Állomáson

IECHANIZMUS

ésről és a munka nti elosztásról

sodikként jelzett ösztönző erő is csak korlátozottan hat, hiszen mindenki nem léphet elő magasabb beosztásba, különösen ma nem, amikor kicsiny a létszámnövekedés, és ezért kevés a betölthető új vezető állás.

A teljesítmény emelkedése alapján

Mindez azt támasztja alá, hogy az adott munkakörön belül igyekezzünk nagyobb előlépési, keresetnövelési lehetőséget adni az embereknek, természetesen csak a teljesítmény megfelelő emelkedése alapján. A mai helyzet a teljesítmények kiegyenlítődése irányában hat és az átlagos középszerűségnek nyit teret. Ezzel szemben a béreknek a teljesítmény szerint való nagyobb differenciálása nagyobb eredmények elérésére sarkallja az egyént és ezzel a kollektívát is. Egyben elősegíti a megfelelő kiválasztódást, a munkakörök betöltésénél. Arra készteti az egyént, hogy olyan munkaterületet válasszon magának, ahol a legjobban fejtheti ki képességét, ahol kiváló teljesítményt nyújthat.

A teljesítmény szerinti bérdifferenciálás előnyei közismertek. Ezért központilag kiegyes egyének teljesítményében jelentős különbségek lehetnek ugyan — szorgalmuktól, képességeiktől függően — de nagyobb létszámú dolgozó-csoportnál ezek kiegyenlítődnek. Nincs okunk feltételezni, hogy egy több száz főből álló dolgozó-csoport átlagban tehetségesebb, szorgalmasabb, mint egy hasonló nagyságú másik; nincs ok tehát arra sem, hogy ha képzettség szerinti összetételük és munkakörülményeik hasonlóak, átlagos keresetük különböző legyen, még akkor sem, ha munkájuk termelékenysége, vagy termelékenységük hatásfokának más mutatója eltérő is. Ez ugyanis döntően rajtuk kívülálló körülményektől függ (jobb technika, a munka jobb megszervezése a vezetők által stb.).

Szervezettség, erőgyűjtés

Ez a koncepció azonban hibás. Igaz: nagyobb létszámú csoportban kiegyenlítődnek az egyéni képesség- és szorgalombeli különbségek. De valóban csak tagjainak eredeti képességeitől és szorgalmától függ-e egy munkás csoport teljesítménye? Nyilvánvalóan nem. Ugyanolyan összetételű csoport is dolgozhat

MIX.

Csere András

Kiállitási kritika

Ganz Mávag 1967 ápr.4.

Dore Andrés

Kabbalistic Kritika

Cana Nayag 1957 Apr. 4.

Cserefalvai ref.

templom

Népies Jakapuk 1853
és 1769-ből.

Fejfák.

Cinterem (?) kapu

Debreczeni László 1934

13 – 16. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

Cserei Éva, művészettörténész

az Országos Egyházművészeti és Műemléki Tanács idei tavaszi ankétját máj 29-30-án rendezte meg a bresti Központi Szemináriumban. — A második nap délutánján a nagytétényi Kastélynúzeumot tekintették meg, ahol Cserei Éva mutatta be a barokk anyagot.

Farkas Attila: A barokk iránti tiszteletünk.
Új Ember, 1984. jún. 24.

mdk

Cserei György székely fazekas

munkája egy 1792-ből való székely csalikortó

Kresz Mária: Magyar népi cserepedények
Néprajzi Múzeum Évkönyve 1961 166. l

nagyvá

Cserekviczky Ignác

Ötv.

l.

Kőmagyötvi

560. sz.

VASÁRNAP

24

Kath. F. Sexagesima
Prot. F. Mátyás

HÉTFŐ

25

Kath. Géza vt.
Prot. Géza

KEDD

26

Kath. K. sz. M.
Prot. Sándor

SZERDA

27

Cserekviczky Ignác

Otvos

l. Arv. Csam. 103. aukc.

Mal

1273 r.

Cserekviczky Ignác

ötvös Pest.

Kőmagyötvj.

89. l.

560

Nr. 435

IC Ignatius Cserekviczky, e. 1860—1868.

Evőeszköz m.-tulajdonban. — *Tafelsilber in Privatbesitz.*

Lb Γ5

Kifüggesztésére vonatkozó adatok az Orsz. Képtban:

1876, 1878, 1879: I. 3. *B. Zeitblom:* Sz. Flórián, ker. sz. János, sz. Sebestyén. — 1881: 185 c). *H. Schülein:* Szt. Flórián, ker. szt. János, szt. Sebestyén. — 1888: III. 152. *H. Schülein és B. Zeitblom:* A mückenhauseni oltár egyik szárnya. (Szt. Flórián, ker. szt. János és szt. Sebestyén.) — 1896, 1897: III. 152. *H. Schülein és B. Zeitblom:* Szt. Flórián, ker. szt. János és szt. Sebestyén. — 1897: III. 152. *H. Schülein u. B. Zeitblom* (?): Die Heiligen Florian, Johannes der Täufer und Sebastian. — 1898: III. 152. *H. Schülein et B. Zeitblom* (?): Saint Florian, saint Jean Baptist et saint Sébastien. — 1901, 1904: III. 152. *H. Schülein és B. Zeitblom* (?): Szent Flórián, ker. szt. János és szt. Sebestyén.

Cserekviczky Ignác

czistmives, 1860-as
évek Pesten.

Erod
Z
Horváth Szentpétéri

252 l.

2213. Markó András:

Tájkép.

A hegyes vidék középter
melynek épületei felett [illegible] ől
Az előtérben pedig a szoborra
zetes ül, ki jobbra fordul és
jött két leánynyal, kiknek eg
sika füles edényt tart, mig j
felhős.

Szénrajz, méretei 84: 6
Vétetett az 1902: V. 25
az 1902: VII. 19-iki levél al
lirán. (572/902).

Cserekviczky Ignác
ötvös

658. EGYSZEMÉLYES BABA-EVŐKÉSZLET, ezüst. Tokban, I. C. (Ignatius Cserekviczky) mesterjegy. Pest, 1864. 15.—

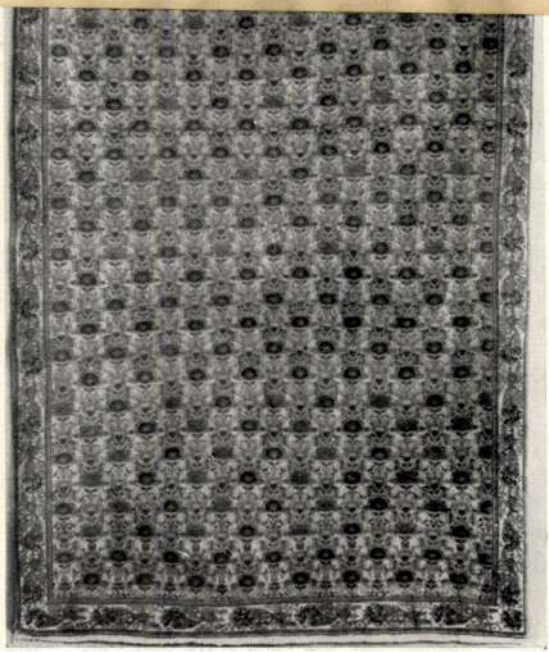

Almásy-Teleki VI.
1891.

1828. *611.*

MDK

Cserekviczky Ignác 36.1.
pesti és budai ötvös

Árverési Közlöny 1937. febr.1. 1.rk.sz. 11.lap
Karácsonyi - aukció

Cserekvitzky Ignác (ld.: J. C. monogramos mester) „Pest-Buda 1977" Pest. Ez.

1854—1868-ig említve. 1854. VIII. 20. arany- és ezüstművesmester.

Művei:

241

171

Evőeszközök
1863
Egykor magántulajdon. Lappang

173

3 villa, 2 kés
Villákon „VNF" monogram
1865
Iparm. M.

174

Gyertyatartó
1866
Bp. Tört. M.

Irodalom:

BFL. A pesti arany- és ezüstműves és óratokkészítő céh iratai; Iratok 1854. aug. 30.; Horváth H.: I. 250. p.; Kőszeghy; Iparm. M.; Bp. Tört. M.; Földes.

170

Tóramutató, felirattal
1862
Óbudai Izr. Hitközség

171

Bordázott kancsó
1863
Iparm. M.

172

Gyertyatartórészes koppantó
1864
Bp. Tört. M.

173

Kenyérosztó tányér
Felirat: „Az örökkévaló Isten dicsőségére, Án. k. Karcagi ref. k. ekklézsiának ajándékozták Takács Péter és Kerekes Mária istenfélő házastársak Kr. U. sz. u. 1865k évben."
1865
Karcagi ref. templom

Cserenyei —
Cserényi

CSERENYEI KALTENBACH ISTVÁN, szobrász

Szül. 1903-ban Verebélyen. Az Iparművészeti Főiskolát 1929-ben végezte. Több kiállításon vett részt. Most a diósgyőri Lenin Kohászati Művek képzőmüv. körének a vezetője.

ÉRMEI, PLAKETTJEI: -1930.- MAGYAR ATLÉTIKAI SZÖVETSÉG, 2 kosárlabdázó fiatal férfi. Álló té téglany 63+37 mm. Egyold. vert, bronz. 4./132/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Cserenyei Kaltenbach István szobrászmüvész érmei 4/132/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből. ------- XIV. 1958. 9.sz. Bp.

CSERENYEI KALTENBACH ISTVÁN, szobrász

Szül.1903-ban Verbőczyen.Az Iparművészeti Főiskolát,1929-ben végezte.Több kiállításon vett részt. Ost a diósgyőri Lenin Kohászeti Művek képzőművészeti körének a vezetője.
ÉRMEI,PLAKETTJEI.- 1931.-DEMÉNY KÁROLY ÖRÖKÖS VÁNDOR DÍJ EMLÉKÉREM 1931,szakállas férfi arckép balra.Kör 60 mm.Egyold.vert, bronz.-4/132/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Cserenyei Kaltenbach István szobrászművész érmei 4/132/.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyüjtés köréből.
----- XIV. 1958. 9.sz. Bp.

CSERENYEI KALTENBACH ISTVÁN, szobrász

Szül.1903-ban Verbélyen.Az Iparmüv.Főiskolát 1929-ben végezte.Több kiállitáson vett részt.Most a diósgyőri Lenin Kohászeti Müvek képzőmüv.körét vezeti.

ÉRMEI,PLAKETTJEI:.- 1941.-JÓ SZERENCSÉT-P.S.E.TATABÁNYA postagalamb jobbra,felette bányászlámpa,kétoldalt: 1931-1941.Kör 80 mm.Egyold.öntött,bronz. 4/132/.old

SZIGETI ISTVÁN: Cserenyei Kaltenbach István szobrászmüvész érmei 4/132/.old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyüjtés köréből. ----- XIV. 1958. 9.sz. Bp.

CSERENYEI KALTENBACH ISTVÁN, szobrász

Szül. 1903-ban Verbőlyen. Az Iparmüv. Főiskolát, 1929-ben végezte. Több kiállitáson vett részt. ost a diósgyőri Lenin Kohászeti Müvek képzőmüv. körének a vezetője.

ÉRMEI, PLAKETTJEI. - 1937. - Férfi arckép balra felirat nélkül. Kör 80 mm. Egyold. Öntött, bronz 4/132/. old.

SZIGETI ISTVÁN: Cserenyei Kaltenbach István szobrászmüvész érmei 4/132/. old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
----- XIV. 1958. 9. sz. Bp.

CSERENYEI KALTENBACH ISTVÁN, szobrász

Szül. 1903-ban Verebélyen. Az Iparművészeti Főiskolát 1929-ben végezte. Több kiállításon vett részt. Most a diósgyőri Lenin Kohászati Művek képzőműv. körének a vezetője.

ÉRMEI, PLAKETTJEI: -1930.- MAGYAR/ATLÉTIKAI SZÖVETSÉG,
---
2 kosárlabdázó fiatal férfi, Álló téglány 85+50 mm. egyold. vert, bronz.

SZIGETI ISTVÁN: 4/132/.old. Kaltenbach István szobrászművész érmei 4/134/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből.

XIV. 1958. 9.sz. 8p.

CSERENYEI KALTENBACH ISTVÁN, szobrász

Szül.1903-ban Verebélyen.Az Iparmüv.Főiskolát 1929-ben végezte.Több kiállitáson vett részt.Most a diósgyőri Lenin Kohászeti Müvek képzőmüv.kört vezeti.

ÉRMEI, PLAKETTJEI:.-1938.- MATOLAY ELEK 1836-1883, szakállas férfi arckép balra.H/1938

1939/ISKOLAI TANÉV/TIRNÁSZBAJNOKA, szöveg babérággal, övezve.Kör 36 mm. vert, bronz füllel. 4/132/.old.

SZIGETI ISTVÁN: [illegible] István szobrászmüvész érmei 4/132/.old.

AZ ÉRME, Közlemények az éremgyüjtés köréből. ----- XIV. 1938. 9.sz. 8p.

CSERENYEI KALTENBACH ISTVÁN, szobrász

Szül. 1903-ban Verebélyen. Az Iparmüv. Főiskolát 1929-ben végezte. Több kiállitáson vett részt. Most a diósgyőri Lenin Kohászeti Müvek képzőmüv. körét vezeti.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: .-1938.- MATOLAY ELEK 1836-1883, szakállas férfi arckép balra. R/1938-1939/ISKOLAI TANÉV/TORNASZBAJNOKA, szöveg babérággal övezve, Kör 30 mm. vert, bronz füllel. 4./132/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Cserenyei Kaltenbach István szobrász művész érmei 4./132/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.

------ XIV. 1958. 9.sz. Bp.

CSERENYEI KALTENBACH ISTVÁN, szobrász

Szül. 1903-ban Verebélyen. Az Iparmüv. Főiskolát 1929-ben végezte. Több kiálliáson vett részt. Most a diósgyőri Lenin Kohászeti Müvek képzőmüv. körét vezeti.

ÉRMEI, PLAKETTJEI: -1957.- FAZOLA HENRIK. EMLÉKÉREM, szakállas férfi arckép balra, Kör 70 mm. egyold. vert bronz. /A diósgyőri vasgyár alapitója/. 5/133/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Cserenyei Kaltenbach István szobrász müvész érmei 4./132/.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.

------ XIV. 1958. 9.sz. Bp.

CSERENYEI KALTENBACH ISTVÁN, szobrász

Szül.1903-ban Verbélyen.Az Iparmüv.Főiskolát 1929-ben végezte.Több kiállitáson vett részt.Most a diósgyőri Lenin Kohászeti Müvek képzőmüv.körét vezeti.
ÉRMEI,PLAKETTJEI:.-1942.-MAGYAR WAGGON ÉS GÉPGYÁR EGYETÉRTÉS TORNA OSZTÁLYA GYŐR,tank mögött rohanó Mars pajzzsal és villámmal balra.Kör.50 mm.egyold.vert, fehérfém. 4/132/ .old.

NAGY ISTVÁN: Cserenyei Kaltenbach István szobrász művész érmei 4/132/.old.
AZ ÉREM,Közlemények az éremgyüjtés köréből.

------ XIV. 1958. 9.sz. Bp.

CSERENYEI KALTENBACH ISTVÁN, szobrász

Szül. 1903-ban Verebélyen. Az Iparmüv. Főiskolát 1929-ben végezte. Több kiálliáson vett részt. Most a diósgyőri Lenin Kohászeti Müvek képzőmüv. körét vezeti.
ÉRMEI, PLAKETTJEI: -1957.-LENIN KOHÁSZETI MÜVEK-DIÓS GYŐR, kohász jobbra, háttérben balra az ujmassai, jobbra a diósgyőri nagykohó. Kör 50 mm. egyold, vert, bronz.
5/133/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Cserenyei Kaltenbach István szobrász müvész [illegible] 4/132/.old.
AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.

------ XIV. 1958. 9.sz. Bp.

CSERENYEI KALTENBACH ISTVÁN, szobrász

Szül. 1903-ban Verebélyen. Az Iparmüv. Főiskolát 1929-ben végezte. Több kiállitáson vett részt. Most a diósgyőri Lenin Kohászeti Müvek képzőmüv. körét vezeti.

ÉRMEI, PLAKETTJEI: .-1958.-BARTÓK BÉLA-EMLÉKÉREM; férfi arckép jobbra. Kör 60 mm. egyold. vert, bronz /Ezt az érmet tanitványával, Pléh Zoltán gyári munkással közösen mintázták/. 5. /133/. old.

SZIGETI ISTVÁN: Cserenyei Kaltenbach István szobrász müvész érmei 4. /132/. old.
AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből.

------ XIV. 1958. 9. sz. Bp.

CSERENYEI KALTENBACH ISTVÁN, szobrász

Szül.1903-ban Verebélyen.Az Iparmüv.Főiskolát 1929-ben végezte.Tanárai:Mátrai Lajos,Orbán Antal és Simai Imre voltak.-Résztvett az 1957.évi III.Miskolci Orsz. Képzőművészeti Kiállitáson.Jelenleg a diósgyőri Lenin Kohászati Müvek képzőművészeti Körének a vezetője.
4./132/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Cserenyei Kaltenbach István szobrász művész érmei 4/132/old.

AZ ÉREM,Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XIV. 1958. 9.sz. pp.

CSERENYEI KALTENBACH ISTVÁN, szobrász

Szül. 1903-ban Verebélyen. Az Iparmüv. Főiskolát 1929-ben végezte. Tanárai: Mátrai Lajos, Orbán Antal és Simai Imre voltak. Résztvett az 1955. évi VI. Magyar Képzőművészeti Kiállitáson Hajós Alfréd müépitész/az első magyar olimpiai bajnok/1896/bronz mellszobraval. 4/132/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Cserenyei Kaltenbach István szobrász művész érmei 4/132/old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XXV. 1958. 9.sz. sp.

Cseremnyei István
szobrász

M.D.K.

Emlékplaketjéről.

— ~~35 lap~~ Művészeti életünk.
Művészet, 1960. december. — 35 l.

Cserenyei István

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

ESTI HÍRLAP

1965 MÁRC 3

Cserenyei István szobrász-művész fehér márványból megmintázta Lenin mellszobrát, amelyet a diósgyőri Lenin Kohászati Művek tanácstermében állítanak fel.

zó a brig

Az erkölcsi megb

Cserenyei István

1965 MÁR 19.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

1024

Cserenyei István szobrászművész fehér márványból megmintázta Lenin mellszobrát. Alkotását a diósgyőri Lenin Kohászati Művek tanácstermében helyezték el.

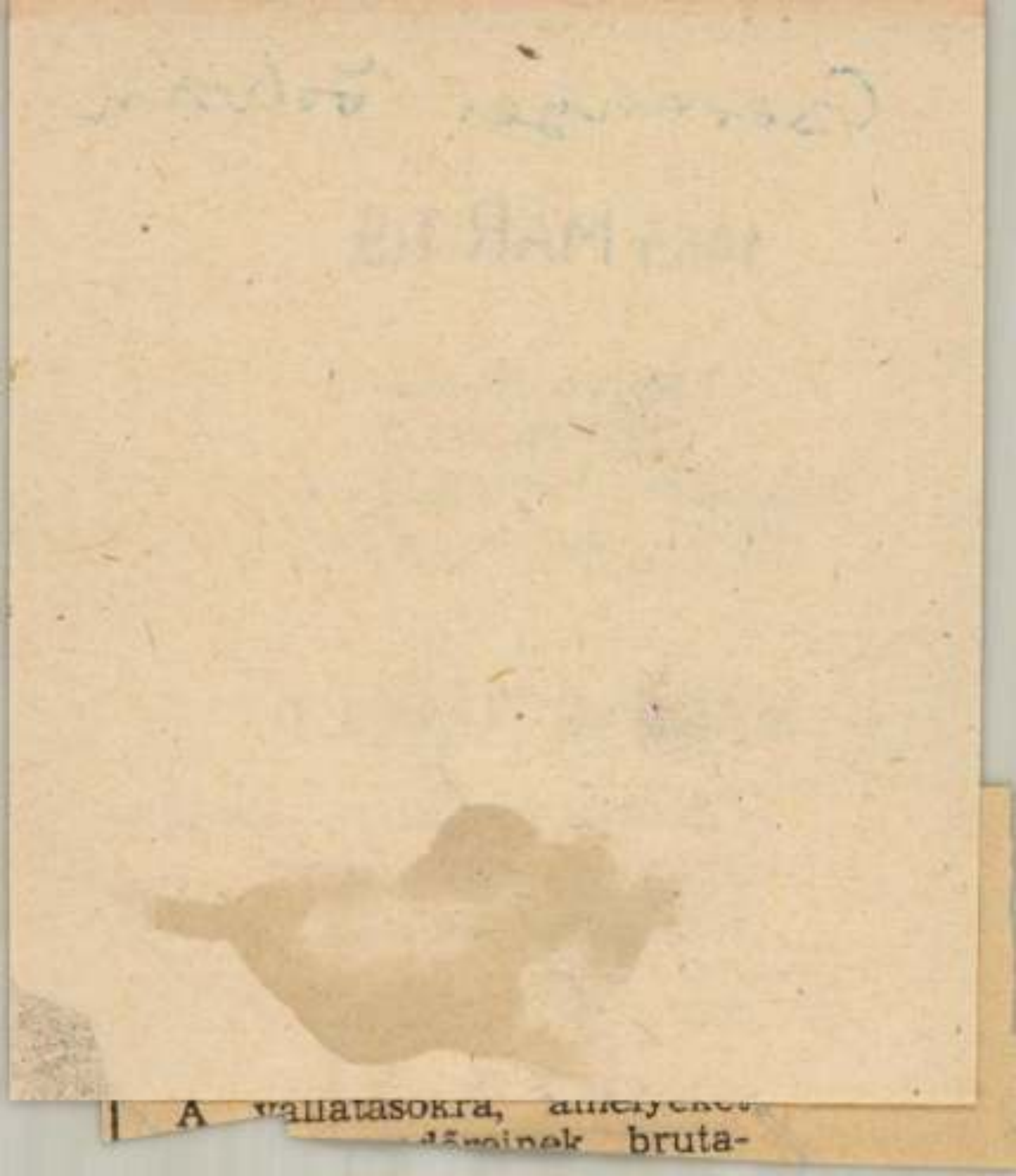

A vallatásokra, amelyeket
dőreinek bruta-

Cserenyei István

MDK

A

"Bokszoló"

Hajdu Béla: Néhány gondolat a III.Miskolci Országos Képzőművészeti kiállitásról. [illegible] IV.
ÉSZAKMAGYARORSZÁG. 1957. nov. 17.

Cserenyei István

Diósgyőrvasgyári szobrász

Részt vett a borsodi művészek 5. megyei kiállitásán 1955-ben Miskolcon.

Hajdu Béla : Az ötödik megyei képzőművészeti kiállitás
Északmagyarország 1955. okt. 23.

Cserenyei Kaltenbach István MDK

Hajós Alfréd portréja, bronz

Mücsarnok 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

Csernyei István

Bokszoló c. szobra kiállítva 1957-ben Miskolcon.

Hajdu Béla: Néhány gondolat a III. Miskolci Országos Képzőművészeti kiállitásról
Északmagyarország 1957. nov. 17. 5.1

Gerenyei István, szobrász D Dh

1 A Lenin Kohászati Művek alapításának 190.
évfordulójára Gerenyei István szobrászművész
tervei alapján jubileumi emlékplakettet
készítettek.

—: Hír

10. l

Népszabadság, bp. 1960. szept. 20.

Cserenyei István szobrász M.D.K.

fehér márványból megmintázta Lenin-mellszobrát,
a diósgyőri Lenin Kohászati Müvek tanácstermébe
helyzték el.

Napló
Magyar Nemzet 1965. március 19. 5.1.

MDK

Cserenyei Kaltenbach István

Hajós Alfréd portréja bronz 59 cm

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás.Műcsarnok.
1955.Kat. 41.l.

Cserenyei Kaltenbach
István

Bpest VIII József u. 57

Ökölvivó, gépr
Repr.
VkM. Sportdíj kiáll. 1940.
XXXII. t.

Csak egy
nobra
nerpelt
20 év
alatt

KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA

SZEPTEMBER

30 nap — 37. hét

11 Vasárnap	
12 Hétfő	
13 Kedd	
14 Szerda	
15 Csütörtök	
16 Péntek	
17 Szombat	

Csernyei Kaltenbach István

Boxoló c. szobra
repr.
Képrőmüvészet
1933. 11-6. l.

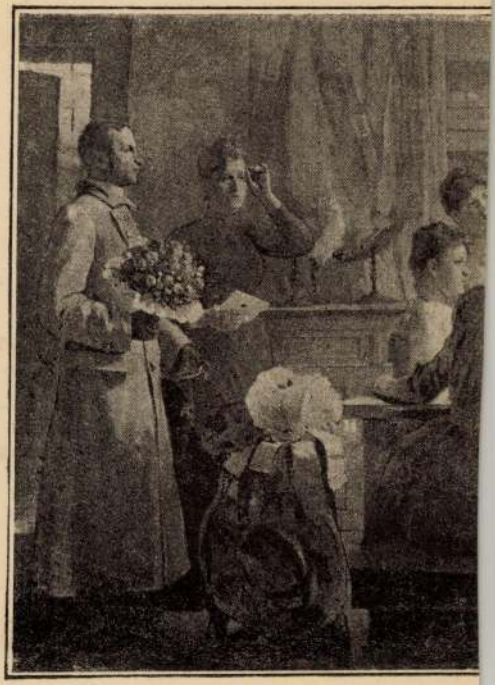

Pap Henrik. mei

Kaltenbach István

u obrázu

1922 – 28

Élmunk 1930. 84. l.

lt
e, tojásdad keretben. Karjait öszefonta, tartja
ja látszik. Rövid haja göndör, bajusza kicsiny,
ő Nyakkendője mellét és fedi ingének (álló gallérja) ~~ki~~
hajtókája ~~[illegible]~~. A keret diszes. Felirata

retnek 18.2 : 13.9 cm.

életrajzai. Pest, Hochenast Gusztáv, 1857. T. Füret

294/95 N°3

Kaltenbach István,

cserenyei

nobrász Műcsarnok

1933. nemz. képzm. kiáll.

294

Boxolófiú, gipsz

Kaltenbach István

cserenyei

rokrász

Műcs. kiáll, 1933 tól

Pipics 115. l.

Pilisszentkereszt

108, 110, 111

CSERENYI-KALTENBACH ISTVÁN

20 Boxoló bronzban 350.—

Nemzeti Szalon

Sport-mű v kiáll. 1934 máj

~~1954. Sport mavészeti kiáll.~~

Cserényi Kattenbach

István

Cserényi Kattenbach István

1934 Sport müvészeti kiáll.

Boxoló, bronz

Nemzeti Szalon

MDK.

Cserenyei Kal tenbach István szobrász

"Hajós Alfréd portréja" /bronz/

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás
Mücsarnok,1955. 41.1.

CSERENYEI KALTENBACH ISTVA'N

CSERENYEI KALTENBACH ISTVÁN SZOBRÁSZMŰVÉSZ ÉRMEI ÉS PLAKETTJEI.

Verebélyen /Bars m/ 19o3-ban született. Lakik Diósgyőr, Táncsics tér D épület IV. 4. Az Iparművészeti Főiskolát 1929-ben végezte. Tanárai: Mátrai Lajos, Orbán Antal és Simai Imre voltak. Résztvett az 1955. évi VI. Magyar Képzőművészeti Kiállitáson /Hajós Alfréd müépitész, az első magyar olimpiai bajnok /1896/ bronz mellszobrával/ és az 1957. évi III. Miskolci Orsz. Képzőművészeti Kiállitáson. Jelenleg a diósgyőri Lenin Kohászati Müvek képzőművészeti körének a vezetője.

1930. MAGYAR / ATLÉTIKAI SZÖVETSÉG, 2 kosárlabdázó fiatal férfi. Álló téglány 85 x 5o mm egyold. vert bronz.

1930. Ugyanaz, 63 x 37 mm.

1931. DEMÉNY KÁROLY ÖRÖKÖS VÁNDORDIJ EMLÉKÉREM 1931, szakállas férfi arckép balra. Kör 6o mm, egyold. vert bronz.

1937. Férfi arckép balra felirat nélkül. Kör 8o mm egyold. öntött bronz.

1938. MATOLAY ELEK 1836-1883, szakállas férfi arckép balra. H/ 1938-1939 / ISKOLAI TANÉV / TORNÁSZBAJNOKA, szöveg babérággal övezve. Kör 36 mm, vert bronz füllel.

1938. Ugyanaz 3o mm.

1941. JÓ SZERENCSÉT - P. S. E. TATABÁNYA, póstagalamb jobbra, felette bányászlámpa, kétoldalt: 1931 - 1941. Kör 8o mm, egyold. öntött bronz.

1942. MAGYAR WAGGON ÉS GÉPGYÁR EGYETÉRTÉS TORNAOSZTÁLYA GYŐR, tank mögött rohanó Mars pajzzsal és villámmal balra. Kör 5o mm, egyold. vert fehérfém.

1957. FAZOLA HENRIK - EMLÉKÉREM, szakállas férfi arckép balra. Kör 7o mm, egyold. vert bronz. /A diósgyőri vasgyár alapitója./

1957. LENIN KOHÁSZATI MÜVEK - DIÓSGYŐR, kohász jobbra, háttérben balra az ujmassai, jobbra a diósgyőri nagykohó. Kör 5o mm, egyold. vert bronz.

1958. BARTÓK BÉLA - EMLÉKÉREM, férfi arckép jobbra. Kör 6o mm egyold. vert bronz. /Ezt az érmet tanitványával, Plóh Zoltán gyári munkással közösen mintázták./

MDK

Cserenyei Kaltenbach István

Ökölvivó, gipsz

Sportdij-kiáll. képes tárgymutatója. Iparm. Múz. 1940. márc.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Cserenyei István
ÉSZAKMAGYARORSZÁG
1965 OKT 26

Vashámor az őskohónál

Az egyre látogatottabb Diósgyőri Kohászati Múzeum újabb kiállítási „régiséggel" gazdagodott. A múzeum modellezői egykorú képek, rajzok alapján elkészítették egy XVIII. századbeli vashámor kicsinyített, működőképes mását. A miniatűr, alig több mint egy méteres kovácsolóműhely azt ábrázolja élet- és korhűen, hogy a Fazola-család által létesített bükki kohókban készült vasat miként dogozták fel készítermékké, áruvá. Cserenyei István szobrász munkájának eredményeként ugyancsak elkészült a régi magyarországi kohászkodás emlékét megörökítő, a Rozsnyó környékén több évszázadon át üzemelt, vízikerekes fújtatású vasolvasztókat ábrázoló diorámája is. Ezt a diósgyőri központi múzeumban állítják ki, míg a vashámor modelljét, stílszerűen, az újmassai őskohónál levő fiókmúzeumban tekinthetik meg az érdeklődők.

mé

felvételi helyét,

mii

részletünket, a

Kérjük megrendelőinket

Cserényi szárnyasoltár fotója

Magyar Művészet
1928. 76, 79

Kossuth Lajos VI. 140.

Cserényi Szent Márton

oltár mestere

(Bpest Szépm. Múzeum)

1483

Genthon szerint azonos

a csegöldi passio sorozatának mesterével (Esztergomi múzeum) kinek

munugrammja B. E.

Genthon. A régi magyar festőművészet. Vác, 1932. 59-60 l.

Csánky Miklós azt tagadja a kér műkörökt nagy kvalitás különbség miatt.

Csánky Miklós. A lőcsei Vir dolorkak oltár.

1937. 54. l.

a jánosréti mester körelhez tartozó provinciális mester.

MAGYAR MŰVÉSZET

238. Antwerpeni iskola: Madonna.

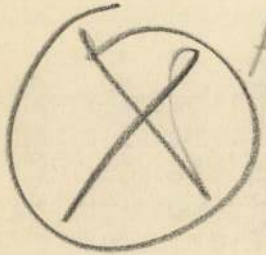

Ha vörös a ruhája?
Benesch

Vörös

Cserényi oltár

a budapesti képzőművészeti Múzeumban.

Genthon István

A régi magyar festő-művészet. Vác, 1932.

59-60. l.

Cserenyi szárnyasoltár festője

MAGYAR MŰVÉSZET

1928. 76, 79

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Cserényi oltár

Madonna szobra

repr.

Szépm. Muz. Erk.

VIII. k. 15. l.

Bp.IX.,Hőgyes Endre-u.10.
Telefon: 186-556.

270/1948.szám.

Hivatkozással Cs. 18944.számu iratá
Bizottsága csekkbetétkönyvét a hiva
ra külön,-külön, egyedül alulirott
és Szalkay József számv.főtanácsos

Cserenyi Jacobov

Szent püspök

XVI. sz

repr.

Szépm. Muz. Evk

VIII 194. l.

MUZEUM ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
15.5.1944
SZÁM:
Nr. 22. D.

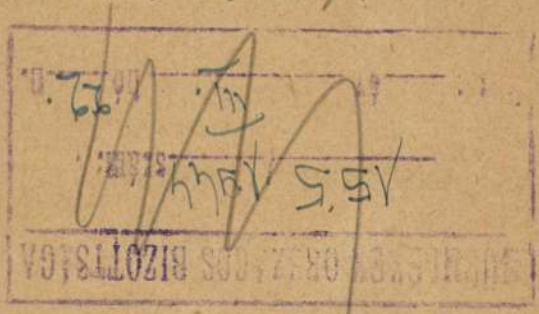

FÜLÉK NAGYKÖZSÉG

ELÖLJÁRÓSÁGA

Szám: 2221 /1944.

Tekintetes

Müemlékek Orszá

A m.kir. Honvédelmi Minisz
oltalmi parancsnokság részére bombabi
leken ezt megvalósitani máshol nem le
lévő várhegy lábánál, mégpedig az ugy
Kérem szives sürgős értesitését, hogy
kifogása. A hegy tetején lévő várban
A kősziklás várhegybe robbantás folyt
és 3 óvóhely / parancsnokság, mentőál

Fülek, 1944 márc. 10.

Stádium rt. 943-1116

Cserényi Madonna

XVI. sz

l.

Szépm. Muz. Erk.

IX XVI. tabla

CSEREPES ISTVÁN

1901—1944

EMLÉKKIÁLLÍTÁS

CSEREPES ISTVÁN

1901—1944

EMLÉKKIÁLLÍTÁS

1960

ERNST MÚZEUM

CSEREPES ISTVÁN

1901—1944

EMLÉKKIÁLLÍTÁS

1960

ERNST MÚZEUM

A kiállítást rendezte:
OELMACHER ANNA
és
FRANK JÁNOS

A katalógust tervezte:
KATONA LÁSZLÓ

Foto:
PETRÁS ISTVÁN
és
ZILAHY ISTVÁN
(szobor)

Címlapon: GÁZGYÁR, 1938., olaj

A felszabadulás 15. évfordulója különös jelentőséget és súlyt ad annak a szándéknak, hogy a két világháború közötti úgynevezett „elsüllyedt művészet" Atlantiszából kiemeljük a progresszív értékeket. De nem csupán a szándék, hanem a megvalósítás tényei bizonyítják, hogy elérkezett az ideje a számvetésnek. S mint ahogy az irodalomban megkezdődött — József Attila és Radnóti Miklós mellett — Bálint György, Lukács László, Fenyő László és mások életművének feltárása és publikálása, ugyanúgy a képzőművészet területén immár elkerülhetetlen, sürgető feladattá nőtt Ámos Imre, B. Juhász Pál, Goldmann György,

Kondor György, Roxi és Sugár Andor munkásságának teljes vagy részleges bemutatása után rátérni azokra a mesterekre, akiknek műveit még töredékesen sem ismerheti a fiatalabb nemzedék.

Cserepes István is azok közé tartozik, akik a felszabadulás óta jó esetben egy-egy művel szerepelhettek különböző alkalmi vagy emlékkiállításokon. Bár 1956 nyarán összegyűlt egy kiállításra való anyag a TIT-ben, de bemutatására már nem került sor, mert az ellenforradalmárok kiszórták azzal a jelszóval, hogy „efajta kiállítás itt többé nem lesz". Mi büszkén vállalkozunk arra, hogy egy proletár művész oeuvrejét bemutassuk, hogy kiemeljük a feledésből, megismertessük azokkal, akik közül jött s akikhez szólt: a munkásosztállyal. De mindezzel együtt meghatározzuk helyét a XX. századi magyar művészet egészében.

Proletár művész volt a szó legteljesebb értelmében, mert származása, gyermekkora, az árva gyermek vergődése faluról-falura, mesterségtől-mesterséghez, sokirányú ügyessége és kései, — de nem elkésett — magáratalálása a művészetben csaknem tipikusnak mondható. Életútja — különösen ifjúsága — feltűnő hasonlóságot mutat Derkovits Gyula vagy Dési Huber István hányatott fiatalságával. A két nagy kortárssal szemben azonban eljut a módszeres és folyamatos tanuláshoz, és csak a Móricz Zsigmond-i színekkel festhető, „lelences" társadalmon-kívüliségből kifutói, péklegényi és kovácssegédi pályák után, szívós munkával: 1925-ben bejutott a Főiskolára, és Csók István növendéke lett. Érdemes most — a nagy mester 95. születésnapja alkalmából — megemlékeznünk arról a mély humanizmusról és az igaz tehetség melletti kiállásáról, amellyel Cserepes István útját egyengette. A rendkívül rossz anyagi körülmények között tanuló és dolgozó fiatal művész tanulmányi segélyt kért a Kultuszminisztériumtól. Kérelmét Csók mester a következő sorokkal támogatta: „Jelen kérvény bemutatója, Cserepes István a legnehezebb életkörülmények között bámulatos rövid idő alatt, saját erejéből, pusztán briliáns tehetségével küzdötte fel magát azon nívóra, melyet kevés ifjú művészünknek sikerült elérni. Tíz éves tanári pályám

legsikerültebb eredménye az ő művészete, mely mentesen minden ultramodern túlzástól, a legnemesebb művészi törekvések harmonikus eredménye. Miután e ragyogónak ígérkező művészi pálya pénzhiány folytán derékban roppanhat ketté, állami segítségben való részesedésre a legmelegebben ajánlom." Talán nem felesleges említeni, hogy az 1929. szeptember 28-án fenti ajánlással *súlyosbított* kérelemre december 16-án kelt az elutasító válasz. „Fedezet hiányában" nem tudtak egy fiatal művészt támogatni, de ugyanakkor már épült a kiváltságosoknak a lillafüredi kacsalábon forgó hotel és más hasonló fontosságú létesítmény. A kérelmező ekkor már kiállító művész volt, a Szinyei Tavaszi Szalon kitüntetettje. A „menhelyi gyerek" korán kezdte bogozni sorsának gubancos szálait. Amikor 1918-ban, mint kovácssegéd Pestre jött dolgozni, a történelem hamar választ adott kérdéseire. A Tanácsköztársaság idején a 41. Vasas Vörös Tűzérezred katonájaként szolgálta a proletár hatalmat. 18 éves volt ekkor s a Tanácsköztársaság leveretése után csaknem három évig vidéken bujkált a fehér megtorlás elől. Ám vidéken sem volt jobb az élet, vagy több a munkaalkalom, 1922-ben visszatért Budapestre és elhelyezkedett a Schlick Nicholson Műveknél. Ekkor belépett a szakszervezetbe és elkezdte mozgalmi munkáját. Valószínűleg ez is hozzájárult, de főleg az általános gazdasági helyzet okozta, hogy kénytelen volt változtatni munkahelyeit. Kórházi fűtő, majd ápoló lett az egy tömbből faragott kis kovács. Érzelmi életére jellemző, hogy — bár már tudta, mi a munkásosztály szerepe és feladata — nem az üzemben kezdett rajzolgatni, hanem a kórházakban, ahol az ember a legmegrendítőbb látvány, s ahol a szenvedés oly sűrítetten jelentkezik. Egész későbbi művészetének alapvonása az érzelmi fűtöttség. Ez tájban, madárban, halban, virágban kifejeződött, de — különös módon — kevésbé az emberábrázolásban. Magyarázatot találni erre nem könnyű, s legfeljebb az árvagyermek magánosságával, magárautaltságával kell számolnunk, bár gyermekkorát a különböző falvakban vagy tanyákon, mint legolcsóbb munkaerő, az egyetlen fivérével együtt töltötte. De hát két

agyondolgoztatott kisfiú épp úgy érzi az anyai szeretet, a jó szó hiányát, mint egy egyedül. Talán darabos, szögletes kőszobrai fejezik ki leginkább az emberhez való viszonyát. S hogy szobrászkodott, meg ötvös volt, és általában sokféle anyaggal és műfajjal kísérletezett, ez egyrészt a kifejezési formák heves kutatására vall, másrészt — ez munkás művésznél majdnem törvényszerű — a művesség és az anyag szeretetére. Aki nem elméletekkel terhelten kezdte művészi munkásságát, hanem a való világ, s az emberi, társadalmi közegben való mozgás ingerelte élményeinek megfogalmazására és kifejezésére, az feltétlenül kipróbálja a különféle anyagokban rejlő lehetőségeket. Derkovits, a par exelence festő is mintázott, mert a háromdimenziós megjelenítés valamiféle többletet igért. Ez a többlet, a szélesebb vagy mélyebb kifejezés reménye, s az új anyaggal való örömteli küzdés, a manuális formálás, a teremtés bibliai öröme, a prometeuszi vállalkozás mithológiai nagysága rejlik a kísérletek mélyén.

Cserepesben mindez együtt volt, s még hozzá a művészetnek olyan forró és minden irányban sugárzó tisztelete, hogy szenvedéllyel gyűjtött paraszthímzést és római terrakottát, régi érmeket és Buddha szobrot, hangszereket és könyveket. A szépség és tudásvágy hordatta vele mindezt össze, a vágy a művészi környezet kialakítására, melyben addig soha nem élhetett, de nem utolsósorban határtalan megbecsülése és ragaszkodása mindenfajta művészi megnyilvánuláshoz. Egy festett faláda, vagy pásztorfaragás számára nem volt kisebb érték, mint egy modern festmény vagy szobor. A régi művészetben meg valahogy az örökkévalóságot, a fennmaradást, az érlelő idő biztos mértékét becsülte. S mindezt ösztönösen, ugyanarra az érzékre bízva magát, amely az alkotásra is serkentette. Ebben a kettős szerepben sem egyedülálló jelenség, hiszen a művészettörténet Rembrandtról vagy Munkácsyról ugyancsak feljegyezte a gyűjtő szenvedélyt. Cserepesnél is több volt, mint gyűjtő szenvedély — hiszen oly szegény volt, s az ócska piacokon szerezte be gyűjteménye darabjait —, mert mind e tárgyak inspirálói és modelljei

lettek egyben. Számos csendéletén megjelent a kis fekete Buddha, vagy a piros-fekete szőttes. Ezzel kapcsolatban utalni kell arra, hogy Csók mester hol és mennyiben hatott Cserepes művészetére? Nyugodtan állítható, hogy mindenütt és mindenben jelen volt a nyoma, de az epigonság vádjával legkorábbi munkái sem — sőt ezek legkevésbé — illethetők. Témaválasztását eléggé meghatározta a mester követése, és főleg a Balaton szín és fény csodáinak ábrázolásában találkozunk Csók István hatásával. De mégis más, sajátos világot teremt, mert egyéniség volt a fiatal művész, és mert egyéniségét egészen más erők formálták. A munkásosztályhoz való tartozása erőteljesen jelentkezik tájképeiben is, különösen az Újpest környéki, hajógyári, Ferdinánd hídról nézett vasúti képeiben. Van úgy, hogy csak hajók állnak a kikötőben, vagy néhány kis pecázó figura rajzolódik az olajos víztükörre. Máshol kusza fényszalagokon, füstfelhőben robog egy vonat és kormán-gőzén átvillognak a szemaforok. Igen széles hangterjedelemmel énekelte a város dalát, főleg a külvárosét, mely szülőföldje volt. Ezeken a képeken rendkívüli komponáló készség nyilatkozik meg, és — bár természet után, egy adott motívumot festett — a kompozíciós elemek csoportosításával, hangsúlyokkal és elhagyásokkal roppant szerencsésen épített. A városi táj fő tagolása általában a vízszintes és függőleges, néha diagonális vonal. Ezt, valamint a velejáró párhuzamosságot, ismétlődést elkerülni, mozgalmasságot teremteni, elevenné tenni: az igazi festői feladatok közül való. Cserepes városi tájain néha szándékos szárazsággal mutatja meg a sivár tagolást, de többségében rendkívül szellemesen, ötletesen fogja be vásznak négyszögébe a látványt, és alul- vagy felülnézettel életteli kivágást nyújt. De nemcsak a nézőpont megválasztása jó, hanem a formákat lágyító fények, ködök, füstök szín- és tömegbeli elhelyezése mozdítja életre az ábrát. A többízben megfestett Gellért tér, vagy a pályaudvarokról készített képei merész kompozícióikkal és a szabad, friss, bársonyos festésmóddal tűnnek fel. Mindezek jellemzőek a balatoni tájakra is, azzal a különbséggel, hogy szinte megrészegült az atmoszféra festés

örömétől és mámoros színekkel dobálódzik; gyöngyszürke vagy ezüstszürke egébe narancsot és violát hasít, vagy éppen fehér fátylakkal vonja be a verdeső vizet. Gyakran nyersnek tűnnek színei, de mindenkor megtalálja azt az eszközt, ami harsogó életörömét, a tájban lelt kedvét fegyelmezett munkára váltja, s a munka nyomán eljut a tudatosan harmonizált képhez. Szerette és kereste a harmóniát, de ritkán találkozott vele. Élete és nem egészen két évtizednyi művészi tevékenysége olyan szakaszában pergett a magyar történelemnek, amelyben végsőkig feszültek az ellentétek. Két kicsi vázlatban mondta el nekrológiát az 1934-ben legyilkolt bécsi munkások felett. Ezek a kompozíciók Derkovitsra utalnak. Az azonos probléma (Terror) rokon megoldáshoz vezetett. Egyébként is főiskola előtti tanulmányait olyan esti iskolákban, tehát olyan környezetben folytatta, amelyben a politizálás, az erőviszonyok mérlegelése, a fasizmus gyűlölete, és a munkásosztályért való aggódás és odaadás a művészi gyakorlat szerves tartozéka volt. Munkás Mészöly Béla, de főleg Podolini iskolája gyülekező helye volt a szépre-jóra-igazra szomjas proletárgyerekeknek. A szomjúságot oltani kell, és ennek módját tanulták mestereiktől a fiúk, azt, hogy nyitott szemmel járnak a világban, bíráljanak, sőt ítéljenek s hogy az ítélet a műveken belül is pártos legyen. Bizonyára nem fogalmazódott meg teljes világossággal a tennivaló, de egyben nem volt kétség, hogy a munkásosztály, melyhez tartoztak, a társadalom nagyobbik, kizsákmányolt része, s hogy a mennyiségi erőt egyszer valamikor minőségivé lehet — és kell — változtatni. „Mindig szervezett munkás voltam" — vallotta Cserepes „és munkáséletem volt a legbiztosabb, legnyugodtabb ideje életemnek". Ellentmondásnak látszik, de így igaz, mert bár sokat hánykolódott, sok mindent próbált, de míg csak egzisztenciális gondja volt, ez kicsinek látszott, nem is tűnhetett súlyosnak azok mellett a küzdelmek mellett, melyet a művészetért folytatott. Diák korában a kenyérgond megnőtt, és akuttá vált, mert míg tanult, nem keresett, s az anyagi gondokhoz párosult a tanulás, a bírkózás az eszközökkel és ismeretekkel. Bizonyos eszközökkel

bizonyos feladatokat hamar és könnyen megoldott. A pasztell úgy simult keze alá, hogy mindent elmondott vele, amit akart. Az aquarell és goauache is hamar kezessé lett, de az olajjal még soká bírkózott, s nem egy olajfestménye teljesen pasztell hatású. Keverte is technikáit és ebben ismét csak az anyag szeretete, titkainak kutatása vezette. Ám nem utolsósorban az a törekvés, hogy hiánytalanul kifejezze magát. Mert sokat kellett elmondania és ehhez sokféle forma kellett, különféle eljárások és anyagok, hiszen a körplasztikától a döcögő rímelésű forradalmi versekig mindent kipróbált. Mélyen húsába vágott „az ördög sarkantyúja", s elhivatottságának tudata erőt adott neki, hogy legyőzze akár a lehetetlent is. A „szépség koldusa"-ból alkotó lett, és újra teremtette a világot, amely annyiszor zavarba ejtette. Meg kellett találnia a rendet, s ez csak úgy volt lehetséges, ha felépíti önmagában és ezáltal a művészetében, amelyet visszavetít a valóságra. Ideológiai biztonságáról nem beszélhetünk, de az objektív történelmi erők, és a maga szubjektív indítéka is elvezették a szocializmushoz, illetve a szociáldemokratákhoz. Rajzolt a Népszavának, címlapot metszett az Ifjú Szocialista című lapnak, és egy szép linóban Gorkij büszke fejét formálta meg. Fantasztikus termékenységgel ontotta a képeket, szobrokat, mintha érezte volna, hogy rövid az idő. A sikerei is idejében érkeztek, hiszen már főiskolás korától kiállított és kitüntetéseket kapott. S ha bár a minisztériumok hivatalos műértőinek nem is volt szemük, fülük s főleg szívük egy nagy tehetség felismeréséhez, s e tehetség kibontakozásának támogatásához, az idősebb és fiatalabb művészkollégák tudták, milyen nagyszerű jelenséggel állnak szemben, mert a Szinyei Fiatalok kitüntetése, az 1931-es párizsi ösztöndíj, az 1935-ös állami pasztell díj, 1937. és 1939. évi párizsi és newyorki világkiállításon nyert díjak és oklevelek, majd 1940-ben a Szinyei Társaság díja: mindez a jószemű kollégák, a zsűri ítéletének eredménye. Ezt azért szükséges hangsúlyozni, mert a második világháború felé tántorgó ország értelmiségének jobbik fele, így a képzőművészek java olyan antifasiszta frontot képeztek, amely az illegális kommunista párt és a szo-

cialisták körül szimpatizáns gyűrűt alkotott. Ez a szimpatizáns kör, művészi tekintélyének latbavetésével egyengette útját azoknak a fiataloknak, akikről tudták vagy sejtették, hogy a baloldalon álltak.

Cserepes István is belül volt ezen a körön, de 1944-re már elpattant a gyűrű, s legértékesebb elemeit szétzilálták. A kommunistákat és szocialistákat elhurcolták, a szimpatizánsok nagy része bénultan állt a barbarizmus eddig csak rémregényekből ismert, meztelen, vicsorgó arcával szemben. Cserepes itthon volt és visszavicsorgott. Rendkívül óvatlanul, azt lehetne mondani, eszeveszetten szídta a nyilasokat és horogkereszteseket. Igyekezett könnyíteni bajba jutott embereken, és megtenni mindent, amit az embersége diktált. Bár történtek kísérletek — ugyancsak kollégák részéről —, hogy jobbfelé fordítsák s a képzőművészet Sértő Kálmánjává dicsőítsék, de ettől teljesen megvadult. Nem tudhatni, hogy a „felkoncoltatik" jeligéjű történelmi korszakban mi óvta meg a katonai szolgálat kényszerétől, tény azonban, hogy 1944 márciusában — napokkal a német elözönlés előtt — kiállítása nyílt a Műbarát című kis belvárosi szalónban. Ezúttal, mint szobrász, ősi egyszerűségű plasztikával, önálló kollekcióval jelentkezett. A kiállítást régi tanítója és barátja, Mónus Illés nyitotta meg, s ez már maga is nyílt kihívásnak tűnhetett. De művek is felpaprikázhatták a hivatalos kutúrpolitika képviselőit, mert olyanfajta megjegyzés hangzott el, hogy „ez a kiállítás lázító". Erre Cserepes hangosan azt felelte: „Akkor elértem célomat". A nyarat Szentendrén töltötte, ősszel visszatért a József utcai kis, csaknem sufniból varázsolt lakásába, amely egyúttal sokoldalú gyűjteményét is magában foglalta, „az első proletár múzeum"-ot, ahogy ő maga nevezte. Sajnos, ebből az időből egyetlen munkáját sem tudjuk kétséget kizáróan meghatározni, pedig jó volna tudni, hogy a madarak és halak adták-e a jelképes kifejezési formát zaklatott, háborgó lelkének, hiszen a harmincas évek közepétől kezdve variálta a kalitka, a halott madár, vagy a pók a hálóban témáit. Utolsó datált képei 1943-ban a Balaton mellett születtek.

Gyűlölete a fasizmus iránt oly izzó volt, hogy a legelemibb elővigyázatosságot is elvetette, mikor velük nyíltan szembekerült. Kis fröcskölő vulkán, tüzet szórt rájuk. Így rohant vesztébe, amikor 1944 decemberében a nyilasok szökött katonákra vadásztak a házban, ahol lakott. Az akkori házmester tanúsága szerint kijött az udvarra, és nyílt szóval becsmérelte a nyilas módszereket. Közrefogták és elvitték — soha többé nem tért vissza.

Az „elsüllyedt képzőművészet" egy jeles képviselőjének életművével szemben szubjektív megrendültséggel állunk, de kötelező az objektív analízis. Megrendítő a kataklizmától elsodort élet, és az a fáradhatatlan munkálkodás, amely telítette rövid alkotó periódusát.

Az elemzés arra késztet, hogy megvizsgáljuk, hol a helye a XX. század magyar művészetben. Világnézetét és művészi formanyelvét tekintve két nagy között áll: Csók István, aki vezette és Derkovits Gyula, akihez elérni és felérni kívánt. A festői megjelenítés módszerében — különösen a balatoni képek esetében — mesterét követte, de képeinek indulati tartalmát tekintve sajátosan önmagát adta. Városi tájképeiben, emberábrázolásában és jelképek alkalmazásában Derkovits fénye után halad. Nem volt epigon, de munkái letörölhetetlen nyomot hagytak azok a mesterek, akikre felnézett épp úgy, mint ahogy a jelenkori proletár költészetben József Attila rímei csengenek vissza, vagy mint ahogy József Attilának Ady és — fizikai értelemben is — Juhász Gyula fogta kezét. Végeérhetetlen lánc ez, s apáról fiúra, fivérről öccsére száll az örökség: forradalmi művészettel szolgálni a munkásosztály hatalomrajutását, e hatalom megerősítését s békés alkotás lehetőségét.

Cserepes István jelentős szeme e láncnak, mert minden munkája a természettel és társadalommal összeforrott ember, és a szabad életért küzdő művészt mutatják.

OELMACHER ANNA

KATALÓGUS

CSEREPES ISTVÁN HÁTRAHAGYOTT MŰVEI

(CSEREPES JÓZSEF TULAJDONÁBAN)

FESTMÉNY

1. GELLÉRTHEGYI RÉSZLET, 1926., kartonlemez, olaj, 49×35 cm
2. FEKVŐ NŐI AKT, 1929., (kartonra ragasztott) vászon, olaj, 52×62 cm
3. VIRÁGCSENDÉLET VASRÁCCSAL, 1929., k. o., 63×85 cm
4. HORGÁSZOK A SZAJNÁN, 1930., k. o., 42×52 cm
5. EPRESKERT, 1930., v. o., 51×40 cm
6. GELLÉRT TÉR, 1930., k. o., 52×64 cm
7. CSENDÉLET VIRÁGGAL, CSÉSZÉVEL, 1931., k. o., 51×42 cm
8. PEREMVÁROSI REGGEL, 1932., k. tempera, 39×47 cm
9. DUNAI RAKPART, 1933., k. o., 46×56 cm
10. REGGEL A HEGYEK KÖZÖTT, 1934., k. olajtempera, 58×48,5 cm
11. NŐ KORSÓVAL, 1934., k. o., 62,5×44,5 cm
12. BÁNYA, k. o., 52×41,5 cm
13. JÓZSEFVÁROSI UDVAR, 1934., k. o., 57×46 cm
14. PÁSZTOR, 1934., k. ot., 23×32 cm
15. TETŐFEDŐK, k. t., 36,5×27 cm
16. MUNKANÉLKÜLI, k. t., 32×24 cm
17. BÉCS 1934. FEBRUÁR 15., 1934., k. o., 23×32 cm
18. BÉCS 1934. FEBRUÁR 15., 1934., k. o., 19,5×28 cm
19. KUBIKOSOK, 1934., k. o., 21×27 cm
20. BÁNYA, k. ot., 62×49 cm
21. ANYAI GOND, 1935., falemez, ot., 52×42 cm
22. PROLETÁRASSZONY GYERMEKKEL, 1935., k. o., 52×42 cm
23. KOLDUSASSZONY, 1935., k. o., 56×47 cm
24. VASÚT, 1935., k. ot., 41×51 cm
25. AKVÁRIUM, 1936., k. olaj, tempera, fémfesték, 56×46 cm
26. ÚJPESTI VASÚTI HÍD, 1936., k. o., 42×51 cm

27. ÚJPESTI HÍD, k. ot., 50×40 cm
28. ÉPÜLŐ HÍD, k. ot., 47×55,5 cm
29. RAKPART HAJÓVAL, k. o., 48×58 cm
30. FELKELŐ NŐ, k. o., 45×50 cm
31. A FEKETE FA, k. ot., 46,5×56 cm
32. HEGYOLDAL, 1938., papír, o., 42×51 cm
33. GÁZGYÁR, 1938., p. o., 41×51 cm
34. HAJÓÁLLOMÁS, 1938., p. ot., 42×51 cm
35. SZENTENDREI RÉSZLET, 1938., k. o., 42×51 cm
36. DUNAKANYAR, 1938., k. ot., 33×37 cm
37. DUNAPARTI ÜDÜLŐHÁZ, k. o., 42×51 cm
38. DOMBOLDAL, 1938., k. ot., 42×51 cm
39. SZENTENDREI UTCA, 1938., p. o., 42×51 cm
40. VIRÁGOK VÁZÁBAN, 1938., p. o., 51×41 cm
41. LIGETI RÉSZLET, v. o., 52×41,5 cm
42. KIS HÍD, k. o., 31×44 cm
43. KÜLVÁROSI DUNAPART, 1939., k. o., 42×52 cm
44. TIHANYI MÓLÓ, 1939., p. o., 41×51 cm
45. BALATON (TIHANY), 1939., v. o., 63×80 cm
46. BALATON (SIÓFOK), 1939., p. o., 41×51 cm
47. BALATON GŐZÖSSEL (SIÓFOK), 1939., p. o., 48×63 cm
48. NAPNYUGTA A BALATONON (SIÓFOK), 1939., p. ot., 41×51 cm
49. KIKÖTŐ A SIÓN, 1939., p. o., 41×51 cm
50. NAPLEMENTE, p. ot., 51×41 cm
51. LIGET, k. o., 56×45 cm
52. HEGYOLDAL, k. o., 50×62 cm
53. TÁJ, k. o., 42×52 cm
54. HÍD A SZAJNÁN, v. o., 41×50 cm
55. BALATON, k. ot., 42×51 cm
56. VIRÁGCSOKOR ÜVEGBEN, p. ot., 42×51 cm
57. CSENDÉLET CITROMOKKAL, k. o., 50×41 cm

58. ÜLŐ NŐ, k. t., 52×41 cm
59. SIÓFOKI HAJÓJAVÍTÓ, p. ot., 41×50 cm
60. SZIGLIGETI ÚT, 1940., p. o., 41×51 cm
61. SZIGLIGETI TÁJ, 1940., p. ot., 41×51 cm
62. HULLÁMOK, 1940., p. o., 41×51 cm
63. BALATON ESTE (SIÓFOK), 1940., p. ot., 42×50 cm
64. BALATON HAJÓKKAL (SIÓFOK), 1940., k. ot., 42×51 cm
65. SIÓFOK ESTE, 1940., k. olajtempera és kréta, 28×35,5 cm
66. ÁLLÓ NŐ, k. o., 37×29 cm
67. ÜVEGHÁZ, k. o., 25×33 cm
68. VIRÁGOK POHÁRBAN, k. o., 30,5×23,5 cm
69. TIHANYI KIKÖTŐ, 1941, p. ot., 41×51 cm
70. A TIHANYI PARTON, 1941., p. ot., 41×51 cm
71. TIHANYI TÁJ, 1941., k. ot., 41×51 cm
72. TIHANYI RÉVPART, 1941., k. o., 41×51 cm
73. HAJÓ, k. o., 41×51 cm
74. A TIHANYI MÓLÓ ESTE, 1942., k. o., 41×51 cm
75. TÉLI TÁJ (NAGYVÁRAD), 1942., k. o., 41×51 cm
76. HAVAS HÁZAK (NAGYVÁRAD), 1942., k. o., 41×51 cm
77. DOMBOLDAL VILLÁKKAL, k. o., 41×51 cm
78. NAGYVÁRADI TÁJ, 1942., k. o., 48×63 cm
79. TÉL AZ ABLAKBÓL (NAGYVÁRAD), 1942., k. o., 63×48 cm
80. NAGYVÁRAD TÉLEN, k. o., 50×59 cm
81. KERTEK, k. o., 47×56 cm
82. VIRÁGOK ZÖLD KORSÓBAN, p. ot., 41×51 cm
83. VIRÁGCSENDÉLET KOCKÁS ABROSZON, k. o., 62×46 cm
84. KÉMÉNYÉPÍTŐK, k. o., 31×23 cm
85. KOVÁCS, k. o., 30×23 cm
86. A BOLT ELŐTT, k. ot., 27×16 cm
87. MATYÓ MENYECSKE, k. o., 28×22,5 cm
88. RÁCS, k. o., 34×24 cm

89. GYÁRNEGYED, k. o., 32×24,5 cm
90. TÉLI TÁJ A GELLÉRTHEGYRŐL, 1930., k. o., 26×33,5 cm
91. A FŰTŐ (A MŰVÉSZ ÖCCSE), 1939., k. o., 31×24 cm
92. TIHANYI APÁTSÁG, 1940., k. o., 20,5×36,5 cm
93. FEKETERUHÁS NŐ KANÁRIVAL, 1936., p. o., 33×25 cm

PASZTELL, AKVARELL ÉS GRAFIKA

1. DUNAHARASZTI KÁLVÁRIA, 1925., papír, pasztell, 31×41,5 cm
2. DOMBOLDAL, 1925., p. p., 27×39 cm
3. TABÁN, 1925., p. p., 34×43 cm
4. TABÁNI RÉSZLET, 1929., p. p., 32×40 cm
5. GELLÉRT-TÉR, 1929., p. p., 32×40 cm
6. FERENCZ JÓZSEF HÍD, 1929., p. p., 47×63 cm
7. VÁMHÁZ-RAKPART, p. p., 58×74 cm
8. MOSAKODÓ ASSZONY, 1929., p. p., 40×31 cm
9. MOZDONY, 1938., p. p., 32×40 cm
10. NYUGATI PÁLYAUDVAR, 1931., p. p., 47×63 cm
11. PARKRÉSZLET PÁRIZSBAN, 1931., p. p., 41×31 cm
12. SÉTÁNY A VÁROSLIGETBEN, 1932., p. p., 40×31 cm
13. KIS BUDDHA ASZTALON, 1938., p. p., 28×18,5 cm
14. MARGIT-HÍD, 1938., p. p., 24×31 cm
15. CSÍZ A RAVATALON, 1938., p. p., 24,5×31 cm
16. TÁJ HÁZTETŐKKEL, 1938., p. p., 25,6×32,5 cm
17. ZSILIP, 1938., p. p., 24×31 cm
18. RAKPART MOZDONNYAL, 1938., p. p., 24×31 cm
19. GYÁR A PARTON, 1938., p. p., 28×36 cm
20. TEHERPÁLYAUDVAR, 1938., p. p., 24×31 cm
21. BUDAI LÁTKÉP, 1938., p. p., 23,5×31 cm
22. KILÁTÁS A MAGASBÓL, p. p., 21,5×29 cm

23. HÁZAK A FÁK KÖZÖTT, p. p., 21,5×29 cm
24. VÁROSLIGETI ÜNNEPÉLY, 1939., p. p., 31×39,5 cm
25. A BALATON SIÓFOKNÁL, 1939., p. p., 23×31 cm
26. BALATON (SIÓFOK), 1939., p. p., 23×31 cm
27. A NAPLAMENTE SIÓFOKRÓL, 1939 , p. p., 23×31 cm
28. SIÓFOKI MÓLÓ, 1939., p. p., 32×45 cm
29. VASÚTÁLLOMÁS ELŐTT, 1940., p. p., 24×30 cm
30. ZÖLD BALATON, 1940., p. p., 32×46 cm
31. KIKÖTÖTT VITORLÁS (SIÓFOK), 1940., p. p., 28×37 cm
32. FÜRDŐHÁZ TIHANYBAN, 1942., p. p., 30×36 cm
33. NAGYVÁRADI HÁZTETŐK TÉLEN, 1942., p. p., 29×36 cm
34. NAGYVÁRADI UTCA, 1942., p. p., 31,5×48 cm
35. FEKETE FA (TIHANY), 1943., p. p., 48,5×31,5 cm
36. TIHANYI TÁJ, 1943., p. p., 28×36 cm
37. FA A TIHANYI PARTON, 1943., p. p., 37×29 cm
38. A BALATON HAJÓRÓL, p. p., 24×30 cm
39. BÉRHÁZ UDVARA, p. p., 43×31 cm
40. ÁDÁM ÉS ÉVA, p. p., 40×32 cm
41. NŐI PROFIL, p. p., 44×31,5 cm
42. MENYECSKE, p. lito-pasztell, 34×27 cm
43. HAVAS TÁJ, p. p., 41×52 cm
44. ÜLŐ NŐI AKT, 1929., papír akvarell, 26,5×34,5 cm
45. PORTÁSFÜLKÉBEN, 1929 , p. a., 24×15 cm
46. TÁMASZKODÓ NŐ, 1929., p. a., 27×16 cm
47. LIGETRÉSZLET, 1929., p. tollrajz és akvarell, 16×22 cm
48. BUDDHA, 1929., karton, gouache és claj, 47×38 cm
49. BUDDHA ÉS VÁZA, 1929., p. akvarell és tus, 30×37,5 cm
50. HORGÁSZOK A HÍDNÁL, 1929., p. akvarell és tus, 30×38 cm
51. ÚJPESTI KIKÖTŐ, 1929., p. akvarell és tus, 32×42 cm
52. ÉJSZAKAI PORTÁS, 1929., p. a., 25×17,5 cm
53. DOMBOK, 1932., p. gouache, 26×33 cm

54. TÁJ, 1938., p. a., 28×36,5 cm
55. HÁZAK ÉS KERTEK, 1938., p. a., 23×33 cm
56. SZÁNTÓFÖLDEK, 1938., p. a., 31×39 cm
57. VONAT A VIHARBAN, 1939., p. akvarell és tus, 26×33 cm
58. TIHANYRÉV, 1939., p. a., 32,5×46 cm
59. PROLETÁROK, p. akvarell és tus, 18×18 cm
60. BALATONI RÉSZLET (SIÓFOK), 1940., p. a., 23×33 cm
61. BALATON GŐZÖSSEL (SIÓFOK), 1940., p. a., 23×33 cm
62. VIHAR A BALATONON, 1940., p. gouache, 22,5×33 cm
63. BALATONEDERICSI ÖBÖL, 1940., p. a., 33×46 cm
64. FÖLDVÁRI MÓLÓ, 1940., p. a., 32×46 cm
65. BALATONALMÁDI, 1940., p. a., 32×46 cm
66. BALATONI SZÍNEK (SIÓFOK), 1940., p. a., 32×46 cm
67. VONTATÓGŐZÖS A BALATONON, 1940., p. a,. 31,5×46 cm
68. TIHANYI HEGYEK, 1941., p. a., 31×45 cm
69. FÜRDŐHÁZ (TIHANY), 1942., p. a., 18×24 cm
70. RÖNKÖK A VÍZPARTON, 1943., p. a., 22×16 cm
71. TIHANYI MÓLÓ, 1943., p. a., 21×27 cm
72. BALATON A TIHANYI PARTRÓL, 1943., p. a., 21×27 cm
73. GÁZLÓMADARAK, p. gouache, 35×27 cm
74. PARTI FŰZFA, p. gouache, 38×29 cm
75. BALATONI NÁDAS, p. gouache, 31×47 cm
76. TÓ A PARKBAN, p. akvarell és tus, 27×34 cm
77. KIVILÁGÍTOTT ABLAKOK, p. a., 40×32 cm
78. DARU A PARTON, p. a., 28×3,55 cm
79. BALATONI FÉNYEK, p. a., 33×35 cm
80. FEKVŐ AKT, p. a., 25,5×33 cm
81. MADÁR AZ ÁGON, p. kevert technika, 34×26 cm
82. NAPLEMENTE, p. a., 32×48 cm
83. BORÚS ÉG, p. a., 30×45 cm
84. TEMETÉSI MENET, 1926., p. szén, 12×17 cm

85. KÖD A DUNÁN, 1929., p. rézkarc, 21×25 cm
86. VARJAK, 1929., p. linometszet, 13×18 cm
87. RAKODÁS, 1929., p. linometszet, 8,3×11 cm
88. HOLDFÉNY A DUNÁN, 1929., p. rézkarc, 8×9 cm
89. MUNKÁSFEJ, 1934., p. vöröskréta, 23,5×16,5 cm
90. KOVÁCSLEGÉNY, 1935., p. szén, 20×15 cm
91. GONDOLKODÓ, 1935., p. vöröskréta, 16×12 cm
92. ÖNARCKÉP, 1935., p. szén, 18×15 cm
93. FALUSI UTCA, p. litográfia, 13,5×21 cm
94. RÁCS MÖGÖTT, 1935., p. monotipia, 16×10,5 cm
95. TEHÉN BORJÁVAL, 1935., p. monotipia, 11×16 cm
96. ÜLŐ NŐI AKT, 1935 , p. m., 23×18 cm
97. KAKTUSZ, 1935., p. m., 16×12 cm
98. KALITKA, 1935., p. m., 19,5×14 cm
99. A SZOBRÁSZ, p. m., 23×19 cm
100. ÜLŐ AKT, p. m., 23×18 cm
101. UDVAR, p. m., 14×20 cm
102. TÁMASZKODÓ AKT, p. m., 23×18,5 cm
103. GYÁRBAN, p. m., 16×11 cm
104. MUNKÁSASSZONY GYERMEKÉVEL, 1936., p. vöröskréta, 14,5×8 cm
105. BALKON, 1936., p., vöröskréta, 17×9 cm
106. VASALÓ NŐ, p. vöröskréta, 26×16 cm
107. ANYA GYERMEKÉVEL, p. vöröskréta, 33×16 cm
108. KIRAKODÓK, 1936., p. ceruza, 26×33 cm
109. ÁLLÓ NŐ, p. ceruza, 34×25 cm
110. MADÁR KALITKÁBAN, p. ceruza, 34,5×26 cm
111. GYÁRI MUNKÁSNŐ, 1936., p. ceruza, 37×28 cm
112. MADÁR A KALITKÁBAN, 1936., p. ceruza, 34×25 cm
113. PÓK A HÁLÓN, 1936., p. ceruza, 34×25 cm
114. KÜLVÁROSBAN, 1936., p. ceruza, 33×25 cm
115. SZOBOR, p. ceruza, 35×25 cm

116. NŐ ERKÉLYEN, HALLAL p. ceruza, 36×26 cm
117. ZSÁKHORDÓK, p. ceruza, 26,5×34 cm
118. ÁLLÓ NŐALAK, p. ceruza, 33,5×25,5 cm
119. ERKÉLYEN ÁLLÓ NŐ, p. ceruza, 37×28,5 cm
120. TEHÉN, p. ceruza, 25×34 cm
121. VASMUNKÁS, p. ceruza, 34×25 cm
122. ASZTALRA BORULÓ, p. ceruza, 25×33 cm
123. NŐ KÖPENYBEN, p. ceruza, 34×26 cm
124. AKVÁRIUM, p. ceruza, 34×26 cm
125. KOVÁCS, p. ceruza, 37×28 cm
126. KOPORSÓVIVŐK, p. tus, 23,5×28,5 cm
127. MUNKÁSASSZONY, 1936., p. vöröskréta, 16×10,5 cm
128. IFJÚ SZOCIALISTA (CÍMLAPTERV), linometszet, 35,5×21 cm
129. ÜLŐ AKT, p. monotipia, 27×37 cm
130. ÁLLÓ NŐI AKT LEPELLEL, p. monotipia, 33×23 cm
131. MUNKÁSOK, p. szén, 21×14 cm
132. ÜLŐ NŐALAK, p. vöröskréta, 26×15 cm
133. AKT-TANULMÁNY, p. ceruza, 34×27 cm
134. RÉVNÉL, 1938., p. szén, 28×36,5 cm
135. KOMPHÁZNÁL, 1938., p. szén, 28×36,5 cm
136. PIHENŐ SZEKÉR, 1938., p. szén, 28×36,5 cm
137. PESTI UTCA, 1943., p. szén, 21,5×16 cm

SZOBOR

ANYA GYEREKKEL I., kő, 92 cm
ANYA GYEREKKEL II., kő, 64 cm
MUNKÁSASSZONY, kő, 78 cm
FÉRFI GYEREKKEL, kő, 55 cm
ZOKOGÓ NŐ I., kő, 50 cm

ZOKOGÓ NŐ II., kő, 44 cm
BÁNYÁSZ, terrakotta, 30 cm
MOSAKODÓ, kő, 20 cm
ÜLŐ, kő, 25 cm
ZOKOGÓ FÉRFI (FEJ), kő, 28 cm
LEÁNYFEJ, műkő, 38 cm
BEETHOVEN, bronz, 19 cm
ALVÓ KIS FEJ, bronz, 9,8 cm
KORSÓS NŐ, bronz, 11 cm

RELIEF

ÉPÍTŐK, terrakotta, 32×23 cm
GYERMEK SÍREMLÉK-TERV, terrakotta, 38×45 cm
A SZOBRÁSZ, terrakotta, 30×28 cm

ÉREM

AKT KORSÓVAL, bronz, 11×4,5 cm
TÁNCOSNŐ, bronz, 7×5,7 cm
ÜZEM, bronz, 15×9 cm
NŐI PROFIL, bronz, 6,5 cm
KALAPÁCSOS, bronz, 7,5 cm
TEHERHORDÓ, bronz, 6,9 cm

MOZAIK

KÉK MADÁR, 42×40 cm

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA GYŰJTEMÉNYÉBŐL

I. VASÚTI HÍD, 1930., papír, pasztell, 23,3×32,5 cm. Ltsz.: F 3344
II. A SZAJNA, 1931., p. p., 32,5×41,1 cm. Ltsz.: F 3328
III. TEMETŐ MELLETT, 1936., p. p., 21,1×30 cm. Ltsz.: F 3351
IV. PÁLYATEST, 1938., p. p., 23,9×31,4 cm. Ltsz.: 3348
V. PÁLYAUDVAR, 1938., p. p., 24×31,5 cm. Ltsz.: F 3347
VI. SZÜRKE HÁZ, 1938., p. p., 23,5×31,3 cm. Ltsz.: F 3346
VII. VONAT, 1938., p. p., 24,5×30,4 cm. Ltsz.: F 3349
VIII. HAVAS GYÁRTELEP, 1938., p. p., 24,2×31 cm. Ltsz.: FK 4573
IX. TÉLI TÁJ, 1939., p. p., 24×31 cm. Ltsz.: FK 5065
X. TÉLI TÁJ II., 1940., p. p., 24×30 cm. Ltsz.: FK 5064

XI. HAJÓK A DUNÁN, 1928., p. akvarell, 19×26,5 cm. Ltsz.: FK 3829
XII. KÖD A DUNÁN, 1928., p. a., 19,6×26,6 cm. Ltsz.: F 3341
XIII. ZIVATAR, 1929., p. a., 25,5×33 cm. Ltsz.: F 3342
XIV. PARKRÉSZLET PÁRIZSBAN, 1931., p. a., 25—33,4 cm. Ltsz.: FK 3830
XV. GYÁRAK A VÖLGYBEN, 1933., p. a., 25,5×33,1 cm. Ltsz.: F 3340
XVI. NŐ KAROSSZÉKBEN, 1936., p. olaj, 26,7×31,9 cm. Ltsz:. F 3339
XVII. NŐ GYERMEKÉVEL, 1936., p. o., 33,8×25,5 cm. Ltsz.: FK 3659/1
XVIII. FOLYÓPART, 1936., vöröskréta p. és grafit, 25,6×33,8 cm. Ltsz.: F 3333
XIX. CSENDÉLET, 1938., p. o., 28×36,8 cm. Ltsz.: F 3331
XX. KOCSIKÁZÁS, 1938., p. ot., 27,9×36,7 cm. Ltsz.: F 3352

XXI. CSENDÉLET SZABADBAN, 1929., p. monotipia, 30×24 cm. Ltsz.: G 2153
XXII. TÉLI TÁJ, 1929., p. rézkarc, 12×14,3 cm. Ltsz.: G 2619
XXIII. KORSÓS NŐ, 1935., p. vöröskréta, 27×13,2 cm. Ltsz.: FK 3659/2
XXIV. TANULMÁNY, 1935., p. vöröskréta, 31×15 cm. Ltsz.: FK 3835

XXV. ZSÁKOLÓ, 1935., p. monotipia, 22,5×167,5 cm. Ltsz.: FK 4576

XXVI. NŐ ABLAK MELLETT, 1936., p. grafit, 34,1×25,3 cm Ltsz.: F 3334

XXVII. ANYA GYERMEKÉVEL, 1936., p. grafit, 32,5×25,3 cm Ltsz.: FK 3659/5

XXVIII. BUDAI HÁZAK, 1937., p. diófapác, 15,2×12 cm. Ltsz.: FK 3831

XXIX. GONDOLKODÓ NŐ, p. vöröskréta, 16×10,5 cm. Ltsz.: FK 3834

XXX. MERENGŐ, p. vöröskréta és grafit, 33,7×26,5 cm. Ltsz.: FK 3659/7

XXXI. TÖPRENGŐ, p. vöröskréta és grafit, 34×25 cm. Ltsz.: FK 3659/4

XXXII. PÁSZTOR, p. szén, 36,6×26 cm. Ltsz.: F 3338

XXXIII. CSENDÉLET VÁZÁVAL, p. lito, 36,6×26,4 cm. Ltsz.: G 4557

XXXIV. CSENDÉLET MADÁRRAL, p. lito, 36,8×28,5 cm. Ltsz.: G 4558

XXXV. VIRÁGOK VÁZÁBAN, p. színes lino, 35,5×22,4 cm. Ltsz.: G 2621

XXXVI. KAKTUSZ ÉS KALITKA, p. mono, 16×10,5 cm. Ltsz.: G 2517

XXXVII. A SZOBRÁSZ, p. vöröskréta, 20,5×14 cm. Ltsz.: FK 3833

KÉPEK

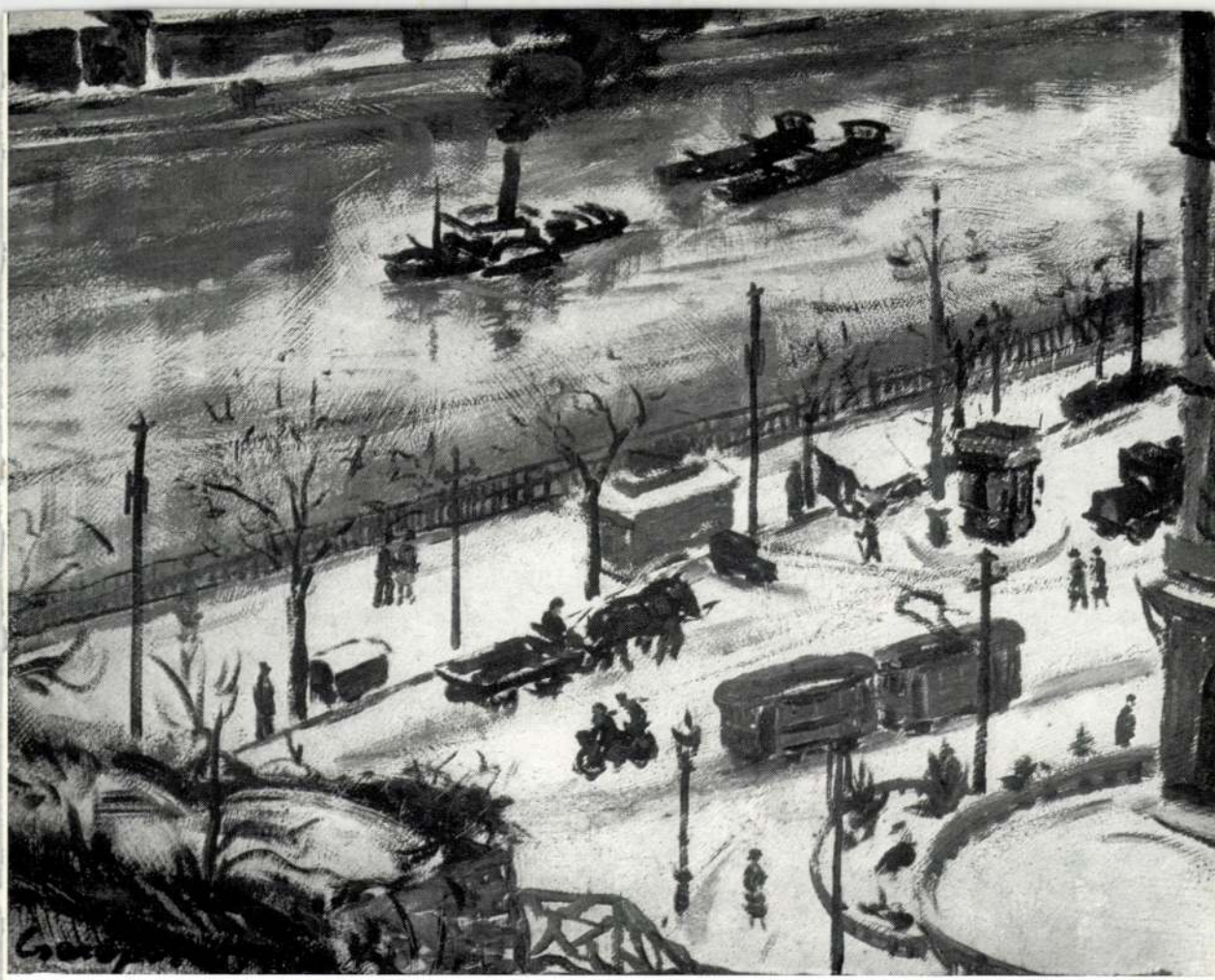

GELLÉRT-TÉR *1930, olaj (Kat. 6.)*

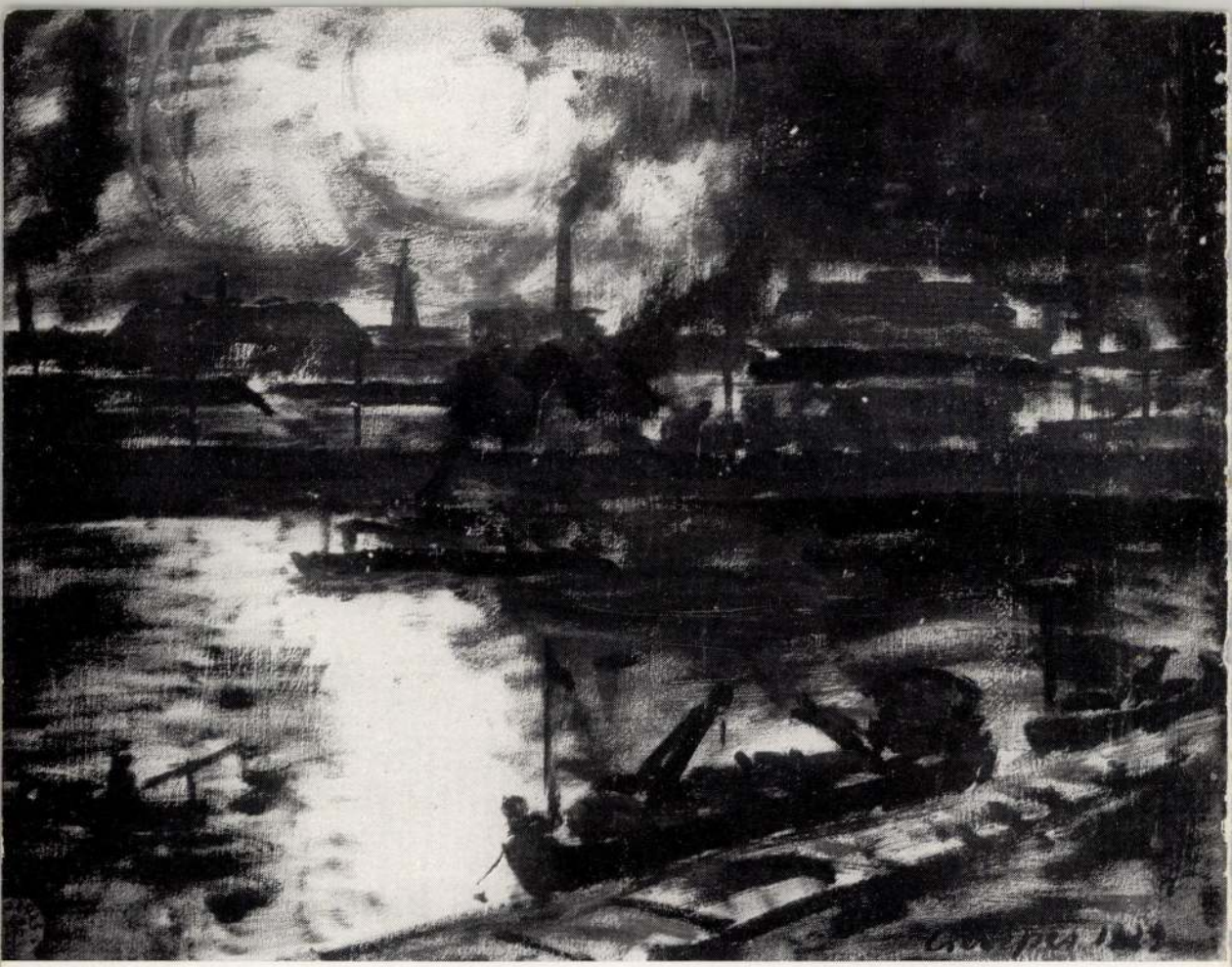

KÜLVÁROSI DUNAPART *1939, olaj (Kat. 42.)*

BÉCS, 1934. FEBRUÁR 15. *1934, olaj (Kat. 18.)*

TÉLI TÁJ (Nagyvárad) *1942, olaj (Kat. 75.)*

NYUGATI PÁLYAUDVAR *1930, pasztell (Kat. 10.)*

TEHERPÁLYAUDVAR *1938, pasztell (Kat. 20.)*

PARKRÉSZLET PÁRIZSBAN *1931, pasztell (Kat. 11.)*

TIHANYI TÁJ *1943, pasztell (Kat. 36.)*

VASÚTÁLLOMÁS ELÖTT *1940, pasztell (Kat. 29.)*

BALATONI NÁDAS *gouache (Kat. 75.)*

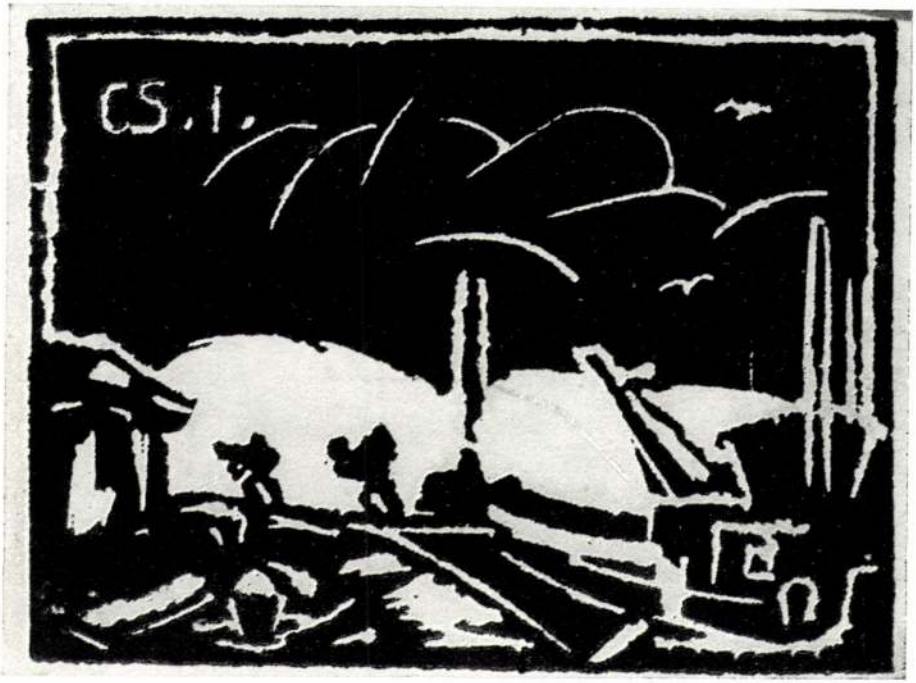

RAKODÁS *1929, lino (Kat. 87.)*

BALKON
vöröskréta (Kat. 105.)

ÚJPESTI KIKÖTŐ *1929, akvarell (Kat. 51.)*

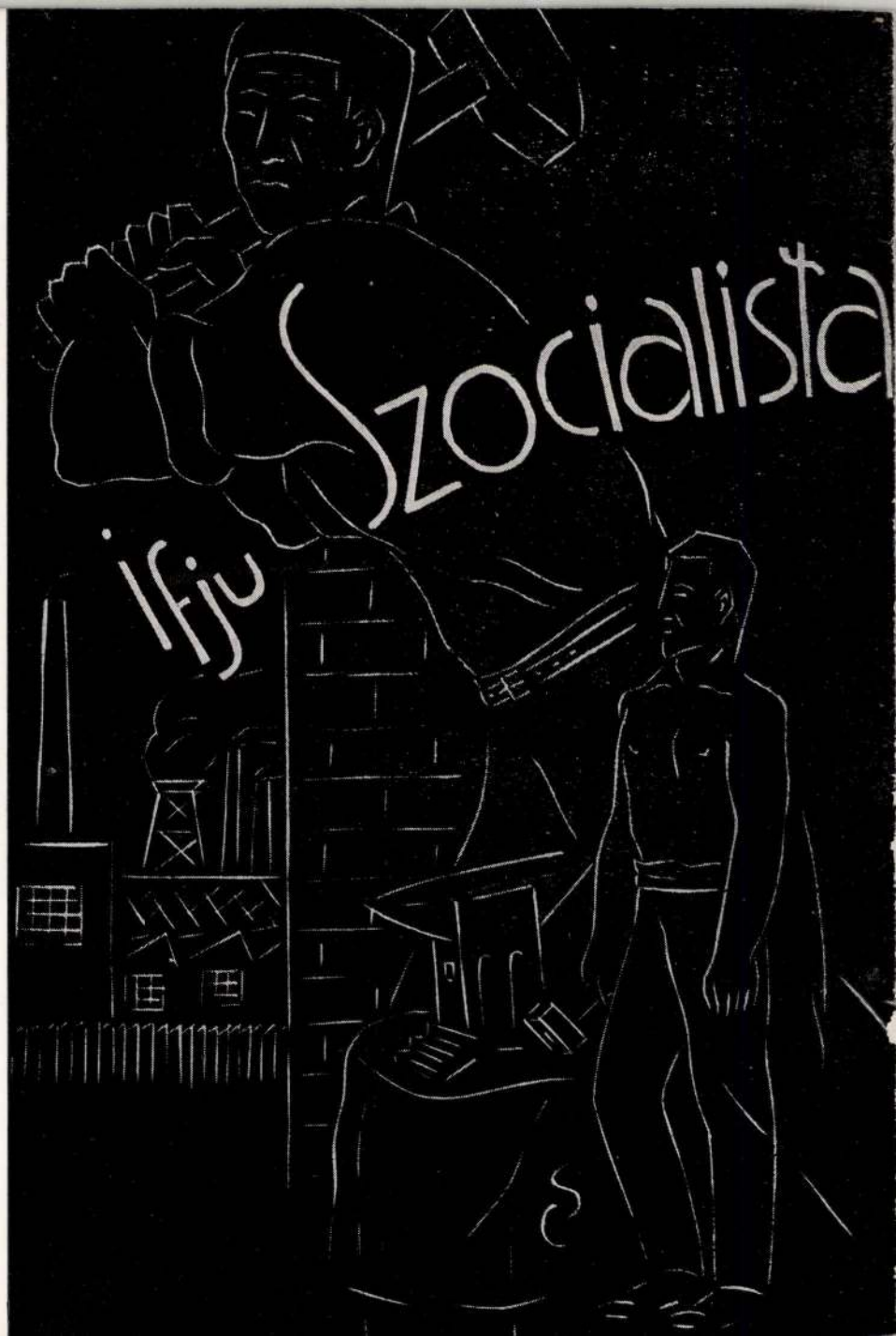
Ifju Szocialista

KIRAKODÓK *1936, ceruza (Kat. 97.)*

IFJU SZOCIALISTA *(Címlapterv) lino (Kat. 128.)*

ZOKOGÓ FÉRFI *kő*

MADÁR KALITKÁBAN *ceruza (Kat. 99.)*

Felelős kiadó: Palásti Józsefné - 60-1023-689/4 - Révai-nyomda, Budapest

Cs. I. – vel való ismeretségem kb. az első Ernst bruz-
heli kiáll.-ön kezdődik. Nem ismerten, bár kb. egy
időben jártunk a Fiskobára. Kiröbb, már a 30.-as
évek közepén a Aba Novák féle szabadiskolában tűnt
fel és ~~hogy~~ mérsodik mesterének – Csák István után –
milyen kitűnő volt a quantitás iránti érzéke, a kü-
lönféle freskó feladataiba – más tanítványok mellett –
Cserepest is fogalkoztatta. Akkor egyszt dolgoztunk
és félszérthetetlenül kifejezte bizáterkozását, az
osztályhoz való hűséget.
Tákhalépinek témája is bizonyítja, hogy milyen
egyértelmű volt a probatár öntudata és szolidaji-
tása. Nem ismerünk még egy olyan magyar, művészt,
festőt, v. szobrászt, aki az 1934-es kiszi vérengzés-
re olyan gyorsasággal és drámaisággal reagált
volna, mint éppen Ö. Felmérte annak szubjét és
jelentőségét, megérezte benne a fasizmus első ⊗
szorzását. Direkt, vagy indirekt módon jelen van mindeci-
ben a tendencia és nyílt szóval, meg gyakran jelképesen
az adott kort és szituációját mintalja fel.
Kis, tömör ember volt, az angyalföldi – lelenchen nőtt-
munkás fiu, aki mindenkinek segített, akin csak le-
hetett s ebbe halt bele. 1944 legsötétebb napjaiban
szörzett katonákat és ubdöszötteket bujtatott a József v. i.
műtermében. Kezdésszerű este a nyilvánosk úgy szimpal-
tak, hogy ember-vadásszat sa indúltak. Cs.-hez is be-
kapogtak, de ez a kemény ember kiszent és elállta
az ajtót, nem engedte be a fegyveres brigantikat. Ám
ezek megelégedtek azzal, hogy Öt magát vitték el s
a kőszeli téren lelőttek. Másnap sátaláltak azzal
bukva. Gyönyörű fiszfiszfi szobrában – mert szob-
rász is volt – emlékművet állított magának.

⊗ kelletre irányítja

LIST OF PHOTOGRAPHS

I. Jan Toorop. Rise of Art Nouveau in spite of adversity, 1893 Crayon on paper, The Hague Municipal Museum.

II. Jan Toorop, 2 book bindings, Psyche: 1898, Babel: 1900.

III. Johan Mutters, 11 Wassenaarseweg, The Hague, 1898 (demolish

IV. L.A.H. de Wolf, 215 Laan van Meerdervoort, The Hague.

V. G.W. Dijsselhof, The Dijsselhof room, 1895-96, The Hague Municipal Museum.

VI. Johan Thorn Prikker, Dining-room chair, 1898, The Hague Municipal Museum.

VII. Rozenburg Art Pottery, The Hague, Clock, 1897, The Hague Municipal Museum.

VIII. J. Jurriaan Kok, Mocha coffee set, 1902. Made by Rozenburg Art Pottery, The Hague. The Hague Municipal Museum.

IX. F. Zwollo Sr., hammered silver box set with lapis lazuli and three blue stones, 1917, The Hague Municipal Museum.

X. H.P. Berlage, 2 glass prisms, appr. 1923. Made by the Leerdam Royal Netherlands Glass Factory, The Hague Municipal Museum.

VI.18.

Kedves Anna!

Segitségedet köszönöm. Sajnálom, hogy izgalmat és kellemetlenséget okoztam. Úgy tudtam, vagy ugy gondoltam-nyilván félreértés volt-hogy a mult hét végén elutazol. Hivtalak, gyere el az iskolába, de azt mondtad, nem jöhetsz, mert nem leszel itthon. Sajnáltam is nagyon./2o.-ára hivtalak!/ Nem tudtam, hogy ennyire sürgősen szükséged van a katalógusra. Úgy terveztem diákkal együtt magam viszem vissza ./a róluk készült diákkal!/A gyerekek-sajnos nagyjából mindegyik-bukásra állt és egész héten feleltek. Dózsa Gyuri igy is megbukott. Csütörtökön, vagy lehet, hogy pénteken hivtalak telefonon, de nem találtalak. Utána felhivtam Stark Ancit, hogy valóban elutaztál-e. Nem tudom, mért gondolod, hogy hazudtam. Nem érzem, hogy erre szükségem lenne. Segitségedet nagyon köszönöm. Remélem a katalógus mégis megérkezik idejében.

Klári

Csekényi Sándor

Türdőző i. Szétakajza (eml.)

szerepel az alábbi. Tárlaton

Kiskunfélegyházán

Falu Tibor: Hahó László

Képzőművészkör 1970

Petőfi Népe 1970 VII. 26

Csenka-Cserekvitzky

Előkészületek a Kossuth-ünnepségekre

Március 20-án Kossuth Lajos halálának ötvenedik évfordulóján a mai időkhöz méltó keretek között emlékezik meg az ország a nagy szabadsághősről. Az ünnepség gerince Budapesten megtartandó kegyeleti ünnepség lesz, amelynek kiemelkedő jelleget ad az országgyülés mindkét házának együttes ünnepélye. Az ünnepi beszédeket báró *Perényi* Zsigmond, a felsőház és *Tasnádi Nagy* András, a képviselőház elnöke mondja. Ugyanaznap este mondja el nagyszabású emlékbeszédét *Kállay* Miklós miniszterelnök a Vigadóban.

A budapesti ünnepségekkel egyidőben *Debrecen* és *Győr* is Kossuth-emlékünnepélyt rendez, de megemlékeznek róla az ország valamennyi városában. A kegyeletes ünnepségekben a sajtó, a rádió és a posta is résztvesz.

A lengyel kormány tárgyalja Sztalin válaszát

Lisszabon, március 9. Mint a brit hírszolgálat jelenti, a brit kormány a szokásos diplomáciai úton eljuttatta a londoni lengyel kormányhoz *Sztalin* tábornagynak a legutóbbi lengyel javaslatra adott válaszát.

A lengyel kormány szerdán délután ülést tartott a kérdés előzetes megvizsgálására.

Minden valószínűség szerint a szovjet kormány továbbra is ragaszkodik ahhoz, hogy *a Curzon-vonal legyen a végleges lengyel-szovjet határ s hajlandó tárgyalásokat kezdeni a lengyel kormánnyal.* A brit miniszterelnök közvetítésével Sztalin tábornagyhoz eljuttatott lengyel tervezet azt javasolta, hogy állapítsanak meg ideiglenes demarkációs vonalat a Curzon-vonaltól keletre úgy, hogy *Vilna és Lemberg is lengyel területre essék.* A lengyel kormány a végleges határok megállapítását a Lengyelország felszabadítása utáni időre szeretné hagyni. *(MTI)*

A finn ügyben még nincsenek ujabb mozzanatok

Berlin, március 9. Illetékes német helyen tájékozásul közlik: A finn kérdésben — mint berlini politikai körökben megállapították — szerdán sem merültek még fel újabb mozzanatok. Azt hiszik, hogy *az illetékes finn tényezők e kérdések vizsgálatával fog-koznak.* Nagy figyelmet keltett a *Helsingin Sanomat* egyik cikke, amelynek alapgondolata úgy látják az a megállapítás, hogy a Szovjet feltételei végelemzésben *a feléte nélküli megadás* követelésével egyértelműek. *(MTI)*

A finn válasz ügye

Zürich, március 9. *(A Pest külön tudósítójától.)* A svájci sajtó értesülése szerint a finn kormány az országgyűléstől kapott felhatalmazás alapján *kidolgozta a Moszkvához intézendő válasz szövegét.* Stockholmi jelentések arról is tudnak, hogy *a válasz már el is ment Moszkvába*, tartalmáról azonban semmit sem hoznak nyilvánosságra mindaddig, amíg Moszkva viszonválasza meg nem érkezik. A viszonválasz késedelmét annak tulajdonítják, hogy *Sztalin a mult hé végén a frontra utazott és csak kedden este tért vissza Moszkvába.*

Várakozás a finn-orosz kérdésben

Bázel, március 9. A Basler Nachrichten stockholmi tudósítója szerint a finn-orosz fegyverszünet kérdésében a várakozás közbenső állapota állt be.

Az oroszok erélyesen folytatják légitámadásaikat a finn helységek ellen. Mindenesetre úgy látszik, amint a nyilt vita hiánya miatt megítélhető, hogy a tárgyalási lehetőségek megszakadása sem következett be. Hogy mire várnak, azt a kívül álló nem tudja pontosan felismerni. Sok jel arra mutat, hogy Moszkvából várják a további határozatot.

Helsinkiben nyilvánvalóan számítanak arra, hogy Finnország is további súlyos politikai döntés előtt áll. A svéd nyelvű finn kisebbség lapja, amely egyike a legbékebarátibb lapoknak, legutóbb kijelentette, hogy a döntő szó előreláthatólag a katonai biztonságért felelős hadvezetőséget illeti. (Bud. Tud.)

Miért nem készülnek el a főváros magdolnavárosi kislakásai?

A főváros közigazgatási bizottságának legutóbbi ülésén az egyik bizottsági tag szóvá tette, hogy *a magdolnavárosi kislakásos építkezésnek a mult év végéig be kellett volna fejeződnie, de a munka egyre húzódik.* Szendy Károly polgármester most jelentésben válaszol erre a felszólalásra s megállapítja, hogy reális volt az építkezésre szánt idő, de *a munka folyamata alatt az anyagellátásban a nehézségek egyre fokozódtak.*

Végeredményben a magdolnavárosi építkezéseknél 54 épületből 31-nek alapozását és pincefalait elkészítették, tehát a tömegmunkák 60 százalékát, a többi iparos a szakmunkások hiánya miatt az elkészítendő programmnak mintegy 40 százalékát végezte el.

Vörös Géza légoltalmi kormánybiztos

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A minisztérium vitéz nemes *Vörös* Géza vezérőrnagyot, a legfelsőbb Honvédelmi Tanács vezértitkárát — ebbeli tisztségének érintetlenül hagyása mellett — Budapest székesfőváros, valamint a légoltalmilag hozzá tartozó városok és községek *légoltalmával kapcsolatos különleges intézkedések megtételére légoltalmi kormánybiztossá kinevezte.*

Az összeférhetetlenségi törvénytervezetet ismerteti Radocsay igazságügyminiszter a MÉP ma esti pártértekezletén

A Magyar Élet Pártja ma este ismét pártértekezletet tart akadémiautcai székházában. Kormánypárti körökben nagy az érdeklődés az igen mozgalmasnak és élénknek ígérkező értekezlet iránt, mert — mint a *Pest* értesül — *itt ismertetik majd az országgyűlés tagjainak összeférhetetlenségéről szóló törvényjavaslat tervezetét.*

A javaslat előkészítésével a Magyar Élet Pártjának illetékes bizottságai már foglalkoztak s a mai ismertetés után — mielőtt a javaslat benyujtásra kerülne a képviselőházban — alaposan átvizsgálja még hétfőn a törvényhozói összeférhetetlenség szabályozásának előkészítésére kiküldött 27 tagú bizottság is.

A mai pártértekezleten megjelenik a kormány tagjaival együtt *Kállay* Miklós miniszterelnök is. *Radocsay* László igazságügyminiszter ismerteti majd az összeférhetetlenségi javaslat tervezetét a pártértekezlet résztvevőivel.

Politikai körökben valószínűnek tartják, hogy a kormány, még a törvényhozás érdemi munkájának megkezdése előtt, módot talál arra, hogy az összeférhetetlenségi javaslatot a parlment többi pártjával is ismertesse. Nem tatják kizártnak, hogy erre a tájékoztatásra a közeljövőben összehivandó *pártközi értekezleten kerül majd sor.*

A két háznak a kupolacsarnokban megtartandó együttes Kossuth ünnepségét követő napon, március 21-én valószínűleg már össze is ül a képviselőház és akkor az országgyűlés tagjainak összeférhetetlenségéről szóló törvényjavaslatot *a legrövidebb időn belül benyujtják.*

Köpeczi Boócz Lajost a rendőrségről átkisérték az elmegyógyintézetbe

A *Pest* szerdai számában megírtuk, hogy *Köpeczi Boócz* Lajost, az ismert színészt két detektív előállította *Continental*-szállóbeli lakásáról a főkapitányságra, mert *egy csalás és egy sikkasztás ügyében feljelentés érkezett ellene.* A főkapitányságról mindkét ügyet áttették az ügyészséghez.

Köpeczi Boócz Lajoson, amikor a feljelentések ügyében kihallgatták, *dührohamok jelentkeztek* és pedig olyan mértékben, hogy rendőrorvossal vizsgáltatták meg. Kiderült, hogy *ön- és közveszélyes elmebeteg.* A rendőrorvosi vizsgálat után a detektívek autóba ültették és kivitték a vadaskerti elmegyógyintézetbe.

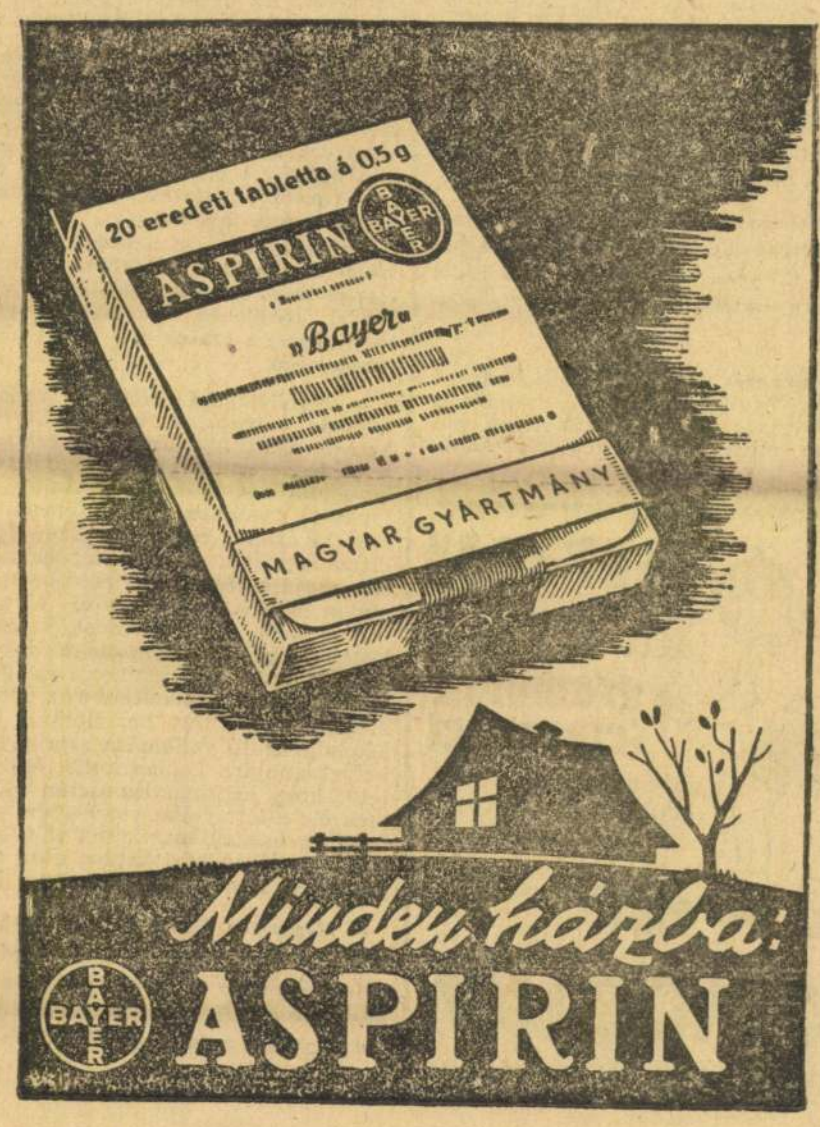

HIREK

Haláltánc

Ahol rend van, ott a törvény szava még a halálra is érvényes. Meghalni is szabályszerűen kell. Aki nem így tesz, ráfizet. Erre egy öreg francia esete az intő példa.

Az öregúr egy szép napon elhúnyt. Annak rendje-módja szerint koporsóba rakták és éppen nagy sírás-rivás közepette a temetőbe akarták kísérni, amikor a »halott« egyszerre felült a ravatalon. A sanda örökösök és az álszent szomszédok ész nélkül, visítva rebbentek szét, az öreg gallus pedig kimászott a koporsóból, lekászolódott a ravatalról, majd fogta a botját és elindult az anyakönyvi hivatalba, hogy személyesen töröltesse az elhalálozásáról nyilván már bejegyzett adatokat. Ilyen kutya legény volt ökelme! Azonban az öregfiú mégsem csinálta ezt okosan. A hivatalban azt mondták a bohó kis öregnek: nem lehet ezt olyan egyszerűen elintézni. Mit képzel? A francia törvény úgy szól, hogy hamis halotti bizonyítvány érvénytelenítését csak bírói úton lehet elintézni. Várja meg tehát türelemmel a tárgyalás végét.

A fehérhajú úr megdöbbent. Mert, könyörgöm, élelmiszerjegyet csak élő kaphat, halott nem. Általában. De az a »halott«, aki él az épúgy éhes, mint más emberfia. Sőt. Ő meg éppen már három napja koplalt. Mármost mi lesz a jegyekkel? A hivatalnokok nagyon sajnálták. Nem lehet semmit sem tenni. Szabály, szabály. Az öregúr vérbenforgó szemekkel fogadta a szentenciát s néhány keresetlen szót ordított. Olyan dühösen nyilatkozott a bürokráciáról, olyan tűzzel, hogy most már igazán meghalt. Megütötte a guta. Eddig csak neki volt rossz, ezentúl az örökösöknek kezdett fájni a fejük. Az anyakönyvi hivatal nem volt hajlandó új halotti bizonyítványt kiadni. »Mindenki csak egyszer halhat meg — mondták, és ez hála az égnek, csakugyan igaz. Mi tehát a teendő? A jó örökösök először nyilvánítsák élővé az elhúnytat, aztán holttá lehet nyilvánítani. Bírói úton. De siessenek, tanácsolták az örökösöknek a rosszmájú francia anyakönyvesek, mert ha soká húzzák az időt, akkor éppen az ítélet Napjára lesznek készen, amikor a vérmes nagyapó — újra feltámad halottaiból. (g. i.)

— **Istvánka.** A *Pester Lloyd* ma reggeli száma érdekes cikket közöl a hősi halált halt kormányzóhelyettes hároméves fiáról, aki az egész ország Istvánkája. A cikk írója elmondja: hogyan találkozott és beszélgetett el Istvánkával a királyi palota udvarán, ahol a fiúcska nagy érdeklődéssel figyelte az érkező autókat és a látogatókat, akik a várudvar nevezetességeit tekintik meg. Beszámol a cikk Istvánka kedvenc szórakozásairól és játékairól. Elmondja a cikkíró, hogy egy alkalommal Istvánkát édesanyja szobájában látogatta meg és leírja, hogyan játszott a kormányzóhelyettes kisfia egy kis repülőgépmodellel és saját telefonjával, amelyre rendkívül büszke.

A RÁDIÓ ma este felkeresi mikrofonjával a nyolcvanadik születésnapját ünneplő Pállya Celesztin festőművészt és a rádió riportere beszélgetést folytat az ősz mesterrel.

— **Kinevezés.** Dr. *Harsányi* Andrást, *Harsányi* Zsolt fiát a miniszterelnök a miniszterelnökség sajtóosztályának létszámába miniszteri segédtitkár-sajtóelőadóvá nevezte ki.

SIRNI

nem érdemes, mert **törött** vagy **használt**

gramofon-lemezeket

darabonként **3.—** pengős árban **veszünk**

MOGYORÓSSY

hangszergyár, Budapest, Rákóczi-út 71

— **Meghalt a »hortobágyi kiskirály«.** Földesi *Nagy* Sándor okl. gazda, nyugalmazott mátai biztos március 7-én elhunyt. Évtizedeken át egyik legjellegzetesebb alakja volt Debrecen délibábos nagy pusztájának, Hortobágynak. A város az ő kezére bízta méneseit, gulyáit, nyájait és ő ennek a feladatának becsülettel meg is felelt. Mátai háza olyan látogatott volt, mint a híres csárda a nagy kőhíd tövében. Temetése ma délután lesz Debrecenben.

— **Az Isten legszebb álma: a szeretet.** *Szegedről* jelentik: A szegedi Katolikus Leányok világnézeti akadémiáján, amelyet az egyetem bölcsészkari intézetében tartanak, legutóbb P. Varga László jézustársasági atya tartott előadást. Ebben a családról szólott s rámutatott arra, hogy a család az a lelki egység, amelyben megvalósul Isten legszebb álma: a szeretet. Ha erős egyéniségeket akarunk, erős családok kellenek. Erős családok pedig szilárd otthonokban élnek. Ez az otthon ma ingatag. A városi kultúra nomádja sokkal inkább otthontalan, mint a primitív nomád népek, ahol a családi szervezet még nem bomlott fel.

— **Tízévi fegyházra ítélték a leánygyilkos apát.** Nagykanizsáról jelentik: A törvényszék Jakupics Jakab 68 éves gazdát 10 évi fegyházra ítélte. Az idős gazda felhevült állapotában összeveszett leányával, Muntyán Jánosnéval. Eközben előkapta kését és leányát hasbaszúrta. A segítségére siető vejét is megsebesítette. Muntyán Jánosné rövid idő mulva meghalt. Az ítélet jogerős.

— **Szétlapította fejét a kifűrészelt fa.** A sárvári »Vadkert«-ben egy, már kidöntött és felfűrészelésre két fatörzsre helyezett hatalmas szálfát akarta úgy megigazítani *Horváth* István 49 éves napszámos, hogy a szálfa fűrészelés közben ne csúszszon meg. Leguggolt a szálfa alá és úgy piszkálgatta. Vesztére, mert éppen, amint feltekintett, hogy a fatörzs jól van-e a bakon, a szálfa megcsúszott és a szerencsétlen *Horváth* fejére esett. *Horváth* fejét a sok mázsa súlyú szálfa valósággal teljesen szétlapította. Pillanatok alatt a helyszínen meghalt.

— **Márciusi fagyhalál tiszai kényszerfürdő után.** *Miskolcról* jelentik: *Makkai* Sándor 63 éves tiszadorogi napszámos a minap a Tiszán csónakázott. Eddig ki nem derített körülmények között a folyóba esett. Segélykiáltásaira többen odasiettek és hamarosan kimentették. Fia gondjaira bízták. Az meghagyta neki, hogy okvetlenül menjen haza és vesse le vizes ruháit. *Makkai* Sándor azonban késő este sem tért haza. Ekkor keresésére indultak. Az öregembert egy út szélén megfagyva, holtan találták meg. *(MTI)*

— **Gyászrovat.** Nemes somlyói és óvári *Szilágyi* Béla ny. m. kir. ezredes, több háborús és békebeli kitüntetés tulajdonosa, március 6-án életének 66. évében hosszú szenvedés után elhúnyt. Temetése március 8-án délután 4 órakor ment végbe a kerepesi temető halottasházában a református egyház szertartása szerint.

Özv. *Gröstenberger* Istvánné szül. *Radsetaulal* Gizella 75 éves korában elhúnyt. Temetése 10-én, pénteken délután 4 órakor az óbudai temetőben. Engesztelő szentmise 15-én reggel 8 órakor az ujlaki plébániatemplomban.

— **Nyolchónapi börtönt kapott az óvóhely tolvaja.** A büntetőtörvényszéken dr. Gálfalvy István egyesbíró előtt a többszörösen büntetett előéletű Galler Izidor állt vádlottként. Az ügyészség lopással vádolta, mert február 29-én este 11 órakor behatolt a Szapáry-utcai elemi iskolába, ellopott három kiló sajtot, majd a légvédelmi pincébe ment és onnan is elvitt különböző tárgyakat. Galler sírva tett vallomást, azzal védekezett hogy részeg volt. Az iskolában rokonai teljesítettek altiszti szolgálatot, nem merte őket felkelteni s az óvóhelyre csupán aludni tért be. Hamvai Károly iskolaigazgató vallomása szerint az óvóhelyet annyira bepiszkította és tönkretette, hogy légitámadás esetén 300 gyermek élete lett volna veszélyben, mert a helyiség használhatatlanná vált. A bizonyítási eljárás lefolytatása után Gallert jogerősen nyolchónapi börtönre ítélték.

— **Meghalt a fürdőben egy pénzügyi fogalmazó.** Dr. *Szenczi* Vilmos pénzügyi fogalmazó tegnap a *Szent Imre* gyógyfürdőben rosszul lett és mielőtt orvosi segítséget kaphatott volna, meghalt. Valószínűleg szívszélhűdés érte.

— **Gyilkosság Boldogfán.** *Szombathelyről* jelentik: *Tiborcz* Lajos harmincötéves földművest Boldogfa községből igen súlyos fejsebbel vitték a szombathelyi kórházba, ahol rövid idő mulva meghalt. A csendőrség megindította a nyomozást és keresi a halálos sérülés előidézőjét.

— **Kicsett a villamosból egy ügynök és egy gazdatiszt.** Ma éjszaka a *Váci*-útról vérbefagyva, törött tagokkal vitték a mentők kórházba *Nadler* Lajos 42 éves ügynököt. Reggel tért magához, de úgyszólván semmire sem emlékezett, mindössze annyit tudott mondani, hogy tegnap kartonkollekcióval házalt a fővárosban s nem emlékezik, hol, milyen körülmények között, *villamosból zuhant ki*. A furcsa baleset ügyében a rendőrség megindította a nyomozást. — Ugyancsak tegnap *Porges* Adolf gazdatisztet a *Lajos*-utca 30. számú ház előtt kicsett az arra haladó villamosból. A mentők életveszélyes állapotban vitték az *Uj Szent János*-kórházba.

— **Rablótámadás egy amerikai demokrata kaszinó ellen.** Londonból jelentik: West Newyork városban, New Jersey államban kedden este géppuskákkal és revolverekkel felfegyverzett banditák támadták meg a Roosevelt elnökről elnevezett ottani demokrata kaszinót. A banditák a kaszinóban tartózkodó 25 vendégtől elvették a duzzadó pénztárcákat és 30.000 dollár készpénzzsákmánnyal továbbáltak.

— **Mindennek a macska volt az oka.** *Désről* írja tudósítónk: Ágoston Endre szamosmenti kisgazda egyik szép téli estén a dalárda próbáról hazamenet, lakása ajtaja előtt megállva, asszonyi sóhajtozást hallott. Felesége hangjára ismert.

— Kis életem... gyere ide a karomba... úgy... de szép fekete szemed van...

A gazda erre berúgta az ajtót. Az asszony a sötétben sikoltozva szökött fel:

— Segítség, tolvaj!

A gazda elesett, dühöngve botorkált, majd széket ragadott és a feleségéhez vágta:

— Te, add elő azt, akinek sugdostál! Add elő!

Hozzávágta a kezeügyébe eső kisebb szobaasztalt is.

A zajra, ordításra előfutnak a szomszédok is, a csendőrörsre is elszaladt valaki, aztán kiderült, hogy a szegény, kékre vert asszony — a macskával beszélgetett egyedüllétében.

A perpatvar a járásbíróság elé került, ahol nagy közönség volt kíváncsi a tárgyalásra.

Az asszony — apró, kedvesarcú nő — egyre csak duzzogott:

— Tessék megbüntetni, hadd emlékezzék, milyen csúffá tett a félfalu előtt... kékre vert a székekkel... a macskáért.

A bíró böles ember:

— Hát ha háromévi fegyházra ítélem az urát!

— Jaj, az sok. Csak éppen egy kicsit tessék elítélni, hogy emlékezzék rá mindig.

A bíró tizenötnapi elzárásra ítéli a zavartan topogó gazdát, de háromévi próbaidőre fel is függeszti az ítélet végrehajtását. A fiatal pár mosolyogva távozik.

— **A Nagymaros—Visegrád közötti átkelés kompközlekedésének ideiglenes szünetelése.** Az MFTR közli, hogy a Nagymaros—Visegrád között fentartott átkelési hajójáratok kompközlekedését, a komp javítása miatt e hó 9-étől kezdve a további intézkedésig szüneteltetni. A fenti naptól kezdve közuti járművekkel nem lehet átkelni.

— **Négyévi dologház a tolvajnak, nyolchavi börtön az orgazdának.** *Nagykanizsáról* írják: A törvényszék *Lenkei* Teréz nyolcszorosan büntetett tolvajnőt 4 évi szigorított dologházra, *Holländer* Adolf kecskeméti könyvelőt, mint orgazdát, nyolchavi börtönre ítélte. Lenkei Teréz Nagykanizsán újévkor betört munkaadója, *Lichtmann* Béla lakásába, ahol a szekrényből 5000 pengőt és 4000 pengő értékű ékszert lopott el, majd zsákmányával Kecskemétre utazott, ahol a pénzt barátjának, Holländer Adolfnak adta át. Az ítélet jogerős.

— **Hivatalos színezetű névjegyzékkel házal egy könyvkiadó.** A közelmultban postai felhívás érkezett a kijelölt, valamint az áruval elátható kereskedők névjegyzékébe felvett kereskedők részére. A felhívás, amely egyben *20 pengő beiktatási díj befizetésére is felszólítja az illetékes kereskedőket*, felületes üzemlélet mellett azt a látszatot kelti, mintha a kiadásra kerülő szaknévsort hatósági közreműködés és hatósági jóváhagyás mellett állítanák össze. Illetékes helyről nyomatékosan felhívják az érdekeltek figyelmét, hogy *ez az összeállítás teljesen magánjellegű, emiatt nem tekinthető hitelesnek.* Az érdekeltek akkor járnak el helyesen, ha a kijelölés okmányszerű igazolását, illetőleg az illetékes miniszter által hivatalosan közzétett névjegyzéket fogadják el irányadónak. *A könyv kiadóhivatala ellen a megtévesztésre alkalmas felhívás miatt a megfelelő intézkedéseket megtették.*

— **Kiállítás a Műbarátban.** A *Műbarát* helyiségében most nyílt meg *Bor* Pál festőművész és *Cserepes* István szobrászművész kiállítása. *Bor* Pál régi, ismertnevű kiállítója modern tárlatainknak s most bemutatott egységes, kiérlelt anyaga is a korszerű festői szemlélet jegyében fogant. Olajfestményeinek, pasztelljeinek, temperáinak és akvarelljeinek túlnyomó része tájkép. Dunamenti, balatonkörnyéki dombok, erdők, falusi kertek és egyéb természeti motívumok váltakoznak tompított színekbe hangolt, olykor leegyszerűsített alakokkal benépesített vásznain. Valami hűvös tárgyilagosság, fejlett szerkesztőkészség és higgadt mértéktartás jellemzi ezeket a nagy benső nyugalmat kifejező, széles formákba tagolt, zárt felépítésű képeket, amelyek a pontos tömegelosztás és téréreztetés mellett különösen az atmoszferikus jelenségek felé forduló szenvedélyes érdeklődésről tanuskodnak. Fényben úszó *Naptükrözése* a legnehezebb festői problémák egyikét oldja meg bravúrosan, az ezüstös, sejtelmes csillogású levegőfátyol mögül kibontakozó *Reggeli álom, Erkélyen* és *Nyár a Balaton mellett* című kompozíciója pedig szinte freskószerű nagyvonalúsággal megoldott. De kiemelkedő darabja a kulturált értékekben gazdag együttesnek néhány dömsödi tájrészlet, a *Károlyi-Mert, Balatoni napkelte, Reggel a Dunán, Gyümölcsfák, Rét és fűzfák, Budai tavak* és *Lejárat a Dunához* is. — *Cserepes* István, akit eddig inkább mint festőt ismertünk, most először mutatkozik be plasztikai műveivel. Tehetséges szobrász, szemlélet- és előadásmódja a primitív, sokszor groteszk kifejezés felé hajlik. Néhány kisebbméretű, görög szellemtől áthatott, realisztikus figuráján kívül főkép monumentális érzékre valló, súlyos tömegű, a főformákat alig kibontó, zömök alakjai és zárt csoportozatai tűnnek ki előnyösen. Nem egy közülük az óegyiptomi sziklafaragás »barbár« formanyelvének emlékeit idézi, így elsősorban a *Kovács*, a *Fázó nő*, a *Proletárasszony gyermekével*, a *Munkásasszony* és *Szenvedők*, továbbá az *Alvó*, a *Gond* s az erőteljes *Ős ermelő*. Valóságábrázoláshoz közelebb álló, finoman részletező plakettsorozata ugyancsak komoly alakítóképességről tanuskodik. (—r—)

— **Megölte a fejére esett könyvszekrény.** Halálos baleset érte tegnap *Högenwarth* Antal napszámost, aki költözködésnél segédkezett. *A motoros kocsiról az utcán az egyik súlyos könyvszekrény leesett, egyenesen a munkás fejére zuhant, úgyhogy az nyomban szörnyethalt.*

— **Mindig más ételeket, de az élelmiszerek egyformán takarékos felhasználását és a gázkészülékek helyes kezelését mutatják be a *Gázművek* főzőelőadásain a VI., Vilmos császár-út 3. szám alatti előadóteremben minden kedden és pénteken délután ½5 órakor.** Belépődíj nincs, ruhatár, kóstoló díjtalan.

— **A jeges folyóba kergette a lelkiismerete a kerékpártolvajt.** *Szombathelyről* jelenti tudósítónk: Egy fiatal szombathelyi házaspár a minap a gyér világítású *gyöngyösparti sétányon* igyekezett hazafelé. Ekkor egy férfi, aki eddig egy fának támasztott kerékpárral bajlódott, otthagyta a kerékpárt és eszeveszettül nekirugrott a *Gyöngyös* jeges vizének. A fiatal férfi alatt betört a jég, a vízből nehezen tudott kikászolódni és eltűnt a közelben lévő park fái és bokrai között. A fiatal házaspár percek alatt megértette a titkát, miért voltak ők annyira ijesztőek a fiatalember előtt. Az ismeretlen, a Gyöngyös jegét taposó fiatalember ugyanis éppen egy lopott kerékpárról akarta a gumikat leszerelni, amikor ebben a munkájában megzavarták, nem sokkal később pedig egy másik irányból rendőr közeledett.

Javult az árufelhozatal

A makói körzetből hagyma, zöldség, sárgarépa és torma érkezett, az egri termelők pedig levesbe való kevert zöldséget és zellert szállítottak.

A konyhakerti termékek piacán az árak nagyban így alakultak: Gülbababurgonya és nyári rózsa 30.55, őszi rózsa 29.50, Ella és sárga 26.35, étkezési Krüger 23.75, étkezési Woltmann 24.80, vöröshagyma 38.15, fokhagyma 116.56 pengő métermázsánként. Fejeskáposzta I. oszt. 50, II. oszt. 34, kelkáposzta I. oszt. 60, II. oszt. 40, vöröskáposzta 200—560, sárgarépa I. oszt. 32—36, II. oszt. 28—32, III. oszt. 25—28, petrezselyemgyökér I. oszt. 70, II. oszt. 50, sütőtök 30—90, kalarábé 80—180, zeller 70—150, torma 70—450, csiperkegomba 1000—1800 fillér.

A gyümölcspiacon a nemes alma 280—660, közönséges 240—500, kötözött szőlő 1800—2100, héjas dió 800—900, héjas mandula 800, héjas mogyoró 600—650, dióbél 26—27 pengő.

A tojáspiacon az eredeti ládaáru friss és hütőházi tojás 548—556, repedt tojás 510—518, meszes 528—536, ipari 500 fillér kg-ként nagyban.

Cserepes István
Bor Pál

A Műbarát kiállítása

A Műbarát termeiben Bor Pál állítja ki festményeit és pasztelljeit, Cserepes István szobrait. Bor Pál Párisban szívta magába a francia látásmódot, ami tájképein dominál. Néha erőltetett nála a stilizálásmód és az egység rovására megy, különösen kisebb képein. Csodálatosképpen nagyobb képein eltünik a szögletesség, sokkal egységesebb hatásuak, pedig tudvalevőleg a nagy képeket nehezebb egységben tartani. Ezek a vásznak liraiabbak és oly légiesek, amire kevés példa van festészetünkben. Rendkivül finomak a párás, ködös, ezüstszürke levegőből kiderengő, fehéren megvilágított formák. Az „Erkélyen", a „Nyár a Balaton mellett" nagy képei éppoly hangulatosak, artisztikusak, mint a „Felkelő nap a Balatonon" kis képe. — Azok a képek, ahol kevés szinnel dolgozik, havas ezüstszürkével, fehérrel, s amiből néhá erőteljesen válnak ki az előtér nehéz, sűrülombú fái. Az „Ut a Dunaparton"-nak távlata, s a „Legelésző bárányok" feszülő víztükre kitünő ábrázolás.

Cserepes István, aki különben pasztelfestészettel foglalkozik, ezuttal mint szobrász mutatkozik be. Szoborművei a kő sulyosságát, tömbszerűségét hangsúlyozza, figyelme az emberi szenvedések felé fordul, a munkások, a proletárok nehéz élete felé, aminek bemutatására a kő komor zártságát tartja legmegfelelőbbnek. Elgondolásait azonban még nem tudja eléggé kibányászni a nyers anyagból.

Uj Magyarság
1944. marc. 17.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

PH. 1944 márc. 15.

Föltétel nélkül

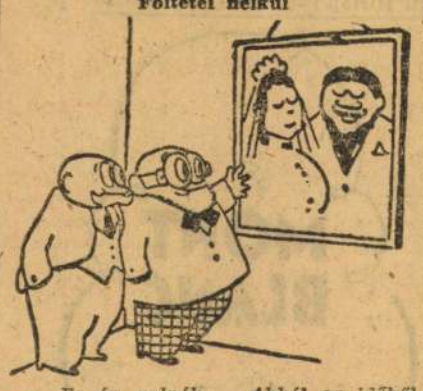

— Ez én volnék... Abból az időből származik ez a kép, amikor feltétel nélkül, kényre-kedvre megadtam magam...
Candide

Elővigyázatosság

— Mit csinálsz, János megbolondultál?
— Elháritom előled az akadályokat.
Látom, magad akarod vezetni az autót.
Humorblad

Konyhában

— Katalin, maga a leghütlenebb nő a világon... Nekem csak igérget egy hajfürtöt, a vendégeknek pedig naponta osztogatja...
Magasinet

Kis tévedés

— Ejnye, teljesen elfelejtettem, hogy ma nem halászni voltam, hanem vadászni.
Familie Blad

Körülírás

— Mi baj, Pisti?
— Megint türhetetlen jelenetem volt a feleségeddel, papa!
Candide

— Ahol most a nagy harcok folynak: *a Keleti arcvonal középső szakaszáról közöl részletes térképet a Képes Vasárnap* legujabb száma. Mi a célja a szovjet támadásnak Szepetovkánál? — kérdi az olvasó. Erre felel érdekes cikkünk. Március idusán *Petőfi Sándor* életének egy kevésbbé ismert részletét eleveníti fel a lap. *Három lelkipásztor a püspöki székben* cimmel ismerteti a lap az ujonnan kinevezett püspököket. Gyönyörü képes riportbn számol be *Helsinki parlamentjéről*, érdekes ismertetést közöl *a török helyzetről*, felel arra a kérdésre, hogy *Japán diktátora* lett-e Tozso. Érdekes cikket közöl *a jövő harcikocsijáról*, a gömbtankról. Ezenkivül irodalom, humor, tréfák stb. gazdagitják a lapok.

— Mely üzletek lesznek nyitva március 15-én? A kereskedelmi miniszter rendeletére március 15-én, a szabadság ünnepnapján a nyiltárusitási üzleteket zárva kell tartani, az élelmiszerárusító üzletek pedig Budapesten 7-től 9-ig, az ország területén 7-től 10-ig tarthatók nyitva. — A fővárosi fodrászüzletek szerdán déli 12 óráig lesznek nyitva.

— Amiről száz évvel ezelőtt irtak Európában... Egy svájci lap száz év előtt megjelent számaiban olvassuk az alábbi hireket: Münchenben a május hó elsején életbelépett söráremelés forradalmi jellegü tüntetéseket váltott ki annak bizonyságául, hogy a müncheni lakosság mily jelentőséget tulajdonit a sörivásnak. A bajor főváros nagy sörházai előtt sokezernyi tömeg zajongott s több helyen a tüntetők egy része benyomult a sörházakba, összetörte az egész berendezést, amelyet az ablakon át kihajitott az uttestre, ahol a künnrekedt tüntetők máglyákon tüzelték el az asztalokat és székeket. — Civitavecchia partjánál napok óta több gyanus vitorlás cirkált, amely semmiféle felhivásra nem adott választ. Rómából egy egész vadász-zászlóaljat küldtek Civitavecchiába, mert közben egy politikai fogolyszállitmánynak, amely utban volt Civitavecchia felé, az őrökkel együtt nyoma veszett. — Dél-Németországban kifogásolták, hogy az első vasuti vonalakon igen sok volt a megálló és példának felhozzák, hogy Heidelberg és Karlsruhe között az akkor még huszórás uton tizenhatszor állit meg a vonat. A panaszosok azt kivánják, hogy legyen olyan vonat is, amely csak néhány állomáson álljon meg, hogy a közlekedés ne menjen a gyorsaság rovására. (Ez a javaslat első hirnöke volt a későbbi gyorsvonatoknak.) — Madridban a katonai almanach szerint a spanyol hadseregnek ötvenezres létszáma mellett ezer tábornoka volt, amit már akkor is példátlannak tartottak a lapokban.

— Március tizenötödike az Országzászlónál. Az Ereklyés Országzászló Nagybizottsága március 15-én ünnepi őrségnap keretében emlékezik meg a szabadság napjáról. A déli 12 órakor megtartandó ünnepségen dr. Nagy Iván délvidéki országgyülési képviselő mond ünnepi beszédet.

— Babakelengyét a kismagyaroknak. Az Actio Catholica országos szociális és karitativ szakosztálya "Babakelengyét a kismagyaroknak" cimü mozgalmáról Wünscher Frigyes, a szakosztály elnöke, a mozgalom elindítója csütörtökön este 9 óra 10 perckor Budapest I. hullámhosszán rádióelőadást tart.

— Berzeviczy Egyed emlékezete. Berzeviczy Egyed országgyülési képviselőről, aki a mult század 70-es éveiben rendkivül sokat tett a Magas Tátra kulturájáért, emlékezett meg elnöki megnyitó beszédében a Magyarországi Kárpát Egyesület ülésén *Karafiáth Jenő. Kőszeghy Elemér*, az Iparművészeti Főiskola igazgatója, szines képekkel kisért előadás keretében mutatta be a kakaslomnici Berzeviczy uradalom multját és jelenét. A kegyeletes emlékezésekkel egyidejüen küldöttség kereste fel az abaujmegyei bárczai templom kriptáját, ahol *Berkovics Ernő*, kassai premontrei gimnáziumi igazgató, szepesi fenyőkből font koszorut helyezett el Berzeviczy Egyed siremlékén.

— Svájcban olimpiai emlékbélyegeket adnak ki. Bernből jelentik: Ötven évvel ezelőtt határozta el a párisi nemzetközi bizottság az olimpiai játékok felujitását, amit erre az évre Lausanne városára biztak. Ez alkalomból a svájci posta olimpiai bélyegeket ad ki 10, 20 és 30 rappe értékben. A bélyegeket az olimpiai Apollo mellképe és az öt olimpiai karika disziti. Március 21-től kezdve minden svájci postahivatal ezeket az uj bélyegeket árusitja a fenti cimletü rendes bélyegek helyett, felár nélkül.

— Házasság. Dr. *Márkus Andor* m. kir. kereskedelmi főtanácsos, gyáros és felesége, *Folkmer Margit* leányát, *Évát*, 1944 március 16-án délután 6 órakor vezeti oltárhoz az Egyetemi templomban dr. *Kocsis Tibor* kir. ügyész.

— A Főméltóságu Asszony segélymozgalmára március 10—11-ig a következő adományok folytak be: Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület tisztviselői (Kolozsvár) 682 P, Szabó József (Losonc) 408.50 P, Jászkiséri Iparos Dalárda 244.60 P, Hindy András Irás kiadóvállalat 162.80 P, Lenkei Ferenc 100.— P, Topor Endre 80 P, Leiszter József (Baranyaszentistván) 50 P, Nagy József (Rákoskert) 50 P, Dunaforrási Fatermelő Rt. 50 P, Lukács Antal 30 P, Esti Kurir folytatólagos gyüjtése 30 pengő.

— A Dunába rohant egy teherautó. A keddre virradó ejszakán Nagy István gépkocsivezető a Steyr Művek egy próbarendszámu teherautójával az Országház előtt a Dunába rohant. A sötét parton nem vette észre, hogy az ut összeszükül és már nem volt ideje, hogy visszarántsa a kormányt. Nagy István homlokán sulyos sérülést szenvedett. Az autót a tűzoltók huzták partra.

— A 42-es bizottság ülése. A 42-es bizottság kedden délelőtt ülést tart. Tárgyalják a visszterhes ingatlanvagyon-átruházási illeték rendkivüli pótlékának ujabb megállapitásáról és a kötelező zárolt betétről, az 1944. évi mezőgazdasági munkálatok elvégzéséhez szükséges termelési hitel előmozditásáról, az ipartestületekről szóló törvény módositásáról és az országos tüzrendészeti járulék fizetési kulcsának felemeléséről szóló rendeleteket.

— Az idegen gondolatok hirdető ellen. Az EONB Szent László-emlékünnepet tartott az Ereklyés Országzászlónál s beiktatott egy Bihar vármegyébe induló uj országzászlót. Az elnökség nevében dr Grill Loránt ügyvezető igazgató mondott beszédet. Hangsulyozta, hogy Magyarország mindig az emberi eszmét védte, a kereszténység és a szabadság ügye mindig párhuzamosan haladt nemzeti törekvéseinkben. A szellemi kártevőktől is védelmezni kell hazánkat — mondta —, akik ma is idegen gondolatokat hirdetnek. Egyetlen gondunk: szabadságunk védelme. Csak a szabadsághoz való következetes ragaszkodás nyithatja meg az ajtót részünkre az uj világ felé. Nem tévedünk sem azok irányába, akiknek bűneiből már levonta az ország a tanulságot, sem azokéba, akik ujketesü szólamokkal akarják az országot pusztulásba vinni. — Az EONB elnöksége március 15-én délben rendezi meg a szabadsag ünnepet az Ereklyés Országzászlónál.

— Öngyilkos lett a Román Nemzeti Muzeum igazgatójának özvegye. Bukarestből jelentik: Pár nappal ezelőtt meghalt Bukarestben dr. Grigore Antipa, a Román Nemzeti Muzeum igazgatója. Felesége férje halálát nem tudta elviselni, megmérgezte magát és meghalt. Mindkettőjüket együtt hantolták el.

Háborus konyha

Csütörtök. Ebéd: Céklaleves, vágotthus, tökfőzelék, darahab. — **Vacsora:** Rakott káposztásburgonya.

Céklaleves. A céklát jól megmossuk, a konyhai körömkefével megsuroljuk és megfőzzük. Amikor puha, megreszeljük és sózott, cukrozott vizben ujra felfőzzük. Tálalás előtt liszttel behabarjuk és ecettel vagy citrompótlóval izesitjük.

Vágotthus. Ha kevés hus áll rendelkezésünkre, akkor ajánlatos vágotthust készitení, mert ezt a legjobban szaporithatjuk. Hozzá darálhatunk nyulhust, főtt burgonyát, áztatott zsemlyét vagy főtt, áttört száraz babot. Beletünk 1 tojást vagy 1—2 evőkanál tejfelt, reszelt hagymával, sóval, paprikával, késhegynyi marhahus erőkivonattal izesitjük, pogácsákat formálunk és ezeket zsemlyemorzsában megforgatva kisütjük, vagy kizsirozott tepsiben a sütőben sütjük.

Darabab. Fél liter vizbe 7 dg. cukrot, csipet sót, egy citrom levének megfelelő ecetet vagy citrompótlót belekeverünk. 6 dk. darát 6 percig főzünk benne ugy, hogy habverővel folytonosan keverjük. Ezután levesszük a tüzről és a habverővel fél óra hosszat habosra kikeverjük. Gyümölcslével leöntve tálaljuk.

Rakott káposztásburgonya. Savanyukáposztát kevés zsiron megpárolunk. Héjában főtt burgonyát lehámozunk és összetörjük. Jól kikent tüzálló tálba a párolt káposztát, az összetört burgonyát és délről maradt vágotthust rétegesen lerakjuk és közben paprikásmártással és tejfellel locsoljuk, majd a sütőben megsütjük.

Tanács: Ha a savanyukáposzta tulsavanyu, vagy tul sós, vizben kissé átmossuk.

Péntek. Ebéd: Almaleves, paradicsomos hal, piritott dara, burgonyapogácsa. — **Vacsora:** Gratinirozott vegyesfőzelék.

Almaleves. Reszelt almát kissé megsózott cukros vizben megfőzünk és tejfeles liszttel behabarunk. Ecettel vagy citrompótlóval izesitjük.

Paradicsomos hal. A megtisztitott halat zöldséges sósvizben megfőzzük, vigyázva, hogy ne essék szét. Közben paradicsomos mártást készitünk, de nem tulédesat, hanem inkább pikáns paradicsomos mártást, amelybe reszelt hagymát, marhahus erőkivonatot és szardellapasztát is teszünk.

Burgonyapogácsa. ½ bögre tejben feloldunk 3 dg. élesztőt. 25 dg. liszttel, 1 kávéskanál sóval, 4 dg. cukorral és 3 dg. zsirral tésztát gyurunk, a végén fél kg. főtt, áttört burgonyát keverünk bele. 1 óra hosszat kelni hagyjuk, ujjnyi vastagra kinyujtjuk és pogácsaformát szaggatunk ki. Kizsirozott és kilisztezett tepsiben ujra kelni hagyjuk, a tetejét cukrosvizzel megkenjük és világossárgára megsütjük.

Gratinirozott vegyesfőzelék. Mindenféle párolt, vagy sósvizben főtt főzeléket jól kikent tüzálló tálban, kis margarindarabokkal megrakva, tejfellel meglocsolva és piritott morzsával megszórva, megsütünk.

Tanács. Evőeszközt a legkönnyebb egy félbevágott burgonyával megtisztitani, amelyet előzőleg finom mészporba vagy téglaporba mártottunk.

Az uj élelmiszerjegyek és petróleumutalványok kiosztása. Szendy Károly polgármester falragaszokon közli hogy az április 1-től érvényes uj élelmiszerjegyeket és petróleumutalványokat három hónapi időre fogják kiosztani. A közellátásügyi miniszter rendelete értelmében, a közellátásilag Budapesthez csatolt megyei városokban és községekben április 1-től kezdve egységes husjegy lesz, tehát megszünik az övezeti husjegyek betüjellel való megkülönböztetése. Az uj husjegyek Nagy-Budapest egész területére érvényesek lesznek. A testi munkás pótjegyre igényjogosultak csak áprilisra kapják meg kenyér-pótjegyeiket, a május, junius hónapokra szóló pótjegyet az igényjogosultság felülvizsgálása után fogják részükre kiszolgáltatni. A petróleumjegyekért március 28-tól kezdve lehet jelentkezni a lakás szerint illetékes körzeti jegyfiókná.

Hus. Budapesten és a közellátásilag hozzá csatolt megyei városokban és községekben kiadott husjegyek március 17-től érvényes szelvényei közül a „B. 57. és 58"-as sz. szelvényre marha, borju, vagy lóhust, vagy bármely husféléből készült kolbászárut, vagy fekete bádog, vagy aluminium dobozos konzervet lehet kiszolgáltatni. Az „A. 56", a „B. 59., 60." számu szelvények nem válthatók be.

Burgonya. Budapesten és a közellátásilag hozzá csatolt területen március harmadik negyedére a burgonya vásárlására szolgáló szelvényiv 27 sz. szelvényére március 16—23-ig egy kiló burgonya vásárolható.

Vizállás

A Duna Dunaföldvár és Baja között apad, máshol árad, alacsony vizállásu. Bécs 186 cm. 14%, holnap 220 cm. 19%; Budapest 244 cm. 26%, holnap 247 cm. 26%. — A Tisza Szolnoknál apad, lejebb árad. Záhonyig alacsony vizállásu. — A Balaton felé közepes vizállásu. — A Balaton Siófoknál 97 centim. 75%. — A Velencei-tó Agárdnál 172 centiméter 75%.

— Bor Pál és Cserepes István kiállitása a Műbarátnál. Bor Pál, akinek festményeit két év előtt láttuk önálló kiállitáson, ujabb munkáiban jelentős fejlődést mutat. Festői problémája ma is ugyanaz, mint régebben és mindig is volt: hogyan bontja fel és rendezi el a fény a formákat, de legutóbbi kiállitása óta lényegesen kiszabadult ennek az önmagáért való problémának megkötöttségéből, amely oly szkematikussá tette kifejezésmódját. Egyszóval: festőibbé vált. És szinesebbé, bár legtöbb képe még ma is szinte hályogosan hat a tónus szürkés alaphangjával. Legjobb és legőszintébben átérzett munkái ezen a kiállitáson azok a pasztelljei, amelyeken finom festői hatásokban tudja feloldani a fény és formaproblémákat. „Erkélyen" cimü nagyobb olajfestménye is egységesebb, kialakultabb az eddigieknél, két temperavázlata pedig (Kut az erdőben, Balatoni táj) szép, érett, szervesépitésü munka. — *Cserepes István* ezuttal nem mint festő, hanem mint szobrász jelentkezik nagyobb anyaggal a kiállitáson. Érdekes, hogy amennyire lirai feloldottságu pikturájában, annyira az összefogott, tömör, végsőkig egyszerüsitett kifejezésmód hitvallója szobrain. Ebben a törekvésében kissé tulzottnak véljük — nagyobb szobrain szinte megköti kezét az anyag, a kő, amelyből alig-alig bontakoznak ki a formák. Csupán „Gond" cimü fejtanulmánya kivétel, ezen a szép munkáján a belső kifejezés és a szobrászi kifejezésmód erős egységben csendül ki. Kisplasztikái és reliefjei között néhány finom megoldásu darabot láthatunk. (*F. j.*)

— Meghalt a svéd gyufa-társaság elnöke. Stockholmból jelentik, hogy Frederick Ljunberg, a svéd gyufa-társaság elnöke jönköpingi otthonában 65 éves korában elhunyt.

— Van-e oxigén a Marsban? Az amerikai mountvilsoni csillagvizsgálóban sokáig vizsgálták a Marsot, hogy felfedezzék légkörében az oxigént. Annyi bizonyos, hogy a bolygó minden négyzetkilométere felett a légkörben leföllebb egy ezredrész annyi az oxigén, mint nálunk. Vizgőzt mérhető mennyiségben nem sikerült kimutatni. Feltünő azonban, hogy a Mars északi és déli sarkain, az ottani tél nyomai jelentkeznek a kiterjedt hómezőkben. Valószinü, hogy hóból, jégből vannak ezek a foltok, de lehetséges, hogy nem vizhóról van szó, hanem ugynevezett szénsavhóról, vagy pedig valami más anyagról.

— Földrengés Bukarest közelében. Bukarestből jelentik: A bukaresti földrengést jelző intézet közli, hogy március 12-én 23 óra 19 perckor másodfoku erősségü földrengést észleltek Bukarestben, amelynek központja Bukaresttől 160 kilométernyire fekszik.

— Mérgező fényhatás. Vannak egyes növényfajták, amelyek magukban véve egészen ártalmatlanok, ha azonban fehér bundával ellátott állatok fogyasztják és utána nagy fénynek, vagy napsugárnak vannak kitéve, ugy különleges mérgezési tünetek lépnek fel rajtuk és szivgyengeségben elpusztulnak. Zárt és sötét helyen tartózkodó állatok azonban e növények fogyasztása után sem pusztulnak el, sőt a megbetegedésnek vagy mérgezésnek legkisebb nyomát sem mutatják. Az ártalmas hatás tehát kizárólag a fényben keresendő, amely valószinüleg mérgező hatásuvá teszi a fogyasztott növény egyes anyagait. Egy német kémikusnak sikerült ezt az anyagot tisztán előállitania. Olyan anyagról van szó, amely fluoreszkál, vagyis a ráeső fény egy részét változott szinben visszasugározza. Arra a kérdésre, hogy az álláti szervezetben a fényhatások következtében milyen változások állnak elő, eddig még nem sikerült választ találni.

— Szent József díszünnepség. Az Anna királyi hercegasszony védnöksége alatt álló Katolikus Dolgozó Nők és Leányok Országos Szövetsege vasárnap d. u. félhárom órakor a Magyar Művelődés Házában Szent József díszünnepséget rendez.

— Cukorkában találtak meg egy értékes gyürüt. Oslóból jelentik: Körülbelül egy hónappal ezelőtt megjelent a rendőrségen egy gazdag bankár leánya és bejelentette, hogy eltünt nagyértékü brilliánsgyürüje. Délután vőlegénye cukorkagyárát látogatta meg és este vette észre otthon, hogy a gyürü nincsen már az ujján. A rendőrség, szokásos módon, értesitette a zálogházakat és ékszerészeket, a károsult nagy jutalmat tűzött ki a becsületes megtalálónak, de mindez nem használt: a gyürü nem került elő. A mult héten egy asszony jelent meg a rendőrségen kisfiával és egy gyürűt tett le a rendőrbiztos asztalára. Elmondta, hogy kisfiának cukrot vett, de ezt a gyerek nem tudta elharapni, olyan kemény volt. Odaadta anyjának, hogy törje el neki. A cukor nem tört el, az asszony valami kemény tárgyat érzett benne. Felbontotta és egy gyürűt talált a cukorka anyagában. Megállapitották, hogy a cukorkagyáros bemutatta az üzemet menyasszonyának, aki, miközben a gépeket nézegette, lehuzta kesztyüjét. Ugy látszik, hogy a kesztyüvel együtt a gyürűt is lehuzta ujjáról s ez beleesett a cukormasszába, amelyből később cukorkákat formáltak. Természetesen a kisfiu, mint a gyürű becsületes megtalálója, megkapta a kitűzött nagyösszegü jutalmat.

— Uj tavaszi képes főárjegyzékünk megjelent és azt bárki kivánságára ingyen és bérmentve megküldjük! Magyar Magtenyésztési R. T. Monori Magkereskedése, Budapest, Rákóczi-ut 7.

Knox amerikai tengerészeti miniszter védi a középkeleti olajvezeték tervét

Washington, márc. 14. (Bud. Tud.) Knox tengerészetügyi miniszter a képviselőház tengerészetügyi bizottságában állást foglal a tervbe vett középkeleti olajvezeték megvalósitása mellett. Knox kijelentette, hogy az olajvezeték létesitése „katonai biztonsági intézkedés". Az amerikai kormány az egész ügyet egészséges kereskedelmi elvek szerint kezeli és a jövőre gondol. A tervnek semmiképpen sem az a célja, hogy az olajkonszernt megfossza egy üzlettől.

A brit szakszervezetek a nemzetközi szakszervezeti mozgalom ujjáépitéséért

London, márc. 14. (Bud. Tud.) A brit szakszervezetek főtanácsa az egyes szakszervezetekhez és helyi szervezetekhez felhivást intézett, rendezzenek pénzgyüjtést a háboru által megsemmisitett európai szakszervezeti mozgalom ujjáépitése érdekében. A pénzgyüjtést a nemzetközi szakszervezeti szövetséggel karöltve hajtják végre. A kereskedelmi alkalmazottak szövetsége ezer fontot engedélyezett erre a célra.

— A rádió közvetiti az első főtisztviselőhelyettesek avatását. A magyar rádió március 15-iki ünnepi műsora érdekes és nagyjelentőségü műsorszámmal bővül. A „Petőfi" cimü opera ősbemutatójának második felvonása után, kb. 20 órakor „Főtiszthelyettesek ünnepélyes avatása" cimmel sugározza Budapest I. a délelőtt a Ludovika Akadémián készült hangfölvételt.

— A házastársak együttesen tették el láb alól az asszony udvarlóját. *Karnai Lajos*, ujfehértói gazda, 1940 nyarán bevonult. Mig távol volt, a szomszéd Vargáék István nevü fia szemet vetett Karnai Lajosnéra. Fogadkozott, hogy ha a férj nem tér haza, feleségül veszi Karnainét. Karnai októberben hazatért, de 1941 tavaszán ismét bevonult. Varga István erre ujból udvarolni kezdett az asszonynak és ezt akkor sem hagyta abba, amikor Karnai Lajos az év őszén leszerelt. Karnainé férje haragjától tartva, végül is elpanaszolta neki, hogy Varga István szerelmével üldözi.

— Ha molesztál, öld meg, — válaszolt erre Karsai.

1942 nyarán, aratási munkálatok alatt, a férj váratlanul hazajött. Karnainé, észrevéve férje közeledését, egy hosszú pengéjü késsel az ott tartózkodó Varga István nyakába szurt. Amikor a férj a szobába lépett, ezekkel a szavakkal fogadta:

— Rámtámadt a Pista, ezért vágtam el a nyakát!

Varga István azonban a sérülés ellenére feltápászkodott, mire a férj baltát vett elő és azzal kétszer fejbe vágta. A rendkivüli erős Varga azonban nem hagyta magát, dulakodni kezdett a férjjel, ami re most már az asszony ragadta fel a baltát és két csapást mért a legényre. Utóbb borotvával még elvágta a nyakát. Ebben a bünügyben a Kuria most hirdette ki végső fokon itéletét. Eszerint *az asszonyt gyilkosságért életfogytig tartó fegyházra, a férjet pedig szándékos emberölésért öt évi fegyházra itélték.*

— A Párisi Magyar Kolónia Lamartine-bizottsága március 15-én d. e. 11 óra 30 perckor helyezi el koszoruját Petőfi szobrára. Kérik a Párisból hazatért magyarokat és barátaikat, hogy pontosan jelenjenek meg.

— Mozgó növény? Tudjuk: a napraforgó onnan nyerte nevét, hogy nagy, tányéros virágjával mindig követi a nap utját. Több más növényt is ismerünk, igy az estike-virágot meg a hajnalkát, másnéven délig-nyitót, amelyek a napfény hatására mozgást végeznek. Van azonban egy különleges növény, a messzi Indiában honos, de a budapesti üvegházakban is található „jeladó növény", amely levélkéit erős napsütés idején ugy forgatja, mint a katonák, vagy a vasutasok a jeladószázlóikat. A levelek teljes kört irnak le, forgásuk néhány percig tart, ugyhogy ezt a mozgást szabad szemmel is megfigyelhetjük.

— Megjósolhatók-e a járványok? Évszázados tapasztalatok alapján sikerült megállapitani, hogy például a tifusz leggyakrabban szeptemberben éri el tetőfokát, a vörheny októberben, a diftéria pedig novemberben. Természetesen a tudomány nem elégszik meg ezekkel az általános megfigyelésekkel, hanem keresi azokat a jelenségeket, amelyekből esetleg járványok bekövetkezésére lehet számitani. E téren a statisztika is komoly segitséget nyujthat. Ha ugyanis a megbetegedések számának görbéjét egy koordináta rendszerben foglalva rajzolják fel, amelynél a függőleges vonalak az éveket, a vizszintesek pedig a megbetegedések számát jelzik, ugy megállapitható, hogy a járványgörbék rendkivül rendszeresen következnek be. A statisztikai görbéből következtetni lehet egyes járványok ismétlődésére is, amelyek a tifusznál és diftériánál körülbelül harminc évenkint következnek be. Nagyobb vörhenyjárványok nyolc évenkint ismétlődhetnek. Megállapitották továbbá, hogy a gyermekbénulás görbéje is folytonos emelkedést mutat, de tetőfokát még nem érte el.

— Halálozás. *Halbauer Valériát*, aki az elmult héten 15 éves korában tragikus körülmények közt meghalt, csütörtökön délután 4 órakor helyezik örök nyugalomra az óbudai temetőben. Az engesztelő szentmiseáldozatot kedden reggel 8 órakor mutatják be lelki üdvéért a Szüz Mária Szive plébániatemplomban.

A szabadság ünnepe

Irta Auer György

Az emberiség boldogulásáért, a műveltség terjesztéséért folytatott küzdelemben kimagasló események az egyes nemzetek szabadságünnepei. A szabadságszeretet, mint „az emberiség legnemesebb vágya" koronkint változó alakban jelentkezik, de gyökerei visszanyulnak évezredek előtt lecünt idők szellemi világába. Már amikor a lelki élet nagy kérdéseit elsőizben kezdik kutatni, az emberi akarat szabadságát alapfeltételként fogadják el. A szabad választás a jó és a rossz között — mondják a görög bölcselők — kiindulási pont, amikor a törvények üldözik a bünt és jutalmazzák az erényt. A velünk született hajlandóságokért is felelősek vagyunk, mert szabadságunkban áll küzdeni ellenük. Nem beszélhetünk erkölcsről sem — állapitja meg Aristoteles —, ha bilincsekben sinylődik a szabadság.

E bölcseleti eszméknek a külvilágban való első érvényesülését tisztán látjuk akkor, amikor a kereszténység föllveszi a harcot a pogányság ellen. A lelkiismeret szabadságáért indul a küzdelem. Az államhatalom senkit meggyőződéséért ne üldözhessen, a lélek mentesüljön a külső erők kényszere alól. Igy születik meg az első szabadságjog a keresztény egyház első nagy bölcselői által alkotott elvek nyomán. A lelkiismeret szabadságából fejlődik ki a követő századokban a vallás szabadságának eszméje. A papság — mondják ekkor az emberiség kalauzai — csak tanitója annak, miként érdemelhetjük az örök életet, de nem kényszerithet senkit tanitásainak követésére. Még sokkal kevésbbé hivatott a világhatalom — az állam — a hit követésének kikényszeritésére. A hit csak szellemi fegyverekkel védelmezhető. A vallás legyen szabad — hirdeti páduai Marsilius — a hatóságoknak nem feladatuk kényszereszközeiket a hit védelmében alkalmazni.

A szabadság gondolata az, amely a vallásujitókat is leghamarabb foglalkoztatja. Egyéni szabadságot követel *Luther Márton* is. De ez a szabadság kizárólagosan belső szabadság. A keresztény ember, szerinte, a legszabadabb, de egyszersmind a legalázatosabb szolgája mindenkinek. Csak az isteni kegy és a hit szünteti meg a lélek rabszolgaságát, nem a külsőségek. A rab végeredményben ugyanolyan szabad, mint börtönőre. Külső életünk nem ruházható fel Krisztus spirituális világának tulajdonságaival. Mindebből pedig az következik, hogy az ember ne törekedjék szabadságának világi eszközökkel való kiszélesitésére. A fennálló rend tisztelete, a hatalommal szemben való ellenállás feltétlen kizárása alaptörvények, amelyek megszegőit, a rebellist, az engedetlent, ki kell pusztitani, mint a veszett ebet.

A reformációnak ez az elmélete életre kelti a vitát egy ujabb szabadságjog körül. Jogában áll-e a népnek ellenállni a zsarnoki hatalommal szemben? A vita, amely végeredményben hatalmi kérdés körül forgott, eldöntetlen maradt és a bölcselők érdeme, hogy ujabb megoldásaikkal megnyugvást tudtak teremteni az állam létalapjait is fenyegető szenvedélykitörések viharaiban. A szabadság eszméjét ismét magasabb szférákba emelik. A legnagyobb és legtisztább szabadság — hirdetik a XVI. században — az ész szabadsága. A test és a cselekvés szabadsága alacsony, gyarló dolog ahhoz képest. A gondolat szabadsága az, amely az emberi lelket uraló értelem irányitója és igy az igazi szabadság megvalósitója.

*

Igy hullámzott a szabadság eszméjéről táplált felfogás évszázadokon keresztül, amig eljött az ideje, hogy a szétágazó eszmék egységes átfogó rendszerbe vétessenek. Az emberi jogoknak a francia forradalom hajnalán történt megállapitása világosan elénk tárja az uj államrendnek a szabadságra vonatkozó elképzeléseit is. Minden ember szabadnak születik — hirdeti az emberi jogok deklarációja — és az is marad egyenlő jogokkal. Az állam erkölcsi kötelezettséget vállal, hogy e szabadságot saját hatóságaival szemben is megvédi. Magánosokkal szemben pedig a törvénykönyvek biztositanak védelmet.

Igy tömörülnek most már egységes fogalom keretébe a polgári szabadságjogok, amelyeket a francia forradalom vezérlő szellemei az állampolgárságtól független emberi jogokként kivántak kiépiteni.

A forradalmi láz leapadtával a higgadt biráló értékelés is ujból visszanyeri létjogosultságát. Vizsgálni kezdik, mi a *szabadság lényege* és hol vannak határai. Az angol filozófusok figyelmeztetik a világot, hogy korlátozatlanul a szabadság sem maradhat és hogy gyakran láttak már szabadság jelszavával népeket az anarchiába rohanni, hogy abból a legsötétebb rabszolgaságba zuhanjanak. Az első meglátás tehát az volt, hogy a szabadság nem jelentheti azt, hogy mindenki belátása szerint cselekedhetik. De nem jelenti azt sem, hogy megtehetjük mindazt, amit a törvény megenged. Lehetnek hiányos, elhamarkodott törvények, amelyek hibáiból az erkölcsi érzéssel össze nem férő előnyöket lehet kovácsolni. Akik a jogszabályok becsületes végrehajtására vannak hivatva, gondoskodni tartoznak, hogy a szabadság itt se fajulhasson visszaéléssé. Végül tehát arra a meggyőződésre jutottak, hogy a szabadság azt jelenti, hogy megtehetjük mindazt, amit a törvény igazságos alkalmazása mellett megenged és hogy nem kényszerithetnek bennünket arra, ami nem törvényszerü kötelességünk. Nagy általánosságban pedig a szabadság alatt azt értették, hogy megtehetjük mindazt, *ami másra nem ártalmas*. A szabadság tulhajtása pedig, amikor azt is megtehetik, amit a törvény tilt; ez az anarchia. A szabadság elnyomása pedig, amikor egyeseknek különös jogokat adunk másokkal szemben; ez az önkény.

*

Az általános elvek tisztázása után sor került azoknak az egyes jogoknak megállapitására, amelyek a *polgári szabadság* nélkülözhetetlen biztositékai. Alig volt véleménykülönbség ugyanis abban, hogy csak a törvény biztosithatja a szabadságot. Hozzá kellett fogni tehát e biztositékoknak törvénybe iktatásához. Hogy a rabszolgaságot meg kell szüntetni az ujonnan meghóditott világrészekben is, hogy a vallásszabadság nem korlátozható, az már a XVIII. század végén is tisztán állott az államférfiak előtt. Bonyolultabb kérdésnek mutatkozott a véleménynyilvánitás jogának törvényes rendezése, mert ez összefüggött a *sajtószabadság* problémájával. A vélemények szabad közlése, cseréje — állitották egyesek — a nemzet szellemi életének vérkeringése. A véleménynyilvánitás szabadságának megakadályozása e szellemi élet megbénitásával járna. Ezzel szemben állott az az érvelés, hogy a közlési szabadság felszinre hozza az emberi tévedések, ámitások hirdetését, ami gyakran nagyobb hatóerővel érvényesül, több hitelre talál, mint a legtisztább igazság. Ugyanebben a keretben folytak a viták a *tanitás szabadságáról* is, amivel szemben az egyetemi előadások tartalmát továbbra is állami ellenőrzés alatt kivánták tartani. Kevesebb ellenállásba ütközött az államhatalom részéről a tulajdon szabadsága. Itt is a francia példa volt az irányitó, amely kimondta, hogy minden polgárnak joga belátása szerint élni, élvezni, rendelkezni vagyonával és munkája, szorgalma gyümölcseivel. E jognak mások sérelmére való kihasználása ellen a polgári törvénykönyvben van az orvosszer. Törvénybe iktatták az egyesülésnek, a tehetségek számára uj érvényesülési teret biztositó intézmények alakitásának jogát is.

*

A szabadságjogok érvényrejutásának ez az emlékezetes korszaka természetesen Magyarországon is éreztette hatását. E jogok intézményesitésére forditották Széchenyi István, Kossuth Lajos, Deák Ferenc tehetségük legjavát és igy a már kiforrott eszmék kerültek törvénytárunkba, amikor a szabadság ünnepén az alkotmányos Magyarország reformjainak megvalósitása küszöbön állott. A felelős minisztérium, a népképviselet elve alapján választand országgyülési követek ügyének törvénybe iktatása után eltörlik a személyi és vagyoni szabadságjogok elavult korlátozásait. Félreérthetetlen határozottsággal foglalnak állást a sajtószabadság mellett, a gondolatoknak sajtó útján való *szabad közlése és terjesztése* érdekében. Az oktatás és a tanulás szabadsága a „magyar egyetemről szóló" törvényben, a törvényesen bevett vallások közötti egyenlőség pedig „a vallás dolgában" alkotott törvénycikkben nyert biztositást az 1848. évi országgyülés alatt. Kiegészitésül szánták mindezekhez a szabadságjogok védelmének polgári és büntetőtörvénykönyvben való kiépitését, amelyek megalkotását akkori szellemi vezetőink is a törvényhozás sürgős kötelezettségei közé sorolták.

Az 1848 március 15-én elemi erővel kirobbant szabadságtörekvés tehát meghozta mindazokat az intézményeket, amelyeket a polgári szabadság alapvető biztositékainak tekintenek. Amikor az életbe átvitt uj elveknek érvényesülési útjára visszatekintünk, figyelmen kivül hagyjuk az elnyomatásnak csakhamar bekövetkező gyászos éveit és csupán a nemzet önrendelkezési jogának visszanyerte után következő eseményeket vesszük szemügyre.

A szabadság ünnepe, amelynek most ujabb évfordulóján állunk, kiindulási nap volt hazánkban az egyéni és a politikai szabadság megteremtéséhez. Reméljük, hogy a közeledő századik évfordulót már a békés fejlődés útjára visszatért nemzet alkotmányos jogaiban töretlenül fogja ünnepelni.

Mi a különbség a légvédelem és a légoltalom között?

Illetékes helyről felhivják a figyelmet a következőkre:

A légvédelem és légoltalom között különbség van, ennek tisztázása szükséges.

A légvédelem feladata: a repülőtámadások elhárítása, támadó repülőkötelékek széjjelszórása, repülőgépek lelövése. Ezt a feladatot *a honvédség ilyen kiképzésü szakcsapatai:* a légvédelmi tüzérség és vadászrepülők légvédelmi tüzfegyverekkel és vadászrepülő erőkkel oldják meg. Természetesen a légvédelemtől ma még a legkorszerübb elhárító eszközök esetén sem várhatunk abszolut értékü sikert a repülőtámadások fölénye miatt. A működéshez a légvédelemnek a tüzeszközökön (légvédelmi ágyu, gépágyu, repülő) segédeszközökre is szüksége van. A légvédelem ezekkel a támadó ellenséges repülőket idejében felderiti, utjokat követi, értékeli, riasztja a tüzeszközöket, éjjel megvilágitja a célokat vagy világitás nélkül „vaklövés"-sel igyekszik hatni. E segédeszközök kiszolgálását azonban épp ugy légvédelmi csapatok (katonai alakulatok) hajtják végre, mint a tüzeszközök kiszolgálását. A légvédelmi tüzérség tehát egy fegyverneme (csapatneme) a honvédségnek.

A légoltalom — polgári testület honvédelmi irányitás alatt. Cselekményei és hivatása a légvédelmi tüzérség aktiv elháritó tevékenységével szemben passziv jellegüek, amennyiben nem a támadó ellenséges repülők megsemmisitése a feladata, hanem az ellenséges támadás hatásának csökkentése (személyi és vagyoni biztonság fokozása, megelőző rendszabályok, egészségügyi és tüzvédelmi rendszabályok).

A légvédelem és légoltalom között tehát igen nagy különbség van. A légvédelem aktiv-támadó, a légoltalom passziv-védekező, megelőző cselekvés. Az első katonai feladat, a második polgári. A légvédelem legfelsőbb fokon a honvédvezérkar főnöke irányitása alatt áll (tehát szolgálata honi vonatkozásban hadműveleti szolgálat jellegü), a légoltalom viszont a honvédelmi miniszter — mint egyben polgári hatóság is — irányitása alatt működik.

Ennélfogva a légvédelmi tüzérség szolgálatát a polgári hatóságok részéről is katonai, az országvédelemben a hadműveleti területen végzendő szolgálathoz hasonlóan kell tekinteni és a légoltalommal össze nem tévesztve, a légvédelmi tüzérségnél szolgálókat és családtagjaikat éppen olyan elbánásban kell részesiteni, mint bármely más honvédségi alakulatnál szolgálókat. Sőt! Ebben a háboruban a légvédelmi tüzérek szolgáltak legtöbbet. Mert politikai feszültség esetén a légvédelmi tüzérség az első, amelyik mozgósit és állásba vonul már akkor, amikor a honvédség többi tagja és fegyverneme még békésen dolgozik kaszárnyájában vagy tartalékosai a polgári életben nyugodtan folytathatják munkájukat. De a légvédelem az utolsó a leszerelők között, ha az ellenségeskedések már megszünnek.

S ha a politikai feszültségek idejét 1938-tól vesszük, akkor rájöhetünk arra, hogy a légvédelmi tüzérségnél lévő katonák időben már mennyit szolgáltak akkor is, mikor hazánk többi polgára még nem is gondolt ellenséges földi cselekményekre és békésen dolgozott otthonában.

De a légvédelmi katonának nincs éjjele sem. Állandó készültségben, a legfeszesebb figyelemmel lövésre és bevetésre nappal és éjjel egyaránt készen kell lenniök. Mert a légvédelmi tüzérség munkájának eredményessége a kiváló kiképzés és állandó gyakorlatban tartás mellett csak másodperceken mulik: kényelmeskedésnek, felületességnek már a legkisebb siker érdekében sem lehet helye.

Teljesen méltánytalan tehát — amint az egyes polgári hatóságok részéről már előfordult —, hogy a légvédelmi tüzér katonát másként kezelik, mint a honvédség többi tagját, még akkor is, ha a légvédelmi tüzér nehéz szolgálatát zömében az anyaország területén látja el.

Tisztelt Szerkesztő Ur!

A Pesti Hirlap már szóvátette azokat a rendellenességeket, amelyek a tejföl szétosztása körül történnek. A magam részéről ehhez a jogos panaszhoz a következőket füzöm hozzá. Közel harminc éve vagyok vásárlója egyik nagy tejvállalat Teréz-körúti fiókjának. A háboru kitöréséig minden tejterméket itt vásároltam. Később, miután nem vagyok tejre jogosult, a tejvásárlást beszüntettem, vaj viszont nem kapható, ugyhogy jelenleg a tejcsarnokban kizárólag csak kenyeret veszek. A tejfiók vezetője eleinte hetenkint háromszor is adott két-három deci tejfölt, később már csak hetenkint egyszer és most bizony csak három hetenkint ad nagy nehezen két decit. Igen sokan azonban heti két-háromszori tejfölkiosztásban is részesülnek. Megfigyeltem, hogy ezek a vevők gyümölcsöt, cukorkákat, piskótát, kekszet s minden egyebet megvásárolnak, ami a tejvállalat fiókjában pénzért csak kapható. Ha valamelyik kispénzü vevő szóvá teszi a megkülönböztető eljárást, rendreutasitásban részesül, sőt legutóbbi kijelentették: ezentul ne jöjjön hozzánk tejfölért, mert nem adunk. Legfőbb ideje lenne, ha az Árellenőrző Hivatal a tejvállalatok vezetőivel karöltve sürgősen megszüntetné ezt a lehetetlen helyzetet. Tisztelettel: **Egy háziasszony.**

Napi hirek

A Pesti Hirlap legközelebbi száma a közbeeső nemzeti ünnep után, pénteken jelenik meg.

— **Napirend.** Március 15. Szerda. — Róm. kat.: Nemzeti ünnep. — Protestáns: Nemz. ünn. — Budapesten a Nap kel 5 ó. 58, nyugszik 17 ó. 49-kor, a Hold kel 23 ó. 27, nyugszik 8 ó. 42-kor. — Március 16. Csütörtök. Róm. kat.: Geréb. — Protestáns: Henriette. Budapesten a Nap kel 5 ó. 56, nyugszik 17 ó. 51-kor, a Hold kel 0 ó. 0, nyugszik 9 ó. 16 perckor.

Elsötétités este 8 órától 4 óráig

Ibolya

A pesti utcákon megjelent az ibolya. A messze erdők küldték ide hozzánk, amelyek csupasz ágkarjaikkal még borzongva merednek bele a korai tavasz borotvaéles levegőjébe, de a szemükből már lassacskán kezdik kitörülni a téli álmot. Elhozták hozzánk az erdők üzenetét s a párás hegyek tiszta és üde csendjét. Az égen felhő gomolyog, mint a füst, a skatulya-alaku házak sötétek, morózusak. De az ő szirmuk csupa kék mosoly és csupa kék dal. Tüzes-lilába olvadó mély-kék szin ez, hamvas, derüs szin, a legszebb lilakék ragyogás, ami létezik.

Megérkezett az ibolya. S végérvényesen, megmásithatatlanul itt a tavasz. A hóvirág még csak a tél mulását jelentette félénken. Az ibolya már a rügybontó, a vérforraló, a pompás tavasz érkezését dobolja szét, mint faluhelyen a kisbiró a rendeleteket.

Ilyenkor arra a kis falura kell mindig gondolnom, ahol tanitottam. Olyan kopott, olyan szegényes volt az iskola. Az ázott csizmák és ázott ruhák szaga olyan szomoruan és olyan savanyuan terjengett. De a gyerekek ibolyát hoztak nekem az iskolába s az ibolyaszirom mély-kék bársonya s kellemes, áradó illata a szivemig nyilalt.

S ilyenkor mindig veszek egy csokor ibolyát. Idézem vele a multat, a küzdelmes éveket, amelyek mégis szépek és reményteljesek voltak.

Most is vettem a körut sarkán egy kicsi csokrot. Csak néhány szálacskából áll bizony ez a csokor. Majdnem több benne a levél, mint az ibolya. A gyerekek hajdan töméntelen ibolyaszálat szoritottak egyetlen csokorba. Olyan zsúfoltan ültek az ibolyák a csokorban, mint ők, a kedveskék, a padokban. Alig birtak szegény virágszálak szuszogni. Most az a néhány ibolyaszál csak éppen lézeng a levelek zöld bokra között.

Egy hölgy meg is kérdezte tőlem:

— Mennyibe került?

— Egy pengő nyolcvanba — feleltem.

— Hogy tudott, kérem, ennyi pénzt kiadni ilyen kis csokorért, — rótt meg az idegen hölgy. — Egy pengő nyolcvan néhány szál ibolyáért, rengeteg pénz!

Elresteltem magamat. De szivemben a vásárlást mégsem bántam meg. Elhiszem, hogy uzsora-árat fizettem a tavasznak ezért a néhány szál hirnökéért. Ilyenkor még drága az ibolya. A virágárus kihasználja az emberek tavasz-éhségét. Ilyenkor még a zöldhagyma meg a hónapos retek is drága. Azokért nem is adnék még ki pénzt. Megvárom, mig lemegy az áruk. Az ibolyát azonban, ha drága is, megveszem. Itt pompázik az iróasztalomon és szétlocsolja a szobámban vékony kis illatát. A kályhámban pattog a tűz, de én képzeletben fényes, ibolyaillatos erdők kanyargó ösvényén bolyongok. **Ö. I.**

— **A tavaszi püspöki konferencia.** A magyarországi latin és keleti szertartásu római katolikus püspöki kar március 14-én, kedden tartotta szokásos tavaszi konferenciáját a budai primási palotában. *Serédi Jusztinián* hercegprimás elnöklete alatt részt vettek a konferencián: *Grősz József* kalocsai és *Czapik Gyula* egri érsekek, gróf *Mikes János* c. érsek, *Shvoy Lajos* székesfehérvári, *Dudás Miklós* hajdudorogi, *Madarász István* kassai, báró *Apor Vilmos* győri, *Scheffler János* szatmári és *Pétery József* váci püspökök, *Hász István* tábori püspök, *Lengyel Zoltán* szamosujvári és *Raskó Sándor* szegedi apostoli adminisztrátorok és *Sándor Imre* kolozsvári püspöki helynök.

Az értekezletet *Serédi Jusztinián* hercegprimás nyitotta meg. Üdvözölte *Pap Antal* érseket ötvenéves papi jubileuma, dr. *Dudás Miklós* püspököt munkácsi apostoli kormányzói kinevezése alkalmából és örömmel jelentette, hogy a pápa betöltötte a veszprémi, a szombathelyi és a csanádi püspöki széket Szeretettel emlékezett meg az uj püspökökről. A vallásalapi ellenőrző bizottságba *Kovács Sándor* és *Hamvas Endre* püspököket és dr. *Wünscher Frigyes* alelnök vezérigazgatót választották meg. A püspöki kar ezután az időszerü katolikus kérdéseket tárgyalta.

Az Actio Catholica-nak gróf *Zichy János* halálával megüresedett társelnöki tisztére Serédi Jusztinián biboros hercegprimás javaslatára egyhangulag *Esterházy Pál* herceget kérték fel.

— **A turkui Finn-Magyar Társaság** ünnepélyt rendezett. Koskemémi egyetemi tanár üdvözlő beszédében a Finnország és Magyarország közötti bensőséges viszonnyal foglalkozott.

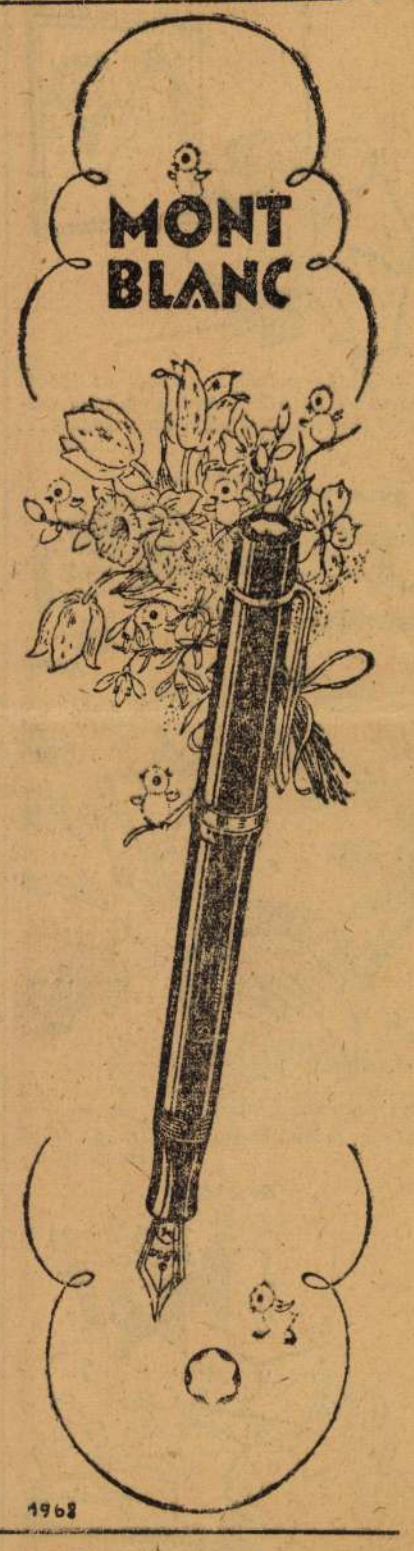

— **Március tizenötödike — ötven év előtt.** A szabadság gyönyörü ünnepe ötven esztendővel ezelőtt nem tündökölt olyan fényben, olyan tavaszi, boldog, felszabadult ragyogásban, mint más esztendőkben. Az egész ország visszafojtott lélekzettel figyelt a turini nagybeteg haláltusájára és az egész országban el volt terjedve az a hiedelem, hogy Kossuth Lajos március idusán, a szabadság ünnepén hunyja le örökre a szemét. Az ötven évvel ezelőtti márciusi ünnepségekről ezt irja az egykori krónikás: „Ebben az évben is megünnepelték e napot, de soha még szomorubb március idusa nem volt az országnak, mint a mai. Március 15-ének varázsos, fényes napsugarait mintha sötét gyászfátyol borította volna el, a szivekben mélységes fájdalom ütött tanyát. A márciusi nagy napoknak már életében megdicsőült apostola: Kossuth Lajos halálos ágyán feksziik távol hazájától. Ezért volt az idén oly szomoru ez a fényes ünnep. Ezért volt könny a szemekben és mérhetetlen fájdalom a magyar szivekben. Mindenki a halálharang megkondulását várja."

— **Ripka Ferenc emléke a Hirlapirók Nyugdijintézetében.** A Magyar Hirlapirók Országos Nyugdijbiztositó Intézetének hétfőn délután tartott igazgatósági ülésén *Zimmer Ferenc* elnök meleg hangon emlékezett meg az elhunyt dr. *Ripka Ferencről*, aki mint az intézet vezérlő tanácsának tagja, különösen budapesti főpolgármester korában nagy érdemeket szerzett az intézetnek a háborus összeomlás után véghezvitt talpraállitásában Emlékét jegyzőkönyvben örökitették meg és elhatározták, hogy az elhunyt családját értesitik az intézet részvétéről.

Öreg napjaira

ne legyen gondja!

El-elfáradó szervezetének arra van szüksége, hogy megkapja azt az erőtöbbletet, amely ebben a korban fokozottan szükséges.

Ovomaltine az öreg kor ideális reggeli- és vacsora-itala.

Kis térfogatban sűritve juttatja a szervezetbe a legegészségesebb tápanyagokat. Jóizü és alig kell hozzá cukor.

Ovomaltine nemcsak könnyen emészthető, hanem más ételek emésztését is elősegiti. Kiméli a véredényeket, javitja a szivmüködést.

OVOMALTINE hatás csak OVOMALTINE-tól várható.

Művészet • Irodalom Tudomány

Egy festő és egy szobrász

A *Múbarát* termeiben látjuk gyüjteményes kiállításukat.

Cserepes István szobrászművész szemléletét közvetlenül a magunkénak érezzük. Cserepes festőművész, aki ezúttal a plasztikus térbeli elképzelései számára is keres kifejezőeszközöket. Művészete a szobormüveken át világosan mutatja, hogy olyan kéz formálta azokat, amely kéz megszokta, hogy a matériából alkosson, aki így közvetlen s teremtő kapcsolata van a valóságok világával. Ám nem úgy, hogy rabszolgája, de ura legyen az anyagnak, abba belevigye a szellemet, a gondolatot, a kritika és az alkotás gondolatát. Ez általános jellemzés csak keret, amely magába zárhatja a legkülönbözőbb karakterek lelki megnyilatkozásait. Nos, művészünk két arccal is fordul felénk. Nem valami titokzatos Janus-arcra gondolunk, amely hol többet, hol kevesebbet mond a kelleténél, hanem, miként a fentiekben már rámutattunk, egészséges szellem helyes munkamegosztásáról van szó a harcos napok és a megnyugvás órái között. S a két lelkiállapot számára kitünően megtalálta művészünk a megfelelő anyagot, zárt harcossága számára a követ, líraian felszabadult hangulatai számára a terrakottát. A kő konokul nehéz anyag, amely magát könnyen meg nem adja, azzal alaposan meg kell birkózni, hogy a durva s formátlan tömeg valóban az emberi kifejezés eszközévé, valóban szellemmé váljék. Persze más lehetőségeket ad a fehér karrarai márvány, mely finom csipkéket lehelhet s halk álmokat, a ritmus legszebb mozgásait; más a komor és kemény, de mégis simítható bazalt vagy más vulkáni kőzet. Művészünk a durva kő mellé áll, mondhatnók, a kövek világából a proletárt választja ki, a legnehezebben formálhatót, amely lengeteg ritmikával megszólalni nem tud s nem is akar. Ez a kő az erők világát tudja csak képviselni, zártan, talán titokzatosan is, ahogy az erőt az anyag rejtegeti és egy egész tudománynak kellett forradalmat csinálnia, hogy kezdjük sejteni a matéria alakjában jelentkező erők titkát. Ezek a kőszobrok a munkásélet előtt hódolnak, alakjait s érzéseit a művész a dolgozók életéből meríti a megelevenedett kőben kifejezve. Így kell mondanunk, mert az ember itt alig is bontakozik ki a kőből, súlyt fejeznek ki a léptek, a szükös mozdulatok s az érzések. Egyik mű a dolgozó munkást szólaltatja meg („Kovács"), itt a leegyszerűsítés a puszta geometriai formákig, tehát a kör legáltalánosabb kifejezéséig jut el, monumentálisan, szinte félelmes erővel. Egyéb darabjain a „sorok között" mégis egy-egy redőben, hajlásban szóhoz jut a művésznek alapjában lírai érzésvilága, amely férfias erejével, természetesen, teljes harmóniában van. Jellemzésül alig is tudnánk egy-egy darabját kiemelni, az olvasót erészben szívesen hívjuk fel a kiállítás megtekintésére. Terrakottáinak dallamos líraiságáról már szóltunk, itt klasszicizálóan finom alakokkal találkozunk. Figyelemreméltóak még a művész egyszerű, kifejező plakettjei is.

A kiállítás (V, Mária Valéria ucca 12) megtekinthető *március 16-ig* naponta 10-től 3-ig, hétfőn, szerdán, pénteken 10-től ½6-ig, vasárnap 10-től 2-ig.

sz. s.

(*) **MELITA LORKOVICS** horvát zongoraművésznő, a zágrábi konzervatórium tanárnője önálló zongoraest keretében mutatkozott be pénteken a Zeneművészeti Főiskola kamaratermében. *Scarlatti* három szonátáját jól átgondolt, biztos szólamvezetéssel mintázta meg a vendégművésznő, aki pergő futamtechnikáját Párizsban szerezte. Játékában kevésbé törekszik hangulatosságra, mint inkább a zenei felépítés pontos tükrözésére, a formai szerkezet világos ábrázolására. Ez a szigorúan tárgyilagos igyekezete még feltünőbben jelentkezett *Beethoven* romantikus „Waldstein"-szonátájának előadása közben. *Melita Lorkovics* billentése friss, magvas, de helyenként kemény és kissé rideg. Nem felejteti el velünk, hogy ő nemcsak zongoraművésznő, hanem egyúttal pedagógus is, aki precizitást nyujt, mert azt meg is követeli. J. S.

Sternberg újrendszerű tangóharmonika iskola bővített kiadása megjelent. Sternberg-hangszergyár, Rákóczi út 60. (X)

(*) **ZENEKARI HANGVERSENY.** Ha *Melita Lorkovics* átvehetne valamit *Vásárhelyi György* zongorajátékának andalító lágyságából, viszont *Vásárhelyi György* cserébe kaphatna valamit *Melita Lorkovics* férfias határozottságából, mindkét művész sokat köszönhetne ennek a zenei transzfúziónak. Hirtelen helyettesítések következtében most egy héten belül többször is hallhattuk Vásárhelyi Györgyöt. Kétségtelenül tehetséges zongoraművész, vannak színei, árnyalatai. De *Beethoven* hősi lendületű, monumentális Esz-dur zongoraversenyműve a legkevésbé alkalmas feladatot nyujtja arra, hogy ilyen érzékeny, gyengéd természet, az egyéni adottságait kedvezően érvényesíthesse. A *Székesfővárosi Zenekart* vendégkarmester, *Hermann von Schmeidel* gráci főzeneigazgató vezényelte. Műsorának főszámát, *Bach* „Magnificat"-ját csak nemrégen hallhattuk *Laskó Emil* vezénylete alatt. A zenekar és a *BHÉV Liszt Ferenc Kórus* együttműködése még ezúttal sem szilárdult meg a kívánatos mértékben. *Bach* gyönyörű művének magánszólamait *Basilides Mária, Farkas Ilonka, Máthé Jolán, Rösler Endre* és *Littasy György* énekelte. (j. s.)

(*) **MIKULAI GUSZTÁV MÁSODIK ZENEKARI ESTJE.** A vasmunkásszövetség dísztermében *március 18-án*, szombaton este ½7 órai kezdettel immár másodszor ad zenekari hangversenyt Mikulai Gusztáv. Második estjével kapcsolatban még az elsőnél is nagyobb eredmény jegyében folyik a készülődés, amelynek sikerét a jól összeválogatott műsor és a kitünő szereplők biztosítják. Az esten közreműködik ugyanis *Basilides Mária*, az Operaház nagynevű művésznője és *Szőke Gabriella* zongoraművésznő. A műsoron Händel „Concerto Grosso"-ja, Beethoven IV. szimfóniája, Schubert dalai és Mozart zongoraversenye szerepelnek. Jegyek a *Népszava* könyvkereskedésében és kiadóhivatalában kaphatók.

(*) **ZILAHY LAJOS KAPTA A FŐVÁROS ARANY JÁNOS-ÉRMÉT.** Budapest főváros Arany János-érmét odaítélő bizottság *Morvay Endre* alpolgármester elnöklésével ülést tartott. A bizottság az érmet az 1941—43. évek alatt megjelent, illetve előadott legértékesebb költői művek jutalmazásaként Zilahy Lajosnak ítélte oda.

(*) **SZÍNDARABCENZÚRA BULGÁRIÁBAN.** A bolgár hivatalos lap közli, hogy a közoktatásügyi minisztérium szigorú ellenőrzést gyakorol a bemutatásra készülő színdarabokkal szemben. Eszerint a jövőben csak olyan színdarabok mutathatók be, amelyekre a bolgár közoktatásügyi minisztérium a bolgár nemzeti propagandaigazgatósággal egyetértve *engedélyt* adott. Az eddig játszott darabok közül csak azok maradhatnak továbbra is műsoron, amelyek már valamelyik bolgár nemzeti színházban bemutatásra kerültek. A szófiai színházak műsorellenőrzését a közoktatásügyi minisztérium közvetlenül gyakorolja.

(*) **A KÖZIGAZGATÁS ÉS AZ IPARMŰVÉSZET.** A XI. közigazgatási továbbképzőtanfolyam keretében *Richter Aladár*, az Iparművészeti Társulat alelnöke, a kiváló iparművész, vetítettképes előadást tartott „Iparművészet" címmel. Csak helyeselni lehet az ötletet, hogy *a közigazgatás emberei megismerjék az iparművészet jelentőségét* mind gazdasági, mind kulturális szempontok alapján. Az előadó részletesen tájékoztatta hallgatóit az iparművészet helyzetéről, lényegéről és a közigazgatás idevonatkozó feladatairól.

(*) **A KORMÁNYZÓHELYETTES EMLÉKÉNEK MEGÖRÖKÍTÉSÉRE** a Képzőművészeti Főiskola egyik epreskerti épületének falán egy *nagyarányú falikép* elhelyezését tervezik. A Horthy István-emlékbizottság tagjai most megtekintették a falikép tervét, *Hajnal János* főiskolai növendék munkáját. A falikép címe: „Horthy István apoteózisa". A bizottság a tervet kivitelre *elfogadta*, a mű kartónjai rövidesen elkészülnek és akkor megtörténik a freskó elkészítése is. A falikép a Képzőművészeti Főiskola újonnan felállított freskótanszékének első nagyobb teljesítménye lesz.

(*) **A MUNKÁCSY MIHÁLY-EMLÉKKIÁLLÍTÁS** szombaton délben nyílt meg a Szépművészeti Múzeumban. Az ünnepélyes megnyitón *Szinyei Merse Jenő* közoktatásügyi miniszter méltatta a művész jelentőségét mind a magyarság, mind az egyetemes emberi kultúra szempontjából.

(*) **BENCZUR-EMLÉKEST.** A Budapesti Evangélikus Gimnázium Benczur Gyula Képzőművészeti Köre Benczur Gyula születésének 100. évfordulója alkalmával *március 14-én*, kedden este 6 órakor a gimnázium dísztermében (VII, Vilma királynő út 17—21, II. em.) *emlékestet* rendez. Belépődíj nincs.

(*) **MÁRCIUSI ÜNNEPÉLY CSEPELEN.** A csepeli szervezett munkásság *március 18-án*, szombaton este ½6 órakor a Munkásotthon színháztermében (József ucca 22) *márciusi ünnepélyt* tart. Közreműködnek: a *Csepeli Vas- és Fémmunkások Dalkara*, vezényli dr *Ujj József* országos karnagy, *Rónai Ferenc, Baló Elemér, Gyarmathy Anikó, Sennyey Vera* előadóművészek, *Sura Uszkova, Neményi Lili, Forrai Ferenc, Nagypál László* operaénekesek. Ünnepi beszédet mond: *Szakasits Árpád*. Zenei vezető: *Domonkos Nándor*. Műsor ára 3 pengő.

(*) **MŰVÉSZMATINÉT** rendez *március 26-án*, vasárnap délelőtt ½10 órai kezdettel a vasasszékház dísztermében a *Magyarországi Vas- és Fémmunkások Szövetsége*. A művészmatinén fellép *Nagykovácsi Ilona* Ady-dalokkal, *Barabás Sári* klasszikus operettszámokkal, *Góth Sándor* „Tartuffe"-részletekkel, *Fodor János* operaáriákkal, *Vágó Margit* és *Mihályi Ernő* egy kis *Avercsenko* egyfelvonásossal, *Várkonyi Zoltán* balladákkal, *Baló Elemér* József Attila és Babits Mihály verseivel, *Bozóky István* és *Bartha Mária* „Peer Gynt"-részletekkel, *Bánki Zsuzsa* Geraldy-, Karinthy- és Kosztolányi versekkel. A matinén közreműködik a *Pestszenterzsébeti Munkás Dalkar* dr *Ujj József* országos karnagy vezénylésével. Zongorán *Polgár Tibor* karnagy kísér. Műsor kapható a *Népszava*-könyvkereskedésben és a kiadóhivatalban.

(*) **DAL- ÉS ZENEESTET** rendez a *Tipográfia Nyomdászok Testedző Egyesülete március 16-án*, csütörtökön este ½7 órai kezdettel a Vasmunkások dísztermében (Magdolna ucca 5). A műsor tengelyében a Gutenberg Társaság kitünő szimfónikus zenekara áll s ez alkalommal Lehár és Schubert legszebb melódiáival, valamint Strauss örökszép keringőivel kíván bizonyságot tenni felkészültségéről. A gazdag műsor keretében szerepel még a többi között a Könyvnyomdások Dalkörének jónevü vegyeskara dr *Ujj József* országos karnagy vezetésével, *Liontas Konstantin* operaénekes, *Fellegi Teri* előadóművésznő és *Staudt Karola* énekesnő, valamennyien gondosan válogatott számokkal. Műsor a könyvnyomdászok egyesületében (VIII, Kölcsey ucca 2) és a *Népszava* könyvkereskedésében kapható.

(*) **A MAGYARORSZÁGI MUNKÁSOK GYERMEKBARÁT EGYESÜLETÉNEK** VI—VII. csoportjai hadbavonult és szegénysorsú tagjai gyermekeinek nyaraltatási akciója javára 1944 *március 25-én* este ½6 órakor a Vasasotthon dísztermében *művészestet* rendeznek. Fellépnek: *Balla Erzsi, Baló Elemér, Fellegi Teri, Fekete Pál, Horthy Hilda, Kardos Magda, Liontas Konstantin, Uszkova Sura, Vanczák Zsuzsi*, a *Vasas Mandolin Zenekar, Vasas tornászok* és a *Szalmás-kórus*. Számozott ülőhelyek. Jegyek az egyesületben, hétfőn, szerdán és pénteken, vagy ugyanakkor telefónon: 226—969.

Szombaton, márc. 18-án este ½7-kor a **Vas- és Fémmunkások dísztermében**

MIKULAI GUSZTÁV II. zenekari estje

Műsoron: **Händel** concerto grosso, **Mozart** zongoraverseny, **Schubert-dalok, Beethoven IV.** szimfónia. Közr.: **Basilides** Mária, **Szőke** Gabriella zongoraművésznő. Jegyek a **Népszava**-könyvkereskedésben és a **Népszava** kiadóhivatalában (X)

Török törvényjavaslat a parasztság földhözjuttatásáról

(Ankara, március 11. — „M. T. I.") A török kormánynak az az elgondolása, hogy az állam kezelésében levő birtokokból, valamint az erre a célra kisajátítandó birtokokból földeket juttathatnak a szegény földmüveseknek, akik így saját földjükön gazdálkodva biztosíthatják jobb megélhetésüket. Több lap vezércikkében mutat rá az ilyen irányú földreform óriási jelentőségére s azt írják, hogy a földdel rendelkező parasztság a szociális stabilitás alapja és a nemzeti erő hordozója.

Hathetes főzőtanfolyam. Az Elektromos Művek esküúti villamoskonyhájában március 17-én délutáni főzőtanfolyam kezdődik. A tanfolyamon időszerű ételek készítése sajátítható el a villanytűzhely takarékos kezelésének egyidejű tanításával. Jelenkezés és beiratkozás IV, Eskü út 5. szám. alatti bemutatóban. (X)

Országos vásárok

Március 12: Budapest (kirakóvásár), Horgos, Répceszentgyörgy. — **Március 13:** Apc, Avasfelsőiván, Badacsonytomaj (állatvásár), Bátaszék, Budapest (kirakóvásár), Bugyi, Csákvár, Csorna (állatvásár), Csögle, Egyházaskozár, Emőd (havi), Érmihályfalva, Esztergom, Feketeardó, Fertőszentmiklós, Gálosfa, Herceghalma, Kalocsa (állatvásár), Karád, Körmend, Kunbaja, Kunszentmiklós, Légrád (állatvásár), Losonc, Mezőkövesd, Nagybárod, Nagydorog, Polgárdi, Pusztamérges, Sajószentpéter, Somogysámson, Szentes, Tarcal, Técső, Veszprém, Zalaegerszeg (állatvásár). — **Március 14:** Barkaszó, Budapest (kirakóvásár), Csákvár, Csákigorbó, Cserföld (állatvásár), Ermihályfalva (kirakóvásár), Gönc, Görgeteg, Hosszúhetény, Huszt, Kalocsa (kirakóvásár), Kiskunfélegyháza, Nagybajom, Nagyberezna, Nagyoroszi, Somogyjád, Sümeg (állatvásár), Székesfehérvár (állatvásár), Tornalja, Zalaegerszeg (állatvásár). — **Március 15:** Budapest (kirakóvásár), Hajdúnánás, Kiskunfélegyháza, Vajszló, Vasvár. — **Március 16:** Alsólendva (állatvásár), Attala, Balatonendrés, Beregszász (havi), Bögöz, Budapest (kirakóvásár), Csengőd, Csíkszentsimon, Győrszentmárton, Gyöngyöspata, Hajdúhadház, Kolozsvár (állatvásár), Margitta, Nagymaros, Parajd, Püspökladány, Rudabánya, Sajtoskál (állatvásár), Sóskút (állatvásár), Sütto, Szilágynagyfalu, Székelyudvarhely, Szentdienes, Szolyva, Torna, Újmalomsok, Ungvár (havi állatvásár), Veszprémvarsány. — **Március 17:** Budapest (kirakóvásár), Csenger, Hódmezővásárhely (állatvásár), Kocsola, Kolozsvár (állatvásár), Makó (állatvásár), Sóskút (kirakóvásár), Székelykál, Zirc. — **Március 18:** Békés, Bélapátfalva, Bogdácsa, Budapest (kirakóvásár), Cibakháza, Hódmezővásárhely (kirakóvásár), Kolozsvár (kirakóvásár), Makó (kirakóvásár), Nyirábrány, Stridóvár (állatvásár), Zenta, Zombor. — **Március 19:** Babócsa, Békés, Bélapátfalva, Böhönye, Budapest (kirakó- és lóvásár), Jánosháza, Kisújszállás, Pellérd, Tiszaföldvár. **(Esetleges változásokért felelősséget nem vállalunk.)**

Téved a „Nemzeti Ujság",

mi nem teszünk gúnyolttá és megvetetté egyetlen eszmét sem, bármi távol álljon is az tőlünk, feltéve, hogy efféle „eszme" bármely józlésű embert nem indít gúnyra és megvetésre. Röpke svájci professzornak divatba hozott kispolgári ideológiáját sem a rokon- vagy ellenszenv alapján ítéltük meg, hanem a fejlődés világosan előrelátható és bizony minden utópiával szemben kérlelhetetlen törvényeinek a figyelembevételével. A világ *reális* átrendezésre vár, Röpke *illuziói* a gyakorlat emberei számára értéktelenek — ez nem a tetszésünk — és a jóakarat kérdése. Sohasem kételkedtünk abban, hogy a jövőt illetően nagy mult áll a „Nemzeti Ujság"-ék előtt, felfogásuk tehát nem lep meg minket, viszont mi sohasem csináltunk titkot abból, hogy minden bizalmunkat egy jobb jövendőnek szántuk. Testvérlapja még azon a címen kötött Röpke-cikkünkbe, hogy ő Röpkével együtt, bizony, minden munkásnak kertes családi házat akar ajándékozni, erészben szombati lapunkban már megállapítottuk, hogy a támadás sántít a jóhiszeműség, még inkább a tárgyi hozzáértés dolgában. A „Nemzeti Ujság" cikkével már több a baj, mert nincs benne állásfoglalás Röpke dolgával. No, de azért kilátszik a lóláb.

Az egész nagy cikk azért íródott ellenünk, hogy ugrassa a „liberálisokat" és másokat, akik együtt küzdenek bizonyos elsőrendű magyar érdekekért a Szociáldemokrata Párttal. Hogy is ne, amikor mi nem akarjuk megengedni, hogy a munkásság szervezkedésében liberális polgári elemek bármiféle részt kaphassanak. De hagyjuk ezt a naivságot, *az együttműködés az, ami odaát fáj.* Nos, az együttműködő pártok nem „zsákba macska"-alapon kerültek egymás mellé. Programját, természetesen, mindegyik fenntartotta; ami közös nevező együttműködésükben, az az ország függetlensége, belső és külső szabadsága, demokráciája, a magyar nép jövőjének szolgálata bizonyos középkori irányzatokkal szemben, tehát *a ma parancsa a holnap érdekében.* Szinte viccesen hat tehát, amikor a „Nemzeti Ujság" azon a címen akarja bomlasztani ezt a szövetkezést, hogy a mi véleményünk nem kedvező Röpke tanár eszméinek gyakorlati értékéről...

Szenvedély nélkül

akart beszélni Milotayék ujságjának szombati száma a munkáskérdésről, a Szociáldemokrata Pártról és a szakszervezetekről. Próbáljuk meg: válaszoljunk Milotayéknak szenvedély nélkül. (Azért írjuk így: próbáljuk meg, mert a szenvedély nélkül való írás meglehetősen nehéz munka. Például Milotayéknak nem sikerült a „Szenvedély nélkül beszéljünk" című glosszájukban és annak folytatásában a szenvedélytől mentes, higgadt beszéd, hiszen már a legelső sorokban nem kevesebbet írnak, mint hogy a szociáldemokraták *elködösítő gyakorlatot* folytatnak, hogy *roppant hazugsággal* dolgoznak, „azt akarták, hogy a munkásmilliók *vaduljanak el* a nemzet egyetemétől", hogy a munkások „készséges eszközökké" váljanak hatalomratörő vezéreik kezében. Jó tollnok urak: ugyan *milyen* volna a mondataik sora, ha *nem* azzal a fogadkozással kezdtek volna hozzá az íráshoz, hogy szenvedély nélkül akarnak szólni?)

De mi igazán szenvedély nélkül írunk. Milotayék azt írják, hogy „a Conti uccában *évtizedek óta* egyetlen törekvés érvényesül": annak a roppant hazugságnak elhitetése, hogy „a nemzeti társadalom hideg közömbösséggel, vagy egyenesen gyűlölettel nézi a munkást". Roppant hazugság! Évtizedek óta! Szemben ezekkel a sorokkal, a másik hasában — megint szószerint idézünk! — ezt írják Milotayék: „Nem a liberális korszakban élünk, amikor a kapitalizmus hatalma, befolyása az államvezetésre kártékonyan érvényesült s azt lehet mondani: *valóban munkásellenes tendenciájú volt* igen gyakran."

Érdemben kevés szavunk van Milotayék glosszájához. Vitatkozzunk azzal, hogy a „nemzeti körökből" *sohasem* emelkedett hang azért, „hogy a munkásság *szakszervezeteit* rombolják szét"? Nem vitatkozunk. És szóljunk komolyabban arról, hogy a *szociáldemokraták*, tehát a *szervezett munkások* vonuljanak ki a *szakszervezetekből*? „Bizonyítsa be (a szociáldemokrácia), hogy a munkásságért áldozatokat is tud hozni" — írják Milotayék és nem akarnak egyebet (a jámbor lelkek!), mint hogy a *szakszervezetek* ne legyenek *szakszervezetek*. A szervezett munkások azt mondják erre: kuglizóegyesületeket, pipázóegyesületeket, bókolóegyesületeket, bankettezőegyesületeket csináljatok magatoknak. *Nekünk* vannak egyesületeink, mi várunk a *magunk* útján!

FOGÁSZAT
változatlanul
VIII, Baross u. 98. I. 2
Fogorvoslásra jogosított államilag vizsgázott fogász műterme
Áraim meglepően olcsók!
Országosan elismert legkiválóbb, legjobb fogászati munkák hírneves készítője. Tizéves jótállás

Rádión keresztül közlik a „légiveszélyt" és a „zavaró repülést"

Az ország lakossága eddig az ellenség légitevékenységéről csak a hatósági légoltalom riasztóeszközeivel leadott légvédelmi riadóból és ennek feloldásából értesült. A riadó jelzése szirénák útján háromszor fél percig tartó üvöltöző hangon, közben félperces szünetekkel, harangok útján, a harangok félreverésével történt. A riadó feloldását a szirénák kétszer fél percig tartó egyenletes magasságú hanggal, közben félperces szünetekkel, a harangok útján, rendes harangozással közölték.

*

A hivatalos lapban kihirdetett honvédelmi miniszteri rendelet

az ellenséges légitevékenység iránya és mértéke tekintetében új, rádión keresztül történő közlésecket rendszeresít.

Ez a két új jelzés a légiveszély és a zavaró repülés közlése. A két közlés csak az egyes riasztókörzetek területén fekvő városokra és községekre vonatkozik. Tehát csak ezek területén kell végrehajtani az alább ismertetésre kerülő feladatokat:

„Légiveszély" közlése azt jelenti, hogy a megnevezett riasztókörzet területét csak megközelítették az ellenséges repülőgépek, de annak légiterébe még nem hatoltak be.

A „zavaró repülés" a „légiveszély"-nél már többet jelent és hasonló helyzet forog fenn, mint

a légvédelmi riadó

esetén. Zavaró repüléskor néhány ellenséges gép készül behatolni a körzet légterébe, illetve a légtérbe már be is hatolt.

Mind a „légiveszély", mind a „zavaró repülés" állapot beálltának közlése

a Budapest I. rádió hullámhosszán történik.

Természetesen mindezek közlésére csak akkor kerülhet sor, ha kellő idő áll rendelkezésre és erre egyébként is mód van. Előfordulhat az is, hogy minden előzetes közlés nélkül felhangzik a légvédelmi riadó nyilvános jelzése.

A „légiveszély" közlése Budapest I. hullámhosszán a következő szöveggel történik: „Légiveszély! Légiveszély!" (az érintett riasztókörzetek földrajzi neve kétszer egymásután) „Légiveszély!"

A „zavaró repülés" közlésének szövege: „Zavaró repülés! Zavaró repülés!" (Az érintett riasztókörzetek földrajzi neve kétszer egymásután) „Zavaró repülés".

Mind a légiveszély, mind a zavaró repülés feloldásának közlése rádión, Budapest I. hullámhosszán történik. A légiveszély állapota feloldásának szövege: „Légiveszély elmúlt! Légiveszély elmúlt!" (Az érintett riasztókörzetek földrajzi neve kétszer egymásután.) „Légiveszély elmúlt!" A zavaró repülés feloldásának szövege: „Légoltalom pihenj! Légoltalom pihenj!" (Az érintett riasztókörzetek földrajzi neve kétszer egymásután.) „Légoltalom pihenj!"

Ha a légiveszély vagy a zavaró repülés közlését légvédelmi riadó is követte, akkor

a légvédelmi riadónak a hatósági riasztóeszközökkel való nyilvános feloldása egyben a légiveszély, vagy a zavaró repülés állapota megszűnését is jelenti.

A magyar rádió műsoradásának beszüntetése még nem jelent az ország lakosai számára külön légoltalmi jelzést. Ha ez megtörténik, a „Műsorunkat bizonytalan időre megszakítjuk" szöveg bemondásával semmi légoltalmi tennivalónk nincs. Aggodalomra nincs okunk, ezután állítsuk be rádiónkat Budapest I. hullámhosszára, hogy a fent ismertetett közlést meghalljuk, ha az esetleg bekövetkezik.

A városok és a községek légoltalmi parancsnokai a lakossággal mindenütt közölni fogják a riasztókörzet földrajzi elnevezését. Emellett azonban a légoltalmi őrparancsnokok szervezzék meg a lakóházakon és a házcsoportokon belül egymás kölcsönös értesítését, hogy a „légiveszély" és a „zavaró repülés" elhangzásáról azok is értesüljenek, akiknek nincs rádiójuk.

A tömegforgalmat lebonyolító helyeken

(templomokban, iskolákban, hivatalokban, áruházakban és szórakozóhelyeken) a honvédelmi miniszter rendelete értelmében *üzemidő alatt állandó rádiókészültségi szolgálatot kell tartani.* Ha az intézménynek vagy üzemnek óvóhelye nincs, akkor „légiveszély" vagy „zavaró repülés" közlése esetén a személyzetből megszervezett rendfenntartók irányítása mellett *a helyiséget kiürítik.* Ha ezeknek a helyiségeknek óvóhelyük van, akkor csak a „zavaró repülést" közlik a közönséggel.

„Légiveszély" közlése esetén, amint arról otthonunkban értesülünk,

készüljünk fel az esetleg bekövetkező riasztásra.

A lámpákat oltsuk el, az óvóhelyre azonban még ne vonuljunk le, mert *fölöslegesen elhasználnánk annak levegőjét.* Az uccai forgalomban résztvevő járművek, amint a „légiveszélyről" valamilyen módon értesülnek, kötelesek *a gépkocsi lámpáin levő fénycsökkentőberendezéseket azonnal üzembe helyezni.* A „légiveszélyről" közterületeken lámpagyujtás után abból is értesülhetünk, hogy az elrendelt időpont (most 21 óra) előtt végrehajtják a csökkentett világítást. A „zavaró repülés" közlésének tudomásul vétele után az épületekben ajánlatos ugyanazokat a tennivalókat végrehajtani, mint riadó esetén. Az óvóhelyre levonulni még nem kötelező. Lámpagyujtás után a közúti forgalomban résztvevő járművek kötelesek azonnal megállni és lámpáikat eloltani, ugyanúgy, mint riadó esetén, *nappal azonban folytathatják útjukat. A gyalogos közlekedést „zavaró repülés" esetén sem nappal, sem éjszaka nem kell beszüntetni.*

Zuglóba, Pestszentlőrincre és Budapest különböző részeire
a kora reggeli órákra lapkihordókat keresünk!
Jelentkezni lehet VIII, Conti ucca 4, az elszámolási osztálynál d. e. 9—2-ig

Moszkva a finn válaszról

(Bázel, március 11. — „Bud. Tud.") A „Basler Nachrichten" stockholmi tudósítója jelenti, hogy

a finn válasz Moszkvában igen kedvezőtlen benyomást keltett.

A Tass-ügynökség közleményt adott ki ezzel kapcsolatban, amelyet valamennyi moszkvai lap közölt. E közlemény szerint

Paasikivi stockholmi utazása csupán manőver volt,

amellyel a finn kormány a szovjet kormányt félre akarta vezetni.

A Dunavölgye

problémájáról és ezzel kapcsolatos középeurópai, de egyben magyar kérdésekről tartott előadást *Dessewffy Gyula* a Független Kisgazdapárt és Polgári Párt városi szervezetének péntek esti gyülésén. Előadásában visszapillantást vetett a dunavölgyi kérdéskomplexum történetére, részletezte Kossuth Lajos dunai konföderációs tervét, Deák nemzetiségi törvényét és más, Magyarország részéről kezdeményezett különböző gondolatokat. Előadása végén arról beszélt, hogy a magyar közvéleménynek hogyan kell átállítódnia, hogy ezt az időszerű kérdést reálisan értékelje.

Ez az első eset, hogy a parlament saját elhatározásából vendégeket hív meg idegen országból. Errevonatkozóan az alsóházban és a lordok házában megfelelő indítványt nyujtanak majd be.

A MUNKÁSSÁG LAPJA A
NÉPSZAVA

MH. 829. x. 20.

Cserepes

Három kiállítás

I.

A Munkácsy Céh az Ernst-múzeumban

A Munkácsy-céh, amely a művészek és műgyüjtők közös testületeként alakult meg, másodízben rendez kiállítást, nagyon válogatott és nagyon gazdag anyaggal. Iparkodik összefoglalni a maga tagjai sorában az egész magyar piktúrát, iránykülönbségek nélkül és kétségkívül iparkodik gondos zsürizéssel jó dolgokat válogatni ki a kiállító művészek anyagából. Rendezésben, összeválogatásban jó példája ez az ilyen „seregszemlének", amelynek természetesen mindig vannak nehézségei és akadályai. Egyképpen biztosít helyet ez a tárlat aranyérmes nagy neveknek, mint a fiatalok közül azoknak, akik valóban túl vannak már az iskolapadon és az iskolaemlékeken. Hét teremben sokféle művészi felfogás, sokféle kvalitás, az egész együtt komoly bizonyíték, amely művészi kultúránk erejéről beszél.

A kiállított anyagot a termek sorrendjében járva végig, az első kis szobában *Cserepes* fejlődésének új bizonyságai, *Weil* Erzsébet két monumentális karca, *Beck Schvarcz* Elza illusztratív jellegű városligeti képe, *Vadász* firenzei rézkarca, *Gy. Sándor* József, *Czencz Burkhardt*, *Gál* Ferenc egy-egy stúdiuma, *Lukács* Stefi vidám illusztrációja, *Batthyány* komzopziciója és *Péter* Mária leányfigurája tünnek szembe.

Cserepes István

Koll. Kiáll. Almássy Teleki Évánál
1942. ápr. –

Cserepes István elsősorban a született kolorista természetes könnyedségével fogja meg a nézőt, bár indulásakor inkább mint grafikus-tehetség keltett megkülönböztetett figyelmet. Játékos kedve, naiv-friss színharmonizálása a népművészeti elemek változatos gazdagságát idézi és fejleszti tovább az egyéni művészet síkján. Gyűjteményének java darabjai: *Virágok az ablakban, Gyümölcs-csendélet, Tél Nagyváradon,* a *Naplemente, Korsós leány, Hajléktalan* és *Nő az ablaknál*, meggyőzőn tanuskodnak festőjük komoly tehetségéről.

Esti Magyarország
1942. ápr. 15.
(Négy festő és egy grafikus.)

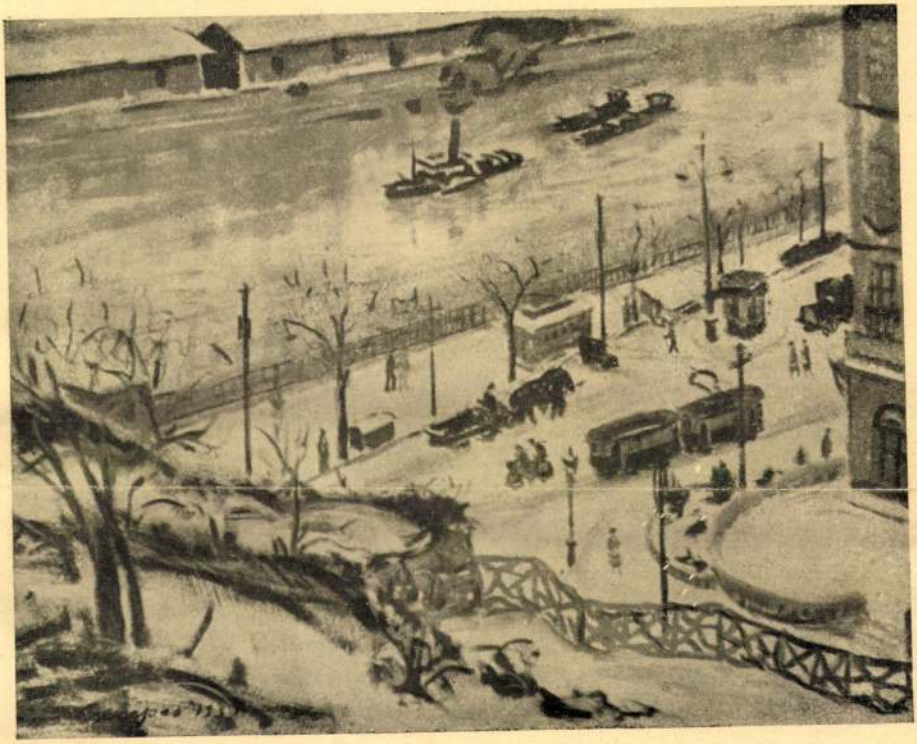

Cserepes István: Gellért-tér télen

Nemzeti Szalon
76. csop. kiáll. 1932. febr.

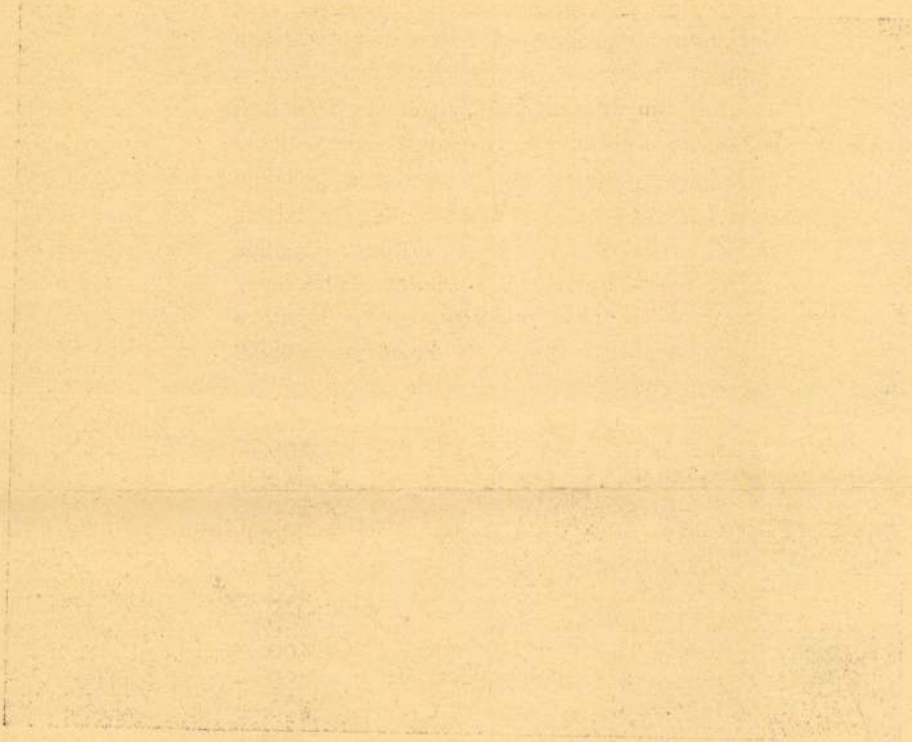

57	Akt fátyollal		250.—
58	Virág kék vázában		200.—
59	Akt fekete fátyollal		1000.—
60	Virágcsendélet almával		250.—
61	Sétány a ligetben		250.—
62	Akt kompozició		200.—
63	Virágvásár		200.—
64	Párisi park		200.—
65	Virág fekete vázában		Mgtul.
66	Zöldruhás nő		150.—
67	Eifel torony		250.—
68	Kelet és nyugat		250.—
69	Vázlat egy freskóhoz		200.—
70	Toilette (freskó)		Mgtul.
71	Szajna		250.—
71a	Frescó		
71b	Frescó		
71c	Frescó		
71d	Virágvásár	olajf.	200.—

JANCSEK ANTAL.

Született Budapesten 1907-ben. Középiskolái elvégzése után a főiskolába iratkozott be, hol Glatz, Vaszary, Dudits voltak a mesterei. Tanulmányuton volt Münchenben és Bécsben. Ez az első gyüjteményes kiállitása.

72	Aktok	vizf.	100.—
73	Karácsony	olajf.	200.—
74	Küzdelem a bajnokságért	olajf.	150.—
75	Róbert bácsi konyhája	olajf.	150.—
76	Ligeti részlet	pasztell	150.—
77	Be a zsupkocsiba	olajf.	150.—
78	Virágok	olajf.	150.—
79	Falu szélen	olajf.	80.—

80	Kútnál	olajf.	300.—
81	Silfa major	olajf.	400.—
82	Római strand	olajf.	300.—
83	Duna strand a Római parton	olajf.	300.—
84	Romai part	olajf.	150.—
85	Dunapart	olajf.	200.—
86	Rakodó munkások	olajf.	250.—
87	Vontatás	olajf.	200.—
88	Amig a baba alszik	olajf.	200.—
89	Falu vége Nagyréven	vizf.	150.—
90	Éhes a baba	vizf.	80.—
91	Strandon	olajf.	300.—
92	Nyári Idill	olajf.	250.—
93	Folyvást lehet	vizf.	120.—
94	Vázlat	vizf.	40.—
95	Táj aktokkal	vizf.	60.—
96	Vázlat	vizf.	60.—
97	Vázlat	vizf.	80.—
98	Tél	olajf.	250.—
99	Utca részlet	vizf.	80.—
100	Plainer	vizf.	80.—
101	Meséljen bácsi	vizf.	120.—
102	Tájkép	pasztell	40.—
103	Utca részlet	pasztell	80.—
104	Önarckép	olajf.	80.—
105	Önarckép	olajf.	60.—
106	Csendélet	olai.	120.—
107	Önarckép	olajf.	140.—
108	Élet és halál	olajf.	140.—

CSEJTEI FERENC.

109	Virágos kertrészlet	180.—
110	Tengerpart	150.—
111	Pihenő tó	200.—

CSEREPES ISTVÁN.

Született Budapesten, 1901-ben. Előbb kovács volt. Majd esti szabadiskolába járt. 1926-ban beiratkozott a Képzőművészeti Főiskolára, ahol Csók István tanitványa volt három évig. 1927-ben állitott ki először a Nemzeti Szalonban, azután az Ernst muzeumban mutatkozott be. 1930-ban kollektiv kiállitása volt. Ugyanez évben állami ösztöndijjal Párizsba ment. 1931-ben kollektiv kiállitása volt Párizsban, ahol mintegy százhusz képpel szerepelt. A most kiállitott munkái nagyobbrészt Párizsban készültek. Több műve a Szépmüvészeti muzeumban, egy a Fővárosi muzeumban, számos képe hazai és külföldi gyüjteményekben.

1	Fürdőző nő	600.—
2	Merengő	Mgtul
3	Párisi nő	200.—
4	Kézimunkázó menyecske	Mgtul.
5	Várakozók	Mgtul.
6	Éjszaka	400.—
7	Gellért-hegy	600.—
8	Kettős akt	400.—
9	Fürdőzők a lugasban	400.—
10	Pihenő akt	200.—
11	Nyugalom	Mgtul.
12	Gellért tér télen	Mgtul.
13	Havas táj az ablakból	600.—
14	Parc de Montsouris Párisban	600.—
15	Csendélet fekete vázával	300.—
16	Csendélet kockás teritővel	300.—
17	Fürdőből kilépő nő	600.—
18	Korcsolyázók	Mgtul.

19	Jardin des Plantes		400.—
20	Tópart		250.—
21	Tavasz a Parc de Montsurisban		250.—
22	Vonat az ablakból		250.—
23	Tünődés egy régi emlék felett		400.—
24	Akt és gyümölcs		400.—
25	Akt kék háttérben		200.—
26	Marne partján		200.—
27	Téli hangulat		400.—
28	Virradat		400.—
29	Akt virággal		400.—
30	Tél		Mgtul.
31	Akt		Mgtul.
32	Havazás		250. —
33	Munkás temetés		Mgtul.
34	Elhagyatva		250.—
35	Forradalmi jelenet		250.—
36	Bánat		Mgtul.
37	Kikötő a Dunán		Mgtul.
38	Öltözködő nő	aquarell	400.—
39	Kreol akt	tempera	300.—
40	Feketeruhás nő	tempera	250.—
41	Fürdőzés	pasztel	250.—
42	Olvasó nő		400.—
43	Párisi külváros télen		400.—
44	Tórészlet egy párisi parkban		250.—
45	Fürdőzők		250.—
46	Behavazott táj		250.—
47	Piroskalapos leány		200.—
48	Csendélet I.		250.—
49	Csendélet II.		250.—
50	Csendélet III.		250.—
51	Arabeszk		250.—
52	L'art pour l'art		Mgtul.
53	Szin kompozició		Mgtul.
54	Hajnal		250.—
55	Mosakodó nő		250.—
56	Horgászok a Szajnán		250.—

Pesti Napló 1932. II. 7.

Csarepas István

1932. **PESTI NAPLÓ** II. 7

— **Nemzeti Szalón.** A *Nemzeti Szalón* vasárnap megnyíló csoportkiállításának *Cserepes* István kollekciója ad különösebb jelentőséget. Ez a fiatal, tehetséges művész, akinek biztató kibontakozását már két év előtt elismeréssel kísérte a kritika, most párizsi tanulmányútjának eredményeiről számol be. A párizsi tartózkodás előnyös hatással volt fejlődésére. Az egykori Csók-tanítvány jóreszt kiszabadult mesterének szuggesztív hatása alól, előadása sokkal öntudatosabbá vált, művészi skálája kulturáltabb és árnyaltabb lett a ösztönösen megnyilatkozó »franciás« finomságai — delikát színharmóniái és játékos formaritmusai — még több gazdagságot nyertek. A tisztán festői kifejezéshez még inkább idegen impulzusokon keresztül jut el, ezért változatossága itt a benső egység rovására megy. Egyénisége határozottabban üti rá bélyegét grafikai természetű dolgaira, amelyek közt meglepően kész, érett és értékes darabok akadnak. *Gedőné Lukács* Anna modern törekvései legérdekesebben mutatkoznak meg portréin, főkép lehiggadt ízlésre való, erőteljes *Önarcképén*. Első jelentkezése mindenesetre komoly várakozást kelt további fejlődése iránt. *W. Majerszky* Róbert artisztikus városképei és templomtervei gazdag fantáziáról, a történelmi stílusokat maiból formanyelvre átíró speciális architektustehetségről tanuskodnak. *Jancsek* Antal rendkívül vegyes, sokféle hatást mutató anyagából néhány rajzos előadású, kisebb figurálisa érdemel figyelmet. *Csejtei* Ferenc apró színfoltokkal zsúfolt, »stilizált« képei a húsz év előtti Jugend-stílus szellemében fogantak. *Kőrössy* Vilmos édeskés tájképei, bizonyos iskolás készségen túl, alig árulnak el valamit festőjük muvészi hivatottságából. —*io.*

8.o.u.932.II.1.

Cserepes István

8.o.u. 932.II.7

KÉPZŐMŰVÉSZET

Nemzeti Szalon

Az Erzsébet-tér kiállító szalonjának kissé vegyes összeválogatású csoportárlatán kétségtelenül *Cserepes* István a legérdekesebb és legjelentékenyebb művész. Igazi hivatottság hagyatta ott vele nehéz iparát s első jelentkezésekor már komoly figyelem fogadta erős dekorativ hajlandóságát és érdekes kulturáját. Azóta Páris adott számára új formát és új impuzusokat. Uj és hasonlóképpen tehetséges ember *Jancsek* Antal, aki kölönös hajlandósággal apró figuraesoportok mozgalmassága iránt, komoly festői kvalitásokat egyesít egészséges és jóizű derűvel. *Lukács* Anna néhány portré kísérletein és genre tanulmányán. Régebbi generáció embere Cs. *Joachim* Ferenc, aki enyhe szentimentalizmussal lát embert és virágot. *Körössy* Vilmos obligát természetlátást közvetít jó rajztudással és egyszerű festői eszközökkel. Egy kis aktja figyelmetkeltő. W. *Majerszky* Róbert egész teremre való kis képe gondos ábrázolása sok építészeti motivumoknak.

Bálint Lajos.

Cserepes István

PH.932.II.7

— **A Nemzeti Szalon tárlata.** A Nemzeti Szalon egy igazi, uj tehetséget mutat be mostani kiállitásán. *Cserepes István*, a tárlat legjelentékenyebb kiállitója, fiatal festő, aki a kovácsmesterségről tért át a festőművészetre, az autodidaktából ma már csak a befolyásolhatóság és ideoda tapogatódzás maradt meg benne, mert hiszen kitanulta a Képzőművészeti Főiskolát és Párizst is megjárta. Mint minden fiatal festőn, Cserepes Istvánon is fölfedhetők a párizsi impressziók, más képein viszont mesterének, Csók Istvánnak hatása érezhető. Tud azonban a maga nyelvén is beszélni. Figurális vásznain egyelőre még ott a kezdetlegesség (főként amikor szimbolikus látomásokat fest, amelyek olyan idegenek tőle, mint a magyar televénytől az orchidea), erőssége a tájkép. — ez a fiatal festő, ha teljesen megtanul önmagára hallgatni, néhány éven belül egyike lesz legjelentősebb tájművészeinknek. Már most is látunk tőle néhány, markáns erővel összefogott és kitünő természetlátással megelevenitett tájat. Különösen dunai képein érezni az átélés őszinteségét, talán ő lesz az a festő, aki a budapesti Duna különös szin és hangulatskáláját meg tudja végre szólaltatni. Párizsi vásznain is sok szépet igér: a Parc de Montsouris. néhány szajnaparti részlet: csupa frisseség és párizsi levegő. Cserepes István mellett *Jancsek Antal* figuracsoportos képei. *Cs. Joachim Ferenc* festményei, *W. Majerszky Róbert* egész teremre való képei, *Lukács Anna* portréi vonják magukra a figyelmet. *(x.)*

PH.932.II.7.

Cserepes István

— **A Nemzeti Szalon tárlata.** A Nemzeti Szalon egy igazi, uj tehetséget mutat be mostani kiállításán. *Cserepes István*, a tárlat legjelentékenyebb kiállitója, fiatal festő, aki a kovácsmesterségről tért át a festőművészetre, az autodidaktából ma már csak a befolyásolhatóság és ideoda tapogatódzás maradt meg benne, mert hiszen kitanulta a Képzőművészeti Főiskolát és Párizst is megjárta. Mint minden fiatal festőn, Cserepes Istvánon is föllelhetők a párizsi impressziók, más képein viszont mesterének, Csók Istvánnak hatása érezhető. Tud azonban a maga nyelvén is beszélni. Figurális vásznain egyelőre még ott a kezdetlegesség (főként amikor szimbolikus látomásokat fest, amelyek olyan idegenek tőle, mint a magyar televénytől az orchidea), erőssége a tájkép. — ez a fiatal festő, ha teljesen megtanul önmagára hallgatni, néhány éven belül egyike lesz legjelentősebb tájművészeinknek. Már most is látunk tőle néhány, markáns erővel összefogott és kitünő természetlátással megelevenitett tájat. Különösen dunai képein érezni az átélés őszinteségét, talán ő lesz az a festő, aki a budapesti Duna különös szin és hangulatskáláját meg tudja végre szólaltatni. Párizsi vásznain is sok szépet igér: a Parc de Montsouris, néhány szajnaparti részlet: csupa frisseség és párizsi levegő. Cserepes István mellett *Jancsek Antal* figuracsoportos képei. *Cs. Joachim Ferenc* festményei, *W. Majerszky Róbert* egész teremre való képei, *Lukács Anna* portréi vonják magukra a figyelmet. *(x.)*

PH. 932 - II. 7

PH.932.II.7.

Cserepes István

— **Kiállítás a Szalónban.** Budapesten átlag hetenkint egy ismeretlen festő bukkan fel, aki mingyárt kollektív kiállítással lép a közönség elé. Örvendetes volna ez a művész-túltengés, ha nem éppen a művészet volna az, ahol minden, ami egy bizonyos jóindulatú esztétikai színvonal alatt van, — *túltermelésnek* számít. Nehéz halhatatlanságot jósolni azoknak is, akik most vesznek részt a *Nemzeti Szalón* új kiállításán. Kimagaslóan legtehetségesebb közöttük *Cserepes* István, a kovácslegényből lett piktor. Alapozás nélkül fest fehér vászonra, papírra és gipszre. Apró élénk színfoltokkal erős ellentéteket keres. Tájképei és csendéletei sokkal készebbek, mint figurálisai. Az aktrajzolásban sok hibát követ el. *Jancsek* Antal nem nagyvonalú, de szórakoztató, tehetséges festő. *W. Majerszky* Róbert épületeket fest. Dr. *Gedőné Lukács* Anna érdekesen látja meg témáit. *Csejtei* Ferencnek és *Körösy* Vilmosnak nem jósolhatunk szebb jövőt. *(s. f.)*

Est 932.II.7.

Est, 932. II. 7

Pest. Napló 1937 IV. 4

Egy fiatal festő érdekes proletármúzeumot őriz a Józsefvárosban

Lakatosműhelytől a 3000 pengős ösztöndíjig — Cserepes István Buddhával és Bartókkal barátkozik — Néprajzi gyüjtés a Teleki téren — A művész remeteélete

(Saját tudósítónktól.) Néhány esztendővel ezelőtt alacsony, mongolosarcú, csendes fiatalember jelentkezett a Képzőművészeti Főiskola felvételi vizsgájára. A neve *Cserepes* István, foglalkozása, gyárimunkás, lakatossegéd, aki addig csak időtöltésből, saját szórakoztatására rajzolgatott. Angyalföldi fiú volt, aki jól ismerte a Váci út környékének szigorú, kemény életét s képeinek égi felhőin ugyanolyan kormos szürke fátyol lengett, mint ami azon a vidéken az emberek egész életét beborítja. Már jónéhány esztendeje rajzolt, dolgozott az ecsettel, de pénz nélkül nem akart nekifogni a szabad művészi pályafutásnak. Napi tizenhat órát a gyárban töltött, élt kenyéren meg vízen, többi pénzét festékre, vászonra költötte. Meg könyvekre. Először Nick Carterre, Fantomasra, aztán Jókai jött. Jókai után váratlanul, mint kitörő vihar, a csodálatos, az értbetetlenül nagy és szent *Dosztojevszkij*, az oroszok, a norvégek, *Hamsun* és így az egész világirodalom. *Hat-, hétmillió korona* volt a fiatal ember zsebében, amikor beiratkozott a Képzőművészeti Főiskolára, ahol *Vászary* keze alá került. Ennek a pénznek elégnek kellett lennie az indulás három-négy esztendejére. Elég is volt. A másodéves fiatal festő reggel hétkor már benn van a tanteremben és este nyolcig dolgozik. Ezután kiállít egy kollektív sorozatot képeiből az Ernst-Múzeumban. A kritika felfedezi benne a nagytehetségű művészt.

Párizs

Háromezerpengős állami ösztöndíjat kap. Kimegy, kirohan Párizsba tízezer francia szó tudásával. Igen, pont *tízezer szót* tudott. Nyelvtant semmit, arra nem jutott türelme, de betűről betűre kitanulta azt a kis francia szótárt, amelyet néhány fillérért vásárolt. Egy évig élt Párizsban.

— De a városból — mondja — nem láttam semmit. Nem is érdekelt engem Párizs. *Engem csak a festés érdekelt, meg a múzeumok.* Ha lehetett volna, éjjelre is bezáratom magam a Louvreba. Délelőtt múzeumban voltam, délután dolgoztam. Legalább ötvenszer egymásután megfestettem a Notre-Damenál a Szajnát. Legjobb barátaim a japánok voltak, a négerek, kínaiak. Becsületes, hívő és tiszta emberek, — mondja keményen — micsoda magasságban állnak Európa fölött, Uramisten . . .

Egy kézmozdulattal körülmutat a műteremben, ahol vagyunk. A polcokon *legalább két tucat Buddha ül* szép nyugalmas sorban. Patinazöld, alabástromsárga, téglavörös kicsi és nagy Buddhák. *Cserepes* István remeteéletének csendes társai.

— Ezeket tőlük kaptam, japán, kínai barátaimtól Párizsban. Egyedül ezek emlékeztetnek párizsi napjaimra. Őket nézem az emberek hazug arca helyett.

Egy modern remete vallomásai

— Beszéljünk őszintén — mondom. — Önnek az indulás első kemény évei után szép sikerekben volt része. Amikor Párizsból hazajött, *egyszerűen elbújt az emberek elől.* Állítólag hónapokig nem mozdult ki a műterméből és embert nem engedett közel a képeihez. Aztán *valami baltás botrányról* is beszéltek.

— Igaz — feleli nyugodtan. — Nem voltam kíváncsi senkire és csak néhány régi barátommal tartottam fenn az érintkezést. Nem hónapokig, évekig nem mentem emberek közé. De ezalatt az idő alatt, ha kissé szerénytelenül is hangzik, megcsináltam a világ első és egyetlen *proletármúzeumát*, amelyet, ha meghalok, az állam fog örökölni.

Belémkapaszkodik és az egyik alacsony ajtónyílásnál félrehúzza a rongyszőnyeget. A világos, nagy műteremablakokon keresztül besüt a tavaszi napfény. Az arany pászmák vitrinekre, üvegfedelű dobozokra hullanak, régi pénzek, domborművek, kerámiák, színes, primitív-bájú cseréptálak, korsók rengetegére.

— Nyolc évig gyüjtögettem — mondja boldogan. — Kérem én napi *harminc fillérből is megélek.* Nekem egy pohár tej, egy darab kenyér teljesen elég. Én ha egy képemet eladtam, akkor ebbe a múzeumba vettem valami szép darabot. Bolondnak fognak tartani, mert azt mondják: itt van egy éhes lakatossegéd-festő, akinek télen ágyába folyt a hólé, a lába félig megfagyott és mégis, ha egy pengője van, kirohan a Teleki térre kincsek után kutatni. Igen, én a Teleki térről szereztem be múzeumom anyagának nagyrészét. Látja ezt a kétszázéves, szúette, öreg ládát? Olyan monumentális, mint egy egyiptomi piramis. Darabokban hoztam haza, napokig főztem, lúgoztam, sikáltam, enyveztem, mire újra feltámadt igazi formájában. Ez az igaz folklore. Egy paraszti cseréptányér ornamensének szépsége tucat festőt zsebrevág. Bevallom, *elidegenedtem Michelangelótól, a tökéletestől, a magasabbrendű széptől* és csak a születő, drága, primitív szép előtt esem térdre.

Kis vasserpenyőket emel hímes tojásként. A fekete, horganyos vaslemezek alján indák szaladnak egymásbafonódva s finom kis díszítmények futnak a peremen.

— *Ismeretlen paraszti kovácsmunka,* — mondja csendesen. — De nézze meg ezeket az ornamenseket. Tudja hol akadtam ősükre? A Nemzeti Múzeumban *a honfoglaláskorabeli hun és avar lovaskengyelek* díszítéseinél.

Bartók és Debussy a 3 pengős verklin

A »*múzeum*« eredetileg valami raktárféle volt. Amikor kivette havi harminc pengőért, a helyiség csak egyetlen nagy hombárból állt. Nekiállt és átépítette téglával, gerendás szép parasztszobamennyezettel *ötszobás múzeummá.* Emelete is van, falépcső fut fel meredeken. Itt van a háló, a könyvtár és a »zeneszoba«.

A zeneszoba. A világ legfurcsább zeneszobája ez. A fal mellett tömör vasrudakkal megerősítve egy óriási, hárfaszerű, húros szerkezet lapul.

— Egy verklinek a húrozata — mondja *Cserepes* István. — Három pengőért vásároltam kint a Teleki téren. Itthon kifisztítottam és felhangoltam.

— Felhangoltat

— Igen. *Csak úgy találomra,* mert bizony nem ismertem én soha semmi muzsikát. Kótát sem. Aztán vettem néhány kaucsuk ujjhegyet, amivel a gitározók is játszanak és elkezdtem keresgélni a hangokat. Állítólag jó hallásom van, kis angyalföldi »srác« koromban első hallás után fütyörésztem a slágereket. Most is ment a dolog. Népdalokat játszottam és eljárogattam hangversenyekre. Főleg *Bartók-* és *Kodály* művekhez.

Öt ujját a húrokra fekteti, másik tenyerét hangfogónak használja. Az instrumentum tiszta zengéssel belekezd *Bartók* melódiáiba. Majdnem tökéletesen adja vissza a dallam minden zengését, finomságát, erejét. Utána *Debussynél* ugyanez a bámulatos tiszta zengés tölti be a zugokat.

— Mennyi idő alatt tanul meg egy-egy darabot?

— *Három, négy hónap.* Bartók elementáris, Debussy nehezebb az én vastag ujjaimnak. És a kezemmel különben is kis baj van. Néhány éve elhatároztam, hogy szobrokat faragok. Volt pénzem, megvettem kétévi takarékoskodásomon összezsugorgatott hatvan pengőmért egy lebontott ház kőanyagát. Féltem, hogyha itt dolgozom, valami bután elpattanó szilánk kárt csinál a múzeumomban, hát kint faragtam az udvaron a köveket. Kegyetlen, kemény tél volt. Bizony a fagy tönkretette az ujjaimat.

Halak, madarak, boldogság

— Én pontosan fizetem a házbért, — mondja. — De egyszer megszorultam és ki akartak lakoltatni. Akkor megfogadtam, hogy *innen élve nem megyek el* Szétrombolom baltával a gyüjteményemet és utána megölöm magamat is. Hálistennek nem került erre sor. Most nincs baj és én az emberek nélkül is boldogan élek. Nézze meg a madaraimat is. A halaimat.

Átmegyünk az utolsó kis szobába, ahol a madarak és a halak laknak. Seregélyek, kanárik, stiglicek kis kalickákban. Van itt egy ügyes kis feketerigó, teljesen szabad madár. Kalickájának mindig nyitva az ajtaja, elmehet, kiszállhat ,ahogy akar. Hát él is a szabadsággal, *elkószál egy-egy órára, aztán visszajön.* Amikor először berepült az ablakon, egyenesen a kezemre szállott, — mondja *Cserepes* István. — Talán megérezte, hogy én itt ebben az elzárt múzeumban *már nem is tartozom az emberekhez.* Tőlem nem kell félnie . . .

A halak, amikor ujját a víz felé dugja, egyszerre vidáman igyekeznek felfelé. És ne tsék nevetni, *mintha táncolnának is.* Fickándozva csillantják meg a gyengézöld moszatok között a vizet. Az ablakpárkányon kövér öreg Buddha mered kíváncsian előre. Ő is a halakat nézi. És a mosolya ugyanolyan boldog, tárgytalan, mint ennek a fiatal festőnek, aki a víz fölé hajolva suttog, játszik a halaival.

Ez a riport egy boldog emberről szól. Aki boldog tud lenni, mert kizárja fiatal életéből az uccát, az időt és a napokat. Nincs naptárja és nem ketyeg intő óra a lakása falán. Vajjon hány ember van, aki irigyli őt. Akinek csak pénze van, csak asszonya van, csak gyermeke van, de bátorsága nincs, hogy elhagyjon mindent és boldog legyen a halak és a madarak között.

Gy. L.

szólóénekes lettem templomi kórusban és e
nagyon szegényke apám tekintélye is megn
Hagyták keresni a kiskereskedőt, a nagyke
kedők.

Olyan hírem kerekedett, hogy instruktor
is megfogadtak a csintalanabb iskolatárs
mellé, tanulnom kellett velük, majd sétára gy
töttem őket és promenádoztunk a város és szi
sétányokon.

Ezt mind-mind az énekhangomnak kös
hettem, megkülönböztetett legényke voltam
gyerekek között, magyar dolgozataimra mi
egyest kaptam, íróhajlandóságaimról is szál
gott már a mende-monda. Annyi igazság vo
zűrzavaros fészkelődésben, hogy a rámhagyi
meséket, amikkel odahaza traktáltak a kis cs
dek, elegyítettem az új regékkel, amiket má
találtam ki.

Instruktori sikereimnek is az volt tulaj
képpen az egyik titkossága, hogy türelmetlen
garázdaságra vágyó tanítványaimat végül
meséimmel lefogtam, csöndesítettem.

Pedagógia után, magamra maradtam é
volt az egyik gyönyörűségem, hogy össze-vi
énekelgettem, frissen burjánzó meséimet is e
loltam, csengett a csengettyűhangom, száll
tündérek felé, akiket elgondoltam, csattogtan
ormok magasában és vonult az énekhan
amerre a daliák meneteltek.

Zengtem a diadalt, busongást, éjféli k
tetiességeket, derék ajándékom volt az ének
gom, melynek nagyobb eseményei még várako

A séta a városban, a szigeti geszteny
alatt, négy-hat gyerek előttem, mellettem,
kicsit ünnepélyes különösség volt. Feltűnt
amerre mentünk, nyájvezető szerepemet na
tudtam, társaimat, amennyire lehetett, magam
igazítottam, rendes menetelésre ösztökéltem,
az egyik, a Dezső lázadozó természetű volt.

Ha emberekkel kerültünk szembe, akik figyeltek minket, Dezső azért is kiugrott a csoportból, egylábon szökdécselt, erre meg arra, a kabátjánál fogva kellett visszarántanom magam mellé, harc volt ez, egylábán bukdácsolt a tekintélyem, amelyet mérgesen oltalmaztam. Nem is volt séta számomra ez a szégyenkezéstől riadozó résenállás és nem sejthettem, milyen bonyodalmasságokkal találkozom majd promenádjaimon.

Vége volt a nyárnak, a vakációnak és újra kezemre fűzték a gyerekeket.

Vadgesztenyefák hagyigáltak bennünket, amerre mentünk, potyogtak alá, reánk a friss barna gesztenyék, szagos volt a sétány, a kertek felől lángoltak a piros virágok és fekete ruhában, szorosra fonódott rajban, jöttek a zárdanövendékek.

Máskor is elhaladtunk egymás mellett, a lánykák elsorjáztak, észre se vettem őket, de most valami történt velem.

Két zöld szem megnyitott nagy kerekséggel tekintett reám, fogvatartott, fehér volt a leányka arca, bodrosodott körülötte szőke haja, bánatosnak látszott a fekete ruha szomorúságában.

Dezső illedelmes volt és ijedt szívemmel egyedül maradtam.

Valami megfájdult rajtam, ahogy a leányka tekintetét magamra vettem, zöld sugárzását megcsodáltam, fehér arcán rajta akadtam és olyasfajta érzés mozdult rajtam, mint amikor a mese arrébb fordul, már az enyémmel találkozom és senki nem tudhatta, mi az, ha énekes kedvem megbuzdult és elzsákmányoltan csengettem titkaimat.

Nem értettem, miért olyan szomorú a leányka, mindig komoly az arca, zöld szeme kitágultan, rebbenés nélkül csak megáll rajtam, elébe kerültem, most már gyakrabban. Megfigyeltem, merre sétálnak a zárdanövendékek s a gyerekekkel en is arra igyekeztem.

Regével, szigorral, törekvő társalgással juhászítottam csapatomat, a csintalanságukat nagyjában meg is fegyelmeztem, csak Dezső revoltált, valami szimatja lehetett, hogy éppen a zárdanövendékek előtt akarnám a rendes elvonulást. De-

Sütött a holdvilág, a zárdakapu elé értem, hangos, lármás nevetés riasztott meg hirtelen.

A mélységes csöndben hihetetlenül hahotázott a nevetés.

Odabentről hangzott.

Rátapadtam a megvasalt nagy kapura, figyeltem, füleltem és oda vonzottam gyerekéletem próbájához, benéztem a kulcslyukon. Szemem rajta a résen és bizonyos, hogy a lelkem is nézte, ami elém tárult.

Csöves kukoricahegyek magaslatain apácák ültek és nem voltak némák. Lejjebb, a kukoricaözön völgyeiben a zárdanövendékek fürgélkedtek és nem voltak bánatosak.

A kapu polcain petróleumlámpák égtek és a nagy világosságban izzott, halmokban habzott a frissen fosztott sárga kukorica.

Az apácák, akiket én mindig moccanástalanul egyformának láttam, most a sárga ragyogásban megnyurgultak, hajladoztak, mindig összekulcsolt kezük szétnyílt, csöves kukoricát lóbáltak és pajzánul célozva a növendékeket hagyigálták.

A leánykák, apácák nevettek.

Robbant a kacaj, csattant a vidámság és ebben az ujjongásban megláttam a leánykát, akit a kulcslyukra rátapadt szememmel, fosztást, rajlást és mindent elérő tekintetemmel, egyedül kerestem.

Ott ült a hántott kukorica aranyában, leomló hajának arany zuhatagával, fehér arca kipirosodott, zöld szeme kigyúlt, gyíkcikázással villant rajta az öröm és önfeledten, ki nem elégülő ízleléssel, csak nevetett, nevetett.

Ez, ez volt az igazi arca a másik arc mögött, ettől rezzentem meg, ha körülvonta is magát komolykodással, szomorúsággal, tudatlan szívem ezért a leánykáért dobbant és ráfonódva a hideg kapura, súgtam a gyönyörűséget. Hozzá? Magamnak? Megérkezett vágyakból fölmerülő kinek?

— Kedves...

— Szeretlek...

— Ugy-e, nem fáj semmi?...

— Nem vagy árva, mostoha...

— Nevess, kedves nevess...

P.N. IV/4 937

CSEREPES ISTVÁN festőművész, szobrász

Született 1901-ben Budapesten. 1926-ban a Képzőművészeti főiskolán Csók István tanítványa lett. 1929-ben mutatkozott be pasztell képeivel az Ernst-Muzeumban. 1930-ban állami ösztöndíjjal Párisba ment, ahol 1931-ben gyüjteményes kiállítást rendezett. 1935-ben állami pasztell díjat kapott. 1937-ben a Párisi Világkiállításon, mint ötvös bronz érmet, 1939-ben a New-Yorki Világkiállításon, mint ötvös elismerő oklevelet, 1940-ben a Szinyei Merse Pál Társaság Beczkói Biró díját, 1939, 1940, 1941 és 1943-ban Balatoni ösztöndíjat. Több kiállítása volt az Ernst-Múzeumban, Nemzeti Szalónban, számos képe van az Orsz. Magyar Szépművészeti Múzeumban, Fővárosi Képtárban, hazai és külföldi magángyüjteményekben. A szobrászatot a festészettel párhuzamosan müveli. Ezideig mint szobrász ritkán szerepelt, ez az első gyüjteményes bemutatkozása.

1/a Kovács (1935) kő 2500
2/a Halott Krisztus feje (1935) kő 1200
3/a Proletárasszony gyermekéve (1935) kő 2500
4/a Munkásasszony (1935) kő 2000
5/a Fázó nő (1935) kő 1500
Terrakottában 1000
6/a Szenvedők (1935) kő 1800
Terrakottában 1200
7/a Gond (1935) kő 1500
Terrakottában 1000
8/a Alvó (1935) kő 1500
Terrakottában 1200
9/a Hajléktalan (1935) kő 1000
Terrakottában 800
10/a Fájdalom (1935) kő 1000
Terrakottában 1200
11/a Női torzó (1943) kő 2500
12/a Gyermek síremlék domborműve, Terr. 1000
13/a Fáradt kovács (1935) Terrakotta 800
14/a Munkáspár (1935) Terrakotta 300
15/a Madarak (épületdísz) (1935) Terrakotta 600
16/a Galamb (épületdísz) (1935) Terrakotta 500
17/a Ostermelő (1935) bazalt kő 1000
Terrakottában 600
18/a Szobrász és modell (1944) Terrakotta 500
19/a Anyaság (1934) Terrakotta 500
20/a Vénusz (1929) Terr. 500
21/a Szopósgyermek (1932) Terrakotta 500
22/a Torzó (1943) Terrakotta 600
23/a Szeretet (1944) Terrakotta 700
24/a A Munka lelke (1932) Terrakotta 500
25/a Fiatal leány feje (1932) Terrakotta 800
26/a—29/a Plakettek Terrakotta 50
30/a Női akt, Terrakotta 150
31/a—33/a Plakettek Terrakotta 50
34/a Női akt, Terrakotta 120

Vitrinben

35/a Plakett Terrakotta 50
36/a Plakett „ 100
37/a Női fej „ 150
38/a Fej „ 180
39/a Plakett „ 50
40/a Plakett bronz 75
41/a Plakett „ 75
42/a Nő korsóval I.—II „ 200
43/a Pihenő kovács, Terr. 180
44/a Nő korsóval II. bronz 200
45/a Plakett „ 75
46/a Plakett „ 75
47/a Torzó bronzban 500
48/a Plakett Terrakotta 75
49/a Női arckép „ 150
50/a Plakett „ 100
51/a Anya gyermekével Terrakotta 200
52/a—56/a Plakett, Terr. 50
57/a Önarckép „ 250
58/a—59/a Plakett „ 50
60/a Szopós gyermek Terrakotta 250
61/a—62/a Plakett, Terr. 50
63a Lovas „ 120
64/a Kohómunkás Terrakotta 250
65/a Kikötőmunkások Terrakotta 150
66/a Kis torzó „ 400
67/a—73/a Tanulmányrajzok drb-ja 250

A plakettek, domborművek és szobrok fémben 50—100%-kal drágábbak.

A KATALÓGUS ÁRA 80 FILLÉR

F. k.: Krivátsy-Szűts György Springer-nyomda

MEGHÍVÓ

A Magyar Képzőművészek Szabad Szervezete meghívja kiállítóhelyiségében, Andrássy-út 69 rendezett kiállítására, amelyen Cserepes István, Kondor György, Schnitzler József mártirhalált halt festőművészek műveit mutatja be.

A kiállítás május 16-án, 11 órakor nyílik meg

1948

Megtekinthető május 25-ig,
naponta 10—3 óráig, vasárnap 10—2 óráig

BUDAPEST 1948 MAJ 13 Hb 62 Hb

8 FILLÉR

Dr. Dutka Mária

Bp.VII. Rákoczy- u 54.

Rutary Imre fer.
nagybányai
a [illegible] [illegible] [illegible]
kes [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

4854.48. — Független-nyomda, Budapest.

31. Ülő akt. (Aquarell) . . . . . 150.—
32. Csendélet. (Ecsetrajz) . . . . . 80.—
33. Hóolvadás. (Pasztell) . . . . . 120.—
34. Fürdőzők. (Pasztell) . . . . . 120.—
35. Angyalföldi táj. (Pasztell) . . . . . 120.—

Ernst Múzeum kiállításai
CXI. (1930.)

ELSŐ TEREM.

– part, o virt, + ecsetr., o monotypia

Cserepes István grafikája.

1.	Virágcsendélet. (Monotypia)	100.—
2.	Tél a Tabánban. (Pasztell)	120.—
3.	Fésülködő. (Pasztell)	120.—
4.	Gellért-tér. (Pasztell)	120.—
5.	Nyugati pályaudvar. (Pasztell)	250.—
6.	Akt. (Ecsetrajz)	100.—
7.	Téli hangulat. (Pasztell)	120.—
8.	Budha csendélet. (Pasztell)	100.—
9.	Lágymányosi táj. (Ecsetrajz)	120.—
10.	Kikötő. (Aquarell)	120.—
11.	Naplemente. (Pasztell)	120.—
12.	Pályaudvar. Pasztell))	120.—
13.	Női profil. (Pasztell)	250.—
14.	Hangverseny a szabadban. (Olajfestmény)	250.—
15.	Duna. (Pasztell)	120.—
16.	Naplemente a külvárosban. (Pasztell)	120.—
17.	Horgászok. (Aquarell)	120.—
18.	Rakodópart. (Aquarell)	120.—
19.	Beérkező vonat. (Pasztell)	150.—
20.	~~Virágcsendélet. (Pasztell)~~	120.—
21.	Ferenc József-hid. (Pasztell)	120.—
22.	Női fej. (Ecsetrajz)	120.—
23.	Naplemente a Lágymányoson. (Aquarell)	120.—
24.	Horthy Miklós-tér. (Pasztell)	120.—
25.	Virágcsendélet. (Pasztell)	120.—
26.	Budai Dunapart. (Pasztell)	150.—
27.	Gyárak. (Olajfestmény)	250.—
28.	Naplemente a Dunán. (Ecsetrajz)	120.—
29.	Csendélet a szabadban. (Monotypia)	120.—
30.	Sashegy télen. (Pasztell)	120.—

ÖTÖDIK TEREM.

Belányi Viktor szines rajzai.

99. Halál és a nő . . . . . 160.—
100. Lovas és a nő . . . . . 120.—
101. Mámor . . . . . 120.—
102. Érett gyümölcsök . . . . . 250.—
103. Két nő . . . . . 120.—
104. Vigasz . . . . . 120.—
105. Aggódás . . . . . 250.—
106. Nő virággal . . . . . 120.—
107. Két akt . . . . . 120.—
108. Virágcsendélet gyümölccsel . . . . . 250.—
109. Nő . . . . . 120.—
110. Hódolás . . . . . 120.—
111. Postagalamb . . . . . 120.—
112. Akt gyümölccsel . . . . . 250.—
113. Ébredés . . . . . 120.—
114. Szerelem . . . . . 250.—
115. Szöktetés . . . . . 120.—
116. Virágcsendélet . . . . . 250.—
117. Kompozició . . . . . 120.—
118. Csipkekendő . . . . . 250.—

Kaszás Miklós szobra.

119. Női fej . . . . . 500.—

Trust 1930

NEGYEDIK TEREM.

Cserepes István olajfestményei.

69. Téli kikötő . . . . . 500.—
70. Gellért-tér . . . . . 800.—
71. Tél a Zuglóban . . . . . 450.—
72. Tél a falun . . . . . 500.—
73. Külváros . . . . . 250.—
74. Virágcsendélet I. - III . . . . . 400.—
75. Rakodópart . . . . . 400.—
76. Álom I . . . . . 700.—
77. Tél a Gellérthegyen . . . . . 600.—
78. Tavasz . . . . . 400.—
79. ~~Virágcsendélet II.~~ . . . . . 400.—
80. Tél a külvárosban. Magántulajdon.
81. Pihenő akt . . . . . 600.—
82. Japán csendélet . . . . . 450.—
83. Szegfük . . . . . 450.—
84. Őszi rózsák . . . . . 700.—
85. Szilvás csendélet . . . . . 350.—
86. ~~Virágcsendélet III. (Pasztell)~~ . . . . . 250.—
87. Téli sport . . . . . 250.—
88. Hóolvadás . . . . . 800.—
89. Fürdőzők II . . . . . 500.—
90. Téli hangulat . . . . . 450.—
91. ~~Virágcsendélet IV.~~ . . . . . 400.—
92. Tél a Sashegyen . . . . . 600.—

még kettő a túlold. bekerídve

Kaszás Miklós kőszobrai.

93. Merengés . . . . . 400.—
94. Meduza . . . . . 500.—
95. Álmodozás . . . . . 400.—
96. Tékozló fiu . . . . . 600.—
97. Álom . . . . . 500.—
98. Ifigénia . . . . . 300.—

ÖTÖDIK TEREM.

Cserepes István pasztelljei.

65. Fürdőzők a Népszigeten ..... 100.—
66. Kavicskirakó a Dunán ..... 100.—
67. Egy cserép virág ..... 80.—
68. Korcsolyázók ..... 100.—
69. Kikötő II. ..... 100.—
70. Mosakodó nő ..... 120.—
71. Tél a Gellérthegyen ..... 200.—
72. Lágymányos télen ..... 80.—
73. Kilátás a Gellért-hegyről I. ..... 100.—
74. Duna II. ..... 120.—
75. Öltözködő nők ..... 120.—
76. Halászok ..... 100.—
77. Majális a Népszigeten ..... 120.—
78. Virág vázában ..... 80.—
79. A Népsziget alvége ..... 100.—
80. Őszi hangulat a Dunán ..... 100.—
81. Gólya-utca ..... 120.—
82. Téli hegyoldal ..... 100.—
83. Őszi hangulat a Ferencvárcsban ..... 100.—
84. Külváros ..... 100.—
85. Kilátás a Rózsadombra ..... 100.—
86. Mosakodás ..... 120.—
87. Őszi hangulat ..... 100.—
88. Tél a régi lóversenytéren ..... 100.—
89. Téli hangulat ..... 100.—
90. Hidak ..... 120.—
91. Téli táj I. ..... 100.—
92. Vasut ..... 100.—

Ernst Múzeum kiállításai

C III. (1929.)

HATODIK TEREM.

Nagy Imre grafikája.

93.	Önarckép	80.—
94.	Székely góbé	80.—
95.	Tanulmányfej	80.—
96.	Zsögöd	120.—
97.	Önarckép	100.—
98.	Édesanyám	120.—
99.	Anyám	80.—
100.	Csudálkozó	80.—
101.	Székely ember	80.—
102.	Cigány	150.—
103.	Cigányfiu	80.—
104.	Kis fiu	60.—
105.	Vak (fametszet)	30.—
106.	Tanulmány	80.—
107.	Merengés	100.—
108.	Tájkép	100.—
109.	Tanulmányfej	80.—
110.	Szüleim	200.—
111.	Fürösztés az Oltban	150.—
112.	Önarckép	150.—
113.	Anyám az asztalnál	180.—
114.	Tusnádi szorcs	300.—
115.	Az Olt	100.—
116.	Zsögödi patak	220.—
117.	A zsögödi út	100.—
118.	Csángó leány	100.—
119.	Tusnád	150.—
120.	Falu széle	100.—

Nemzeti Szalon 1941. márc.
93. csop. kiáll.

A kiállított műtárgyak jegyzéke:

CSEREPES ISTVÁN:

1.	Köd a Sió torkolatán, olajtemp.	400.—
2.	Halászhajó a Sión, olajtemp.	400.—
3.	Kilátás a lábdi hegyről, olajtemp.	400.—
4.	Reggel a Balatonon, olajtemp.	400.—
5.	Tihanyi révpart, olajtemp.	400.—
6.	Kilátás a somogyi partra, olajtemp.	400.—
7.	Borongó Balaton, olajtemp.	400.—
8.	Balaton opálszínben, olajtemp.	600.—
9.	Reggeli pára a Balatonon, olajtemp.	600.—
10.	Naplemente a Balatonon, olajtemp.	600.—
14.	Zöld árnyak a Sión, olajtemp.	150.—
15.	Tihany, olajtemp.	400.—
16.	Naplemente, olajtemp.	400.—
17.	Tihanyi móló, olajtemp.	150.—
18.	Balaton Arácsnál, olajtemp.	150.—
19.	Halászhajó, olajtemp.	400.—
21.	Kikötő Siófokon, olajtemp.	150.—
23.	Szántódi part hajóról, vízf.	150.—
24.	Fonyód hajóról, vízf.	150.—
25.	Horizont rózsaszínben, vízf.	150.—
26.	Alkonyat a Balatonon, vízf.	150.—

EGRY JÓZSEF:

28.	Derülés, olajf.	1600.—
29.	Balatoni fények, pasztell	900.—
30.	Nádas, pasztell	900.—

ERDŐS GÉZA:

31.	Horgászok, olajf.	1000.—
32.	Műterem-ház Badacsonyban, olajf.	600.—
33.	Cigányok Tóti határában, olajf.	700.—
34.	Nemesgulácsi házak, olajf.	550.—
35.	Szentgyörgyhegy, olajf.	550.—
36.	Párás napnyugta, olajf.	500.—
38.	Alkony Tomajon, olajf.	350.—
39.	Borulás, olajf.	280.—
40.	Présházak a délutáni napsütésben, olajf.	350.—
41.	Sima víztükör, olajf.	300.—
42.	Kápolna, olajf.	300.—
45.	Tájkép, krétarajz	300.—

ÉLESS ISTVÁN:

47.	Domboldal, vízf.	350.—
48.	Tihanyi udvar, vízf.	150.—
50.	Ablaknál, vízf.	350.—
51.	Pihenő vitorlások, vízf.	100.—
52.	Őszi levelek, vízf.	100.—
55.	Tornácos ház, vízf.	80.—
57.	Füredi részlet, vízf.	120.—
58.	Balaton, vízf.	100.—
60.	Tihanyi utca, vízf.	100.—
61.	Füredi móló, vízf.	100.—
62.	Ökrös szekér, vízf.	100.—
63.	Napnyugta, vízf.	100.—

Előszó.

A balatoni ösztöndíjban részesített festőművészek immár hagyományos kiállításon mutatják be mult esztendei, balatoni munkásságuk eredményét. A szabad természet üde keretében, a Dunántúl bakonyi vidéke, a Badacsony, Tátika, Somló, Szigliget Kisfaludy Sándor költészetében megszépült regényessége közvetlen szemlélettel ihleti a Balaton mentén kutató művészek fogékony lelkét.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr, a m. kir. Balatoni Intéző Bizottság és részben a Balatonfüredi Gyógyhelybizottság együttes áldozatkészsége, tiszta művészeti elgondolása hívta életre a balatoni ösztöndíjakat. A Balatonért rajongó, a balatoni vidék lelkét rokonérzéssel befogadó művészeink évről-évre mint ösztöndíjasok járhatják be a kies vidéket és ott telepedhetnek meg, ahol épen lelkükhöz szól a táj szava.

A Balaton messze földön ismert sok szépsége évtizedek óta számtalan idegent csalt a magyar földre, idegenforgalmi szempontból is igen hálás tehát a Balaton mentén dolgozó művészek munkássága. Megkapó élmény a táj és a tájat megörökítő művész közvetlenül tapasztalt kapcsolata.

A balatoni ösztöndíjak művészeti és idegenforgalmi tekintetben egyaránt áldásos és kamatozó eredményt hoznak, aminek jeles bizonyítéka az idei, szép kiállítás.

Cserepes István festő

A KIÁLLÍTOTT MŰTÁRGYAK JEGYZÉKE

Nemzeti Szalon 1942.
A festő, Balaton. ápr.

I. Festmények

CSEREPES ISTVÁN

1.	A zalai part Siófokról. Olajfestmény	170.—
2.	Ködpára a Balatonon. Olajfestmény	500.—
3.	Kék színben játszó Balaton. Olajfestmény	500.—
4.	Alkonyat Tihanyról. Olajfestmény	500.—
5.	Szőlőhegy Tihanyban. Olajfestmény	500.—
6.	Tihanyi móló. Olajfestmény	500.—
7.	Halászhajó a Sió-öbölben. Olajfestmény	170.—
8.	Alkonyat a Balatonon. Olajfestmény II	350.—
9.	A Balaton Szabadi-Sóstónál. Olajfestmény	350.—
10.	Tihanyi révpart. Olajfestmény	350.—
11.	Kilátás Tihanyból. Olajfestmény	350.—
12.	~~Tihanyi móló. Olajfestmény~~	350.—
13.	A Balaton Siófokról. Olajfestmény	350.—
14.	Megy a hajó Füredre. Olajfestmény	170.—
15.	Köd a Balatonon. Olajfestmény	170.—
16.	Tihanyi hegyek Siófokról. Olajfestmény	170.—
17.	Sió-öböl. Olajfestmény	170.—

II-III

fordít

18. A siói híd. Olajfestmény 350.—
19. Tihanyi rév. Olajfestmény 350.—
20. Kikötő a Sió-öbölben. Olajfestmény 170.—
21. Kotróhajó a Sió-öbölben. Olajfestmény 350.—
22. Dongó a Sió-öbölben. Olajfestmény 170.—
23. Fák a tihanyi parton. Olajfestmény 170.—
24. Halászhajók a hullámzó Balatonon. Pasztell 170.—
25. Hullámtörés. Pasztell 170.—
26. Hullámtörés a köveken. Pasztell 170.—
27. Hazatérő halászhajók. Pasztell 170.—
28. Napnyugta a Balatonon. Vízfestmény 170.—
29. Tihanyi hegyek. Vízfestmény 170.—

EGRY JÓZSEF

30. A badacsony-tomaji öböl. Olajfestmény 1000.—
31. Őszi párás fényben. Olajfestmény 1100.—
32. Esti nap a Balatonon. Olaj-pasztell 1000.—
33. A Gulácsi-hegy. Olaj-pasztell 400.—
34. Halászok. Olaj-pasztell 450.—
35. Móló este. Pasztell 450.—
36. Hajós. Vízfestmény 300.—
37. Seregélyek. Vízfestmény 250.—
38. Vihar. Vízfestmény 250.—
39. Esti fények. Vízfestmény 250.—
40. Halász. Rajz 200.—

HALÁPY JÁNOS

41. Vitorlások. Olajfestmény. mgt.
42. Szegedi Rózáék háza. Olajfestmény 800.—
43. Balatoni borpincénél. Olajfestmény 800.—
44. Tihany látképe. Olajfestmény 800.—
45. Sió a Balaton előtt. Olajfestmény mgt.

megnyva Cserepes István

festőzi szobrász

grafikus

Cserepes István

Eifel torony
Kelet és nyugat
Vázlat egy freskóhoz
Toilette /freskó/
Szajna
Fresco
"
"

Virágvásár, olajf.

1933 Duna kiáll.
Gellért tér télen, olajf,
Kikötő a Dunán, olajf.

1934 KUT kiáll.

Kéményépitők, olaj.temp.

1935 Munkácsy Céh kiáll.
Gond szobor terméskő
Anyaigond, olajf,
Téli táj, olajf.

1935 Aquar és past.festők kiáll.
A Duna, past.
Téli naplemente, past.

1936 KUT kiáll.

Munkásasszony, terméskő

2./
1937 Szkfőv.Képtár és Tört.Müz.ki
Téli táj, olajf,

Nemzeti Szalon

Kézimunkázó menyecske,
Váradzók,
Ejszaka,
Gellértshegy
Kettős akt.
Fürdőzők a lugasban,
Pihenő akt,
Nyugalom
Gellért tér télen.
Havas táj az ablakból
Parc de Montsouris Párisban
Csendélet fekete vázával,
Csendélet kockás teritővel,
Fürdőből kilépő nő
Korcsolyázók
Jardin des Plantes
Tópart
Tavasz a Parc de Montsurisban
Vonat az ablakból
Tünődés egy régi emlék felett
Akt és gyümölcs
Akt kék háttárben
Marne partján
Téli hangulat
Virradat
Akt virággal
Tél,
Akt,
Havazás
Munkás temetés
Elhagyatva,
Forradalmi jelenet
Bánat
Kikötő a Dunán
Öltözködő nő ,viz.
Kreol akt,temp.
Feketeruhás nő temp.
Fürdőzés,pasztel.
Olvasó nő
Párisi külváros télen,
Tórészlet egy párisi parkban
Fürdőzők,
Bahavazott táj,
Piroskalapos leány,
3 drb. Csendélet,
Arabeszk
L art pour l art
Szin kompozició
Hajnal
Mosakodó nő
Horgászok a Szajnán
Akt fátyollal
Virág kék vázában
Akt fekete fátyollal
Virágcsendélet almával
Sétány a ligetben
Akt kompozició
Virágvásár
Párisi park
Virág fekete vázában
Zöldruhás nő

Nemzeti Szalon

Cserepes István.

1927 Tavaszi tárlat.
Müterem részlet, ecsetr.
Szomoru csendélet, olajf.

1927 Aquar és paszt. festők kiáll.
Müterem, ecsetr.
Erdő széle, paszt.
A Duna, paszt.

1927 Tavaszi tárlat.
Müteremsarok, ecsetr.
Müterem részlet, ecsetr.

1928 Tavaszi Szalon.
A hinta ecsétr.
Virágcsendélet, past.
Magyaros csendélet, olajf,
Csendélet szegfüvel, olajf,

1928 Munkácsy Céh kiáll.
Csendélet,

1929 Tavaszi Szalon.
Alkonyat a Dunán. past.
Fürdőzők, olajf.
Tél a Tabánban, past.
Népliget past.
Gyárak a Duna parton.

1930 KUT kiáll.

Munka relief gipsz
Csend relief, gipsz.
Korcsójázók, olajf,

1932 I ső Csendélet kiáll.
Virágcsendélet, temp.
Csendélet fekete vázával, olajf
kockás teritővel, vizf.

1932 Tavaszi Szalon.
Csendélet citrommal, olajf,
Merengés egy régi emlék felett, olajf,
Téli táj, olajf.
Arabeszk, past.
Tavasz Parc Monsinriseban, olajf,

1932 KUT és UME együttes kiáll.

Akt korsóval, mükő
Leányfej, mükő,
Aranycsendélet, olajf,

1932 Csoport kiáll.
Fürdőző nő
Merengő,
Párisi nő,

Cserepes István

Ernst-múzeum csoportkiállításán szerepel

A negyedik teremben *Cserepes* István a formákból hozza ki a színeket s a színekből az álmokat. A színekből a — szívet. Az ő emberi szívét. Azt mondja nekem ez a művész: »A vágyaimat festem!« »Boldog ember!« — mondom neki. »Nem, — feleli — meg szeretnék nősülni, de nem lehet!« Aki egy ilyen gyönyörű *Várandós nő*-t fest, a szent anyaságnak, merengésnek s magábaszállottságnak ezzel az érzékeltető erejével, az értem, ha megakar nősülni. Nagyon szépek a marnementi képei is, azzal a *Piros-sapkás nő*-vel, aki üde formáinak, szinte árnyszerű finomságával tölti be a tájat. Hasonló megjelenítés a *Párizsi nő* s nagyon szuggesztív és érdekes a *Nő a függöny mögött*. Az mindig érdekes, egy nő a függöny mögött. Különösen, ha ilyen meleg színekbe van mártva.

A-Ess 934.T.28

Cserepes István

Esti Vízió
1942. IV. 28.

Balatoni kiállítás

A Nemzeti Szalon most megnyílt kiállításán a Balatoni Intéző Bizottság és a kultuszkormány által adományozott ösztöndíjakban részesült festők mutatják be egyévi munkásságuk eredményét. A kiállításon gazdag változatban elevenedik meg a magyar tenger minden tájszépsége. Látjuk a Balatont ködben, esőben, ragyogó napsütésben, látjuk mint szelíd, mosolygó tavat és mint haragvó tengert. A kiállító művészek közül különösen Cserepes István, Egry József, *Halápy János*, Komjáti Gyula, Rácz Kálmán, Szobotka Imre és Z. Gács György jól átérzett tájképei tolmácsolják szerencsésen az ezerarcú Balaton kimeríthetetlen tájszépségeit. *b. j.*

i v

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

tán: . . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Cserepes István

VIII.

95. CSEREPES ISTVÁN: Csendélet.

Árverési Közlöny

1937. 2. rk. 17.

113. DECKER, GEORG: Tábornok képmása.

Cserepes István

Cserepes István: Hóolvadás

Hid 1942. júl. 15.
(A Corvin új kiállítása.)

has been given serves the purpose of the hearty assistance America has given to her Magyar children in the way of making them proud of their Magyar origin and giving them every encouragement to enrich themselves from the inexhaustible fountain of their mother-country's high cultural attainments, and so train themselves to the full enjoyment of their American citizenship. A most happy combination, indeed!

This short review should not, we believe, come to its end without mentioning that the Magyars of America have rendered innumerable services to their beloved old country, too, solemnly upholding the fact that they regard all that they brought with them from the land of the Magyars as a sacred heritage, which they love and revere as long as they live. Right here, in the city of Debrecen, the "Calvinist Rome" of the Magyars, a fund of a quarter of a million pengős lends liberal aid to deserving students, a fund every fillér of which was given by the Magyars of America as their contribution

Cserepes István

festő.

A festői Balaton.
Bp. 1942.

Cserepes István: Halászhajók a hullámzó Balatonon

Cserepes István, festő, grafikus, szobrász és ötvös; sz. 1901. Bpesten, mikor ismertlen körülmények közt ~~[illegible]~~ a második világháború idején (1944?). Pályását ~~[illegible]~~ asmuhásszt kezdte s közel egyértiredig gyárakban és műhelyekben mint ~~[illegible]~~ lakatos egyéd dolgozott. 1925. esti rajz- és festő tanfolyamokra kezdett járni. 1926–30. a képzőművenetti főiskolában Csók István ~~[illegible]~~ osztályán tanult. 1930. vert vett a kül földi állami ösztöndíjpályázaton, ahol első helyen jelöltek párizsi tanulmányutra. 1931. Párizsban ~~dolgozott~~ 50 olajfestményéből és ugyanannyi pecsét, akvarellés szűrős lindeum metszetéből nyitkiállítása volt a Kleinmann galériában.

(1939. a Szinyei Társaság a Beczkói Bíró-díjjal jutalmazta.)

A Képzőművészek Szabadszervezete 1948-ban ~~[illegible]~~ rendezett műveiből

T. A Szinyei-Társaság Tavaszi kalonfalban 1929. kitüntetés elismerésben volt rége

1150/eln. szám.

Az Országos Magyar
tól javaslat érkezett hozzám
t o r nagyszebeni ág.h.ev.le
zottságának tagját, a folyó é
kiállitás körül kifejtett érd
lyi tanácsosi cimmel dijmente
hozzam javaslatba.

Mielőtt ezen javasl
Orsz. Bizottságot, hogy szóba
véleményes jelentését lehetől

Budapest, 1913. már

[mint auto-didakta

1935. megnyerte az állami pasztel díjat. Már Ozidőtájt sokat foglalkozott plasztikai és ipar-művészeti tanulmányokkal is, ~~ki~~ tárlatokon azonban ~~csak~~ egyedőre kevesek állított ki belőlük. Mint ötvös a párizsi világkiállításon 1937. bronzérmet, az 1939-iki new-yorki világkiállításon elismerő oklevelet nyert. 1939. a Szinyei Társaság a Berczkói Biró-díjjal gutalmazta. 1939, 1941 és 1943. Balatoni Osztondíjat kapott. 1929-1942. közt festmenyei ből és grafikai ból hét gyűjt kiállítása volt, Bpesten s 1944. tavaszán szobrai ból ~~műveiből rendszett~~ retrospektív tárlata volt a Ulubarat szalonjaban.

A M. Képzőművének Szabadszervezete 1948. hagyatéki kiállítást rendszett műveiből.

46096. szám.

Az Orsz. Bizotts
199. sz. a. kelt fölterjeszt
a szepesmegyei Zsegra köz
kori falképek közül a leg
lemásoltassanak és a máso
festő bizassék meg.

A másolatok dij
tárgyában az Orsz. Bizott

A podolini falk
jezését illetően az Orsz.
laltakat tudomásul vettem

M.D.K.

Cserepes István

"Behavazott vásártér" c. "pasztellje a legfinomabb izlésü francia impresszionisták képeivel vetekedik" -irja a lap "Akvarellek, szobrok és szines reprrodukciók kiállitása a Corvinban" c. beszámolójában.
Corvin Áruház képzőmüvészeti kiállitása.

Szinházi Magazin, Bp. 1942. juli 8-14. V. évf. 29. sz. 38-39. lap

Cserepes István

a Podolini-Volkmann Artur vezette szabadiskolában tanult.

Bevza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973. 1335 l

9621

Cserepes István

egy csoportkiállítás keretében mutatta be műveit 1930-ban.

Pataky Dénes: Bernáth Aurél, Budapest, 1972

101

Cserepes István festőművész

Martsa István szobrászművész a mártírhalált halt festőművész műtermében dolgozik Martsa István, Erztergomban.

G. Nagy Lajos: Megjénkből indult el...
Komárom m. Dolgozók Lapja, 1968. dec. 31.

Gerepes István

„Balatoni táj"
olaj, karton 41×53 cm j. l. l.: Gerepes 1971

kiállítási ár: 4000 Ft.

BÁV 46. Képaukció katalógus, Bp. 1978. szeptember

Csereges István

„Csendélet" o. Zarton 36 x 27 cm

J. l. j.: Csereges 1938.

Vizváltási ár: 3500 ft

BÁV 45.Képaukció Budapest,1978.május

Cserepes István
(1901-1944)

Téli falu o. v. 50X62

S. l. j. Cserepes 2. ár: 4000 ft

BÁV 41. Képaukció Budapest 1976 december

Csernus István (1901-1944)

„Párizsi részlet" olaj, vászon 45x55 cm

J.l.j.: Csernus 1931. Paris

Vételár: 4500 Ft

BÁV 45. Képaukció Budapest, 1978. május

Cserepes István

„Felvő női akt"

o. v. 73x100 cm

J. l. 6.: Cserepes

Kiállítási ár: 5000 Ft.

BÁV 46. Képaukció katalógus, Bp. 1978. szeptember

Csecsres István (1901-1944)

„Park" o.v. 40x49 cm

J.l.j.: Csecsres

Kikiáltási ár: 4000 Ft

BÁV 46.Képaukció katalógus.Bp.1978.szeptember

Cserepes István

hátrahagyott ~~festmények~~ festményei (Cserepes József tulajdonában):

1. Gellérthegyi részlet, 1926., kartonlemez, olaj, 49x35 cm.
2. Tervő női akt, 1929., (kartonra ragasztott) vászon, olaj, 52x62 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Ernst Muzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

17.1.

Cserepes István

hátrahagyott festmények (Cserepes József tulajdonában):

3. Virágcsendélet vasszáccsal, 1929., karton, olaj, 63 x 85 cm.

4. Horgászok a Szajnán, 1930, karton, olaj, 42 x 52 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst Muzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

14.

Cserepes István

hátrahagyott festményei Cserepes József tulajdonában:

5. Eprestert, 1930., vászon, olaj, 51x40 cm

6. Gellért tér, 1930. kartón, olaj, 52x64 cm.

7. Gendélet virággal, cserével, 1931., karton, olaj, 51x42 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Ernst Muzeum., 1960. Kat. bev.,: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

17.l.

15.

Cserepes István

hátrahagyott festményei Cserepes József tulajdonában:

8. Perenvárosi reggel, 1932., karton, tempera, 39x47 cm.

9. Dunaparti rakpart, 1933. karton, olaj, 46x56 cm.

10. Reggel a hegyek között, 1934., karton, olajtempera, 58x48,5 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Ernst Muzeum., 1960. Kat. bev.,: Oelmacher Anna. Bp. 1960 27 l., 9 t.

17.l.

16.

Cserepes István

hátrahagyott festményei Cserepes József tulajdonában:

11. Nő korsóval, 1934, karton, olaj, 62,5 x 44,5 cm.

12. Bánya, karton, olaj, 52 x 41,5 cm.

13. Józsefvárosi udvar, 1934, karton, olaj, 57 x 46 cm.

Cserepes István /1901-1954/. Emlékkiállitás. Ernst Muzeum., 1960. Kat. bev.,: Oelmacher Anna. Bp. 1960 27 l., 9 t.

17. l.

Cserepes István

hátrahagyott festőművészi Cserepes József

tulajdonában:

14. Pásztor., 1934., karton, olajtempera, 23x32 cm.

15. Tető fedők. Karton, tempera, 36,5 x 27 cm.

16. Munkanélküli, karton, tempera, 32x24 cm.

Cserepes István /1901-1964/. Emlékkiállítás. Ernst Múzeum., 1960. Kat. bev.: Oelsacher Anna. Bp. 1960 27 l., 9 t.

17 cm.

18.

Cserepes István

hátrahagyott festményei Cserepes

József tulajdonában:

17. Bécs 1934. február 15., 1934. Karton, olaj, 23×32 cm.

18. Bécs, 1934. február 15. 1934., Karton olaj, 19,5×28 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Ernst Muzeum. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

17-l.

Cserepes István
hátrahagyott festményei Cserepes
József tulajdonában:

19. Kukikosok, 1934., karton, olaj, 21x27 cm.
20. Bánya, karton, olajtempera, 62x49 cm.
21. Angyal gyönd, 1935., falemez, 52x42 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Ernst Muzeum. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

17. l.

Cserepes István

hátrahagyott festményei Cserepes

József feljegyzéseiben:

22. Proletárasszony gyermekkel, 1935., karton, olaj, 52x42 cm.

23. Kolduscsalád, 1935., karton, olaj, 56x47 cm.

24. Vasút, 1935, karton, olajtempera, 41x51 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst Múzeum. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

Cserepes István
hátrahagyott festményei Cserepes József
tulajdonában:

25. Akvárium, 1936., karton, olaj, tempera, fémfesték, 56x46 cm.
26. Újpesti vasúti híd, 1936., karton, olaj, 42x51 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst Museum. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960.
27 l., 9 t.

17.l.

Cserepes József

Kátrahagyott festményei Cserepes József

tulajdonában:

27. Újpesti hid, karton, olajtempera, 50 x 40 cm.

28. Épülő hid, karton, olajtempera, 47 x 55,5 cm.

29. Rakpart hajóval, karton, olaj, 48 x 58 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Ernst Muzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

18. l.

Cserepes István

hátrahagyott festményei Cserepes József tulajdonában:

30. Telkelő nő, karton, olaj, 45x50 cm.

31. A fekete fa, " , olajtempera, 46,5x56 cm.

32. Megyoldal, 1938, papír, olaj, 42x51 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Ernst Muzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

18 l.

Cserepes István
hátrahagyott festményei Cserepes
József tulajdonában:

33. Gázgyár, 1938, papír, olaj, 41x51 cm.

34. Hajóállomás, 1938, papír, olajtempera,
42x51 cm.

35. Szentendrei részlet, 1938, karton, olaj,
42x51 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst Múzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

Cserepes István

hátrahagyott festményei Cserepes József tulajdonában:

36. Dunakanyar, 1938, karton olajtempera, 33x37 cm.

37. Dunaparti üdülőhaz, karton, olaj, 42x51 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst Museum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

18. l.

Cserepes István
hátrahagyott festményei Cserepes
József tulajdonában:

38. Dombokkal, 1938., karton, olaj, 42x51 cm.

39. Szentendrei utca, 1938., papír, olaj,
42x51 cm.

40. Virágok vázában, 1938., papír, olaj,
51x41 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst Muzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

18. l.

Cserepes István
hátrahagyott festményei Cserepes
József tulajdonában.

41. Ligeti részlet, vászon, olaj, 52×41,5 cm.

42. Kis kid. karton, olaj, 31×44 cm.

43. Külvárosi Dunapart, 1939., karton,
olaj, 42×52 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Ernst Muzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

(R. L.

28.

Cserepes István

hátrahagyott festőművészi Cserepes József

gyűjteményében:

44. Tihanyi part. 1939., papír, olaj,
41 x 51 cm.

45. Balaton (Tihany). 1939., vászon, olaj,
63 x 80 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst Múzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

18.l.

Cserepes István
hátrahagyott festményei Cserepes
József tulajdonában:

46. Balaton (Siófok), 1939., papír, olaj,
41x51 cm.

47. Balaton gőzössel (Siófok), 1939.,
papír, olaj, 48x63 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst Museum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

18. l.

Cserepes István

hátrahagyott festményei Cserepes József tulajdonában:

48. Napnyugta a Balatonon (Siófok), 1939., papír, olajtempera, 41 x 51 cm.

49. Kikötő a Sión, 1939., papír, olaj, 41 x 51 cm.

50. Naplemente, papír, olajtempera, 51 x 41 cm.

Cserepes István. /1901-1944/. Emlékkiállitás. Ernst Muzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

31.

Cserepes István

bátra hagyott festményei Cserepes József

tulajdonában:

51. Liget, karton, olaj, 56x45 cm.

52. Megoldal, karton, olaj, 50x62 cm

53. Táj, -"-, -"-, 42x52 cm.

54. Mid a tzajnán, vászon, olaj, 41x50 cm.

Cserepes István. /1901-1944/. Emlékkiállitás. Ernst Muzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

18.1.

Cserepes ~~Jo~~ István

hátrahagyott festményei Cserepes József tulajdonában.

55. Balaton, karton, olajtempera, 42 x 51 cm.

56. Virágcsokor üvegben, papír, olaj-tempera, 42 x 51 cm.

57. Gerdélet citromokkal, karton, olaj, 50 x 41 cm.

Cserepes István. /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst Museum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

18. l.

Cserepes ~~József~~ István
hátrahagyott festményei Cserepes József
tulajdonában:

58. Ülő nő, karton, tempera, 52x41 cm.
59 Siófoki hajójavító, papír, olaj tempera,
41x50 cm
60 Szigligeti út, 1940., papír, olaj,
41x51 cm.

Cserepes István. /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst Museum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

19. l.

Cserepes István
hátrahagyott festményei Cserepes
József tulajdonában:

61. Szigligeti tár, 1940, papír, olajtempera,
41x51cm.

62. Hullámok, 1940, papír, olaj, 41x51cm.

63. Balatoni este (Siófok), 1940, papír,
olajtempera, 42x50 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Ernst Muzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

19. l.

Cserepes István

hátrahagyott festményei Cserepes József tulajdonában:

64. Balaton hajókkal (Siófok), 1940, karton, olajtempera, 42x51 cm.

65. Siófok ege, 1940, karton, olaj-tempera és kréta, 28x35,5 cm.

66. Álló nő, karton, olaj, 37x29 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst Museum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

Cserepes István

hátrahagyott festményei Cserepes József tulajdonában:

67. Üveghaj, karton, olaj, 25 x 33 cm.

68. Virágok polcában, karton, olaj, 30,5 x 23,5 cm.

69. Tihanyi kikötő, 1941., papír, olaj-tempera, 41 x 51 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst Museum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

Cserepes István

bátrahagyott festményei Cserepes József tulajdonában:

70. A tihanyi parton, 1941., papír, olaj-tempera, 41x51 cm.

71. Tihanyi táj, 1941., karton, olajtempera, 41x51 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst Museum, 1960. Ast. bev.: Colmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

19. l.

Cserepes István

hátrahagyott festőművészi Cserepes József tulajdonában:

72. Tihanyi révpart, 1941., karton, olaj, 41 x 51 cm.

73. Hajó, karton, olaj, 41 x 51 cm.

74. A tihanyi móló ele, 1942, karton, olaj, 41 x 51 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás, Ernst Muzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

Cserepes István

hátrahagyott festményei Cserepes József tulajdonában:

75. Téli táj (Nagyvárad), 1942, karton olaj, 41 x 51 cm.

76. Hovas házak (Nagyvárad), 1942., karton, olaj, 41 x 51 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás, Ernst Muzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

19. l.

40.

Cserepes István

hátrahagyott festményei Cserepes József

tulajdonában!

77. Domboldal villával, karton, olaj,
41x51 cm.

78. Nagyvánadi faj, 1942., karton, olaj,
48x63 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás, Ernst Múzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

19.l.

Cserepes István

hátrahagyott festményei Cserepes József tulajdonában:

79. Tél az ablakból (Nagyvárad). 1942, karton, olaj, 63 x 48 cm.

80. Nagyvárad télen, karton, olaj, 50 x 59 cm.

81. Kertek, karton, olaj, 47 x 56 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás, Ernst Muzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

19.l.

42.

Cserepes István
hátrahagyott festményei Cserepes
József tulajdonában:

82. Virágok zöld korsóban, papír, olaj-
tempera, 41 x 51 cm.

83. Virágcsendélet kocsás abronon, karton,
olaj, 62 x 46 cm.

84. Kiménysépítők, karton, olaj, 31 x 23 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás, Ernst Muzeum, 1960. K-t. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

19. l.

43.

Cserepes István

hátrahagyott festőművészi Cserepes József tulajdonában:

85. Kovács, karton, olaj, 30 x 23 cm.

86. A bolt előtt, karton, olajtempera, 27 x 16 cm.

87. A matyó menyecske, karton, olaj, 28 x 22,5 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás, Ernst Muzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

19. l.

Cserepes István

— **Egy uj magyar tehetség.** Párizsból irja tudósitónk: Mindig jóleső érzés egy honfitársunkról elismerni, hogy szép reményekre jogosit. Igy vagyunk *Cserepes Istvánnal*, a fiatal festőművésszel is, aki két otthoni gyüjteményes kiállitása után most idekint, a rue de Seine egyik galériájában mutatja be régebbi s ujabb alkotásait. Hiresztelik róla, hogy a népből sarjadt, hogy egyszerü kovácslegény volt és csak a legkalandosabb küzdelmek árán szentelhette magát igazi hivatásának. Az efajta kommentárok, a „pittoreszk elem", az „őstalaj" előzetes kihangsulyozásával többnyire gyanut keltenek, azt hihetné az ember, hogy az illető művész hivei igy próbálják mentegetni kedveltjük fogyatékosságait. *Cserepes Istvánnak* nincs szüksége mentegetésre. Amit ad, nem egy [illegible] szilaj és felemás kapkodása, [illegible] fegyelmezett (ha [illegible] ságtétele, [illegible] dagodott, formanyelv [illegible] szabadabb, Virágcsendélet). Ha [illegible] dőző nők, Virágcsendélet). Ha föl is villan még [illegible] állapodott még meg, ha föl is villan [illegible] egy-egy *Vaszary-*, *Csók-* vagy *Matisse*-reminiszcencia, azért határozottan gazdag talentum, akinek további fejlődése elé, föltéve, hogy nem szikkad rutiniévé és *őszinte* mer lenni — komoly várakozással tekinthetünk. Mostani szereplése azért is örvendetes, mert egyik állomása annak a *magyar művészeti propagandának*, amely érthetetlen módon olyan sokáig várat tott magára idekint, de ugy látszik, csodálatosképen, most mégis megindul.

g—l.

Cserepes István

Cserepes István kiállítása Párisban

Páris, február 14.

(A Nemzeti Ujság tudósitójától.) Az uj művészet Mekkájában fekszik a művészre legnagyobb teherrel a jól megszervezett üzlet. Idegenül, ismeretlenül, fizetett kritikák és jóakarók nélkül lépett Cserepes István Páris szeme elé. Nem egy-két képpel, hanem gyüjteményes kiállitással.

Ez is uj állomását jelenti küzdelmes életének. Cserepes, aki néhány éve még kovácslegény volt, érezte, hogy mondanivalója van, hogy az alkotás a kulturmunka életszükséglete; elkezdett festeni. Nem fedezte fel senki, a saját erejéből tanult és fejlődött. Később jelentkezett a Képzőművészeti Főiskolán, amely három évi tanulás után állami ösztöndijjal küldte ki Párisba. Legutóbb — egy éve — az Ernszt-muzeumban rendezett kollektiv kiállitást, de ez a mostani nem egyszerü ismétlés az idegenek előtt, — hisz alig akad itt régi képei közül egy-kettő.

Uj oldaláról mutatja meg magát. Szürkés tónusai után kiszinesedett, festőibbé vált. Benne van a magyar lélek csendes melankóliája, egyszerü, egységes meglátása, anélkül, hogy primitiv volna. Képein egy kontemplativ ember nyilatkozik meg, aki lélekkel fest. Főleg a világváros lüktető életét és pillanatnyi hangulatát rögziti meg. Szereti a szines villamosokat, sötét lámpaoszlopokat, mozdonyokat, hajókat, a csodás hömpölygő viztükröt (pompásak szajnaparti képei), a rakodópartot. Szereti a falusi telet. Néhány téli tájképén a fehér vászonnal, igen kevés eszközzel, szinte japános egyszerüséggel feltünő eredményt ért el, Csendéletei szinesek. Némelyiken érezhető mesterének, Csók Istvánnak a hatása. Jók, egyszerüen kezelt, szép vonalvezetésü, dekorativ hatásu aktjai. Igen érdekes egy kis képe: a hímző menyecske.

Ami pedig a legjellemzőbb: Páris festészete nem ölte ki magyaros zamatját, nem vakitotta el és nem szoritotta divatos irányok üres sablonjaiba. Mégis hatott rá (bár kiszinesedése már utazása előtt otthon festett képein is érezhető).

Reméljük, hogy a Galerie Kleinmannban rendezett kiállitás megállitja a közönséget és a jól szervezett francia müértés és kritika is felfigyel.

Cserepes István méltó arra, hogy idegen földön hirdethesse a magyar kulturát.

H. A.

volt tökéletes *Bach* Chaconnejának, *Chanasson* Poeme-jének és *Lalo* spanyol szimfoniájának előadása, melyek után *Hubermann* az őt komponáló lelkesedéssel kitörő ünneplést néhány gyönyörű ráadással hálálta meg. Külön nagy dicséret illeti meg *Schultze* Sigfriéd zongoraművészt, aki eszményi tökéletességgel látta el a zongorakíséretet. *(S.)*

— **A II. kerületi érseki katolikus reálgimnázium diákegyesületének műsoros estélye.** A budapesti *II. kerületi érseki katolikus reálgimnázium diákegyesülete* február 17-én, kedden este fél 7 órakor műsoros estélyt rendez a *Rákócziánum* dísztermében *(II., Keleti Károly-utca 37.)*, amelynek tiszta jövedelmét az egyesület kulturális céljaira fordítják. Az estélyen, melynek védnökségét *Wolff* Károly országgyülési képviselő vállalta, *Wagner*-, *Mozart*-, *Bartók*- és *Strauss*-nyek, továbbá *Bárdos* Lajos és *Rieger* műalkotásai, valamint karénekei kerülnek előadásra a *Regnum Marianum „Sursum Corda"* énekkarának közreműködésével. Vezényel selmeczi *Pöschl* Vilmos karnagy. Ünnepi beszédet mond *Gáspár* Pál dr., a *Rákócziánum* igazgatója, a „Harminc évesek problémájáról" pedig *Rieger* László dr., a Diákegyesület elnöke tart előadást. A magas szinvonalu hangverseny műsorán *Tibor* Zoltán operaénekes, *Kertész* Kálmán, a Városi Szinház művésze és *Rieger* Tibor zeneszerző is közreműködnek. Belépőjegyek 3 és 2 pengős árban *Lukács* József dr. főtitkárnál (Telefon: 819—20.), a rendezőség tagjainál és a helyszinen kaphatók.

— **A Wiener Männergesang Verein hangversenye.** A *Wiener Männergesang Verein*, a világhirü bécsi férfikar *Klebelsberg* Kuno gróf kultuszminiszter és *Calice* Ferenc gróf osztrák követ védnöksége

Az Ernszt-múzeumból ismert Cserepes képei a modern művészetek uccájában, a Rue de Seine-ben, egy finom kis műkereskedésben voltak kiállítva. Festő és grafikus, de nemcsak műfajban, hanem felfogásban is két területen jár. Egyrészt posztimpresszionista, aki becsületes rálátással csinál tájakat, téli parkokat, temetési meneteket. Serény kézzel és kissé szomorúan, talán kicsit breughelesen. Másrészt — épp most fejlődve ki — egy uj igazság felé tart, amely a dolgokat síkban építi fel, az elvonások, az emlékezés, az összefoglalás síkjában s erészben jó, ha a magyar festők Párisba jönnek. Kiállításaik alkalmával jönnek rá, hogy az otthon körülhízelgett színkultúra milyen keveset jelent idekint.

3.

Cserepes Dezső

Vádai Pál = Tavaszi nyitány Párizsi levél.
A Magyarság. 1931. 112. l.

Cserepes István 44.

hátrahagyott festményei Cserepes József tulajdonában:

88. Rács, karton, olaj, 34 x 24 cm.

89. Gyárnegyed, karton, olaj, 32 x 24 cm.

90. Téli táj a Gellértheggyel, 1930., karton, olaj, 26 x 33,5 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás, Ernst Museum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

19-20. l.

45.

Cserepes István

hátrahagyott festményei Cserepes József tulajdonában:

91. A fütő (a művész öccse), 1939., karton, olaj, 31 x 24 cm.

92. Tihanyi apátság, 1946., karton, olaj, 20,5 x 36,5 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás, Ernst Museum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

20.l.

46.

Cserepes István

hátrahagyott festményei Cserepes József tulajdonában:

93. Feketeruhás nő kalappal, 1936, papír, olaj, 33x25 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Ernst Muzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

20.l.

Cserepes István

kölcsönkapott művei Cserepes József tulajdonában (pantell, akvarell, grafika):

1. Damaszkuszi kálvária, 1925, papír, pantell, 31×41,5 cm.
2. Domboldal, 1925, papír, pantell, 27×39 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst Múzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

CO. P.

48.

Cserepes István

dátumozott grafikái Cserepes

József tulajdonában:

3. Tabán, 1925., papír, pantell, 34x43 cm.
4. Tabáni részlet, 1929, papír, pantell,
   32x40 cm.
5. Gellért-hegy, 1929, -"- , -"- ,
   32x40 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítása. Ernst Múzeum, 1960. Kat. bev.: Gelmrcher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

20.f.

Cserepes István

bátro-hagyott grafikái Cserepes József tulajdonában:

6. Ferenc József kid, 1929., papír, pantell, 47 x 63 cm.

7. Vámhár-rakpart, —"—, —"—, 58 x 74 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst Museum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

20. l.

50.

Cserepes István

kátrahagyott grafikái Cserepes József tulajdonában:

8. Mosakodó anyony, 1929., papír, pantell, 40×31 cm

9. Mozdony, 1938., -"-, -"-, 32×40 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Ernst Muzeum. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

20. l.

51.

Cserepes István

hátrahagyott grafikái Cserepes József tulajdonában:

10. Nyugati pályaudvar, 1931., papír, pantell, 47 x 63 cm.

11. Parkrészlet Párizsban, 1931., -"-, +"-, 41 x 31 cm.

Cserepes István /1901-1954/. Emlékkiállítás. Ernst Muzeum. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

20. p.

52.

Csevepes István

hátrahagyott grafikái Csevepes József feladásában:

12. Séták a városligetben. 1932., papír, pantell, 40×31 cm.

13. Kis Buddha antelon, 1938., -"-, -"-, 28×18,5 cm.

Csevepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst Museum. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

20.p.

53

Cserepes István

bátrahagyott grafikái Cserepes József tulajdonában:

14. Margit - kid, 1938., papír, pantell, 24 x 31 cm.

15. Liz a ravatalon, 1938., -"-, -"-, 24,5 x 31 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst Museum. Kat. bev.: Gelmecher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

20. l.

54.

Cserepes István

hátrahagyott grafikái Cserepes József tulajdonában:

16. Táj háztetőkkel, 1938., papír, pantell, 25,6 x 32,5 cm.

17. Zsilip, 1938, -"-, -"-, 24 x 31 cm.

Cserepes István /1901-1944/ Emlékkiállitás. Ernst Múzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

Cserepes István

hátrahagyott grafikái Cserepes József tulajdonában:

18. Rapport mozdonnyal, 1938, papír, pantell, 24x31 cm.

19. Gyár a parton, 1938., -"-, -"-, 28x36 cm.

Cserepes István /1901-1944/ Emlékkiállitás. Ernst Muzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

20.P.

56.

Cserepes István

kátia-hagyott grafikái Cserepes József

tulajdonában:

20. Teherpályaudvar, 1938., papír, pantell,
24 x 31 cm.

21. Budai látkép, 1938., —"—, —"—,
23,5 x 31 cm.

Cserepes István /1901-1944/ Emlékkiállítás. Ernst Museum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

20.l.

Cserepes István
hátrahagyott grafikái Cserepes József
tulajdonában

22. Kilátás a magasból, papír, pantell,
21,5 x 29 cm.

23. Házak a fák között, —"—, —"—.
21,5 x 29 cm.

Cserepes István /1901-1944/ Emlékkiállítás. Ernst Museum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

20-21. l.

58.

Cserepes István

hátrahagyott grafikái Cserepes József

tulajdonában:

24. Városligeti ünnepély, 1939., papír, pasztell,
31×39,5 cm.

25. A Balaton siófarnál, 1939, -"- , -"- ;
23×31 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Ernst Muzeum, 1960. K-t. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

21. l.

59.

Cserepes István

hátrahagyott grafikái Cserepes József tulajdonában!

26. Balaton (Siófok), 1939., papír, pantell, 23 x 31 cm.

27. A naplemente Siófoknál, 1939., papír, pantell, 23 x 31 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Ernst Muzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

21. l.

Cserepes István

hátrahagyott grafikái Cserepes József tulajdonában:

28. Siófoki kikötő, 1939, papír, pantell, 32×45 cm.

29. Vasútállomás előtt, 1940., papír, pantell, 24×30 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst Muzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

Cserepes István

hátrahagyott grafikái Cserepes Józsi tulajdonában:

30. Zöld Balaton, 1940., papír, pantell, 32x46 cm

31. Kihűlő vitorlás (Siófok), 1940, papír, pantell, 28x37 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst Múzeum, 1960. Kat. bev.: Csemacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

61.

Cserepes István

hátrahagyott grafikái Cserepes József

tulajdonában:

32. Fürdőkár Tihanyban, 1942., papír, pantell, 30×36 cm.

33. Nagyváradi kártetők télen, 1942., papír, pantell, 29×36 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Ernst Museum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

21. l.

62.

Cserepes István

hátrahagyott grafikái Cserepes József

tulajdonában:

34., Nagyváradi utca, 1942., papír, pantell,
31,5 x 48 cm.

35. Fekete fa (Tihany), 1943, papír, pantell,
48,5 x 31,5 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Ernst Museum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

21.l.

Cserepes István

hátrahagyott grafikái Cserepes József

tulajdonában:

36. Tihanyi táj, 1943., papír, pasztell,
28x36cm.

37. Fa a tihanyi parton, -"-, -"-,
37 x 29 cm., 1943.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst Museum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

Cserepes István

hátrahagyott grafikái Cserepes József

tulajdonában:

38. A Balaton hajóról, papír, pantell,
24×30 cm.

39. Bikái udvara, -"-, -"-,
43×31 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst Museum, 1960. Kat. bev.: Csalinchor Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

65.

Cserepes István

hátrahagyott grafikái Cserepes József

tulajdonában:

40. Ádám és Éva, papír, pasztell,
40×32 cm.

41. Női profil, -"- , -"- ,
44×31,5 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Ernst Muzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

21. P.

Cserepes István

hátrahagyott grafikái Cserepes József

tulajdonában:

42. Nemjecsbe, papír, litó-pantell, 34x27 cm.

43. Hovas tój, papír, pantell, 41 x 52 cm.

44. Ülő női akt, 1929., papír, akvarell, 26,5 x 34,5 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Ernst Muzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

21. l.

Cserepes István
hátrahagyott grafikái Cserepes Józsi
tulajdonában.

45. Portásfülkében, 1929., papír, akvarell,
24x15 cm.

46. Támaszkodó nő, 1929, papír, -"- ,
27x16 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Ernst Múzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

Cserepes István

hátrahagyott grafikái Cserepes József

tulajdonában:

47. Ligetrészlet, 1929, papír, tollrajz és akvarell, 16 x 22 cm.

48. Buddha, 1929, karton, gouache és olaj, 47 x 38 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst Muzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

21. l.

Cserepes István 69.

hátrahagyott grafikái Cserepes József tulajdonában:

49. Buddha és váza, 1929, papír, akvarell és tus. 30x37,5 cm.

50. Hozgánok a hídnál, 1929, -"-, -"-, és tus, 30x38 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Ernst Muzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

21. l.

Cserepes István

hátrahagyott grafikái Cserepes József

tulajdonában:

51. Újperti kikötő, 1929., papír, akvarell és tus, 32×42 cm.

52. Éjszakai portás, 1929., –"–, –"–, 25×17,5 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Erns Muzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960 27 l., 9 t.

21. l.

71.

Cserepes István

kátrakagyott grafikái Cserepes József tulajdonában:

53. Dombok, 1932., papír, gouache, 26x33cm

54. Táj, 1938. papír, akvarell, 28x36,5cm.

55. Házak és kertek, 1938., papír, akvarell, 23x33 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Erns Muzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960 27 l., 9 t.

21-22. l.

Cserepes István

hátrahagyott grafikái Cserepes József tulajdonában:

56. Szántóföldek, 1938, papír, akvarell, 31×39 cm.

57. Vonat a viharban, 1939., papír, akvarell és tus, 26×33 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst Museum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960, 27 l., 9 t.

22. l.

Cserepes István

hátrahagyott grafikái Cserepes József

tulajdonában:

58. Tihanyrév, 1939., papír, akvarell,
32,5 x 46 cm.

59. Prelátor, papír, akvarell és tus,
18 x 18 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst Múzeum. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960.
27 l., 9 t.

Cserepes István

hátrahagyott grafikái Cserepes József tulajdonában.

60. Balatoni részlet (Siófok), 1940, papír, akvarell, 23x33 cm.

61. Balaton partnál, (Siófok), 1940, papír, akvarell, 23x33 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Ernst Muzeum. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

Cserepes István

~~Graf~~ hátrahagyott grafikái Cserepes József tulajdonában:

62. V. bar a Balatonon, 1940, papír, gouache, 22,5 x 33 cm.

63. Balatonederics-i ~~ö~~ból, 1940, papír, akvarell, 33 x 46 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst Múzeum. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

Cserepes István

hátrahagyott grafikái Cserepes József tulajdonában:

64. Földvári mólló, 1940, papír, akvarell, ~~papír akvarell~~, 32×46 cm.

65. Balatonalmádi, 1940, papír, akvarell, 32×46 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Kat. Múzeum. Kat. bev.: Gelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

Cserepes István

hátrahagyott grafikái Cserepes József fuhajdonában:

66. Balatoni nivek (Siófok), 1940., papír, akvarell, 32x46 cm:

67. Vontató gőzös a Balatonon, 1940., papír, akvarell, 31,5 x 46 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Ernst Muzeum. 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 11,9 t.

22.l.

Cserepes István

hátrahagyott grafikái Cserepes Józsefné tulajdonában:

68. Tihanyi kegyer, (941., papír, akvarell, 31x45 cm.

69. Fürdőház (Tihany), 1942., papír, akvarell, 18x24 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Ernst Múzeum. 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l.,9 t.

22. l.

Cserepes István

hátrahagyott grafikái Cserepes József tulajdonában:

70. Rönkök a vízparton, 1943., papír, akvarell, 22 x 16 cm.

71. Tihanyi móló, 1943., papír, akvarell, 21 x 27 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst Múzeum. 1960. Kat. bev.: Gelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

22. l.

80.

Csorepes István

hátrahagyott grafikái Csorepes
József tulajdonában!

72. Balaton e Tihanyi partról. 1943.
papir, akvarell, 21x27 cm.

73 Gázlómadarak, papir, gouache,
35x27 cm.

Csorepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst Museum. 1960. Kat. bev.: Gelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l.,9 t.

22.f.

Cserepes István

hátrahagyott grafikái Cserepes
József tulajdonában.

74. Parti fűzfa, papir, gouache, 38 x
29 cm.

75. Balatoni nádas, papir, gouache,
31x47 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Ernst Museum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

82.

Cserepes István

hátrahagyott grafikái Cserepes

József tulajdonában:

76. Tó a parkban, papír, akvarell és

tus, 27 x 34 cm.

77. Kivilágított ablakok, papír, akvarell,

40 x 32 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Ernst Museum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

22.l.

Cserepes István

hátrahagyott grafikái Cserepes József tulajdonában:

78. Dam a parton, papir, akvarell, 28 x 35,5 cm (?)

79. Balatoni fényer, papir, akvarell, 33 x 35 cm

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Ernst Museum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

Cserepes István

hátrahagyott grafikái Cserepes József
tulajdonában:

80. Fehér akt, papír, akvarell, 25,5 x 33 cm.
81. Madár az ágon, papír, kevert technika,
34 x 26 cm.
82. Naplemente, papír, akvarell, 32 x 48 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst Museum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

22. l.

85.

Cserepes István

hátrahagyott grafikái Cserepes József tulajdonában:

83. Borús ég, papír, akvarell, 30x45 cm.

84. Temetési menet, 1926, papír, ren, 12x17 cm.

85. Köd a Dunán, 1929, papír, réshave, 21x25 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Ernst Muzeum. 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

22–23. l.

86.

Cserepes ~~Józs.~~ István

hátrahagyott grafikái Cserepes József tulajdonában:

86. Varjak, 1929., papír, linometszet, 13x18 cm

87. Rakochás, 1929., — " —, — " —, 8,3x11 cm.

88. Holdfény a Dunán, 1929., papír, rézhasz, 8x9 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Ernst Muzeum. 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

23. l.

87.

Cserepes István

hátrahagyott grafikái Cserepes József tulajdonában:

89. Munkásfej, 1934., papír, vörösbrélő, 23,5 x 16,5 cm.

90. Kovács legény, 1935., papír, nem, 20 x 15 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst Muzeum. 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

23-1.

Cserepes István
kátrahagyott grafikái Cserepes
József tulajdonában:

91. Gondolkodó, 1935, papír, vörös kréta,
16x12 cm.

92. Önarchép, 1935, papír, zén, 18x15 cm

93. Falusi utca, papír, litográfia,
13,5 x 21 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst Museum. 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

23. l.

Cserepes István
kátrahagrott grafikái Cserepes
József tulajdonában:

94. Rács mögött, 1935., papír, monotipia,
16 x 10,5 cm.

95. Tehén a borjával, 1935., papír,
monotipia, 11 x 16 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Ernst Muzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

23. l.

Cserepes István

hátrahagyott grafikái Cserepes József

tulajdonában:

96. Ülő női akt, 1931., papír, monotípia,
23 x 18 cm.

97. Karton, 1931., -"-, -"-,
16 x 12 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Ernst Muzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

23. l.

91.

Cserepes István

hátrahagyott grafikái Cserepes József tulajdonában.

98. Kalitka, 1935., papír, monotipia, 19,5 x 14 cm.

99. A nohán, —"—, —"—, 23 x 19 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst Muzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

23. l.

Cserepes István

hátrahagyott grafikái Cserepes József

fuvajdonában:

100. Ülő akt, papír, monotípia, 23x18cm.

101. Holvar, -"-, -"-, 14x20cm.

102. Támaszkodó akt, -"-, -"-, 23x18,5cm.

103. Gyászban, -"-, -"-, 16x11cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst Museum, 1960. Kat. bev.: Gelmuchor Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

Cserepes István

Rovatb

~~Biai Töglein István~~

~~Boldizsár István~~

~~Bornemisza Géza~~

~~Bornay István~~

~~Burghardt Rezső~~

~~Csánky Dénes~~

200. tábla

Cserepes István

l

Velencei Biennale

1932. 294. l.

V

inház leégése után van ábrázolva, a
1846 évi február 1-seje s második közti
zinház romjai ~~[illegible]~~ nak tüzet ~~[illegible]~~ annak
polgárok közül többen felmentek, ~~a még~~
árman ~~[illegible]~~ oltják. A szinház mö-
pületek ~~[illegible]~~ vannak. Felirata a kép alatt ~~[illegible]~~

városi szinház leégte után";
k. städt. Theater in Pest nach dem Brande";
megkárosodott zene-kar tagok' javára."
Vortheile der beschädigten Orchester Mitglieder."

1847
nár 2ikán";
Walzel A. F."
Dr A."
nérétei a vonalkeretnek 18.3: 26.8 cm.

za 4498

57/94 N° 36.

Cserepes István

festő

KMTárs (Műcsarnok)

~~1932. őszi tárl~~. IV. 51 ✓

1933. nemz. képzm. kiáll.

103, 104

✓

Cserepes István

Koll. kiállitása az Ernstben
1934 január

V

Tarvezet

@ 10·– P	30.000·– P
	5.634·27 "
	4.695·31 "
	3.756·27 "
	1.200·– "
	1.666·15 P
	45.286·88 "

CSERÉPES István

Bor Pál: Emlékezés... Bp. 2003.

134-135.

Cserepes István

l.

Ernst Mur. 131. kiall

93. Ar.

V

Cserepes István

koll. kiáll. az Ernstben
1930 márc.

V

1907.

...imájú, de egyoldalú érmen
...va.)
...rafordult, de szembenéz. Ha-
...lla leberetvált. Öltözete: kócsagos
...ővel, magas köntös és e felett pik-
...elkedett perem mentén:

...LT. FIL.4.

~~...lapjának háttere, karimája és hát-~~

...éretei 6.8:6.8 cm.-- Becsértéke 20
...07. április 30-án (787-907-21).

122

1464

Oserepes István

festő

Koll. kiall.

Gróf Almásy Teleki

Éva nův. int.

1942. apr.

V

Fov. Kepl

...ket az előtérben balra haladó út szeli, a
...ön) és a ~~[illegible]~~ túlsón négy dús koronájú fa disz-
...t virágok ~~[illegible]~~ ékesked nek és a háttérben jobbra rè-
... pedig fa csoportok tűnnek fel. Az egész tájé-
..., és az égbolton már-már fehérlő felhők kó-
...l jobbra: „TÖLGYESSY ARTHUR".

...tei 54:72 cm.

I. 12-án
...-~~ban~~ (a 82406/97 sz. rendelettel (33/98) a
...t. vételár elszámoltatott 1898. III. 6-án (99/98) és
1898. III. 13-án a 2469 sz. vsz. alatt (114/98).
~~...ir. város Muzeumának a 37021/99 sz. rendtel.~~
...radó 1899. jun. 3-án kiadott 135. számában.

...ikk. 37021 sz. leirat alapján (295/99)
...) kiadatott a Lugedi Muzeumnak

...X. 26-ikk. 44017 sz. leirat vette tudomásul

Vid. Muz.

Csereges István

sz. 1901.

Almásy-Teleki anke.
VI. (1941)

Virágcsendélet, of.

V

Cserepes István

szül. 1901.

60. Havas sinek között,

olaj. 42 x 57.

Almásy-Teleki IV. 1940

✓

Cserepes István

1905 – 1944

MüRKV. IV. (1947)

auke.

Dunai rakpart,

tempera.

Czerepes István

lásd.

Szépmüvészet

1940. 22. l.

Fehérvári

SZÉPMŰ

HAVI FOLYÓIRAT – MEGJELENIK MINDEN ELS
DÉSÉVEL SZERKESZTI MARIAY ÖDÖN – SZERI
MAGYAR EGYETEMI NYOMDA, BUDAPEST VII
LAPZÁRTA MINDEN HÓ 15-ÉN – ELŐFIZETI
POSTATAKARÉKPÉNZTÁRI CSEKKSZÁMLA SZ
37.473. – KIADÓTULAJDONOS KIRÁLYI MAG

194

III. ÉVFO

Csérepes István

cród

Képzőművészet

1934. 60. l.

(Az Ernst-Múzeum csoportkiállítása.)

-78

I

F

28

Bartolomeo Pavenotti

30

30

Czerepes Istvan

festō

impresszionista

Hl Ervin:

Képzőművészet.

Bpesti Szemle

1930. okt. 635 n.

141 l.

r Nándor

HOLZHANDLUNG
BAUUNTERNEHMUNG
u. DAMPFSÄGEWERK.

ny.-Fióküzlet: Esztergom.

Párkány, 191 6. szeptember 25.

ágos Bizottságának,

Budapest.

án kelt b. levelüknek birtokában
el mellékelve küldöm és kérem, hogy
ési-lap felhasználásával javamra

Czereper István

Koll. Kiáll-

Ybl Ervin. Képzőművé-
szet. Bpesti Szemle
1933, 665, sz. 112 l.

tettek a kanaesnak és a közös-
minisztérnek. Mége két helyről
utasítást nem nyernek, semmit
sem tehetnek sengemet igen termé-
petesen csak mint magán érdeklő-
dőt tekinthetnek.

Budapesten 1907 május 20.

Méltóságódnak alázatos szolgája

Szendrei János

tekkor

Fogunk a
minisztérnek
és a kanaesnak

Cserepes István

pároši öszköndij

Képrözn. Fönk. Erk

1930-31. 51. l.

	43.oo "
i:	2.094.oo "
nek kiegyenlitése:	225.oo "
ervmásolata:	30.oo "
összesen:	34.052.oo P.

-én

Cserepes István

1. Lá Biró Hgyűjt

Fi. l.

~~Repr.~~

~~Sokác nő~~

~~Bathory Erzsébet~~

~~Dolce far niente~~

Lázár B.:

a B. Biró H. gyűjt.

1937

Bitte, dem beiliegenden Prospekt Ihre
delt sich um ein Werk, in dem zum
d, das gesamte Gebiet der Archäologie
und Mitarbeiterstab berechtigen zu der
itung für unsere Wissenschaft erlangen
er Hoffnung hin, daß Sie dieses Unter-
kription fördern werden und sprechen
ren verbindlichen Dank aus

Walter Otto

Herausgeber des „Handbuches der Altertumswissenschaft“

Egyetemi Nyomda
oskellja
[illegible] 18.
8.-5-40.

Cserepes István

MAGYAR MŰVESZET

(1931. 303, 304, 312

<> párisi ki állítása.)

Fenyves

l. túloldalt

Lyka K.

Mūv. Kronika

MM 1929

167. l.

BUDAPEST

Cserepes István

Adr. Tár

Nép

Mnó. Mely's vrod

MAGYAR MŰVESZET

1930. 58, 98, ~~121~~, 229

~~1931. 305, 312~~ Tempes

1932. ~~195~~, ~~288~~

1929. ~~120~~, ~~169~~, ~~240~~, ~~300~~

lyke

4. Sz. ciulaphép

A festő vagy rajzoló neve

gy leirása

	A metsző vagy kiadó neve	A méretek cmtben		A metszet		
		magas	széles	neme	értéke kor.	fill.

Festé Czerepes István: Téliház.

Három márkó művész emlékkiállítása

Szabad Nép 1948 máj. 22.-4.-

Festészet Czerepes István:

Városszélén (olaj)

Három márkó szüvész emlékkiállítása

Szabad Nép 1948 máj: 22.-4.-

Festészet Czerepes István: Balatoni kép.

Három mártír művész emlékkiállítása

Szabad Nép 1998 máj. 22.-40.-

Csergés István festőművész

kiállításáról

Esti Ujság 1932. II. 7. 4.

Hír

Cserepes István.

8 órai Ujság.
1930. III. 18., 9.
(:Kritika.:)

Czerepes István.

Sórai Ujság.
1929. II. 24., 10.
(:Kritika.:)

Cerepes Ivtrém pestă

Prot. rezele

1930, 341-44

Cserepes Istvánné festő, grafikus

Cserepes Istvánné

Szabad Nép 1948. febr. 11. -

Cserepes István festő"

Szabad Művészet, 1978

II. évf. 5. sz. 196.o. - kiállítási Naptár.

Czecepes István festő

Három márkis művész emlékkiállítása

Szabad Nép 1948 máj. 22.- 4.-

Cserepes István festő

Magyar Csillag, 1942 II. évf.

5. sz. 319. l. - Farkas Zoltán:
kiállítás alkalmával Teleky Éva
életéből.

MDK

Cserepes István

a Balatoni Művésztelep ösztöndíját kapta

lakás-ellátás

Balatoni Művésztelep. Képzőm. Közl. 1939. 2.sz.
8 l.

M. N. G.

CSEREPES István szobrász
1901 – 1944.
Halott Krisztus feje

A M. N. Galéria évkönyve I/a r.
Bp. 1959. 51. l.

M.D.K.

Cserepes Istvánné
festő

Emlékkiállítása Salgótarjánban
volt.

Művészet, 1960. Október – 41 lap.

MDK

Cserepes István. sz. 19ol.

Havas sinek között

Almásy-Teleki 4.müv. aukc. 1940. nov.

11.1.

MDK

Cserepes István

A Balaton, festm.

Fehérvári: A nyíregyházi műv. hetek. Szépművészet, 1940. 22. l.

MDK

Cserepes István

Csendélet

Várandós nő

Borulat a Szajnán

Ernst Muzeum kiáll. CXLV. /145/.1934. 6.l.

Eiropas Latvijā

Saņēmējs

Vārnadzē pē

Bērnu un Brāļu nāk. CXLIV. /1495/.1939. G.J.

Cserepes István

Művével szerepel a Nemzeti szalonban rendezett KUT kiállításn.

m. 934. XII. 2. ujsáj, 934. XII. 1.

M.D.K.

Cserepes István
grafikus

„Balaton" (repro)

Élet és Irodalom, 1960. május 20-án.

N.T.M

Cserepes István, festő szobrász

MDK

Az 1944-ben mártírhalált halt proletár festő- és szobrászművész kiállítását ápr. 23-án nyitották meg az Ernst Múzeumban.

—: Hír

Népszabadság Bp. 1960. ápr. 24.

12. l

Cserepes István, festő, kobrán

MDK

Az Ernst Múzeumban apr. 23-án nyílik a Cserepes István emlékkiállítás.

— Hír

Népszabadság Bp. 1960. apr. 21. 10.l

Cserepes Isto áu
szobrász

M.D.K

Méltatás. — „Leányfej" c. műve. —
Balaton festmeinyá. — Proletármúzeuma.
„Gorkij" c. műve, „Pihenő szekér" c. alkotása.

M. Abonyi Aranyi: Emlékezés Cserepes Isto aúza — 7 l.
Művészet, 1960. szept.

Cserepes István, festö MDK

Csendélet. Jelzett. Pasztell.

Árverési Közlöny. Festm.,rajzok. 1936 okt. 4. rk.sz. 28.1.

M. D. K.

CSEREPES István

Kiállítása Csepelen

Érdekes Kiállítások Budapesten

Magyar Nemzet 1960 (XVI.) dec. 8. 7. l.

MDK

Cserepes István, festö

Csók István tanitványa.

(e. a.)

A Képzömüv. Föisk. növ. kiáll. /VII/ Műc.
Ujság. 1928 máj. 2o. 22.1.

MDK

Cserepes István

Jajczay cikke. Képzőművészet, 1932. 51.sz.

133 l.

CSEREPES István

Műveiből emlékkiállítás Esztergomban

Magyar Nemzet 1960 (XVI.) 194. sz. 6. l.

MDK

Cserepes István

Munkásnő

Csendélet

Kilátás a Gellérthegyről

Ernst Muzeum kiáll. CXLV. /145/.1934. 6.l.

MDK

Cserepes István

Virágcsendélet

Városliget

Remetehegy környéke

Ernst Muzeum kiáll. CXLV. /145/.1934. 6.l.

MDK

Cserepes István

Sétány a Tisza Kálmán téren

Az üldözött kishal

Téli táj

Ernst Muzeum kiáll. CXLV./145/.1934. 6.1.

Cseresznyés Istvánné

Sétatér 5 Tisza Kálmán tanár

Az Ujdózott kisbaj

Tedd tej

Bernet Muzeum kiállí. CXLV./1895/.1934. 6.1.

Cserepes István

Fürdőzők a Népszigeten, paszt.
Kavicskirakó a Dunán, "
Egy cserép virág, "
Korcsolyázók, "
Kikötő, "
Mosakodó nő, "
Tél a Gellérthegyen, "
Lágymányos télen, "

Ernst Muz. CIII. csoportkiáll. Bp.1929. febr.

cimlap, 11 l.

Cserepes István

Ernst-múzeum csoportkiállításán lírikusan finom festményeivel szerepelt.

PH.934.T.28.

M.D.K.

Cserepes István, festőművész

1961. márc.1-én kiállitása a Győri Múz-ban

Uzsoki Andrásné: 15 év a Győr-Sopron Megyei Múzeumok életéből a helyi sajtó tükrében/1949-1963/ .346.o.

Arrabona.8.A Győri Múz.Évkönyve.Győr.1966.Xantus János Múz.

Cserepes István

Kerepel a Nemzeti Szalon tavaszi
táslatán

Lipsag 1927 VI. 16.

Cserepes István

Csendélete nezepel a Nemzeti Szalon mag tavasz. táslatán

Magyarság, 1927 VI. 16.

Csrepes István

festőművész

Magyar Akvarell és Pasztellfestők Egyesülete kiállítása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Sötéten erőteljes dunaparti hangulata.

Pesti Hirlap

1935.XII.22. 21.

M.D. 4

Csernyes István
festő, szobrász, grafikus

Méltatás. — Kiállítása nyílt az Ernst Múzeumban.

H. G.: Egy proletárfestő emlékkiállítása.
Ország-Világ, 1960. május 11. — 19 szám

MDK

Cserepes István, festö

[redacted]

Csendélet.
Téli táj.

BP. [redacted].Mücs.-OMKT. Nemz képzömüv. kiáll. /Rend.M.Kir. Vall.- és Közokt.Min./ 1933 ápr.19.-máj.25. Kép.tm. 13.

MDK

Cserepes István, festö

Gellérthegyi táj.

Az Ernst-Múz. kiállításai CXLVII. A Munkácsy-Céh VI. sors. egybekötött repr. kiáll. Bp. 1934. május. Kat. 7. l.

M.D.K.

Cserepes István /1901-

118. Tél a falun. Temp. 53.5x66.5 karton.
119. Robogó vonat. Pastel. 31.5x24 papir.
120. Alkonyat a Gellérthegyen. Olajf. 72.5x59 karton.
121. Szivárvány a Balatonon. Temp. 62x50 papir

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. IV. füzet. MUMOK. Bp. 1952. 9. l.

M.D.K.

Cserepes István /1901-

100. Téli táj. Olajf. 52 x 65, vászon.
101. Balaton. Tempera. 40 x 50, karton.

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. I. füzet.
MUMOK. Bp. 1952. 13. l.

MDK

Cserepes István, festö

Csendélet.

Az Ernst-Mus. kiállitásai. CXLVII. -Munkácsy-Céh. VI. csop.egybekötött repr. kiáll. Bp.1931. május. Kat. 8.

MDK

Cserepes István

Nő az ablaknál, of.

Magy. Művészetért kiáll. r.Mücs. 194o. febr.

19 l.

MDK

Cserepes István

Müterem, ecsetrajz

Erdőszéle, pszt.

A Duna, paszt.

MAFE 13. kiáll. N.Szal. 1927. máj.

xxxxx 4. l.

MDK

Cserepes István

Müterem részlet, ecsetr.

Szomoru csendélet, of.

N.Szal. kiáll. 1927. jun. 8. 1.

Cserepes István festő

Magyar Csillag, 1942 II. évf.

6. sz. 378. l. - Farkas Zoltán:

A balatoni kiállítás.

Cserepes I. festő

Magyar Müvészet.1948.XV.évf.239.lap.
Mártir festők kiállitása.

Csereper István

Svájci magy. kiáll.

kat. 1944.

22. l.

L

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Cserges István

festő és nobrány

koll. kiáll.
életrajzzal

Műbarát 58.
kiáll.

1944.

√

lásd okv.

Cserepes István.

Ybavarás., olaj.

Tm. Bp. 1932.

3823. Ann

Sz. Bolognában 1560 nov
júliu

Jézus Jákob kútjáná

Az előtérben van a k
néző és kőedényét hátrahaj
dik, kinek a kút fölött letel
innom!« A Megváltó meggy
ban van ábrázolva, fejét ba
nyugtatja és baljával a hát
szőke asszony pedig bő uj
és zöld kurta szoknyát visc
jön, míg a hatodik a fák
kandikál. Egyikük piros ke
Kissé hátrább, de jobbról a
nyugvó csatornázott oszlop
Sichem városa foglalja el, l
kodik. A háttérben hegyek
hőzött.

Vászon, méretei 76·2 : 6
tett az 1908 november 7-iki 1
sticker Jakabtól 4000 K-án (18
január 1-jei 147773–908 (18–9
909 (1–910) és az 1911 janu
leiratok alapján. — Elszámoltat
1910 február 27-én (341–910
— Az elszámolást jóváhagyta
910 (912–911) és az 1911 m
911) szvsz. határozat.

Kifüggesztésére vonatkoz
ban. 1910: V. 215b). *Annit*
Samaritaine.

Jegyzet. Dr. W. Martin:
1907. Nº 17, pag. 12.

MA-1908

III

Cserepes István

Tél a Falun Olaf

Tm. Bp. 1932

Hadsereg:

Tábornagy:

A sánczkosara
lap tollal, paszománt-
eleju fehér kabát, galle
mánttal s pantalló
gálati jelvény szontja s o
lett az aranygyapjas ren
Mária Terézia rend diszi
szegésü s a sarokban k
térben a kiséret nyarga

K. K. Fel

(: Porträt Sr. M
alól a jobb sarokban: „L.
s legalól kiépütt kétfeju
Eigenthum der... Kü
Könyomat, von alkeretben
Die K. K. oesterreich'sche
zeichnet und lithograph
Ltfza 3580. (fe
4070 (sz

Cserepes István

Tavaszi szalonban kiállító
tó elismerés

CSEREPES ISTVÁN :

41. Borozók. - Temp. lem.p. 28 x 33 cm.
Jelz.l.j.:"Cserepes" és körbélyegző.

Cserepes István

Szekesfov. képt. jnb. kiáll
1944

z Ipolyi-gyüjteményből.

Radisics Ipolyi 198. szám. — Gerevich PA 258. l. — Őszi kiállítás, 1930., Ipolyi 55 sz., — Dutka 75. l. — Lepold—Lippay 59. l.

Z ACTIUMI ÜTKÖZET. (212. kép)

rüsszel, XVI. század vége.

ordürje hiányzik.

yapjú és selyem, 244×207 cm.

z Ipolyi-gyüjteményből.

Radisics Ipolyi 175. szám. — Radisics Jenő: Az Ipolyi gyüjtemény-falkárpitjai és keleti szőnyegei. Művészi Ipar, II., 1887., 171. l. — Szendrei: Néhai Ipolyi Arnold gyüjteménye. AÉ, VII., 1887., 345. l. — Gerevich PA, 258. l. — Őszi kiállítás, 1930., Ipolyi 120. sz. — Dutka 75. l. (Képe 76. l.) — Lepold—Lippay 59. l.

Megjova

Cserepes István
festőcsoportban
Csók tanítvány
A Balaton Kiállitáson (Nemzeti Szalon)
Koll. Kiáll.

Ibl Szemle

1942. 778 n. 173 l.

7 VI/30.

"dés és Tudomásul volgál.

Ad acta.

Budapest, 1937. jun. 1

[illegible]

[illegible]. VI. 30.

Csetepes István

2 grafika

D.

Csánky Ung. Malerei

37. l. der Gegenwart.

Katalog d. Ausst. in Berlin Dresden Breslau, Wien, Graz. Bp 1942-43

Cserepes István
festő

1930-ban az Ernst Múzeumban
Cserepes István társaságában állí-
tott ki Kemény László is.

S.L. : Kemény László
Művészet: 1971.március - 42.lap

Cserepes István

festő és szobrász

EMOE

A másik kiállító, *Cserepes* István egyszerre szobrász és festő. Szobrászként eddig ritkán szerepelt, ez az első gyüjteményes bemutatkozása. Legtöbb kiállított művét a monumentalitás jellemzi. Kőalakjai tökéletesen kifejezik a művész gondolatát, bár a leegyszerüsített vonalak olykor csak jelzik a formákat. „A kovács", „Őstermelő", „Munkásasszony", „Proletárasszony gyermekével", „Szenvedők", „Hajléktalan", „Alvó" című szobrok kiváló alkotások. A rendkívül értékes kiállítás március 16-ig tart.

*

Magyarország. Esti Lap. 1944. márc. 11.

(Z. P. A.: Kéz kiállítás.)

"Önállósítási Alap"-ból
létesült
HORVÁTH MARGIT
könyvtára
JOLSVA

Cserepes István

Hódvadás c. Ésper repr.

Film-Szinház-Irodalom

1942. 28. sz.
(Corvin-tárlat.)

Cserepes István

festő

Nehány év előtt még kovácslegény volt, most pedig olyan finom pasztellek virágzanak ki könnyed ujjai alatt, mint a minőtlet csak a Párizs kulturáját behatóan ismerő művészek festenek.

Ibl Ervin: Az Ernst-Muzeum új csoportkiállítása. Budapesti Hírlap 1929. febr. 24.

MŰEMLÉKEK ORSZ. ZOTTSÁGA
1060/1909.
Ráinhos

Cserepes István

vrád

Ujvári Béla: Mártir festők II. kiállítása. Magyar Művészet 1948. 239. l.

A Szabad Szerveret helynégiben

MAGYAR POSTATAKARÉKPÉNZTÁR

A 147620 *számú csekkszámla tulajdonosának*

Igazoljuk, hogy a csekkszámlája terhére kibocsátott

1/4 sz. csekk alapján

280 fillér

átutalása IX/a Ker. adópénztár

86209 számú csekkszámlája javára

1948 évi aug. hó 13-n megtörtént.

Kelt, 1948 aug. 19

Magyar Postatakarékpénztár.

Kiállította:

Ptp. 321.—20. 1946. jan. 5/m.

Magyar állami nyomda. Budapest, 1945. — 150.

Cserepes István

Koll. kiáll.

wód
2

Ujság. 1942. ápr. 14.
(e.a.: Öt festő a volt
Ernst-muzeumban.)

be a kormánnyal, hogy megállitsam azon az uton,
elyzethez és az áldatlan belpolitikai zavarokhoz
viselőház feloszlatása előtt kiléptem a kormány

aggodalom és választóim ezreivel való személyes
izdjek a kormány politikája ellen, mely a nemzet
dasági megélhetést veszélyezteti.
na eszme szolgálatában, mely egyedül vezetheti
és

us zászlaját a fővárosban!
rályért, Hazáért"

Cserepes István

koll. kiáll.

Ujság. 1934. jan. 28.

(c. a.: Az Ernst-muzeum csoportkiállítása.)

nél, amely nem akar a világ nagy nemzeteinek gyarmatává lesüllyedni, a szellemi készenlét az alapja mindennek, mert csak ez képes észszerű gazdasági rendet teremteni, ami viszont teherbíró alapot nyujt a honvédelem költségeinek fedezésére is.

A szellemi fegyverkezést egyetemeink most már nemcsak falaikon belül, hanem azokon kívül is végzik. Soproni nyári egyetemünk is ennek egyik megnyilatkozása.

Ezidei nyári egyetemünk a mult évihez képest bizonyos értelemben haladást jelent, mert keretében erdőmérnöki továbbképző tanfolyamot is rendezünk. Ez utóbbival összefüggésben egyetemünk további szándékairól szabad legyen egy nyilatkozatot tennem.

Az alkalmazott természettudományok minden ágában, különösképpen pedig a műszaki tudományok terén évről-évre olyan nagy fejlődés mutatkozik, a technika különböző területein oly nagy átalakulások vannak folyamatban, hogy azokkal lépést tartani a gyakorlat mérnöke csak úgy tudhatna, ha az újabb eredményeket érdeklődési körének minden ágában figyelemmel kísérhetné. Erre a rendszeres és állandó önképzésre, a

Cserepes István

kell. kiáll. Ernst

írod

Ujság.

1932 nov. 20

(Kejzőnüveszet!)

325. v. Mezes István I. II.
Muray Gábor I. II.
Pusin Leontin II.

Sokcsics István I. II.
Soós Endre I. II.
Sragner László I. II.
420. Stanas Athanasios I. II.
Stein Emil II.
Stocker János I. II.
Schaeffer Iván I. II.
Schádli Imre I. II.
425. Scheibert Vilmos I. II.
Schimpl Mihály I. II.
Schmelhaus Gábor I. II.
Schmidt János I. II.
Schneider Frigyes I.
430. Schrecker József I. II.
Schumann János I. II.
Schuszter Ádám I. II.
Schüszler Pál I. II.
Schwanner László I. II.
435. Szabó Gergely I. II.
Szabó István I. II.
Szabó Pál I.
Szabó Sándor II.
Szabó Tibor I. II.
440. Szalay Dénes I. II.
Szanitter Zoltán I.
Szecsődy Gyula I.
Szegedy Fusztáv I. II.
Szeibert Ferenc I. II.
445. Szekeres Ákos I. II.
Szentirmay Lajos I. II.
Szentiványi József II.
Takács János II.
Takács Lajos II.
Takács Zoltán I. II.
480. Tanczer Dezső I. II.
Tantó Miklós I. II.
Tanyai Géza I. II.
Tartia György I. II.
Tass Lajos I. II.
485. Tell Vilmos I. II.
Temerváry Vilmos I. II.
Temesi Zoltán I. II.
Teofánovits Márk II.
Técsy Sándor I. II.
490. Thirring Ákos I. II.
Tiboldy Béla I.
Tibor Zoltán II.
Tóth Tibor I.
Toponáry Ferenc I. II.
495. Torday Ferenc I. II.
Toronyay László I.
Tósoky Elemér I.
Tószegi Imre I. II.
Tóth Ernő I. II.
500. Tóth Károly I. II.
Tóth Lajos I.
Tótkomlósi János I. II.
Tótmárton László I. II.
Tölcsváry Tibor II.
505. Tölgyesi Lajos II.
Tömkő Pál I. II.
Török György I. II.

Cserepes István

festő

l.

Szépm. Mur-Évk

X. 207. l

1949

Modern m. képtár

(Balaton)

Békéscsabai Kiadóhivatal
Filipinyi Ilona
Békéscsaba, Andrássy-ut 5.
Telefon: 148.

Pch.

"Europa" Film- Könyv
Lapterjesztő" és Könyvkiadó Rt.

Budapest
V Rotheremere u 12

Cserepes István

Balatom ösztöndíjat kapott

l.

Szépirüvészet

1943. 158. l.

Mův. i élet

A rövid leírásból is kitűnik, hogy templomunkban az épület célja és rendeltetése jut kifejezésre, benne a szentély, a szószék s a keresztelőkápolna jelentőségüknek és rendeltetésüknek megfelelő helyet és hangsúlyt kapnak, a hívek pedig az oltár és szószék elé vannak összegyüjtve úgy, hogy mindenki figyelemmel kísérheti a szent cselekményt s jól láthatja és hallhatja a szónokot. Ezt a célt pedig az építész a modern vasbeton szerkezet lehetőségeinek kihasználásával valósítja meg. A vasbeton keretrendszer teszi lehetővé azt a tágas téralakítást, amelynek elérése a történelmi stílusok szerkezetrendszerében csak hasonlíthatatlanul több anyag és munka árán volt lehetséges.

Az új szerkezet logikus alkalmazása természetesen új esztétikai hatásokra is vezet. E hatás újszerűsége legrövidebben talán úgy volna jellemezhető, hogy nem szerepel benne az épülettest tömege, a nehéz terhet alátámasztó tartóelemek hatalmas súlyt emelő ereje, hanem a felület, a vonal, a szín és a fény azok az elemek, melyekből a művészi hatás kialakul.

A rendkívül karcsú pillérek s a pilléreket összekötő árkádok áhitatos fohászként emelik a magasba a mennyezetet, s vezetik ritmusukkal a tekintetet az oltár felé, mely körül sűrítve és felfokozva ismétlődik meg a magasbaszökő és ívekben hullámzó vonalak

Cserepes István

festő

l.

Szépművészet

1941. 207. l.

Balatoni
ötv. Irudi

Cserepes István

Hajók a Balatonon,
vízf. repr.

Szépművészet
1941. 7. 4.

Kép

Cserepes István

l.

Szépmüvèszet

1944. 138. l.

Rónay L

A Mübarát

„EUROPA"
film-, könyv-, lapterjesztő- és
könyvkiadó r. t.
Bp, V., Rothermere-u. 12.
Telefon: 127-837.

Cserepes István

festő

lásd

Révai XXI. 228. l

Cserepes István

U. 3933

Dunai részlet c.
képe repr. -

Pesti Napló
képes mell
1929. okt.
27.

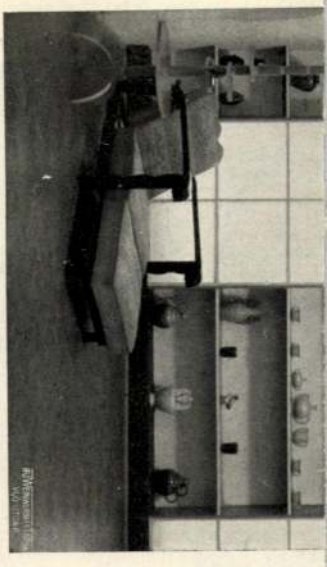

RÉSZLET A NAGY HALLBÓL

fontosabb ilmit alapítása idején. A gyáripar
ég kell őriznünk kisiparunk művészi jellegét,
zenkívül pedig igen fontos, hogy a képzett
a gyakorlati életpályák felé tereltessék, ahol

nagyobb erőkifejtést követel tőlünk, hogy a
csakis így remélhetjük, hogy a minket szorító
a kultúrnépek között, amely joggal megillet

Dr. Schuler Dezső
alpolgármester.

Cserepes István

U. 2817

Őszi hangulat c.
képe. (Ernst Murkiáll.)
repr.

Pesti Napló képes

mell. 1929. márc.
10.

Kép

4/1941-Om.biz.

Hivatkozással a Na
Om.biz.számu rendeletére a Müemlékek O
főből álló meghagyási keret engedélyez

A Müemlékek Országo
si minőségben, egy altiszti minőségben
van, még két fogalmazási minőségü alk

A fogalmazási minős
Kálmán müszaki tanácsos és dr. Szentiv
életévüket betöltötték nem hadkötelese
muzeumi gyakornok és dr. Csabai István
ban van. A Bizottság altis
hatvanadik életévét betöltve nem hadkö

A Müemlékek Országo
jából annyira fontos hivatását ily kis
is csak nehezen tudja teljesiteni, tek

Csérepes István

Koll. kiáll. Mübarát
1944. márc.

Pesti Hírlap
1944. márc. 15

Cserepes István

Született Budapesten 1901-ben. Előbb kovács volt. Majd esti szabadiskolába járt. 1926-ban beiratkozott a Képzőművészeti Főiskolára, ahol Csók István tanítványa volt három évig. 1927-ben állított ki először a Nemzeti Szalonban, azután az Ernst muzeumban mutatkozott be. 1930-ban koll. kiállítása volt. Ugyanez évben ~~kollektív kiállítása~~ volt Párizsban, ahol mintegy százhúsz képpel szerepelt. A most kiállított munkái nagyobbrészt Párizsban készültek. Több műve a Szépművészeti muzeumban, egy a Fővárosi muzeumban, számos képe hazai és külföldi gyűjteményekben. 1932 febr. koll. kiállítása volt a Nemzeti Szalonban. Életr. 75 mű.

I állami ösztöndíjjal Párizsba ment. 1931-ben kollektív kiállítása

rigo Mazzotta.

dultan ülő fekete hajú leányt
ő tálból három macskát etet,
s könyöklő kezeiben tart, mi-
yba tűzötten viseli, fülbevalója
ros vállkendő, rövid ujjú ing,
a szétszórt rózsákkal. A székre
a melyre reá ült. Az asztalon
ózsával és egy napraforgóval.
áttérbeli ládán két köteg vörös-
balról vizes kanna áll és a
fölül jobbra: »*Mazzotta*«.

46·2 cm. — Lelt. sz. 3193. — Ér-
nina ajándéka 1905 május 18-án
elfogadta az 1906 május 22-iki
906). — Bejelentetett 1906 február

III
415 (3193)
632 (3351)

415

Aj.

Cserepes, festő

- a Szoc. Képzőmův. Csoportjának tagja. 1941 nyarán Szentendrén volt.

Szántó Piroska: Életemből
Vigília, 1971. máj. 327 l.

Cserepes István

A 3o-as éveket követően dolgozott Szentendrén, de a kiállitáson nem szerepelt.

Dévényi Iván; Jubiláris kiállitás Szentendrén; Képzőművészeti Almanach 2; Corvina 197o, 9.1.

Csre

Cserepes István
festő

M. D. K.

1938-ban a Helsinkiben rendezett
kiállításon részt vett.

Vértes György: A magyar képzőművészeti front ....
Művészet, 1962. február. — 11 l.

Cserepes István

MDK

Képzőművészet, 1932. VI. 48.sz. 68.l.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV., Dózsa György út 41

szövarch.1.3.ó

Csrepes István.

Páris-i tanulmányutja.

Lázár Béla:Müvészekről.
Lázár Béláné közlése.

Cserepes István.

Az Ernst muzeom kiállitást rendez müveiből
1929-ben.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

Cserepes István.

A Nemzeti Szalon kiállitotta müveit 1932-ben.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

Cserepes István.

Kiállitotta müveit az Ernst muzeum 1934-ben.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története, kézirat.

MDK

Cserepes István, festöm.

a balatoni ösztöndijban részesült festö.
Képeit 1940 nyarán festette.

-i-: Kiállitások. -Nemzeti Szalon. -
Pest.1941. márc. 19. 5.1.

-1.- M. D. K

CSEREPES István festő

(1901 - 1944.)

Lelencgyerek volt. Kitanulja a kovácsmesterséget. 21 éves korában jelentkezik a Képzőmův. Főiskolán csók István tanítja, tanítja

Szinyei - Fiatalok kitüntetés

1940. Szinyei Társaság díja

Párizs és New York világkiállítási élem

Magyar Nemzet 1960. 105. sz. 4. l. ./.

— 2. — M. D. K.

CSEREPES István festő

Kórházi sorbásfülke

Virágcsendéletek, paraszt-enteri örsk

balatoni és párizsi tájkések

1934-ben meggyiekolt bécsi munkás-

sok emlékére rejnitt kéve

Emlékkiállitása az Ernst Mizeumban (1960)

Magyar Nemzet 1960 (XVI.) 105. sz. 4. l.

Puska Mária: Nagy tehetségü munkás-

festő emlékkiállitása

Cserepes István, MDK

A mártírhalált halt kitűnő művész emlékkiállítása az Ernst Múzeumban kerül megnyitásra.

–: Jelentős képzőművészeti kiállítások 1960-ban

Népszabadság Bp. 1960. jan. 15. 8.l

Cserepes István, festő MDK

Nyugati pályaudvar c. képe (1930) Repr.

és

Tihanyi táj c. képe (1943) Repr.

– Két kép az Ernst Múzeumbeli Cserepes István-emlékkiállításról

Népszabadság. Bp. 1960. máj. 15. 7.1

Cserepes István, festő szobrász (1) M Dk

Mezhelyi gyerekből lett korácslegény. 18 éves korában vöröskatona. Évekig bujkál. Később kórházi fűtő, majd ápoló. Ekkor kezd rajzolni. A főiskolán Csók István tanítványa. 1944-ben a nyilasok elvitték. Jósset utcai házból, ahol lakott.

Néhány korai, mozgalmi jellegű rajzán, metszetén megmutatkozik a szervezett munkás állásfoglalása: „Az ifjú szocialista" címlap terve, Gorkij stb

1934-es bécsi események stb

Péter Imre: Cserepes István emlékkiállítása az Ernst Múzeumban

Népszabadság. Bp. 1960. máj. 13.

9.l

Cserepes István, festő szobrán (2 M Dh

A Külvárosról alkotott képei erősen hatottak, főként a fiatalokra: „Újpesti kikötő, Külvárosi Duna-part, Vasútállomás, Gázgyár, stb.

1930-ban Párizsban is megfordult.

Festői fejlődésének értékes része a Nagyváradi téli Képsorozat,

és a Balatonról festett tájképei.

Péter Imre: Cserepes István emlékkiállítása az Ernst Múzeumban

Népszabadság. Bp. 1960. május 13. 9.1

Cserepes István, festő szobrász

(3)

Jelentős munkásságot fejtett ki mint szobrász, érmész és grafikus s: Anya gyerekkel, Zokogó Jérfi c. szobrai, Kék madár c. üveg-cserép-mozaikja.

Gellért tér (1930). c.

Repr

Péter Imre: Cserepes István festménye emlékkiállítása az Ernst Múzeumban

Népszabadság. Bp. 1960. máj. 13.

9. (

Cserepes István

1.

a felszabadulás óta - jó esetben - egy-egy ~~szép~~ művel szerepelhetett külön-böző alkalmi vagy emlékkiállításokon. 1956-ban egy kiállítása való anyaga összegyűlt a TIT-ben, de az ellen-forradalom után szórták.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst Múzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l. 9 t.

6. l.

1257

Cserepes István

ával volt. Kifutói, pékinasi, kovácssegédi pályák után 1925-ben bejutott a Főiskolára és Gók István növendéke lett, aki útját egyengette (Cserepes tanulmányi segélyt kért a Kultuszminisztériumtól, amit Gók támogatott.) (idézve * – 1929. sept 28) (dec. 16-án elutasították.)

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Ernst Muzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l. 9 t.

6-7.l.

3.

Cserepes István

ekkor más kiállító művén volt, a Szinyei Tavasi Szalon kitüntetettje. 1918-ban, mint kovácssegéd jött Pestre. A Tanácshörtársaság idején a 41. Vasas Vörös Tüzér ezred katonájaként volt, utána három évig vidéken bujkált.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst Museum. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

7. l.

4.

Cserepes István

1922-ben simajött Budapestre. A Schlick Nicholson Művek vél helyezhedett el, belépett a nakszervezetbe és elhezdte a mozgalmi munkát.

Kénytelen volt változtatni munkahelyeit - kórházi fűtő majd ápoló lett.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst Muzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l. 9 t.

7.1.

5.

Cserepes István

gyermekkorát különböző falvakban
töltötte egyetlen ~~[illegible]~~ fivérével,
mint legalcsóbb munkaerő.
Gyűjtött parontbiuszést, római terrakottát,
régi érmeket, Buddha-nobrot, hang-
vereket, könyveket. Ezek megjelen-
nek képein

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst
Muzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960.
27 l. 9 t.

8.l.

6.

Cserepes István

1934-ben a bécsi munkaiskolás ligyilkolásával 2 kis vázlattal reagál. Főiskola előtti iskolai tanulmányait Munkácsi Mihály Béla és Podolini ~~iskola~~ esti iskolájában végezte. Pantellel, cquarellel és gouache-al hamar tudott bánni, de olajképei még később is pantellhatásúak.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Ernst Muzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

1011. l.

7.

Cserepes István

rajzolt a Népnovának, címlapot metszett az Ifju Szocialista c. lapnak. Gorkij-ról egy nép linót hánitett

Kitüntetései: ~~[illegible]~~

Szinyei Fiatalok, 1931-es párizsi öntöndíj, 1935-ös állami pantell-díj, 1937. és 1939. évi párizsi és ~~[illegible]~~ New-York-i világkiállitáson nyert díjak, oklevelek.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Ernst Muzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

11. l.

8.

Cserepes István

1944 márciusában kiállítása nyílt meg a műbarzát kis belvárosi szalonban. Itt mint szobrász, önálló kollekcióval jelentkezett. A kiállítást régi tanítója és barátja, Mónus Illés nyitotta meg. A hivatalos kultúrpolitika „lázító"-nak találta.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst Muzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

12.

9.

Cserepes István

felelete erre „Akkor elértem célomat."
A nyomat Szentendrén töltötte, ömel
vizmatért József-utcai sufniból
varázsolt barásából, ahol gyűjte-
ménye ívolt (az „elő proletár
múzeum", ahogy neverte). Ebből
az időből egy munkáját sem tud-
juk meghatározni.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst Muzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

12.

10.

Cserepes István

a 30-as évek közepétől variálta a kulitka, halott madár, pók a hálóban motivumokat. Utolsó datált képei 1943-ban a Balaton mellett születtek.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Ernst Muzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

12. l.

11.

Cserepes István

1944 decemberében a bárban, ahol lakott, a nyilasok szöhöll katonákat kerestek. Ekkor kiment (a hármester szerint) és nyílt szóval becsmérelte a nyilas rendszert. Elvitték.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Ernst Muzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

B. l.

Cserepes István

Parapart, delli, o. 41,5 x 51,5 cm

Lázár Béla gyűjteménye

Cserepes István

Fürdés után, p. akv. 380 x 320 mm
Téli tájkép, p. paszt. zsk. 313 x 400 mm

Lázár Béla gyűjteménye

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 SEP

Cserepes István

Petőfi Népe festőművész

+ CSEREPES ISTVÁN 1919-
ES VETERÁN, festőművész ké-
peinek kiállítását készitik elő a
bajai Türr István Múzeumban.
A tárlatot, mely október 6-án
nyílik — Soós Klára, a Nemzeti
Galéria munkatársa rendezi.

Cserepes István

"Kovácslegényből lett festőművész." Állami ösztöndijjal Párisba küldték. Most kiállitást rendezett a francia fővárosban és a sajtó a legnagyobb elragadtatással ir a tárlaton szereplő alkotásairól. "Lapzárta után" c. rovat közleménye.

Délibáb, Bp. 1931. febr. 28. V. évf. 9. sz. 26. lap.

CSEREPES ISTVÁN, festő

1972-ben Lázár Bélané a pécsi múzeumra hagyta férje 64 darabból álló képzőművészeti gyüjteményét. Nagy részük a 30-as évek végén került Lázárhoz, a művészek ajándékaként Elsősorban a római iskolát reprezentálják. A gyüjtemény: 12. sz.- CSEREPES ISTVÁN: "RAKPART", cimü müve. dekli, o. 41.5-51.5 cm. Ltsz: 72.324. 298.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények III. 287.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, XVII-XVIII.
1972-73. Pécs, 1975

CSEREPES ISTVAN, festő

1972-ben Lázar Bélané a pécsi múzeumra hagyta férje 64 darabból álló képzőművészeti gyüjteményét. Nagy részük a 30-as évek végén került Lázarhoz, a művészek ajándékaként. Elsősorban a Római Iskolat reprezentáljak. A gyüjtemény: 10.sz.-CSEREPES ISTVAN: " Fürdés után", cimü müve. p.akvarell. 380+320 mm. Ltsz:72.326. 297.old

ROMVARY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények III. 287.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, XVII-XVIII.
1972-73. Pécs, 1975

CSEREPES ISTVAN, festo

1972-ben Lázár Bélané a pécsi muzeumra hagyta férje 64 darabból álló képzomüvészeti gyüjteményét. Nagy részük a 30-as évek végén kerültek Lazárhoz, a müvészek ajandékaké Elsősorban a Római Iskolat reprezentaljak. A gyüjtemény:
11. sz. CSEREPES ISTVAN: " TÉLI TAJKÉP", cimü müve.
p. pasztell, zsirkréta. 313+400 mm. Ltsz: 72.325.
298-old

ROMVARY FERENC: A Modern Magyar képtár története
Uj szerzemények III. 287. old

A Janus Pannonius Muzeum Evkönyve, XVII-XVIII.
1972-73. Pécs, 1975.

Cserepes István (1901-1944)

„Könyv és virágok"

o. tempera, 44x56 cm. J. l. jobbra: Cserepes 1933.

Kikiáltási ár: 5000 ft

BÁV 39.Képaukció katalógus Bp.1976 május

Gerepes István

„Buddha"

pastell, 30 × 35 cm. J. l. j.: Gerepes 933.

Vételi ár: 2000 ft.

BÁV 39. Képaukció katalógus Bp. 1976 május

Czerepes István

„Virágcsendélet" Tempera 36x26,5

S. l. 6. : Czerepet.

Utiáltási ár: 3000 ft.

BÁV 43.Képaukció Budapest,1977.szeptember

Cserepes István (1901-1944)

„Nő madárral" o. Zarton. 40x50 cm

J.l.b. bélyegzővel

Ziziáltási ár: 3000 ft

BÁV 42. Képaukció Budapest, 1977. ~~szeptember~~ május

Csereper István

„Alkonyat" o. fa. 48 x 60

J. l. balra: Csereper 1942, Nagyvárad

Utiáltási ár: 3000 ft

BÁV 42. Képaukció Budapest, 1977. ~~szeptember~~ május

Csereges István

„Ujpesti Kikötő" o.v. 48x60 cm

J. l. j. Csereges István (Sérült)

Kikiáltási ár: 5000 ft.

BÁV 42.Képaukció Budapest,1977.~~szeptember~~ május

Gaspar István (1901-1944)

„Feleterigó" o. pastell, 37 x 29 cm

J. l. hegyatéri bélyegző

Utáltási ár: 4000 ft

BÁV 43. Képaukció Budapest, 1977. szeptember

CSERÉPES ISTVÁN, festő

Állandó a gyarapodás. Kmetty János 25 képet, a nemrég el hunyt Gábor Jenő 25 képet ajándékozott a Múzeumnak. A Nemzeti Galéria Cserepes István hagyatékából átadott Pécsnek 25. képet. xxx 37. old

Hallama Éva ébet: Modern Magyar képtár Pécsett 37. old

Múzeumi magazin, 1969. 2. sz. ebet.

Cserepes István

1974. jan-ban a Műcsarnok angyalföldi kiállításán részt vett művével.

Népszava, 1974. jan. 11. 102 erf. 8 sz. 4 p.

CSEREPES ISTVÁN, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár 343 darabból álló Kunvári gyüjteményének jegyzéke.
Festmények, grafikák.
78./.-CSEREPES ISTVÁN,-Pókhalós kompozició,/1938/, szén,papir,-28+18 cm.-Ltsz.68.458.-307.old.

KONVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története, Uj szerzemények, II. 305.old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve. XIII. 1968. Pécs, 1971.

CSEREPES ISTVÁN, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár 343 darabból álló Kunvári gyüjteményének jegyzéke.
Festmények, grafikák.
77./.-CSEREPES ISTVÁN,- Vasútmentő táj, /1938/,-
Paszetli, papir,-Ltsz.68.457.- 306.old.
Méret:24+31 cm.

KOMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története, Uj szerzemények, II. 305.old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve. XIII. 1968. Pécs, 1971.

CSEREPES ISTVÁN, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár 343 darabból álló Kunvári gyüjteményének jegyzéke.
76./.-CSEREPES ISTVÁN,-. Zöld domboldal,/1928/,- pasztell,papir,-30+39 cm.-Ltsz.68.456.- 306.old.

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története, Uj szerzemények, II. 305.old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve. XIII. 1968. Pécs, 1971.

CSEREPES ISTVÁN, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár 343 darabból álló Kunvári gyüjteményének jegyzéke.
Festmények, grafikák.
75./.-CSEREPES ISTVÁN,-Erdőszéli táj,/1927/,-pasztell,papir,-344 42 cm.-Ltsz.68.455.-306.old.

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története, Uj szerzemények, II. 305.old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve. XIII. 1968. Pécs, 1971.

Cserepes István
festő

A szentendrei művésztelep tiszteleti
beli tagja volt Cserepes István.

Tóth Antal: A szentendrei régi művésztelep....
MŰVÉSZET, 1972.szeptember - 26.oldal

CSEREPES ISTVÁN: SZENT GELLÉRT-TÉR. Olajfestmény
Az Ernst-Múzeum kiállításából

MAGYAR MŰVÉSZET

kanlak ügyei és Keresztély Ágost herceg-prímás pedig elődje alapítványára hívta fel e tanács figyelmét, amely Max Ludwig Regal budai katonai várparancsnok útján gondoskodott Pesten a katonai rokkantház számára való telek kijelöléséről és megszerzéséről.

Amidőn a Hatvani-utca s a Vármegyeháza között elterülő telket a haditanács mint alkalmatlant elejtette, a második telek választása arra a területre esett, amelyet délről a mai Gerlóczy-, nyugatról a Városház-, északról a Kammermayer Károly-utca s keletről az akkor még épségben álló városfal övezett; e területen néhány polgári ház, több üres telek, kert, északnyugati részén pedig a szerviták mecset-temploma állott, amelynek eredeti törökkorabeli alakját *J. B. Fischer von Erlach* őrizte meg Entwurf-jában. Erre a telekre *Hölbling János* (1660—1736) budai építőmester tervének elejtésével 1716. március 11-én az udvari haditanács *Fortunato de Prati* (1682—1738) kamarai építész-mérnöknek az invalidus-ház tervét fogadta el kivitelre egy füst alatt annak a budai királyi palota kal, rendkívül szerény eredményről, szinte kudarcról tanuskodik, amely méltatlan volt a nagylelkű alapító s más adakozók nemes szándékú cselekedetéhez és nem volt méltó ahhoz a humánus eszméhez, amely a háborúk szerencsétlenjeit óhajtotta volna mielőbb gondmentes hajlékba juttatni. Máskülönben e vázlat várostörténeti s művészettörténeti becsű is, mert a szerviták által templommá alakított, kitatarozott, sekrestyével bővített török mecsetnek és harangtoronnyá változtatott minaréjának a hiteles összképét őrizte meg egyfelől és világosan tájékoztat a török korabeli pesti fő-, vagy nagymecset többször vitatott pontos helyéről másfelől.

A válságba jutott pesti invalidus-ház áldatlan állapotát a hadvezéri magaslat tetőfokán álló *Savoyai Jenő* herceg jól ismervén, hiszen a szomszédos Csepel-szigeten feküdt birtoka s Ráckevén állott J. L. Hildebrandt által épített művészi kivitelű kastélya, s egyébként is többször szállott meg Budán és utazott Pesten keresztül a török elleni hadjáratokat irányítva a déli végeken, mint az udvari haditanács leghatalmasabb tényе-

MDK

Cserepes István

Udvarunk

Charantoni hid

Pirossapkás nő

Ernst Muzeum kiáll. CXLV./145/.1934. 6.1.

MDK

Cserepes István

A munka

Párizsi nő

Munkában

Ernst Muzeum kiáll. CXLV./145/.1934. 6.l.

Cserepes István

Csendélet

Munkácsy-Céh I. kiállitásn. Nemz. Szal. 1928. nov. 21 1.

Gereges István

„Gendelet szekfükkel"

o.v. 70x58 cm J. l. 6: Gereges 1928.

kiviáltási ár: 6000 ft.

BÁV 5o.Képaukció katalógus,Budapest,1979.december

Csrepes István

Kéményépitők, olajtemp.

KUT kiáll. N.Szal. 1934. dec. 2 1.

Cserepes István

Részlet a Parc Montsourisban

Ernst-Múzeum CXXXI. /jubiláris/ kiállításán.

1932. május, 13 1.

regreskedjék
(VII. Csengery
nyugtáját
s a kiréstére
fitetése csede
A legu
nyilvánitás

Méltóságod

Kintaltatott XII/20 1907
a Hermesnél.

Forster

MDK

Cserepes István

/e.a./: A KUT kiállítása. Ujság. 1934. dec. 2.

Csepes István

Kiállít

PH. 1932. Tv 3.

Cserepes István

MDK

Havazás, olf.

Mücsarnok 1932.Budapest közönségének képzőművészeti anyagából rendezett kiállitás

Cserepes István MDK

Szajna részlet

Mücsarnok 1932. őszi tárlat

MDK

Cserepes István

kitüntető elismerés

N.Szal. Tavaszi szalon 1937.

Cserepes István MDK

Tél

Mücsarnok 1933.Klebelsberg Kuno emlékkiáll.

Csereps István

MDK

Csendélet

Mücsarnok 1933 Klebelsberg Kuno emlékkiáll.

Cserepes István

Kiállít

Nv. 1942. IV. 14.

T. Cim!

A Művészettörténeti Dokumentációs Kö
ráskiadvány-sorozatát. A sorozat első
"Magyar Tanácsköztársaság Kép
cimü levéltári publikáció jelent meg, a
Művészeti Osztályának iratanyagát és a
iratanyagának a képzőmüvészetre vonatk

Értesitjük, hogy ezenkivül intézetünk ki
"Müvészettörténeti Tanulmányo
cimü kötete, mely a Dokumentációs Kö

Továbbá kapható
"Müvészettörténeti Tanulmányo
cimü kötete. Ára: 45.- Ft.

A felsorolt kiadványok megvásárolhatók

Gergely István

Kiállít

PH. 1942. IV. 12.

T. Cim!

A Müvészettörténeti Dokumentációs K
ráskiadvány-sorozatát. A sorozat első

"Magyar Tanácsköztársaság K
cimü levéltári publikáció jelent meg,
Müvészeti Osztályának iratanyagát és
iratanyagának a képzőmüvészetre vona

Értesitjük, hogy ezenkivül intézetünk

"Müvészettörténeti Tanulmány
cimü kötete, mely a Dokumentációs K

Továbbá kapható

"Müvészettörténeti Tanulmány
cimü kötete. Ára: 45.- Ft.

A felsorolt kiadványok megvásárolhat

Csepes István

Kiállít

Film Színház Irodalom 1942. IV. 17.

T. Cim!

A Müvészettörténeti Dokumentációs K
ráskiadvány-sorozatát. A sorozat első

"Magyar Tanácsköztársaság K
cimü levéltári publikáció jelent meg,
Müvészeti Osztályának iratanyagát és
iratanyagának a képzőmüvészetre vona

Értesitjük, hogy ezenkivül intézetünk

"Müvészettörténeti Tanulmány
cimü kötete, mely a Dokumentációs K

Továbbá kapható

"Müvészettörténeti Tanulmány
cimü kötete. Ára: 45.- Ft.

A felsorolt kiadványok megvásárolhat

Csesepes István

Kiállít

NV. 1942. IV. 26.

Központ-ban (Budapest, XIV. Dózsa Gyö
Megrendelés esetén az összeg MNB 149
ciós Központ számlaszámára utalandó.
tán juttatjuk el T. Cimhez.

Sajtó alatt:

Évkönyvünk 1959-es kötete.

A forráskiadvány-sorozatból "A
mely a terület épitészeti állagának a tö

M

Cserkész István

Kiállít

PH. 1942. IV. 28.

Központ-ban (Budapest, XIV. Dózsa Gyö
Megrendelés esetén az összeg MNB 14
ciós Központ számlaszámára utalandó.
tán juttatjuk el T. Cimhez.

Sajtó alatt:

Évkönyvünk 1959-es kötete.

A forráskiadvány-sorozatból "A
mely a terület épitészeti állagának a tö

M

Cserepes István

Kiállít

Új M. 1942. IV. 26.

pont meginditotta rotaprintes for-
öteteként a
zőművészeti Élete"
nely a Közoktatásügyi Népbiztosság
Budapesti Kir. Ügyészség 1919-es
ozó részét tartalmazza. Ára: 15.- Ft.

dványai közül kapható
1954-55."
pont évkönyve. Ára: 75.- Ft.

1956-58."

a Művészettörténeti Dokumentációs

MDK

Cserepes István

Kubikosok, o.

Bánya, ot.

Anyai gond, ~~fakemez~~ ot.

Cserepes István emlékkiáll. 1960. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Józsefvárosi udvar, of.

Pásztor, ot.

Tetőfedők, t.

Cserepes István emlékkiáll. 196o. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Reggel a hegyek között, o.temp.

Nő korsóval, of.

Bánya, of.

Cserepes István emlékkiáll. 196o. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Csendélet, virággal, csészével, of.

Peremvárosi reggel, temp.

Dunai rakpart, of.

Cserepes István emlékkiáll. 196o. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Virágok vázában, sz.lino

Kaktusz és kalitka, mono

A szobrász, vör.kr.

Cserepes I. emlékkiáll. 196o. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Pásztor, szén

Csendélet vázával, lito

Csendélet madárral, "

Cserepes I. emlékkiáll. 196o. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Proletárasszony gyermekkel, o.

Koldusasszony, o.

Vasut, ot.

Cserepes István emlékkiáll. 1960. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

A fekete fa, ot.

Hegyoldal, o.

Gázgyár, o.

Cserepes István emlékkiáll. 1960. Ernst Muz.

Cserepes István

Gellért tér, of. repr.

Külvárosi Dunapart, of. repr.

Bécs 1934.febr.15., of. repr.

Cserepes I. emlékkiáll. 196o. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Munkanélküli, t.

Bécs 1934.febr.15. o.

" " " o.

Cserepes István emlékkiáll. 196o. Ernst Muz.

MNK

Cserepes István

Akvárium, ot. fémfesték

Ujpesti vasuti hid, o.

Ujpesti hid, ot.

Cserepes István emlékkiáll. 1960. Ernst Muz.

Cserepes István,festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár,Forgács Hann Erzsébet Emlékgyüjteménynek 1960-ban megnyilt bővitett kiállitásán szeeplő müvek jegyzéke:
CSEREPES ISTVÁN" "Tájkép,papir,pasztell.23+29 cm.
Jelzés:jobbra lent:Cserepes 1942. Ltsz:57.145. 184.old

SARKADINÉ,HÁRS ÉVA: A Modern Magyar képtár,Forgács Hann Erzsébet Emlékgyüjtemény 181.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve,1961.Pécs,1962

Cserepes István, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár, Forgács Hann Erzsébet Emlékgyűjteménnek 1961-ben Cserepes hagyatékának 25 művével gyarapodott. 183.old

SARKADINÉ, HÁRS ÉVA: A Modern Magyar Képtár, Forgács Hann Erzsébet emlékgyűjteménye 181.old

A Janus Pannonius Múzeum évkönyve, 1961. Pécs, 1962

Cserepes István

Alkotásával szerepelt a Nemzeti Szalon tav. tárlatán.

P.H.932.IV.29.

Csrepes István

festőművész

Wolfner Gyula adománya a Szépmüvészeti Muzeumnak - egy vizfestménye

Magyarság 1929.XI.3.

Cserepes István

Művei, a Nemzeti Szalon tav.tárlatán.

N.U.932.V.1.

Cserepes István

Alkotásával szerepelt a Nemzeti Szalon tav. kiáll.-án.

M.H.1932.IV.?

Csérepes István

festőművész

Wolfner Gyula adománya a Szépművészeti Muzeumnak - egy vizfestménye

Magyarország 1929.XI.3.

Csrepes István festőművész

Wolfner Gyula adománya a Szépművészeti Muzeumnak - egy vizfestménye

Budapesti Napló 1929.XI.3.

Csérepes István

festőművész

Wolfner Gyula adománya a Szépmüvészeti Muzeumnak - egy vizfestmény

Magyar Hirlap 1929.XI.3.

M.D.K.

Cserepes István

"Páris" c. képének repr.-ját hozza a lap más képek repr.-ival együtt "Képek a Műbarát, az Alkotás és a Nemzeti Szalon kiállitásairól" cimmel.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1944. febr. 3-9.
VII. évf. 6. sz.

Cserepes István

Nemzeti Szalon cendéletkiállításán szerepelt.

Est 932.II.21.

Csarapas István

Nemzeti Szalón vendéléthiálló-
tárán szerepelt.

Ezt 932.II.21.

Cserepes

Nemzeti Szalón csendéletkiállításán szerepelt.

Pesti Napló 932. II. 21.

Cserepes István

Nemzeti Szalónban rendezett csendéletkiállításon részvett.

BH. 932. II. 21.

Cserepes.

Nemzeti Szalón kiállításán csendélettel szerepelt.

PH. 932. II. 23.

Cserepes István

Nemzeti Szalon csendéletkiállításán szerepelt.

Esti Kurir 932. II. 21.

Cserepes István

* (A Nemzeti Szalon csoportkiállítása.) *Cserepes* István művei a kiállítás legjelentősebb része. Festményein most is meglátszik, hogy tulajdonképpen grafikus tehetség. Párizsi tartózkodása alatt igyekezett ugyan a szinek világába jobban beleélni magát, jobbra-balra nézett, de ez egyelőre inkább csak zavart okozott stílusában. Ő, aki oly bravúrosan fejezi ki magát a fehér-fekete skáláján, a szinekkel való dolgozásnál bizonytalanná válik. A naivitás keresése sem válik most előnyére. Reméljük azonban, hogy a fejlődés meghozza a tisztulást és hogy Cserepes nemsokára a szineknek is ura lesz. Ezidőszerint még régebbi, grafikusjellegű téli tájképei képviselik művészetének legjavát. *Körössy* Vilmos különböző irányoktól, technikáktól vár inspirációt. Némelyik művén elég artisztikusan fejezi ki magát. *Gedőné* dr.-né *Lukács* Anna egy sorozat arc- és figurális képet állított ki, amely a festőnő érdeklődésének széles körét bizonyítja. *W. Majerszky* Róbert viszont képzeleti architekturákat fest. Az Auer-palota valóságos ízléses költemény Majerszky építészeti álmai mellett.

BH. 932. II. 7.

BH. 932. II. 7.

Cserepes István

M.O. 932. II. 7.

— (Csoportkiállítás a Nemzeti Szalonban.) *Cserepes* István a munkás-festő új fejlődése a kiállítás eseménye. A tehetséges *Csók*-tanítvány párizsi évei jó eredményt hoztak, megszabadult első mestere érthető hatásától, sok elegáns, finom mesterségbeli fogást tanult, ízlése tisztult, biztosabb lett, skálája kiszélesedett. Most kell megtalálnia igazi egyéni hangját s akkor teljesedhetik ki nagyszerű ösztönös tehetsége. A nagytermet töltik meg *Cserepes* új képei, a négy kisteremben *Jancsek* Antal, Cs. *Joachim* Ferenc, *Körössy* Vilmos, az érdekes problémákkal foglalkozó dr. *Gedőné Lukács* Anna és W. *Májerszky* Róbert állított ki. *(m—i.)*

M.O. 932. II. 7.

Cserepes István

* **Nemzeti Szalon.** Sokszor elgondolkozhatnak manapság a kritikusok — és a közönség is —, vajjon miért van az, hogy olyan sok mostanában a rossz, a tervszerütlen és céltalan kiállitás. Egyik a másikat követi, hol itt, hol ott. A *Nemzeti Szalon* mostani kiállitása akár el is maradhatott volna. Fáradt és szürke egy kiállitás és (legalább is müvészi értelemben) semmi ok se volt arra, hogy megrendezzék. Nem hisznek talán abban az igazságban a kiállitások megrendezői, hogy az ilyen akciók azoknak is ártanak, akik tudnak valamit?! *Cserepes* István munkái bizonyos mértékig érdekesek, de nem mondanak semmi ujat, ujabbat annál, amit az impresszionisták ugyancsak kihasználtak. *Lukács* Anna, *Jancsek* Antal, *Körössy* Vilmos munkáit nem szabadna kollektiv kiállitás keretében bemutatni. Pláne nem *Csejtei* Ferenc vásznait, aki az *emlitettek* becsületes igyekezetét, néhol felcsendülő tudását is agyonvágja. *Májerszky* Róbert épitészeti munkái — a gót-stilü tehnika jegyében — megérdemlik a figyelmet. Komoly felépitésü, nagyvonaluságra törő tervek ezek, ahol az egyedüli hiba: a tulzsufoltság. Sok a fölösleges disz, ciráda és gótikus ablak. *(D. A.)*

M.932.II.7.

M.932.II.7

Cserepes István

— **Csoportkiállitás a Nemzeti Szalonban.** Vasárnap délelőtt nyilt meg a *Nemzeti Szalonban* *Cserepes* István, *Jancsek* Antal, *Joachim* Ferenc, *Körössz* Vilmos, dr. *Gedő* Árpádné, *Lukács* Anna és W. *Majerszky* Róbert festőművészek kiállitása. A nagyrészben uj kiállitó közül kétségkivül *Cserepes* István érdemli a legnagyobb figyelmet. Az alapjában inkább grafikát hangsulyozó fiatal piktor párizsi utjáról, színekben és mondanivalóban meggazdagodva tért vissza. Ma már komoly értéket jelentenek képei s ha néhol még érzik is a bizonytalanság, biztos, hogy Cserepes csakhamar a magyar piktura élén álló fiatal festőgárda sorába emelkedik. *Körössy* Vilmos egyenlőtlenségében is igazolja a hozzáfüzött reményeket. *Gedőné* *Lukács* Anna egy sor figurális képpel, portréval bizonyitja be széles skáláját. W. *Majerszky* Róbert inkább az architekturához vonzódik. A többiek, *Jancsek* Antal és *Joachim* Ferenc is váratlanul jó anyaggal vonultak fel. A Nemzeti Szalonnak ez a kiállitása hosszu idő után figyelmet érdemel.

Reggeli ujság 932. I. 8.

Cserepes István

l.

Nemzeti Szalon

Magyaros csendélet
Csendélet szegfűvel } of 1928.

Virágcsendélet I. part

Tavaszi Szalon

A hinta, ecsetrajz

T. 941.

lirata alól jobbra a Milliar, German.

9.

4.6 : 18.8 cm.

Cserepes István

2 paszsell

Nemzeti Szalon

MAPE 20-ik jub.

Kiáll. Kat. 1935. dec. 20-

1936. jan. 6.

1932 ősz (kincs)

Szajnarészlet

vízf

MAGYAR MŰVÉSZET

UNGARISCHE KUNST // ART HONGROIS
HUNGARIAN ART // ARTE UNGHERESE

SZERKESZTŐ

Illustre Signore

La rivista "Mag
pubblicherà in occasione del
di Budapest un doppio fascic
dedicato interamente all'art
rà il 15 ottobra, data dell'
sa. Il fascicolo conterrà sc
resi. Abbiamo scelto gli aut
re Gerevich, Commissario del
ungherese.

Mi permetto di

Cserepes István

a Munkácsy Céh 1928 nov. (N.Sz.) ~~[illegible]~~ Csendélet I ~~II~~ 1 cf

~~cf olaj~~

1929 okt (Crust)

II

Néplisztt
Kikötő
Naplemente
part

Tél a külvárosban

1933 márc (h.o.)

Tél a falun

Dunapart

Csendélet

1934 máj (h.o.)

Gellérthegi táj

Csendélet

1/.

Deliblati Homoľpuszta Flórája

X. 157

Csereges István

MAPE

1927 máj-jun (N.-Sz.)

Erdő tisze
a Duna I) pasz

—

Műterem, ecsetrajz

1932 ősz (Mucs)

trajnarészlet, virf

1935 Dec-1936 1 an
nb (N.-Sz.)

a Duna IV
Téli naplemente) pasz

...ötta a ...

...pest, 1924 ... januárhó 2án

...Zsolnay

...VÁLLÁS. ÉS KÖZÖK... 191. K. OSZTÁLYA. ...ÜSSZÁMVÁSÁRI

Tél	Fürdőjét	Fürdőjét	Alkogat a Gellérth	Néplejet	A kinte
1932 NSz 1933 Gucht	1932 NSz	1929 Tao Sz 1930 Ernst 1932 NSz	1942 Alm. 1943 Mino	1929 Tao Sz 1929 Mino	1928 Tao Sz

ternek 156587/923.szám alatt s a
tézett rendeletének másolata:

izottsága részére az 1923/24.kezelési

akra 500.000 K
.... 600.000 K
gekre 600.000 K
200.000 K

Gyárak a Dunaparton	Alkonyat a Duná	Naplemente	Tavasz a Parc Mont Sourisban	Merengés
1929 Tav fal	1929 Tav fa	1929 Minek 1930 Ernst 1941 NSz	1932 Tav fal 1932 Ernst 1932 NSz	1932 N. fal 1934 Ernst
Halászhajó a fiúr	**Naplemente a Bal-on**	**Tikozi móló**	**Nikötő fiúkoka**	**Alkonyat a Bal-on**
1940 Nyíregy 1941 NSz	1941 NSz	1941 NSz 1942 NSz	1941 NSz	1941 NSz 1942 NSz

ásügyi Miniszterium:

---

tökönyv 27 ... 47 43 48 lap 9 8 7 9 tételén
szamlakonyv 49 ... lapjan.

Cserepes István

Szépm. Muz. Körökt. min. vásárlásainak kiáll. 1943.

✓

Halászhajók a hullámzó Balatonon, pasztell.
Hullámtörés a köveken, pasztell.

~~Kikötő~~	Virágesmel	Kikötő	Kilátás a Gellérthegyre	Alt	Álom
~~1929 Ernst~~	1928 Tavh.				
	1930 Ernst (7)	1929 Münk	1929 Ernst	1930 Ernst	1930 E
Hajó a Dunán	1932 NSz 9	1929 Ernst	1932 Ernst	(2)	
	1934 Ernst 10		1934 Ernst	1932 Ernst	1934 Ern
	1942 Alm 11			1932 NSz 4	
1932 Ernst	1943 Mkvt 12			1941 Corv 5	

Cserepes István

Szépm. Muz. A kultuszminisztérium vásárlásainak kiáll.
1943.

Szántódi part hajóról, vízf.
kikötő Siófokon.
olajtempera

Csendélet	Téli Táj	Néplyet	Műterem	A Duna
1928 Munk	1929 Ernst			
1930 Ernst	1932 Tavtal	1929 Mudrány	1927 Mage	1927 Mage
1932 Ernst	1933 N képrm			1929 Ernst
1932 NSz (3)	1934 Ernst			1930 Ernst
1933 Munk	1935 Munk			
1933 Omkt 8				
1934 Munk 1933				1935 Mage
1934 Ernst (2)	1937 NSz			
~~1934 Munk~~				
1942 Mut 13				

Továbbmenőst
Rivenni.

Csereges István

festő, grafikus, szobrász ciótvös

Fő képe:

Havazás
Téli Táj I.
Nő gyermekével
} of

Városliget, pasz.

Nő rácsos hagyma mellett, of

Vasuti kanyarodó
Havas gyártelep
Havas földek
Téli táj II–III.
} pasz

fordítás

Somogyi part Tihanyból
Szántódi part Tihanyból
} temp.

Álló nő (tanulmány)
Merengő
Anya gyermekével
Széken ülő nő (Töprengő)
Tehén borjúval
Tanulmány rajz
Gondolkodó nő
A szobrász
Budai házak
} r.

Parkrészlet Párisban
Hajók a Dunán
Elsuhant a vonat
} virf

Korsót vivő nő, r.
Zsákoló, monotypia

A minister

Szépm. Muzeum
Tél a Gellérhegyen, of
Csendélet a szabad-
ban (1929)
sz. monotipia
~~Vasut, pasztell~~
Szántódi part
hajórob. vízf.
~~Kikötő Siófokon,~~
~~dagtemp.~~
~~Halászhajók a~~
hullámzó Balató
~~non pasztell~~
~~Hullámtörés a~~
Köveken paszt.

Li
osztál

Balatón
Évk. X. 207. l

A müemlékek Országos Bizot

25 rajzát ajándé
kozta a Szépm. Mu-
zeumak. IX.
Évk 1940. 277 l.

MDK

Csorepes István

Balatoni nádas, gouache, repr.

Rakodás, lino, repr.

Balkon, vöröskrlta, repr.

Ujpesti kikötő, akv. "

Csorepes I. emlékkiáll. 1960. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Ifju Szocialista /cimlapterv/, lino, repr.

Kirakodók, cer. repr.

Cserepes I. emlékkiáll. 196o. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Madár kalitkában, cer. repr.

Zokogó férfi, kő, repr.

Cserepes I. emlékkiáll. 1960. Ernst Muz.

MDK

Csorepes István

Teherpályaudvar, paszt. repr.

Tihanyi táj, " "

Vasutállomás előtt," "

Csorepes I. emlékkiáll. 1960. Ernst Muz.

MDK

Csorepes István

Téli táj /Nagyvárad/m of. repr.

Nyugati pályaudvar, paszt. repr.

Parkrészlet Párizsban, paszt. repr.

Csorepes I. emlékkiáll. 196o. Ernst Muz.

MIK

Cserepes István

Vonat, p.

Havas gyártelep, p.

Téli táj, p.

Téli táj, p.

Cserepes I. emlékkiáll. 1960. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Holdfény a Dunán, rézk.

Munkásfej, v.kr.

Kovácslegény, szén

Cserepes I. emlékkiáll. 196o. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

részt vett a kiállításon

Benczo László: A K.U.T. kiállitása a Nemzeti Szalonban
Képzőművészet, 1935. 18.1. 80-s.

Cserepes István

Ernst-múzeum csoportkiállításán szerepelt.

Cserepes István a leheletszerü gyöngéd színek játékából bontotta ki a formákat. Ezen az uton jár most is, de a halk, elmosódott, a hangulatok halk párafátylán át derengő szinek most élénkülni kezdenek, belső tüzet kapnak és elevenebbé, beszédesebbé teszik képeit.

NM. 934. T. 28

Cserepes István

Ernst-múzeum csoportkiállításain képeivel szerepelt.

M. 934. T. 28.

Cserepes István

— **Csoportkiállítás az Ernst-múzeumban.** Január 28-án, vasárnap délelőtt nyílik meg az Ernst-múzeumban *Cserepes* István, *Erdei* Viktor, *Förstner* Dénes, *Istókovics* Kálmán, *Novotny* Emil Róbert, *Vörös* Géza festőművészek és *Gádor* István szobrászművész csoportkiállítása.

MH.934.T.26

Cserepes István

Csoportkiállítás az Ernst Múzeumban

Január 28-tól az Ernszt Múzeumban hét művész rendez kollektív kiállítást:

A kezdetben magyarosan indult, de már elfranciásodó *Cserepes* István, a párisias kifejezésmódokat gyakran pózoló, de erőstehetségű *Vörös* Géza festőművészek és *Gádor* István, a modorosan monumentális stílusú szobrásztehetség jelentősebb szereplői az általában nívós kiállításnak. *(—er)*

F. 934. T. 28.

F. 934. T. 28.

Szerepes István

Szerepel a K.V.T Kiállitásu a Nemzeti Szalonban

M. O. 936 П. 23

Cserepes István

Ernst-Múzeum csoportkiállításán pasztelljeivel és olajfestményeivel szerepelt.

NM.930.III.15.

Cserepes István

Szerepelt a Munkácsy-féh kiáll.-én.

N.U.935.III.31.

Cserepes István

Terméskőbe faragott feje a Munkácsy-céh kiáll.-
án.

Ujság, 935. III. 30.

Cserepes István

Szobormüve a Munkácsy-céh kiáll.-án.

P.H. 935.III.31.

Cserepes István

Alkotásával szerepel a Munkácsy-céh kiáll.-án.

Ujság, 935.III.30.

Cserepes István

Szobormüve a Munkácsy-céh kiáll.-án.

M.O.935.III.31.

MDK

Cserepes István

Párisi park, olf.

Műcsarnok 1944 VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Cserepes István

MDK

Épülő hid a Dunán, olf.

Mücsarnok 1944 VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Szerepes István

Szerepel a K. U. T.
Vizilliláján a Nem-
reti Szalonban

P. N. 936 II. 23

Cserepes István

Ernst-múzeum csoportkiállításán szerepelt.

Cserepes István, az egyszerű magyar munkásfiúból lett festő, egészen párizsi már. Lehelletfinom színekkel, elegáns, könnyed biztonsággal közöl alig megfogható érzéseket.

Mo.934.T.28

Csrepes István

festőművész

Magyar Akvarell-és Pasztellfestők Egyesületének jubiláris kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

U j s á g
1933.XII.21.

Csrepes István

festőművész

Magyar Akvarell- és Pasztellfestők Egyesületének kiállítása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Tartalmas pasztellekkel.

Budapesti Hirlap
1935.XII.21.

Csrepes István

festőművész

Magyar Akvarell-és Pasztellfestők Egyesülete kiállítása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Pesti Napló
1935.XII.22.

Cserepes István

Téli táj, olaj

Székesfővárosi Képtár és Történelmi Muz. kiáll.
Nemz. Szal. 1937. jan. 8 1.

Cserepes István

Csendélet, olajtemp.

KUT kiáll. N.Szal. 1942. nov. 2 l.

Cserepes István

Gólya-utca, paszt.
Téli hegyoldal, "
Őszi hangulat a Ferencvárosban, paszt.
Külváros, paszt.
Kilátás a Rózsadombra, paszt.
Mosakodás, paszt.
Őszi hangulat, "

Ernst Múz. CIII. csoportkiáll. Bp.1929. febr.
cimlap, 11 l.

Cserepes István

Tél a régi lóversenytéren, paszt.
Téli hangulat, paszt.
Hidak, "
Téli táj, "
Vasut, "

Ernst Muz. CIII. csoportkiáll. Bp. 1929. febr.

cimlap, 11 l.

Cserepes István

Kilátás a Gellért-hegyről, paszt.
Duna, "
Öltözködő nő, "
Halászok, "
Majális a Népszigeten, "
Virág vázában, "
A Népsziget alvége, "
Őszi hangulat a Dunán, "

Ernst Múz. CIII. csoportkiáll. Bp.1929. febr.

cimlap, 11 l.

Cserepes István

MDK

Borozók, temp.

Műcsarnok 1944 Szökosfőv.Képtár Jub.Kiáll.

Cserepes István

Utca

festmény, reprodukció.

Valóság, 1960. 3. sz. 52. l.

MDK

Cserepes István

Buddha /alfresco/

Merengés

Madaram

Ernst Muzeum kiáll. CXLV./145/.1934. 6.l.

Csarapes István

Műcsarnokban a Magyar Vízfestők és Pasztell-festők Egyesületének jubileumi kiállításán szere-pel.

Mo. 929. X. 6.

Cserepes István

Képzőművészeti Társulat őszi tárlatain a Műcsarnokban a Magyar Aquarell és Pasztellfestők Egyesületének kiállításain szerepelt.

PN.929.X.6.

Cserepes

Múcsarnok őszi tárlatán szerepelt az akvarellisták körött.

Est 929. X. 6.

Cserepes István

Szerepelt a KUT és UME közös táslatán

8 ó Újság 1932. XI. 6.

Csarapes István

Műcsarnok őszi tárlatán a Magyar Vízfestők és Pasztellfestők Egyesületének kiállításán szerepelt.

BH.929.X.6.

Cserepes István

Szerepelt a Műcsarnok Őszi tárlatán.

NM. 1932. XI. 3.

MDK

Cserepes István

Kikötő a Sión, o.

Naplemente, ot.

Liget, o.

Cserepes István emlékkiáll. 196o. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Balaton, o.

Balaton gőzössel, o.

Napnyugta a Balatonon, ot.

Cserepes István emlékkiáll. 1960. Ernst Múz.

MDK

Cserepes István

Virágok vázában, o.

Ligeti részlet, o.

Kis hid, o.

Cserepes István emlékkiáll. 1960. Ernst Múz.

Cserepes István

Dunaparti üdülőház, o.

Domboldal, ot.

Szentendrei utca, o.

Cserepes István emlékkiáll. 1960. Ernst Múz.

MDK

Cserepes István

Hajóállomás, ot.

Szentendrei részlet, xxx o.

Dunakanyar, ot.

Cserepes István emlékkiáll. 196o. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Épülő hid, ot.

Rakpart hajóval, o.

Felkelő nő, o.

Cserepes István emlékkiáll. 196o. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Köd a Dunán, rézk.

Varjak, linóm.

Rakodás, "

Cserepes I. emlékkiáll. 196o. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Naplemente, a.

Borus ég, a.

Temetési menet, szén

Cserepes I. emlékkiáll. 196o. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Balatoni fények, a.

Fekvő akt, a.

Madár az ágon. kevert technika
Cserepes I. emlékkiáll. 1960. Ernst Muz.

Csorepes István MNK

Tó a parkban, akv. és tus

Kivilágitott ablakok, a.

Daru a parton, a.

Csorepes I. emlékkiáll. 1960. Ernst Mus.

Cserepes István MDK

Gázlómadarak, gouache

Parti füzfa, "

Balatoni nádas, "

Cserepes I. emlékkiáll. 1960. Ernst Mus.

Csorepes István MDK

Rönkök a vízparton, a.

Tihanyi móló, a.

Balaton a tihanyi partról, a.

Csorepes I. emlékkiáll. 1960. Ernst Múz.

Cserepes István NDK

Vontatógőzös a Balatonon, a.

Tihanyi hegyek, a.

Fürdőház, a.

Cserepes I. emlékkiáll. 1960. Ernst Muz.

Cserepes István MDK

Földvári móló, a.

Balatonalmádi, a.

Balatoni szinek, a.

Cserepes I. emlékkiáll. 1960. Ernst Muz.

Cserepes István MDK

Balatoni gőzössel, a.

Vihar a Balatonon, gouache

Balatonedericsi öböl, a.

Cserepes I. emlékkiáll. 196o. Ernst Muz.

Cserepes István MDK

Tihanyrév, a.

Proletárok, akv. és tus

Balatoni részlet, a.

Cserepes I. emlékkiáll. 196o. Ernst Muz.

Cserepes István MDK

Házak és kertek, a.

Szántóföldek, a.

Vonat a viharban, akv. és tus

Cserepes I. emlékkiáll. 196o. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Éjszakai portás, a.

Dombok, gouache

Táj, a.

Cserepes István emlékkiáll. 1966. Ernst Múz.

MDK

Cserepes István

Buddha és váza, akv. és tus

Horgászok a hidnál, akv. és tus

Ujpesti kikötő, " "

Cserepes István emlékkiáll. 1960. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Portásfülkében, a.

Ligetrészlet, tollr. és akv.

Buddha, gouache és o.

Cserepes István emlékkiáll. 1960. Ernst Muz.

NDK

Cserepes István

Menyecske, p.

Havas táj, p.

Ülő női akt, akv.

Cserepes István emlékkiáll. 1960. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Bérház udvara, p.

Ádám és Éva, p.

Női frofil, p.

Cserepes István emlékkiáll. 1960. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Tihanyi táj, p.

Fa a tihanyi parton, p.

A Balaton hajóról, p.

Cserepes István emlékkiáll. 196o. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Nagyváradi háztetők télen, p.

Nagyváradi utca, pp

Fekete fa /Tihany/, p.

Cserepes István emlékkiáll. 196o. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Zöld Balaton, p.

Kikötött vitorlás, p.

Fürdőház Tihanyban, p.

Cserepes I. emlékkiáll. 1960. Ernst Múz.

MDK

Cserepes István

A naplemente Siófoktól, p.

Siófoki móló, p.

Vasutállomás előtt, p.

Cserepes I. emlékkiáll. 1960. Ernst Múz.

MDK

Cserepes István

Városligeti ünnepély, p.

A Balaton Siófoknál, p.

Balaton, p.

Cserepes I. emlékkiáll. 1960. Ernst Múz.

MDK

Cserepes István

Budai látkép, p.

Kilátás a magasból, p.

Házak a fák között, p.

Cserepes I. emlékkiáll. 1960. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Rakpart mozdonnyal, p.

Gyár a partpn, p.

Teherpályaudvar, p.

Cserepes I. emlékkiáll. 1960. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Gondolkodó, vör.kr.

Önarckép, szén

Falusi utca, litográfia

Cserepes I. emlékkiáll. 1960. Ernst Muz.

MDK

Csorepes István

Falusi utca, litogr.

Rács mögött, monotipia

Tehén borjával, "

Csorepes I. emlékkiáll. 1960. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Ülő női akt, m.

Kaktusz, m.

Kalitka, m.

Cserepes I. emlékkiáll. 196o. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

A szobrász, m.

Ülő akt, m.

'Udvar, m.

Cserepes I. emlékkiáll. 196o. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Támaszkodó akt, m.

Gyárban, m.

Munkásasszony gyermekével, vör.kr.

Cserepes I. emlékkiáll. 196o. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Balkon, vör.kr.

Vasaló nő, "

Anya gyermekével, "

Cserepes I. emlékkiáll. 1960. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Kirakodók, cer.

Álló nő, cer.

Madár kalitkában, "

Cserepes I. emlékkiáll. 1960. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

· Külvárosban, cer.

Szobor, cer.

Nő erkélyen, hamma, cer.

Cserepes I. emlékkiáll. 1960. Ernst Múz.

MDK

Cserepes István

Gyári munkásnő, cer

Madár a kalitkában, "

Pók a hálón, "

Cserepes I. emlékkiáll. 1960. Ernst Mus.

MDK

Cserepes István

Zsákhordók, cer.

Álló nőalak, cer.

Erkélyen álló nő, cer.

Cserepes I. emlékkiáll. 196o. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Tehén, cer.

Vasmunkás, cer.

Asztalra boruló, cer.

Cserepes I. emlékkiáll. 1960. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Nő köpenyben, cer.

Akvárium, cer.

Kovács, cer.

Cserepes I. emlékkiáll. 196o. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Koporsóvivők, tus

Munkásasszony, vör.kr.

Ifju szocialista, linom.

Cserepes I. emlékkiáll. 1960. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Ülő akt, monotipia

Álló női akt lepelle, monotipia

Munkások, szén

Cserepes I. emlékkiáll. 1960. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Kompháznál, szén

Pihenő szekér, szén

Pesti utca, szén

Cserepes I. emlékkiáll. 1960. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Ülő nőalak, vör.kr.

Akt-tanulmány, cer.

Révnél, szén

Cserepes I. emlékkiáll. 1960. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Anya gyerekkel, kő

Anya gyerekkel, kő

Munkásasszony, kő

Cserepes I. emlékkiáll. 196o. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Férfi gyerekkel, kő

Zokogó nő, kő

" " II. kő

Cserepes I. emlékkiáll. 1960. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Bányász, terr.

Mosakodó, kő

Ülő, kő

Cserepes I. emlékkiáll. 1960. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Zokogó férfi, kő

Leányfej, mükő

Beethoven, bronz.

Cserepes I. emlékkiáll. 1960. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Alvó kis fej, bronz

Korsós nő, "

Épitők, terr. relief

Cserepes I. emlékkiáll. 1960. Ernst Mus.

MDK

Cserepes István

Gyermek siremlék-terv, terr. relief

A szobrász, terr. relief

Akt korsóval, br.érem

Cserepes I. emlékkiáll. 1960. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Táncosnő, br.érem

Üzem, " "

Női profil, " "

Cserepes I. emlékkiáll. 1960. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Kalapácsos, br.érem

Teherhordó, " "

Kék madár, mozaik

Cserepes I. emlékkiáll. 1960. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Vasuti hid, paszt.

A Szajna, "

Temető mellett,"

Cserepes I. emlékkiáll. 1960. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Pályatest, p.

Pályaudvar, "

Szürke ház, "

Cserepes I. emlékkiáll. 1960. Ernst Muz.

Cserepes István

Kocsikázás, ot.

Csendélet szabadban, monotipia

Téli táj, rézk.

Korsós nő, vör.kr.

Cserepes I. emlékkiáll. 1960. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Nő gyermekével, o.

Folyópart, vör.kr.

Csendélet, o.

Cserepes I. emlékkiáll. 1960. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Parkrészlet Párizsban, a.

Gyárak a völgyben, a.

Nő karosszékben, o.

Cserepes I. emlékkiáll. 1960. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Hajók a Dunán, akv.

Köd a Dunán, a.

Zivatar, a.

Cserepes I. emlékkiáll. 1960. Ernst Muz.

NDK

Cserepes István

Tanulmány, vör.kr.

Zsákoló, monotipia

Nő ablak mellett, grafit

Cserépes I. emlékkiáll. 1960. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Merengő, vör.kr. és grafit

Töprengő, " "

Cserepes I. emlékkiáll. 1960. Ernst Mus.

MDK

Cserepes István

Anya gyermekével, grafit

Budai házak, diófapác

Gondolokodó nő, vör.kr.

Cserepes I. emlékkiáll. 1960. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Balaton hajókkal /Siófok/, ot.

Siófok este, ot. és kréta

Álló nő, o.

Cserepes István emlékkiáll. 1960. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Szigligeti táj, ot.

Hullámok, o.

Balaton Este /Siófok/, ot.

Cserepes István emlékkiáll. 1960. Ernst Mus.

MDK

Cserepes István

Ülő nő, t.

Siófoki hajójavitó, ot.

Szigligeti ut, o.

Cserepes István emlékkiáll. 1960. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Balaton, ot.

Virágcsokor üvegben, ot.

Csendélet citromokkal, o.

Cserepes István emlékkiáll. 1960. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Hegyoldal, o.

Táj, o.

Hid a Szajnán, o.

Cserepes István emlékkiáll. 1960. Ernst Muz.

Cserepes István

Festőmuvász

Duna Kiállitás - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1933.II.1.

Cserepes István

MDK

Rakodó munkásos monotypia

Fények az éjszakában, monotypia

Műcsarnok 1957 Magyar Forradalmi Kiállitás

Szerepes István

Kovácslegényből lett festő.

70. l.

Motivumait nem a mundéról éle-
léből vette.

70. l

Csak növendék volt. Szerelett téli tépe-
ret festeni, virágcsendéleteket, vagy látképe-
ret, pl. szt. Gellért tér. (1930) Párisba 1930-
ban ment és a köv. évben már tiállilott
ott.

Lyka Károly, Festészetünk a kél
világháború között. Bp. 1956.

72.

Csekepes István

25 műve a pécsi modern magyar Képtárba került

Jelenkor 1967 Ü.n. 442 old.

Csorepes

Résztvesz az Ernst Múzeum
Miállításán

Oelmacher Anna: Magyar művészet
1896 – 1945.

Magyar Nemzet, Bp. 1969. sep. 26. 12. l.

Cserepes István

1929-ben az Ernst Muzeum csoportkiállitásán szerepelt.

Impresszionisztikus pasztellekkel.

Rabinovszky Máriusz: Két ko rszak határán Bp. 1965.
208.1.

Cserepes István

Masereel befolyást idéz „Gorki" című linometszete, valamint a „Rakodás" c. metszete (1929)

Lengyel B.: Masereel et la Hongrie. Acta Historiae Artium, Budapest, 1969. 3-4 sz.

3521.

Cserepes István, festő

1961-ben a Magyar Nemzeti Galéria Cserepes hagyatékából 25 festményt adott át a Pécsi Modern Magyar Képtárnak. 224.old.

ROMVÁRY RE FERENC: A Modern Magyar Képtár története Uj szerzemények I. 219.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 196". Pécs 1968

Cserepes István
festő

Művet bemutatták a tárlaton

Sós Kiara: Magyar grafikai kiállítás . . .
Művészet, 1970. junius - 35 lap

Cserepes István,festő

A Pécsi Modern Magyar Képtárnak Dr. Gegesi Kiss Pál gyüjteményéből sok művet ajándékozott./Forgács Hann Erzsébet emlékgyüjt./Cserepes egy művel szerepel, Forgács Hann baráti köréhez tartozott. 221.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története Uj szerzemények I. 219.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve,1967.Pécs,1968

M.D.K.

Cserepes I. . . . . ?

nevét emliti Korniss az „Elhallódottak" körök, akivel - mint „hazánkovács-inassal 1922-ben együtt járt a Podolini festőiskola esti tanfolyamára.

- Pán Imre körkérdésére beérkezett válaszok: Az uj magyar művészet önercképe, Európai iskola, 1945.

- Idézve: Kortársak szemével, 1896-1945. Szerk. Németh L.
- Bev. és összeáll. Perneczky Géza,
Bp. 1967. Corvina, 277. old.

MDK

Cserepes István

Tihanyi parton, ot.

Tihanyi táj, ot.

Tihanyi révpart, o.

Cserepes István emlékkiáll. 1960. Ernst Muz.

Cserepes István MDK

Hajó, o.

A tihanyi móló este, o.

Téli táj, o.

Cserepes I. emlékkiáll. 196o. Ernst Muz.

Сергеев Гаврил

Текст. с.

2 Шинуяз мойз есте, с.

Ещё текст. с.

Сергеев Г. энлэкъилгI. 1960. Атнаг Къиз.

Cserepes István MDK

Havas házak, o.

Domboldal vállákkal, o.

Nagyváradi táj, o.

Cserepes I. emlékkiáll. 1960. Ernst Muz.

Cserepes István MDK

Tél az ablaknól, o.

Nagyvárad télen, o.

Kertek, o.

Cserepes I. emlékkiáll. 1960. Ernst Muz.

Cserepes István MDK

Virágok zöld korsóban, ot.

Virágcsendélet kockás abroszon, o.

Kéményépitők, o.

Cserepes I. emlékkiáll. 1960. Ernst Muz.

Cserepes István MDK

Gyárnegyed, o.

Téli táj a Gellérthegyről, o.

A fütő /a müvész öccse/, o.

Cserepes I. emlékkiáll. 1960. Ernst Muz.

Cserepes István MDK

Kovács, o.

Matyó menyecske, o.

Rács, o.

Cserepes I. emlékkiáll. 1960. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Tihanyi apátság, o.

Feketeruhás nő kanárival, o.

Dunaharaszti kálvária, paszt.

Cserepes I. ~~1960~~. emlékkiáll. 1960. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Domboldal, paszt.

Tabán, "

Tabáni részlet,"

Gellért-tér, "

Cserepes I. 196x. emlékkiáll. 196o. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Ferenc József-hid, paszt.

Vámház rakpart, "

Mosakodó asszony, "

Cserepes I. 1964. emlékkiáll. 1960. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Mozdony, p.

Nyugati pályaudvar, p.

Parkrészlet Párizsban, p.

Cserepes I. 19[illegible]. emlékkiáll. 196o. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Sétány a Városligetben, p.

Kis Buddha asztalon, p.

Margit-hid, p.

Cserepes I. 196[illegible]. emlékkiáll. 196c. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Csiz a ravatalon, p.

Táj háztetőkkel, p.

Zsilip, p.

Cserepes I. 19[illegible]. emlékkiáll. 1960. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Gellérthegyi részlet, of.

Fekvő női akt, of.

Virágcsendélet vasráccsal, of.

Cserepes István emlékkiáll. 196o. Ernst Muz.

Cserepes István

MDK

Horgászok a Szajnán, of.

Epreskert, of.

Gellért tér, of.

Cserepes István emlékkiáll. 1966. Ernst Muz.

MDK

Cserepes István

Üvegház, o.

Virágok pohárban, o.

Tihanyi kikötő, ot.

Cserepes István emlékkiáll. 196o. Ernst Muz.

Cserepes István

Alkotása, a Munkácsy-Céh kiáll.-án az Ernst-Múzeumban.

P.H.932.IV.3.

Cserepes István

Alkotása, a Munkácsy-Céh kiáll.-án az Ernst-Múzeumban.

P.H.932.IV.3.

Cserepes István

Szerepelt a Munkácsy-Céh kiállitásán az Ernst Múzeumban.

Pesti Napló, 932.IV.3.

Cserepes István

Szerepelt a Munkácsy-Cén kiállitásán az Ernst Múzeumban.

Pesti Napló,932.IV.3.

Cserepes István

Alkotása, a szfőv.műgyüjteményének kiáll.-án
a Műcsarnokban.

N.U.932.VI.17.

Cseresnyés István

Cserepes

Alkotását nyereménytárgynak vásárolták meg, a Munkácsy Céh sorsjátékkal egybekötött kiállításán.

P.M.932.IV.14.

Секретарь

Cserepes István MDK

Alkonyat a Gellért-hegyen, olf.tempera

Mücsarnok 1943 A magyar müvészetért c.kiáll.

Cserepes István MDK

Virágcsendélet, olf-tempera

Mücsarnok 1943 A magyar müvészetért c.kiáll.

Cserepes István

Alkotása a Munkácsy-Céh kiáll.-án az Ernst Múzeumban.

M.O.932.IV.3.

Сосновка Латвия

Cserepes István.

A Szinnyei-Merse Pál Társaság saját gyűjteménye számára vásárolta meg művét, – mely a Tavaszi Szalon idei második kiállításán szerepelt, – egy e célra szolgáló adományból.

Magyarság. 1924. márc. 29.

MDK

Cserepes István

Fények az éjszakában, monotypia

MNG. Magyar forradalmi művészet. Műcs. 1957.

Cserepes István

Nemzeti Szalon első magyar reprezentatív csendélet kiállításain képével szerepelt.

NM. 932. T. 21.

Cserepes István

„Cséplés"-e szerepel a Műterem csoport-kiállításán.

Nemzeti Újság 1935. III. 17.

Cserepes István

Fácán lombok között, 1930. pasztell, karton, 38 x 29 cm

Vadászati világkiállítás – Képzőmüv-i Kiállítás, Bp. 1971.

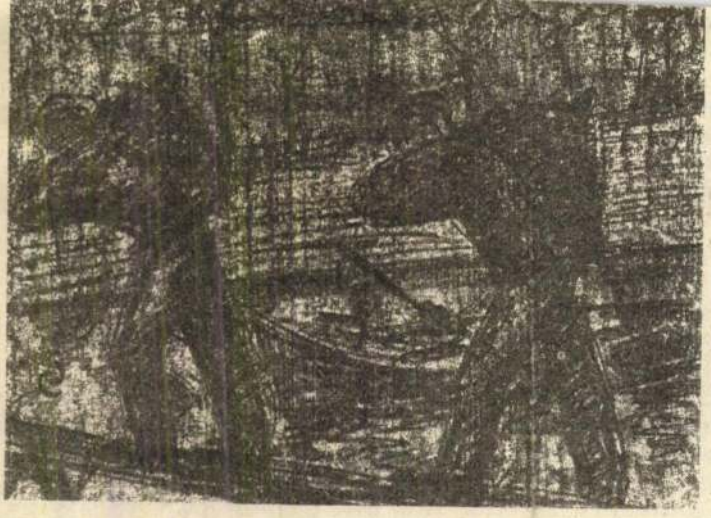

1021

Cserepes István: Rakodók

minisztériumi pártbizottság és a vállalati alapszervezet vezetésével szemben támasztott követelmények is. Nem hagyhatók figyelmen kívül az ún. szakt... eltérések sem, amelyek fő vonalakban elválasztják ... vező és a politikai nevelő munkát. Már a ... milyen sokrétűek a politikai munka vez... annak kimondására kényszerít, hogy az *a* ... gyakorlati értelme *sémák* kidolgozásának.

Azt jelenti-e ez, hogy nem kell, vagy ... adni az általunk feltett kérdésekre? Termés... irányú kutatómunkája (ha nem is mindig meg... a reform előkészítésének legutóbbi három éve... módszerekre vonatkozóan olyan ismeret-töm... volna figyelmen kívül hagyni.

Ha a felgyűlt tapasztalatokat áttekintjük (... erre törekedett) akkor határozott *önállósodási* ... nekelőtt a politikai, szorosabban véve a pártmu... elsősorban abban fejeződik ki, hogy a vállalati pártszervezet... pártbizottságok az operatív gazdálkodásba való beavatkozás helyett a *helyi gazdaságpolitikai koncepció kidolgozásán* fáradoznak. A vállalati közösségek politikai vezetését ma már az

TÁRSADALMI SZEMLE
Magyar Hírlető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-302
1987 JAN

Cserepes István

Fáczán lombok között
pasztell, karton 38 + 29 cm

Vadászati Világkiállítás Bp. 1971.

~~M. N.~~ Gy. Műcsarnok

Csérepes István.

Csók István művendéke.

Munkája szerepel a Képzőművészeti Főiskola növendékeinek kiállításán, a Műcsarnokban.

Pesti Hírlap, 1928. május 23.

MDK

Cserepes István

Rakodó munkások, monotypia

Fények az éjszakában, "

MNG. Magyar forradalmi müvészet. Mücs. 1957.

artba. Mikor a tatárjárás vót, ak-
lót, meg az arany pénzt."[14]
zik meg a bújkálás korát, az ellen-
ság kénytelen volt elmenekülni ott-

élésben minden bizonnyal egy jóval
t /mert hiszen az adatközlő anyjá-
lata/ helyezik a tatárjárás korába:
akkor

M.D.K.

Cserepes István

A balatoni ösztöndijasok kiállitásán a Nemzeti Szalonban szereplő müveiről irja a kritikus: "..szürkeködös képei a kiállitás legszebb darabjai közé tartoznak."

Csemiczky: „Nemzeti Szalon - Müterem" c. Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. május 1-7. V. évf. 18. sz.

Cserepes István MDK

Tihanyi öböl, olf.

Mücsarnok 1940 A magyar müvészetért c.kiáll.

Szerepes Istvan MDK

Tihanyi Ödön, oil.

Miscarmok 1940 A magyar milvészetért c. kiáll.

Csetepes Istvánt

Csók István tanítványa.

a Képzőművészeti Főiskola növendékeinek kiállításán munkája szerepel.

Ujidg. 1928. Máj. 20.

M.D.K.

Cserepes István

"Hóolvadás" c. képének repr.-ját hozza a lap a Corvin Áruház kiállításáról.

Horváth Zoltán: „Remek a nefyedik Corvin Tárlat" c.
Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. juli 10-16.
V. évf. 28. sz.

MDK

Cserepes István

Épülő hid a Dunán, of.

7.nemzeti képzőm.kiáll. 1944.jun. Mücs.

Cserepes István

MDK

Párizsi park, of,

7.nemzeti képzőm.kiáll. 1944.jun. Mücs.

M.D.K.

Cserepes István

Pátzay Pál mütermében rendezett "Bajor Gizi-féle mütermi sorsolás" folytán Chorin Ferenc nyerte a müvész egyik festményét,-irja a -lap hiánnyossága következtében megállapithatatlan cimü- beszámoló.

Film Szinház Irodalom, Bp. 194o.dec. 27.-1941. jan. 2. 52. sz. /lapszám nincs./

III. em

Csergés István

Csoportkiállításon szerepelt az Ernst-Múzeumban.

MM. 1930. III. 30.

MDK

Cserepes István

Külvárosi Dunapart, o.

Tihanyi móló. o.

Balaton, o.

Cserepes István emlékkiáll. 196o. Ernst Muz.

Csergés István

Csoportkiállításon szerepelt az Ernst-múzeumban

MK 1930. III. 15.

Cserépy István

Csoportkiállításon szerepelt az Ernst-Múzeumban.

M. 1930. III. 15.

Cserepes István

Csoporthiállításon szerepelt az Ernst-museumban.

NM 1930. III. 15.

Csecsei István

Csoportkiállításon szerepelt az Ernst-múzeumban.

PSL 1930. III. 14.

Csernyes István

Csoportkiállításon szerepelt az Ernst-múzeumban.

PM 1930 III. 15.

Csergei István

Csoportkiállításon részelt az Ernst-múzeumban.

Lipsia 1930. III. 11.

Csecsei István

Csoportkiállításon szerepelt az Ernst-múzeumban.

P.H. 1930. III. 30.

Cserepes István

Csoportkiállításon szerepelt az Ernst-museumban.

BH 1930. III. 14.

Csernyus István

Csoportkiállításon szerepelt az Ernst-múzeumban.

EK 1930. III. 14.

Csérepes István

Csoportkiállításon szerepelt az Ernst-múzeumban.

MO 1930. III. 15.

Csergés István

Csoportkiállításon szerepelt az Ernst-Múzeum-ban.

Pesti Napló 1930. III. 18.

Csécsei István

Csoportkiállításon szerepelt az Ernst-múzeumban.

PH 1930. III. 14.

Csergés István

Csoportkiállításon szerepelt az Ernst-múzeumban.

Ernst 1930. III. 15.

Cserepes István

festőművész

KUT. Képzőművészek Uj Társasága kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Magyarország
1930.I.12.

Cserepes István

szerepelt a KUT és UME közös tárlatán.

PH 1932. XI. 6.

Cserepes István

Csoportkiállításon szerepelt az Ernst-
Múzeumban.

PH. 1932. XI. 20.

Cserepes István

Kiállít

B. H. 932 XI, 20

Gerepes István

Kiállít

Művészet 932 XI. 20.

Cserepes István

Tiszkit

N. U. 932. X. 3.

Központ-ban (Budapest, XIV. Dózsa Gyö
Megrendelés esetén az összeg MNB 14
ciós Központ számlaszámára utalandó.
tán juttatjuk el T. Cimhez.

Sajtó alatt:

Évkönyvünk 1959-es kötete.

A forráskiadvány-sorozatból "
mely a terület épitészeti állagának a tö

M

Cserepes István

Kiállít

Művészet 932 XI. 20.

Gerepes István

Kiállít

M.o 932 XI. 22.

Cserepes István

Kiállít

M. 932. XI. 22.

Cserepes István

Kiállít

N. U. 932 XI. 20.

Gerepes István

Kiállít

P. H. 932. XI. 20.

M.D.K.

Cserepes István

A művész nevét emliti meg a lap,-mint a Corvin-Áruházban rendezett kiállitás egyik résztvevőjét, "Renoir, Manet, Lorraine a Corvin Képző-művészeti Kiállitásán" c. - beszámolójában.

Szinházi Magazin, Bp. 1942. május 2o-26. V. évf. 22. sz. 34-35. lap

Cserepes István MDK

Zivatar

Műcsarnok 1929 őszi kiállitás

M.D.K.

Csesepes István
festő

Kiállítását Szakasits Árpád
szervezte és az emlékbeszédet
is a megnyitóján ő tartotta.

M. Alvonyi Aranyi: Szakasits Árpád és a hiprőművészet
Művészet, 1965. szeptember - 48 lap.

Cserepes

ritmus, a könnyedség és a hangulat. Ugyanígy érdekes művész Cserepes mellett *Kontur* Béla, ugyancsak a fiatal generáció tagja. Főleg — és leginkább portretista — azonban nagyon merev, kicsit a multbeli és kicsit a jelenbeli hagyományok utain jár. Valahogy az olasz iskolára emlékeztet, ugy a témabeli beállitás, mint a szinkeverés. Egyénisége inkább a csendéletekben lelhető fel. Nálunk igy még sohase látták ezt az agyongyötört, elunalmasitott zsánert! Két csendélete *(Virágok, Sárga csendélet)* igazán remeke a jószemü, fokozatosan fejlödő művész kollekciójának. Mellettük *Mészáros* László munkái maradtak itt az elmult kiállitásról — hangulatot és tónust hagyva itt ezekben a termekben, az *Ernst-muzeum* mostani tárlatán. *(D. A.)*

M. 932 XI/22

M. 932 XI. 22.

MDK

Cserepes

Magyar Müvészet 1930. 58.1.

MDK

Cserepes I.

Farkas Z: Kiáll. Almássy Teleki Éva intézetében. Magyar Csillag 1942, II.évf.5.sz. 319 l.

Cserepes István.

A Műterem kiállításán szerepelt munkája.

Uj Magyarság, 1935. Márc. 24.

Vàerepes István MDK

Ködös hangulat a Dunán, vizf.

Téli naplemente, vizf.

Mücsarnok 1929 őszi kiállitás

Csergeyes

festőművész

Munkácsy-céh kiállitása - Ernst Muzeumban - képével szerepel.

8 órai ujság
1933.III.19.

Csepes István

Kiállít

A Reggel 932 nov. 21.

Cserepes István (Bp., 1901. febr. 15. — Bp., 1945. jan. 15.): festő, grafikus, szobrász, ötvös. Fiatal korában vasmunkásként dolgozott, 1925-től esti rajz- és festőtanfolyamra járt, majd 1926-tól 1930-ig a Képzőművészeti Főiskolán Csók István tanitványa volt. 1930—31-ben Párizsban járt. 1931-ben a Kleimann Galériában rendezett gyüjteményes kiállitást. 1937-ben a párizsi világkiállitáson bronzérmet kapott. Számos hazai dijat is nyert, pl. balatoni ösztöndijat három izben. 1929—1942 között hét gyüjteményes kiállitást rendezett Bp.-en. Sokoldalu tehetség volt, festészetében erőteljes munkásábrázolások és festőibb balatoni tájmegol-

KSné

dások szerepeltek. Szobrászata egyszerü, tömör, monumentális. A fasizmus áldozata lett. 1944-ben rendezték meg szobrászati kiállitását a Mübarát szalonjában, hagyatéki kiállitását 1948-ban a Képzőmüvészek Szabad Szakszervezetében, 1960-ban az Ernst Muz.-ban posztumun kiállitását. — Irod. Fenyves S.: Cs. I. kollektiv kiállitása Párisban (Magyar Müvészet, 1931).

Cserepes István festő, grafikus, szobrász, ötvös

Magyar Életrajzi Lexikon

Gerepes István

Kiállít

P. H. 932 XI. 22

Gerepes István

Kiállít

P. H. 932 XII. 6.

Cserepes István

Kiállít

Pesti Hírlap 932 dec 13.

Gerepes István

Kiállít

Pesti Hirlap 932 XI. 13

Cserepes István

25

25 • CSEREPES ISTVÁN (1901–1944)

Látomás az ablakban

78 × 58 cm
Olaj, karton
J. b. l.: Cserepes 31
Kikiáltási ár: 180 000 Ft

22

22 • SZŐNYI ISTVÁN (1894–1960)

Vízparton

40 × 50 cm
Olaj, vászon
J. j. l.: Szőnyi I
Kikiáltási ár: 450 000 Ft

23 • CZÓBEL BÉLA (1883–1976)

Akt

30,5 × 23,5 cm
Szén, papír
J. j. l.: Czobel
Kikiáltási ár: 50 000 Ft

23

39 ◆ CSEREPES ISTVÁN (1901–1944)

Óbuda

65 × 80 cm
Olaj, vászon
J. n.
Kikiáltási ár: 200 000 Ft

39

41

Kikiáltási ár

41 • HENC
(1890–

Pünkösdi

80 × 60 cm
Olaj, vászo
J. b. l.: Hen
Kikiáltási á

42 • OSZTRÁK FESTŐ, 1850 KÖRÜL →

Csendélet papagájjal és majommal

110 × 92 cm
Olaj, vászon
J. n.
Kikiáltási ár: 550 000 Ft

A HÓNAP MŰTÁRGYA

1986. július

CSEREPES ISTVÁN

GŐZHAJÓ A SZAJNÁN

tempera

31 x 38 cm

CSEREPES ISTVÁN (Bp., 1901. február 15. – Bp. 1945. jan. 15.): festő, grafikus, szobrász, ötvös. Fiatal korában vasmunkásként dolgozott, 1925-től esti rajz- és festőtanfolyamra járt, majd 1926-tól 1930-ig a Képzőművészeti Főiskolán Csók István tanítványa volt. 1930–31-ben Párizsban járt. 1937-ben a párizsi világkiállításon bronzérmet kapott. Számos hazai dijat is nyert. 1929–1942 között hét gyüjteményes kiállítást rendezett Budapesten. Sokoldalú tehetség volt, festészetében erőteljes munkásábrázolások és festőibb balatoni tájmegoldások szerepeltek. Szobrászata egyszerű, tömör, monumentális. A fasizmus áldozata lett. Hagyatéki kiállítását 1948-ban a Képzőművészek Szabad Szakszervezetében, posztumusz kiállítását 1960-ban az Ernst Múzeumban rendezték.

Könyvtárunk, a Békés Megyei Könyvtár két Cserepes István képet vásárolt magángyüjteményből. Egy balatoni tájat ábrázoló akvarellt, s egy Párizsban készült képet, a "Gőzhajó a Szajnán" c. temperát, melyet 1931-ben, párizsi ösztöndíja idején festett Cserepes, s ugyanakkor – a Kleimann-galériában – rendezett kiállításán be is mutatott. Mintegy félszáz festményt, körülbelül ugyanannyi színes grafikát: pasztellt, linometszetet, akvarellt állított ki ez alkalommal, melyeket a hazai közönség egy évvel később az Ernst Múzeumban láthatott.

Cserepes István szerencsés művésztipus volt, egyszerűsége, saját művészetébe vetett hite, sorsának vállalása mindig megóvta őt a nagy csalódásoktól. Művészi és ösztönös élete feloldódott a természet, a tájkép legfinomabb hangulataiban, kedélye és fantáziája éppen azokra reagált a legtisztább vonzódással. Szemlélődő, sőt, inkább álmodozó természetű volt, belső világában a szinek derüje formált életet, s ennek nyugalmas harmóniája él képein is. Korai festményein törekvései ellenére sok grafikai íz lappangott, párizsi korszakai után a "monochrom-színhatás" eltünt, felváltotta azt a természetben való fiatalos gyönyörködés, mely színekben is új témákat adott művészetének.

Itt kiállított képe egy hónap elmúltával kölcsönözhető lesz.

Várjuk olvasóink véleményeit.

Cserepes István

Ernst-múzeum csoportkiállításán szerepelt.

Cserepes Istvánt, úgy látszik, a párizsi tartózkodás kibillentette impresszionisztikus látási módjából. Grafikus szemléletének maradványai még kiütköznek képein, melyek között a szürkés-zöld tónusuak a legegységesebb hatásúak. Fejlett impresszionista előadását most sokszor dekoratív irányú primitivitás váltja föl, mely tartalmilag szimbolikus vonatkozásokat rejt magában. Könnyed, szellemes franciaságú képei őszinte lírájú művészi ötletek.

BH.934.T.28.

Cserepes István

Festmenyei

koll. kiáll.

78 – 104. z.

Ernst Muzeum kiállításai

CXLV. (145)

1934.

6. l.

Lázár B: Beocsető

az Ernst Muz. 145.

csop. kiáll. katal-

ogy. Bp. 1934

jan

Éppen most jelent meg:

DR. LÁZÁR BÉLA

MÁNYOKI ÁDÁM

(1673—1757)

ÉLETE ÉS MŰVÉSZETE

c. albumalaku, 150 képmelléklettel diszitett monográfia

MDK

Cserepes István

Akt korsóval, mükő

Leányfej, "

Aranyhalas csendélet, of.

KUT és UME kiáll. N. Szal. 1952. nov.

9. 1.

CSEREPES ISTVÁN

Magyar vadászirodalom

Képeskönyve

Fanch [Adeliger]),
elegt.
en Kommandanten der Burg
tthyány (Budapest, Landes.-
hnete er auch das Kanonbild.

onyi, Bibliotheca Hungarica

CSEREPES ISTVÁN

49	Munka (relief), gipszben	20.—
50	Csend (relief), gipszben	20.—
51	Korcsolyázók, olajf.	600.—

Nemzeti Szalon
1930. jan.
Rut

Cserepes István

SCHIFFER ÁRMIN

KÉPKERETGYÁRÁBAN KAPHATÓK

Budapest, Király-utca 79

Telefon : 144-485

MDK

Cserepes István

Fer.József koronázási jub.díj. Képzőművészet, 1928, II.évf. 12.sz. 171 l.

Cserepes István

l.

Képm. Mur. Évh

IX 277. l.

1940 többször

Graf. stl.

Ajándékozott

25 kajzot

399 szám.

19

Műemlékek Orsz

Tárgy:

(Németh A. 5139 ös nyugtája.

A beadvá

Melléklete

Egyúttal e

Előirat szá

Utóirat sz

Másolta:

Összeolvas

CSEREPES *István*, festő, * Budapest 1901. Kovácsmesterséget tanult, majd a képzőműv. főiskolán Csók István mellett a festészetben képezte magát. 1927. a Nemzeti Szalónban, 1929. és 30. az Ernst-múzeumban volt gyüjt. kiállítása. 1930. állami ösztöndíjjal Párizsba ment, ahol borongós, szürke palettája kiszínesedett. 1931. Párizsban s ezzel az anyaggal 1932. a Nemzeti Szalónban mutatkozott be. 1934. az Ernst-múzeumban rendezett koll. kiállítást. A Szépműv. Múz. és székesfőváros több művét bírja.

E-G.I.217 l

KE

BECSLÉSI ADATOKKAL.

ÉST

NYOMDAI R.-T. NYOMÁSA

Cserepes István
festő

Cserepes István emlékkiállítását
a Művész halálának 30 éves
évfordulója és életének bajai vonat-
kozásai indokoljak.

Dr.Solymos Ede: Muzeumi kiállitások.
Müvészet, 1974.november - 49.oldal.

Cserepes István
festő

Baján a Tivor István Múzeum-
ban október 6-án nyílt meg
Cserepes István emlékkiállítása

dr Solymos Edo: Múzeumi kiállítások
Művészet, 1974. november - 49 lap

Cserepes István
festő

Cserepes István 1926-ban került a Képzőművészeti Főiskolára, ahol Csók István tanítványa lett.

Dr. Solymos Ede: Muzeumi kiállitások.
Művészet, 1974. november - 49.oldal

Cserepes Istvánné
festő

Cserepes Istvánné Bajáni kovácsként dolgozott, így került Budapestre és bekapcsolódott a munkásmozgalomba.

Dr.Solymos Ede: Muzeumi kiállitások.
Művészet, 1974. november - 49.oldal

Cserepes István
fisző

Cserepes István 1901-ben született Budapesten. Az 1919-es Tanácshöz-társaságban mint vöröskatona vett részt, azért munkálni kellett. Így került Bajára.

Dr.Solymos Ede: Muzeumi kiállitások.

Müvészet, 1974.november - 49.oldal.

Gerepes István
festő

Gerepes István munkáit öccse mentette meg, jelenleg a Magyar Nemzeti Galéria, a Pécsi Modern Magyar Képtár és magángyűjtemények őrzik.

Dr.Solymos Ede: Muzeumi kiállítások.
Művészet, 1974. november - 49.oldal

Cserepes István
festő

1940-ben megnyerte a Szinyei Merse Táisaság díjat Cserepes István, aki négyszer kapott Balatoni ösztöndíjat.

Dr.Solymos Ede: Muzeumi kiállitások.
Müvészet, 1974. november - 49.oldal

Cserepes István
festő

1931-ben gyűjteményes kiállítást rendezett Cserepes István és 1937-ben a párizsi, 1939-ben a New-Yorki világkiállításon díjat kapott a művész.

Dr.Solymos Ede: Muzeumi kiállitások.
Müvészet, 1974. november - 49.oldal

Cserepes István
festő

1929-ben a Nemzeti Szalonban szerepelt Cserepes István, 1930-ban az Ernst Muzeum-ban. Még abban az évben állami ösztöndíjjal Párizsba ment a művész.

Dr. Solymos Ede: Muzeumi kiállitások.

Müvészet, 1974. november - 49. oldal

Cserepes István
festő

1944 márciusában volt Cserepes István utolsó kiállítása. A mostani kiállítást a Nemzeti Galéria vonyagából Sós Klára művészettörténész vendette.

Dr. Solymos Ede: Muzeumi kiállitások.
Művészet, 1974. november - 49. oldal

Csepes István

a 228. oldalon neve említve

Bálint Endre Hazugságok naplójából
Bp. Magvető 1972

Cserepes István

Gyarmathy Tihamér "még 1932-33-ban Cserepes István közvetítésével összeköttetésbe került Derkovitscsal, aki ezekben az években maga is élt a rácsos metszések kompozíciós fogásával."

Kezei Ottó: A tér Gyarmathy Tihamér festészetében.

Magy.Ép.miv. 1972.5.sz. 63.l.

Cserepes István

festőművész, aki 3o éve halt mártirhalált,
gyűjteményes kiállitása 1974 őszén volt Baján
a Türr István Muzeumban.

Forrás 1975-1-93

Csergés István
festő

Baloldali magatartása miatt vizsgálat
1930-ban vendőri felügyelet alatt állt.
és 1944-ben, ősszel a nyilasok agyon-
lőtték Csergés Istvánt.

Dr.Solymos Ede: Muzeumi kiállitások.
Müvészet, 1974. november - 49.oldal

MDK

Cserepes István

Bronzéremmel tüntették ki az 1937-évi párisi nemzetközi világkiállításon.

Cikk: A párisi világkiállitás magy.pavillonja kiváló nagy sikerének mérlege.

Magyar Iparművészet 1938. 179.l.

MDK

Csrepes István

Beczkói Biró-dijat kapta

Kiosztották a Szinyei M.Társ. dijait. Magyarország
1939. febr. 2.

Cserepes István

gyűjt kiáll.
Almásy-Telekinél
1942. ápr.

V

Nemz. képem kiáll — Csempes J.

1933 ápr.-máj (kiños)

Csendélet IX

Téli táj III

1935 márc.-máj (k.o)

Szegény asszony. szerencsével

Fermeskő

1944 jun. (k.o)

Párizsi park II

Épülő híd a Dunán) of

lokra 600.000 K

ázezer /2,500.000/ K-t engedélyezvén,
hogy ezt az összeget Kertész K. Róbert
Műemlékek Orsz. Bizottsága elnök-
jára, elszámolás kötelezettsége mellett
elölt alnaplójában kiadáskép szánolja
ber hó 29-én. A miniszter helyett:
ár.-
at hitelésül:

zteri s.hiv.igazgató.-

Cserepes István festő 1

Emlékkiállítása volt az Ernst Museumban. 11 éves korán iparlódi majd kitanulja a kovács mesterseget. A Tanácskőt-alatt katona. Utána bujkál, és volt fűtő, ápoló, stb. 24 éves korában kerül a Főiskolára, Csókhoz

Vigilia, 1960, 7 sz., 441 old.

Csekepes István

1940: A Szinyei Társaság díját, és a párisi és new-yorki világkiállítás ju talom érmét kapja meg. Szabsokat és dombos-műveket iskénít. 16 éve halott. 43 évet élt, a nyilasok huszadtát el.

Vigilia, 1960, 7 sz., 442 old.

CSEREPES ISTVÁN festő

Az 1944-es fasiszta rémuralom áldozatául esett. Martsa Alajos esztergomi neves fotóművész képet készitett róla 117.old.

DÉVÉNYI IVÁN: Martsa Alajos fotóportréi 117.old

ESZTERGOM ÉVLAPJAI, Annales strigonienses, 1960
Bp. 1960

M.D.K

Cserepes István
Nobrán

Szobrovalkotásai a Nemzeti Galériába
kerültek.

~~[illegible]~~: Újmúkincsek a Galériában a Szépmű-
vészeti Múzeumban

Élet és Irodalom, 1962 ~~[illegible]~~ marcius 17—11 l.

MDK,

Cserepes László

grafikus

Nyolcvankilenc grafikai munka
került a Kernyeti Galériába

[redacted]: Új műkincsek a Galériában és a Szép-
művészeti Múzeumban

Élet és Irodalom, 1961. ~~április~~ március 17 — 111.

Cserepes István szobrász M.N.G.

22 műve került a Galériába

Csengeryné Nagy Zsuzsa: A Magyar Nemzeti Galéria az 1960-
1961-es évben 159.1.
A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei IV. sz. Bp. 1963.

MDK

Cserepes István

Várandós nő
Pirossapkás nő
Párizsi nő
Nő a függöny mögött

Szomory Dezső: Finom művészek az Ernst-Múzeumban.
Az Est, 1934. jan. 28.

MDK

Cserepes István, festöm. - szobrászm.

Gond szobor.	Termékö.
Anyai gond.	Olf.
Téli táj.	"

Nemz. Szal.- A Munkácsy Céh VIII. repr.kiáll.-a. 1935. márc.3o.-ápr. 14. Kat.

Cserepes István

"Gond" c. szobra a Munkácsy-céh VIII.kiáll.-én.

Az Est, 935.III.31.

Cserepes István MDK

Szegény asszony gyermekével, terméskő

Mücsarnok 1935 III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Cserepes István

23 Munkásasszony terméskő

Nemzeti Szalon

Kut

1936. febr. márc

für Kunstwissenschaft
hürer

Cserepes István

1926/27 - 1929/30

Ferkepzőmfőiskérk

1932-33 73 l.

Cserepes István

Cserepes István (1901–1944): festő.
Munkásként kezdett festeni, majd Csók
Istvánnál tanult. Impresszionisztikus, finom
hangulatú tájakat festett.

Mihályfi Ernő: Művészek, barátaim
Bp. Corvina 1977

Crerepes István (Bp. 1901- ? 1944)

„Alkony a Balatonnál" o. Tarton 47x60 cm

J. l. b.: Crerepes. 1940. Siófok.

kiállítási ár: 6000 ft.

BÁV 58.Képaukció Bp.1982.szeptember

Gerepes István (Bp. 1901 – ? 1944)

„Balaton" o. karton 40x50 cm

J. l. p.: Gerepes 1942. Tihany.

Kiállítási ár: 5000 ft.

BÁV 60. Képaukció Bp. 1983. május

Cserepes István (Bp. 1901- ? 1944)

„Csendélet" o. karton 51x40 cm

s. l. b. Cserepes 1933 (Szilt)

kiállítási ár: 6000 ft

BÁV 55.Képaukció Budapest,1981.szeptember

M.D.K.

Cserepes , festő

nevét cuditi

Bencze Gyula: Képzőművészetünk tegnapja, jelene, fejlődésének néhány kérdése

Művészettörténeti Értesitő, 1965. XIV.évf. 3.sz.

229. old.

MDK

Cserepes

Bonhányi Gyula: A Balaton tájfestészetünkben.
Szépmívészet 1941. 7.sz. 170 l.

MDK

Cserepes

nemesen szürke jegyzeteket hozott.

a "progresszív" művészetet képviseli.

Baranski E.László: ?
Képzőművészet. 1929. 24.sz. 214.l.

MDK

Cserepes

Balatoni olajképei.

Csánky Dénes: A balatoni tajképfestészet.
A festői Balaton. Bp. 1942. 80.lap

Csereper István

Séta az új szombathelyi Zsiptárban

Mogyan Nemzet 1985. 11. 23

Cserepes István, szobrász-ötvösművész

„Szocialista szobrászat 1919-1945" címmel látható e hó végéig a felújított Savaria Múzeumban, Szombathelyen. A rendező bemutatja mindazokat a szobrászati alkotásokat, melyek szellemükben és formálásukban rokonai a magyar művészet szocialista ágának: Szödy Szilárd és Cserepes István érméiket /említve/.

Hitler László: Szobrászatunk szocialista öröksége.
Csongrád Megyei Hírlap, 1981. febr. 8.

CSEREPES István

EMBER Mária: Emlékezés egy elfeledett festőre. =
Magyar Nemzet, LIV.évf. 72.sz.1991. március 26. 11.p.

71.

MDK

Cserepes István

Szegény asszony gyermekével. Termésko.

III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.1935.
Marc.24-Máj.15. Mucsarnok. Kat. 9.1.

Cserepes István (1901-1944)

„Buddha akttal" o.v. 32x66 cm
J.f.b. Cserepes 1931.

„Csendélet, citrommal" o. karton 47x37 cm
J.l.b. Cserepes István 1931.

BÁV 48.Müvészeti Képaukció Bp.1979.május

Cserepes István

festő

1943-ra balatoni

öszköndíjat kapott -

Esti Ujság

1943. júl. 19.

Dupl

1929

Szinyei Tavaszi Szalon

kitüntető elism.

mitor?

Cserepes István

Képrönův Iskolán

1926-30.

Cserepes István (1901-1944)

„Tihanyi részlet" o.v. 62x79 cm

J.h.l.: Cserepes 1939. Tihany. Kikiáltási ár: 6000 Ft.

BÁV 47. Képaukció Bp. 1978. december

Cserepes István

Szefelslex 135. l.
136. l.
Bőélettr. arck.
n. o. 515. l.

CseMTT

Ki kicsoda?

Cserepes István

g-l. Egy uj magyar tehetség. Pesti Hirlap 1931. febr. 21.

1931 elején Párisban kollektív kiállítást rendezett. Egyszerű hovácslegény volt és csak a legkalandosabb kürdelmek árán szentelhette magát igazi hivatásának. Párisban kiállított 50 vászna, sok tusvázlata, pasztellje friss invenciora, becsületes rajztudásra, kiváteles kombinatív érzékre vall. Legfőbb ereje változatossága. Palettája, amely régebben fökép fekete-fehér tomusokra szorítkozott (Gellért-kert, Köresolyázok, Margithid) itt kiszinesedett, gazdagodott (Fekvő akt, Fürdőzőnők, Virágesendélet)

U. 3042

TANT

Magyar Keresk

19 31/32

vv

Tö-v.

Cserepes István

festőművész

K.U.T. kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel. Korcsolyázók c. képe a régi holland mesterek stilusában készült. -

Pesti Hirlap
1930.I.12.

Csergés

festőművész

KUT.Képzőművészek Uj Társasága kiállítása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

8 Órai Ujság
1930.I.1[illegible].

Csrepes István

festőművész

"K.U.T." Képzőművészek Uj Társasága kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1930.I.12.

Szerepes István

Részt vett az 1930 évi Ferenc József díj pályázatán. Az 3.000 K. díjat Szőgi István és hasonló [illegible] el.

Kontha Sándor, Kemenes László, Bp. 1966,

23 l.

Czerepes István
festőművész

Csoportkiállítás – Ernst-museumban Hirschenre-
méltó parztell impressiónak sora. –

Esti Kurír

1929 II. 24

Cserepes István
festőművész

Csoportkiállítás – Ernst-muzeumban – Ez a kiváló tehetségű festő, aki még nemrég még teljesen mustere hatása alatt állott, most önmaga fegyvezetében lép elénk, olyan biztosan és felkérülden, hogy – nem nehéz megfosolni – rövidesen megnyeri a döntő csatát is. Pásztelljei csodálatosan finomak, a természetes röntgen egészen különös rafinement-val párosul rajtuk. Mihány szenyéd reinekben tartott lapja: Fürdőzők a népszigeten, Májális, Virágerendélet, Mosakodónő, Téli hegyoldal – akármelyik modern francia piktornak becsületére válnék. Ez a fiatalember csupa kvalitás. –

Pesti Napló

1929 II. 24

Cserepes István
Festőművész

Csoportkiállítás – Ernst muzeumban. Művészete árdekes rejtélye és bizonyítéka az ígyszi tehetségnek. A művész néhány ér előtt még bordeslegény volt, most pedig olyan finom parcellek virágzanak ki könnyed ugyanolott, mint annunőket csak a Párizs kulturáját tehetően ismerő művészek rajzolnak. Levegő, szimmé olvadt forma vibrál lapjam, amelyek hol tájakat, legnagyobbrészt Budapest környékét, – hol egyszerű interieurőket ábrázolnak. Érdekes lesz megfigyelni, hová visz a művész további útja. –

Budapesti Hírlap

1929 11.24

Cserepes István
fotóművész

Csoportkiállítás – Ernst-muzeumban. Kollekciója igen nagy öröm és meglepetés. Fiatal numlás volt és ahány cível csalódik kezdett tanulni csók mesterül. Évekig teljesen mestere hatása alatt állott, míg most minden hatástól felszabadulva bontakozik ki finom és artistikus warztelljein önálló művészi egyénisége.–

Magyarország
1929. II. 24.

Cserepes István (1901-)

Tél a falun.
Temp.53.5x66.5 karton.Ltsz:2022.Sign.1924.

Robogó vonat.
Pastel 31.5x24 papir.Ltsz:4577.Sign.1938.

Alkonyat a Gellérthegyen.
Olj f.72.5x59 karton.Ltsz:6941.Sign.1936.

Szivárvány a Balatonon.
Temp.62x50 papir.Ltsz:6666.Sign.1936.

A Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Budapest 1952.

Csereges István
grafikus

Csoportkiállítás – Ernst-muzeumban – képével
szerepel –

Pesti Hirlap
1929 III. 13

Cserepes István

festőművész

KUT kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Est.
1930.I.12.

Czerepes István (1901 - 1944)

Elsuhant a vonat. „Czerepes"
akv. 257 × 332 mm. Ltr.: F. K. 4574.

Magyar rajz és akvarella XIX. és XX.
században. A Kat. bev. Oelmacher Anna.
Bp. 1959

40.

Cserepes István (1901–1944)

5. Szentendrei utca. 1938. o. k., 43×52,8 cm. j. j. l.: Cserepes. 1938. Sz. Endre. M.N.G. Ltr.: 61.150 T.

A Dunakanyar festői – 1964. Kat. bev. Bodnár Eva.

13.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
1967 DEC

TÁRSADALMI SZEMLE

1021 Cserepes István

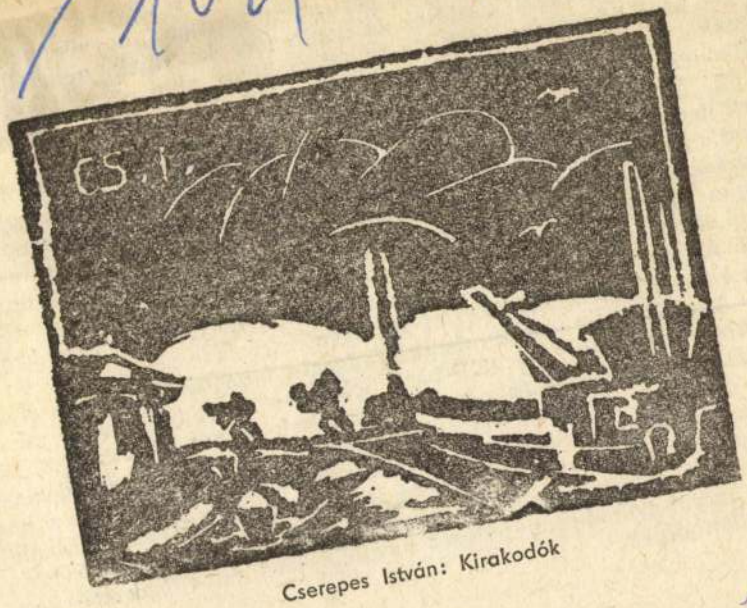

Cserepes István: Kirakodók

ben — a következők:

1. Milyen legyen a *párt viszonya a j*
denekelőtt a nacionalista Dzsana Szangh-h
raszti tömegei vannak. A delhi parlament sz
lógiai és nemzetközi kérdések is napirendr
a két párt közös akcióiról, de az államokb
lémákat kell megoldani, lehetséges — vitá
működés.

2. Mennyiben helyes és reális a párt jelszava: „Nem *kongresszus párti demokratikus kormányt!*" A vita egyik fontos pontja: miért nem mondja ki a párt, hogy *baloldali* pártok által alakítandó kormány létrehozására törekszik? (Véleményünk szerint azért nem, mert tetteik alapján akarja megítélni partnereit, és nem zár ki az együttműködésből senkit, aki elfogadja a javasolt minimális programot.)

3. Átfogó vita van arról, hogy a jelenlegi helyzetben *mi a helyes álláspont a Kongresszus Párttal szemben.*

4. A „baloldali" kommunisták *Madurai-i határozatai* szintén élénk visszhangott keltettek az IKP-ban. Sokan azt mondják, hogy ma a „baloldaliak" politikája és nézetei rosszabbak, a két párt közötti távolság nagyobb, mint valaha, s rámutatnak az említett „ideológiai" határozat rágalmazó kitételeire. Mások szerint el kell ítélni ezt a határozatot, de ugyanakkor üdvözölni és bátorítani kell a „baloldali" kommunisták között megindult folyamatot, s rá kell mutatni arra, hogy az indiai belpolitikai helyzet megítélésében *jelentősen csökkentek a különbségek.*

Cserepes István
festőművész

Csoport kiállítás – Ernst – muzeumban – fiatal festő, olyan, kivel nemrég még ifjúsági kiállításon találtuntunk. Csók istvánnak volt tanítványa, mikéni mestere, ő is a rezpinált szemességnek embere. Igen egyszerű csokősöhkül dolgozik, kevés számul, sok kihagyással, mégis rendkívül festői hatásnak rasztelyei.

Mitág
1929 11. 24

Cserepes István
Istőrművész

Gyportkiállítás – Ernst-muzeumban – Klebelsberg
Kuno gróf kultuszminiszter nagy érdeklődéssel
szemlélte rajzait –

Nemzeti újság
1929 11. 28

Cserepes István
festőművész

Csoportkiállítás - Ernst - múzeumban - képével
részt.

Magyarság
1929 II. 9.

Csereper István
Istőrművés

Csoportkiállítás – Ernst-muzeumban –
rajzaival szerepek –

Pesti Hirlap
1929 II. 28.

Cserepes István
Festőművész

Csoportkiállítás - Ernst - museumban - képe-
vel szerepel. -

Pesti Hirlap
1929 II:9

MDK

Cserepes István

Téli táj, o.

Balaton, temp.

Szépmüv. Muz. háborus veszteségeinek jegyzéke

Bp.1952.

MDK

Cserepes István

Alkonyat a Gellérthegyen, o.

Szivárvány a Balatonon, t .

Főv. Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Sp. 1952

MDK

Cserepes István

Tél a falun, temp.

Robogó vonat, p.

Főv. Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Bp. 1952

Csepepes István

szobrász, festőművész

KUT. Képzőművészek Uj Társasága kiállitása - Nemzeti Szalonban - szoborral szerepel és képével. Különböző vézetet vall a festészetben és a szobrászatban. - Szép tónusu, eleven bis képe még majdnem impressionista jellegű, viszont domborművei stilus biszérletek.

Budapesti Hirlap
1930.1.14.

Csercsics István
Istőművész

Csoportkiállítás – Ernst-muzeumban: végtelen igenyéd művész, akiben minthe csók István és Rippl-Rónai finomsága egyesülne. Ha meggondoljuk, hogy Csercsics még néhány év előtt onlyos munkát végző vasmunkás volt, akkor még nincs csodálni kell költői érzelmességét és elegáns előadását. –

Az Est
1929 11. 24

Csereges István
Istvánmező

Csoportkiállítás – Ernst – muzeumban. Értékesek
ísereju parztelljei. –

Kaggerség

1929 11. 24

Csereps István
Istőmüvés

Csoportkiállítás – Ernst. muzeumban. Pasztell-
Istő. A katalógus szerint néhány cír előtt kovács-
legény volt. Alig elhihető, hogy aki ennyi szenyéd-
séggel és finomsággal kezeli a zsírosbréte lágy anya-
gát, valaha is fél tudta ennelni a pörölyt. Kétség-
kívül tehetség, még pedig finom és fókultovány. Még
ennélkül vannak, Rippl-Rónaitól, Csóktól tanult, de
már a fölszabadulás útját keresi. Kevés szimul elolgozik,
s fél és ötletesen bánik velük. —

Magyar Hírlap
1929 11. 24

Cserepes István
Istőmivár

Csoportkiállítás – Ernst-muzeumban. Parasztlányok fiúm, párisan letompított tónusok s egészen vak ezinek adnak különös hangulatot a tájvíziónak. –

Nemzeti ujság

1929 II. 24

Gerepes István
Istőmüvás

Csoportkiállítás – Ernst-muzeumban – geniális
közvetlenséggel rajzolt pastelljeivel / Korcsolyá-
zók... Téla Sellárthegyen... Hibötő... Téli hangu-
lat) szerepel.

Páti Hírlap
1929 I. 24

CSEREPES ISTVÁN

Köd a Sió torkolatában. Olajtempera.
Halászhajó Sió kikötőben. Olajtempera.

Művészeti Hotek Pécs

1941

A KIÁLLITÁST RENDEZTE:

CSÁNKY DÉNES

CSEREPES ISTVÁN

21	Virágcsendélet IX	tempera	400.—
21a	Csendélet fekete vázával	olajf.	300.—
21b	Csendélet kockás teritővel	vizf.	300.—

Nemzeti Szalon

Csendélet kiáll. 1932 febr-márc

1933 jan. Duna kiáll
Gellért-tér télen II
Kikötő a Dunán II
of

1937 jan (Fův képt + Tört Mur)
Téli táj VI of

1939 máj-jun (h.a.)
Rokoszó vonat, pszt

CSEREPES ISVÁNT

23.	Páris, olaj	1000.-
24.	Dunai rakpart, olaj	1000.-
25.	Tél az ablakból, olajtempera	1200.-

Nemzeti Szalon

1944. jan.-febr.

téli tárl.

riano.)

LORENZETTI, AMBROGIO (sienai
† 1348)

Mózes (85. kép)

Dániel próféta (86. kép)

Csúcsos felső záródással, fa, tempera, egy
50·5×21·5 cm.

A kölni Ramboux- és az Ipolyi-gyüjtemé
Ramboux 71—72. szám. (Maestro M
Ipolyi Arnold képgyüjteménye. Új M
Sion, II., 1871., 369. l. (Maestro Min
Ipolyi Biharvármegye, 40. és 43. szá
Lepold—Homor 97. l. — Gerevich
223—224. l. (Lorenzetti köre.) — D
Könyvismertetés. MM, V., 1929., 172.
Őszi kiállítás, 1930., Ipolyi 63. szár
Gerevich: IPGY, 95. l. — Péter, An
„Ugolino Lorenzetto" e il Maestro di
Rivista d'Arte, Serie II. Anno III. Fi
1931., 44. lap (képeik 39. és 41. l.) (M
di Ovile.) — Berti Toesca 944. l. (M
képe 942. l.) (Ugolino da Siena.) — D
184. l. (Ugolino da Siena.) — Lep
Lippay, 55. l.

LUCA DI TOMÉ (sienai festő, †1389

Madonna Jézussal (87. kép)

Fa, tempera, 55×37·5 cm.

A kép körülvágott.

Restaurálta Endrődi Sebestyén 1920., Váli L
1925.

Cserepes István

VII. Nemz. Képzőm. Kiáll. - OMIKT 1944. jún.

Párizsi park, Of.

Épülő híd a Dunán, Of.

Budai trépnův Társ

1934 ~~Zu~~ ápr. még

Rakpart Borárosterén of

Margithid, temp

h. államtitkár.

. . . . . .300.000 K

ezer /580.000/ K-t engedélyezvén,

gy ezt az összeget Kertész K. Róbert

emlékek Országos Bizottsága el nökhelyet-

, elszámolás kötelezettsége mellett,

fizesse ki s tárcám terhére a fent

pen számolja el.

hiteléül:

ébet
tiszt
ató.

a a számfejtésker!

1923 évi július ho 3 án.

Mádrai Istvan

M. KIR. VALLÁS- és KÖZOKT. MIN. SZÁMVEVŐSÉGI III. K. OSZTÁLYA

~~h. államtitkár~~

Mátereu

1935 márc

csiplés / of
Havas táj

Látta
Budapest, 193 4

Kertész K. Róbert s.k. h.államtitkár.

A hivatalos másolat hiteléül:

Busch

miniszteri s.hiv.igazgató.

M. Kuvért

Csereges 4

1940 febr (r. kinos)

Nő az ablaknál, of

1940-41 (kinos)

Tihanyi ötöl, of

1943 (k.o)

Virágcsendélet XII olajtemp

Alkoyat a Gellértheyen II

A hivatalos másolat

miniszt

Nyvicaráji Mikó Helga

1940 máj - jun

A Balaton
Halászhajó a Sión
I

olaj-
temp

A m.kir.vallás- és közoktatásügyi minisz

Budapest IX.ker.m.kir.állampénztárnak in

A Műemlékek Orsz. B

év II.negyedére.

1. Rendkivüli óradij

2. Utiköltségekre .

3. Beszerzési költs

4 Elhelyezési "

Corvin Árubár

1941

Naplemente Siófokról / pszt.
Sárga fények a Balatonon
Behavazott vásártér
Havas táj
Hóolvadás

---

akt V.) linol.
kló akt

Lino-mettretek I-II

Holdfény a Dunán) rézk
Dunai rakpart kódban

Szénkirakodó munkások
mettret

24 kót. 49 lap 11 tételen
lapjan.

A m.kir. vallás- és közoktatásügyi
szám alatt s a budapesti IX.ker. m
deletének másolata:

A Müemlékek Ors
lékeink népszerüsitése céljából
tási költségeire pótlólag Nyolcs
/855.441/ koronát engedélyezvén:
ezt az összeget Kertész K. Róber
gos Bizottsága elnök-helyettesén
molás kötelezettsége mellett, fi
jelölt alnaplóban kiadásképen sz

Cserepes István

Balatonedericsi öböl, vízf.

Müvészeti Hotek Komàrom

1941.

Stadtmuseum Dortmund

CSEREPES ISTVÁN

Az arácsi rét Balaton mellett. Olajtempera.
A Balaton Siófokról. Olajtempera.

Művészeti Hotek Ungvár

1941

Национальный музей Украины

NYOMTATVÁNY

Csepepes István

festő

Szt. 1901. Oppel.

cvád

= Ki-Kicsoda?

123. l.

(1937)

úrnak

Budapest

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI
ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT
és
A MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

tisztelettel meghívja

L. VAN PUYVELDE

a belga művészeti múzeumok igazgatójának,
liègei egyetemi tanárnak

folyó hó 28-án (csütörtökön) délután ½6 órakor
a Magyar Tudományos Akadémia előadótermében

Rubens et l'influence italienne

címmel tartandó előadására.

(Vetített képekkel)

GEREVICH TIBOR
az Orsz. Magy. Régészeti és
Művészettört. Társulat elnöke

FABINYI TIHAMÉR
a Magyar-Olasz Társaság
elnöke

parttal is híd észak
létesítendő árúcsarnoktérrel.
dunaparton is több árúcsar
part helyett emeletes partot ép
Palóczi Antal aesthetikailag
részben kész teret most mód
Nagy Virgil szerint a híd t
templomnak legalább egyik

kőből 1·73 k. helyett 87 fillér;
1·90 k. — b) *Gyalogútburko*
2 *cm* 6·20 k., — trachytkövezet
vázás 15 f. — 1 *m* kis szegélyezé
24/32 *cm* egyenes granit 16·30,
kapubejárati kő 142·42 k., — 1 *n*
5·24 k., — 1 *m* 16/22 *cm* tra
2·85 k., — 26/26 *cm* trachyt
— durván faragott mészkő 1·

Van der Stappen Károly
magyar szobrászok közt is s
szeti akadémia igazgatója m
ször megfordult
bíráló bizo
magyar

tanacs az 1910/1911. évre
latok: 1 m^2 bazaltkocka (zú-
— ugyanez dunakavicson
ocka zúzottkő alapon 17·89 k,
pon 16·02 k. helyett 7·50 k.,
k.; — 1 m^2 magas bazalt fejkő
ugyanez dunakavicson 14·22.
-alapon 12·77 k. helyett 6·40 k.,
5·38 k.; 1 m^2 I. o. trachyt-
— II. o. trachytkocka 9·63 k.
20 k. helyett 1·60 k., — ugyanez
m^2 keramitburkolat 15 *cm*
ez 10 *cm* bétonon 13·35 k.
helyett 5·20 k. 1 m^2 öntött
11·02 k. helyett 5·50 k., —
étonon 15 k. helyett 7·50 k.,
k., — 4 *cm* aszfalt 12 k. helyett
helyett 5·25 k.; — 1 m^2 fa-
^{2} alapzatos trachytmakadam
ltból 5·49 k. helyett 2·76 k.,
yett 1·31. k., — ugyanez mész-

az említett
on pedig

Cserepes István

9

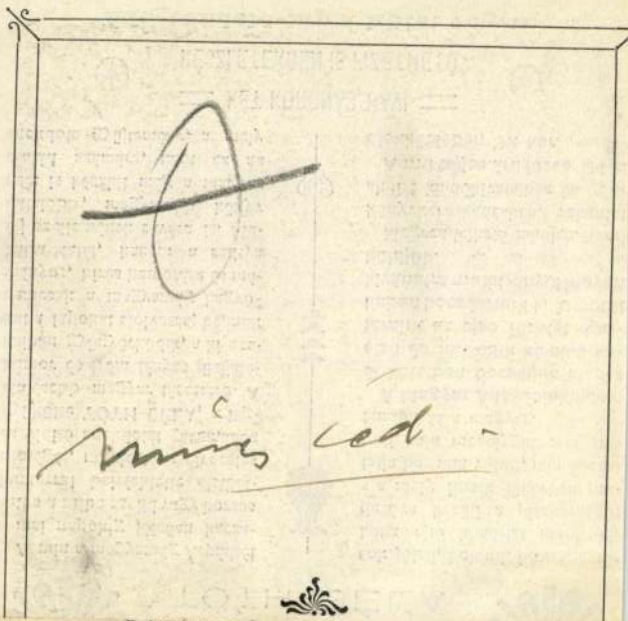

KIÁLLÍTÁSOK.

1932 *Február* hó 7-én nyílt meg a *Nemzeti Szalónnak Cserepes István, Jancsek Antal, csejtei Joachim Ferenc, Kőrössy Vilmos, dr. Gedő Árpádné, Lukács Anna, W. Majerszky Róbert* festők műveiből álló LXXVI. csoportkiállítása;

Magyar Nemzet

1932. 195. l.

SINGER ÉS WOLFNER KIADÁSAI BUDAPESTEN

NAGYÉRDEKŰ IRODALMI UJDONSÁG!

MAGYAR ANEKDOTAKINCS

MÜHLBECK KÁROLY RAJZAIVAL

GYŰJTÖTTE ÉS MAGYARÁZZA

TÓTH BÉLA

A min a magyarság Árpádtól e mai napokig jóizűen kaczagott s a mibe szelid vagy borsos humorral belefektette életbölcseségét, mindezt az élvezetes és vidító anekdotát garmadába gyüjtötte TÓTH BÉLA, a legelmésebb magyar tárczairó. A humor és tréfa fényes tüzijátékaiban gyönyörködik, a ki ezeket a lapokat elolvassa; bennük nemcsak a magyarság hagyományos, híres humorára és mókáira talál, hanem a szittya faj szellemének savára is. Mulattatóbb, magyarabb könyv nem is készült még a magyar család számára, mint ez az anekdota-gyüjtemény, a mely sok jóizű, bolond, furcsa, ámulatba ejtő históriát mesél el, de óva kerüli a piszkosságot s a mely finom tükörben mutatja be: min vidult, min kaczagott, min mosolygott ezer esztendőn át a magyar.

A Magyar Anekdotakincset öt kötetben bocsátjuk ki. Az első és második kötetet, valamint az első füzetet áprilisban bocsátottuk ki. Utóbbit kivánatra mutatványul ingyen küldjük.

Megrendelhető minden hazai könyvkereskedésben, valamint alulírt kiadóhivatalban is.

A mű teljes ára füzve 24 k. díszkötésben 32 kor.

KÉT KORONÁS HAVI RÉSZLETEKBEN IS FIZETHETŐ

Megrendelő-lap a kötet végén.

Csarepes

Művei szerepeltek a Közlekedési Muzeum "Festmények és grafikák"a közlekedésről" c. kiállitásán

Magyar Nemzet 1971 november 1o 4.old.

Velence 1932
1937 Paris
1939 New York
Sbaje 1944

Aukciókon

Áro
Alm
Mürko

A m.kir.vallás- és közoktat

156587/923.szám.-
III/a.

A Műemlékek Orsz.Bizottságának,

B u d a p e s t .

Hivatkozással folyó évi december hó 14-én 461.szám alatt kelt felterjesztésére tudomás és további eljárás végett másolatban kiadom.-

Budapest, 1923. évi december hó 29-én.

A miniszter h e l y e t t :

Cserepes István, festőm.

Nő a balkonon, of.

Halászhajó a Sió öbölben, of.

Kéményépitők, temp.

Monostori kikötő, of.

Almásy-Tolnai kiáll. 1942. ápr. 5-6. l.

Cserepes István, festőm.

Kis kakas az asztalon, of.

Csendélet almával, of.

Virágok az ablakban, of.

Behavazott kert, of.

Alnáry-Tolcki kiáll. 1942. ápr. 5-6. l.

MDK

Cserepes István festőm.

Hajléktalan, of.

Hóolvadás a szentendrei hegyekben, of.

Almásy-Teleki kiáll. 1942. ápr.

5-6 l.

MDK

Cserepes István, ip.m. vasmüves

Váza.
Hamutál.
14,15. Tal.
18. Tal.
Cseréptartó.

OMIP Társ.Bp.-Müvészet az iparban. 1943. Üveg- és Fémkiáll. Kat. 30.l.

MDK

Cserepes István, festőm.

A behavazott Kőröspart, of.

Párisi park, of.

Kovácsolt disztál

Almásy-Teleki kiáll. 1942. ápr. 5-6. l.

M.D.K

Cserepes István
festő

„Siófoki táj" (repró) Siófoki
tárgyú képeit láthatjuk a
siófoki kiállításon.

Telepy Katalin: A Magyar Nemzeti Galéria karácsonyi kiállításáról.

Művészet, 1962. augusztus – 43 lap.

MDK

Cserepes István

Gr. Almásy Teleki Éva müv. Int. kiáll. 1942. ápr.

Cserepes István

fertő

Műcs. kiá[illegible], 1929tól

Pipics 111 l.

Cserepes István

Ernst Mur. kiállításai

CXXXI. 1932 máj

93.

Részlet a Parc

Montsouris bari

cím: Vilmos császár út 34.
telefon: 113-933.

T.

EUROPA r. t.

Budapest.

V. Visegrádi-u. 36.

Cserepes István

Koll. kiáll. az Ernstben
1929 febr. – márc.

1031. *Béla.*

Egész alak, kissé jobbra
belül piros és kivül fehér
tartja. Haja, szemöldöke,
barna, szeme szürke. Öltöze
szárnynyal, balvállra vetett
kék kabát és nadrág, magas
sarkantyúval. Derekát öv
vidék. Felirata jobbról a ha
Hunorum«.

Vászon, méretei 72·3 : 57 c
tett 1906-ban dr. Jármy Istvá
Kifizettetett 1906 deczember 2
május 27-én (1842–906). — A
1910 május 11-iki 9458–909 sz

17

Cserepes István

Gond, nobornin –
Anyai gond, olaff.
Téli táj V, olaff.

Nemzeti kalon. Munkácsy
Cél. VIII. repr. kiáll. kat.
1935. márc. 30 – ápr. 14.
(N. Sz.

AGOS BIZOTTSÁGÁTÓL
RÉNA ÚT 41. SZÁM.

Cserepes István

Kiáll.
Nemzeti Szalon
1932. febr.

Föv. képt.

✓

Mücsháty Cél

1928

Cserepes István

36 Műteremsarok, ecsetrajz 25.–
37 Műteremrészlet, ecsetrajz 25.–

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1927

Cserepes István

21	Csendélet citrommal	olajf.	200.—
22	Merengés egy régi emlék felett	of.	300.—
23	Téli táj II	olajf.	300.—
24	Arabeszk	pastell	300.—
25	Tavasz Parc Monsourise-ban I	of.	200.—

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1932

Medgyessy Ferenc
Zádor István

A KIÁLLITÁST RENDEZTE:

Herman Lipót és
Zádor István

E kiállitáson odaitélésre kerül:

Az 1933. évre szóló Nemes Marcell-féle utazási ösztöndij,
beckoi Biró Henrik 200 pengős dija és
néhány kitüntető elismerés.

CSEREPES ISTVÁN

38	Alkonyat a Dunán, pasztell	300.—
39	Fürdőzők, olaj.	400.—
40	Tél a Tabánban, pasztell	300.—
41	Népliget, pasztell	100.—
42	Gyárak a Dunaparton, pasztell	100.—

Nemzeti Szalon

1929. május

Tavaszi Szalon

[illegible] dal. szénrajz	120.—
Tulipános nő	120.—
FEKETE KÁROLY	
Nagybányai Zazar partján, olajfi.	200.—
FUCHS PÁL	
Fiufei, olajf.	300.—

Cserepes István

Szerepelt az I. nemzeti tárlaton.

NM. 1933. IV. 20.

Cserepes István

Szerepelt az I. nemzeti tárlaton.

MFE. 1933 IV. 19.

Cserepes István

Munkácsy-céh II. kiállításán az Ernst Muzeumban pasztelyei szerepeltek.

NU. 929.x.20.

Cserepes István festő

Pályázott a Ferenc József-díjra.

Ujság, 936. XII. 13.

Cserepes István

Festménye, a Lady Chilston művészeti kiállitáson.

Ujság, 936. XII. 3.

Cserepes István

kiált

Nemzeti halon

1941. márc.

V Fov. képt.

Sz. T. Tanfol

1927

Cserepes Istvan

Munkácsy-céh II. kiállításán az Ernst Múzeumban szerepelt.

Ujság 929. X. 20.

Cserepes István

Munkácsy-éh II. kiállításán az
Ernst Múzeumban szerepelt.

Mo. 929. X. 20.

Cserepes István

Dunai képe nerepel az akvarell és pantellfestők kiállításán a Nemzeti Szalonban

Magyarság 1927 V. 26

Cserepes Istvan

Munkácsy-céh II. kiállításán az Ernst Múzeumban grafikája szerepel.

BH. 929. X. 20.

Csarapes

Munkácsy-céh II. kiállításán az Ernst Múzeumban szerepelt.

Az Est 929. X. 20

MDK.

Cserepes István

Hagyatéka Pécs képtárában

Dunántuli Napló 1965 aug.1.lap -

MDK

Cserepes István

Szépm. Muz. Évk. Bp.1935.VII. 178 l.

MDK

Cserepes István

Galambos Ferenc: Frans Masereel 1964.
Magy. Grafika, 1964. 338 l.

Magyar Néprajzi Múzeum – 6000 db – 64.85

MDK

Cserepes István

Álló Buddha

Nő a függöny mögött

Bányakatasztrófa

Ernst Muzeum kiáll. CXLV. /145/.1934. 6.l.

MDK

Cserepes István

Álom

Virágok

Buddha /alsecco/

Ernst Múzeum kiáll. CXLV. /145/.1934. 6.l.

Cserepes István

Művével szerepel az Ernst-Múzeumban rendezett Munkácsy - Céh Kiállításán.

N. ú. - 934. V. 13

MEK

Cserepes István, festőm.

Szántódi part.hajóról.	Vizf.
Fonyód hajóról.	"
Horizont rózsaszinben.	"
Alkonyat a Balatonon.	"

Nemz. Szal.-A 93.csoportkiáll. 1941.III.16.-3o. Kat.

MDK

Cserepes István, festőm.

Tihany.	Ol.	tempera
Naplemente.	"	"
Tihanyi móló.	"	"
Balaton Arácsnál.	"	"
Halászhajó.	"	"
Kikötő Siófokon.	"	"

Nemz. Szal.- A 93.Csoportkiáll. 1941.III.16.-30. Kat.

MDK

Cserepes István, festőm.

Borongó Balaton.	olajtempera.
Balaton opálszinben.	"
Reggeli pára a Balatonon.	"
Naplemente a Balatonon.	"
Zöld árnyak a S ión.	"

Nemz. Szal.- A 93.Csoportkiáll. 1941.III.16.-30. Kat.

MDK

Cserepes István, festőm.

Köd a Sió torkolatán.	Ol.temp.
Halászhajó a Sión.	"
Kilátás a lábdi hegyről.	"
Reggel a Balatonon.	"
Tihanyi révpart.	"
Kilátás a somogyi partra.	"

Nemz. Szal.- A 93.Csoportkiáll. 1941.III.16.-30. Kat.

MDK

Cserepes István, festőm.

Kirándulók, of.

Csendélet fekete vázával, of.

Pihenő kovácslegény, of.

Almásy-Teleki kiáll. 1942. ápr. 5-6. l.

Cserepes István, festőm.

Leány korsóval, of.

Csendélet sárga vázával, of.

Nő az ablaknál, of.

Almásy-Teleki kiáll. 1942. ápr.

5-6. l.

Cserepes István

MDK

Tél a falun

Műcsarnok 1932. Budapest köszönségének képzőművészeti gyüjteményéből rendezett kiállitás

MDK

Cserepes István, festöm.

Tél a Tabánban. c. pasztellje a M.Müv. címlapján.
Repr.

Eredetije:Ugron Gábor tul.

Magy.Müv. 1929. 24c.l.

CSEREPES ISTVÁN

4o4. Tihanyi öböl. o.f.

KMTárs.Magyar Művészetért kiáll. 194o-41. 17.old.

MDK

Cserepes István

a Céh műv.tagja, festő

Munkácsy Céh 8.repr. kiáll. N.Szal. 1935. márc.

ténete

MDK

Cserepes István

Gond, szob. terméskő

Anyai gond, of.

Téli táj, of.

Munkácsy Céh 8. repr. kiáll. N.Szal. 1935. márc.

MDK

Cserepes István

Szépm.Muz.Évk. 1935. VII. 190 l.

~~MDK~~

Cserepes István, festöm.

párizsi ösztöndijas is szerepelt a kiáll.-ok.

YELLErvin: "Gróf Klebelsberg Kunó" emlékkiáll. a Mües.-ban, 1933. MIP.1933. 44.1.

Cserepes István

Jozsef u. 57.

Műcsarnok

1929. őzi kiáll. ~~57~~, 336, 337, 373.

virf | Kódos hanzulat a Dunán
Téli naplemente
Zivatar

GROLIG JÓZSEF

KÖNYVKÖTÉSZETE

BUDAPEST, II., MARGIT-RAKPART 15

TELEFON:
Aut. 518-75

ALAPÍTVA:
1891. ÉVBEN

MAGYARORSZÁG
BUDAPEST
FILLÉR 10

Tek.

Műemlékek Országos Bizottsága,

Budapest.

Szép-művészeti-múzeum

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1960 AUG 16

MAGYAR NEMZET

Cserepes István

Kedd, 1960. augusztus 16.

NAPLÓ

Augusztus 16

117

A Hazafias Népfront esztergomi bizottsága, a Balassi Bálint Múzeum és a Keresztény Múzeum az Alkotmány ünnepi hete alkalmából három kiállítást rendez Esztergomban. Ma délután Modern magyar grafika címmel a Radnai-gyűjteményből mutatnak be szemelvényeket, holnap Cserepes István-emlékkiállítás nyílik, augusztus 19-én pedig Esztergom régi látképeit állítják ki.

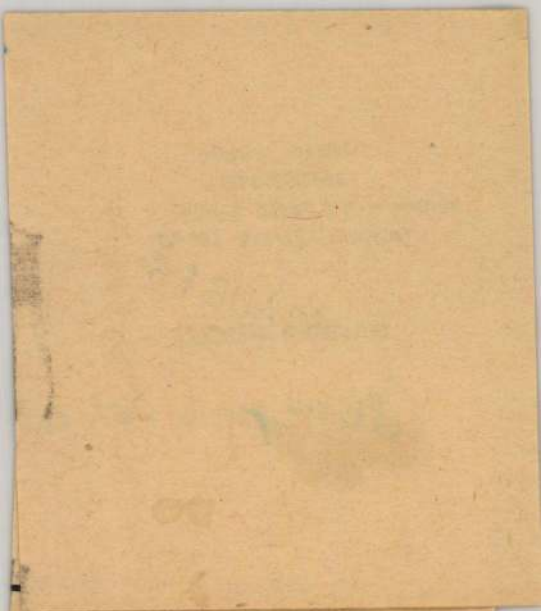

met, francia, angol, nyol, olasz, orosz gánórák. 314—920.

lett, színpadi tánc, robatika, stepp okta-, szept. 1-től a VI. űvésztáncképző isko-pan, VI., Lenin körút . balettmester Gel-t Ágnes, a Főv. Ope-t Színház v. tagja. ínpaditánc oktató G. ld Rózsi, beiratkozás gusztus 22-től. Tel.: 2—465.

nguaphon olasz nyelv-rzus, újonnan eladó. V., Fogarasi út 105.

gépen írni megtaní-n rövid idő alatt. ., IX., Tagló u. 10. t. egy. Tel.: 143—

Piszkos falak tisztítása, különleges száraz eljárással, Jászaynál. Tel.: 334—634.

Táskaklinika, mindennemű táskajavítás, készítés szakműhelyben. VI., Népköztársaság útja 74. 325—018.

Gépi rakodással, billenős gépkocsikkal, hétköznap éjjel, szombaton egész nap és éjjel, valamint vasárnap tömegáru fuvarozását vállaljuk. Vasárnap 20 százalékos fuvarkedvezményt biztosítunk. 17. sz. Autóközlekedési V., kereskedelmi csoport. IX., Közraktár u. 24. Tel.: 136—601.

Cserepes István

1933 feb-márc kiáll-
párisi öszt öndyas
Csendélet ~~VIII.~~ X. 3.
Tél X. 7

Klebelsberg emlékkiáll Mücsarnok

Cserepes István

1932 jun.–jul. (Bp. körzons. lapban

1. Tél a falun — rejtjt. rend. mátt

2. Havazás

1932 óti

MAPE

Szajna részlet

vert

1932 fév új szerzemkjá ... Csarnok

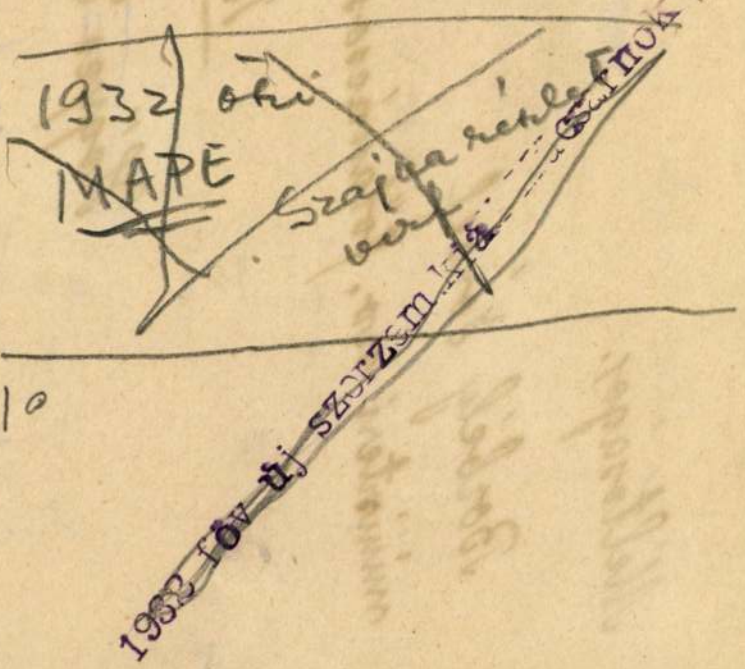

10

1942 febr. 23.

Méltóságos.

Borbély József

miniszteri szv. főtanácsos úrnak.

Budapest. IX.

~~Hőgyes Endre-utca. 10. sz~~

Kultuszminisztern...

Krasznahorkaváraffa

M. KIR. POSTA 42 II. 23. 102

20 f

MAGYAR KIR. POSTA

CSEREPES ISTVÁN
46. Csendélet, olaj-temp.

Nemzeti Szalon

Rut
1942. nov.

Cserepes István

23 Munkásasszony terméskő 500.–

Nemzeti Szalon

Kat 1936

febr.-márc

dupl

1932 ver. [illegible] ent.
(N. frak.)

Alt barock, mäßig
bearbeitet

Braunkalk ausgebessert, ab

Architektonische Rundschau 1894. 10.

CSEREPES ISTVÁN

27 Kéményépitők olajf. tempera 400.— pengő

Nemzeti Szalon 1934. dec.

Kut

A MAGYAR KÉPIRÓK

KIÁLLITÁSÁNAK

dupl.
felvágni

KATALOGUSA

atásügyi Miniszterium:

trépen kurz. (graf o.

1940 jan. A m. rajz 500 évi

Vasút, pakt

A m.kir.vallás- és közoktatásügyi minis
budapesti IX.ker.m.kir.állampénztárhoz

A Műemlékek Orsz. Bi
vetési évre a jelenléti dijak
engedély ezvén, utasitom a m.ki
az emlitett bizottság elnökhel
titkárnak hivatalos nyugtájára
zesse ki és tárcám fent megjel
el.- Budapest, 1924.évi január
Kertész K. Róbert h. államtitk

Szépm. Muz. graf. o. 61. kiáll.
(1931) Új szerem.

CSERÉPES ISTVÁN (szül. 1901).

225. *Csendélet a szabadban.* 1929. — Színes monotipia.

Cserepes István
festő
Vkminkiáll. 1943

Szántódi part hajó-
rót, vízf.
Kikötő Siókolon,
olajtempera
Halászhajók a
hullámzó Balatonon,
pasztell
Hullámtörés a köveken,
pasztell.

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében

és

f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"** címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Cserepes István

festő

lásd

Balatoni kiáll.

1942.

A festői Balaton

107. l. 108. l.

29 mű

Könyvtáramban

A-B-betűs

dobozban.

elt és tervrajz készítését beleértve
részegylet, építészeti munkálatok
osztályat véve alapul 0·5% ot
t szóval Ötszáz koronát, tesz ki.
ntetü Bizottságot, hogy részemre
sítani szíveskednék.

Nagytekintetü Bizottság
alázatos szolgája

án

Gyalus László
építész. tanár.

N. Szal

MDK

Cserepes István

Tél a külvárosban.

Az Ernst-Múzeum Kiáll. CVI. A Munkácsy-cen
II. Reprezentatív Kiáll. Pest. 1929. Okt. hó
Kat. 16.1.

Сегодня Тесуан

Тел 3 Кулагиных.

Т.Т.

MDK

Cserepes István

A két madár képe, a Duna és párisi képei a kiállitáson.

Füleky József: Kiállitás az Ernst-Múzeumban.

Művész-Élet, 1932.dec.1. 10.l.

MDK

Cserepes István, festőm.

3. Csendélet.

7. Tél.

Klebelsberg emlékkiáll. tárgym. 1933. 32.l.
párizsi ösztöndíjas növendékek munkái.

MDK

Cserepes István

Grafikáiról ismert művész ezuttal mint olaj-festő mutatkozott be. Havas tájképei, pasztelljei.

Cikk: Az Ernst Múzeum csoportkiáll.

Képzőművészet, 1930.IV.évf. 29.sz. 102.lap

MDK

Cserepes István festőművész

Fürdőzők a Rómaifürdőn.
Szárszói emlék.
Gare de Montparnasse. Mgt.
Toilette.
A Szajna. Mgt.

Az Ernst-Múzeum Kiállításai.134.Bpest.
1932.Nov.hó. Kat. 10.1.

Cserepes Istvan festomávész

Furdózok a Rómaifurdon.

Szarszói emlék.

Gare de Montparnasse. Mgt.

Toilette.

A Szajna. Mgt.

Az Erzsébet-Hasson Lidiltatási.Lj4.Nyomt.

1932.Nov.26. Szat. 10.1.

MDK

Cserepes Istvan

Téli táj, olajf.

A Székesfővárosi Képtár és Történelmi Múzeum
kiáll.-nak katalogusa.1937.Jan.Nemzeti Szalon.

MDK

Cserepes István

Tihanyi öböl, o.f.

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiáll.Kat.
Műcsarnok, 1940 Dec.15 - 1941 Jan.12. 17.1.

MDK

Cserepes Istvan festőművész

Műveit a Gróf Almasy Teleki Éva műtermében állitotta ki.

T.D.: Harom kollektiv kiallitas.

Esti Ujság, 1942.ápr.14. 4.l.

MDK

Cserepes István festőművész

Kirándulás a Jánoshegyen.
Notre-Dame. Vizfestmény.
Naplemente a Lágymányoson.
Este a Café Domeban.
Öltözködés közben. Vizfestmény.

Az Ernst-Múzeum Kiállításai.134.Bpest.1932.
Nov.hó. Kat.11.lap

MDK

Cserepes István festőművész

Robogó vonat.
Akt.
Zenepavillon a párizsi parkban.
Fürdő nő. Vizfestmény.
Őszi hangulat.

Az Ernst-Múzeum Kiállításai.134.Bpest.1932.
Nov.hó. Kat. 11.lap

MDK

Cserepes István festőművész

Tórészlet. Vizfestmény.
Viadukt a párizsi parkban.

Az Ernst-Múzeum Kiállításai.134.Bpest.
1932.Nov.hó. Kat. 11.lap

MDK

Cserepes István
Csendélet

Ernst Múz. 136. kiáll. Munkácsy Céh V.kiáll.
1933. márc. 8 l.

MDK

Cserepes István
Dunapart

Ernst Muz. 138. kiáll. Munkácsy Céh V.kiáll.
1933. márc. 8 l.

MDK

Cserepes István festőművész

Remetehegy környéke
Álló Buddha
Nő a függöny mögött
Bányakatasztrófa
Álom
Virágok
Buddha, alfrescó

Ernst Múz. 145. csop.kiáll. 1934. jan. 6 1.

MDK

Cserepes István
Margithid, temp.

Budai Szépművészeti Társ. kiáll. 1934. ápr.

Cserepes István festőművész MDK

Várandós nő
Borulat a Szajnán
Munkásnő
Csendélet
Kilátás a Gellérthegyről
Virágcsendélet
Városliget

Ernst Muz. 145. csop.kiáll. 1934. jan. 6 1

MDK

Cserepes István, festö

Naplemente Siófokról,	pasztell
Sárga fények a Balatonon,	"
Behavazott vásártér,	"
Havas táj,	"
Hóolvadás,	"
Akt,	linoleum.

Corvin Áruház IV. képzőművészeti bemutatója. 1941.
Kat.

MDK

Cserepes István festőművész

Öltözködő nő. Vizfestmény.
Dunavecsei táj.
Tél a Gellérthegyen.
Kilátás a Gellérthegyről.
Hajó a Dunán. Vizfestmény .

Az Ernst-Múzeum Kiállitásai.134.Bpest.1932.
Nov.hó. Kat.11.lap

MDK

Cserepes István festőművész

Tél a hegyek között.
Ligetben.
Budha.
Akt.
Szajnapart.

Az Ernst-Múzeum Kiállitásai.134.Bpest.1932.
Nov.hó. Kat. 11.lap

MDK

Cserepes István festőművész

Allée a Ligetben.
Relief.
Párizsi külváros.
Napfény a ligetben.
Tavasz a lainzi hegyek között.

Az Ernst-Múzeum Kiállításai.134.Bpest.
1932.Nov.hó. Kat. 11.lap

MDK

Cserepes Istvan

Parisi park. Olajf.
Epülő hid a Dunan. Olajf.

VII. Nemzeti Képzőművészeti Kiall. Kat.
Műcsarnok. 1944. Jun. 1-18-ig. 19.1.

Cserepes István, [szobrász] [grafikus] MD4

Több szoboralkotása került a Nemzeti Galéria tulajdonába.

–: Pigalle Ámora a Ligetben. 2.1.

ESTI HIRLAP, Bp. 1962. márc. 3.

MDK

Cserepes István

Népliget.Pasztell.
Kikötő. "
Naplemente.

Az Ernst-Múzeum Kiáll.CVI. A Munkácsy-céh
II.Reprezentativ Kiáll.Pest.1929.Okt.hó
Kat.9.1.

MDK

Cserepes István

Virágcsendélet. Tempera
Csendélet fekete vázával. Olajf.
Csendélet kockás teritővel. Vizf.

Az első magyar representativ csendélet kiállitás katalogusa. Nemzeti Szalon 1932. Febr.-Márc.

MDK

Cserepes István

Balatoni ösztöndíjban részesült

Kiosztották a festőművészek székelyföldi és balatoni ösztöndíjait. Reggeli Magyarország 1942. jul. 2o.

Cserepes István M.D.K.

91 grafikai lapja a Fővárosi Tanács ajándékaként a Galéria birtokába került

•

Csengeryné Nagy Zsuzsanna: A Magyar Nemzeti Galéria az 1960-1961-es évben 159.1.

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei IV. sz. Bp. 1963

MDK

Cserepes István

Szegény asszony

Képzőművészet 1935. 83-84. sz. 81.l.

MDK

Cserepes István

Tél a falun

Képzőművészet 1932. 52. sz. 154.1.

MDK

Cserepes István

Páris

Dunai rakpart

/Z.P.A./: Téli tárlat és a Műbarát-kiáll. Magyarország 1944. febr. 5.

MDK

Cserepes István

A N. Szalon 76. csoportkiáll. Képzőművészet
1932. 48. sz. 71.l.

Cserepes István festőm. MDK

Csendélet

Kilátás a Gellérthegyről

Virágcsendélet

Ernst Muz. 1945.kiáll. 1934. jan. 6. l.

MDK

Cserepes István

Magyar Művészet 1929. 3. sz. 167.l.

MDK

Cserepes István festőm.

Virágok

Buddja, alsecco

Ernst Muz. 145.kiáll. 1934. jan. 6.1.

MDK

Cserepes István festőm.

Nő a függöny mögött

Bányakatasztrófa

Álom

Ernst Muz. 145.kiáll. 1934. jan. 6.1.

MDK

Cserepes István

Hullámtörés a köveken, paszt.

Állami vásárlások. Szépmüvészet, 1942. 148 l.

MDK

Cserepes István

Csendélet, temp.

Árverési Közl.1937. 2.rk.sz. 81.sz.

2e l.

MDK

Cserepes István

Korsós leány

Hajléktalan

-r-: Csoportkiállitás. Pest 1942. ápr. 13.

MDK

Cserepes István

Nagyvárad télen

Havas udvar

Hóolvadás

-r-: Csoportkiállitás. Pest 1942. ápr. 13.

MDK

Cserepes István festőm.

Téli táj

Udvarunk

Ernst Muz. 145. kiáll. 1934. jan. 6. 1.

Cserepes István MDK

A hinta, ecsetrajz
Virágcsendélet, pastell
Magyaros csendélet, olf.
Csendélet, szegfüvel, olf.

Nemzeti Szalon 1928. ápr.
Tavaszi Szalon

MDK

Cserepes István festőm.

Sétány a Tisza Kálmán té ren

Az üldözött kishal

Ernst Muz. 145. kiáll. 1934. jan. 6. 1.

MDK

Cserepes István, festöm.

az ujabb generáció kitünö képviselöje.

Boross Mihály: ...magyar festök csemdeélt kiállitása.
Képzömüvészet.1932. 48.sz. ,68.l.

MDK

Cserepes István festőm.

Charantoni hid

Pirossapkás nő

Ernst Muz. 145. kiáll. 1934. jan. 6. 1.

MDK

Cserepes István festőm.

Munkában

Buddha, alfresco

Ernst Mus. 145. kiáll. 1934. jan. 6. 1.

MDK

Cserepes István festőm.

A munka

Párizsi nő

Ernst Muz. 145. kiáll. 1934. jan. 6. 1.

Cserepes István festőm.

MDK

Merengés

Madaram

Csendélet

Ernst Mus. 145. kiáll. 1934. jan. 6. l.

Cserepes István festőm. MDK

Várandós nő

Borulat a Szajnán

Mun ásnő

Ernst Muz. 1945.kiáll. 1934. jan. 6. 1.

Cserepes István

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1980 JUL. 16

MAGYAR NEMZET

117

Ø

Nyári vidéki kiállítások nyílnak július folyamán az ország vidéki múzeumaiban. Július 24-én, vasárnap kerülnek bemutatásra többek között a balassagyarmati Palóc Múzeumban Cserepes István már-tírhalált halt festőművész képei.

#

...

...

...

Cserepes István festőm. MDK

Városliget

Remetehegy környéke

Álló Buddha

Ernst Múz. 145.kiáll. 1934. jan. 6. 1.

MDK

Cserepes István, festö

szereplésével kiérdemelte, hogy nevét kiemeljék.

Tárlatok. -Tavaszi Szalon. Szinnyei Társ. rendezésében. Képzömüvészet. 1928. 10.sz. 131.l.

MDK

Cserepes István szobrász

K.A: KUT kiáll. Pesti Napló, 1936. febr. 23. 12 l.

MDK

Cserepes István

Ernst-Múz. csop. kiáll. Képzőművészet, 1934. 6o l.

MDK

Cserepes István

Kállay Miklós:
Ernst-Muz. csop.kiáll. Nemz. Ujs. 1934. jan. 28.
27 l.

MDK

Cserepes István, festö

A Balaton.	Olajtempera
Halászhajó a Sión.	Olajtempera.

Nyíregyházi Müv. Hetek. 1940.máj.4.-töl jun.3.-ig.
Képzömüv. Kiáll. tárgymut. 5.l.

MDK

Cserepes István

Cséplés, olaj

Műterem. 3. csop. kiáll. 1935. márc.

MDK

Cserepes István

Havas táj, olaj

Műterem. 3. csop. kiáll. 1935. márc.

MDK

Cserepes István

Gellért tér télen, olaj
Kikötő a Dunán, "

Duna-kiáll. N.Szal. 1933. jan. 4 l.

áz, földszintes, XIX.sz.eleje.

l/

M.D.K

Cserepes Istvánt

Emlékkiállítását megrendezik.

Jelentős képzőművészeti kiállítások nyílnak az idén

Magyar Nemzet, 1960 jan. 16.

7 l

MDK

Cserepes István, sz. 1901.

Vasut, paszt.

Magy. rajz 50c éve. Szépm.Muz. kiáll. 1946. jan.

19 l.

MDK

Cserepes István

Népliget, paszt.

Gyárak a Dunaparton, paszt.

Tavaszi Szalon katalógusa, 1929. máj. 9 l.

földszintes, 4 tengelyes, épült 183o

szetéről. Bp. 1937, 44 l - Eger V és

MDK

Cserepes István

A Balaton

fehérvári: Nyiregyházi műv. hetek. Szépművészet, 1940. 1.sz. 22 l.

MDK

Cserepes István

Alkonyat a Dunán, paszt.

Fürdőzők, olaj

Tél a Tabánban, paszt.

Tavaszi Szalon katalógusa, 1929. máj. 9 l.

Eger (Heves)

Telekesy-utca 5. Kanonoki ház,
körül.

/Szmrecsányi Miklós: Eger müvé
MV . Bp. 1951, 21 l/

MDK

Cserepes István

kitüntető elismerés

N.Szal. Tev.Szal.Kiáll. 1934.

MDK

CSEREPES ISTVÁN

kitüntető elism.

17. Tav.Szal. dijnyert. névsora. N.Szal. 1942. jun.

M. D. K

CSEREPES István szobrász, festő

1944-ben mártírhalált halt proletár

festő- és szobrászművész

Kovácsból lett festő

Emlékkiállítása 1960. ápr. 23-án

nyílt meg az Ernst Múzeumban

Magyar Nemzet 1960 (XVI.) 97. 8. l.

CASEREEN

MDK

Cserepes István

kitüntető elismerésben részesült.

XII. Tavaszi Szal. N.Szal. 1937. máj.
4 I.

MDK

Cserepes István

Tél a falun

Munkácsy céh 5.kiáll. Ernst Muz. 138.kiáll.
1933. márc.
7 l.

MDK

Cserepes István

Dunapart

Munkácsy mű céh 5.kiáll. Ernst Muz. 138.kiáll.
1933. márc. 8 l.

MDK

Cserepes István

Csendélet

Munkácsy műh. céh 5.kiáll. Ernst Muz. 138.kiáll.
1933. márc.

xxxxxx 9 1.

MDK

Cserepes István

Csendélet

Téli táj

Nemz. Képzőműv. kiáll. Műcs. 1933. ápr.

13 l.

MDK

Csorepes István festőm.

Alkonyat a Gellérthegyen, of.

Borozók, temp.

Almásy-Teleki kiáll. 1942. ápr. 5-6 l.

Cserepes István festőm.

Citromos csendélet, of.

Munkásnő feje, of.

Almásy-Teleki kiáll. 1942. ápr. 5-6 l.

MDK

Cserepes István festőm.

Köd a budai hegyekben, of.

Japán baba, of.

Havas udvar, of.

Almásy-Teleki kiáll. 1942. ápr. 5-6 l.

MDK

Cserepes István festőm.

Siófoki utca éjjel, of.

Naplemente az ablakból, of.

Almásy-Teleki kiáll. 1942. ápr. 5-6 l.

MDK

Cserepes István festőm.

Tél Nagyváradon, of.

Hajók a Dunán, of.

Virág csendélet, of.

Almásy-Teleki kiáll. 1942. ápr. 5-6 l.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188—296, 188—307

Cserepes István

HÉTFŐI HÍREK

1960 MÁR 14

117

Sok jelentős képzőművészeti kiállítás nyílik a tavaszi hónapokban

A tavaszi hónapok sok képzőművészeti kiállítást ígérnek. Március 11-én nyílt meg *Gross-Bettelheim* Jolán Amerikából hazatért festőművésznő kiállítása a Kultúrkapcsolatok Intézetében. Tárlatának külön színt ad, hogy képei az amerikai tájakról és életről beszélnek. Március 15-én a Derkovits-teremben mutatják be felszabadulásunk 15. évfordulója alkalmából azt az érdekes kezdeményezést, mely grafikai lapokon mutatja be hazánk minden vármegyéjének egy-egy érdekes táját. 18-án a Fényes Adolf-teremben lép közönség elé *Kondor* Béla grafikai gyűjteményével és végül 27-én az Ernst Múzeumban nyílik meg a világhírű Kukriniyiszki-együttes karikatúrájának és szatírikus festményeinek nagy érdeklődéssel várt tárlata.

Az áprilisi kiállítások sorát *a 2-án megnyíló VIII. Képzőművészeti Kiállítás, a magyar művészek nagy seregszemléje vezeti be.* Immár hagyomány, hogy ezen a tavaszi tárlaton számolnak be művészeink elmúlt évi munkásságukról, s éppen ez adja ennek a kiállításnak nagy jelentőségét. Április elején, az Ernst Múzeum megrendezi *Cserepes* István, a mártírhalált halt festőművész műveinek gyűjteményes kiállítását. Április 8-án *Csernó* Judit, a Fényes Adolf-teremben festményekkel s *Vámos* László a Kultúrkapcsolatok Intézetében a Szovjetunió életéből bemutató színes fotografiákkal jelentkezik. 15-én *Iván* Szilárd festőművész tárlata kerül sorra a Derkovits-teremben.

A májusi rendezvények szenzációja két régi, érdemes művészünk tárlata lesz: *Kmetty* Károly Kossuth-díjas művészünk a Fényes Adolf-teremben rendezi kiállítását, *Bornemissza* Géza pedig 21-én az Ernst Múzeumban. Ugyancsak az Ernst Múzeumban fogjuk látni *Venczel* László 14-én nyíló kiállítását, míg *Mácsai* István és *Szalatnai* József festőművészek gyűjteményét május hó közepén tekintheti meg a közönség.

Gy. N.

Felhős idő, kisebb eső várható

A Meteorológiai Intézet jelenti vasárnap délben: Várható időjárás hétfőn estig: Felhős idő, több helyen, elsősorban a *Dunántúlon* kisebb esővel. Mérsékelt, időnként élénk délkeleti, déli szél. *A hőmérséklet alakulásában nem lesz lényeges változás.*

Várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet —1 — +4, legmagasabb nappali hőmérséklet hétfőn 6—11 fok között. *Budapesten* vasárnap délben a hőmérséklet 7 fok.

Az idén 2
és t

Az érdekelt lakosság is r

Budapest építőállványokba öltözik: megkezdődött a lakóházak idei nagytatarozása. A Fővárosi Tanács *1960-ban összesen 950 millió forintot fordít épületjavításra.* Ebből az összegből 791 épületet teljesen felújítanak és sok száz lakóházban végeznek részleges

Vasárnap hajnalban teljes holdfogyatkozás volt

Március 27-én napfogyatkozás lesz

Vasárnap reggel 7 óra 28 perckor egyvonalban voltunk a Holddal és a Nappal, Földünk a két égitest között haladt el. Az érdekes csillagászati jelenség tudományos jelentőségéről beszélgettünk Bartha Lajossal, az Uránia Csillagvizsgáló Intézet munkatársával.

— Vasárnap hajnalban 4 óra 34 perckor kezdődött a holdfogyatkozás és délelőtt 10 óra 23 perckor ért Zélandban és Ázsia keleti részén. A holdfogyatkozást Magyarországon nem láthattuk, mint ahogy Közép-Európa más országaiban sem figyelhették meg a csillagászok... Érdekességként megjegyzem, hogy március 27-én napfogyatkozás lesz, amit azonban hazánkban szintén nem észlelhetünk. Általában a hold- és a napfogyatkozás egymást követő időben jelentkezik.

— Milyen tudományos megfigyeléseket végezhetnek a csillagászok holdfo

MDK

Cserepes István, festö

Balaton.

A Vall. és Közokt. Min. vásárlásainak kiállitása. Az O. M. Szépmüv. Muz.-ban. 1938 jul. 1.-aug. 1. Bp. 1941. Kat. 9.1.

Cserepes István festő M.D.K.

1000 forinton hirdetett müvei jóval a 2000 forint fölé
emelkedtek

Nagy képvásárlási kedv az őszi IV. aukción

Magyar Nemzet 1961. október 5.3.1.

MDK

Cserepes István, festö

A Duna. Pasztell.
Téli naplemente. "

Nemzeti Szalon.-MAFE XX.Jub.kiáll. 1935,dec.20.1936.
jan.6.Kat.

Csorrepes István, festö

Virágcsendélet. Olaj-tempera.
Alkonyat a Gellérthegyen. " "

Műcsarnok. IV.Képzőműv. Kiáll."A Magyar Művészetért".
1943.máj.16-30. Kat. 7.1.

MDK

Cserepes István, festö

Robogó vonat. Pasztell.p.Jelz.l.b.
"1938. Cserepes".

Nemz.Szal.Müv.Egy.-székfv.Kpt.és Tört.Muz.aj szerzeményo
1936/38. 1939.máj.-jun. Kat.

MDK

Cserepes István, festö

Téli csendélet.

A Vall. és Közokt. Min. vásárlásai 1938 jul.1.-aug.1.
Kat. 19.1.

MDK

Cserepes István

emlékkiállitás nyilik az Ernst muzeumban.
fenti müvész kiváló szobrász is volt.
Látható a kiállitáson: "Ausztria bekebelézése"
c. munkája. mélt.

Esti Hirlap 99 sz. 1960 ápr. 28 2 old.
/ Cs.M. cikke /

MDK

Cserepes István

I-s A-l: A m. üveg és fényipari műv. kiállítása.
Nemzeti Újság, 1943. nov. 7.

M.D.K.

Cserepes István, festőművész

életművét a Derkovits mellé felsorakozott szocialista tendenciáju festészet keretein belül említi:

D.Fehér Zsuzsa: Mai képzőművészetünk néhány problémájáról.
Művészettörténeti Értesitő, 1962.XI.évf.1.sz. 52.old.

MDK

Cserepes István

Beczkói Biró-dijat kapta

A Szinyei M.P.Társ. nagyhete. Ujság, 1939.febr.2.

MDK

Cserepes István festőművész

Tavasz az Epreskertben.
Tél az ablakból nézve. 1929.
A Duna. 1929.
Párizsi park.
A bécsi hajóállomás.

Az Ernst-Múzeum Kiállitásai.134. Bpest. 1932.Nov.hó. Kat. 10.lap

MDK

Cserepes István festőművész

Párizsi virágok.
Sétány a párizsi parkban. Mgt.
Rakpart a Szajnán.
Arabesque.
Nyár.

Az Ernst-Múzeum Kiállitásai.134. Bpest.
1932.Nov.hó. Kat. 10, 11.lap

MDK

Cserepes István

Cserepes István munkai, a Munkácsy-Céh kiállitásán.

Cikk: A Munkácsy-Céh kiállitása a Nemzeti Szalonban.

Képzőművészet, 1935. 83-84.sz. 92.l.

MDK

Cserepes István festőművész

Paradicsommadár.
Tavasz a ligetben.
Csendélet.
Madaram. Mgt.
Tavasz a Gellérthegyen.

Az Ernst-Múzeum Kiállitásai.134. Bpest.
1932.Nov.hó. Kat. 11.l.

Czerepes István, grafikus MDh

89 grafikája a Nemzeti Galéria gyűjteményét gazdagítja.

–: Pigalle Ámora a Ligetben 2. l.

ESTI HIRLAP, Bp. 1962. márc. 3

MDK

Cserepes István

Tél a falun

Ernst Muz. 138. kiáll. Munkácsy Céh kiáll. V.
1933. márc. 7 l.

MDK

Cserepes István
Rakpart Borárostéren, olaj

Budai Szépművészeti Társ. kiáll. 1934. ápr.

MDK

Cserepes István

Müteremsarok, ecsetr.
" részlet, "

N. Szal. 374. kiáll. 1927. márc.
9 l.

Cserepes István

Csendélet

Munkácsy Céh első kiállitása a Nemzeti Szalonban
Budapest, 1928. katalogusa 21 lap

Cserepes István, szobrász.

Anya gyermekével, terrakotta plakett.

Corvin Áruház IV. képzőművészeti bemutatója. 1941.
Kat.

Cserepes István

19. Gellért tér télen, olaj

2o. Kikötő a Dunán, olaj

Duna Kiállitás katalogusa, Nemzeti Szalon
1933. január hó, 2. lap

Cserepes István festőművész MDK

Sétány a Tisza Kálmán-téren
Az üldözött kishal
Téli táj
Udvarunk
Charantoni hid
Pirossapkás nő
A munka

Ernst Muz. 145. csop.kiáll. 1934. jan. 6 l.

Cserepes István, festö

Ülö akt,	linoleum
Holdfény a Dunán,	rézkarc
Lino metszetek, 2 db	
Dunai rakpart ködben,	rézkarc
Szénkirakodó munkások,	metszet.

Corvin Áruház IV. képzőművészeti kiállítója. 1941.
Katalógus.

MDK

Cserepes István festőművész

Párizsi nő
Munkában
Buddha, alfresco
Merengés
Madaram
Csendélet

Ernst Muz. 145. csop.kiáll. 1934. jan. 6 **1**

Gerepes István (1901–1944)

„Balaton" Olaj, karton 47×62

Kikiáltási ár: 3500 Ft

BÁV 37. Művészeti Képaukció 1975 szeptember

93

Cserepes István

hátrahagyott grafikái Cserepes József

fatajdonában:

104. Munkás annony gyermekével, 1936., papír, vöröskréta, 14,5 x 8 cm.

105. Balkon, 1935, papír, vöröskréta, 17 x 9 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Ernst Muzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

23. l.

94.

Cserepes István

hátrahagyott grafikái Cserepes József tulajdonában:

106. Vasaló nő, papír, vöröskréta, 26x16 cm.
107. Anya egyszerűkéhel, papír, vöröskréta, 33x16 cm.
108. Kirakodók, 1936., papír, ceruza, 26x33 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Ernst Muzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

23. l.

95.

Cserepes István

hátrahagyott grafikái Cserepes József tulajdonában:

109. Álló nő, papír, ceruza, 34x25 cm.

110. Madár kolitkában, papír, ceruza, ~~35~~, 34,5 x 26 cm.

111. Grázi munkásnő, 1936., papír, ceruza, 37x28 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Erns Museum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960 27 l., 9 t.

23. l.

96.

Cserepes István

kátrahagyott grafikái Cserepes József tulajdonában:

112. Madár a kalitkában, 1936., papír, ceruza, 34x25 cm.

113. Pók a kalóban, 1936., papír, ceruza, 34x25 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst Museum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

23. l.

97.

Cserepes István

hátrahagyott grafikái Cserepes József tulajdonában:

114. Külvárosban, 1936., papír, ceruza,
33 x 25 cm.

115. Szobor, — " —, — " —,
35 x 25 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Ernst Muzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

23. l.

Cserepes István

hátrahagyott grafikái Cserepes József

tulajdonában:

116. Nő arcképe, hollal, papír, ceruza,
36 x 26 cm.

117. Zárkerdők, -"- , -"- ,
26,5 x 34 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst Muzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

2 l.

Csérepes István

hátrahagyott grafikái Csérepes József tulajdonában:

118. Álló nőalak, papír, ceruza,
33,5 x 25,5 cm.

119. Erősen álló nő, -"- , -"- ,
37 x 28,5 cm.

Csérepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst Múzeum, 1960. Kat. bev.: Csilmecher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

Cserepes István 100.

kátrákagott grafikái Cserepes József tulajdonában:

120. Tehén, papír, ceruza, 25 x 34 cm.

121. Vasmunkás, -"-, -"-, 34 x 25 cm.

122. Asztalra boruló, papír, ceruza, 25 x 33 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst Museum, 1960. Kat. bev.: Colmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

24. l.

101.

Cserepes István

hátrahagyott grafikái Cserepes József fuhajdonában:

123. Nő köpenyben, papír, ceruza, 34x26 cm.

124. Arvázium, papír, ceruza, 34x26 cm.

125. Kovács, —"—, —"—, 37x28 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Ernst Muzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

24. l.

Cserepes István

hátrahagyott grafikái Cserepes József tulajdonában:

126. Koporsóvivők, papír, tus, 23,5 x 28,5 cm.

127. Munkásasszony, 1936., papír, vörös-kréta, 16 x 10,5 cm.

128. Ifjú szocialista (ismeretlen), linometszet, 35,5 x 21 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst Museum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

24-1.

Cserepes István

hátrahagyott grafikái Cserepes József tulajdonában:

129. Álló akt, papír, monotípia, 27x37 cm.

130. Álló női akt lepellel, papír, monotípia, 33x23 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst Múzeum, 1960. Kat. bev.: Pelsőczy Anna. Kp. 1 60. 27 l., 9 t.

Cieropes István

hátrahagyott grafikái Cieropes

József tulajdonában:

131. Munkások, papír, szén, 21 x 14 cm.

132. Ülő nőalak, -"-, vörös kréta, 26 x 15 cm.

133. Art - tanulmány, papír, ceruza, 34 x 27 cm.

Cieropes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst Múzeum, 1960. Kat. bev.: Helmacher Anna. Bp. 1 6c. 27 l., 9 t.

24. l.

Cserepes István

hátrahagyott grafikái Cserepes József tulajdonában:

134. Rév-kél, 1938, papír, szén, 28 x 36,5 cm.

135. Kompkázkál, 1938, papír, szén, 28 x 36,5 cm

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst Museum, 1960. Kat. bev.: Volmacher Anna. Bp. 1 60. 27 l., 9 t.

24. 1.

Cserepes István

hátrahagyott grafikái Cserepes József tulajdonában:

136. Pihenő nekér, 1938., papír, szén, 28x36,5 cm.

137. Perti utcai, 1943., papír, szén, 21,5x 16 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst Muzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

24.l.

Cserepes István 107.

hátrahagyott nobrai Cserepes József tulajdonában:

Anya gyermekkel, I. kő, 92 cm.
Anya gyermekkel, II. " , 64 cm.
Munkásarmony, " , 78 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Erns t Muzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

24.l.

108.

Cserepes István

hátrahagyott nehai Cserepes József tulajdonában:

Feifi gyerekkel, kő, 55 cm.
Lokogó nő, I. " , 50 cm.
Lokogó nő II. " , 44 cm.
Bányán, terrakotta, 30 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Erns t Muzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

24-25.1.

109.

Cserepes István

bátra-hagyott nokai Cserepes József

- tulajdonában:

Mosakodó, kő, 20 cm.

Ülő, " , 25 cm.

Zokogó férfi (fej), kő, 28 cm.

Teáczyfej, mühő, 38 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Erns t Muzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

25. l.

110.

·Cserepes István

hátrahagyott nővai Cserepes József

tulajdonában:

Beethoven, bronz, 19 cm.

Álró kis fej, -"-, 9,8 cm.

Korsós nő, -"-, 11 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Ernst Muzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

25.l.

111.

Cserepes István

hátrahagyott reliefjei Cserepes József

tulajdonában:

Építők, terrakotta, 32x23 cm.
Gyermek siremlik-terv, terrakotta,
38x45 cm.
A szobrász, 30x28 cm, -"-

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst Muzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

25.l.

112.

Cserepes István

hátrahagyott érmei Cserepes József

tulajdonában:

Akt korsóval, bronz, 11 x 4,5 cm.
Táncosnő, -"- , 7 x 5,7 cm.
Ülsem, -"- , 15 x 9 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst Museum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

25.1.

113.

Cserepes István

hátrahagyott ismeri Cserepes József

fulajdonában:

Női profil, bronz, 6,5 cm.

Kalapáros, -"-, 7,5 cm.

Tehetkordó, -"-, 6,9 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Erlékkiállítás. Ernst Museum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

25. l.

114.

Cserepes István

hátrahagyott mozaikja Cserepes József

lakásában.

Kék mader, 42 x 40 cm.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Ernst Muzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

25. l.

115.

Cserepes István

Magyar Nemzeti Galéria tulajdonában levő kiállított művei:

I. Vasúti híd, 1930, papír, pantell, 23,3x 32,5 cm. lt.sz.: F. 3344.

II. Szajna, 1931. papír, pantell, 32,5x41,1 cm. lt.sz.: F 3328.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst Museum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

26. l.

Cserepes István

MNG-ban lévő kiállított művei:

III. Temető mellett, 1936-, papír, pantell, 21,1 x 30 cm., lt.sz.: T. 3351

IV. Pályaterv, 1938, papír, pantell, 23,9 x 31,4 cm. lt.sz.: 3348.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst Museum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

26.l.

117.

Cserepes István

MNG-ban lévő kiállított művei:

V. Pályaudvar, 1938. papír, pantell, 24×31,5 cm. Lt sz: F 3347.

VI. Szürke ház, 1938., papír, pantell, 23,5×31,3 cm. Lt sz.: F 3346.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst Museum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

26.1.

Cserepes István

MNG-ban lévő kiállított művei:

VII. Vonat, 1938., papír, pasztell,
24,5 x 30,4 cm. Lt.sz.: F 3349

VIII. Havas gyártelep, 1938., papír, pasztell,
24,2 x 31 cm. Lt.sz.: F K 4573

Cserepes István /1901-1944/.. Emlékkiállitás. Ernst Muzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

26.l.

Cserepes István

MNG-ban levő kiállított művei:

IX. Téli táj, 1939., papir, pantell, 24x31 cm., Lt sz.: FK 5065.

X. Téli táj II. 1940., papir, pantell, 24x30 cm. Lt sz.: FK 5064.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Ernst Muzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

120.

Cserepes István

MNG-ban lévő kiállított művei:

XI. Hajó a Dunán, 1928. papír, akvarell, 19 x 26,5 cm. Lt. sz.: F.K. 3829.

XII. Csónak a Dunán, 1928. papír, akvarell, 19,6 x 26,6 cm. Lt. sz. F. 3341.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst Múzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

26. l.

Csevepes István

* MNG-ban lévő kiállított művei:

XIII. Zivatar, 1929., papír, akvarell, 25,5 x 33 cm. Kt.sz.: F.3342.

XIV. Parkrészlet Párizsban. 1931. papír, akvarell, 25 x 33,4 cm. Kt.sz. FK.3830.

Csevepes István /1901-1944/. Emlékkiállítása. Ernst Museum, 1960. Kat. bev.: Velmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

Cserepes István

MNG-ban lévő kiállított művei:

XV. Gyárak a völgyben, 1933., papír, akvarell, 25,5 x 33,1 cm. Lt sz.: F 3340

XVI. Nő kanonnékben, 1936., papír, olaj, 26,7 x 31,9 cm. Lt. sz: F. 3339.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás, Ernst Muzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

26. l.

123.

Cserepes István

MNG-ban lévő kiállított művei:

XVII. Nő gyermekével, 1936., papír, olaj, 33,8 x 25,5 cm. Lt.sz.: FK.3659/1.

XVIII. Folyópart, 1936, vöröskréta, papír és grafit, 25,6 x 33,8 cm. Lt.sz. F.3333

Cserepes István /19o1-1944/. Emlékkiállitás, Ernst Muzeum, 196o. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 196o. 27 l., 9 t.

26. l.

Cserepes István

MNG-ban lévő kiállított művei.

XIX. Gyerekek, 1938., papír, olaj, 28 x 36,8 cm. Ltsz.: F 3331

XX. Kovácsházán, 1938., papír, olajtempera, 27,9 x 36,7 cm. Ltsz.: F 3352.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás, Ernst Múzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

Cserepes István

MNG-ban lévő kiállított művei:

XXI. Gondolat szabadban, 1929, papír, monotípia, 30×24 cm. Lt. sz.: G. 2153.

XXII. Téli táj, 1929., papír, rézkarc, 12×14,3 cm. Lt. sz.: G. 2619

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás, Ernst Museum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

Cserepes István

MNG-ban lévő kiállított művei:

XXIII. Korsós nő, 1935., papír, vörös kréta, 27 x 13,2 cm. Ltsz.: FK 3659/2.

XXIV. Tanulmány, 1935., papír, vörös-kréta, 31 x 15 cm. Ltsz.: FK 3835.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Ernst Muzéum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

Cserepes István

MNG-ban lévő kiállított művei:

XXV. Szökkenő. 1935-1, papír, monotípia, 22,5 x 167,5 cm. Ltsz.: FK 4576

XXVI. Nő akkor mellett, 1936., papír, grafit, 34,1 x 25,3 cm. Ltsz.: F. 3334

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Ernst Muzéum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

27.l.

128.

Cserepes István

MNG-ban lévő kiállitott művei:

XXVII. Anyai gyermekével, 1936., papir, grafit, 32,5x25,3 cm. Ltsz.: FK. 3659/5.

XXVIII. Budai házak, 1937., papir, diófapác, 15,2x12 cm. Ltsz.: FK 3831

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Ernst Muzéum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

27.1.

Csorpes István

MNG-ban lévő kiállított művei:

XXIX. Gondolkodó nő, papír, vörös kréta,
16 x 10,5 cm. Ltsz.: FK 3834

XXX. Merengő, papír, vörös kréta, grafit,
33,7 x 26,5 cm. Ltsz.: FK 3659/7.

Csorpes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst Múzeum, 1960. Kat. bev.: Csilmocher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

27.1.

Cserepes István

MNO-ban lévő kiállitott művei:

XXXI. Töprengő, papir, vörös kréta, grafit, 34x25 cm. Ltsz.: FK 3659/4

XXXII. Pántos, papir, nem. 36.6 x 26 cm. Ltsz.: F. 3338.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Ernst Museum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

27. l.

Cserepes István

MNG-ban lévő kiállított művei:

XXVIII. Ceruzával vázolt, papír, litó, 36,6 x 26,4 cm. Ltsz.: G 4557

XXVIV. Ceruzával vázolt, papír, ~~litó~~. litó, 36,8 x 28,5 cm. Ltsz.: G 4558.

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Ernst Museum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

27 l.

Cserepes István

MNG-ban lévő kiállitott művei:

XXXV. Virágok vázában, papír, nincs
lino, 35,5 x 22,4 cm. Ltsz.:
G 2621

XXXVI. Kaktusz és kalitka, papír, monotipia
16 x 10,5 cm. Ltsz.: G 2517

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Ernst Museum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

27. l.

133.

Cserepes István

MNG-ban lévő kiállitott művei:

XXXVII. A nohán, papir, vörösbrétta, 20,5 x 14 cm. Ltsz.: FK 3833

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Ernst Museum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

27. l.

Cserepes István

Gellért - hegy, 1930, olaj, (Kat. 6.)
(repr.)

Kukorica Dunapart, 1939., olaj
(Kat. 42.) / Repr.)

Bécs, 1934. február 15., 1934., olaj.
(Kat. 18.) (repr.)

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst Muzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

Cserepes István

Téli táj (Nagyvárad), 1942, olaj
(Kat. 75.) (repr.)

Nyugati pályaudvar, 1930., pantell.
(Kat. 10.) (repr.)

Rénkt Párisban, 1931., pantell
(Kat. 11.) (repr.)

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Ernst Muzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

Cserepes István.

Teherpályaudvar, 1938., pantell (Kat. 20.) (repr.)
Tihanyi táj, 1943., pantell (Kat. 36.) (repr.)
Vasútállomás előtt, 1940, pantell (Kat. 29.) (repr.)

Cserepes István /19o1-1944/. Emlékkiállitás. Ernst Muzeum, 196o. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 196o. 27 l., 9 t.

Cserepes István

Balatoni mádes, gouache (Kat. 75.)
(repr.)
Rakodás, 1929., lino (Kat. 87.)
(repr.)
Balkon, vízfestés (Kat. 105.)
(repr.)

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállítás. Ernst Múzeum, 1960. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

Cserepes István

Újpesti kikötő, 1929., akvarell (Kat. 51.) (repr.)

Ifjú szocialista (Címlaptervi), linó, (Kat. 128.) (repr.)

Madár kalitkában, ceruza (Kat. 99.) (repr.)

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Ernst Múzeum. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

139.

Cserepes István

Zohogó férfi, kő (repr.)

Cserepes István /19o1-1944/. Emlékkiállitás. Ernst Muzeum. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 196o. 27 l., 9 t.

140.

Cserepes István

Garaguán, 1938, olaj (repr.)

Cserepes István /1901-1944/. Emlékkiállitás. Ernst Múzeum. Kat. bev.: Oelmacher Anna. Bp. 1960. 27 l., 9 t.

Címlapon

CSEREPES ISTVÁN
(1901–1944)

Emlékkiállítása az Ernst Múzeumban (1960)

A felszabadulás 15. évfordulója különös jelentőséget és súlyt ad annak a szándéknak, hogy a két világháború közötti úgynevezett „elsüllyedt művészet" Atlantiszából kiemeljük a progresszív értékeket. De nem csupán a szándék, hanem a megvalósítás tényei bizonyítják, hogy elérkezett az ideje a számvetésnek. S mint ahogy az irodalomban megkezdődött — József Attila és Radnóti Miklós mellett — Bálint György, Lukács László, Fenyő László és mások életművének feltárása és publikálása, ugyanúgy a képzőművészet területén immár elkerülhetetlen, sürgető feladattá nőtt Ámos Imre, B. Juhász Pál, Goldmann György, Kondor György, Roxy és Sugár Andor munkásságának teljes vagy részleges bemutatása után rátérni azokra a mesterekre, akiknek műveit még töredékesen sem ismerheti a fiatalabb nemzedék.

Cserepes István is azok közé tartozik, akik a felszabadulás óta jó esetben egy-egy művel szerepelhettek különböző alkalmi vagy emlékkiállításokon. Bár 1956 nyarán összegyűlt egy kiállításra való anyag a TIT-ben, de bemutatására már nem került sor, mert az ellenforradalmárok kiszórták azzal a jelszóval, hogy „effajta kiállítás itt többé nem lesz". Mi büszkén vállalkozunk arra, hogy egy proletárművész œuvre-jét bemutassuk, hogy kiemeljük a feledésből, megismertessük azokkal, akik közül jött, s akikhez szólt: a munkásosztállyal. De mindezzel együtt meghatározzuk helyét a XX. századi magyar művészet egészében.

Proletárművész volt a szó legteljesebb értelmében, mert származása, gyermekkora, az árva gyermek vergődése faluról falura, mesterségtől mesterséghez, sokirányú ügyessége és kései — de nem elkésett — magáratalálása a művészetben csaknem tipikusnak mondható. Életútja — különösen ifjúsága — feltűnő hasonlóságot mutat Derkovits Gyula vagy Dési Huber István hányatott fiatalságával. A két nagy kortárstól eltérően azonban eljutott a módszeres és folyamatos tanuláshoz, és csak a Móricz Zsigmond-i színekkel festhető, „lelences" társadalmon-kívüliségből, kifutói, péklegényi és kovácssegédi pályák után, szívós munkával: 1925-ben bejutott a Főiskolára, és Csók István növendéke lett. Érdemes most — a nagy mester 95. születésnapja alkalmából — megemlékeznünk arról a mély humanizmusról és az igaz tehetség melletti kiállásról, amelylyel Cserepes István útját egyengette. A rendkívül rossz anyagi körülmények

Oelmacher Anna
A szocialista képzőművészet nyomában
Bp. 1975 Kossuth

között tanuló és dolgozó fiatal művész tanulmányi segélyt kért a kultuszminisztériumtól. Kérelmét Csók mester a következő sorokkal támogatta: „Jelen kérvény bemutatója, Cserepes István a legnehezebb életkörülmények között bámulatos rövid idő alatt, saját erejéből, pusztán briliáns tehetségével küzdötte fel magát azon nívóra, melyet kevés ifjú művészünknek sikerült elérni. Tízéves tanári pályám legsikerültebb eredménye az ő művészete, mely mentesen minden ultramodern túlzástól, a legnemesebb művészi törekvések harmonikus eredménye. Miután e ragyogónak ígérkező művészi pálya pénzhiány folytán derékban roppanhat ketté, állami segítségben való részesedésre a legmelegebben ajánlom." Talán nem felesleges említeni, hogy az 1929. szeptember 28-án fenti ajánlással *súlyosbított* kérelemre december 16-án kelt az elutasító válasz. „Fedezet hiányában" nem tudtak egy fiatal művészt támogatni, de ugyanakkor már épült a kiváltságosoknak a lillafüredi kacsalábon forgó hotel és más hasonló fontosságú létesítmény. A kérelmező ekkor már kiállító művész volt, a *Szinyei Tavaszi Szalon* kitüntetettje.

A „menhelyi gyerek" korán kezdte bogozni sorsának gubancos szálait. Amikor 1918-ban mint kovácssegéd Pestre jött dolgozni, a történelem hamar választ adott kérdéseire. A Tanácsköztársaság idején a 41. Vasas Vörös Tüzérezred katonájaként szolgálta a proletárhatalmat. 18 éves volt ekkor, s a Tanácsköztársaság leveretése után csaknem három évig vidéken bujkált a fehér megtorlás elől. Ám vidéken sem volt jobb az élet vagy több a munkaalkalom, 1922-ben visszatért Budapestre, és elhelyezkedett a Schlick—Nicholson Műveknél. Ekkor belépett a szakszervezetbe, és elkezdte mozgalmi munkáját. Valószínűleg ez is hozzájárult, de főleg az általános gazdasági helyzet okozta, hogy kénytelen volt változtatni munkahelyeit. Kórházi fűtő, majd ápoló lett az egy tömbből faragott kis kovács. Érzelmi életére jellemző, hogy — bár már tudta, mi a munkásosztály szerepe és feladata — nem az üzemben kezdett rajzolgatni, hanem a kórházakban, ahol az ember a legmegrendítőbb látvány, s ahol a szenvedés oly sűrítetten jelentkezik. Egész későbbi művészetének alapvonása az érzelmi fűtöttség. Ez tájban, madárban, halban, virágban kifejeződött, de — különös módon — kevésbé az emberábrázolásban. Magyarázatot találni erre nem könnyű, s legfeljebb az árvagyermek magányosságával, magárautaltságával kell számolnunk, bár gyermekkorát a különböző falvakban vagy tanyákon mint legolcsóbb munkaerő az egyetlen fivérével együtt töltötte. De hát két agyondolgoztatott kisfiú éppúgy érzi az anyai szeretet, a jó szó hiányát, mint egy, egyedül. Talán darabos, szögletes kőszobrai fejezik ki leginkább az emberhez való viszonyát. S hogy szobrászkodott meg ötvös volt és általában sokféle anyaggal és műfajjal kísérletezett, ez egyrészt a kifejezési formák heves kutatására vall, másrészt — ez munkásművésznél majdnem törvényszerű — a művesség és az anyag szeretetére. Aki nem elméletekkel terhelten kezdte művészi munkásságát, hanem a való világ s az emberi, társadalmi közegben való mozgás ingerelte élményeinek megfogalmazására és kifejezésére, az feltétlenül kipróbálja a különféle anyagok-

ban rejlő lehetőségeket. Derkovits, a par excellence festő is mintázott, mert a háromdimenziós megjelenítés valamiféle többletet ígért. Ez a többlet, a szélesebb vagy mélyebb kifejezés reménye, s az új anyaggal való örömteli küzdés, a manuális formálás, a teremtés bibliai öröme, a prométheuszi vállalkozás mitológiai nagysága rejlik a kísérletek mélyén.

Cserepesben mindez együtt volt, s még hozzá a művészetnek olyan forró és minden irányban sugárzó tisztelete, hogy szenvedéllyel gyűjtött parasztfaragást és római terrakottát, régi érmeket és Buddha-szobrot, hangszereket és könyveket. A szépség és tudásvágy hordatta vele mindezt össze, a vágy a művészi környezet kialakítására, melyben addig soha nem élhetett, de nem utolsósorban határtalan megbecsülése és ragaszkodása mindenfajta művészi megnyilvánuláshoz. Egy festett faláda vagy pásztorfaragás számára nem volt kisebb érték, mint egy modern festmény vagy szobor. A régi művészetben meg valahogy az örökkévalóságot, a fennmaradást, az érlelő idő biztos mértékét becsülte. S mindezt ösztönösen, ugyanarra az érzékre bízva magát, amely az alkotásra is serkentette. Ebben a kettős szerepben sem egyedülálló jelenség, hiszen a művészettörténet Rembrandtról vagy Munkácsyról ugyancsak feljegyezte a gyűjtő szenvedélyt. Cserepesnél is több volt, mint gyűjtő szenvedély — hiszen oly szegény volt, s az ócskapiacokon szerezte be gyűjteménye darabjait —, mert mind e tárgyak inspirálói és modelljei lettek egyben. Számos csendéletén megjelent a kis fekete Buddha vagy a piros-fekete szőttes.

Ezzel kapcsolatban utalni kell arra, hogy Csók mester hol és mennyiben hatott Cserepes művészetére? Nyugodtan állítható, hogy mindenütt és mindenben jelen volt a nyoma, de az epigonság vádjával legkorábbi munkái sem — sőt ezek legkevésbé — illethetők. Témaválasztását eléggé meghatározta a mester követése, és főleg a Balaton szín- és fénycsodáinak ábrázolásában találkozunk Csók István hatásával. De mégis más, sajátos világot teremt, mert egyéniség volt a fiatal művész, és mert egyéniségét egészen más erők formálták. A munkásosztályhoz való tartozása erőteljesen jelentkezik tájképeiben is, különösen az Újpest környéki, hajógyári, Ferdinánd-hídról nézett vasúti képeiben. Van úgy, hogy csak hajók állnak a kikötőben, vagy néhány kis pecázó figura rajzolódik az olajos víztükörre. Máshol kusza fényszalagokon, füstfelhőben robog egy vonat, és kormán-gőzén átvillognak a szemaforok. Igen széles hangterjedelemmel énekelte a város dalát, főleg a külvárosét, mely szülőföldje volt. Ezeken a képeken rendkívüli komponáló készség nyilatkozik meg, és — bár természet után, egy adott motívumot festett — a kompozíciós elemek csoportosításával, hangsúlyokkal és elhagyásokkal roppant szerencsésen épített.

A városi táj fő tagolása általában a vízszintes és függőleges, néha diagonális vonal. Ezt, valamint a velejáró párhuzamosságot, ismétlődést elkerülni, mozgalmasságot teremteni, elevenné tenni: az igazi festői feladatok közül való. Cserepes városi tájain néha szándékos szárazsággal mutatja meg a sivár tagolást, de többségében rendkívül szellemesen, ötletesen fogja be vásznak négyszögébe

a látványt, és alul- vagy felülnézettel életteli kivágást nyújt. De nemcsak a nézőpont megválasztása jó, hanem a formákat lágyító fények, ködök, füstök szín- és tömegbeli elhelyezése mozdítja életre az ábrát. A több ízben megfestett Gellért tér vagy a pályaudvarokról készített képei merész kompozícióikkal és szabad, friss, bársonyos festésmóddal tűnnek fel.

Mindezek jellemzők a balatoni tájakra is, azzal a különbséggel, hogy szinte megrészegült az atmoszférafestés örömétől, és mámoros színekkel dobálódzik; gyöngyszürke vagy ezüstszürke egébe narancsot és violát hasít, vagy éppen fehér fátylakkal vonja be a verdeső vizet. Gyakran nyersnek tűnnek színei, de mindenkor megtalálja azt az eszközt, ami harsogó életörömét, a tájban lelt kedvét fegyelmezett munkára váltja, s a munka nyomán eljut a tudatosan harmonizált képhez.

Szerette és kereste a harmóniát, de ritkán találkozott vele. Élete és nem egészen két évtizednyi művészi tevékenysége a magyar történelemnek olyan szakaszában pergett, amelyben végsőkig feszültek az ellentétek. Két kicsi vázlatban mondta el nekrológját az 1934-ben legyilkolt bécsi munkások felett. Ezek a kompozíciók Derkovitsra utalnak. Az azonos probléma *(Terror)* rokon megoldáshoz vezetett. Egyébként is főiskola előtti tanulmányait olyan esti iskolákban, tehát olyan környezetben folytatta, amelyben a politizálás, az erőviszonyok mérlegelése, a fasizmus gyűlölete, a munkásosztályért való aggódás és odaadás a művészi gyakorlat szerves tartozéka volt. Munkás Mészöly Béla, de főleg Podolini iskolája gyülekezőhelye volt a szépre-jóra-igazra szomjas proletárgyerekeknek. A szomjúságot oltani kell, és ennek módját tanulták mestereiktől a fiúk, azt, hogy nyitott szemmel járjanak a világban, bíráljanak, sőt ítéljenek, s hogy az ítélet a műveken belül is pártos legyen. Bizonyára nem fogalmazódott meg teljes világossággal a tennivaló, de egyben nem volt kétség, hogy a munkásosztály, melyhez tartoztak, a társadalom nagyobbik, kizsákmányolt része, s hogy a mennyiségi erőt egyszer valamikor minőségivé lehet — és kell — változtatni. „Mindig szervezett munkás voltam — vallotta Cserepes —, és munkáséletem volt a legbiztosabb, legnyugodtabb ideje életemnek." Ellentmondásnak látszik, de így igaz, mert bár sokat hánykolódott, sok mindent próbált, de míg csak egzisztenciális gondja volt, ez kicsinek látszott, nem is tűnhetett fel súlyosnak azok mellett a küzdelmek mellett, melyet a művészetért folytatott.

Diákkorában a kenyérgond megnőtt és akuttá vált, mert míg tanult, nem keresett, s az anyagi gondokhoz párosult a tanulás, a birkózás az eszközökkel és ismeretekkel. Bizonyos eszközökkel bizonyos feladatokat hamar és könnyen megoldott. A pasztell úgy simult keze alá, hogy mindent elmondott vele, amit akart. Az akvarell és gouache is hamar kezessé lett, de az olajjal még soká birkózott, s nem egy olajfestménye teljesen pasztell hatású. Keverte is technikáit, és ebben ismét csak az anyag szeretete, titkainak kutatása vezette. Ám nem utolsósorban az a törekvés, hogy hiánytalanul kifejezze magát. Mert sokat kellett elmondania, és ehhez sokféle forma kellett, különféle eljárások és anyagok,

hiszen a körplasztikától a döcögő rímelésű forradalmi versekig mindent kipróbált. Mélyen húsába vágott „az ördög sarkantyúja", s elhivatottságának tudata erőt adott neki, hogy legyőzze akár a lehetetlent is. A „szépség koldusából" alkotó lett, és újrateremtette a világot, amely annyiszor zavarba ejtette. Meg kellett találnia a rendet, s ez csak úgy volt lehetséges, ha felépíti önmagában és ezáltal a művészetében, amelyet visszavetít a valóságra. Ideológiai biztonságáról nem beszélhetünk, de az objektív történelmi erők és a maga szubjektív indítéka is elvezették a szocializmushoz, illetve a szociáldemokratákhoz. Rajzolt a *Népszavá*nak, címlapot metszett az *Ifjú Szocialista* című lapnak, és egy szép linóban *Gorkij* büszke fejét formálta meg. Fantasztikus termékenységgel ontotta a képeket, szobrokat, mintha érezte volna, hogy rövid az idő.

A sikerei is idejében érkeztek, hiszen már főiskolás korától kiállított és kitüntetéseket kapott. S habár a minisztériumok hivatalos műértőinek nem volt is szemük, fülük s főleg szívük egy nagy tehetség felismeréséhez és e tehetség kibontakozásának támogatásához, az idősebb és fiatalabb művészkollégák tudták, milyen nagyszerű jelenséggel állnak szemben, mert a Szinyei Fiatalok kitüntetése, az 1931-es párizsi ösztöndíj, az 1935-ös állami pasztell-díj, az 1937. és 1939. évi párizsi és New York-i világkiállításon nyert díjak és oklevelek, majd 1940-ben a Szinyei Társaság díja: mindez a jószemű kollégák, a zsüri ítéletének eredménye. Ezt azért szükséges hangsúlyozni, mert a második világháború felé tántorgó ország értelmiségének jobbik fele, a képzőművészek java olyan antifasiszta frontot képeztek, amely az illegális kommunista párt és a szocialisták körül szimpatizáns gyűrűt alkotott. Ez a szimpatizáns kör művészi tekintélyének latbavetésével egyengette útját azoknak a fiataloknak, akikről tudták vagy sejtették, hogy a baloldalon álltak.

Cserepes István is belül volt ezen a körön, de 1944-re már elpattant a gyűrű, s legértékesebb elemeit szétzilálták. A kommunistákat és szocialistákat elhurcolták, a szimpatizánsok nagy része bénultan állt a barbarizmus eddig csak rémregényekből ismert, meztelen, vicsorgó arcával szemben. Cserepes itthon volt és visszavicsorgott. Rendkívül óvatlanul, azt lehetne mondani, eszeveszetten szidta a nyilasokat és horogkereszteseket. Igyekezett könnyíteni bajba jutott embereken, és megtenni mindent, amit az embersége diktált. Bár történtek kísérletek — ugyancsak kollégák részéről —, hogy jobbfelé fordítsák, s a képzőművészet Sértő Kálmánjává dicsőítsék, de ettől teljesen megvadult. Nem tudhatni, hogy a „felkoncoltatik" jeligéjű történelmi korszakban mi óvta meg a katonai szolgálat kényszerétől, tény azonban, hogy 1944 márciusában — napokkal a német elözönlés előtt — kiállítása nyílt a *Műbarát* című kis belvárosi szalonban. Ezúttal mint szobrász ősi egyszerűségű plasztikával, önálló kollekcióval jelentkezett. A kiállítást régi tanítója és barátja, Mónus Illés nyitotta meg, s ez már maga is nyílt kihívásnak tűnhetett. De művek is felpaprikázhatták a hivatalos kultúrpolitika képviselőit, mert olyanfajta megjegyzés hangzott el, hogy „ez a kiállítás lázító". Erre Cserepes hangosan azt felelte: „Akkor elértem

célomat". A nyarat Szentendrén töltötte, ősszel visszatért a József utcai kis, csaknem sufniból varázsolt lakásába, amely egyúttal sokoldalú gyűjteményét is magában foglalta, „az első proletármúzeumot", ahogy ő maga nevezte. Sajnos, ebből az időből egyetlen munkáját sem tudjuk kétséget kizáróan meghatározni, pedig jó volna tudni, hogy a madarak és halak adták-e a jelképes kifejezési formát zaklatott, háborgó lelkének, hiszen a harmincas évek közepétől kezdve variálta a kalitka, a halott madár vagy a pók a hálóban témáit. Utolsó datált képei 1943-ban a Balaton mellett születtek.

Gyűlölete a fasizmus iránt oly izzó volt, hogy a legelemibb elővigyázatosságot is elvetette, mikor a nyilasokkal nyíltan szembekerült. Kis fröcskölő vulkán, tüzet szórt rájuk. Így rohant vesztébe, amikor 1944 decemberében a nyilasok szökött katonákra vadásztak a házban, ahol lakott. Az akkori házmester tanúsága szerint kijött az udvarra, és nyílt szóval becsmérelte a nyilas módszereket. Közrefogták és elvitték — soha többé nem tért vissza.

Az „elsüllyedt képzőművészet" egy jeles képviselőjének életművével szemben szubjektív megrendültséggel állunk, de kötelező az objektív analízis. Megrendítő a kataklizmától elsodort élet és az a fáradhatatlan munkálkodás, amely telítette rövid alkotó periódusát.

Az elemzés arra késztet, hogy megvizsgáljuk, hol a helye a XX. század magyar művészetében. Világnézetét és művészi formanyelvét tekintve két nagy között áll: Csók István, aki vezette, és Derkovits Gyula, akihez elérni és felérni kívánt. A festői megjelenítés módszerében — különösen a balatoni képek esetében — mesterét követte, de képeinek indulati tartalmát tekintve sajátosan önmagát adta. Városi tájképeiben, emberábrázolásában és a jelképek alkalmazásában Derkovits fénye után halad. Nem volt epigon, de munkáin letörölhetetlen nyomot hagytak azok a mesterek, akikre felnézett, éppúgy, mint ahogy a jelenkori proletárköltészetben József Attila rímei csengenek vissza, vagy mint ahogy József Attilának Ady és — fizikai értelemben is — Juhász Gyula fogta a kezét. Végeérhetetlen lánc ez, s apáról fiúra, fivérről öccsére száll az örökség: forradalmi művészettel szolgálni a munkásosztály hatalomrajutását, e hatalom megerősítését s a békés alkotás lehetőségét.

Cserepes István jelentős szeme e láncnak, mert minden munkája a természettel és a társadalommal összeforrott embert és a szabad életért küzdő művészt mutatja.

(Katalógus, Budapest, 1960)

Hruscsov a szocialista országok gazdasági együttműködéséről és a Nyugattal folytatott kereskedelemről

A külpolitikai helyzet

A NATO KÜLÜGYMINISZTEREK ÉRTEKEZLETE a török katonák szuronyainak árnyékában folytatta munkáját, miután Isztanbulban *semmivel sem hagyott alább a nyugtalanság.* A tanácskozást két figyelemre méltó tényező jellemezte: egyrészt az általános légkör arra enged következtetni, hogy közvetlenül a csúcsértekezlet előtt *megmerevedett* a nyugati hatalmak álláspontja, másrészt érdekes módon *Franciaország képviselte a hajlékonyabb irányvonalat.*

A német kérdésben a bonni kormány — *Brentanón* keresztül — arra törekedett, hogy ezt az ügyet már most »levétesse« a csúcskonferencia napirendjéről. Ez az igyekezete *nem járt sikerrel,* viszont a NATO-külügyminiszterek a békeszerződés problémáját és Nyugat-Berlin helyzetét olyan módon kívánják »rendezni«, ahogyan azt *Adenauerék elképzelik.* Így a többi között a tanácsülés *Herter* ösztökélésére abban állapodott meg, hogy a nyugati csapatok *továbbra is Nyugat-Berlinben maradnak.*

A francia különvélemény különösen két kérdésben jutott kifejezésre: a *leszerelést* illetően és *a kelet—nyugati kapcsolatok* vonatkozásában. Párizs azt szeretné, ha már a leszerelés első szakaszában megvalósítanák a rakétafegyverek ellenőrzését, de ezt *az amerikaiak ellenzik.* Ugyanakkor Couve *de Murville* a tanácsülésen sürgette, hogy a nyugati hatalmak *a Szovjetunióval együttesen* tegyenek erőfeszítéseket a gazdaságilag elmaradott országok támogatására. Ez az elképzelés is *ellenállásba ütközött.* Általánosságban a kelet—nyugati kapcsolatokat illetően a Quai d'Orsay irányítója arra az álláspontra helyezkedett, hogy helytelen az a tétel: a feszültség enyhülése »a Nyugatnak ártalmas, a Keletnek pedig kedvező«. Elismerte, hogy »a Nyugatnak *nincs mit nyernie* a hidegháború folytatódásával vagy éleződésével« és hozzátette, hogy »az együttélés gondolata *ma már nem doktrina, hanem tényleges helyzet*«. A csúcsértekezletről úgy vélekedett, hogy az csupán *kezdete* egy hosszú és fáradságos útnak.

Egyes hírügynökségi jelentések szerint az amerikai, angol és francia külügyminiszter május 12-én *ismét találkozik Párizsban,* hogy a kormányfői konferencia előtt háromnapos tanácskozáson öntse végleges formába a nyugati elképzeléseket és javaslatokat.

Tudósítónk telefonjelentése:

Hruscsov beszédével megnyílt a moszkvai csehszlovák kiállítás

Kedd délután a moszkvai Szokolnyiki-parkban *megnyílt a »Csehszlovákia — 1960«* kiállítás, amelyet Csehszlovákia felszabadulásának tizenötödik évfordulója alkalmából rendeztek.

Az ünnepélyes megnyitóra eljöttek a szovjet párt- és államvezetők, élükön Nyikita *Hruscsovval.*

A megnyitón mondott beszédében Hruscsov hangoztatta, hogy a szovjet emberek *őszintén örülnek* azoknak az óriási sikereknek, amelyeket a csehszlovák nép az iparban, a mezőgazdaságban, a kultúrában és a tudományban, valamint az életszínvonal emelésében elért.

Csehszlovákia felszabadulásának közelgő tizenötödik évfordulójáról a szovjet miniszterelnök megállapította: »Ellenségeink szeretnék eltitkolni, vagy lekicsinyelni a szocialista országoknak a felszabadulás óta elért sikereit. A burzsoá propaganda például szeret arra hivatkozni, hogy Csehszlovákia már azelőtt is fejlett ipari ország volt. A szocializmus építésének kiinduló pontja csehszlovák barátaink számára valóban *kedvezőbb volt* a környező országokénál, de nem szabad elfelejteni, hogy *a felszabadulás előtt a csehszlovák viszonyok sem voltak ideálisak.* Az ország gazdaságilag és politikailag a német és a francia monopoltőkésektől függött. Egymást követték a válságok, súlyos csapásként jelentkezett a munkanélküliség.

— Az új társadalmi rendszerben a csehszlovák dolgozók *hétmérföldes léptekkel fejlesztették gazdaságukat,* megszabadultak a válságoktól és a munkanélküliségtől. *Az ipari fejlődés ütemében ma egyetlen kapitalista ország sem versenyezhet Csehszlovákiával.*

Hruscsov ezután a szovjet állam külföldi gazdasági kapcsolatairól szólt és kijelentette: — A Szovjetunió szívesen kereskedik a tőkés országokkal, de ha azok nem kívánnak velünk kereskedni, *akkor sem esünk kétségbe.*

Befejezésül a szovjet miniszterelnök a szocialista országok tapasztalatcseréjének jelentőségét méltatta. Rámutatott, hogy ebből a szempontból fontosak az olyan kiállítások, mint például a moszkvai csehszlovák kiállítás, amelyen a szovjet emberek még jobban megismerhetik Csehszlovákiát és *sokat tanulhatnak* csehszlovák barátaiktól.

— Nagyon örülünk — mondotta válaszbeszédében Antonin Novotny csehszlovák köztársasági elnök —, hogy ezt a kiállítást éppen most mutathatjuk be, amikor országunkban *véglegesen győzött a szocialista társadalmi rend.* Ez a kiállítás felszabadítónk, a Szovjetunió iránti hálánkat jelképezi.

Novotny ezután a csehszlovák népnek a szocializmus építésében elért sikereiről beszélt, majd szólt a harmadik ötéves terv célkitűzéseiről.

— E célkitűzések megvalósításában — hangoztatta az elnök — hatalmas szerepet játszik majd együttműködésünk a szocialista országokkal, és elsősorban a Szovjetunióval.

Az ünnepélyes megnyitó részvevői ezután megtekintették a csehszlovák nemzeti kiállítást.

K. I.

A moszkvai francia nagykövet Hruscsovnál

Moszkvából jelenti a *TASZSZ:* Nyikita *Hruscsov* szovjet miniszterelnök kedden — a nagykövet kérésére — fogadta Maurice *Dejean* moszkvai francia nagykövetet és megbeszélést folytatott vele. Jelen volt Andrej *Gromiko* külügyminiszter is.

Jelentős előrelépés a genfi atomértekezleten

Az új szovjet állásfoglalás közelebb vitt a megállapodáshoz

Genfből jelenti az *AFP* és a *Reuter:* Kedden tartotta Genfben 202. ülését az atomfegyverkísérletek megszüntetéséről tárgyaló háromhatalmi értekezlet. Az ülésen *Carapkin,* a szovjet küldöttség vezetője elnökölt. A másfélórás ülés után kiadott közlemény szerint a szovjet küldöttség vezetője ismertette *kormányának nyilatkozatát,* amely *Eisenhower* elnök és *Macmillan* miniszterelnök március 29-i közös nyilatkozatával foglalkozik.

A három atomhatalom a keddi ülésen *megállapodott* — folytatódott a hivatalos közlemény —, hogy *május 11-én megkezdik munkájukat Genfben az atomszakértők.* A Szovjetunió, az Egyesült Államok és Nagy-Britannia atomszakértői *megfelelő módszereket igyekeznek kidolgozni a kis erejű földalatti nukleáris robbantások minél tökéletesebb észlelésének biztosítására.*

Mint a Reuter jelenti, az értekezlet nyugati köreiben hangoztatják, a Carapkin által a keddi ülésen felolvasott szovjet nyilatkozat azt jelenti, hogy *lényegében teljes a megállapodás* a nukleáris fegyverkísérleteket eltiltó átfogó egyezmény formájában. Hozzáfűzik ugyan, hogy »még nem kis problémák forognak fenn a kidolgozott elvek pontos gyakorlati alkalmazásában«, hangoztatják azonban: meggyőződésük, hogy a keddi szovjet nyilatkozat *igen jelentős lépéssel vitte előbbre az értekezletet.*

Mint az *AP* jelenti: Carapkin a keddi ülésen hozzájárult ahhoz, hogy a kiserejű földalatti nukleáris robbantások minél tökéletesebb észleléséhez szükséges kutatási programok keretében a három atomhatalom *szigorúan korlátozott számú földalatti robbantást végezhessen.* A szovjet küldöttség vezetője ugyanakkor javasolta, igérjék meg az atomhatalmak, hogy *nem végeznek ilyen kutatási célokat szolgáló robbantásokat* mindaddig, amíg tart az atomszakértők május 11-én kezdődő tanácskozása.

Walter Lippmann:

Nyugat-Berlinnek új státust kell adni

New Yorkból jelenti a *TASZSZ:* Walter *Lippmann* a *New York Herald Tribune*-ban kommentálja a csúcstalálkozó előtt kialakult nyugatberlini helyzetet. Lippmann *bírálja* azokat, akik ellenzik Nyugat-Berlin státusának a kormányfői találkozón való megvitatását. Azt írja, hogy Nyugat-Berlin helyzete »Kelet-Németország kellős közepén *furcsa, reménytelen és rendellenes«.* Hozzáfűzi, hogy Nyugat-Berlinnek *»új státust kell adni... Ezért meg kell egyezni* az új státus kérdésében«.

Lippmann szerint *»nem lehet semmiféle illúziót táplálni«* és nem lehet a nyugat-berlini pozíciót jogilag »tartósaknak« tekinteni. »Úgy vélem, a Nyugatnak törekednie kellene arra, hogy ez az új státus *mielőbb létrejöjjön.* A Nyugatnak olyan új státusra kell törekednie, amely Nyugat-Berlint minden lehetséges biztosítékokkal megerősítve *tartósan nemzetközi jellegű várossá tenné«* — írja Lippmann.

Továbbra is feszült a törökországi légkör

Isztanbulból jelenti az *UPI:* Isztanbulban, ahol második napja folyik a NATO-külügyminiszterek értekezlete, kedden a szigorú biztonsági rendszabályok ellenére *újabb tüntetések voltak.* A délutáni órákban mintegy 2000 főiskolai hallgató vonult végig tüntető menetben a város főutcáján. A tüntetők a török himnuszt énekelték és ütemesen kiáltották: *»Menderesz gyilkos!«* A menet eljutott egészen a városháza közelébe, ahol a NATO-külügyminiszterek üléseznek és csak ott sikerült az állig felfegyverzett katonáknak *mellékutcákba terelni* a tömeget.

Az *AFP* jelentette, hogy a biztonsági erők *több tüntetőt letartóztattak.*

Míg Ankarában megrövidítették az éjszakai kijárási tilalmat és a sportrendezvények kivételével újból engedélyezték a filmszínházak, kávéházak és más nyilvános szórakozóhelyek működését, addig Isztanbulban továbbra is *változatlan* az este nyolc órától hajnali négy óráig tartó kijárási tilalom és az egyéb szigorú biztonsági rendszabályok.

Oberländer hivatalosan is benyújtotta lemondását

Ügyének kivizsgálására parlamenti bizottság alakul

Bonnból jelenti a *DPA:* A CDU—CSU parlamenti csoportja kedden úgy döntött, hogy *bizottságot alakít* az Oberländer ellen emelt vádak *kivizsgálására.* Dr. *Krone* csoportelnök hangoztatta, hogy »a vádakat illetően kételyei vannak, de a vizsgáló bizottság megbízását *szükségesnek tartja,* mert ezzel tartoznak Oberländernek és családjának«.

Az Oberländer visszalépése körül támadt zűrzavar kedden tisztázódott: Oberländer kedd délután a CDU—CSU parlamenti csoportjának ama döntését követően, hogy felállítják az ügyét kivizsgáló parlamenti bizottságot, *benyújtotta lemondását a kancellárnak.*

Bonn katonai létesítményeket helyezhet el Franciaországban

Bonnból jelenti a *Reuter: Messmer* francia és *Strauss* nyugatnémet hadügyminiszter bonni tárgyalásain *elvi megegyezés jött létre* nyugatnémet katonai létesítmények elhelyezéséről Franciaország területén.

A két hadügyminiszter kedden fejezte be tárgyalását és a kiadott közös nyilatkozat szerint a megegyezés-tervezet *hadtáp-raktárak létesítését* és kiképzésre, valamint fegyverek kipróbálására alkalmas területek *átengedését* foglalja magában.

Megkezdődött a Brit Nemzetközösség miniszterelnökeinek értekezlete

Londonból jelenti a *Reuter:* Kedd délelőtt Londonban, a Downing Street 10. szám alatt a miniszterelnökség kabinetttermében *megkezdődött a Brit Nemzetközösség miniszterelnökeinek kilencnapos értekezlete,* amely tekintettel a közelgő csúcstalálkozóra, a tőkés világon belül éleződő gazdasági versengésre, de elsősorban a »robbanékony« dél-afrikai kérdésre, a háború utáni idők legjelentősebb, de talán *legnehezebb* ilyen értekezlete lesz.

A megnyitó ülés előtt a rendőrség az esetleges tüntetésektől tartva *biztonsági intézkedéseket tett,* s az utcába csak megfelelő igazolvánnyal ellátott újságírókat és fotoriportereket engedett be.

Az ülést *Macmillan* angol miniszterelnök nyitotta meg. Jóllehet a részvevők érdeklődésének középpontjában a Délafrikai Unióban folyó faji üldözés politikája áll, a Délafrikai Unió képviselőjének *sikerült elérnie,* hogy a kérdést a hivatalos ülésen *ne vitassák meg.*

Az értekezlet napirendjén a következő fő kérdések szerepelnek:

1. *a Kelet és a Nyugat kapcsolatai,* tekintettel a közelgő csúcsértekezletre;

2. *az általános és teljes leszerelés kérdése, a nukleáris fegyverkísérletek megtiltása;*

3. *a sterling-övezet és a Brit Nemzetközösség kereskedelmi problémái;*

4. *a Brit Nemzetközösség alkotmányos fejlődése.*

Szovjet—tunéziai diplomáciai kapcsolatok

Párizsból jelenti a *Reuter:* Tunézia párizsi nagykövetsége kedden nyilatkozatban jelentette be, hogy *Tunézia és a Szovjetunió diplomáciai kapcsolatba lép egymással.* A közlemény megállapítja: A »tunéziai és a szovjet kormány elhatározta, hogy a két országot összekötő *barátság megerősítése* és a kapcsolatok rendezése végett *nagykövetei szinten* kölcsönösen diplomáciai képviseleteket állítanak fel egymás országában«. Ugyanezt a hírt később *Moszkvában is közölték* a nyilvánossággal.

Az arab kikötőmunkások bojkottálják az amerikai hajókat

Kairóból jelenti a *MEN:* Az Arab Liga főtitkársága érintkezésbe lépett az arab országok kormányaival *külügyminiszteri értekezlet összehívása végett.* A Liga az értekezletet azért tartja szükségesnek, mert az amerikai szenátus hétfőn az »amerikai külföldi segélyprogram« törvényjavaslatát olyan módosítással fogadta el, amely lehetővé teszi, hogy az EAK segélyezése ürügyén az Egyesült Államok *beavatkozhasson* a Szuezi-csatorna használatának mostani rendjébe.

Kairói jelentés szerint hétfőn 5000 kikötőmunkás *tüntetett* az EAK-kikötőkbe befutó amerikai hajók ellen. A tüntetőknél *»Nem adunk utánpótlást az amerikai hajóknak«* szövegű táblák voltak.

Kairói kereskedelmi körökben kedden hangoztatták, hogy az arab kikötőmunkások jelenlegi bojkottja következtében *körülbelül 30 amerikai kereskedelmi hajó esik ki a forgalomból.*

Rámutatnak arra is, hogy körülbelül 30 amerikai hajó bonyolítja le a forgalmat az arab országokkal, ezzel szemben az EAK-nak *csak egy hajója* tart fenn állandó járatot az Egyesült Államokba. Ez azt jelenti, ha a bojkott hosszabb ideig tart, ez az amerikai vállalatoknak *sokkal nagyobb veszteséget okoz,* mint az araboknak.

Lehetségesnek tartják, hogy a jelenlegi megtorló intézkedések mellett az Arab Szakszervezetek Szövetsége *bojkottálni fogja az amerikai tulajdonban levő libanoni olajvezetéket is.*

Ghana első elnökévé választotta Nkrumahot

Akkrából jelenti az *AFP.* Közzétették a kormány beterjesztette új alkotmány-tervezetről tartott népszavazás végeredményét. Az alkotmánytervezetre 877 315, ellene pedig 131 425 szavazatot adtak le.

Nkrumah miniszterelnököt egyidejűleg 1 016 076 szavazattal *Ghana köztársasági elnökévé választották. Boakye,* az ellenzék elnökjelöltje 124 623 szavazatot kapott.

További tömegtüntetések Dél-Koreában

A nemzetgyűlés egyhangúlag elfogadta Li Szin Man lemondását

Szöuli jelentések szerint a dél-koreai nemzetgyűlés kedd: ülésén *elfogadta Li Szin Man lemondását* — közölte *Kuak Szung Hoon,* a nemzetgyűlés szóvivője. A szóvivő szerint a dél-koreai diktátor lemondása ellen *egyetlen képviselő sem szavazott.*

Hírügynökségi jelentések szerint Dél-Koreában *tovább folynak a tüntetések.* Puszan városában — immár harmadik napja — húszezer diák követelte *a nemzetgyűlés feloszlatását.* A rendőrség és a katonaság páncélkocsikkal igyekezett szétoszlatni a tüntetőket. Teguban szintén *hasonló megmozdulások voltak.*

Az ideiglenes dél-koreai kormány — mint az *AP* jelentéséből kitűnik — kedden kiadott, öt pontból álló nyilatkozatában készségesen vállalta, hogy *továbbra is merev antikommunista politikát folytat.* Li Szin Man-nak mindössze azt vetette szemére, hogy kommunistaellenességének »nem tudott tartalmat adni«.

Li Szin Man megbuktatása után Dél-Koreában mind gyakrabban hangzik fel a követelés, hogy *támasszák fel* azokat a politikai pártokat és társadalmi szervezeteket, amelyeket a dél-koreai diktátor annakidején feloszlatott.

E pártok között szerepel a Koreai Függetlenségi Párt, az Országos Függetlenségi Liga, a Haladó Párt és mások.

Csang Kaj-seket nyugtalanítják a dél-koreai fejlemények

Pekingből jelenti a *TASZSZ:* C. P. *Garcia,* a Fülöp-szigetek elnöke, hétfőn Tajvan szigetére érkezett és tárgyalásokat kezdett *Csang Kaj-sekkel.* A rendelkezésre álló adatok arról tanúskodnak, hogy Csang Kaj-sek és Garcia *nyugtalan* a dél-koreai helyzet alakulása és *Li Szin Man* bukása miatt. A két elnök a dél-koreai helyzeten kívül megtárgyalja *a dél-vietnami eseményeket is.* Az utóbbi időben ugyanis *aktivizálódtak a Ngo Dinh Diem-féle diktatúrával szembenálló erők.* A két államférfi megvitatja, hogyan lehetne megelőzni a Fülöp-szigeteken és Tajvanon a népi tömegek megmozdulásait. Feltételezik, hogy Csang Kaj-sek és Garcia vállalja az úgynevezett »ázsiai népek kommunistaellenes szövetsége« konferenciájának összehívását. A szervezet a »békés kommunista előretörés« elleni küzdelem mellett egy a SEATO-hoz hasonló kelet-ázsiai »biztonsági szervezet« létrehozásán fáradozik. Ennek a katonai tömbnek *legfőbb szószólója* a most megbukott Li Szin Man volt.

A dél-afrikai külügyminiszter „meghívta magát" Bonnba

Nagy megdöbbenés nyugatnémet kormánykörökben

Bonnból jelenti az *AP:* Eric *Louw* dél-afrikai külügyminiszter közölte a nyugatnémet kormánnyal, hogy május 17-én *Nyugat-Németországba kíván látogatni.* Diplomáciai körök szerint a bonni vezetők *nagy megdöbbenéssel* fogadták Louwnak azt a szándékát, hogy *»meghívja saját magát«* Bonnba.

Diplomáciai körökben most azt latolgatják, miként fog kikerülni a kormány a kátyuból, hiszen kereken nem mondhatják meg, hogy Louw látogatása *nem kívánatos,* legalábbis pillanatnyilag nem. Feltehető, hogy a kormány felhívja a dél-afrikai külügyminiszter figyelmét arra, hogy *Brentano* a tervezett látogatás időpontjában *Párizsban lesz, Adenauert* pedig *igen lekötik majd a csúcsértekezlet fejleményei.* Ezért diplomáciai körökben arra számítanak, hogy valahogyan *elodázzák majd* Louw Bonnba érkezésének napját.

Odaítélték a nemzetközi Lenin Béke-díjakat

Moszkvából jelenti a *TASZSZ: Szkobelcin* akadémikus elnökletével a nemzetközi Lenin Béke-díjakat odaítélő bizottság 1959-re a béke fenntartásáért és megszilárdításáért vívott harcban szerzett kiemelkedő érdemeikért a következőket tüntette ki:

Dr. *Szukarno* indonéz köztársasági elnököt, Cyrus *Eaton* amerikai közéleti személyiséget, Laurent *Casanova* francia közéleti személyiséget, a békemozgalom egyik kezdeményezőjét, Alekszandr *Kornejcsuk* szovjet írót és Aziz *Serif* iraki közéleti személyiséget.

KÉT ASSZONYREGÉNY

Veres Péter — Tatay Sándor

Asszonysors: nem is cseng furcsán a fülünkben, pedig egy különös anakronizmus rejtőzik ebben. Mintha, mondjuk, a szegényemberség nem is lenne elég, még külön istencsapása tetőzi be a megnyomorítást: a nehéz sorsot *nő* viseli. Ugyanazok a terhek, melyek a feudális, kapitalista társadalomban a szegény embert lenyomják, ránehezednek az asszonyra is, de ő még otthon, az övéi között sem lehet önmaga ura és szabad ember, megkötik az asszonysors évszázados törvényei is. E külön kiszolgáltatottságnak mély, szinte társadalom-alatti labirintusaiba szállt alá *Veres* Péter és *Tatay* Sándor, s itt szerzett felzaklató élményeiket egy-egy új regényük őrzi. Felzaklatnak e regények, mert az általános társadalmi igazságtalanságot, melyet különböző palettáikkal festenek le, az asszonysors »ráadás-igazságtalansága« tetézi, az a ruhátlan, pőre, szinte biológiai kiszolgáltatottság, mely már törvényen kívül ugyan, de itt-ott lappangva él még ma is.

Veres Péter regénye, a *Kétletlen leány*, egy napszámoscsalád sarjának, Tóth Borának történetét mondja el. Szürke, hétköznapi lény, nem is csunya, nem is szép, szelíd és kötelességtudó, minden vágya a csendes családi boldogság. A világot inkább csak érzi és érzékeli, tudni nem sokat tud róla. Nem küzd, inkább csak küszködik s a növények lebírhatatlan vegetatív erejével igyekszik körülindázni a boldogság konyhakertjét. Sokra nem megy férjhez, mert a legények nem veszik észre hétköznapi erényeit, szerény, nem-hivalkodó lányságát. Férjét »másodkézből« kapja, csinos és kacér hugától. Férje szereti és megbecsüli, de lelke mélyén ez az asszony mégis csak olyan »fehérnép« marad, akinek dolga van csak, véleménye nincs. Bora rendbentartja e boldogság kiskertjét, melyben kisebb-nagyobb pusztításokat végez a környező ellenséges világ — míg végül férjét elragadja a második világháború, s Bora magáramarad, nehezen szerzett boldogsága széttörik. Hogy mi lesz vele később — nem tudjuk: növényi léte miként változik vagy nem változik az új korszak hajnalán?

Szürke, hétköznapi, ha nem lenne pejoratív értelme, azt is mondhatnók: sematikus sors. Nincs benne semmi feltűnő és különleges, tragikuma éppen az, hogy szinte már nem is tragédia. Miközben Bora először szüleivel, majd férjével együtt görnyed a kor társadalmának nyomása alatt, lázadás nélkül, hangtalanul viseli az »asszonytörvény« terheit is. Veres Péter e sors hétköznapiságát nem is igyekszik »felcsavarni« izgalmas szenzációvá, sőt a gyorsuló és lassuló lüktetést kerülő epikájával, a tempósra fogott elbeszélés szélesmedrű áramlásával, szerkezeti fogásokat kizáró puritanizmusával, a feszültség kiiktatásával még hangsúlyozza, hogy ez a sors minden, csak nem extrém, nem különleges.

Amit e regényben elsősorban hiányolnunk kell, az a társadalmi környezet szűkreszabottsága. Mintha Tóth Boráék falva önmagába zárt, belterjes egység lenne, önmagát emésztené csak s nem a környező társadalmi rend határozná meg nyomorúságát, küszködéseit, kicsinyességét. Az a néhány részlet, mely erre a tágabb társadalmi körképre utal, kívülmarad a regény anyagán, nem illeszkedik szervesen a történetbe. A »sors« társadalmi konkretizálása helyett így inkább egy »örök« paraszti törvényekbe mitológizált Sors lebeg félelmetes szárnyként Tóth Boráék felett, melynek árnyékából nincs menekvés. S bár nyilvánvaló, hogy Veres Péter e parasztiságba ragadt Tóth Borák nehéz oldódását éppen azzal magyarázza, hogy nem ismerik fel e változtathatatlannak tűnő, félelmetes sorsban a konkrét társadalmi valóságot — egy regényből, melyet nem Tóth Bora írt, e konkrét összefüggések ábrázolásának jelenvalóbbnak kell lennie. Az örök paradoxon — a sárgát a sárga színnel jellemezni nem lehet —, kíméletlen; a maradiságot a maradiság ellentétéből értem meg. Amit Veres Péter érdekes regényében elmondott, még csak diagnózis: a Tóth Borák ottmaradtak a régi asszonytörvények görcsében, de a gyógyulás görcsoldó folyamatáról is szeretnénk hallani.

Tatay Sándor *Fehér hintó* című regényének hőse, Köllő Zsuzsa, alaphelyzetében igen hasonlít Veres Péter Tóth Borájához. Osztály kiszolgáltatottság, melyet a női kiszolgáltatottság tetéz — s mindketten a csupán érzelmekre alapozott boldogság után áhítoznak. Mindkettőjükből valami kiapadhatatlan erő sugárzik, s ettől, ha minden rombadől is körülöttük, szinte elpusztíthatatlanok. Köllő Zsuzsa az élet minden helyzetében valahogy cseléddé válik — Tóth Bora is mindig másodrendű szerepre kényszerül. De Zsuzsában nagyobb feszültségek dolgoznak. Aktívabb, s bár ő is, akár csak Bora, egy kicsi világ, félösszkomfortos boldogság megteremtésén fáradozik — minden próbálkozásában és minden kudarca után történik benne valami, kiteljesedik, a megálmodott kicsi világ határai egyre tágulnak. Az ő küzdelme a boldogságért drámaibb, mert egy-egy »apró« katarzis után rájön valamire, amit később beleépít az életébe. Az átélt valóság belső metamorfózisban tükröződik, s míg Bora megadóan tűri az élet áramütéseit, Zsuzsát minden kis tragédiája tovább érleli a végső és tudatos választásra.

Már ebből is kiderül, hogy Veres Péter laza áradású epikájával szemben Tatay Fehér hintója szaggatottan drámai lüktetésű, keményebb szerkezetiségű regény. Zsuzsa kiszolgáltatottságában is küzd, odaadó szelídségében van egy bizonyos végső, megvesztegethetetlen konokság, alkalmazkodásában is »készül valamire«. Ezt a belső átformálódást élmények táplálják, ezeket az élményeket a valóság szülli nap mint nap — s ezt a valóságot, a társadalmi környezetet, a lélekformáló mindennapokat Tatay szuggesztív, néhol szinte balladás erejű és tömörségű képekben, mozgásokban, helyzetekben jeleníti meg. A regényben szinte mindvégig egyensúlyban marad a »külső« és »belső« történés folyamata, kapcsolata — csupán a harmadik részben érezzük, hogy az ábrázolásnak ez az egyensúlyos összhangja lazul, a történet fokozatosan »kifelé« gyűrűzik, egyre kevesebbet tudunk meg Zsuzsa mindeddig oly erőteljesen ábrázolt átalakulásáról, sőt, a hős végül már teljesen kiúszik a történetből s csak egy — máskülönben kitűnően megformált — rezonőrtől tudjuk meg: nehéz tanulóéveit kijárva végre megtalálta helyét új értékrendű társadalmunkban. De Köllő Zsuzsanna így is irodalmunk egyik legvonzóbb, legárnyalatosabban megrajzolt, az »asszonytörvények«-ből végleg kitört nőalakja marad.

Görgey Gábor

A művelődésügyi miniszter rendelete a gyakorlati foglalkozás osztályozásáról

A művelődésügyi miniszter rendelkezése értelmében azokban a gimnáziumokban, ahol két órás és azokban is, ahol egy napos a diákok foglalkoztatása, tanulmányaik, illetve munkájuk alapján kell őket osztályozni. A tanévvégi osztályzásnál a tanulók által készített vizsgamunkát, a gyakorlati órákon tanúsított magatartást, a közösségi munkát is figyelembe kell venni. A rendelkezés szerint a gyakorlati foglalkozáson a kísérleti osztályok minden tanulójának kötelező résztvennie.

Nagy tehetségű munkásfestő emlékkiállítása

Cserepes István (1901—1944)

LELENCGYEREK volt. Nem tudjuk, ki volt az anyja s halálának körülményeit sem ismerjük pontosan. Életét 1944 fékevesztett embertelensége pusztította el. Tömegsírba dobták-e zömök, kemény kötésű, a művészi kifejezés örökös lázában égő testét, vagy a Dunába, melynek fényektől csillogó ringásában annyiszor pihentette színlátó szemeit s partjainak életét, a kikötők füstöskormos drámai légkörétől, a behavazott Gellért tér vidám mozgalmasságáig a megfigyelés és a hangulat gazdagságával annyiszor vetett világos tagolású vásznaira? Ki tudja, hogyan pusztult el munkakedvének teljében, negyvenhárom éves korában a nagyra hivatott munkásművész? De bizonyos, hogy az Ernst-múzeum összes termeit betöltő, sokrétű művészi hagyaték százharminchét festményével, a grafikai technikák változatait felölelő rajzaival, szobraival, érmeivel, mozaik-tervével egy jelentékeny és értékes művészpályát emelt ki a feledés homályából, s egy olyan művészt mutat meg, akit a munkásosztállyal való együttérzése, humanizmusának mélysége, a valóságot megjelenítő ereje Derkovits és Dési Huber közvetlen körébe helyez.

A Cserepes István minden fellelhető munkáját felsorakoztató kiállítás, az anyag gondos összegyűjtése, valamint a katalógus méltató előszava *Oelmacher* Anna érdeme, s a különböző korszakokat, a fejlődést eleven konturokkal hangsúlyozó rendezés — melyben *Frank* Jánosnak is része van — megteremti az emlékkiállítás páratlanul megindító hangulatát, de mindjárt felveti azt a kérdést is, vajon milyen jövő vár erre az életműre a kiállítás után? Mert Cserepes egyetlen hozzátartozója, az öcsse tragikus módon közvetlen a kiállítás megnyitása előtt halt meg. Nincs-e Budapesten vagy nagyobb vidéki városunkban olyan múzeum, kultúrház, amely befogadná Cserepes István hagyatékát, nemcsak egy kiváló munkásfestő emlékének ébrentartásáért, hanem eleven tanulságul a fiatal, és az elkövetkező művésznemzedék számára?

MERT MI IS A TANULSÁG Cserepes István életművének sokoldalúságában, robusztus egyéniségében? Elsősorban talán az, hogy a tehetség és elhivatottság felismerése diadalmaskodik a legkeservesebb életkörülmények fölött is. A tanulási, a fejlődési, a kifejezési vágy keresztültöri, átverekszi magát minden akadályon, amiket a sors elébe rak. Lelencgyerek, nem áll mögötte a család hátvédje. Hányódik tanyáról tanyára. Nem nyugszik bele a cselédsorsba. Kitanulja a kovácsmesterséget. Huszonnégy éves korában jelentkezik a Képzőművészeti Főiskolán, ahol szerencsére, *Csók* István meglátja benne a nagyra hivatott tehetséget és nemcsak meglátja, hanem támogatja, a hóna alá nyúl. Próbál segítséget keresni a számára sokszor meddőn, de bizonyára Csók István közbelépésére nyeri el a Szinyei-Fiatalok kitüntetését, majd később a párizsi ösztöndíjat, az állami pasztelldíjat, 1940-ben pedig a Szinyei Társaság díjával tetézi meg a párizsi és New York-i világkiállítás érmeit. De mielőtt Csók mesterhez került volna, a Tanácsköztársaság alatt katonaként szolgálta a proletárhatalmat, s a fehérterror megtorlása elől három évig bujkálni kényszerült. A húszas évek elejének labilis gazdasági helyzetében gyakran változtatta munkahelyét, dolgozott gyárakban, volt kórházi fűtő, ápoló s első művészi próbálkozásai kórházi élményeiből fakadtak.

ELSŐ MŰVEINEK egyike kórházi portásfülkét ábrázol. Egyszerűen, tömören felfogott téma, de már benne van Cserepes István művészi portréja. Barnás tónusú kicsiny kép, feltűnő benne a tér felépítésének határozottsága, a konstruktív érzék biztonsága, amellyel megfékezi a szétfeszülő erőket. A szegényes enteriőr elemeit darabos robusztussággal és meglepő felkészültséggel állítja a térbe, s minden tárgyat meleg, emberséges érzelmességgel ruház fel. S hogy tárgyait átlelkesítse, ez a törekvése művészetének talán leginkább jellemzője. Nála a csendéleti motívumok nem pusztán a térben érdekesen elhelyezkedő tárgyak, hanem mindegyikről van lírai mondanivalója. A család és a szeretet hiányáért akarta volna így kárpótolni magát s határtalan életszeretetét öntötte személyek helyett a munkáiba?

Csók István mellett mindinkább festőívé válik. A virágcsendéleteken, a paraszt-enteriőrökön, ha felvillan is mesterének hatása, balatoni és párizsi festményei már a magáratalálás korszakát jelzik, színekben és a képfogalmazásban egyre merészebb, frissebb hangot üt meg, ami nála nem stílust jelent, a szó megkötött értelmében. Mert ugyanakkor, amikor szinte megmámorosodott, felfokozott színekben, merész vonalú szerkezetekben ad kifejezést tájélményeinek, micsoda drámai sűrítéssel, a vízszintesek és függőlegesek tömören egybeácsolt, emberi tragikumot szuggeráló feszültségével, a részvét legmélyebb húrjain játszik zsolozsmát az 1934-ben meggyilkolt bécsi munkások emlékére. Kétségtelen, hogy Derkovits világszemlélete, egyéniségének nagysága sem maradt hatástalan Cserepesre. De Cserepes művészetében egy más festői alkat kereste izzó vággyal a kifejezést, s birkózott az eszközök elsajátításáért.

Cserepes István életműve mégsem torzó. Bármennyire is tele van vívódásokkal, küzdelemmel, hogy a lelkéből sarjadó mondanivalónak művészi formát találjon. Életművében éppen az a különös, az a meghatóan vonzó, hogy egy teljes embert állít elénk, akinek vágyait, érzelemvilágát, kísérleteit, mint elhalt növények nyomait a kőzetekben, tökéletesen őrzik művei.

VAN VALAMI JELKÉPES abban, hogy a madár, a kalitkába zárt madár oly gyakran szereplő motívum festményeiben és grafikájában. A fehér kendőn megmerevedett testtel fekvő halott csíz, mintha a saját tragikus végét sejtetné, a kalitkába zárt madarak komor mélabúja is emberi érzelmeket takar, azét az emberét, aki a valóság meleg, életteli levegőjét éppenannyira tüdőre szívta, mint amilyen széles érdeklődéssel hajolt a dolgok megfigyelése felé, s akiben megvolt az alakítóképességnek intenzitása arra is, hogy gondolatait, látomásait művészi érvényűvé fogalmazza, aki tiszta szemmel látta a társadalmi valóságot és nemcsak látta, hanem át is élte. Külön kellene tanulmányozni ember-ábrázolásait, melyek között alig akad képmás igényű. Ő inkább a proletártípust akarta megrögzíteni, a munkában idő előtt öregedett, formátlan asszonyokat, a vánnyadt, kiszikkadt lányokat, akiknek szilárd felépítésű alakját olyan határozott, súlyos kontúrba zárja, mint anyát gyermekével ábrázoló szobrait, vagy zokogó fejeit, mintha a vastag körvonalak nehéz ritmikájával azt akarná kifejezni, hogy a kiszolgáltatott embert a társadalmi erők verik béklyóba, de a kényszerű kontúrokon belül hallatlan életerő feszül szunnyadva. Ezért van proletárasszonyainak akár a síkra vetítve, akár a körplasztikában belső lendülete, dinamizmusa és nemegyszer, különösen a szobraiban, döbbenetes monumentalitása.

Cserepes István életműve olyan téma, amely egyáltalában nincs kimerítve és feldolgozása, népszerű ismertetése könyvalakban elsőrendű feladata művészettörténeti irodalmunknak. Most itt van az emlékkiállítás nagyszerű alkalma arra, hogy kiadóink tervükbe iktassák a Cserepes-monográfiát, nehogy az emlékkiállítás bezárásával együtt ez a munkásból lett kiváló tehetség, a két világháború közötti magyar képzőművészet jelentékeny alakja ismét a feledésbe vesszen.

Dutka Mária

A világ művészeinek „csúcskiállítása"

A párizsi négyhatalmi csúcstalálkozó első napján nyílik meg Moszkvában húsz európai, ázsiai, és amerikai ország festő-, szobrász- és grafikus művészeinek kiállítása.

A »békéért« elnevezésű kiállításra az Egyesült Államok, a Szovjetunió, Franciaország, Mexikó, Csehszlovákia, Olaszország, Lengyelország, Vietnam és több más ország művészei küldik el legjobb alkotásaikat.

Ki kit vesz be?

Amikor Pupák urat a könyvelésben homlokon csókolta a Múzsa, előbb nyugtalan lett, aztán elhibázta az összeadást, végül kivette az évi szabadságát és megírta a darabot. Takaros kis darab lett, volt benne szerelem, móka, szívfájdalom, minden. Legépeltette, összefűzte, bekötötte és elindult vele a Körzeti Bretli Színházba.

— Hova, hova? — állította meg a segédportás és kutató pillantást vetett Pupák úr degeszre tömött ócska aktatáskájára. — Darabot hoztunk, he?! — összegezte végül kutatásai eredményét.

Pupák úr szerényen mosolygott.

A segédportás megtapogatta a táskát, elégedetten csettintett, majd így szólt:

— Hosszú! Ezt kihúzzuk! — és rábökött a táska kidudorodó részére.

— Az... az a termosz, kérem... limonádé van benne... — hebegte Pupák úr zavartan — csak három felvonás mindössze, három óra tíz perc, ha lassan mondják... meg a tízórai, kis vajaskenyér ementállal. Nagyon szeretem az ementált, kérem...

— Az mindegy! Húzni kell... anélkül nem megy!

— Megmondaná, kérem, hol találom...

— Meg. Persze, hogy meg — dünnyögte a segédportás, még egyszer végigtapogatta a táskát, aztán gondolataiba merült. — Tíz! — szólalt meg végül és tekintetét Pupákra szegezte.

— Tízes szoba?

— Tízes százalék! Annyival vesz be a darabba. Első részlet előleg után.

— Beveszem? Hogyhogy beveszem? — hüledezett Pupák. — De hisz ez az én darabom, én magam írtam!

— Éppen ezért! Ha én írtam volna, nem tízzel szállnék be, erre mérget vehet.

— No, de kérem...

— Mit kér? Azt kéri, hogy engedjem be, ugye? Ha kidobom, akkor nem tud bemenni... Nos?

Amikor nyolcban megegyeztek, éppen delet harangoztak. Átmentek a sarki italboltba, hogy megigyák az áldomást.

Pupák alkonyattájt Némileg Bennfentes színe elé került. Amíg az előszobában várakozott, bevette két százalékkal a gépírónőt, másféllel a takarítónőt, és néggyel egy ismeretlen férfit, aki a világosítóra hivatkozva, azzal fenyegetőzött, hogy ha nem veszik be, akkor a déli verőfény nem citromsárga lesz, hanem alkonyi veres és a báli jelenetet olyan sötétben táncolják majd, hogy a közönségnek kell világítania elemlámpával.

Némileg Bennfentessel már simán ment a dolog. Amikor Pupák elébe tette a darabot, unottan félretolta és így szólt:

— Megírjuk együtt.

— Ha... amennyiben figyelembe tetszenék venni, miszerint... én már megírtam... ugyebár... — jegyezte meg félénken Pupák.

— Persze, hogy figyelembe veszem — csattant fel Némileg Bennfentes. — Megírni csak azt lehet, ami már megvan.

— Ha esetleg el tetszenék olvasni... — sóhajtott Pupák.

— Miii? Ezt a hosszút — hüledezett Némileg Bennfentes. — Hogy én... elment az esze, ember?! Hát maga nem olvasta?

— Hogy az átdolgozás végett... esetleg... azért gondoltam...

— Majd maga átdolgozza. Ezt ni! — és rábökött a 126. oldalra. — Írja át! Meg ezt. Tömörebben... sokkal tömörebben és a jellemet... azt jobban domborítsa ki! Harminc százalék — tette hozzá fáradtan és felhörpintett két duplát.

Amikor Pupák hazaért, a felesége kisírt szemmel fogadta.

— Már nem bírok vele — súgta az előszobában. — Nagyon erőszakos és folyton fenyegetőzik. Megette az egész szilvabefőttet, csináltam neki hat tojásból rántottát, mégis fenyegetőzik. Hogy te ezt nem úszod meg szárazon... és ne hidd, hogy meglóghatsz előle... hiába nyugtatgatom, hogy maga nem ismeri az uramat, hogy az én uram... Azt mondja, hagyjuk csak jóaszszony... nem ma jöttem én Pestre, a falunapokra... istenem, atyám...

— Na, megkerült végre, jómadár — rikkantott az idegen, amikor Pupák belépett. — Bujkáltunk kicsit, hehe... azt hittük, hogy leléphetünk...

— Kihez van szerencsém?

— Kucséber vagyok. Kucséber, a Bretli Színház társszerzője.

— Nekem már van társszerzőm, kérem...

— Ez engem nem érdekel. Kucséber a Bretli Színház állandó társszerzője. Társszerző nélkül nincs darab! Kucséber nélkül nincs bemutató! Harminc százalék! Ha alkuszik, itthagyom.

— Kérem, kérem, ha ön hozzáad egy-két ötletet, az nyilván csak használhat, nemde... — rebegte Pupák és megtörölte a homlokát.

— Nyilván. De akkor negyven. Ha ötletet is adok, akkor negyven. A munkáért fizetni kell, vén uzsorás.

Másnap reggel Pupákot csődület várta a ház előtt.

— Mit óhajtanak? — rémüldözött Pupák úr az embergyűrű közepén.

— Csak négyszemközt! — üvöltötte a tömeg vérben forgó szemmel.

Betódultak a szomszédos eszpresszóba. Pupák külön asztalhoz ült és sorban fogadta a következőt. Kisebb ügyekről volt szó, egy-két százalékról.

— Különben nem írják ki a címlapra a nevét, a nagybátyámtól függ... — Nem sütik el a pisztolyt a párbaj-jelenetnél, csak egy szavamba kerül... — Apró ügyekről volt szó, egy-két százalékról. A legtöbbet egy termetes asszonyság követelt, négy százalékot a sógorára hivatkozva, aki vasárnaponként a díszletezésnél segít. — Bevesz négy százalékkal, vagy a sógorom benn hagyja a nyárfát a szalon közepén...

Amikor a mentők megérkeztek, Pupák úr már nagyon nyugtalan volt. Egy szál alsónadrágban toporzékolt az asztal tetején és dühödten ordította:

— Beveszem a közönséget! Beveszek mindenkit! Vegyenek be engem is!

Komlós János

ajándéktárgyvásár
Óra-Ékszer
26. sz.
boltjában
Népköztársaság útja 27.

Cserepes Jonathán

könyvkötő

Nagyvárad 1816.

ivód

i

Tróeskönyvk

76 l.

48.

Cserepes Jonatán

könyvkötő

XIX

l.

M. Bibl. Szemle

1924. 46. l.

hivatalbalépését követő idők pénzügyi helyzetével, a pénzügyminiszter hitelműveleteivel, költségvetési előirányzatával, adójavaslataival és a pénzügyi kezeléssel. Végül összefoglalja az önvédelmi harc szervezéséhez szükséges pénzügyi erők működését és a háborúnak a gazdasági életre gyakorolt hatását.

A szegedi tudományegyetem matematika-természettudományi karáról:

Dr. Bruckner Győző okl. vegyészmérnök, egyetemi tanársegéd (prof. Széki), 400 pengő ösztöndíjjal. A propenyl-láncú phenol-aetherek pseudonitrositjainak tanulmányozásával foglalkozott. Arra törekedett, hogy e vizsgálatok révén az ephedrin és nor-ephedrin típusú alkanol-amin származékok, továbbá ezeken át bizonyos isochinolin származékok (főleg papaverin típusú vegyületek) új racionális szintézisének alapjait fektesse le. Végzett munkájáról a következő négy értekezés számol be: „Über das Pseudonitrosit des Asarons" (Journal für praktische Chemie, 138, 268—274; 1933.), „Az asaron-pseudonitrosit és átalakulási termékei" (Magyar Chemiai Folyóirat, 40. évf., 1—4. füzet, 1934.), „Tanulmányok egy új alkanol-amin synthesis köréből (Egy reversibilis N—O-acylvándorlásról. A 3·4-dimethoxy-norephedrin és az 1·3-dimethyl-6·7-dimethoxy-isochinolin synthesise)", „Reversibilis acylvándorlás oxy-hydroxylamino származékoknál".

Ø Cserepes Katalin

női rajztand.

9 hónap jó eredm.

Tanár Csízik Gyula

I/ parrajziskola 1909

b[illegible]z[illegible]töredék, tehát a 12. száz
altemplom lejáratáról származó
az ottani püspöki múzeum őriz.
feltűnik az eredetileg az északi é
elhelyezett kettős jelenet a csill
rokkal és a Kisded imádásával
nemcsak a pécsi képszalagok val
tától, sőt valamennyi ismerete
viseletétől különbözik, hanem
művészeten belül alig akad e
semmiben sem emlékeztetnek a
de még más leírásokból, ábr
viseletre sem, úgyhogy Rudolf
ábrázolásokat először bevezette a
kénytelen volt bevallani, hogy
egykorú, sem a következő idők s
bőujjú, máskülönben azonban s
a nyakon fibula által összetartc
lógasztott, szíjjakból font taris
által a combokhoz szorított na
formában régebben etnográfiai
ismerni. Tót vagy horvát pász
tak.[50]) Ezzel szemben ki kell e
echternachti iskola Codex Aureu

Cserepes Katinka

női rajzoktatás

10 hónap, jeles

Tanár Csizik Gyula

Iparrajziskola 1908

OKL. TÁNCTANÁR
BUDAPEST,
SZENT GELLÉRT SZÁLLÓ
TELEFON: 68-5-08.
LAKÁS: HORTHY MIKLÓS-ÚT 10. II. 1
TELEFON: 59-1-00.

Nagyságos

Szentiváryi Gyula urnak,
titkar

Budapest.

Lenke tér 7. sz.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
1977 JUL 24

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

Csepregi Zoltán

1021

Csepregi Zoltán: Olvasó lány

— Ormosi —

„Szörny" című előadást, majd ezt követően 17 óra-

yban nyáron is gazdag programmal segítik az óvodáso
célból gyakran látogatnak el a nemrég felújított szép
n a népdal- és meselemezeket szeretik hallgatni. Ké
gítségével — zenehallgatás közben — képeskönyveket
tók

Cserepesi Béla. Debrecen

Expressió, 40x30

Omágos diák nyszömüvéneti kiállítás.
Hódmezővásárhely 1965.
Kat. bev.: Orvon László

8.

ZÖLD CSILLAG

NOVELLA

Irta: RÉVÉSZ BÉLA

»Stílusom« őreinek.

Gyerekkoromban nagyon szerettem énekelni. Tudtam is. Híres volt a hangom, annyira, hogy szólóénekes lettem templomi kórusban és ezzel nagyon szegényke apám tekintélye is megnőtt. Hagyták keresni a kiskereskedőt, a nagykereskedők.

Olyan hírem kerekedett, hogy instruktornak is megfogadtak a csintalanabb iskolatársaim mellé, tanulnom kellett velük, majd sétára gyüjtöttem őket és promenádoztunk a város és szigeti sétányokon.

Ezt mind-mind az énekhangomnak köszönhettem, megkülönböztetett legényke voltam a gyerekek között, magyar dolgozataimra mindig egyest kaptam, íróhajlandóságaimról is szállongott már a mende-monda. Annyi igazság volt a zűrzavaros fészkelődésben, hogy a rámhagyigált meséket, amikkel odahaza traktáltak a kis cselédek, elegyítettem az új regékkel, amiket már én találtam ki.

Instruktori sikereimnek is az volt tulajdonképpen az egyik titkossága, hogy türelmetlenebb, garázdaságra vágyó tanítványaimat végül is meséimmel lefogtam, csöndesítettem.

Pedagógia után, magamra maradtam és az volt az egyik gyönyörüségem, hogy össze-vissza énekelgettem, frissen burjánzó meséimet is eldaloltam, csengett a csengettyűhangom, szállt a tündérek felé, akiket elgondoltam, csattogtam az ormok magasában és vonult az énekhangom, amerre a daliák meneteltek.

Zengtem a diadalt, busongást, éjféli kísértetiességeket, derék ajándékom volt az énekhangom, melynek nagyobb eseményei még várakoztak.

A séta a városban, a szigeti gesztenyefák alatt, négy-hat gyerek előttem, mellettem, egy kicsit ünnepélyes különösség volt. Feltűntünk, amerre mentünk, nyájvezető szerepemet nagyon tudtam, társaimat, amennyire lehetett, magamhoz igazítottam, rendes menetelésre ösztökéltem, bár az egyik, a Dezső lázadozó természetű volt.

Ha emberekkel kerültünk szembe, akik figyeltek minket, Dezső azért is kiugrott a csoportból, egylábon szökdécselt, erre meg arra, a kabátjánál fogva kellett visszarántanom magam mellé, harc volt ez, egylábon bukdácsolt a tekintélyem, amelyet mérgesen oltalmaztam. Nem is volt séta számomra ez a szégyenkezéstől riadozó résenállás és nem sejthettem, milyen bonyodalmasságokkal találkozom majd promenádjaimon.

Vége volt a nyárnak, a vakációnak és újra kezemre fűzték a gyerekeket.

Vadgesztenyefák hagyigáltak bennünket, amerre mentünk, potyogtak alá, reánk a friss barna gesztenyék, szagos volt a sétány, a kertek felől lángoltak a piros virágok és fekete ruhában, szorosra fonódott rajban, jöttek a zárdanövendékek.

Máskor is elhaladtunk egymás mellett, a lánykák elsorjáztak, észre se vettem őket, de most valami történt velem.

Két zöld szem megnyitott nagy kerekséggel tekintett reám, fogvatartott, fehér volt a leányka arca, bodrosodott körülötte szőke haja, bánatosnak látszott a fekete ruha szomorúságában.

Dezső illedelmes volt és ijedt szívemmel egyedül maradtam.

Valami megfájdult rajtam, ahogy a leányka tekintetét magamra vettem, zöld sugárzását megcsodáltam, fehér arcán rajta akadtam és olyasfajta érzés mozdult rajtam, mint amikor a mese arrébb fordul, már az enyémmel találkozom és senki nem tudhatta, mi az, ha énekes kedvem megbuzdult és elzsákmányoltan csengettem titkaimat.

Nem értettem, miért olyan szomorú a leányka, mindig komoly az arca, zöld szeme kitágultan, rebbenés nélkül csak megáll rajtam, elébe kerültem, most már gyakrabban. Megfigyeltem, merre sétálnak a zárdanövendékek s a gyerekekkel én is arra igyekeztem.

Regével, szigorral, törekvő társalgással juhászítottam csapatomat, a csintalanságukat nagyjában meg is fegyelmeztem, csak Dezső revoltált, valami szimatja lehetett, hogy éppen a zárdanövendékek előtt akarnám a rendes elvonulást. Dezső azért is felugrott az egy lábára, szilajon ugrált, messzibbről már mutatkoztak a feketeruhás leánykák.

Izgatott szóharc, Dezső makacsul, vigyorogva azért is egylábon táncolt, elkaptam a vállát, lenyomtam, már a két lábán megállva felém fordult és zsarolt:

— Add nekem a radirgumit...

A multkor így ragadta el csavaros ceruzámat és most odaadtam becses tulajdonomat, az egydarabba szerkesztett piros és fehér radirgumit.

Közeledtek a zárdanövendékek, halkan mendegéltek az őszi napsütésben, mellettük a néma apácák, fehér, kemény főkötőjük villogott, jöttek és jöttek, errébb és errébb, a raj közepén fehér arcát megemelve, zöld szemének csöndes sugárzásával, sapkája alatt az aranyboglyával, lépegetett a leány. Borzongtam, ahogy rámnézett, a szívem akkorákat dobbant, hogy megrettentem, és nem tudom miért, megnyaláboltam tanítványaimat, siettettem őket, magamat, hogy kilépjünk, gyorsabban arrébb menjünk.

Ez az arc nyugtalanított, képzelődéseimet lefoglalta, felém fordult mindenfelől, ha nem volt előttem, akkor is felmerült az olvasmányaimból, az esti szendergésben alvás előtt, a homály firhangján feltűzött a zöld csillag, tündéri derengéssel.

Akármerre vitt a dolgom, iskola, instruktorkodás, őgyelgés, mindig az arc felé meneteltem.

Vasárnap szabad voltam, misékre jártam, tétován, de elsodortan beléptem az apácák templomába, tudtam, hogy nem szabad ott imádkoznom, de lapulva ott ácsorogtam, vesztegeltem és a padok között a leánykát megpillantottam. Ült a tömjénködben, alázatos szelíden, fehér orcái mint liliomok az oltáron.

A templom, az egész épület, a boltozatokkal súlyos zárda titokzatosság volt a számomra, mert a leányka lakott benne, körüljártam annyiszor, szédült tünődéssel és zilálton gondolataimat:

— Miért olyan szomorú?...

— Mindig komoly az arca...

— Talán árva?... Mostoha?...

Sütött a holdvilág, a zárdakapu elé értem, hangos, lármás nevetés riasztott meg hirtelen.

A mélységes csöndben hihetetlenül hahotázott a nevetés.

Odabentről hangzott.

Rátapadtam a megvasalt nagy kapura, figyeltem, füleltem és oda vonzottam gyerekéletem próbájához, benéztem a kulcslyukon. Szemem rajta a résen és bizonyos, hogy a lelkem is nézte, ami elém tárult.

Csöves kukoricahegyek magaslatain apácák ültek és nem voltak némák. Lejjebb, a kukoricaözön völgyeiben a zárdanövendékek fürgélkedtek és nem voltak bánatosak.

A kapu polcain petróleumlámpák égtek és a nagy világosságban izzott, halmokban habzott a frissen fosztott sárga kukorica.

Az apácák, akiket én mindig moccanástalanul egyformának láttam, most a sárga ragyogásban megnyurgultak, hajladoztak, mindig összekulcsolt kezük szétnyílt, csöves kukoricát lóbáltak és pajzánul céloza a növendékeket hagyigálták.

A leánykák, apácák nevettek.

Robbant a kacaj, csattant a vidámság és ebben az ujjongásban megláttam a leánykát, akit a kulcslyukra rátapadt szememmel, fosztást, rajlást és mindent elérő tekintetemmel, egyedül kerestem.

Ott ült a hántott kukorica aranyában, leomló hajának arany zuhatagával, fehér arca kipirosodott, zöld szeme kigyúlt, gyíkcikázással villant rajta az öröm és önfeledten, ki nem elégülő ízleléssel, csak nevetett, nevetett.

Ez, ez volt az igazi arca a másik arc mögött, ettől rezzentem meg, ha körülvonta is magát komolykodással, szomorúsággal, tudatlan szívem ezért a leánykáért dobbant és ráfonódva a hideg kapura, súgtam a gyönyörűséget. Hozzá? Magamnak? Megérkezett vágyakból fölmerülő kinek?

— Kedves...

— Szeretlek...

— Ugy-e, nem fáj semmi?...

— Nem vagy árva, mostoha...

— Nevess, kedves nevess...

— Milyen szép vagy...

— Gyönyörűm...

Ugy váltam le a zárdakapuról, ahogy megszületve indult az új élet.

Belepett szememet ráemeltem a világra, melyre ráborult a tündöklés, sütött a hold, felöltöztek szépségesen a csunya házak, lomb, ablak, késői madár kihevültek, porzott a fény, alélt a nesztelenség és én tudom magamat a süllyedt idő távolában, amint a világosság elémejtett drapériáin emberré felnőtten először járok.

Foganó ismeretlenség, mely úgy ölelt meg egy nevető leányka varázsával, hogy menten hősi akaratosságokra buzdultam és ott a zsongásban költő lettem és önteni, megőrizni kellett volna a káprázatokat, amiket én akkor a szűz reszketésben fabulázva elálmodtam.

Kicsordult a teli szívem, énekeltem, a legszebbet amit tudtam, a dalt, amelyet énekelni fogok a kórusban, a templomban.

Daloltam, gagyogtam a rejtelmet:

— Oh vofachad maude lisman...

A héber szavak megduzzadtak a magyar ékességtől, amiket éreztem, halkan surrantottam a pacsirtát az Isten, a leányka felé, hallgatag uccákon ki énekelhetne más, mint a részegült? Fölöttem a toronyóra, kilencet ütött.

Egymásbaöltött kondulásnak mennyezete alatt küldtem, röpítettem az éneket és hirdettem a boldogságot:

— Oh vofachad...

— Oh...

— Oh...

Rám kondult mégegyszer a harang és eltörött akadozva szájamon a dal.

Keresztény templom szavára szabad-e nekem héber imádságot énekelni?

Szelíd volt a mennyország fölöttem, minden csillag benn ragyogott a szememben és rámhajol újra az eltűnt, hajdani firmamentum s gondolom, békülten tekintett alá a magasságból a zsoltároló gyerekre, a mindenki istene.

Persze, hogy a séták, a mellémkörített gyerekekkel most már eseményesebbek voltak. Pajtáskodtam velük, hiszen majdnem egykorúak voltunk, egy osztállyal jártak lejjebb, csak Dezső volt az iskolatársam, félévvel idősebb nálam, ütközött már a feketés bajusza is, pattanásos az arca, veszekedő a természete és tulajdonképpen azért lódították mellém a szülei, mert odahaza nem bírtak vele.

Ez a Dezső aggályosság volt a munkámban, melynek pedagógiai sikerét miért titkolnám, nagyszerűen tudtam mesélni séta közben az uccán, a szigeti padokon, vagy bent a szobákban; még tarkábban találtam ki a bonyodalmasságokat, magamnak is tetszett, ha a szépet regéltem, áradó csudálatosságok szálltak el rólam, amilyenekre azelőtt nem gondoltam.

A gyerekek tátott szájjal, engedelmesen jöttek mellettem, bibircses Dezső se mukkant, ám fölhorkant, rám sandított, ha messzibbről feltűntek a zárdanövendékek.

Néma alattomossággal ellenem tört a kamasz, már tudta, hogy ép az apácák előtt akarnám a rendes sétifikálást, harcolt velem, bajuszos elbizakodottsággal ő volt az erősebb, már illegett, billegett, hogy föltáncoljon az egyik lábán és elszedte tőlem lassacskán féltett tárgyaimat, a belül cifrás nagy üveggolyómat, fúróval is bélelt kiskésemet, a másik csavaros ceruzámat.

De összealakult illedelmesen a falka és mentünk elébe az érkező növendékeknek, kevertem, gyujtogattam meséimet és a rajongó fantazmagóriákkal eszemen, odaértem a leányka elé.

Megnéztük egymást, mozdulatlan a fehér arca, megáll a zöld tekintete, szomorúság, bánat a fölemelt homlokán, a fekete hullámzásban eltűnő alakján.

Mindig ez az elborult, soha fel nem derülő arc került elém és én tudtam, hogy a zárkózó fájdalmasság mögött titkolódzik a vidámság.

A zöld csillag a leányka szemein fölsustorog, lobban, ha idegen tekintet nem bántja; az elcsendesült mozgása, takaródzó komolysága robajlik, ráfut a kacaj, ha már nem látja.

Én láttam a másik arcát és álmodtam a kiterült kedvességét, a piros arcának lángolását, zilált szőke hajának szikrázását, meleg kezeinek csapkodó vidorságát, külön-külön elgondoltam minden mozdulatát, gyenge derekának hajladozását, kicsi vállainak billenését, minden rajtam maradt, velem maradt, de voltam úgy, hogy a visszaképzelődő kavargásban már szedelőzködtem, igyekeztem, hogy megtartsam a leányka elfelejtett, igazi arcát.

Kétségtelen, imádni akartam a kislányt és

készülődtem a fölgerjedt műveletekre, hogy meghódítsam.

Vakmerő kísérletek foglalkoztattak, a feliratos legszebb levél, amit a vasárnapi misén becsempésznék az imakönyvébe, valami nagy-nagy cselekedet kellene, hogy a megámuló figyelmét magamhoz ragadjam.

Férfias kevélységek költögettek és a gyermek oda is jutott, hogy a bűvöletes produkciót megmutassa.

Nem tudhattam mi történik még velem.

Izgatott volt a városka, ahol én éltem. Hetek óta hangzott, hogy elhozzák hozzánk is a gépet, mely beszélni tud.

Vitték a fonográfot országról országra, városról városra, hogy az emberek lássák, hallják a csodát.

A mi iskolánkba csődítették a népet.

Eljöttek a püspökök, megyei urak, rendezők szaladgáltak a folyosókon, a nagyteremben felgyüjtötték a legfinomabb családokat, más iskolák növendékeit.

Zajlás, dobogás, hangos terefere kint és bent és kanyarogtak a lépcsők szerpentinjein mifelénk a zárdanövendékek is. Köztük az őzikésen félénk leányka.

A katedrára kitették a gépet.

Először a polgármester állt a tölcsér elé és belemondta a szavalatát.

Csönd.

A masiniszta megbirizgálta a gépét és a fonográf visszalelkesedte a polgármester úr szavalatát.

A lilasapkás, selyemreverendás püspököt is odatessékelték a masinához. Megnézte a készüléket jobbról-balról, köhögött, a sok prédikációtól mindig köhögött és latinul kiáltott bele a tölcsérbe.

A fonográf visszakiabálta az idegenséget és vissza is krákogta, ahogy a püspök úr köhögött.

Morajlott a terem, meghökkentek az emberek, izgalommal borzolt az érthetetlenség.

A masiniszta odafordult a tanári kar felé és kérte, állítsanak a fonográf elé egy jól énekelő gyereket.

A felhívásra az egész osztály, az egész intézet az én nevemet harsogta.

Igy jött el értem a próbák próbája.

Botoltam előre a sok ember között és a katedra mellett ott ültek a zárdanövendékek.

A zöld csillag rácsillant a szemembe.

Sürgettek, hogy énekeljek, tipegtem, topogtam, riadozva a tölcsért bámultam, »halljuk, halljuk«, unszolt az osztályfőnök és én dacosan, nekifohászkodva beledaloltam a tölcsérbe:

Kék nefelejcs, kék nefelejcs, virágzik a virágzik a
[tópartján...
Fáj a szivem, beteg vagyok, nem sokáig élek én e
[világon...

Éreztem a nagy csöndet körülöttem, mindenki tekintete rajtam, de éreztem a sugárzást is, mely világította szomjú szívemet.

Kicsi szünet után még ércesebben tovább énekeltem:

Hanem azért, hanem azért, koszorút, ha meghalok...
A siromra, sirhalmomra nefelejcsből fonjatok...

Az ének elhangzott és rámdördült a taps.

Ott álltam a leányka előtt, rémülten, didergő diadalmassággal.

A fonográfos csöndet intett és a gép visszaénekelte a zengzetet, az én hangomat, a légzésemet, lejtő, röpködő szopránomat.

Forradalmak rengették ifjúi lelkemet, ott a dobogón, annyi ember előtt, a leányka mellett és felzúgott újra, hosszan a fergeteges taps.

Valamiképpen visszakerültem a padba, a helyemre, Dezső mellé és feltűnt, mennyire virítanak a fülei, tüzeltek a bibircsek a dühös arcán. Dezső morgott.

Kiszépült zsenge életem, mint a fölsuhant tavasz, mely megnyüzsgette a gesztenyefák világos gyertyáit, hamvasodtak már a füzesek, lilán, fehéren öltözködtek a bokrok, az ákác édesen pergett, ömlött az aranyeső, mint a napsütés, mint a leányka patakzó haja, az elfátyolosodott, tovatűnő arca körül, melyet megkívántam, mint dicsőségemet a templom kórusán, mint a verset, mely sodorta már óhajaimat, sóhajaimat.

Lezárult, rejtő maradt a leányka arca akkor is, amikor a szigeti sétányon még élénkebben felém fordult, velünk szemben ültek le a padokra a zárdanövendékek s felindultan fecsegtem, görgettem mende-mondáimat, csak hogy tanítványaimat kordában marasztaljam.

Dezső racogott, rúgta a pázsitot, csunya fejét ide-oda lökte, sugdolódzott a gyerekekkel.

Világerős Csontos Szigfried, akiről regéltem, bágyadtnak mutatkozott.

Dezső csettintett, sugdosott, a gyerekek kacarásztak és most már valamennyien, nyilazó elszántsággal rám kacsintottak.

Dezső feldobbant, arrébb ugrott, utána kaptam, elfogtam és kimondtam a legnehezebbet:

— Neked adom az ezüst centimétert...

Nyerített a kamasz és indiános hajrával indultak már valamennyien a padról.

Ugrottak, szaladtak, ki erre, ki arra és én futottam rézsút, egyenest, dülöngélő összevissza, hogy a gyerekeket összefogjam, nem sikerült és véglegesen megsemmisült büszke pedagógiám.

Ott álltam megalázva a leányka előtt, aki kacagott, kacagott, mint a társai, zöld szemén csillogtak a smaragd könnyek, fehér arcát fölgyujtotta a nevetés bíbora, húsos meleg szája megnyitottan zihált, gyönyörű volt és iszonyatos.

Nyargalt már a szétfutott nyáj a meg se látott messziségben és futottam én is, megsebzetten, menekülve a gyerekek után.

Gyenge szívemet valaha nagyon megtiporták.

Egy fiatal festő érdekes proletármúzeumot őriz a Józsefvárosban

Lakatosműhelytől a 3000 pengős ösztöndíjig — Cserepes István Buddhával és Bartókkal barátkozik — Néprajzi gyüjtés a Teleki téren — A művész remeteélete

(Saját tudósítónktól.) Néhány esztendővel ezelőtt alacsony, mongolosarcú, csendes fiatalember jelentkezett a Képzőművészeti Főiskola felvételi vizsgájára. A neve *Cserepes* István, foglalkozása, gyárimunkás, lakatossegéd, aki addig csak időtöltésből, saját szórakoztatására rajzolgatott. Angyalföldi fiú volt, aki jól ismerte a Váci út környékének szigorú, kemény életét s képeinek égi felhőin ugyanolyan kormos szürke fátyol lengett, mint ami azon a vidéken az emberek egész életét beborítja. Már jónéhány esztendeje rajzolt, dolgozott az ecsettel, de pénz nélkül nem akart nekifogni a szabad művészi pályafutásnak. Napi tizenhat órát a gyárban töltött, élt kenyéren meg vizen, többi pénzét festékre, vászonra költötte. Meg könyvekre. Először Nick Carterre, Fantomasra, aztán Jókai jött, Jókai után váratlanul, mint kitörő vihar, a csodálatos, az érthetetlenül nagy és szent *Dosztojevszkij,* az oroszok, a norvégek, *Hamsum* és így az egész világirodalom. *Hat-, hétmillió korona* volt a fiatal ember zsebében, amikor beiratkozott a Képzőművészeti Főiskolára, ahol *Vaszary* keze alá került. Ennek a pénznek elégnek kellett lennie az indulás három-négy esztendejére. Elég is volt. A másodéves fiatal festő reggel hétkor már benn van a tanteremben és este nyolcig dolgozik. Ezután kiállít egy kollektív sorozatot képeiből az Ernst-Múzeumban. A kritika felfedezi benne a nagytehetségű művészt.

Párizs

Háromezerpengős állami ösztöndíjat kap. Kimegy, kirohan Párizsba tízezer francia szó tudásával. Igen, pont *tízezer szót* tudott. Nyelvtant semmit, arra nem jutott türelme, de betűről betűre kitanulta azt a kis francia szótárt, amelyet néhány fillérért vásárolt. Egy évig élt Párizsban.

— De a városból — mondja — nem láttam semmit. Nem is érdekelt engem Párizs. *Engem csak a festés érdekelt, meg a múzeumok.* Ha lehetett volna, éjjelre is bezáratom magam a Louvreba. Délelőtt múzeumban voltam, délután dolgoztam. Legalább ötvenszer egymásután megfestettem a Notre-Damenál a Szajnát. Legjobb barátaim a japánok voltak, a négerek, kínaiak. Becsületes, hívő és tiszta emberek, — mondja keményen — micsoda magasságban állnak Európa fölött, Uramisten...

Egy kézmozdulattal körülmutat a műteremben, ahol vagyunk. A polcokon *legalább két tucat Buddha ül* szép nyugalmas sorban. Patinazöld, alabástromsárga, téglavörös kicsi és nagy Buddhák. *Cserepes* István remeteéletének csendes társai.

— Ezeket tőlük kaptam, japán, kínai barátaimtól Párizsban. Egyedül ezek emlékeztetnek párizsi napjaimra. Őket nézem az emberek hazug arca helyett.

Egy modern remete vallomásai

— Beszéljünk őszintén — mondom. — Önnek az indulás első kemény évei után szép sikerekben volt része. Amikor Párizsból hazajött, *egyszerűen elbújt az emberek elől.* Állítólag hónapokig nem mozdult ki a műterméből és embert nem engedett közel a képeihez. Aztán *valami baltás botrányról* is beszéltek.

— Igaz — feleli nyugodtan. — Nem voltam kíváncsi senkire és csak néhány régi barátommal tartottam fenn az érintkezést. Nem hónapokig, évekig nem mentem emberek közé. De ezalatt az idő alatt, ha kissé szerénytelenül is hangzik, megcsináltam a világ első és egyetlen *proletármúzeumát,* amelyet, ha meghalok, az állam fog örökölni.

Belémkapaszkodik és az egyik alacsony ajtónyílásnál félrehúzza a rongyszőnyeget. A világos, nagy műteremablakokon keresztül besüt a tavaszi napfény. Az arany pászmák vitrinekre, üvegfedelű dobozokra hullanak, régi pénzek, domborművek, kerámiák, színes, primitív-bájú cseréptálak, korsók rengetegére.

— Nyolc évig gyüjtögettem — mondja boldogan. — Kérem én napi *harminc fillérből is megélek.* Nekem egy pohár tej, egy darab kenyér teljesen elég. Én ha egy képemet eladtam, akkor ebbe a múzeumba vettem valami szép darabot. Bolondnak fognak tartani, mert azt mondják: itt van egy éhes lakatossegéd-festő, akinek télen ágyába folyt a hólé, a lába félig megfagyott és mégis, ha egy pengője van, kirohan a Teleki térre kincsek után kutatni. Igen, én a Teleki térről szereztem be múzeumom anyagának nagyrészét. Látja ezt a kétszázéves, szúette, öreg ládát? Olyan monumentális, mint egy egyiptomi piramis. Darabokban hoztam haza, napokig főztem, lúgoztam, sikáltam, enyveztem, mire újra feltámadt igazi formájában. Ez az igaz folklore. Egy paraszti cseréptányér ornamensének szépsége tucat festőt zsebrevág. Bevallom, *elidegenedtem Michelangelótól, a tökéletestől, a magasabbrendű széptől* és csak a születő, drága, primitív szép előtt esem térdre.

Kis vasserpenyőket emel hímes tojásként. A fekete, horganyos vaslemezek alján indák szaladnak egymásbafonódva s finom kis diszítmények futnak a peremen.

— *Ismeretlen paraszti kovácsmunka,* — mondja csendesen. — De nézze meg ezeket az ornamenseket. Tudja hol akadtam ősükre? A Nemzeti Múzeumban *a honfoglaláskorabeli hun és avar lovaskengyelek* diszítéseinél.

Bartók és Debussy a 3 pengős verklin

A »*múzeum*« eredetileg valami raktárféle volt. Amikor kivette havi harminc pengőért, a helyiség csak egyetlen nagy hombárból állt. Nekiállt és átépítette téglával, gerendás szép parasztszobamennyezettel *ötszobás múzeummá.* Emelete is van, falépcső fut fel meredeken. Itt van a háló, a könyvtár és a »zeneszoba«.

A zeneszoba. A világ legfurcsább zeneszobája ez. A fal mellett tömör vasrudakkal megerősítve egy óriási, hárfaszerű, húros szerkezet lapul.

— Egy verklinek a húrozata — mondja *Cserepes* István. — Három pengőért vásároltam kint a Teleki téren. Itthon kitisztítottam és felhangoltam.

— Felhangolta?

— Igen. *Csak úgy találomra,* mert hiszen nem ismertem én soha semmi muzsikát. Kótát sem. Aztán vettem néhány kaucsuk ujjhegyet, amivel a gitározók is játszanak és elkezdtem keresgélni a hangokat. Állítólag jó hallásom van, kis angyalföldi »srác« koromban első hallás után fütyöréssztem a slágereket. Most is ment a dolog. Népdalokat játszottam és eljárogattam hangversenyekre. Főleg *Bartók-* és *Kodály* művekhez.

Öt ujját a húrokra fekteti, másik tenyerét hangfogónak használja. Az instrumentum tiszta zengéssel belekezd *Bartók* melódiáiba. Majdnem tökéletesen adja vissza a dallam minden zengését, finomságát, erejét. Utána *Debussynél* ugyanez a bámulatos tiszta zengés tölti be a zugokat.

— Mennyi idő alatt tanul meg egy-egy darabot?

— *Három, négy hónap.* Bartók elementáris, Debussy nehezebb az én vastag ujjaimnak. És a kezemmel különben is kis baj van. Néhány éve elhatároztam, hogy szobrokat faragok. Volt pénzem, megvettem kétévi takarékoskodásomon összezsugorgatott hatvan pengőmért egy lebontott ház kőanyagát. Féltem, hogyha itt dolgozom, valami bután elpattanó szilánk kárt csinál a múzeumomban, hát kinn faragtam az udvaron a köveket. Kegyetlen, kemény tél volt. Bizony a fagy tönkretette az ujjaimat.

Halak, madarak, boldogság

— Én pontosan fizetem a házbért, — mondja. — De egyszer megszorultam és ki akartak lakoltatni. Akkor megfogadtam, hogy *innen élve nem megyek el.* Szétrombolom baltával a gyüjteményemet és utána megölöm magamat is. Hálistennek nem került erre sor. Most nincs baj és én az emberek nélkül is boldogan élek. Nézze meg a madaraimat is. A halaimat.

Átmegyünk az utolsó kis szobába, ahol a madarak és a halak laknak. Seregélyek, kanárik, stiglicek kis kalickákban. Van itt egy ügyes kis feketerigó, teljesen szabad madár. Kalickájának mindig nyitva az ajtaja, elmehet, kiszállhat, ahogy akar. Hát él is a szabadsággal, *elkószál egy-egy órára, aztán visszajön.* Amikor először berepült az ablakon, egyenesen a kezemre szállott, — mondja *Cserepes* István. — Talán megérezte, hogy én itt ebben az elzárt múzeumban *már nem is tartozom az emberekhez.* Tőlem nem kell félnie...

A halak, amikor ujját a víz felé dugja, egyszerre vidáman igyekeznek felfelé. És ne tessék nevetni, *mintha táncolnának is.* Fickándozva csillantják meg a gyengédzöld moszatok között a vizet. Az ablakpárkányon kövér öreg Buddha mered kíváncsian előre. Ő is a halakat nézi. És a mosolya ugyanolyan boldog, tárgytalan, mint ennek a fiatal festőnek, aki a víz fölé hajolva suttog, játszik a halaival.

Ez a riport egy boldog emberről szól. Aki boldog tud lenni, mert kizárja fiatal életéből az ucát, az időt és a napokat. Nincs naptárja és nem ketyeg intő óra a lakása falán. Vajjon hány ember van, aki irigyli őt. Akinek csak pénze van, csak asszonya van, csak gyermeke van, de bátorsága nincs, hogy elhagyjon mindent és boldog legyen a halak és a madarak között.

Gy. L.

Jelenleg még ide mellékelve küldöm az *átányi* régibb ref. templom alaprajzát 1773-ból, és az 1866-ban a *mező-csáthi* határban Boris Szabó Ferencz erdőrészletébe irtás alkalmával talált ezüst pénzleletből, nyomozás folytán az egyház birtokába jutott 14 db. tallér dörzsetét, mely lelet részleteiről való tudósítást szintén más alkalomra hagyom.*)

Mező-Csáth.

Nyilas Alajos
ref. lelkész.

Egyveleg.

(Római sánczoknak) tekinti *Hőke* Lajos buzgó búvárunk a jászkúnsági, bácskai stb. régi sánczokat és védgátonyokat, és e folyóirat 40. lapján állítja, hogy véleményéhez makacsúl nem ragaszkodik. Nehogy az ott mintegy mellesleg tett jegyzetemet önkényszerünek és alaptalannak tartsa, kérem, sziveskedjék egy kissé *Paulus*-nak és *James Yates*-nek a Pfahlgrabenről, *Wetetr*-nek „Uiber das römische Ansiedelungs- und Befestigungswesen," és Riecke: „Die Urbewohner und Alterthümer Deutschlands" czímü munkáit tanúlmányozni, és azt hiszem, egészen más véleményben lesz a római és barbar erődítésekről, mintsem, hogy az óriás védműlánczolatot mind a *müvelt római* agya szüleményének és nem *holmi barbar nomádoké*-nak tartsa. Épen a bányi, bátai, regöli, bánáti és csörszárki sánczok és védgátonyok *óriássága* és *rendetlen* alakja bizonyítja, hogy ballistákkal és catapultákkal nem bírván, az alacsony gátonyú, csekély árkú castellumokkal csak a földhányások óriássága

---

*) Valóban érdekes lenne megtudnom, mikép lett kegyed régészetkedvelővé? — Tudosításait köszönettel veszem, örvendvén, hogy a vidéki papság közt többen kezdenek a régiségekkel foglalkozni. Bár szereznék meg az illető egyházi kerületek a szükséges munkákat, hogy közkézen forognának, bár papjaink az olvasó körökben arra használnak fel befolyásukat, hogy oly nagy kihatása tudománynak, milyen a régészet, évenként egy-két forintot szánánnak! — Még egynehány év előtt ezen sikert sem mertem remélleni, de most annál szivesebben működöm e hálás téren, mert látom, hogy nem hiában dolgozom. Csak minden megyében három-négy búvár támadjon, mennyit fognak azok táraink számára megmenteni. Azért csak erélyesen előre! Legyen szabad hinnem, hogy kegyeddel e téren többször lesz alkalmam találkozhatni.

R. Fl.

A *cserépfalusi* ref. egyház birtokában van egy lelhelye és művezete miatt egyformán figyelemre méltó áldozó pohár (kehely?) és kisebb tányér. A poharat ugyanis, tetején a tányérral, 1805—6-ban az ott levő akkori kis góth templom sanctuariumának oldalfalába berakva találták. Az akkori templomocskát a megszaporodott szegény ref. hivek 1805—10-ig megnagyobbítatták; nyugat felé hoszszában nehány öllel kitoldatott, keletelt fekvésű sanctuariumának teteje lebontatott, rajta kelet felé ajtó töretett — mint szintén a templom északi oldalfalán is, mely részen czinteremmel is kibővíttetett. Jelenleg csak a régi szentély körül fekvő nehány támoszlop s egypár megrongált és elidomtalanított csúcsives ablak sejteti a hajdani alakot; a réginek lerongálása, a szentély megmaradt alsó falai, és az új toldás erősen hirdeti a templom-foldozó művésznek nyomorult izléstelenségét!*) Az akkori viszonyok között, a hivek nagyrésze jobbágyság lévén, a találmány (nehogy a földesúr által elvétessék) eltitkoltatott. A pohár tiszta ezüst, szélein körül, és belül aranyozva, talpának felületén, oldalain és szárán szép góth diszítményekkel; több helyen zománczozott, és apró piros és zöld kövekkel diszített. Talán érdekes volna legalább fényképben az archaeol. bizottság részére lemásoltatni?**) A megmaradt szentély fala igen vörösre égetett, rendetlenül rakott, s egyenlőtlen téglából van épitve, nagy mennyiségű ragaszszal. 1596-ban a templom már ref. tulajdon volt.

A *cserépvárallyai* 1866-iki s eltünt aranylele'ről, a *roszvajon* talált nagy menyiségű csontokról, az *Ódor* várról, s egypár római pénzről stb, irni szintén el nem mulasztom, azon esetben, ha az ily műkedvelői gyarló tudosításokkal *valamely* mákszemnyi csekély hasznot tehetnék a régészet ügyének?!

---

*) Jól esik kegyedtől ily keserű kifakadást registrálhatnom, mert így van reményünk, hogy működése körében a műemlékek tiszteletét fogja terjeszteni, és azok elferdítésétől az illetőket elriasztani.

**) Nem lehetne-é e poharat a muzeumnak illő áron megvennie? Kehely-gyüjteményünk úgy is csekély, így a község új poharat nyer, a muzeum kincse pedig az érdekes darabbal gyarapodnék! Tessék ezen eszmét valósítani és a kelyhet alkalmilag biztos emberek által hozzám felküldeni.

R. Fl.

Arch. Ért. 1870. IV. 3r.

Cserépfalvai ref. templom

CSERÉPFALVA (Borsod)

Ref. templom: Sodronyzománcos kehely

Hampel József: Egy fejezet hazai ötvösségünk történetéből. AÉ, VII-1887, 124 l. (képe 98 és 99 l)

Czobor Béla: A cserépfalvi kehely. AÉ, VII-1887, 163-165 l.

Cserépfalvi ref.
egyház

gótikus sodrony –
Románcos kelyhe
XV. y.
Arch. Ért 1887

98, 99 és kv. ll.
kép, ekkel –
124. l.

Cserepi
Cserepy

Cserépy Árpád

Mocsár Boldizsár

ben, 1883.

dr. Gyurkovics Tibor

Anlajd

Jml

V

1906.

zadból:

ra.

jobbra fordul. Középütt elválasztott
ke és szeme barna. Korczos inge ki-
örülcsavart nagykendője piros.

cm.
ndor ajándéka 1906. november 3-án.

ábrázolva.

k fürtje bal vállára omlik,

1039.

49-906

Cserepy Árpád

Szód

Kossuth Lajos
arcképét festette, melyet
A magyar nemzet
gyásza címen magyarországi Hmes
reprodukcióban Halász
István adott ki.

Ország-Világ

1894. 218 l.

KÉSZ

ZENEMŰ

O

SZEBBEN

HA

A KÉPVISELŐHÁZ JOBBOLDALI FOLYOSÓJÁRÓL.

hozzá sem nyúl ha csupán *szőlőtőke* * van rajta. — Kerüljünk beljebb. A mi a belső berendezést illeti, az meglehetős. Kicsiben megvan minden, a mi szükséges. Távirda, posta, buffet, elnöki, háznagyi és gyorsirodai helyiségek — csak a könyvtár szorult ki árván szanaszét; nemcsak a jobb- és keresztfolyosóra jutottak üveges-könyvszekrények, de a buffetbe is. Jó gondolat különben együvé tenni a könyveket a boros palaczkokkal. Igy legalább sokat vannak együtt a képviselőkkel.

Azonkivül meglehetős közömbös viszony van köztük. Sem a könyvek nem háborgatják a képviselőket, sem a képviselők a könyveket.

A könyvtárnok (kivált a néhai Bassó) sokszor csörgette a folyosókon ingerkedve a kulcsokat, hogy olvasót fogjon — de sikertelenül. Nem akadt horogra más, csak Pulszky Ágost, Szilágyi Dezső, Berzeviczy Albert, Láng Lajos, Grünwald Béla és Lánczy Gyula. De ezek közül is az utóbbi abban a gyanúban állott, hogy csak azért vesz ki könyveket, hogy a könyvtárnoknak örömöt okozzon, s tudományos voltát szemlélhetővé tegye: a hóna alatt hordja a folyosókon s aztán visszaadja érintetlenül.

Ha valamelyik sokáig nem jött új könyvekért, aggódni kezdett miattuk. «Talán betegek, talán valami rossz munkán utálták meg az olvasást? Ej, ej, mi történt ezekkel?»

Annak is örülni tudott, ha valamelyik képviselő elhozta vagy hazaküldte a kölcsönvett könyveket. Olyan érzés volt az neki, mint a kinek a gyermekei térnek vissza a nevelőből; megsimogatta őket, leverte róluk a port, beléjük kacsintott s csak azután tette vissza gyöngéden a helyükre.

Szíve repesett örömében, ha néha Tisza Kálmánnak kellett valamely mű.

— Nagy dolog készülődik, — szólt hunyorgatva pajkosan, bizonyos titokzatossággal. — A «generális» az ágyuit tömi... erősen tömi.

A legnagyobb dicséret az volt tőle, hogy valaki «olvasott ember». Bismarckra is csak annyit tudott mondani, ha róla beszélt.

De ne foglalkozzunk az olvasottsággal, mert az itt nem numerál és nemhogy használna a közvélemény előtt az illetőknek, inkább árt. A praktikus politikusok, mint például Tisza Kálmán is, úgyszólván eltitkolják, vagy legalább óvatosan kerülik az autorokban való jártasság látszatát. Tiszánál csak véleményének érettségéből érzik, hogy tanulmánynak kell lennie mögötte.

* A fiákker-nyelven: a puszta monogramm, s nem koronás czimer.

Csapjuk be hát mi is a könyvtárajtót s nézzünk be a többi helyiségekbe. Még pedig kezdjük a tanácstermen, melyet három hosszú, rovátkós ablak világit meg felülről. Puritán egyszerűségű, de annál több a czikornya a beszédekben. Ha elmondjuk, hogy a képviselők tölgyfából faragott, zöld bőrrel bevont padokban ülnek a köralakú teremben s ha hozzáteszszük, hogy az elnök zöld mennyezet alatt unatkozik, feje fölött a magyar czímer és egy rossz karika-óra, mely mindig késik egy negyedórával, előtte a pulpituson hatalmának jelvényei, a szerencsétlen csengettyű, továbbá egy látcső, a féllábon álló elnöki kalamáris és egy fehér zsebkendő (az elnöki könyek letörlésére), akkor épen semmi sem lett elhallgatva.

De nem az elnöki szék a legirigyeltebb, noha az van a legmagasabban; hanem lent a piros bársony karszékek szurkálják a magyar embert a legjobban. Ezek a czélpontok. Ezek felé mosolyognak jobbról, ezek felé fenyegetőznek balról s ezekre veti aranyozó sugarait a nap felülről.

Közepütt, a tisztáson, a gyorsirók rekesztéke mellett áll a sokat emlegetett «Ház asztala». Ezen fordul meg a legtöbb lim-lom az ország valamenyi asztalai közül. (Ebből még Hatvani professzor sem csapolhatna tiszta bort.)

A körben futó padoknak, melyek szekcziókra vannak felosztva, csupán egyetlen említésreméltó speczialitásuk van, hogy a Deák Ferencz hajdani helye ki van vágva kegyeletből.

Noha a babona már nem járja, mégis feljegyezzük az Éber Nándor esetét, a ki 1883-ban szórakozottságból Deák helyére ereszkedett és abban a pillanatban a Ház nagy ijedelme közt kétrét hajolva, lábait a magasba meresztve, bukott a földre. Mintha Deák Ferencz szelleme taszította volna le: «Eredj innen a helyemről.»

(Kár, hogy a miniszteri párnákban nincsenek olyan dzsinek, a kik eltaszítanák a nem odavalókat.)

Mit szóljak még a tisztelt színhelyről? Elmondjam-e, hogy esős időben néhol beszivárog a mennyei áldás. Szidjam az akusztikát? Hangot adjak a gyenge hangúak és a köszvényesek panaszainak. Hisz ezek mindenütt találnak kifogásolni valót! A kik a folyosón vannak, azon panaszkodnak, hogy fullasztó gőz gomolyog ki a teremből a folyosókra, a terembeliek pedig azon sopánkodnak, hogy tűrhetetlen szivarfüst szivárog be a folyosókról a terembe.

Elől, a korridor baloldalán a ruhatár van, hová háznagyi szabályrendelet szerint csak a képviselők akaszthatják felöltőiket és kalapjukat.

Azért mondható sikerültnek egy fiatal hirlapiró ötlete, midőn a miniszterelnök, bizonyos teljesített szolgálatok után, megkérdezte tőle, mit kiván a maga számára?

— Magamnak semmit, kegyelmes uram, hanem a kabátomnak kérek egy szeget a Házban.

Meg is lett a szeg (a mihez kabátról is nyilván a miniszterelnök gondoskodott).

Künn az épület előtt, ha ülés van, négy-öt fiákker áll. Csak a beavatottak tudják, hogy a leszerszámozott, lelóggó fülekkel szundikáló gebék még a törvényhozási apparátushoz tartoznak.

Ezek szállítják a szavazás esetén a távollevőket. Az élelmes «hajcsárok» és fürge galoppinok ismerik a barlangokat és búvhelyeket, hogy a nyáj egyes tagjait hol lehet a nap bármely órájában megtalálni.

Ha veszély van odabent, a négy fiákker egy óra alatt beliferálja voksokban a mi hiányzik — a többséghez.

A folyosó.

Víg élet volt itt valaha régen. Mikor még nem fáradtak bele az emberek annyira az alkotmányba, mikor *egyformábbak* is voltak: nem tarkította annyi kapaszkodó és felkapaszkodott úr a csoportokat.

Kevesebb hiúság volt és több kedély. Derült világa a parlamentnek.

Mindenki azon törte magát, mikép lehetne kellemesebb a többinek; most azon igyekszik mindenki, hogyan előzhesse meg a többit.

Szontágh Pál, a ki már akkor köztiszteletben állt, verseket faragott kulináris latinsággal az egyes szónokokra:

> Si loquitur *Babes*, nihil inde solatii habes
> Quae loquitur *Borlea*, mortificant te ea
> Dum loquitur *Hilibi*, praestat esse alibi.

(A versek elpusztultak; a Borleák, Hilibiek, bár más néven, megmaradtak.)

Unalmas szónoklatok alatt ott künn adomázott Deák Ferencz, ott bent pedig még maga Horváth Boldizsár is azzal mulatta magát, hogy komoly német költeményeket áttravesztált magyarra elmésen — de úgy, hogy a ki azokat valaha komolyan hallotta németül, fölkaczagott rajtok. Nevetségessé tette a német poézist. (Úgy ártott a németnek, a hogy lehetett.)

Ma már mind ennek semmi nyoma. Elsavanyodott arczczal járnak kelnek ott egymásra bámulva a követek. Bizonyos száraz, rideg hangulat ömlik el az egész képen. Valóságos téli tájék.

Ha valaki felnyitja a száját: az bizonyára a *stenografusoknak* szól.

A kinek valami ideája van, az azt kuporgatja, titkolja, nehogy más ember kitalálja és az csináljon vele furorét; a kinek pedig nincs ideája, az azt úgy el tudja palástolni, hogy egy egész életben találgatni kell, hogy ugyan miről gondolkozik?

Az emberek nem tudnak sem haragudni, sem örülni annyira, mint régen, sem nem melegek, sem nem hidegek, hanem, kivált a mamelukokon az látszik, mintha élni is azért élnének, mert Tiszának okoznak vele örömet.

(A habarékokkal még rosszabbul áll a dolog, mert azoknak még az a hitök sincs meg, hogy existálásukkal valakinek örömöt okoznak.)

Hanem a napok mégis fogynak, mulnak s a törvényhozási gépezet forog rendesen, elkényszeredett unalmas zakatolással.

Mundus se expediet. A mikor a tanácsterem unalmas, akkor a folyosó bizonyosan mulatságos és viszont.

Ah jó folyosó! Még így kesernyésen is te vagy a legcsábítóbb, a legnagyobb vonzerő! Hány tarka jelenet képe tolúl az emlékezet elé. Szóváltások,

*

párbajkihivások, összeesküvések. (És a folyosóforradalmak sokkal veszedelmesebbek a klubforradalmaknál.)

A tanácskodó terem csak a szinpad — ott játszanak; hanem a folyosók a kulisszák, itt öltözködnek, itt festik ki magukat a szerepükhöz.

Valaha (mikor még csak «tekintetes urak» voltak a képviselők, a Szentiványi elnöksége idejében) nagy volt a különbség a bal és jobb folyosó-rész között. «Tigris» a világért sem ment volna át a tulsó oldali folyosóra, mert azt mindjárt gyanu alá vették, hogy dissidenskedik s a mameluk is nagy ritkán vetődék a baltájékra, csak ha kénytelen volt a «piros szoba» miatt.*

Ma e tekintetben sokkal szelidebbek az erkölcsök. A régi feszesség megszünt. A közösügy öregebb lett. Az egyik párt hozzátörődött apródonként.

órákig nem szólnak egymáshoz egy szót sem.

Némi életet ide csak Szontagh Pál önt, a ki maga mellé vévén «János fejedelmet»,*) itt tartja néha udvarát, s akkor folyik az adomázás, hogy hossza-vége nincsen. A képviselők mind kicsődülnek. Péchy Tamás aggódva nézi, hogy: «No most mindjárt nem lesz a ház határozatképes».

A tulsó folyosón sok grupp van. A középső ajtónál az antiszemiták székelnek. Többnyire Andreánszky Gábor viszi a szót, vagy Szalay Imre, a kinek a nadrágja rendesen tarka, de a kedve rózsaszinü. Egyik sem olyan rettenetes, mint a minőnek a Lipótvárosban képzelik.

Még a hatalmas Tisza is, ha valaha elkeseríti, itt gyógyul meg a folyosókon, a saját talaján, a saját levegőjétől, vizétől. Az ismerős zig-zugok, kedves fülkék hivólag integetnek feléje... a hí-

Kálmánnak a leginfámisabb szárazság idején is fel van gyürve a nadrágja.

Tisza a mi hiveket elveszit a tanácsteremben, visszaszerzi a folyosón, a hol ügyesen tud az emberekkel szinczerizálni. Hol az egyiket, hol a másikat szólitja meg s félreinti valami fülkébe, beszélget velök, meglehet, hogy csak az időjárásról, de az azoknak mégis jól esik.

Különben nem való a folyosón komoly dolgokról beszélni. A napfény széles sávokban szürődik be a nagy üveglemezeken át, kivált déltájban pajkosan tánczol a vastag szürke szőnyegen, egy-egy arany pántlikával keresztül szeli a magasban koválygó füstfelhőt is több helyen. Vidám kaczaj csendül meg innen-onnan. Vihánczolás zaja hallatszik a buffetből. Az vagy Odescalchy Gyula lesz, vagy a jámbor Rónay János. Ni itt gurul Göndöcs apó is. Nosza meg kell a kezét

Cserépy Árpád rajza.

HAJLÉKTALANOK MENHELYE BUDAPESTEN A ROTTENBILLER-UTCZÁBAN. — FÖLVÉTELRE VÁRÓK AZ ÉPÜLET ELŐTT.

A másik pártban pedig sokan vannak már, a kik vállat vonnak: «Hiszen nem mi csináltuk!»

A balfolyosó elveszté vad jellegét. Szabadon járnak-kelnek a legkülönbözőbb természetek. Istóczy akárhányszor tér ki a pokróczon Wahrmannak. Az öreg Prileszky ellenzékiekkel karonfogva végzi rendes sétáit, miután otthon megitta a rendes marienbadi vizét. Helfy kezet fog a miniszterekkel s igen nyájasan mosolyognak egymásnak a szeme közé. Szalay Imre nem átal szóba állni Tisza Kálmánnal sem, ha úri kedve tartja.

A jobb folyosónak azóta vége van. Csak a podagrás öreg urak ülnek ki oda andalogni s

vek és leghivebbek a mint ott jönnek-mennek nyugodtan, zavartanúl; finom szatirikus mosolyával Csernátony Lajos, a ki keveset beszél, de minden megjegyzése a «Rovás»-ba való; hatalmas vaskos lépteivel Vizsolyi, a párt elnöke, finom, örökké derült arczával, huszárosan kifent bajuszszal; fürgén, gondtalanúl Horváth Gyula (a kiről meg van irva, hogy «olyan ügyesen tudja gruppirozni a semmittevést, mintha folyton lázas tevékenységben volna»). Gróf Bánffy Béla meg-megáll néha és gondterhelten vakarja meg őszülő fejét, örök felhő borong a homlokán, mintha folyton-folyvást azon töprengene: «Mit szól majd ehhez a generális?» (Bánffy Béla szereti az akcziót; olyan mint a wecker-óra, mely mindig ébreszt, de mindig vagy nagyon későn, vagy nagyon korán.) Az öreg Boér otthonosan, pamutból kötött házisapkában tipeg-topog; Széll

nézni, ha rajta van a nagy gyémánt gyürű, akkor az annak jele, hogy ma beszélni fog.

Amott, a Ház gyufatartójának tájékán, Jókai Mór évelődik az ellenzékiekkel.

— Könnyü nektek, nyugodt lelkiismerettel feküsztök le mindig; ha jót inditványoztok, azért, mert jót találtatok ki, ha rosszat, azért, mert úgy sem lesz belőle semmi.

A homályos keresztúton, hol a könyvszekrények között vezet az út az egyik folyosóról a másikra, örökös gáz ég piszkos, vörhönyes lánggal. Innen nyilik a többnyire néptelen olvasószoba. A homályos sikátor a suttogóknak jó. Ha ugyan itt is meg nem zavarják őket a közelgő léptek: «tip-top, tip-top». A derék Kőrössy sántikál nagy előszeretettel ezen a tájon.

A folyosó nemcsak a bent unatkozó képviselők menhelye, hanem a kimaradt képviselők leshelye is. Itt a legczélszerűbb bevárni a haláleseteket.

* Mert a piros szoba, hová a miniszterek a czilindereiket és felső öltönyeiket lerakják, hol hevenyészett audiencziákat adnak és tanácskozásokat tartanak, a bal folyosón van.

* Báró Kemény János.

a fekete kecskenyájakat őrizték. De mindez csak nagyon kevés utbaigazitásul szolgált az utazás irányára nézve és a foglyoknak bele kellett nyugodniok, hogy semmit se láthatnak.

Reggel kilencz óra lehetett, mikor a postakocsi egészen másféleképen kezdett tovarobogni. Lehetetlen volt a tévedés, gyorsan lefelé haladt, miután elérte az ut legmagasabb pontját. Több izben kereket is kellett kötni, hogy a veszélyes meredek uton valami baj ne történjék.

Miután az ut meghaladja azt a hegyes vidéket, a mely fölött a Monte Maggiore kiemelkedik, Pizino felé közeledvén, rézsutos irányban vonul lefelé. Noha e város még eléggé magasan fekszik a tenger szine felett, mégis a körüle levő magaslatokhoz képest egy völgykatlanban látszik eltemetve lenni. Már messziről lehet látni harangtornyát, a mely lépcsőzetesen emelkedő festői házcsoportjából magasan kinyulik.

Pizino főhelye egy körülbelül huszonötezer lakossal biró kerületnek, és mint emlitettük, csaknem a háromszögletes félsziget közepén fekszik. A vásárok idején nagy számmal gyülekeznek össze a morlákok, a különféle törzsekhez tartozó szlávok, sőt a czigányok is a városba, a melynek kereskedelme ilyenkor nagyon élénk szokott lenni.

Isztria régi fővárosa megőrizte hűbéri jellegét. Ez különösen meglátszik fellegvárán, a mely néhány ujabbkori katonai épület fölött emelkedik, a hol az osztrák kormány közigazgatási hatóságai vannak elhelyezve.

E fellegvár udvarában állt meg a postakocsi junius 9-én, tizenöt órai utazás után. Sándor gróf két utitársával és Sárkánynyal együtt leszállt a kocsiról. Néhány percz mulva elzárták őket, egymástól elkülönitve, magán-zárkákba, a melyekhez körülbelül ötven lépcsőn keresztül lehetett feljutni.

A vizsgálat tehát a legszigorubb titoktartás mellett fog eszközöltetni.

Sándor Mátyás, Zathmár László és Báthory István, noha nem közlekedhettek egymással és nem cserélhették ki eszméiket, csak egy és ugyanazon gondolat felett töprenkedtek. Hogyan fedezhették fel az összeesküvés titkát? A véletlen játszotta-e a rendőrség kezére? Pedig hiszen semmi se szivároghatott ki. Trieszt és Magyarország és Erdély nevezetesebb városai közt megszünt a levélváltás. Árulás lett volna a játékban? De ki lehetett az áruló? Soha senkivel se közöltek semmit. Soha egyetlen irat se juthatott kémek kezébe. Valamennyi okmányt megsemmisitettek. Ha az Aquedottón levő ház legtitkosabb zugait kikutatnák se találhatnának egyetlen gyanus jegyzetet! És épen ez történt. A rendőrügynökök semmit se találtak, csupán a rostélyt, a melyet Zathmár gróf nem semmisitett meg, mert talán még hasznát vehette volna. És szerencsétlenségre, ebből a rostélyból bűnjel lesz, a melynek használatát nem lehet máskép megmagyarázni, mint hogy titkos irásu levelezés eszközeül szolgált.

Egészben véve — s ezt a foglyok nem tudták — az összes gyanu azon levél-másolaton alapult, a melyet Sárkány, Torontál Simon beleegyezésével, átadott a trieszti kormányzónak, miután a szöveg világos értelmét megállapitotta. De ez, fájdalom, elég volt arra, hogy az állam biztonsága elleni összeesküvés vádját alapitsák rá.

ELZÁRTÁK ŐKET, EGYMÁSTÓL ELKÜLÖNITVE.

S nem kellett ennél több ahhoz, hogy Sándor grófot és barátait külön bíróság, katonai törvényszék elé állitsák, mely a katonai törvények értelmében fog itélni felettük.

Csakugyan volt a játékban áruló és az áruló nem volt messze. Az által hogy szó nélkül engedte magát elfogatni, és engedi magát kihallgattatni, sőt elitéltetni is, biztosan tudván, hogy kegyelmet kap, elhárit magáról minden gyanut. Igy gondolta ezt ki Sárkány és mesteri biztonsággal játszotta szerepét.

Ezenfelül Sándor gróf, a kit ez a gazember elámitott — és kit ne ámitott volna el? — elvolt határozva mindent elkövetni, hogy őt minden gyanu alól kitisztázza. Azt gondolta magában hogy nem lesz neki nehéz bebizonyitani, hogy Sárkány soha se vett részt az összeesküvésben, hogy csak egyszerü számfejtő volt, a kit nem rég vezettek be Zathmár László házánál és nem biztak rá egyebet a gróf magánügyeinél, a melyek a legcsekélyebb összefüggésben sem álltak az összeesküvéssel. Szükség esetén Torontál Simon bankárra, mint tanura fog hivatkozni, hogy a fiatal ember teljes ártatlanságát bebizonyitsa. Nem kétkedett benne, hogy Sárkányt fel fogják menteni a bünrészesség vádja alól, azon esetre, ha általában sikerülne a vád megalapitása, a mi korántsem látszott előtte bizonyosnak.

Egyébiránt az osztrák kormány a trieszti összeesküvőkön kivül egyebet nem tudhatott az összeesküvésről, magyarországi és erdélyi párthivei teljesen ismeretlenek voltak előtte. Semmi nyoma se látszott bűnrészességüknek. Sándor Mátyásnak, Báthory Istvánnak és Zathmár Lászlónak tehát semmi okuk se volt e miatt nyugtalankodni. Ők maguk el voltak rá szánva, hogy mindent tagadni fognak, ha csak az összeesküvés kézzelfogható bizonyitékát nem mutatják fel előttük. Ez esetben tudni fogják feláldozni életüket. Majd mások idővel kezükbe veendik a meghiusult mozgalmat. A függetlenség ügye fog találni később uj vezéreket. Ők, ha a vád rájuk bizonyul, nem fogják tagadni, hogy mik voltak reményeik. Meg fogják jelölni a czélt, melynek elérésére törekedtek és a mely el fog éretni előbb-utóbb. Még csak védelmezni se fogják magukat, hanem kifizetik az elvesztett játszmát, a mint illik.

Sándor gróf és barátai nem ok nélkül gondolták, hogy a rendőrség működése abban az ügyben nagyon szük körre van szoritva. A rendőrügynökök Budán, Pesten, Kolozsvártt, szóval mindazon városokban, a hol a Triesztből érkezendő jeladásra meg kellett volna indulni a mozgalomnak, hasztalan keresték az összeesküvés nyomát. Ezért járt el a kormány oly nagy titoktartással a trieszti három főnök elfogatása körül. Hogy a pizinói várban záratta el őket és minden áron azt akarta, hogy az egész ügy felől semmi se szivárogjon ki a közönség közé, ez csak azért történt, mert azt remélte, hogy valamely körülmény fel fogja deriteni a Triesztbe érkezett, de nem tudni honnét küldött titkos irásu levél irójának kilétét.

E remény nem valósult meg. A várt jeladás nem történt és nem történhetett meg. A mozgalom, legalább pillanatnyira, elfojtatott. A kormánynak arra kellett szoritkoznia, hogy Sándor grófot és társait felségárulás czimén elitéltesse.

Azonban a nyomozások néhány napot vettek igénybe. A vizsgálat csakis junius 20-ika körül kezdődött a vádlottak kihallgatásával. Nem is szembesitették őket egymással és csak biráik előtt volt szabad viszontlátniok egymást.

A kormány haditörvényszékre bizta a trieszti összeesküvés vezérei ügyének tárgyalását. Tudjuk, mily gyorsan folyik a vizsgálat azon ügyekben, a melyek e kivételes bíróság elé utasittatnak, mily hamarosan folynak a tárgyalások és mily gyorsan hajtatnak végre az itéletek.

Ezuttal is igy történt.

A haditörvényszék junius 25-én egybegyült a pizinói fellegvár egyik termében és a három vádlott még ugyanaznap megjelent előtte.

A tárgyalások nem tartottak hosszasan, nem is voltak izgalmasak, semmiféle incziden se fordult elő.

Az ülés reggel kilencz órakor kezdődött. Sándor gróf, Zathmár gróf, Báthory István és Sárkány, most látták egymást viszont legelőször, elfogatásuk óta. A kézszoritás, a melyet Sándor gróf váltott két barátjával a vádlottak padján, ujabb tanujele, ujabb megerősitése volt az érzelmeknek, a melyek őket egyesitették. Zathmár László és Báthory István egy intése megértette Sándor gróffal, hogy mindketten rá bizták, hogy ő beszéljen a haditörvényszék előtt. Egyikök sem akarta elfogadni a hivatalból kirendelt védőt. A mit Sándor gróf eddig tett, jól volt téve. A mit a biráknak mondani fog, jól lesz mondva.

Az ülés nyilvános volt, oly értelemben, hogy a terem ajtait kinyitották, mindazonáltal csak csekély számu hallgatóság volt jelen, minthogy az ügy hire nem szivárgott ki. Alig husz kiváncsi néző jelent meg, azok is a várbeli személyzethez tartoztak.

Mindenekelőtt megállapitották a vádlottak azonosságát. Sándor gróf aztán nyomban megkérdezte a haditörvényszék elnökétől, hogy hova szállitották őt és társait? De e kérdésére nem kapott választ.

Sárkány azonosságát is megállapitották. Az áruló eddig még nem mondott olyasmit, a mi ügyét különválasztotta volna a társai ügyétől.

Ekkor a rendőrségnek átadott levélmásolatot közölték a vádlottakkal.

Az előadó azon kérdésére, vajjon elismerik-e, hogy a velük közölt másolat eredetije a kezükhöz jutott, azt felelték, hogy ennek bebizonyitása a vádlót illeti.

E feleletre megmutatták nekik a rostélyt, a melyet a rendőrügynökök Zathmár László szobájában találtak.

Sándor gróf és társai nem tagadhatták, hogy

e rostély az ő birtokukban volt. Meg se kisérleték a tagadást. E kézzelfogható bizonyitékkal szemben nem volt mit felelniök. Miután e rostély segélyével el lehetett olvasni a kryptografirozott levelet, kétségtelen, hogy a vádlottak azt meg is kapták.

Az összeesküvők ekkor tudták meg, hogyan fedeztetett fel az összeesküvés titka és mire volt alapitva a vád.

E percztől fogva a kérdések és feleletek mindkét részről nagyon szabatosan formuláztattak.

Sándor gróf nem tagadhatta többé a dolgot. Két barátja nevében is beszélt tehát. Egy mozgalmat készitettek elő, melynek czélja volt, Magyarországot elszakasztani Ausztriától és a régi önálló magyar királyságot helyreállitani. Ha el nem fogják őket, a mozgalom már kitört és Magyarország visszahóditotta volna függetlenségét.

Sándor Mátyás magát nevezte az összeesküvés vezérének és vádlott-társainak szerepét csak másodrendünek igyekezett feltüntetni. De ezek tiltakoztak a gróf szavai ellen és követelték a maguk számára azt a dicsőséget, hogy bűntársai voltak és azt a dicsőséget, hogy sorsában osztozzanak.

(Folyt. köv.)

EGYVELEG.

* **Hegyi siklót** készitenek Párisban a Montmartre tetejére, ugyanoly szerkezet szerint, minő Buda váránál van. Francziaországban ily sikló eddig csak Lyonban volt alkalmazva.

* **A világ legnagyobb messzelátóját** most készitik Angliában a hires greenwichi csillagvizsgáló számára, a refraktor 58 hüvelyk átmérőjü.

* **Indiai falu** látható London egyik külvárosában, Battersenben az Albert-palotában. Mintegy ötven indiai iparos, szinész és vásári komédiás fogja e helyen magát mutogatni ép ugy rendezkedve be, a mint otthon szokás. A kigyóbűvölők, bajadérek különösen kedvelt látnivalók e telepben.

* **Khinába is utat tört az európai divat** s az a nép, melyet a megcsökönösödés mintájának szoktak hirdetni, legalább egy kérdésben már megmozdult s a japániak utjára tér. A reform tárgya különben nem valami jelentékeny: az ablaküveg. Pár évvel ezelőtt még a császár palotájának ablakain is kizárólag papir volt, ma az ablaküveg már a kisebb helyeken sem egészen szokatlan s évről-évre nagyobb mennyiségben viszik Európából. Magából Belgiumból a mult évben 50,000 láda ablaküveget vittek Khinába. A tarkaszinü üvegeket leginkább keresik.

* **Villamos lábmelegitőt** talált fel vasuti utasok számára Meritens Párisban. A melegitő készülék bensejében vékony pakfonsodronyok vannak, melyek elegendő erős villámáramlat hatása alatt izzóvá lesznek.

* **Czápamáj-olajat** használnak ujabban Szicziliában a csukamáj-olaj helyett. A különböző czápafajok májából készült olajat eddig a szegényebb osztály világitásra használta, most felfedezték, hogy orvosi hatása nagyobb, mint a csukamáj-olajé, olcsóbb, s bár édeskés izü, könnyebben bevehető, mint a csukamáj-olaj, melyet tudvalevőleg nem minden beteg gyomra tür meg.

* **Az elevenen eltemettetés** borzalmai ellen egy belga feltaláló oly koporsót szerkesztett, melynek gépezete a koporsóra dobott föld ereje folytán szabaddá tesz egy tőrt, mely erre a halott szivébe nyomódik. A koporsót az antwerpeni kiállitásra szánta, de ott nem fogadták el.

* **A körmök alakjából** — egy tudós elmélete szerint — bárkinek jellemét felismerni. Hosszu és keskeny körmök fantaziára, müvészi és költői hajlamra, de egyuttal restségre mutatnak; hosszu és lapos körmök észt, józan itélő tehetséget s komoly gondolkozásmódot árulnak el; széles rövid körmök hirtelen haragról, veszekedő természetről s makacsságról tanuskodnak; kinek körmei igen pirosak, az egészséges, vidám és nagylelkü; karomalaku hajlott köröm tettetést és gonoszságot; kemény és durva köröm kegyetlenséget, veszekedő természetet; lágy, vékony és hajlitható köröm testi és lelki gyengeséget mutat, mig az igen rövid, mintegy egész a husig leharapdált körmök érzékiséget és ostobaságot. Igen természetes, hogy itt is vannak — kivételek.

* **Költői ruha.** Kopenhágában a dán király minapi estélyén Mária orleansi herczegnő fehér ruhában jelent meg, melynek fodraira ó-német szerelmi dalok voltak nyomtatva. A ruha nagy feltünést keltett s talán utánozni is fogják nemsokára.

* **Ingfának** (Marima) neveznek az Amazon vidékén lakó indiánok egy 50—60 láb magasságu s 2—3 láb átmérőjü nagy fát, melyet három láb hosszuságu darabokra vágnak s azután kopácsolás által metszés nélkül lehántják olyformán, mint nálunk a gyermekek a füzfagalylyal csinálják, midőn sipot készitenek. A lehántott héj veres szinü, vékony s lágy rostos hengert képez, mely durva szövetü csomagoló vászonhoz hasonlit. Ha e hengeren két lyukat csinálnak a karoknak, készen van az ing, melyet az indiánok, különösen esős időkben, nagyon szeretnek hordani. Igy tehát van oly ország is, hol az ing a fán terem.

* **Gyümölcsöt az üvegben** könnyen lehet növeszteni, ha teljesen tiszta üveget teszünk az alma vagy szőlő felé s az üveget az ágon megerősitjük. A gyümölcs csak ugy nő s érik, mintha teljesen szabadon volna s ha megérett s az ágat lemetszük, igen csodálatosnak fog látszani, hogy oly nagy gyümölcs vagy szőlő hogyan jutott be a szük nyaku üvegbe.

* **Kis csimpanz-majmot** kapott a párisi állatkert a Kongó vidékéről. Bobo, a majom, mintegy 14 hónapos s mivel ez állatok teljesen csak 8—9 éves korukban fejlődnek ki, még valóságos kölyöknek tartható. A kis majom igen eleven s a hosszu tengeri ut alatt leginkább egy kis macskával játszott, mely folytonosan vele van s melyet legtöbbnyire ölében tart oly formán, mint a dajkák a kis csecsemőket.

* **Nyolczvan éves katona** lesz 1887 márczius havában Vilmos, az agg német császár, ha még másfélévig elél. Ily hosszu ideig szolgáló katona még alig volt a világon.

* **Hires uszók.** Webb kapitány, ki a Niagarában veszett el, 1875-ben tudvalevőleg Angliából Franciaországba uszott, 21 óra s 41 percz alatt téve meg a 40 angol mérföld távolságot. Kis távolságra igen gyorsan uszott Cole, a Hyde-parki tóban, 91.4 métert téve 1 percz 15 másodpercz alatt; Aintworth egy más tóban 804½ méter távolságot 14 percz s 23½ másodpercz alatt uszott, Collier egy harmadikban 1609 méternyit, egy angol mérföldet, 28 percz, 19¾ másodpercz alatt tett meg, Beckwill a westminsteri aquariumban két mérföld hosszu utat = 3218 métert 54 percz 39 másodpercz alatt uszott át, Douglas amerikai pedig Filadelfiában 3 mérföldet = 4827 métert 1 óra 53 percz és 30 másodpercz alatt. Az ily uszásoknál különösen a trainirozás nagyon fárasztó, a mi abból is látható, hogy Webb, ki rendszerint 89 kilót nyomott, trainirozás után rendesen csak 78 kiló volt.

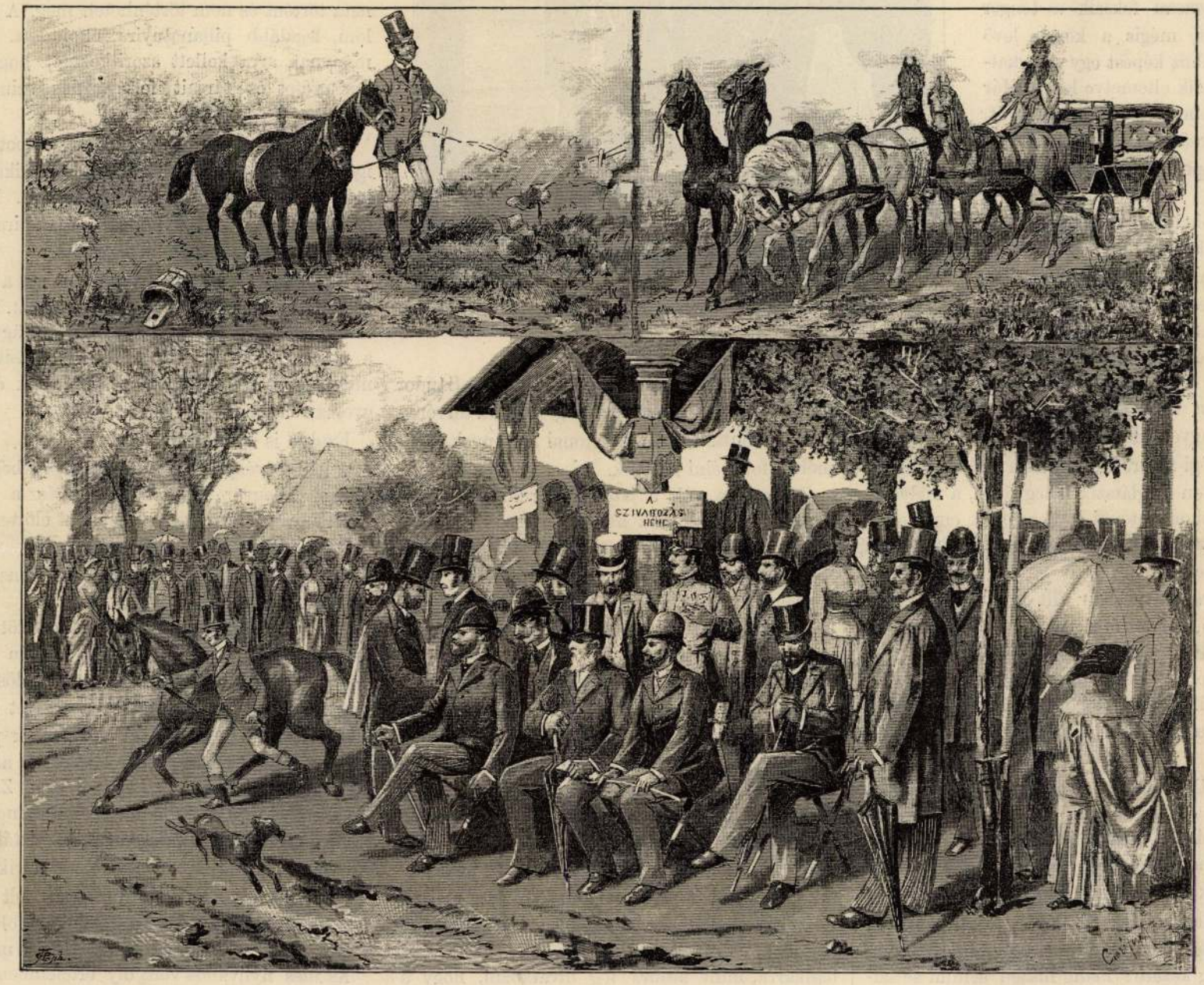

Ponny-lovak. Debreczeni ötösfogat.

A lovak elővezetése.

VÁZLATOK A LÓKIÁLLITÁSRÓL. — CSERÉPY ÁRPÁD RAJZA.

Cserépy Árpád

317.

182.

IX

Almásy-Teleki VI

1941.

104a.

Kossuth temetése: A temető kapuja előtt

Kossuth Lajos temetésén

— Turin, 1894. márczius 28. —

Száműzött, jőjj haza, útad szabad már!
Koporsó zár be, — nyitva már hazád!
Te élő szíve voltál s az maradtál,
De mert szeretted: meg nem láthatád.
Te oly nagy voltál, hogy hazád kicsiny volt,
Hogy befogadjon . . . tenné már, szegény holt!
S jajgatva zúg a szél a honi pusztán,
Midőn halva királya, az oroszlán!

Kossuth Lajos 1852-ben

Óh, meddig vártuk, hogy majd fogsz *izenni*,
És nem nekünk kell mennünk, — jössz magad!
Te nem jövél s most érted kelle jönni...
S mit sem izen népednek ajakad!
A népszabadság dörgő ajkú atyját,
Demosthént ím csontujjak fojtogatják.
Zsarnok halál lehelleni sem enged,
Ki milljókba öntél szavaddal lelket!

De nem, zsarnok halál, ne félj az égtől,
Hogy a szabadság agg hősét megölted!
Barátja voltál... csak a száműzésből
Váltád meg, mely önkényt keresve szörnyebb.
Mert ő szabadságot adott honának,
De hona néki nem, leghűbb fiának.
Elhagyta hát szabadsághoz hiven,
S honához hű — majd földében pihen...

Ki távol voltál, mégis mindenütt
S mindig jelen, mint Isten s ki se látott,
Mint a napot, mely mindenekre süt
S mindenkit látva áraszt hőt s világot;
S szabadsághősnek örök volt uralmad
S hontalanúl sem vesztéd birodalmad:
Most Magyarország megnyílik neked,
Nem temetés vár: — diadal-menet!

Caesarok élve, nemzet-hősök halva
Tartják meg győzedelmi útjokat,
De nem kíséri tiprottak siralma,
Átok, halál nyomukban nem fakad!
Koporsód' népek ezre kapja vállra
S hullámukon reng e fekete bárka,
Mint Noéval s benn szebb jövőnk reménye,
A megmentett szabadság drága lénye!

Nagy szellemed hazátlan' nem bolyonghat.
Szállj át az Alpokon s Kárpátokon,
Példájaként a többi hódítónak,
Mint egykor Hannibal, Napoleon.
Gyászlobogóval hősei most ragadják
A névtelen félisteneknek atyját.
Nyisson utat bérczen földindulás, —
E koporsóban a föltámadás!

S a nép ujjongó menydörgése árad,
Hozván haza a szentelt hamvakat:
Jaj a lánczoknak, jaj a szolgaságnak,
A merre e koporsó elhalad!
Él Kossuth! él eszménye! él örökké!
Nem válik szíve honi földben röggé!
S magyar szabadság lángígéje szól
Még ékesebben néma ajkiról!

Itália, ki a számkiüzöttnek
Hont adtál élve: holtan add nekünk!
Szép, büszke testvér! hadd búcsúzni tőled,
Többet adál neki, mint nemzetünk:
Mi nékünk nem volt s mi mindennél drágább:
Vendégszerelmed legdicsőbb virágát,
A szabadságot! nyíljék virulón
Hős honfivér-locsolta partidon!

S csak a koporsót viszszük tőled el mi,
Turin, Kossuth városa, csak a gyászt!
Dicső emléke itt fog tündökölni,
Magad megfosztva hálátlan' ne lásd!
Ide zarándoklunk, mint szent Mekkába,
Kik még hiszünk a nép akaratába
S ha int hazátok: eljövünk megint,
És újra győznek együtt fegyverink!

Ím elbocsátunk most, Kossuth hajója,
Koporsó! Menj s vigy örök életet!
Hazádba szállj, szabadság bujdosója
S mint te, oly törhetlen lesz nemzeted!
Csupán a szűk sír, a mit néked adhat;
De szent oltára lesz az a magyarnak,
Hol térdre hullva fogadással áldoz,
Hogy hű lesz hozzád s a szabad hazához!

Bartók Lajos

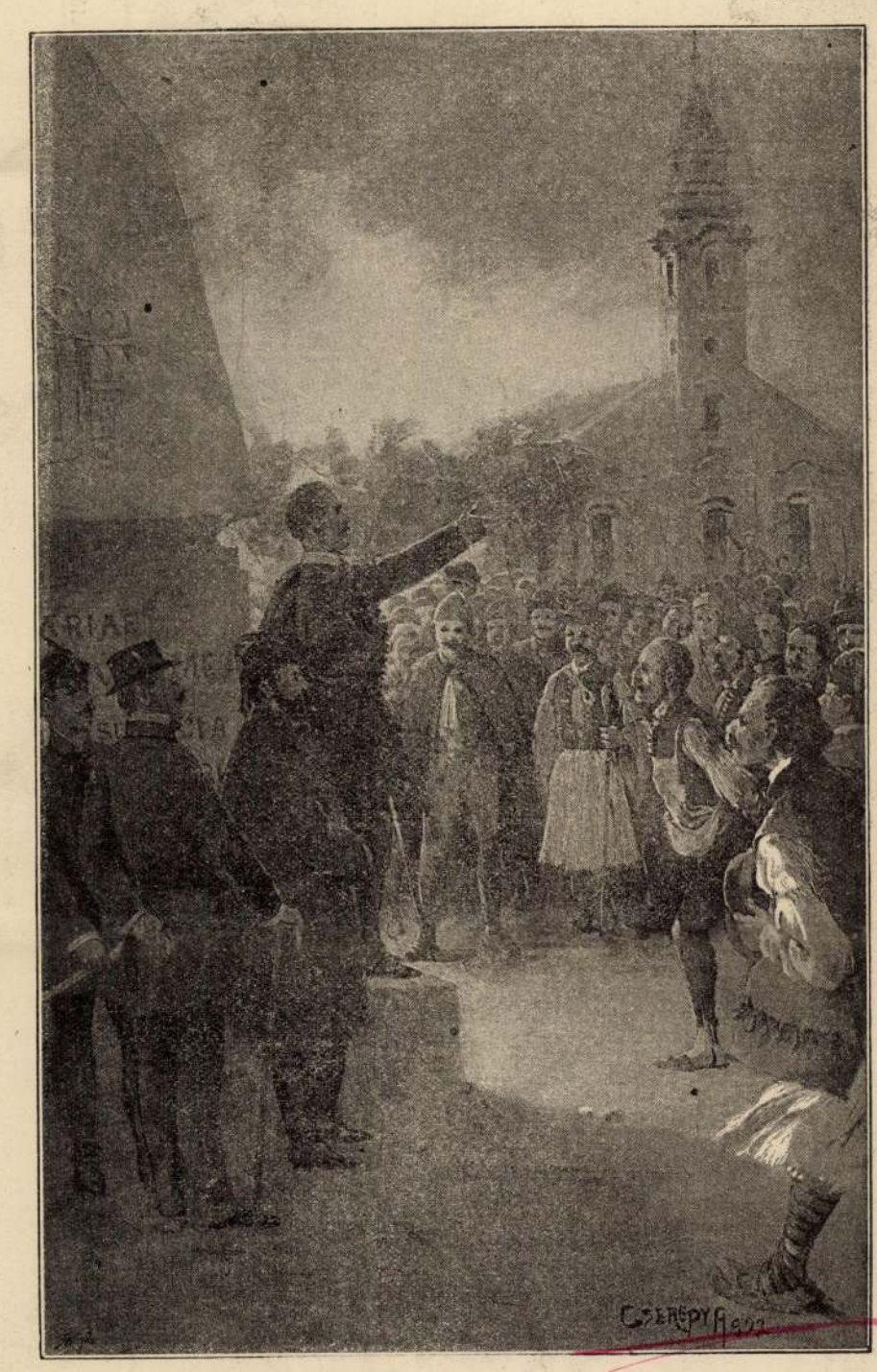

Kossuth 1831-ben lecsendesíti a s.-a.-ujhelyi népet

Kossuth atyjának síremléke

Gracza György: *Kossuth Lajos élete* czímű munkájából

Csergey Árpád

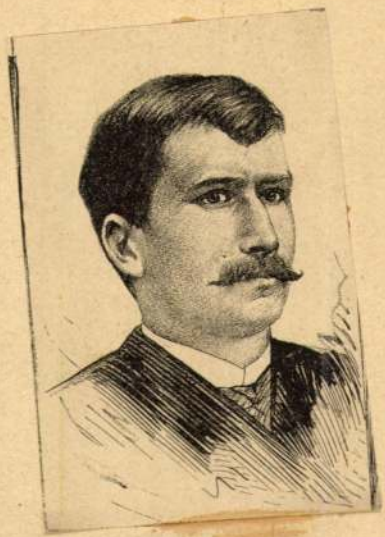

Csergey Árpád

Magyar Salon

1888. dec. 22-ről.

Cserépy Árpád

festő

Nemzeti Szalon

1900. tav. kiáll.

199. CSERÉPY ÁRPÁD: Hazafelé (olajf.) Ára 240 kor.

148. CSERÉPY ÁRPÁD: Alkony (olajf.) Ára 70 kor.

149. „ „ Könyörgés jó vásárért (olajf.) Ára 90 kor.

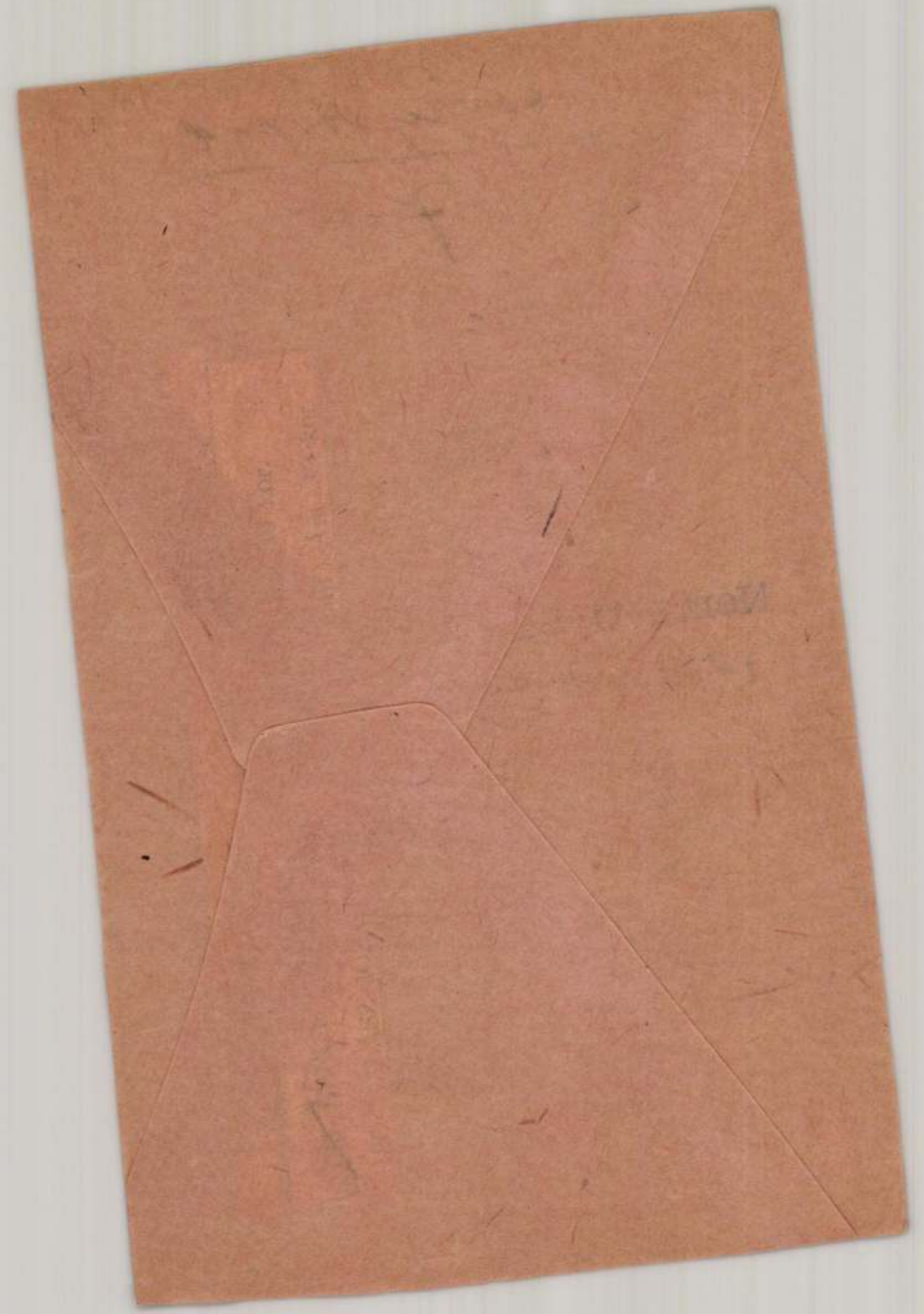

Cserépy Árpád

Művészet

1927. magyar táj. 175, 501

Kálmán, magyar király

VIII. 185.

Cserépy Árpád

Kopp 1939/40

Szerem I.

1941.

CSERÉPY ÁRPÁD / 1859 - 1907 / :

21. Cigányprimás. - Olajf., fa, méret 24.5 x 35.5 cm. Jelz.l.j. "Cs.Á." monogramm.

JEGYZETEK

Cserépy Árpád

CSEREPY *Árpád*, festő, * Sátoraljaújhely 1859, † Budapest 1907. Eleinte főleg illusztrálással foglalkozott s a Vasárnapi Újságnak is rajzolója volt. 1882—94-ig a Műcsarnok kiállításain táj- és életképekkel szerepelt.

E. gy. I. 217 l

17·8	25·5	A	V	116	13	13	5	—
51·0	112·5	A	V	117	14	14	50	—
42·0	57·5	A	IV	101	9	9	12	—
31·8	42·0	A	III	87	1	1	8	—
31·2	43·0	A	III	87	2	2	18	—
31·9	43·2	A	III	87	3	3	18	—
31·8	43·2	A	III	87	4	4	18	—
31·7	43·0	A	III	87	5	5	18	—
31·5	43·1	A	III	87	6	6	18	—
24·6	29·9	A	V	116	12	12	3	—
36·6	50·6	A	IV	110	11	11	3	—
							316	—

Cserépy Árpád

mechan. rajza az
1880-as évekből
repr.-

Siklóssy László dr

A magyar sport első éve.
I. k. Bp. 1927. (371. l.,
296.) stb

Cserépy Sápád
festő

L.
Lendrey kentiványi
324. l.

Vésőköböl VII. 244.

Cserepy Árpád

Ujpesten lakott
az 1880-as (?) erek-
ben

Ugro 462. l.

Tudomásul holyál

1908. Márcz 19.

Szekelobtsy

Csereny Árpád

Nemzeti Szalon

C s e r é p y Á r p á d.

1900.Tavaszi tárlat.

Alkony,olajf,
Könyörgés jó vásáért,olajf.
Hazafelé,olajf,

1900. Grafikai müvészek és
vázlatok nemzetközi kiállitása.

Karikaturák,tusrajzok,

1901 Téli kiálllitás.
Erdőrészlet,olajf,

Cserépy Károly

1876/77 I.

Ferkejszámfőiskérk

73.1.

M.D.K.

Cserépy

A Képzőművészet c. rovat közli, hogy a Műcsarnokban most megnyitott karácsonyi kiállításon szerepel genreképeivel.

Képes Családi Lapok, Bp. 1885. dec. 27. VIII évf. 14. sz. 223. lap

Cserépy Antal

Fov. kézt.

Falusi jelenet } tollr.
Mulatozás } "

Verekedés, tusr.

összege 1578 korona 32 fillér,
mudelkezésre bocsátott 800
t kapta mint részlet fize-
ecki még 778 korona 32 fillér.
a, hogy nevezett vállalkozó va-
ki a helyreállitási munkála-
s anyagokat is hitelbevette
metlen szorult helyzetbe jutott,
kintetes Bizottságot, hivat-
á. szám alatti megkeresésemre,
hogy a még fedezetlen Hét-
/:778:/ korona 32 fillér összeg
t sürgősen intézkedni szives-

mber hó 14 én A hivatal főnöke

Popp Jónel
Kir. Főmérnök

ÁLLAMÉPÍTÉSZETI HIVATAL

Cserepy Károly

szül. 1859 márc. Sátoraljaújhelyen. Kereskedő üzletben és ejnitesztelt irodában működött előzetesen. 3 gimn. végzett Sátoraljaújhelyen, tobb évig a városi rajziskolába járt. Festő akar lenni. 1876/7. I. előkészületi osztály a bpesti mutarájzsanodában

Úgy látszik ez azonos

Cserépy Árpáddal

Mus. Ms. Lit. VI. 297

1892—93. téli kiáll.: A két jó madár. Vásári jelenet Rákosi Jenőnek »Ripacsos Pista dolmánya« cz. népszínművéből, olajf., 550 frt.

1893—94. téli kiáll.: Száraz dajka, olajf., 600 frt.

1894. tavaszi kiáll.: A kútnál, olajf., 550 frt.

1894—95. téli kiáll.: Nehéz feladat, olajf., 450 frt.

Kiáll. tárgymutatók. — *Magyar Szalon.* 1889. X. 272. l. (arczképpel). — 1892. XVI. 7. l. (arczképpel). — *Széchy Károly:* Erdélyi Múzeum. 1890. 425—448. l. — *Vas. Ujs.* 1907. 748. l. (Halálozások.)

Cserépy Árpád, festő; szül. 1858-ban, megh. 1907-ben Budapesten. Az 1870-es években mint illusztrátor vált ismertté s olcsóbb kiadványok, naptárak stb. számára igen sok képet rajzolt. Utóbb rövid ideig a Vasárnapi Ujságnak is dolgozott. A Műcsarnokban legelőbb 1882-ben állított ki, s ettől kezdve 1894-ig elég sűrűn szerepelt genreképeivel. Állandóan Budapesten működött.

A Képzőművészeti Társulat tárlatain kiállított képei a következők:

1882. őszi kiáll.: Rákospalotai parasztudvar, olajf. — Az utolsó kenet, olajf., 500 frt.

1884. őszi kiáll.: Korcsma előtt, olajf., 350 frt. — Erdőben, olajf., 150 frt.

1885. orsz. ált. kiáll.: Alkalom szüli a tolvajt, olajf., 500 frt.

1886. őszi kiáll. II. sor.: A réten, olajf., 500 frt.

1887. őszi kiáll. II. sor.: Kártyavető czigánynő, olajf., 600 frt. — »Mollináry bakát nem szeretek én«, olajf., 500 frt.

1888. őszi kiáll. II. sor.: Czigánypecsenye, olajf.

1889—90. téli kiáll.: Erdőben, olajf., 300 frt.

1891—92. téli kiáll.: Egy furcsa műbarát, olajf., 500 frt.

1890. Kolozsvári őszi kiáll.

a kanonokok látva az édeklődést és a könyvek sürű használatát, csak kénytelenek lettek

a jobboldalon a metszés hibásnak látszik, de figyelmesebb vizsgálat után észre lehet venni, hogy ott tulajdonképen csak a nyomás tolódott el, úgy, hogy egyes részek kétszer vannak meg.

E pecsétnyomónak rajza egy a szebeni levéltárban lévő 1759. évből való eredeti oklevél függő pecsétje után készült.

Gyárfás Tihamér.

Kisérletek nagyváradi nyilvános könyvtárak létesítésére.[1]

Nagyváradon, Vitéz János egykori otthonában, a Csezmiczey Jánostól, költői néven Janus Pannoniustól megénekelt könyvtárak helyén a középkorból egyetlenegy könyv sem maradt. Vitéz János könyvei Esztergomba, majd onnan árulás útján külföldre kerültek, a szigorú ferenczrendüek váradi házának könyvei pedig Gyöngyösre vitettek.

De hogy is maradhattak volna itt meg könyvek, mikor a századokra épített falak, egyházak, bástyák is romba dőltek a ször-

[1] Felolvastatott a Múzeumok és Könyvtárak Orsz. Szövetségének Nagyváradon tartott közgyűlésén.

Cserépi Árpád

627. GEMEINNÜTZIGE BLäTTER, zur Belehrung und Unterhaltung als Begleiter der vereinigten Ofner und Pesther Zeitung. Von CHR.RÖSLER. VIII.Jahrg. Erste Hälfte. Ofen, 1828.- UNTERHALTUNGS-BLATT ALS BEILAGE ZUR PRESSBURGER ZEITUNG zweite Hälfte. 1820. 2 kötet, fve 16.-

628. GENRE-KÉPEK. 5 drb. 4 metszet, 1 kőrajz. Szerzők: LINTON, WALDMÜLLER, GÉROME, KINDLER, FRAGONARD. Rézmetszők: MORSE, ULFFERS, FRENCH. 8.-

629. GENTZ, FRIEDRICH VON, Tagebücher. Leipzig, 1873-74. 4 kötet, fvktsek 20.-

630. GEORGE, LLOYD, Bessere Zeiten. Jena, 1911. Er.vkts 2.-

631. GEORGE, STEFAN, Shakespeare-Sonette. Umdichtung. Berlin, 1909. Fve, eredeti boritékban. I.KIADÁS! 40.-

632. GERMAIN-SARRAUT, Les fils d'Arpad. Étude historique. Paris, 1861. Fve, er.boritékban 5.-

633. GERSTENBRANDT, Reise Journal während meiner Anstellung bey dem Feldkriegs Commissariat vom Jahre 1798 angefangen. Folio, fbőrkts. G. s.k. irott utinaplója. 24.-

634. CASSNER, S.. Schriften. Wien, Trattner k.k. Hofbuchdrucker. 1784. 5 kötet. Ppktsek. Rézmetszetü képecskékkel 25.-

635. —, Idilli. Prima edizione Napolitana del CAV.ANDREA MAFFEI. Napoli, 1834. Egykoru pergamentkötésben 2.-

636. —, Idyllen. Mit Gessners Kupfern und Vignetten hag von HANS TIMOTHEUS KROEBER. Weimar, 1916. K,4r., er.ppkts 108.sz. példány 6.-

637. GÉDIKE FRIDRIK, Francia olvasókönyv.Pozson, 1801. Ppkts 2.-

638. GÉRARD, P., Des créations de communes. Paris, 1880. Fve 3.-

639. GÉRESI KÁLMÁN, A debreczeni szinészet vázlatos története. 1798-1898. Debreczen, 1898. Fve 4.-

640. GILES, LIONEL, Sun Tzu on the art of war. The oldest military treatise in the world. Translated from the Chinese with introduction and critical notes London, 1910. Er.bőrkts 10.-

641. GLEICHEN-RUSSWURM, Der Narrenturm. Grotesken und Satiren. Stuttgart, 1915. Ppkts 3.-

642. GOBINEAU, GRAF, Die Renaissance. Savanarola, Cesare Borgia, Julius II. Leo X. Michelangelo. Leipzig, Insel. 1911. Eredeti bőrkts. 87.sz.példány 24.-

643. GOETHE, Hermann und Dorothea. Mit 12 Holzschnitten nach Zeichnungen von LUDWIG RICHTER. Leipzig, 1870.- C.G.JUNG-K.KERÉNYI, Das göttliche Kind. Leipzig.- TRAVNIK JENŐ, A szinköltészet Börne fölfogásában. Bpest, 1908. 3 kötet. 4.-

644. GOETHE, Faust. Eine Tragödie. Mit Illustrationen von ALEXANDER ZICK. Berlin, 1887. 4r., er.vkts 8.-

645. —, West-Östlicher Divan. Leipzig, Insel. 1910. Er.fbőrkts 16.-

646. —, Wilhelm Meisters Wanderjahre. Ein Novellenkarnz. Frankfurt a/M., 1916. Er.fbőrkts 3.-

647. —, Die Leiden des jungen Werther. Leipzig, Insel-Verlag. 1918. Fbőrkts. Rézmetszetü képekkel 10.-

648. --, Faust. Tragédiája. Ford.: DÓCZI LAJOS. Bpest. Er.vkts 3.-

649. GOLDBERGER, LUDWIG MAX, Das Land der unbegrenzten Möglichkeiten. Beobachtungen über das Wirtschaftsleben der Vereinigten Staaten von Amerika. Berlin-Leipzig, 1905. Fve 6.-

650. GOLDONI, CARLO, Delli componimenti diversi. Venezia, 1764. 2 rész egybekötve, ppkts. 2 rézm.képpel 12.-

651. --, Commedie scelte. Leipzig, 1906. Fve 4.-

652. GOLDSMITH, OLIVER, Der Landprediger von Wakefield. Eine Erzählung angeblich von ihm selbst verfasst. Berlin, Deutsche Bibliothek. Eredeti finom egészbőrkötésben 5.-

653. GOLLOB, HEDWIG, Der Wiener Holzschnitt von 1490 bis 1550. Mit 91 Abbildungen. Wien, 1926. 4r., er.ppkts 12.-

654. GONCOURT. Tagebuch der Brüder Goncourt. Eindrücke und Gespräche bedeutender Franzosen aus der Kriegszeit. 1870/71. München, 1917. Er.fbőrkts 2.-

655. GOPCSA LÁSZLÓ, Örmény közmondások. Kolozsvár, 1898.Fve 2.-

656. GORKI, MAXIM, Die Zerstörung der Persönlichkeit. Aufsätze. Dresden, 1922. Er.ppkts 3.-

657. GOULD, ROBERT FREKE, A concise history of freemasonry. London, 1903. Eredeti vászonkötésben 12.-

658. GOURMONT, REMY DE, Physique de l'Amour. Essai sur l'instinct sexuel. Paris, 1917. Fvkts 2.-

659. GÓZONY GYÖRGY, Szózat. Székes-Fejérvár, 1835. Fve, er. boritékban 3.-

660. GÖCSEJI HISTÓRIÁK. Humoros elbeszélések. Jankó János és Cserépi Árpád rajzaival. Tollhegyre eregette: DEÁK JENŐ. Bpest, 1899. Fvkts 4.-

661. GÖRGEI ARTHUR, Gazdátlan levelek. Bpest, 1905. Fve 3.-

662. GÖRGEY ISTVÁN, Görgey Arthur ifjusága és fejlődése a forradalomig. Bpest, Akadémia. 1916. Fvkts 4.-

663. GÖRLING, ADOLPH, Geschichte der Malerei. Leipzig, 1866-67. 2 kötet, fvktsek 5.-

664. GÖRÖG DEMETER, Magyar Átlás az az Magyar, Horvát és Tót Országok Vármegyéi, s Szabad Kerületei. Viennae, 1802-1811. Folio, fbőrkts. 60 szinezett rézmetszetü táblával. /Kissé vizfoltos példány/ 60.-

665. GŐTHE, Mahomet, Trauerspiel in fünf Aufzügen nach Voltaire. Mannheim, 1803. Ppkts 9.-

666. GRACIAN, BALTHASAR, Hand-Orakel und Kunst der Weltklugheit. Übersetzt von Arthur Schoppenhauer. Leipzig, Brockhaus. 1871. Fbőrkts 4.-

667. GRAESSE, J.G.TH. - F.Jaennicke, Kunstgewerbliche Alterthümer und Kuriositäten. Berlin, 1916. Er.vkts 10.-

668. GRAESSE-JAENNICKE, Kunstgewerbliche Alterthümer und Kuriositäten. Berlin, 1916. Er.vkts 10.-

Árverési Csarnok 37. könyvankció 1943

«SZÜLETETT».

Irta

HEVESI JÓZSEF.

I.

Az öreg béres meggyujtotta a kanóczot, az egyházfi belekapaszkodott a harangkötélbe és a táviró-tiszt idegesen kalimpált a villamos billentyűn... s taraczkdurrogás, harangzúgás és villamos sodrony egyszerre röpitette világgá az örömhirt, hogy a gróf Mezőtelky-családnak fiú-örököse született.

A kastélyban lázas izgatottság, ragyogó arczok, csattanó ajtók, futkosó cselédek, lovak nyergelése, hangos parancsosztogatás, vihogó nevetés s biztató csörömpölés a konyha felől...

Mindenütt zajos élet, nevető öröm.

Csak benn a szentek szentélyében volt csöndesség, mély, áhitatos, boldog csöndesség... A fiatal gróf meghatottságtól remegő hangon suttogta el boldogságát az örömtől sugárzó anyának, ki bágyadtan mosolyogva hallgatta férje gyöngéd, hizelkedő szavait.

Az pedig, ki ennek a nagy örömnek és felfordultságnak okozója volt, az az iczike-piczike kis teremtmény, ott, pihent a mennyezetes ringa-ágyban és a mint nagy nyitott szemeivel a bámulatos fényüzéssel butorozott szobában körültekintett, tudatában látszott lenni, hogy mily nagy fontosságú az ő első lépése, hogy ő — *született.*

II.

És ennek a szónak nagy jelentősége egyengette előtte ezentul az élet országútját, és söpörte el lábai elől azokat a rögöket, melyekbe okvetetlenül megbotlik minden közönségesebb halandó, a ki nem «*született*», hanem csak úgy látott napvilágot, mint a kis fecske-fiók, mely pedig taraczkdörgés és harangzúgás nélkül szokta kis fejét kiütni a tojáshéjból.

Még zsenge grófocska volt, mikor már első lépésének nagyfontosságát tapasztalhatta. A grófi szülők elhalmozták mindazzal a kényelemmel és jólléttel, melyet a nagy vagyon nyujthat és hogy a fiú el ne puhuljon, tartottak mellette játszótársat, az uradalmi ispán kis fiát és valahányszor a kis grófot születésének tudata fellázitotta a különben is laza instruktori fegyelem ellen, a tanitói pálcza az ispángyermek hátára tévedt.

Hogy legyen példa!

III.

Csőstől hullott aztán az élet öröme a fiatal gróf ölébe, mikorra felserdült. Ki sem kellett nyujtania kezét, hogy az élvezetek fájáról a gyümölcsöt leszakitsa; lehajolt az magától is hozzá, a szép, piros, mosolygó gyümölcs...

A Magyar Salon eredeti rajza.

FALUSI IDYLL.

Rajzolta Cserépy.

Magyar Salon 1886. június

~~Chabada Béla~~

~~Csabai Wagner József~~

~~Csáktornyai Zoltán~~

~~Cserépy Árpád~~

lásd.

MüRKV. VII. (1948)

aukc.

9. l.

Czerépi Árpád

1858 - 1907

Ernst - aukció 53. sz.

Drótóstót, of.

Cserépy Árpád
festő

Művészeti Lexikon 162.l

Körsáner, kettős, Bakonynána és
Sásd között V. 194.

Cserépy Árpád

Nemzeti Szalon 1900. tavaszi kiáll.

Könyörgés jó vásárért, olajt. 90 kor.

Alkony, olajvázlat, 70 kor.

Váczi múzeum könyvtára

X. 5.

Cserépy Árpád

1901/2. téli kiáll.
Nemzeti Salon

Erdőrészlet, olaj.
100 Kor

Szücs Jenő, alispán V. 63.

Cserépy Árpád (1858 - 1907)

Ernst Múzeum aukciói.

XIII–XIV. (1920) 76. sz.

Ernst Muz. aukc. X. (1920) Találkozás a kútnál, of. — XIII–XIV. (1920) Tájkép, of. — XXII (1923) ~~Hazatelé~~, vásár, of. Beszélgető parasztok, tusr. — ~~XXIX. (1925) = Erdőben~~, of. XXX (1925): Enyelgés, of. ~~53. sz. (1936): Drótostót~~, of.

Cserépy Árpád

Árvereši Csarnok (aukció) kat.

~~31.~~ sz. 1926. febr.
~~32.~~ sz. 1926. ápr.
~~37.~~ sz. 1927 márc.
38. sz. 1927. máj.
~~39.~~ sz. 1927. okt.
~~40.~~ sz. 1927 dec.
~~41.~~ sz. 1928. dec.

Árv. Csarnok. ~~1926. febr. a.~~: ~~Ennyelgés, of.~~ – 1927 márc. a. Tüznél. of. – 1927. máj.: Üzlet, tollr. – 1927. okt.: ~~Vásár, of.~~ Balett, tollr. – 1927. dec.: Akasztófa-állítás, tusr. – 1928 dec.: Mosónő, A gémeskútnál, of. – 1929. dec.: Kandalló előtt, of. – 1932. máj.: Pásztortüz, of. – 1934. dec. Mocsaras táj halászokkal, of. –

Fordítsa

Mészáros Lázár:

Mellig, kissé balra
kála öpbevegyült s vörösta

Olajfestés, vás
A 1848 d

1936. márc.: Idyll, Of.
1936. okt.: Erdei malom,
Of. — 1936. nov. ~~Drótés-
tót~~, Incselkedés, Of. — 1939.
szept.: Cigányprimás, Of.
1943. máj.: Ebéd, tusr.

Cserépy Árpád
1859-1907

Almásy-Teleki anke.
VI. (1941.):
Kellemes jóslások,
of. ♀ — VIII.
(1942): Szolnoki
piacon, of.

♀ (azonos a Kártya
vető cigány-
anzonyagal?)

Cserépy Árpád

1859 – 1907

l.

~~Árv. Csarnok 107. aukc~~

Eat

Müci Rég. Kar. Vall.

VII. aukc. (1948)

Falu vége tópart

mellett, of.

Inobyl: Kőszépkeri szobrászat

Ci gány primás c. kaje a
a Fővárosi Képtárba ke-
rult

⊗ A kritika olykor Mészöly
művészi stínvonalát ~~gemel~~-
megkörelítő ~~hedő~~ kisebb tájképeit
dicséste.

Cserépy Árpád, festő, sz. 1859.
Látoraljaujhelyen, mh. 1907. Bpes-
ten. Az 1880-as évek elejétől
élet- és bájképekkel szerepelt a
Műcsarnok tárlatain. ⊗
Állandóan foglalkozott illusztrá-
lással is. Élclapok, naptárak
kedvelt rajzolója volt, éleské-
peket rajzolt a ~~Magyar Salon~~ tovarosi képes lapok
az 1880-as ~~évben~~ ~~ripart~~ ~~időszerű~~ képeket a Vasarnapi
Ujság részére. Az 1890-es évek
elején részt vett. Gracza: ⊥ A
Kossuth Lajos élete és szabadságharc. tort. c. művé-
nek illusztrálásában s Jankó Já-
nossal ezjütt rajzolta. Deák
J. Göcsei historiák ~~c. hu-~~
~~moros~~ (1899) c. ~~könyv~~
könyvének képeit.
Kossuth Lajosnak általa
festett arcképét nagyméretű ~~szines~~
reprodukcióban 1894. ~~adta~~
~~ki~~ Halász István adta ki.
fordítás.

Cserépy Antal
Piac, olaj

Szent-György-Céh XLVI. művészeti aukciója. A Gyűjtő. X. évf. 2.sz. 3 l.

épület
a hajó
A
láról f
A
mellett
Belseje
Egyhajó
szal, m
Ezt erő
keszin,
a közép
egy kos
kiugró

Csérépy Árpád (Sátoraljaújhely 1859 - Bp. 1907)

„Pályaválasz Rituale"

o.v. 33,3 x 25 cm J.l.j.: Csérépy 897.

Kikiáltási ár: 6000 Ft.

BÁV 59.Képaukció Bp.1982.december

CSEREPY ÁRPÁD

Aukción:

Arpad Cserepy: Serenade im Park.
Öl auf Leinw., 61x91 cm. Sign.

WIEN, Doretheum
463. Kunstversteigerung, Dez.1982.
Kat. Nr. 357. S. 53. Abb.Taf. 28.

CSEREPY ÁRPÁD
/ 1859-1907 /

Aukción:

Arpad Cserepy: Das Ständchen.
Öl auf Leinw., 61x92 cm. Sign.

WIEN, Dorotheum
636. Kunstauktion 25.Mai-1.Juni 1982
Kat. Nr. 379. S.58. Abb.Taf. 44.

Cserépy Árpád

"Száraz dajka" c. képét igen magasra értékeli Romhányi Sándor: "Mükiállitások" c. kritikájában. A mü két kis gyermeket ábrázol, egy nagyobb gyermek tart egy pólyást.
A Szalonban rendezett tárlaton szerepel a festmény.

Képes Családi Lapok, Bp. 1893. dec. 17.
XV. évf. 51. sz. 811-813. lap.

Cserépy Árpád (1859-1907)

„Udvarlás a kertek alján"

o.fa. 21x14 cm J.l. j.: Cserépy 89.

Kikiáltási ár: 5000 ft.

BÁV 51. Képaukció katalógus, Bp. 1980. május

Csorépy Árpád

Dunai táj csónakkal, olaj, 24×40

4000 Ft

30. Művészeti Képaukció

CSERÉPY ÁRPÁD

Dunai tájú

csónakkal

O. V. 24x40

30. Művészeti Kiszonkció

1973.

Cserépy Árpád

"Egy furcsa mübarát" c. müvéről Nyitray József: „Mütárlat" c. beszámolójában megállapitja, hogy alakjait hetilapból vette.
A kiállitást a Mücsarnokban rendezték.

A HÉT, Bp. 1891. dec. 2o.
II. évf. 51. sz. 827-829. lap.

Gerépy Árpád (1853-1907)

„Konyhában" o.v. 75×58 cm

o.v. 75×58 J.l.j.: Gerépy Árpád

Vételi ár: 4000 Ft.

BÁV 43.Képaukció Budapest,1977.szeptember

Cserépy Árpád (1859 - 1907)

„Borozgatók"

o. vászon, 16 x 19 Sz. l. f.: Cserépy Á. 844. (Sérült)

Kiáltási ár: 3000 ft.

BÁV 39. Képaukció katalógus Bp. 1976 május

Cserépy Árpád

(Sátoraljaújhely 1859 - Bp. 1907)

„Folyóparti tanya" o.fa. 17x26 cm

J. l. b. Cserépy Á. Kikiáltási ár: 4500 Ft.

BÁV 56.Képaukció Bp.1981.december

Czerépy Árpád

(Sátoraljaújhely 1859 - Bp. 1907)

„Emyelgő pár az itatónál" o.v. 36x27 cm

J. l. j.: Czerépy Á. 1907.

Mozialtási ár: 8000 ft.

BÁV 57.Képaukció Bp.1982.május

Cserépy Árpád, 1859-1907

Idyll, olaj

Erdei malom, olaj

[illegible]

32

M. D. K.

CSERÉPY Árpád festő

Utolsó keret 1882

Farkas Munkássz. 461,

MDK

Cserépi Árpád

Művével szerepelt a Műcsarnok 25 éves jub. kiállításán.

Cikk: A Műcsarnok jub.kiáll.

Vas.Ujs. 1886. 46.sz. 742.l.

MDK

Cserépy Árpád

Vasárnapi Ujság 1902. 10. sz. 158.1.

MDK

Cserépy, festő

A porcelángyártás... Vas. Ujs. 1885. 28.sz. 450-52 l.

MDK

Cserépy Árpád /1859-1907/

Cigányprimás, of.

Árverési Közl. 1939. 4.rk.sz. 91 sz.

17 l.

MDK

Cserépy Árpád, 1858-1907.

A szolnoki piacon, festm.

Almásy-Tel. Int. 8. aukc. 1942. febr.
7 l.

M.D.K.

Cserépy Árpád

Harsányi hosszan idézi Péterfy tárlati beszámolójának a "nyilvánvalóan népi festő.."-re vonatkozó részét. Péterfy: "...Az állami ösztöndijat megérdemelné, de az délibáb. Hát ez se csüggessze se őt, se másokat... A bizottság, mely hivatva volna azokat odaitélni, rendesen már bevégzett dolgokat hágy helyben. Olykor-olykor vagyonos ifjaknak jut..." Ezután elmondja róla, hogy a külvárosok "mecénásai, kik saját arcképökért nem sokalnak 3-4 frt-ot.." segitik hozzá az ilyen ifjakat további munkájukhoz. /Műcsarnok kiállitása 1882. december./

Dr. Harsányi Zoltán: Péterfy Jenő a képzőművészetről. Kny. Eger. 1957. Az Egri Ped. Főisk. Füzetei. 9. l.

MDK

Cserépy Árpád, festö
1859-1907

Erdei malom. Jelzett. Olf.

Árverési Közlöny. Festm.,rajzok. 1936 okt. 4. rk.sz. 28.1.

Cserépy Árpád.

A postatakarékpénztár új aukcióján képe szerepelni fog.

Nemzeti Ujság. 1928. dec. 2.

Cserépy Árpád

MDK

Suszterinas, of.

M.táj- és életképkiáll. 19-2o. sz. Műcs.

1977. jan.

MDK

Cserépy Árpád

Drótos, of.

M.táj- és életképkiáll. 19-2o. sz. Mücs.
1927. jan.

MDK

Cserépy Árpád festő.

M. táj- és életképkiáll. 19-2o. sz.
Mücs. 1927. jan.

MDK

Cserépy Árpád, 1858-1907.

Találkozás a kutnál

Ernst Muz. lo.aukc. 192o. jan. 8 l.

Czerépy Árpád festő M. DK.

1858 - 1907

Hasafelé. fa 15.5 x 26

Benélgető parantok. Tusszáp 36.5 x 24

Vásár vánon 68 x 50.5

Enyedy Lukács és neje hagyatéka. Az Ernst hus. Aukciói XXII. Bp. 1923, 8

Cserépy Árpád MDK

Drótos, olf.

Miccsarnok 1927 táj- és életképkiállitás

Cserépy Árpád MDK

Suszterinas, olf.

Mücsarnok 1927 táj- és életképkiállitás

Cserépy Árpéd MDK

Erdőben, repr.

Műcsarnok 1884. őszi kiáll.

Cserépy Árpád MDK

Rákospalotai parasztudvar, olf.

Műcs mnok 1882. őszi kiáll.
második sorozat

Cserépy Árpád

MDK

Mollináry bakát nem szeretek én, olf.

Műcsarnok 1887. őszi kiáll.
II. sorozat

Cserépy Árpád

MDK

Kártyavető cigánynő, olf.

Műcsarnok 1887. őszi kiáll.
I. sorozat.

Cserépy Árpád

MDK

A réten, olf.

Műcsarnok 1886. őszi kiáll. II. sorozat

Cserépi Árpád MDK

Erdőben, olf.

Műcsarnok 1889/9o. téli kiáll.

Cserépy Árpád MDK

Egy furcsa mübarát, olf.

Mücsarnok 1890/91 téli kiáll.

Cserépy Árpád MDK

A két jó madár, Vásári jelenet Rákosi Jenő:
Ripacsos Pista dalmánya c.népszinművéből, olf.

Mücsarnok 1892/93. téli kiáll.

Cserépy Árpád MDK

Száraz dajka, olf.

Mücsarnok 1893/94. téli kiáll.

Cserépy Árpád MDK

Cigány pecsenye, olf.

Műcsarnok 1888. őszi kiáll.
II. sorozat

MDK

Cserépy Árpád, festöm.

Alkony szénagyüjtökkel. Olf.

OMKT ált.rend. Brassói Képkiáll. 189o.máj.Kat.
2o.l.

MDK

Cserépy Árpád, festőm.

"Szép piros almát."

Olf.

OMKT ált.rend. Brassói Képkiáll. 1890.máj. Kat. 9.1.

MDK

Cserépy Árpád, festőm.

Őszi táj juhokkal. Olf.

OMKT ált.rend. Brassói Képkiáll. 1890. máj. Kat. 6.1.

Cserépy Árpád MDK

Nehéz feladat, olf.

Mücsarnok 1894/95. téli kiáll.

Cserépy Árpád MDK

Az utolsó kenet, olf.

Mücsarnok 1882. őszi kiáll.
második sorozat

Cserépy Árpád

MDK

Alkalom szüli a tolvajt, olf.

Miesarnok 1885. Bpi. órsz. ált. kiáll.

MDK

Cserépy Árpád, festöm.

Alkony szénagyüjtökkel. Olf.

OMKT ált.rend. Kolozsvári Képkiáll. 1890. ápr.
Kat. 14.l.

MDK

Cserépy Árpád, festőm.

Erdőben. Olf.

OMKT ált.rend. Kolozsvári Képkiáll. 1890. ápr. Kat. 25.l.

MDK

Csrépy Árpád, festöm.
1859-

Idyll. Olf. Jelz.

Erdei malom. " "

Árv. Közl.1936.márc. 76.sz.2.rk.sz. 32.l.

MDK

Cserépy Árpád, festöm.

Szép piros almát. Olf.

OMKT.ált.rend, Kolozsvári Képkiállitás. 1896. ápr.
Kat.lo.l.

MDK

Cserépy Árpád, 1858-19o7.

A szolnoki piacon, festm.

Almássy Teleki VIII. 1942.

7 1.

MDK

Cserépi Árpád

Holdas táj, of.

Képzőmüv. Társ. kiáll. Arad, 1889.

3 l.

MDK

Cserép Árpád

Magyar kiállitó müvészek névsora. Mücsarnok, 1899. 22.sz. 346-348 l.

MDK

Cserépy Árpád, festö.

208- 210. Karrikaturák Tusra jz.

Nemzeti Szalon, 1900. Nemzetközi graf. kiáll. 38. és 39. I. Kat.

MDK

Cserépy Árpád Jutó

„Mollinárý bakát nem szeretek én" c. képét

KT ční tárlatra Küldi (1887. II. rovozat)

MDK-A-I-1/1981.

MDK.

Cserépy Árpád festő

„Kártyavető cigánynő" c képét mappette

dr Tóth Pálussy 1887.

MDK-A-1-1/2040.

MDK

Cserépy Árpád

Műcs. őszi kiáll. Vas. Ujs. 1884. 46.sz.
741 l.

Esztergom (Komárom)

Bottyán János-utca 1o. Belváro
1+8 tengelyes, épült a XVIII.
A folyosón XVIII. századi képe
~~2o.ooo forintot adott épitésér~~

(Szalagh Albin: Történelmi séta Ez
Mucsy András, 1955)

MDK.

Czérépy Árpád Jutó

„Szemtelen kakas" c. képe KT sorsoláson
1887.

MDK-A-1-1/2127.

MDK

Cserépy Árpád festő

„A mezőn" c képét KT-társaton eladja. 1886.

MDK-A-I-1/1758

Cserépi Árpád festő

Pesti Hirlap. 1885. dec. 22. 1-2

Both Menyhért: a Karácsonyi kiáltás

Cserépi Árpád festő (1859–1907)

Pesti Hirlap. 1885. M. e. dec. 22. 1–2.

Both Manghért: A Karácsonyi Kiállítás

MDK

Cserépy Árpád Jutó

„Eszaki hereshedő" c képét KT harácsnyi tailatón Möller Dénes veri meg. 1886.

MDK-A-I-1/1776.

MDK

Cserépy Árpád

Két jómadár, festm.

Kadocsa Elek levele. Élet, 1892. dec. 15.

MDK

Czerépy Árpád festő

1883. „Tájrén tehenekkel"
„Libapáktor"
„Erdőrészlet"
„Rőzegyűjtők" c képeit a KT kiállítása céljából átvette.

MDK-A-1-1/1080.

MDK

Cserépy Árpád fentő

„Ér partján"
„Tájkép" e képeit dr Fodor József vení
meg KT-tárlatom. 1886.

MDK-A-I-1/1797

MDK

Cserépy Árpád, 1859-19o7.

Cigánypr̀más, of.

Árv. Közl. 4.rk.sz. szept. 91.sz. 17 1.
1939.

MDK

Cserépy Árpád. 1858-1907.

Drótostót, festm.

Ernst Muz. aukc. 53.sz. 1936. máj. 8 1.

NDK

MDK

Cserépy Árpád, 1858-1907.

Mocsaras táj halászokkal, of.

Árv. Közl. 1935. 2.rk.sz. 74.sz. 19 l.

MDK

Cserépy Árpád fectő

„Erdőben" („Szénagyűjtők" vízre helyett) c. képe

KT-nál. 1889.

MDK-A-I-1/2582.

MDK

Csergey Árpád festő

„Falu vége" c képét Heinrich Kornél vette meg.

1899.

MDK-A-I-1/2654.

MDK

Czerápy Árpád festő

„Cigánypecsenye" c képét KT öni tárlatán

Berczik Árpád vette meg 1888

MDK-A-I-1/2359.

MDK

Cserépy Árpád fertő

„Alkony"
„Rénlet Magyarból"
„Cserki hofa" c képeit KT-tárlaton eladja.
1889.

MDK-A-I-1/2482.

M. D. K.

CSERÉPY Árpád festő

Alkalom szüli a tolvajt.

Bodk. Tárgymuz. Bp. 1885. 44. l.

MDK.

Cserépy Árpád Jutó

„Énaki kereskedő" e kézét eladja. 1886.

MDK-A-I-1/1795.

MDK

Cserépy Arzén futó

„Cserkei hofa"
„Erdőrészlet" c képei KT-tárlaton 1888.

MDK A-I-1/2429

M.D.K.

Cserépy Árpád, rajzoló
- -------

Katalógus.81.-"Pulszky papa jubileumára/Nagy múzeumi diszc oportozat/". Cs.Á.karikatúrája. Bolond Istók.1894 szept.23.38.sz. 222.o.

Fejős Imre: A Nemzeti Múzeum ábrázolásai. 213.o.

Folia Archaeologica.VII.1955.Bp."Müvelt Nép"tudományos és ismeretterjesztő Kiadó.Bp.1955

Cserepi

A tizenhárom müvész között szerepel, akik a "Mübarátok Köre" 1500.- forintos dijára pályáztak.
M.: "A téli kiállitás" cimmel ir a nov. 25.-én Mücsarnokban megnyilt tárlatról, de a pályázatra beküldött müvet nem nevezi meg.

Képes Családi Lapok, Bp. 1891. dec. 6.
XIII. évf. 49. sz. 778-779. lap

CSEREPI FERENC harangöntő

Rettegről származik

MURAKÖZI Ágota: Adalékok a 17. századi harangok kérdéséhez a Felső-Tisza-vidéken. = A Nyiregyházi Jósa András Muzeum Évkönyve, XXVII/XXIX. (1984-1986) 1990

196.p.

megvan

Cserépi Ferenc

1802-ben Nagy Janossal együtt öntötte Rettegen?? a gyulai ref. eklézsia harangját, mely, 1917-ben hadi célokra rekvirál-tatott. Jelzésevolt: „Fudit me Franciscus Cserépi et Johannes Nagy de Retteg."

MDB 518/1917. n. akta.

LEVELEZŐLAP

Feladó:

Viktória-nyomda.

II. MAGYAR FILATELISTA NAP
BUDAPEST 1925 DECEMBER 12–14
HARANGHY.

CSEREPI Ferenc harangöntő

1786-1806

Fol. Hist. 19. 134-136.

Georgius Csergi, harangvitó 1 D V.

Érkeserü 1825. XII. 13. 3 harang. 1. „Az Ér-Keserüi Ref. Sz. Eklésia öntette maga völcségén Anno 1808. Fudit me Georgius Csergi de Tasnád". 6 mázsa. 307 old.

Patay Pál: Az Érmelléki Traktus harangjai 1825 körül. 305.o.

Déri Múz. Évkönyve. IX. 1968. Debrecen, 1968.
Alföldi Nyomda, Debrecen.

Georgius Cserepi, harangöntö MDK

Margitta, 1823. 2 harang. „Öntette a margitai Helvetiai Vallástételt követö Prent Ekklesia a maga költségén 1811-ben 7 k. Julinsban - Fudit me Georgius Cserepi de Tasnád: 5 mársa 86 font. 308 old.

Patay Pál: Az Éemelléki Traktus harangjai, 1825 körül. 305.o.

Déri Múz. Évkönyve. IX. 1968. Debrecen, 1968
Alföldi Nyomda, Debrecen

Georgius Csergi, harangöntő MDK

Szentjobb 1826. Második harang. „Fudit me Georgius Csergi in Tasnád 1811. – Öntette a Sz. Jobi ref. Ekkla a mago Költségén". 1 mázsa nál több. 308 old.

Patay Pál: Az Ermelléki Traktus harangjai 1825 körül.

Déri Muz. Évkönyve. IX. 1968. Debrecen. 1968
Alföldi Nyomda. Deberecen

CSEREPI GYÖRGY harangöntő

Erdély (Rettegből származik)

MURAKÖZI Ágota: Adalékok a 17. századi harangok kérdéséhez a Felső-Tisza-vidéken. = A Nyiregyházi Jósa András Muzeum Évkönyve, XXVII/XXIX. (1984-1986) 1990 196.p.

megirva

Cserepi György

harangöntő

Tasnádon.

1814-ben öntötte a

szilágyszentkirályi templom

harangját.

Debreczeni László

1931. 115. l.

Cserepegi György

alatt már

megirva

Ativa!!

MŰEMLÉKEK
ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

ELNÖK

Mélyen tis

Azon alkalomból, hog
tatásügyi m.kir.Miniszter U
te az uj műemléki törvényja
sága tájékoztatás céljából
A Képviselőház közok
tagjai részére, a Kultuszmi
sával, f. hó 11.-én, pénteke
zetéssel bemutatni óhajtom
gyen nagyrabecsült Cimedet
Szabad legyen csatol

megírva

Cserepi György

(Csepregi György)

tasnádi harangöntő (?)

Öntötte a szilágy-szentkirályi ref. templom egyik harangját

A harang felirata:

Fundit (talán sajtóhiba fudit helyett)

me Georgius Csepregi

in Tasnád anno 1814.

Petri Mór dr

Szilágy vármegye monographiája

IV. k. 466. l.

Cserepi György

átírva

vegjes

f 98

1 Rot. 8°

Rafn,

C.C.

Cabinet d'antiquités américaines
à Copenhague.

Rapport ethnographique.

(Extrait des Mémoires et de la Revue

Czerepi György

1811. Tasnádon öntötte a szentjobi ref. Ezház harangját, meg 1917 hadi célokra rekvirál-tatott.

MOB. 578/1917 sz. akta

Cserepi György.

harangöntő

Tatnádon.

1814-ben öntötte
a Szilágyszentkirályi
ref. templom harang-
ját.

Petri Szilágym
IV. k. 466-l.

már ismeri a földművelést, amikor bekerülnek e hazába, ez azonban csak mint másodrendű foglalkozás szerepel az állattenyésztés mellett.

A magyaróvári gazdasági akadémiáról:

Dr. Gruber Ferenc (1905, Székesfehérvár, róm. kat.), okleveles mezőgazda, gazdasági akadémiai gyakornok, Magyaróvárról (Bittera professzor), félösszegű ösztöndíjjal a füvek gyökérzetének élettanával foglalkozott. A réti csenkesz és az angol perje gyökérfejlődését vizsgálta, a fejlődés első három hónapjában, teljes és hiányos tápláló oldatokban. A kísérleteket víz- és homokkultúrában állította be, s egyidejűleg homokkultúrában teljes és hiányos oldatokkal a fűfajokon nyírási kísérleteket is végzett. Arra a megállapításra jutott, hogy a Sachs-féle teljes tápoldat nem megfelelő a réti csenkesz és angolperje számára. Az egyes tápláló anyagok közül legnehezebben nélkülözik a vizsgált fűfajok a nitrogént, majd a káliumot és meszet. A foszforsavhiány a kísérlet ideje alatt jelentős kárt nem okozott, ugyancsak a magnézium hiánya sem. A nyírási kísérlettel kapcsolatban megállapítja, hogy teljes táplálóoldat esetén a kis mértékben való gyakori (hetenkénti) nyírás a füvek gyökérfejlődését és ezzel kapcso-

Gerepsi György, harangöntő MDK

Vándor mester volt. Az erdélyi Rettegről át kölzözött Tasnádra, ott volt műhelye. Ér Veszerűm harangja 1808; Margittán 1811. 3 i 3 old

Patay Pál: Az Érmelléki Tractus harangjai 1825 körül. 305.o.

Déri Múz. Évkönyve. IX. 1968. Debrecen. 1968
Alföldi Nyomda, Debrecen

CSEREPI György karmagister

1806 - 1814

Fol. Hist. 19. 136-137.

2
2
29

n

i József"

gos Bizottságának működése. =
1890. 351.

sséggel és gonddal teteszetősen
an miszerint azokban lépten-
tokkal találkozunk a melyek
tétlen megbízhatósága iránt
Ezen kételyeket csakis egy
és addig is, míg azok
nynagy részének alkalmazását
avaslatba nem hozhatom.
enem, miszerint vannak a
olyanok melyek correctségét és
lismerni, ezek: 1 lap
lap rácsozat Körmöczbányáról; 1
l; 1 lap részletek bakabányáról
nról (3^{ik} lap); 1 lap kályha
tek Bozókról (3^{ik} lap); 1 lap

megírva

Cserepi Tódor harangöntő

Irod

Harsányi András: Cserepi Tódor harangöntő kívánságai Nagyberegen. Egyháztörténet. 1944 II. évf. 1–2. f. 124–126. l.

Fenti öntötte a munkácsi uradalomhoz tartozó a nagyberegi ref. templom 212 fontos harangját (1781-ben. alighanem)

Fenti Máteszalkáról jött Nagyberegbe, ahol az öntést végezte.

Vek:

Europol

laptar jak tö és könyv kiadó

Budapest

Rothemere-utca 12 III/2.

Cserepi Tódor

rétegi harangöntő

Nagyberegi ref. templ.

harangja 1781

Tul

~~Balta, Köpüs, hallstattkori. T. 167~~

Cserépi Tódor harangöntő

Horsányi András: Cserépi Tódor harang. öntő kivánságai Nagyberegen - Egyháztörténet II. II. 1944. 1-2 f. 124-126 l.

Öntötte a nagyberegi templom kisebbik harangját (ma már nincs meg) ~~[illegible]~~ 1781-~~[illegible]~~ körül.

~~Illyés Endre, Egyházmüvészet - konvent. egyházmüvészeti büttsag.~~

~~(Bp. XIV. Ajtósi Dürer sor 33.)~~

Cserépi Tódor

T. EUROPA RT.

Az Önök terjesztésében lévő kiadványokból részemre az alanti példányszámot kérem küldeni:

Collisban *vagy*
Postán *(nem kívánt rész törlendő!)*

Magyar Nemzet		Film, Színház, Irodalom	Képes Sport	Magyar Rejtvény Ujság	Sztár	Magyar Nők Lapja	Hasznos könyv	
köznap	vasárnap							

Kelt.....

.....

aláírás.

CSEREPI Tódor harangöntő

1781-1783.

Fol. Hist. 19. 137.

m	4	
		1
m	1	1
örzsív	-	-
"	-	-
"	-	-
"	-	-
összesen:	31	8
	39	

yban 1888 évi december hóban
Könyöki"

ásd törzsívei elvesztek.
lt várakról csak regisztrálás
. még: *Czobor Béla:* A Műemlékek
nult évben. = Archaeologiai

ke
melyeket alulírott 1889 évben

apszám Észrevétel

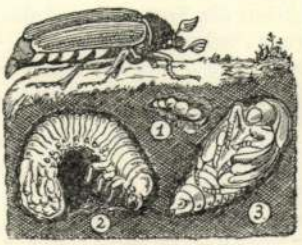

Cserebogár (Melolontha vulgaris); 1. tojások, 2. lárva, 3. báb.

éves, kisebb és egész testében egyszínűen vörhenyes; áprilisban, majd szórványosan októberben rajzik. Az ugyancsak kistermetű *sárga* v. *júniusi cserebogár* (Amphimallus solstitialis L.) júniusban rajzik, fejlődése egyéves; ez a magyar népdalban is említett «cserebogár, sárga cserebogár». A homokon fejlődik a nagytermetű, feketebarna, fehéren tarkázott *kallócserebogár* (Polyphylla fullo L.), amely aratás táján rajzik, azért *aratóbogár* néven is ismerik. Ennek a fejlődése 4—5 éves, pajorja hatalmasra megnő s a homoki szőlőnek és faiskolának nagy ellensége. Ugyancsak a homokon él a *zöld cserebogár*, más néven: *fináncbogár* (Anomala vitis Fabr.); egyszínűen zöld, július elején olykor nagyobb számban lepi meg a homoki szőlő levelét és rágja; pajorja a szőlő gyökerén él. A cserebogarakat a rajzás évében reggelenként le kell rázni a fákról és megölni. Ezt a törvény is megköveteli. A földben élő pajorokat csak szedéssel gyéríthetjük szántások vagy ásások alkalmával. A kallócserebogár nagyon szeret a fekete fenyőre telepedni, azért tanácsos a homoki szőlőbe feketefenyőt ültetni, hogy onnan tömegesen rázhassuk le reggelenként a rajzó bogarat. KADOCSA GY.

Cserebomlás, az a kémiai átalakulás, mikor két v. több vegyület úgy hat egymásra, hogy bizonyos alkatrészek kicserélődnek. A cserebomlás általánosságban megfordítható kémiai folyamat, mely akkor válik teljessé, ha az egyik keletkező vegyület a fázisból kiválik, illetőleg eltávozik. A cserebomlásra jellemző, hogy a kémiai változás alkalmával a hasonló jellemű gyökök cserélnek helyet és a helyet cserélő gyökök vegyértéke egyenlő. BÁLINT I.

Cserei *Mihály (Miklósvárszéki* és *Nagyajtai)* történetíró, szül. 1668 okt. 21-én Rákoson, megh. 1756 ápr. 22-én Nagyajtán. Előbb Teleki Mihálynak, majd Gavriani ezredesnek, utóbb Apor Istvánnak volt titkára, 1707—1710-ig csíki főkirálybíró s később tartományi biztos lett. A közpályától visszavonulva, nagyajtai magányában történetírással foglalkozott. *Emlékiratai* az 1661—1711. évekről szólnak. Cserei mint történetíró elfogult. Különösen Teleki Mihállyal és II. Rákóczi Ferenccel szemben. Munkáját az eredeti kézirat alapján kiadta Kazinczy Gábor 1852-ben az Újabb Nemzeti Könyvtár I. kötetében, *Feljegyzéseit* pedig Ferenczi Zoltán tette közzé (Történelmi Tár, 1893). TAKÁTS GY.

Cserekereskedés, az, amikor a forgalom tárgyát képező árukat nem pénzért adják s veszik, hanem a felek egymásközt kicserélik. Fejletlenebb gazdasági viszonyok között élő népek közt még ma is előfordul. A cserekereskedésnek sok hátránya és nehézsége van, azért tették a pénzt az általános csereeszköz értékmérőjévé. Ott, ahol azonban a pénz értéke erősen csökken (devalválódik) a cserekereskedés napjainkban is előfordul, ha csak átmenetileg is; mint nálunk a világháború alatt és után. HELL L.

Hedelfingeri óriás cseresznye

Cseremisz, a finnek keleti ágához tartozó nép a közép Volga és a Vjatka mellékén. Számuk 413.000 s hegyi, alföldi és keleti cseremiszekre oszlanak. A cseremisz nevet (= bevándorolt) a szomszéd csuvasoktól kapták. Saját nyelvükön *mari*-nak (a. m. ember) nevezik magukat, míg a votjákok *por*-oknak hívják őket. A férfiak viselete az oroszokéhoz, a nőké pedig a csuvasokéhoz hasonlít. Apró falvaikban deszkából készült kunyhóik és házaik kéménynélküliek. Túlnyomó részük földmívelő. Kedvenc foglalkozásuk a méhtenyésztés és a vadászat. BARTUCZ L.

Cseremisz nyelv, a finnugor nyelvek finn ágához tartozó nyelv. A cseremiszek a Volga mellett a régi Kazán, Vjatka és Ufa tartományokban laknak, számuk kb. 400.000. A cseremisz nyelvre, különösen szókincsére erős hatással volt az orosz, a tatár és a csuvas nyelv. BALASSA J.

Cseremisz *(Mari)* **terület,** Szovjetoroszországban a középső Volga erdős, É-i partján, 1921 november 4-én Vjatka és Kazán kormányzóságok részeiből alakult autonómikus terület, 23.500 km², (1926) 482.519 lak., ennek $^2/_3$-a mari. Kilenc kerületre van felosztva, székvárosa *Krasznokoksajszk.* KÉZ A.

Cserénfa, kisközség Somogy vm. kaposvári j.-ában, (1920) 475 lak. U. p. és u. t. Szentbalázs.

Cserényépítő madarak *(Ptilonorhynchinae)*, a *paradicsommadarak* (Paradiseidae) alcsaládja. Az igazi paradicsommadarak feltünő alakú dísztollai náluk hiányzanak, általában egyes nemzetségekben a hímek alig szebbek a tojóknál, vagy pedig egészen megegyeznek. Érdekes tulajdonságuk, hogy «játszótereket és játszólugasokat» építenek a földön, melyeket gyakran színes tárgyakkal, pl. kavicsokkal, tollakkal díszítenek és ezekben játsszák szerelmi játékaikat; az igazi fészket azonban fára rakják. Ausztrália és Újguinea lakói. Nevezetesebb közülök a *selyemmadár* (Ptilonorhynchus violaceus Vieill.). VASVÁRI M.

Cserép, agyagedények törött darabja. Az agyagiparban szakkifejezés, az agyagipari gyártmányok égetett alapmasszáját nevezik cserépnek. Az agyagipartermékeket két főcsoportra osztjuk aszerint, hogy cserepük likacsos (pl. fayence) vagy tömör (pl. porcellán). GROFCSIK J.

Cserép *József*, klasszikus filológus, szül. 1858 dec. 23-án Kiskunfélegyházán. 1898 óta a budapesti Pázmány Péter tudományegyetem magántanára, 1912-ben nyilvános rendkívüli tanári címet kapott. Jeles iskolakönyveken (Római régiségek, Római irodalomtörténet), fordításokon (Sallustius összes munkái, 1910, Akadémia kiad.) kívül széleskörű kutatásokat végzett a római történetírásra vonatkozólag. Újabban történeti kutatásokat végez a pelasgok és a turáni népek kapcsolatáról vallott hipotézise irányában. KALLÓS E.

Cserepes növények, virágcserépben díszítés céljait szolgáló növények. Közismertebb hálásan *virágzók*: pelargonium, primula, ciklámen, gloxinia, hortensia, fuchsia, leander, jácint, tulipán, amarillisz, kaktuszfélék stb. *Örökzöldek* szintén nagy számmal vannak. A cserepes növények a virágkertészetek egyik legjövedelmezőbb forrása. SCHNEIDER J.

Cserépfalu, nagyközség Borsod, Gömör és Kishont e. egyesített vm. mezőkövesdi j.-ában, (1920) 2068 lak. Postai ügynöksége van, u. t. Bogács. A fafaragás ott mint háziipar virágzik. P. ORMÓS J.

Cserépfedél, az őskor óta használt tetőfedés, lécekre fektetett vagy leszögezett égetett agyagcserepekkel. Külső tűz ellen aránylag elegendő védelmet nyujt. A jó cserepezés fő feltétele, hogy az egyes cserepek fagyállóak és vetemedés nélküliek legyenek. A tetősík hajlása 35—40° lehet. Az egyes cserépzsindelyeken bütyök van s ezek segélyével aggatják a szarufákra erősített lécezésre. Az első sor kirakása után a következő sor fél cserépszélességgel eltolódva fektetendő, hogy a hézagok egymást fedjék. Széljárta vidéken vagy meredek tetősíkokon célszerű minden egyes cserepet a lécekhez szegezni. A cserepek égetett agyagon kívül cementből is készíthetők s alakjuk szerint hódfarkú, hullámos, hornyolt vagy kupás (félhengeres, olasz) cserepek lehetnek. A. BALOGH L.

Cserepnin *Nikolajevics Nikolaj*, zeneszerző, szül. 1873-ban Pétervárott, ahol 1905—1918. karmester volt. Onnan Tifliszbe költözött. 1921 óta Párisban él. Fiával, *Nikolajevics Sándorral* (szül. 1899-ben) együtt több operát, ballettet, versenydarabot s kamarazene- és zenekari művet írt. SEBESTYÉN E.

Cserépváralja, kisközség Borsod, Gömör és Kishont e. egyesített vm. mezőkövesdi j.-ában, (1920) 871 lak. U. p. és u. t. Tard. A romban fekvő *Cserépvár* már Zsigmond király korában fennállt, a kuruc időkben még mint másodrangú erőd szerepelt. P. ORMÓS J.

Cserépy *Arzén* filmrendező, szül. 1881 julius 17-én Budapesten. Előbb automobilgyárat alapított, majd szinházi impreszárió lett. Közben *Konrad Wieder* álnéven irodalmi munkásságot is folytatott. Híres munkája a Heidelbergi diákélet, Meyer-Förster Conrad vígjátékának filmfeldolgozása. RADÓ I.

Cseresznyefa *(Prunus avium* vagy *Cerasus avium)*, vadcseresznyefa, Európa, Kaukázus és Kisázsia erdeiben vadon nő, 10—15 m magas fűrészfogú, lecsüngő, hosszúkocsányú elliptikus, kihegyezett levelekkel és ernyős virágzattal, gömbölyded, édes, kissé kesernyés gyümölccsel. Ettől a madár- vagy vadcseresznyétől származnak a művelés alatt álló nagyobb gyümölcsű piros, sárga vagy fekete cseresznyeféleségek. A vad madárcseresznye csemetéit a nemes cseresznyefajták alá alanyul szokták használni. Van piros- és feketegyümölcsű. Az előbbi jobb alanyt szolgáltat és magastörzsű fák neveléséhez a legalkalmasabb. A cseresznyefajták alanyául a faiskolákban a jobban és gyorsabban fejlődő sajmeggyet használják, gazdasági célokra azonban jobb a madárcseresznyealany. A cseresznyefának keresztezés, válogatás útján számos változata keletkezett.

Gutenberg Lex. VIII. K.

Cserépy Arzén

Grill-aukció IV.
(1948)

Kutnál, Of.

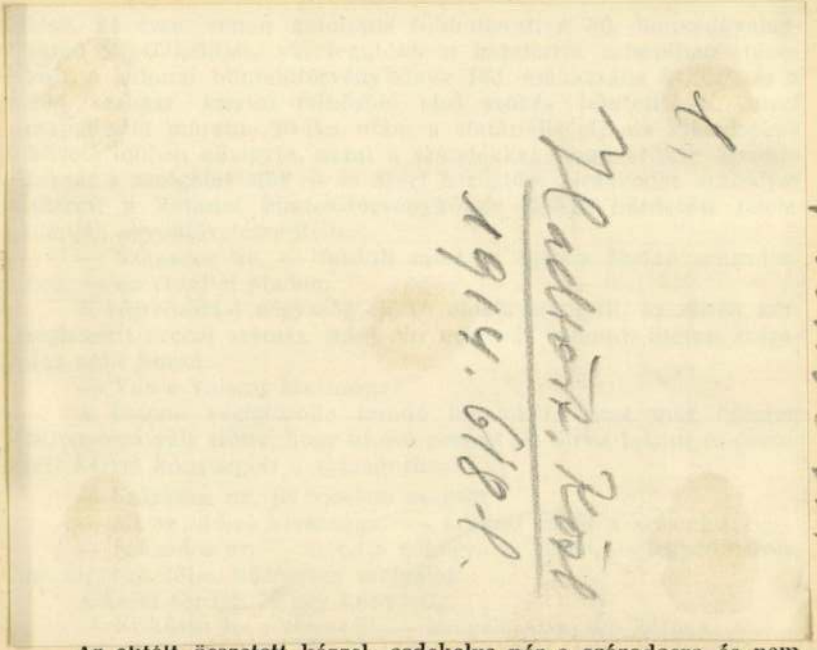

Az elítélt összetett kézzel, esdekelve néz a századosra és nem válaszol.

a négy fegyver. Az elitélt, aki az utolsó pillanatig jajveszékelve vergődött a földön a dörrenés pillanatában, mintha ütés érte volna, megrázkódik, nincs egy hang se, egy mozdulat se többé. Abban a pillanatban vége volt. Fejéből két helyen is vastag sugárban szökik fel a vér, amely egyszerre elönti.

A százados orvosért kiált. Egy ezredorvos a kivégzett ember pulzusát vizsgálgatja. Valószinüleg őt is megrenditette a rettentő látvány, mert hasztalanul tapogatta a halott csuklóját, nem tudott megnyugtató választ adni. Erre ismét előlépett a négy katona, az élettelen testet a lovarda korlátjának támasztva, felültették és ujabb kardjelre még négy golyót röpitettek bele. A következő pillanatban jelentette az orvos, hogy a halál bekövetkezett. Most Stefan százados Buday alezredes elé állott, tisztelgett:

— Alezredes ur, alázatosan jelentem, az itéletet végrehajtottuk. A halál bekövetkezett.

A lelkész beszéde

A lelkész a katonai sorfal felé fordulva rövid beszédet mondott:

— Egy hütlen bajtársunk holttesténél állunk. Nem akarta hazáját szolgálni, nem akarta annak életét adni. Meglakolt érte. Okuljunk sorsán, a zászlót ne hagyjuk el soha, mert ez becstelenség. Szolgáljuk hazánkat lelkesedéssel, nem a büntetéstől való félelem miatt, hanem azért, mert magyarok és katonák vagyunk. Bocsássunk meg neki, imádkozzunk érte egy Miatyánkot.

A lekész letérdelt és mondta: „Miatyánk Isten, ki vagy a mennyekben . . "

A JOBBOLDAL POSTALÁDÁJA

Most Rátz Erzsébet válaszol

Egy vidéki nagynénémnek, — az új főispán beiktatásáról küldött levelére, széljegyzetképpen.

Nagyon szépen köszönjük kedves leveledet, amelyben alaposan, részletesen beszámolsz az új főispánotok beiktatási ünnepségéről! Írod, hogy az események még a Ti mindentől távoleső falutokat is megmozgatták s éppen ezért kíváncsiak voltatok, hogyan is néz ki a valóságban az az „új világ", amelynek szükségességéről mostanában annyi szó esik.

Mert úgy hallottátok, amint írod, hogy ez az új főispán — akinek Te különben nem sok jót jósolsz, mert a megyei urakkal sincs rokonságban, meg különben sem tudják, hogy megbízható úrifajta-e vagy sem, mert arrafelé nem ismerik a nevét, — olyan forradalmár-féle lenne, aki mindenféle új „korszellemet" akar megvalósítani. Nem hagyja méltósá-

goztatni sem magát s ezen még a megyei hajduk is megbotránkoztak volna... Írod azt is, hogy mindjárt a régi szép megyeháza karzatán láttad, hogy itt tényleg megváltozott valami, mert igen sok volt ott bizony az ismeretlen arc. Azelőtt alig győztél köszöngetni, — hét vármegye atyafiai gyűltek össze, hogy az Anti sógor vagy az agarairól híres Józsi gróf installációján s az azt követő banketten résztvegyenek s felköszöntőket mondjanak az ünnepeltre, aki úri passzióból most néhány esztendeig agarak helyett a közügyekkel óhajt intenzívebben foglalkozni...

Helyettük most egyszerű, tiszta ruhában olyanok is ültek a karzaton, akikkel azelőtt nem igen találkoztatok. Írod, hogy a nagyterem képe is megváltozott, — hiányoztak a díszmagyarok, beszéd is alig volt egy-kettő s hogy a hivatalos urak olyan komoly méltósággal viselkedtek, mintha csakugyan valami nagyon nagy változásnak, fordulatnak lennének tanui. Elmeséled azt is, azért milyen meglepetést okozott az új főispánotok beszéde: mondta is a melletted ülő volt országgyűlési képviselő, miközben monokliját elgondolkodva megtisztogatta: Ha az ember meggondolja, ez az új főispán alapjában véve úgylátszik mégsem forradalmár, ha a földkérdést nem említi meg, hát kérem egészen szimpatikus benyomást tett volna...

Leírod még azt is, hogy sokan furcsállották, miért nem volt bankett a beiktatás után s hogy a főispán még aznap munkához is látott.

Én biztos vagyok benne, hogy néhány hét mulva lelkesedéssel és megbecsüléssel írsz majd új beszámolót arról, hogy mit végzett azóta már az új „forradalmár" főispán. Olyan időket élünk, amikor a magyar emberek, minden ellenkezési vágyuk ellenére, felismerve a közös vörös veszélyt, megtalálják az egymás felé kinyujtott kezet és értékelik a becsületes, őszinte törekvést.

Csak egyre szeretném most felhívni a figyelmedet: keress csak utána, hová tüntek régi karzati szomszédaid? Nagyjából én is ismerem őket s ismerem sorsuk alakulását is. Veled együtt tudom, hogy az utolsó ötven esztendő alatt minden díszmagyar, minden urizálás és bankett ellenére milyen siralmas módon éltek vissza a reájukbízott földdel s hogy hogyan herdálták el a hétszilvafát, a kúriát vagy akár kastélyt s hogyan fulladtak meg lassanlassan a zsidóadta váltók tengerében. Gondolj csak a parlagon maradt szántókra, az örökös pénzhiány miatt düledező cselédlakásokra, a trágyázás, felfrissítés után sóvárgó régi szép, pusztulásnak induló szőlőkre, gyümölcsösökre, a nemtörődömség és tehetetlenség miatt kézből kicsúszó ősi tagokra. Bizonyos vagyok benne, hogy nem telik bele sok idő és Te is azt mondod: a süllyedő, darabokra hulló régi élet heyébe csakugyan új, erős és jövőtigérő világot kell mindenütt — beiktatni...

Egy volt pesti barátnőmnek, akinek nagyon hiányoznak a betiltott színházi lapok.

Rettenetesen sajnálom, de hosszas töprengés után sem rendelkezem azzal a lelkierővel, amely szükséges lenne az együttérző bánkódáshoz. Viszont nagyon jól emlékszem, mert éppen eleget voltunk együtt gyermekkorunkban, hogy senki sem kergetett az asztal körül, ha hetenként nem tudtunk kielégítő feleleteket adni a fentemlített lapok tartalmából. Nem, sajnos, a közeljövőben semmi remény sincs kedvenceid feltámadására, — bizonyosan barátnőid lelkesednek titokban a legjobban, hogy ezáltal egy kis levegőhöz jutnak a vidéki városotokban házilapjaid útmutatásai alapján rendezett szünetnélküli divatversenyben.

De azt hiszem, te még mindig könnyebben nyugtatod meg felzaklatott idegeidet, mint azok a nagyon előkelő, nagyon zárkózott és nagyon válogatós hölgyek, — akiket exlapjaidból ismersz behatóan, — s akik egy idő óta állandóan attól rettegnek, hogy a nagy zsidószalónokban megtalálták azokat a listákat, amelyekből kiderül, hogy, — nos igen, mennyiért népszerűsítették az „isteni", „utólérhetetlen egyszerűségű", „ötletes" és „exkluzív" izraelita divatkreációkat...

A B—819. tábori postaszámú hegyivadászoknak, akik azt kérdezik: otthon is olyan lelkes a hangulat, mint odakint náluk?

„Szilárdan hiszünk, hittel bízunk fegyvereink győzelmében, érezzük, hogy harcunk nem hiábavaló, vérünket nem hullajtjuk hiába s hogy cselekvő részesei lettünk itt kint Magyarország szebb jövője megteremtésének...".

Higyjék el kérem, csodálatos időket érünk meg mostanában s minden ilyen táborilevelezőlap csak megerősít bennünket otthoniakat, hogy igaz a tétel: egy erős, egészséges, önerejének és rendeltetésének tudatára ébredt Magyarország ezer titokzatos hajszálcsövön sugározza ki hitét és bizalmát az arcvonalain küzdő fiai felé! Beigazolódott az is, hogy ezt az áramlást, ezt az otthoni energiatartalékot nem lehet szavakkal megteremteni s hiányát nem lehet zengő körmondatokkal sem pótolni. Ha kiapad, ha szünetel, elfonnyad az emberekben az erő, ellankad a fegyvert szorító kar és fáradtan dolgozik a gyalupad mellett a munkáskéz. De a természet belső törvényei szerint azonnal új életre kel, ha a létezéséhez szükséges egészséges légkör megteremtődik a kishitűség, a kétlelkűség mocsarainak lecsapolásával. Ilyenkor ejtik csodálatba ország-világot mindentelsöprő lendületükkel a máskor kicsinynek és tehetetlennek megbélyegzett hadseregek és ilyen időkben rázódnak fel tetszhalott merevségükből a már-már halottnak elkönyvelt társadalmak.

Kérdésükre egyetlen választ adhatunk hát csak: minden hadijelentés hallatán, amely a Kárpátok túlsó lejtőin küzdő honvédsereg helytállásáról és harcairól számol be, magasabbra emeljük a fejünket, ragyogóbbá válik a tekintetünk s hálásabban dobban meg a szívünk — mert minket, az ezer nehézség és kétség között vergődő otthoniakat a magyar katona régi erényeinek újjászületése, dicsőséges helytállása erősít meg legmeggyőzőbben abban, hogy hosszas tévelygés után az igaz utat választottuk s hogy az Isten sem hagyhatja el az ezeréves multját, határait és boldogabb jövendőjét akár utolsó lehelletéig is védelmezni kész magyarságot!

Töprengő vidéki fiatalembernek, aki azt kérdezi, ajánljuk-e belépését az Antibolsevista Ifjúsági Táborba vagy sem.

Kedves fiatalember, reméljük, levele megírása óta már döntött is és elküldötte jelentkezését, — ez volna ugyanis a legegyszerűbb megoldás számunkra is!

Higyje el, különben rendkívül felesleges lenne megmagyarázni, miért figyeljük büszke örömmel az ország minden vidékéről érkező leveleknek halmazát, amelyben tömegesen közlik csatlakozásuk tényét a bolsevizmus elleni küzdelemben cselekvően résztvenni kívánó fiatalok. Ha az Antibolsevista Ifjúsági Tábor irányelveivel összeegyeztethető lenne e levelek közlése, igen sokan az utolsó esztendők sok minden keserűségéről megfeledkeznének a bátor, friss, töretlenerejű fiatal hang hallatán.

Micsoda vérszegény erőlködéssé, vénasszonyos nyavalygássá süllyedne egyszeriben ezek mellett a sorok mellett még így kapásból összehasonlítva is a feledésbemerülő Mai Nap, Magyar Nemzet és Népszava tudálékos ifjúsági körlevél-akciója, amelyben a cserebogártól kezdve a humánumig az égvilágon minden megemlítődött, csak véletlenül sem esett szó arról, hogy Magyarországunk, mindnyájunk Magyarországa történelmének legsúlyosabb küzdelmeit vívja éppen napjainkban...

Hogy milyen idegen, milyen erőltetett és mennyire nem a közhangulatot tükrözték ezek a sajtóhangok, azt a napnál fényesebben cáfolják meg az Antibolsevista Ifjúsági Tábor zászlaja alá gyülekező fiatalok máris igen tekintélyes számú ezrei. S az eljövendő hónapok majd megmutatják, hogy a frontokon küzdő apák és bátyák mellett az iskolapadból alig kinőtt diákok, ifjúmunkások, iparostanoncok, nagyhirtelen felnőttsorba kerülő gyerekembereink sem maradnak egy jottával sem hátrább az áldozatvállalásban, a helytállásban és a kötelességtudásban sem.

Volt turáni vadász címére, aki azt kérdezi, érdemes-e még magyarnak lenni?

Bizonyosan a mai idők egyik legérdekesebb névtelen dokumentumai közé tartoznak azok a sorok, amelyeket szerkesztőségünkhöz intézett. Azt írja, néhány hét óta tökéletes tanácstalanságban és lelki bizonytalanságban él, — most döbbent csak rá arra a szörnyű játékra, amelyet egypár esztendeje bizonyos körök minden gátlás nélkül folytattak a „magyar — magyarabb — legmagyarabb" jelszavakkal. Kérdezi, van-e egyáltalán remény, hogy továbbra is a „Magyarország a magyaroké" gondolat jegyében dolgozzanak a jó magyarok s hogy helyre lehet-e hozni még azokat a végzetes hibákat, amelyekkel sok ember előtt végleg lejáratták és gyanússá tették a „törzsökös-magyarság" fogalmát.

Azt hiszem, nagyon sokunk nevében írom le, hogy hitünk szerint a „törzsökösködés" ideje véglegesen lejárt. S hogy lejárt, annak elsősorban az igazán magyarok örülhetnek csak, — azok, akik eddig is idegenkedve és gyanakodva szemlélték a turáni, szittya és lebédiai jelszók hangoztatásával kitermelt, még a régi romantikus, lengőszakállas, fehérlovas, táltosos, haduras magyarkodásnál is veszélyesebb új magyarkodást, amely az igazán sorsdöntő időkben csak a külsőségek, a felszínes hatásvadászat, az árvalányhaj, a darutoll és a sujtás elterjesztésével látta megmenthetőnek az országot.

Őszinte szívből reméljük, hogy most végre elérkezik az az idő is, amikor a magyarság-tudat kiépítése rendszeresen és tervszerűen kezdődhet meg a legszélesebb rétegekben is s nem válhat újból politikai érdekek után loholó kis érdekcsoport „kizárólagos" tulajdonává. Reméljük azt is, hogy a magyarságunk tudatosításában most majd szót kapnak azok a szakemberek, tudósok és gondolkodók is, akik ezt a számunkra lét vagy nemlétet jelentő kérdést sok esztendő óta minden tehetségük, tudásuk és idejük latbavetésével kutatják, boncolják.

Turániak, törzsökösök, szittyaivadékok vagyunk-e vagy sem, ezek a kérdések most egyetlen feladatban tömörülnek — tudunk-e mi, magyarok az elkövetkezendő években itt a Kárpát-medencében olyan országot teremteni, ahol elsősorban magyarnak érdemes lenni s hogy meg tudjuk-e alkotni az új nagy törvényt: csak az számít „törzsökös" magyarnak, aki magyarságát munkával és áldozattal is hajlandó bebizonyítani, ha az idők azt úgy kívánják!

Külföldön élő magyarnak, aki nagyon „sajnál" most minket.

Levelet kaptam nemrégen, a tavaszt boldog semlegességben élvező kis országból. A nagy bélyegen szívfájdítóan békésen mosolygott a hófedte havasok között rejtőzködő mélykék tó s a virágzó fák illatát szinte felém sodorta a víz felett biztosan mindig ott ténfergő kis kósza szellő...

Csupa jótanácsot tartalmaz a levél, de a félmondatokból csakhamar kicseng, hogy írójuk valahogy úgy képzeli el: nemcsak a Bakonyban, a „magyar Kaukázusban" — így nevezik mostanában előszeretettel az angol lapok —, hanem Budapesten is dühös partizánbandák uralkodnak a Gellérthegyen és nemkülönben a Jánoshegyen is és hogy a hazafias divathölgyek Tito fényképét állítják díszes keretben íróasztalukra. S éppen ezért rettenetesen sajnál kintélő hazánkfia minket, mert hiszen ugyebár nem is vitás, hogy az egész ország így érez s milyen nehéz lehet éppenezért éppen „mostanában" a sorsunk...

Hirtelen arra gondoltam, hogy a történelmi idők sodrában milyen hallatlanul közömbössé vált számunkra, hogy egy békés kis ország lakói sajnálnak-e bennünket vagy sem, — hiszen a legelfogultabbunk is megértette végre, hogy tíz nyilatkozatnál és ünnepélyes igéretnél százszorta többet jelent most, éppen most, nekünk egyetlen korszerű páncéltörő ágyú!

MÉRLEG

AMERIKAI EJTŐERNYŐSÖK AZ ALPOK GLECCSEREIN

Sokat hallottunk azokról az izgalmas légicsatákról, melyeket német és angolszász repülők vívtak meg az Alpesek felett. Eddig csak hivatalos jelentésekben szereztünk róla tudomást, most alant közzéadjuk a német repülés szaklapjában, az *Adler*-ban megjelent haditudósítást ezekről a harcokról:

— Annak ellenére, hogy az ellenséges hadvezetőségnek számítania kellett a keleti Alpok 4000 méter átlagos magasságával és az ebből származó nagy légügyi nehézségekkel, február 23-án Horvátországon át mintegy *80 Boeing típusu bombázó meglepetésszerű támadást akart intézni Ausztria ellen.* Negyvenöt gép azonban nem érte el célját, ugyanígy nagy százalékban pusztultak el a rákövetkező napokban a berepülő terrorbombázók.

— A közelmultban, már elővigyázatosabban, *csak hét német bombázó igyekezett német városok felé,* — folytatja beszámolóját a tudósító. — *Három Messerschmidt állta útjukat és három-négyezer méter magasságban életre-halálra menő párviadal fejlődött ki a gépek között.* Nemsokára megbillent az egyik terrorbombázó, hiába igyekezett egyensúlyát tartani. Még billegett a levegőben, amikor az utolsó, *nyolcadik pilóta is kiugrott ejtőernyővel,* aztán feldobott kő módjára egy hegyhát mögé zuhant.

— Az eldugott völgyben délutánig tartott, míg sikerült megszervezni egy mentőexpedíciót. *Ez a tizenhárom ember,* — közülük öt a hadsereg sícsapataiból, *a többi az SA. és vidéki helyőrség tagjaiból került ki, — azután gyors iramban útnak indult.* Három csoportban közelítették meg a szerencsétlenül jártak helyét. Az a csoport, mely a Wastikar felé haladt, félúton szinte belebotlott az első ejtőernyősbe. Az amerikai felvetette magát, majd visszaesett, hogy kínos igyekezetében végleg kimerülten hanyattdőljön. Finom szatyortyáncsizmája nem arra készült, hogy hegyet másszék. *Könyörögve* emelte fel karját, amint a csoportot megpillantotta. *Ruhája rongyokban,* nadrágján a hosszú csusza-vonától mély szakadások. A mulatt Richárd C. Gr. terrorpilóta vállát vonogatta, amikor társairól érdeklődtek.

Éjszaka lett, a sötétség beállta miatt nem tudták folytatni a mentést. Kora reggel megint talpon volt a kis csoport. Tervük volt követni a már elfogott amerikai nyomait. Így is történt. *A Wastbauer Alm 1600 méteres magasságában egy ejtőernyőt pillantottak meg.* Ember azonban sehol, csak nyomok, melyek a magasba vezettek. Gyilkos hideg volt, lélekzetük szinte megfagyott és szemöldökükre fagyos dér rakódott le. Az éjszaka legalább minusz húsz fok lehetett. A szél is erősbödött, fagyos levegője husukba vágott. De feljebb, már csak jégcsákánnyal vájtak utat maguknak. A Wastikaron hirtelen megszünt minden nyom. A katonák csatárláncba fejlődtek fel, úgy hágtak egyre feljebb. *Néha hangos kiáltással hívták egymást.* Hirtelen éles vá'asz érkezett a távolból. A csoport megállt, fülelt. Vezetőjük lövést adott le. *De újabb kiáltás nem érkezett.* Mint később kiderült, *a két amerikai kiáltott segítségért. A lövés felhangzásakor azt hitték, harmadik társukat most ölik a németek.* Az angol propaganda áldozatai lettek volna, ha a német csoport rájuk nem bukkan.

— Reyes V. T. és Lloyd E. V. pilóták, akik immár huszonnégy órája feküdtek egy gleccseren, szomorúan néztek ki. Sziklának dőlve igyekeztek védekezni a szélroham elől. *A fehér amerikainak,* — a másik fe'vér volt, — lába tört, *combját pedig géppuska golyója fúrta át.* A színesnek térdkalácsát roncsolta szét egy golyó. A fagy szörnyű tortúrát végzett. A sebek feldagadtak, elüszkösödtek. Kezük lefagyott, karjuk feketén lógott a bénító hideg hatása alatt. *Jajgatni is csak nehezen tudtak.*

— És most jött a nehezebb feladat. Leszállítani a sebesülteket a völgybe. Sziklákon és meredekeken kötéllel engedték le a két aléltat. Az expedició tagjai mindent elkövettek, hogy kínjukat enyhítsék. Órák hosszat tartott ez a nyomorult vándorlás, míg végre elérték a wastbaueri alpesi menedékházat. Itt éjszakáztak, az egyik katona szánkókért a völgybe sietett.

— A forró leves után magukhoz tértek a sebesültek. Mindenesetre furcsa életjelt adtak magukról. A mulatt félelemtől pislogó szemmel egy keresztet húzott ki zubbonyából: *„katolikus vagyok!"* — rebegte. És nem gondo't arra, hogy éppen talán ő az, *aki pillanatok alatt templomokat rombolt szét és kolostorokat bombázott.* A hatás elmaradt, most a másik próbálkozott. *„Ausztria?"* — kérdezte — és amikor az örsparancsnok igenlően intett, felvillanyozva folytatta: *„Ausztria jó, — Messerschmidt azonban rossz!"* Azt hitte a jámbor, az angolszász propaganda hatása alatt, hogy a mai Ausztria nem jelent egyet felfogásban a Birodalom többi területével. —zy.

MŰVÉSZEK TESSÉK POLITIZÁLNI!

A magyarság jobbik része már menetel! Állukun már feszül a rohamszíjj, kemény markuk már kézbe kapta a fegyvert, már ott állanak a lelkiismeret szigorú bírája előtt: *szint vallanak!*

Mindenki jöjjön, aki magyarnak vallja magát! Mindenki álljon a zászló alá, ki nem tűri, hogy bolsi pribékek üljenek a nyakunkba.

Jöjjenek a művészek is!

Igenis, politizáljanak! Vallják hangos jelentkezéssel: *keresztény magyar művészek, itt vagyunk!* Itt állunk mi is, keresztény magyar *munkás,* iparos, kereskedő, orvos, katona, ügyvéd ... az *egyetemes magyarság* egybe hegesztett tömegében. Jöjjenek, mert ebben az órában senki sem engedheti meg magának a hűvös tartózkodás lukszusát, vagy a „magasabbra való hivatottság" fölényes fejvetését. Ne politikáskodjanak, hanem vállalják a politikai küldetést: jöjjenek és sorakozzanak fel ott, ahol minden *a hazáé, a közösségé, a bajtársiasságé!* Nálunk! Lökjék el maguktól a kállai kettős kottájára dirigált sajtó kampány céltudatosan kényelmes paroláját: művész ne politizálj! Suttyomban bár elmehettetek a Conti-utcába, összeállhattatok, előkészíthettétek az áhított még szebb jövőt, ítélkezhettetek még elevenek és már tarkóndurrantottak fölött, becézhettetek zsidó sajtót, színházat, irodalmat, pihés őszibarack ízű zsurnálokat és „magazeenokat", szemelgethettetek mazsolákat a sötétben ténfergő zsidó tőkékből homályos, majdnem fekete pincék mélyén sütögetett kuglófokból is — csak ne politizáljatok kedves barátaim, közben szakadatlanul zengett a kenetteljes intés: magyar művészek csak ti, kedves barátaim, kik szíveteket a jobb mellényzsebetek alatt viselitek, *csak ti* ne politizáljatok.

Ne üljön fel a művész ennek a rideg cselvetésnek. A lelkiismeret szabadságát korlátozza el, a legravaszabb gúzsbakötéssel. *Miért ne merészkedjen a művész politikai hitvallását keresni?* Miért ne álljon ki érte művészi becsületessége, szellemi ereje, erkölcsi fölénye, művészi tehetsége teljes fegyverzetével? Miért meneküljön a helytállás elől? Mert az „következményekkel" jár? Igenis, azzal jár! Ha elbukik az eszme, amelyet szolgált, amelyet hirdetett, amelyért harcolt, úgy álljon félre, vonja le a konzekvenciákat, még mielőtt félre állítják. Amíg az eszmének nincsenek bűnös és aljas mellékzöngéi, vagy éppen erkölcstelen vezérvonala, nem szégyen a bukás, csak tanulság: az eszmém rossz volt, álljunk félre, vagy az eszme velem együtt megöregedett, lépjünk le, helyet a fiatalságnak, talán ezek jobban tudják. Ha a bukott eszme harcos szellemű szolgái a sötétben próbálják megtépázott frizurájukat rendbe hozni, új honfoglalásra elsuttogni a sorakozót, úgy ennek is viselni kell a konzekvenciáját. De minden körülmény között: félreállni! Még mindig férfiasabb, mint fölényesen, *vagy ravasz számításból szemlélni azokat, kik harcolnak az eszméért és gyakran érvényesülést, megélhetést áldoznak fel érte.* A leggyatrábbak azok a „pártokon felüliek", kik kivárják, míg holtbiztossá válik a beérkezés és akkor szerényen sejpítve megjelennek: én isz itt vagyok, mindég isz szimpatizáltam veletek. — Csakhogy most nincsen idő a „figyelemmel kísérésre". Most a művésznek is számot kell vetni önmagával. A művész férfi legyen a talpán, még ha nő is. Több ember legyen, mint az átlag polgár. Ezért udvarias vele még az adóhivatal is. Ha kiváltságokat igényel a maga számára, úgy álljon ott is az élen, ahol harcolni, viaskodni kell. Mutasson példát! Ez a legkisebb fizetség a szellemi magasrendűségi igényléséért. Legyen kritikája, lelki felkészültsége, bátor, színt valló készsége, külső formáktól független merészsége hitet vallani ott, ahol és amikor a hazáról van szó — máskép nem művész, csak haszonélvező akarnok.

Nem az a művész hivatása, hogy a *mások* által kiharcolt *államforma gondoktól mentes lantosa legyen, hanem kiváltságos emberi hivatása éppen az, hogy művészetével ott álljon a rendületlenül harcolók élén, kik tűzzel, vassal, véráldozattal hitvallásukat érvényre juttatják.* Ahányszor a nemzet sorsdöntő óráit élte, a *magyar* művész mindig ott küzdött az élen. Bár mindig voltak közöttük józan kivárók, kompromisszumot prédikáló óvatos legénykék, de a bővérű szellemi óriások, az igazán nagy művészek tűzre vetették magukat, hogy példát mutassanak, a tévelygőket eszméik sugárzó országútjára tereljék. A politika és a vallás, minden ellenkező hírverés ellenére, egymás mellett kísérik az öntudatos ember életét. Mindkettő benne él már a születendő emberben (véró) és mindkettőért örök a harc. *Nem politizálni ugyanannyi, mint nem törődni vallással, vagy azt csak nyüzsgők tevékenységének minősíteni.*

Az *igazi művész* mindig harcos volt, sohasem egy hatalmi csoport kitartott örömlegénye. Lehet, hogy ridegen hangzik, de kegyetlen erkölcsi jogosultsága van annak a kijelentésnek, hogy nem jó illatú és nem tiszta lélekből fakadó művészet az, mely *minden* világnézet „keretében" úgy tud működni, hogy megtalálja művészi önérzetének kielégülését. Aki ezt az eunuch művészkedést érti, az ne is politizáljon. Legalább is ne *közöttünk!* Maradjon otthon és onnan lesse kétségbeesetten elszánt harcunkat és motyogja tovább a „józan" életművészet jeligéjét: „ha sikerül *i nekik, i* akkor ijelentkezem". Lehetnek ezek jó művészek, de sohasem *nagy* művészek, mert a nagy művész nagy ember is! Kis hibákkal, erős tévedésekkel, de harcos emberek, igaz férfiak, lobogva égő hatalmas fáklyák. Páger Antalok, Kiss Ferencek, Erdélyi Józsefek, Mécs Lászlók, Sinka Istvánok. Utánuk kell indulni, velük kell harcolni a teljes győzelembe vetett rendületlen hittel.

A kis ravaszkodókat, kétkedőket, bizalmatlanokat megnyugtatjuk: *nekünk* most sikerülni fog, mert bennünket a kor szelleme tüzel a legvégső és teljes győzelemig. A *korszellem* lobog bennünk, mely minden időkben a művészetet megihlette és gazdagon megtermékenyítette.

Most mi vagyunk soron!

Cserépy Arzén

A NYOMORÚSÁG VÁMSZEDŐI

Kedves Mérleg!

Néhány ujsághírből szomorúan értesülünk arról, hogy a mai nehéz időszak is mennyire meghozza az új uzsorásokat. Akadnak még most is olyanok, akik magyarnak merik magukat nevezni s mégis lelketlen módon *kihasználják az életüket menteni akaró, menekülő fővárosi magyarokat.*

A többi között egy szomorú példát én is felhozok. Az én falum vasútállomása *Beled,* 6 km.-nyire van tőlünk. *S erre a 6 km-es útszakaszra 4 gyermekkel ideköltöző pesti munkásasszonytól 40 pengőt kért el.*

Az ilyen uzsorázó, lelketlen emberekre is megfelelő törvényes intézkedéseket kérünk.

Tisztelettel:
Varsányi Ida
tanítónő.

MÉG MINDIG A PROTEKCIÓ?

Kedves E. V.!

Magyarország ma a teljes politikai és szociális újjászervezés útjára tért. Mégis sokan vannak még, akik a régi világ *„kérlek-alássan" és protekciós korát* kívánják átmenteni. Így például az újpesti cipőhivatal tisztviselőkara. A fentemlített hivatalnál a következők szemtanúja voltam május 12-én. Reggel 9 órától csaknem fél 12-ig álltam sorba kb. *30 leszerelt katonával, terhes asszonnyal és frontszolgálatos hozzátartozók csoportjával,* valamint kb. 40 „igazolványnélküli"-vel. Mindkét csoportból talán *összesen 10 ember* jutott be. Közben *egy leendő anya két vagy három izben rosszul lett.* Az egyik leszerelt katona türelmetlenkedett és utána nézett, mi az oka annak, hogy senkit sem engednek be, mégis az iroda tele van. Rájött arra, hogy *az iroda tisztviselői a protekciósokat és a szemfüleseket az élelmiszerközpont irodájából engedik be.* Tehát ezekért kellett a leendő anyáknak, leszerelt katonáknak órák hosszat várni! Hogy nagyságák és „urak" jussanak a nekik talán nem is életbevágó fontosságú lábbeli-utalványhoz, azok kárára, akik életet adnak a magyarságnak, akár gyermekkel, akár katonai szolgálatukkal. Az újpestiek szeretnék tudni, miért ne lehetne úgy megszervezni az utalványozást, hogy a *törzslapokon feltüntetett kiutalásokról időszerűen értesítsék az igénylőt és a kész utalványt kellő igazolás ellenében pillanatok alatt átadhatnák.* Így három óra alatt nem tíz emberre kerülne sor, hanem tízszer annyi ügyét is el lehetne intézni. Nem lenne sorbaállás és nem lennének „protekciósok".

Egy újpesti olvasó.

Helyreigazítás

Április hó 21-iki számunkban az Uj Magyar Munkásból átvett „Akik miatt nem lehetett keresztény magyar szociálpolitikát csinálni" című cikkünkben szereplő Fischer Henrik, Budapest, III., Szentendrei-út 85. szám alatti épületfa kereskedő okmányokkal igazolta őskeresztény származását és azt, hogy egyike a legrégibb keresztény fakereskedőknek.

Tavaszi alkalmi árú KÖNYVJEGYZÉKET
érdeklődőknek ingyen küld
Demeter Béla
Antiqua könyvkereskedése
BUDAPEST, I. KER., IV. BÉLA-UT 11.

Ruhák, blúzok SIMON LUXUSTEXTIL-től
Teréz-körút 18.

1944. máj. 19. (10. sz.)

A könyvtár és fegyvertár megtekintést érdemel. Templomai közt a Szent Jánosé birja az elsöséget. — Lavalettában a fő utczák olly tiszták, mint a fris tojás-haj. A törökországi rondaság után, Istenem, milly jóltevöleg hatott rám az angol rend és tisztaság!

Az élet átalánosan nem drága. Vágó-marhát Tunisból-és Tripolisból hoznak.

A nép tudatlan és bigott. Papjainak s papnövendékeinek száma *ötezerre* megy. Az angolt, mint eretneket, s szabadalmai eltipróját szive mélyéből gyülöli. Az angol otthonn szabad — de azonkivül zsarnok; az idegen nemzetet lenézi, s külső alattvalóival megvetőleg bánik. Innen van, hogy *harmincz* év alatt Maltában, angol és maltai között csupán *két* házasság történt. Egymással teljeséggel nem társalkodnak.

A tengeri fürdőket hat hétig élvezvén, Marseille-be menő angol hajóra szállottam. Hatvan órai utunkat a nagy szélvész miatt négynap és négy éjjel alig valánk képesek megtenni. Marseille-ben öt napot mulatván, a *pyrenéi fürdőkbe* utlevelet vettem.

II.

Marseille és környéke.

Még a hajón értesülvén az iránt, hogy a marseillei vendéglök, sokat igérő külsejök daczára, kitünő tisztasággal nem birnak : az egyiptomi csapások némellyikét kikerülendő, az első szállodába, a „Hotel de l'Orient"-ba szálltam. A vendéglő udvara virágos-kertté volt alakitva. Ablakomból jobbra a prefêti (főispáni) lakot, balra egy sétatér lombos fáit, szökökutjait s egy örházat szemlélhettem. Tágas szobámat szőnyeg boritotta, kárpitos, másfél métre (egy métre = három láb) szélességü ágyamban, ruganyos szalmazsáki helyettesen, két nagy madrácz terült el; a felső, egymás mellé tett párnák alatt pedig lábnyi átmérőjü hosszu henger nyult el, ágyam egyik oldalától a másikig. A madráczok, s az alsó vánkos helyettese, a henger, juhgyapjuval telvék, mint Törökországban. A piquet vagy finom flanell takarónak végei és szélei, lábnál kezdve, testközépig, a madráczok mellett gyengén leszoritvák, mi által mind az éjenkinti kitakarózásnak, s meghülésnek eleje vétetik, mind pedig az alvó ide-amodai hengerödzései, s fordulatai legkevésbbé sem korlátozódnak, s végül : az ágyban levő, nem kénytelen, mint katona az örház deszkáin, csupán kinyujtózva fekünni.

Bágyadtságomat az apologizált ágyon, pár órai pihenés által elüzvén, az ebédlőharangra ébredtem fel. — Fellázadt éhgyomrom rakonczátlanságát *a la mayonnaise*-zel, *fricandeau*-val, *sol a la normandais*-zel stb. stb. lecsillapitván, az epicureusi ebédért, egy itczéspalaczk vörös borral együtt, nem fizettem többet 3 franknál. A maltai „Dunsford hotelben" bezzeg más birójárás volt. Hét hét alatt, vendégasztal nemlétében, szobámban kénytelenittetvén enni, előre kialkudt ebédem egy nap *beefsteakból*, másnap *rostbeefből* állott. Az első olly nagy volt, mint egy napernyő, a második pedig hat egregyi kaszás éhgyomrával is daczolhatott volna. E hustömeghez egy nap zöldpaszulyt, más nap borsót adtak; a munduros-burgonya pedig egyszer sem maradt el. A zöldbabot és borsót csupán sósvizben főzték, s lé nélkül szárazon tették az asztalra. Ezért, kenyér és ital nélkül naponkint három shillinget (1 ft. 30 kr. pp.) fizettem.

Az eredeti angol-konyha valósággal kondásnak való. Franczia étkek csupán nagy asztalok alkalmával kerülnek fel, különben elöl hátul rostbeef, beefsteak, — jobbról, balról burgonya, s ollykor egy-egy szilvaczikkel töltött hitvány plumpudding. Az istenadta angolja, a jó kerti veteményt és zöldséget csupa vizben főzi meg, s levét leszürve, rakja ki. —

. . . . Ebéd alatt meghallván, hogy az ugynevezett *Virágkastélyban* (mulató-kert neve) tüzijáték és tánczvigalom leend, nem sokára kikocsiztam, s a mint a kertben ide-amoda ballagok : a Maltából idehozott hajókapitányra bukkantam. Találkozásunknak kölcsönösen örvendvén, egymásnak Piladesei lettünk. Az angol posta-gözösök itteni ügynöke csakhamar hozzánk csatlakozott, s mint régi marseillei lakos, mindkettönknek Palinurusa lett.

Nem sokára bealkonyodván, a tüzijáték elkezdődött, s annak végével a tánczvigalom is beállott. Illyesmit soha sem láttam. A quadrillban a tánczos lába minden pillanatban hölgye orra körül hadonázott; a lorettek szoknyája hol a páva kiterjesztett farkához, hol az összeeresztett legyezőhöz hasonlitott, vagy, fordulás alkalmával, viselőjétől legyezőül használtatott. Néha egy-egy vásott ficzkó egész tömeg égő gyufát szórt el a nyilt oldalu tánczteremben, s illyenkor voltak felfosztolkodások, mint vizözönkor. A botrányos tánczneve *cancan*.

A kertet éjfél előtt odahagytuk a kapitánynyal együtt; én mentem a hotelbe, ő pedig a Mervin-hajóra.

Másnap reggel a *börze és kikötő* megtekintésére mentem. A lópatkó alaku, biztos és tágas kikötöt, melly egyszerre kilenczszáz hajót is befogadhat, magas szirtek környezik s a torkolatnál a vizben létező köszálak miatti nem veszélytelen bejárást két felöl *Szent-János és Szent-Miklós* nevü erösségek védik. A kikötönek semmi kifolyása sem levén, a benne levő tenger vize a belé szolgáló összes városi csatornák, s mindenféle piszkok fölvétele miatt undorodásig fekete, szennyes, ennélfogva meleg évszakokban kigözölgésével a közelben levő házak levegöjét befertöztetvén, az ott lakást egészségtelenné teszi. Mind ezen piszok oka pedig *in ultima analysi* azon pénzügyi félelemben rejlik, nehogy a *tiszta* öböl vizéből kipárolgás által a szegénység sót nyervén, a monopolium kárt szenvedjen. S ezért ezrek egészsége és élete könnyelmüen veszélyezve van.

A tenger partjait olly szigorral örzik, hogy Marseilleben, ha fejére áll is az ember, még sem képes meleg tengerviz fürdöt kapni. De azért a röfös hirdetések sok helyt, illy czimmel : „*meleg tengerviz-fürdő*" nem szünnek meg a könnyenhivök zsebéből a pénzt kicsalni. Mert e fürdő nem egyéb, nehány marék sóval összeolvasztott, büzhödt kutviznél. Probatum.

A börze nagy, négyszög épület, mellynek közepén megállva, az első emelet alsó párkányára szegezett hosszu fekete táblákon illy felirásokat olvasunk : „spanyol, angol, holland, orosz, török, persa stb. pénzek beváltása."

Marseille két részre oszlik, Ó- és Ujvárosra. Az ó, ronda, szük utczákkal; az uj széles utczákkal és szép épületekkel bir. Sétatérei, mellyek hajdan erösitési árkok s töltésekül szolgáltak, számosak, piaczai közt a *Castellane-*, *Király- és Szent-Ferreol*-tér diszesebbek. Székesegyháza hajdan Endymion kedvesének, s Acteon gyilkosának temploma volt.

Tudományos s jótékony épületei számosak. *Könyvtára* temérdek kézirattal bir. Idegen égalji növények meghonositására szolgáló *növénykertje* említést érdemel.

A város utczáin levő számtalan, frisitő itallal kinálkozó boltjaiban a limonade akószámra van; a matróz, a teherhordó, utczaseprő, a házaló, bebeáll s egy soura (garas) nagyot iszik. A boltbeli fi- és nőszemélyzet csinos.

Egyszer én is, csakugyan inkább kandiságból, neki duráltam magamat, s beállván, tiszta pohárban csaknem meszelynyi levet kaptam. Szomju levén, jót kortyintottam, de csakhamar az „olcsó husnak hig a leve"-féle axiomáról kelle, tapasztalási alapon, elmélkednem, mert a rothadt, penészes czitrom savanyu nedve torkomat ugyancsak reszelte, s alkalmasint olly képpel, mint az eczetbe nyalintott macskáé szokott lenni, tettem le öt centimemet (= egy sous) a márvány-asztalra. Mint Horácz a foghagymát, ugy én is az *akó-számra* készült limonadeot megátkoztam, s azzal odább állottam.

Ajkaim redői azonban nemsokára kisimultak. Fülemet ezer meg ezer különféle hang érinté, s — nem, mint Shakespeare embere, szagló szerve után — hanem a hallók után indulván, a lég tollas-lakóinak özönére bukkantam. Andoubon ugyan nem vagyok, de midön a kolibritől a kondorig, a papagály hetvenkét nemével, az egész lánczolatot egyhelyt láttam, s a drágaköveket háttérbe szoritó toll-csillámot, s a szinek utánozhatlan öszhangzását, s egymásba folyását bámultam : illetödött keblemen csupán magasztos sohajjal könnyithettem. Hátha még Bölcs Salamon vagy Sz. Ferencz módjára a madár-nyelvet is értettem volna. Egyszer sz. Ferencz misét akarván szolgáltatni, a fecskék lármája miatt félbeszakasztatott, mire ő az éneklőkhez igy szólt : „édes növéreim, hallgassatok, mig az evangeliumot elmondom." S a fecskék elhallgattak stb.

Marseille szőlő- és olajfás kerteiben számos nyárilak diszlik, hol a tehetősebbek, hetenkint pár napot szoktak tölteni. A városnak déli-terményekkel roppant kereskedése van; Odesszából, Oláhországból, Szicziliából, Algirból a sok gabonát a déli franczia megyék számára ide szokták hozni s lerakni. Szép időben a raktárbér kikerülése végett a tengerparton nagy halmokban hever letöltve a drága élet.

*

A népség, átalában, saját zsirjában pöfögő, gögös és durva természetü.

Pár napi itt mulatás után a Montpellierebe menő gőzkocsik egyikében helyet foglaltam. Utitársam egy tengeri- s egy gyalogsági tiszt volt; amaz Délamerikát, ez Algirt bekószálta, s sebjeik miatt mentek a *pyrenéi fürdőkbe*, hova én is igyekeztem. A kocsiban csak hárman ülvén, ismeretlenségünkben a dohányzás kedveért, egymásra farkasszemet hunytunk. Végre felkelek, a fejem feletti nyomtatott figyelmeztetést elolvasom, s a dohányzónak 50 frankkali megbüntetését elmondom, mire a tengerész igy szól: „nem kellene mondanom, de a büntetésnek épen azért ne higyjen, mert nagy; egyébaránt nem szokott-e ön dohányozni?“ s szivartartóját elömbe nyujtá.

Nem soká hátunkat mindhárman egy-egy szögletnek vetvén (omnis enim nebulo angulum quaerit) kényelmesen füstölgeténk. E dohányzás vala rám nézve a bokros füstök hattyudala.

Nincs ország a földön, hol gyalázatosabb dohány lenne, mint Franciaországban. Méreg-drága izetlen szivarjai száraztott káposzta-lapuhoz hasonlitnak. Dohánya olly roppant erős, hogy az ember képe pár pipa után főtt rákhoz hasonlit. Nyelvemnek nem csak bőrét lehuzta, de még husát is fölette. A francziák egyenes nyaku pipácskája szabó-gyüszünél nem nagyobb; két vagy három illy pipa-paródiával a franczia egész nap beéri, nem mint mi, kiket a néhai Szuhai, még Mikes Benedek korában igy énekelt meg: „Jaj neked, nagy pipáju, kevés dohányu édes magyar nemzetem!“ Ezért, naponként tornyosuló keserüségeimet nyakamról lerázandó, a füstölgetéssel örökre felhagytam s pipáimat elajándékoztam. — Marseille kerteitől megválván, utunk kopár, köves vidéket hasitott. Egy tőlünk nem nagyon távol eső tengeröbölben gyönyörü tüneményt szemléltünk. Ugy tetszett, mintha a viz tetején rubin- és smaragdból alkotott várat láttunk volna libegni. A tengerész állitása szerint, e tájon minden időben láthatni a szép délibábot (mirages) — Kopár vidékünk a legelső franczia falunál, melly figyelmemet nagyon igénybe vette, kedvezőbb alakot öltött. A kisablaku, hegyes tetejü, cseréppel fedett kőházak nincsenek rendben, mint szász és magyar falvaink, de kinézésök jobb, azonban elszórtságukra nézve, mezőségi falvainkhoz nagyon szitnak. Két hold földet egymás mellett ugyanazon maggal bevetve látni, ritkaság; már az egy holdnyin különféle gabnanemek mutatkoznak. Több holdból álló uri birtokot itt hiában keresünk. Egész déli Frankhonban csak egy helyt láttam illyesmit, Toulousenál, *Soult* tábornagyét, s ez is alig állott 25—30 holdnál többől. A gazdag franczia földbirtokosok *Normandiában és Vendéeben* vannak. A hires provenc-ei faolaj hazáját *Aixet* jobbra hagyván, *Arlesbe* értünk. — A vasutállomási vendéglők asztalán mindenféle bornemek, sonkák, s hires arlesi kolbászok, magukat kedveltető tisztasággal valának rendezve; illy franczia izléssel összeállitott büffet látványa valóságos gyönyör.

Arlesből *Nimesnek* mentünk. E negyvenezer lakossal biró város csaknem fele protestans; számos gyára, (piaczán pompás szökőkut van). Innen bájdus vidéken, az asszuszölő hazáján *Lünel és Frontignanon* keresztül Montpellierebe jutottunk. E gyönyörü vidéket jobb felöl szép szőlőhegyek környezik, balra pedig a kies tér olaj-, mandola- s más gyümölcsfákkal diszlik. Ez legszebb tája Franciaországnak.

(Vége következik.)

Zemplén vára.

Zemplén, máskép Zemplin, a ránk maradt legrégibb várromok sorába tartozik, annyira, hogy sokan vannak, a kik épittetését épen Attilának tulajdonitják; de faragott kőből és téglából készült falai, a melly épitési anyagokkal a hunok még ismeretlenek voltak, ez állitást megczáfolják, — mig ellenkezőleg a körülte gyakran találtató római hamvvedrek, korsók és érmek *római* eredetéről tesznek bizonyságot. Annyi tudva van, hogy a magyarok, Árpád alatti bejövetelükkor Zemplén várában megállapodván, egy ideig itt mulattak s Zalán követségét is itt fogadták el; a várat pedig az ország fölosztása után a borban, gabnában s érczben gazdag földet megszerezvén, megye székhelylyé tették, mi azonban később Sátoralja-Ujhelyre lőn átruházva.

Nevét — hajdanában Zemlum — *Zem* szótól nyerte, melly tótul *földet* jelent, minthogy mai helyén, a Bodrog és Latorcza összefolyásánál, akkorában kőfallal megerősitett földvár állott, minek nyomai még ma is észrevehetők. Az erősség kerülete jelenleg 323 ölet, falai magassága némelyütt még, a hol legmagasabb, 10 ölet teszen. Benne két templom találtatik, egyik az egyesült óhitüeké, melly nem régen épült; a másik a reformatusoké, még a régi várnak 1628-ban Bethlen Gábor által *megujitott* maradványa, mi ódon külsőjén kivül az egyház falán látható egykoru feliratból is kitetszik. A templom mellett heverő romról mondják, hogy török mecset lett volna; de minthogy nem csak épitésmódja a törökökéhez teljességgel nem hasonlit, hanem azt sem olvassuk, hogy a vár valaha török kézen lett volna, sokkal valószinübb, miszerint a régi erődítménynek bástyája volt. — A templomot környező tér sirkertnek használtatván, ásás alkalmával sokszor akadnak benne római hamvvedrekre, a mi arra mutat, hogy azon földnek régibb időben is hasonló rendeltetése volt. — Kár, hogy az ekképen lelt régiségekből még eddig a nemzeti muzeum birtokába mitsem juttatának.

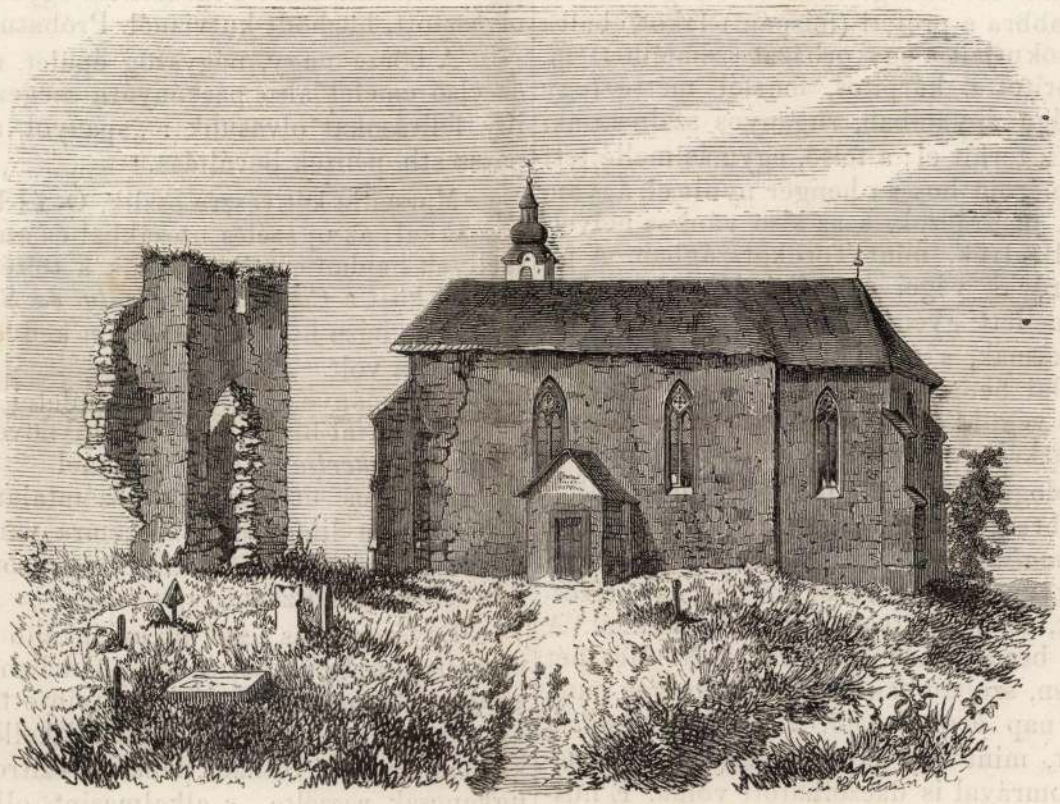

Zemplén vára.

Zemplént, mint ugyanezen megye több erősségét, az 1263-dik éven kezdve Miczbán s örökösei birták; majd 1331-ben a fiskusra szállván, Róbert Károly Drugethnek ajándékozta. — Itt tartotta 1632-ben beigtatási ünnepét Drugeth János a Zemplén vármegyei főispáni székbe. — 1557-ben Perényi Gábor, hatalmas főur, maga számára elfoglalta, de az ellene küldött császári sereg vezére Telekessy Imrének ellentállani képes nem lévén, kénytelen volt a várat ismét odahagyni, — 1685-ban Rákóczy György vette, hasonlóan erőhatalommal, birtokába; de ugyan e tájt kivonulván belőle, pusztulásra hagyta, ugy hogy jelenlegi birtokosai, a leányágról Drugeth-örökös Csáky és Almásy grófok már teljesen lakatlan romjait birják, s most:

Bús-mormolva fut a testvér habu csermely; alatta
Tévedező madarak járnak, s a puszta mezőben
Száguldó lovagot kisérik vizsga szemekkel. *)

Z.

Az északamerikai nép életéből.

(Egy magyar iparos levelei után.)

N. Orange, martius 1-én 1859.

A magyar ember adott szavát, mint a jó bankár utalványait, be szokta váltani. Azért is sietek, hogy legközelebbi levelemben tett igéretemet teljesitsem. De mielőtt ezt tenném, nehány jellemvonást fogok fölmutatni az amerikai népről, s egy pár szokást életéből.

Az amerikai már bölcsőjében minden köteléktől s pólyázástól szabadon szoktatja kisdedét; alig kezd ez járni, már testgyakorlathoz, illő munkához szoktatja a hajlékony testet, hogy ideje korán szokjék meg minden sanyart, mit talán később kiállani kénytelen lesz. Végezvén pedig iskoláit, a szerint a mire készült, pályát választ; mellyek közől, a többit jelenleg mellőzve, czélom az iparos pályát leirni, mint a melylyel legtöbb érintkezésem van; s mellyet figyelemmel kisérni, leginkább fekszik érdekemben.

14—15 éves korában megy a gyermek a mesterségre, mit leginkább maga választ, 21 éves koráig tartozik mesterénél maradni; ki őt atyai gonddal és ótalommal köteles tanitani és védeni. — Ezen idő alatt a tanuló tar-

*) Kutfő: Szirmay: „Comitatus Zempliniensis.“

gyönyörü nótáit kitörő tetszészaj közt huzta — éjfél utánig vigadtunk. Máskor egyébről is.

+ (*Szabadka községtanácsa*) négy kisdedóvoda fölállitását határozta el, mellyek közől kettő már a legközelebbi tanév kezdetével nyittatik meg, és e czélra két tanitó küldetik Pestre, az illető szakismeret megszerzése végett. A másik két intézet csak akkor fog megnyittatni, ha majd az előbbiekben oktatásra képes egyének fognak találkozni.

+ (*A patkányok mint gyujtogatók.*) Nagy-Szebenben egy fűszerárus raktárában a patkányok egy gyufával telt ládát kirágván, az innen eredt surlódás folytán a gyufa lobbot vetett, mellynek következtében tűz ütvén ki, az egész épület elhamvadt.

+ (*Egy nyomtatott szinlapi jelentés.*) Csabai szintársulata közelebb Komáromban működvén, egy alkalommal „nagyszerü, tüneményes szinmüvet“ adott elő, mellyben előforduló tizféle tüneményről a szinlapi jelentés szóról szóra igy hangzott : 1. Egy sereg holló a szinen átrepül. 2. Egy nagy repülő bagoly. 3. Egy óriás gyik. 4. Egy óriás üst, mellyből egy bokor emelkedik, mellynek több ágai szétterjednek, leveleiből lassan egy-egy veres tulipán fejlik ki, mindenik zöld ágacskán, melly mindig nagyobbodik, mig embernyi magasságra növekszik; felül közepén egy óriás ördögfő vicsorog, a levelek között több olly apróbb fejek látszanak. 5. Egy nagy kigyó. 6. Mindenféle csudaalaku rémek, mellyek a földön és légben jelennek meg. 7. Egy tüzes golyó, melly a szinen átrepül. 8. Egy vaskocsi, melly bagolyalaku kocsivá változik, mellyet két óriás bagoly huz. 9. Három sirdomb. 10. A pokol tornácza.“

+ (*Ébresztő gépet talált föl*) Lüttichben egy gépész, melly nemcsak akármelly perczben fölserkenti az alvót, hanem még a mellette levő kis viaszgyertyát is meggyujtja.

⊙ (*Kérelem az ujévi köszöntések megváltása tárgyában.*) A pesti jótékony nőegyesület az ujévi köszöntések megváltása végett az idén is megnyitotta aláirási iveit. A tisztelt közönség által elfogadott sok évi szokás szerint az, ki ezen ivekre a szegények számára erejéhez mért adományt aláir, kettős czélnak felel meg : egyik, hogy a — gyakorta terhes — ujévi üdvözlést az illedelem megsértése nélkül mellőzheti; másik, hogy az emberi nyomor enyhitésére áldozatot hozott. Bizodalomteljesen fordul tehát az egyesület a tisztelt közönséghez, a szenvedők nevében esedezvén azon buzgó részvétért, melylyel a t. közönség jótékonyságát mindenkor tanusitotta. Az aláirási ivek (az egyesület pecsétjével ellátva) letétetvék aláirás végett következő t. cz. gyüjtő uraknál : Belvárosban : *Szántóffy* Antal prépost-plebános, Lang Mihály és Székács József ág. hitv. lelkészek; Eggenberger könyvkereskedése a Ferenczieк terén; Ráth Mór-, Lauffer és Stolp könyvkereskedéseik a váczi utczában ; Amtmann Ferencz országuton Huszár házban; Pfeiffer Ferdinánd könyvk. és Lueff illatszerárus a Kristóftéren; Jármay Gusztáv gyógyszerész zöldfa-utczában, Hausner F. L. fűszerárus kishid- és aranykéz-utcza sarkán, Nádosy István keresk. a vácziutczában és Guggenberger Lipót keresk. váczi utcza elején. Lipótvárosban : Ráth József plebános. Kochmeister Frigyes keresk. a 3 koronautczában ; Matta László gyógyszerész, Bőhm és Kánya kereskedése a Józseftéren, Nemzeti Casino, Lloyd Casino és kereskedelmi testület. Terézvárosban : Klempa Simon plebános, Müller Bernát gyógyszerész kerepesi uton, Török J. gyógyszerész királyutczában, Fleischl Dávid dohányutczai saját házában. Józsefvárosban : Sujánszky Antal plebános. Ferenczvárosban : Török Pál, ref lelkész. Ezenkivül ellátvák aláirási ivekkel a választmányi-nők, kerületi előljárók, czéhek és számos magánosok is. Az aláirt nevek ki fognak nyomatni, miért is azoknak hibátlan és olvasható beiratása kéretik. A névjegyzék ujév előestéjén fog megjelenni. Az aláirás f. é. dec. 23-áig történhetik. Minden aláirónak ott, hol aláirt, egy nyomtatott névjegyzék fog adatni. Kelt Pesten, 1858. novemb, 20-án. — *A pesti jótékony nőegylet.*

Levelezés.

Levél Amerikából. Orange (New-York közelében), nov. 1. (*Kedélyes sorok egy vándorló iparos hazánkfia tollából.*) T. szerkesztő ur! Ha van valami kedves az életben, mi lehet nagyobb, mint ha a távolból egy honfi-, rokon-, testvér- vagy jó baráttól pár őszinte sort olvashatunk : engedje meg azért, hogy a testvéreknek s számos jó barátnak — kiknek erre szavamat adám — becses lapjában tudathassam a földteke tul oldalára, Amerikába szerencsés átvándorlásomat, az itteni élet s napi események fény- és árnyoldalát.

Bucsut véve imádott hazámtól ez év junius havában, vándor-pályámat a német szövetséges-államokon át Hamburg felé vettem, hol pár hetet időzve, szerződésre léptem egy ágenssel, ki az emigránsokat átszálittatja Amerikába, igy jun. 20-án „Transit“ nevü gőzössel megindulván, két nap s három éjjel átvágtunk az Északitengeren, midőn is *Hull* városba angol partokra száltunk ki. Ez első tengeri utam alatt én is éreztem kevés főszédülést, mig sok másnál, különösen a nőknél, nagyban működött a tengeri-kór. Hullból vaspályán mentem *Liverpoolba*, melly utam alatt volt szerencsém láthatni, — bár futólagosan — az angol gazdászat egyes példányait, több gyárat s gyárvárosokat; — mellyek mind élő tanui az angol ész és ügyességnek; — vonatunk olly borzalmas sebességgel rohant át több hosszu alagutakon, hogy valóban megborzadtam; igy értünk be Európa legnagyobb kikötő városába Liverpoolba; — hol ismét nehány napot kelle várnom mig „Orient“ nevü 3 árbóczos *vitorlás* hajónkat kellőleg megpakolák, ez idő alatt az angol életet, a várost, de leginkább a nagyszerü kikötőt vevém vizsga alá, mi elég élvet nyujtott és várakozási időmet megrövidité.

Julius 29-én végre bucsut mondva a vén Európának, megindult nehéz bárkánk, hogy valami 500 emigránst szebb reményeivel partra szállitson Uj-Yorkba, a tengeren tuli világ legnagyobb városába; — és e szép reményeket 7 heti, mondd : *hét heti* kemény próbára tevé ki, ennyi idő alatt futván meg tengeri pályáját. Sem időm, sem czélom az egész tengeri utat leirni, s elég, ha annyit mondok : kinek béketürését megtörni még nem volt elég alkalom, idő és tér, — menjen vitorláshajón 7 heti tengeri utra, és pedig irlandi nép között. Azonban a szép tapasztalás kedveért egyszer megpróbálni épen nem árt, de másodszor is ráadni fejét, valódi merészség, tökéletes oktalanság.

Szélvészünk mindjárt harmadnapra meglehetős szép volt; — de nem elég erős arra, hogy legalább is elsülyeszszen, igy szerencsésen tuléltük.

Szerencsétlenség egész 7 heti utunk alatt csak egy volt, t. i. hogy mindig ellenszelünk volt; — mig szerencsénk igen is sok; — kedves költőnk szavai szerint, hogy fogaink nem vasból, de csontból vannak alkotva, mert ellen esetben nem tudom jelenleg mit használnánk; — szerencse volt, hogy egy kis matróz a tengerbe esett, de elevenen kifogták; — legnagyobb szerencse volt pedig az : hogy ugy nem jártunk mint az „Austria“ nevü hamburgi gőzös, melly sept. 13-án tökéletesen megégett. — Bátor szivét s nemes elszántságát magasztalák az uj-yorki lapok egy hazánkfiának, ki szintén e hajón jövén, midőn látta az elkerülhetlen halált, fölvitte családját a fedélzetre, s először is nejét megcsókolva, tőle elbucsuzott, s a tenger hullámiba dobá, azután sorba gyermekeivel ezt tevé, végre kisdedét karjába véve maga ugrott be. (Olvasóink e szomoru esemény bővebb leirását ismerik lapjainkból. *Szerk.*)

De hogy visszatérjek saját utunkra, sept. 14-e volt a várva várt nap, midőn megpillantók távolból szép reményeink bájos partjait; midőn is egy gőzös jövén elénk, az bevontatá bárkánkat Uj-York kikötőjébe. Az érzést, midőn az uj világ regényes előpartjait, uri lakokkal, — a kikötőt ezernyi hajóival, s magát a mérföldekre terjedő Uj-York városát meglátám; — ezt leirni képes nem vagyok, ezt csak érezni tudom. — — *Uj-York*, e nagyszerü városról keveset irhatok, mert benne csak valami három nap mulattam, melly idő alatt inkább saját ügyem, mint a város vizsgálásával valék elfoglalva, s e három nap kevés volt arra, hogy magam a városban tájékozhassam. Annyit azonban mégis tudok róla mondani, hogy olly nagyszerü, pompás 5—6 emeletes márvány épületeket, idáig egész utamban s éltemben nem láttam, illyen a többek közt a *St. Nikolaus* szálloda is, hol Nendtvich tanár ur szállva volt; boltok, 20—25 öl hosszuak, hol segédek 50—100-an is működnek; s végre, hogy nincs nap és éjjel, midőn ha többször nem, legalább egyszer tűz ne volna, de a mit csudaszerü ügyesen tudnak eloltani a hires uj-yorki tűzoltók. Legközelebb leégett a műkiállitási kristálypalota, a kár 100 ezrekre megy.

Ajánló leveleinket utitársammal, az itt lakó magyar urakhoz kézbesitve, ezeknek segélyével én *Gerster Antal* ácsmester urhoz jövék *Orangeba*, hol és kinél jelenleg is folytonosan működöm; melly gyönyörü tájéku falu valami 15 angol mfd. Uj-Yorkhoz, s innen tiszta időben szépen belátni New-Ark és New-York városokat.

És most legyen szabad egy rövid párhuzamot tennem az itteni és a kedves honi iparélet közt, mennyire ezt e rövid idő alatt tett tapasztalásom engedi.

Egész Amerikában a meghatározott munka-idő naponként 10 óra, hol tudniillik a munka napi számra megy, de ezen 10 óra alatt bizonyosan többet dolgozunk, mint kedves hazámban 12—13 óra alatt; a napidij 6—8—10 shilling, vagyis honi pénzben 1 ft. 30 kr.—2 ft. pp. — Ez tehát szép fizetés, igen ám, de a szállásért koszttal betenként 3 dollárt, épen felét kell odafizetni a hetikeresetnek; a megmaradt 3 dollár körülbelől fölmegy ruha és műszerekre. Azért nagyon csalatkozik az európai, ki azt hiszi, hogy itt összetett kezekkel is halomra lehet gyüjteni a dollárokat; ha valahol a világon, ugy itt kell megérdemelni a méltó bért, egyébiránt ki szakmájában tökéletes, lehetlen nem boldogulnia, kivált beljebb a nyugati államokban, hol a népesedés csekélyebb, s a munkadij sokkal nagyobb.

Legdrágább pedig Amerikában az *idő*; ki van számitva, hogy minden negyedóra megér 6 centet (6 váltó garas); ez okból nem tartja a mester a lassu munkást, kinek helyén friss munkást tarthatván, ez neki is többet jövedelmezhet. Itt lehet azért megtanulni, hogy kell egy ütéssel két verebet ütni, minden perczet t. i. előre kiszámitva czélszerüen fölhasználni. — A koszt általában mindenütt jó, sőt tulságig gazdag.

És most kérditek, mi hiányzik tehát e szép, e gazdag világrészben? — Igen sok, — hiányzik a magyar tiszta őszinte jó szív, vendégszeretet, — hiányzik a kedves honi jóizü soroksári vagy rima-szombati kenyér; — a budai veres vagy badacsonyi fehér bor; — melly a munkában elfáradt testet uj erőbe hozná, vagy ollykor a komoly gondokat eloszlatná. — Hej! sokszor eszembe jön a Parragh Gábor ur badacsonija! — Van ugyan itt bor, és a legtisztább valódi honi borokat lehet kapni Uj-Yorkban — de borsos az ára. — Igy akarjuk vagy sem, vizet kell inni s Prisznicziztának kell lenni; — itt falukon almabort isznak — de csak almabor is az.

Egyedül a dohány az, melly igen olcsó czikk egész Amerikában, bár a jó szivaroknak itt is meg kell adni az árát, a valódi Havannah szivarnak 8 dollár száza.

És most tisztelt szerkesztő ur! hogy a szeretett kedves honról a távolban is tudjak valamit — Gerster és Mohor honfitárs urakat is e czélra megnyerve, fölkérem önt, legyen szives velem tudatni, hogy a *Vasárnapi Ujság* és *Politikai Ujdonságok* együtt, egész évre ide járatva, mibe kerülnek, hogy igy az egész összeget a jövő évre önnek megküldhessem : ezt pedig vagy posta utján vagy Jalics nagykereskedő ur által, ki a honi borokat Freind urnak Uj-Yorkba szállittatja, velem tudathatja; hogy igy, ha anyagilag nem is, de szellemileg társaloghassam a kedves honnal; — mert ez a haza itt szép, jó, gazdag haza, de nem az én hazám : és valót szólt költőnk, ki amerikai barát-

jához a többek közt ezt irá „a nem csemete-korában más földbe ültetett fa, utoljára is megsinli előbbeni helyét.“

Azért, addig is-mig egyszer ismét személyesen találkozhatnánk, Isten veled, kedves hazám! Isten veletek kedves testvérek, s jó barátok! Isten önnel is tisztelt szerkesztő ur! a föntkértekre becses tudósitását mielőbb várja

Cserépy István. *)

Egyveleg.

(*A csókolózásra nézve*) Lonauban a Harczhegység vidékén hajdan olly törvényt hoztak, melly szerint, ha valamelly ifju egy szüzet meg akart csókolni, azt előbb a községi előljárónak bejelenteni tartozott. A kik e bejelentés nélkül csókolóztak, egy egész évig minden hónapban egyszer utczát kellett söpörniök. Az erről vezetett csókolási jegyzőkönyv idővel olly vastaggá lett, hogy tiz ló nem birta helyéről elmozditani.

△ (*A Leviathan óriás gőzöst*) Londonban egy uj társulat veszi át, miután az előbbi nem akar reá többet költeni. A régi társulatnak 640,000 fontjában van, az ujnak 1,600,000 fontért adta át; ez utóbbinak azonban még 1,400,000 fontot kell reá költeni, hogy használhatóvá tegye.

\+ (*Angliában a postahivatalok*) száma 11336. Ezek naponkint 26,000 német mérföldet futnak be, s évenkint 130 millió ft. készpénsz, 6 millió kötet könyvet és 71 millió hirlapot hordanak szét.

\+ (*Seelowitz, egy kis város Morvaországban*), s arról nevezetes, hogy daczára 2000 léleknyi népességének, légszeszvilágitása van, holott sok jóval nagyobb városban még olajlámpákat sem látni.

\+ (*Két berlini tanuló*) azon furfangos ötletre jött, hogy a villanygépet hitelezőik elüzésére használják. Ugyanis a villanygépet az ajtó kilincsével egy drót által összeköték, s mihelyt észreveszik, hogy egyik vagy másik hitelezőjök szándékozik náluk alázatos tiszteletöket tenni, a gépen rögtön villanyt idéznek elő, melly közölve levén az ajtó kilincscsel, az azt érintő hitelezőt annyira elrémiti, hogy azt sem tudja, hogy szaladjon el a megboszorkányozott helyről.

*) Lapunk mai számát tüstént utnak inditjuk. A többire nézve a megirt czim alatt postai uton veszi ön levelünket. Fogadja ön s ott levő honfitársaink, szives üdvözletünket.

Szerk.

Szinházi napló.

Péntek, nov. 26. „*Gazdagság és szegénység*, vagy : *Nevelés mindenek fölött.*“ Eredeti szinmű 4 felv. *Kövér Lajostól.*

Szombat, nov. 27. Először : „*A székely leány.*“ Eredeti regényes vig opera 3 szak. Egy franczia szöveg használatával irta *Bulyovszky Gy.* Zenéjét szerzette *Huber Károly*, nemzeti szinházi karmester. A harmadik felvonásban előforduló „Székely tánczot“ szerzette Tóth Soma, előadták Bajkainé, Klasz Róza, Porgesz Mari, Luigini, Schreiter és Tóth Soma. Hubernak ez első operai kisérletét a nagyszámu közönség tetszéssel fogadta, egyes szebb részeit zajosan megtapsolta, s szerzőt többször kihivta. Hogy sok benne a reminiscentia, az szerzőnek hű emlékező tehetségéről tesz bizonyságot; s egy fiatal zeneszerzőnél, ki még azonfelül operai karmester is, alig kerülhető ki. Ujabb munkájában H. K. ur e tehetségének bizonyosan csekélyebb bizonyságait adandja. Legnagyobb baj volt az, hogy az előadás tulhosszura nyult. Legnagyobb tetszést arattak az operába beszőtt egyes ismeretes csárdások s magyar dallamok p. o. a Luiza csárdás.

Vasárnap, nov. 28. „*Falusiak.*“ Eredeti vigjáték 3 felv. Irta *Szigeti József.*

Hétfő, nov. 29. *Szerdahelyi Kálmán* javára uj szereposztással először : „*Rózsa.*“ 1840-ben a magyar tudóstársaság által 100 arany pályadijjal jutalmazott eredeti vigjáték 3 felvonásban. Irta *Szigligeti.*

Kedd, nov. 30. Megröviditve másodszor : „*A székely leány.*“ Eredeti opera 3 felv. Szövegét irta *Bulyovszky Gy.* zenéjét *Huber Károly.*

Szerda, dec. 1. „*Rendkivüli előadás.*“ Vigjáték egy felv. *Degré Alajostól.* — Ezt követte : „*Egy nő, kinek elvei vannak.*“ Vigjáték 2 felv. *Dobsa Lajostól.*

Csütörtök, dec. 2. Először : „*Egy bukás sikere.*“ Eredeti vigjáték 3 felv. Irta *Dobsa Lajos.*

Szerkesztői mondanivaló.

4161. **Zohor.** Vettük, láttuk örvendünk. Reméljük s ohajtjnk, hogy ön annak idejében hasonlót mondhasson nekünk. Intézkedtünk és várunk.

4162. **Ezsaiás** verse nem épen rosz; de lapunk körén kivül esik.

4163. **Honvágy.** A verselés elég folyékony, de eszme és tartalom biányzik.

4164. **László csatája.** Vesztett csata.

4165. **A legjobb jó.** Jobban illenék hozzá e czim : „A legroszabb rosz.“

4166. **A. B. C.** Van az „elmélkedésben“ igen sok józan eszme a kézmüiparról el mondva, de nincs ugy megirva, hogy azt jelen alakjában ki lehessen nyomatni. Erre nézve nagy változásokon kellene a czikknek átmennie, azaz : ujra kellene valakinek átdolgoznia. Legjobban meg fogja ezt tehetni önmaga, ha az irás mesterségében nagyobb gyakorlottságra teendett szert. — A müszavakra igért pályamüvet elvárjuk.

4167. **Rozsnyó.** L. T. — A török oklevelek igen becsesek és érdekesek mind történelmi, mind nyelvészeti szempontból Időszakonként közlendjük azokat.

4168. **Baranya.** Többen. — Mutatványt a lapunkban hirdetett „Halotti bucsuztatók“-ból közlenünk nem lehet, miután az csak kevés olvasót érdekelne. Czéljokat legkönnyebben ugy érhetnék el önök, ha a könyv egy példányát valamellyik könyvárusnál megrendelik kóstolóba, s azután a többire nézve a szerint intézkednek.

4169. **A tél.** Azt magyarázza 25 sorban a szerző, hogy „ha ablakán kitekint, Mi volna látható künn más, Mint a szél, a duló förgeteg s a kellemetlen (!) hófuvás.“ Nagy baj. Majd közöljük e verset a „Balesetek és elemi csapások“ rovatában.

4170. **Bénjámin a Szénatéren, avvagy : a Két garasos atyafi.** Személyeskedő természeténél s a tárgy csekélységénél fogva nem közölhető. Lehetne e részben szebb dolgokat is elmondani, de azokat ugy is tudja minden ember.

4171. **Kolozsvár.** V. J. — Fogadja ön szives köszönetünket a nagybecsü és korszerü küldeményért, melly lapunknak diszeül fog szolgálni. Az ajánlott pontokat egész terjedelmökben elfogadjuk, a reánk bizottakat teljesitettük. A képek gyors elkészülését siettetni fogjuk; a nagyobb rész azonban már csak az uj évben láthat napvilágot; e körülményhez kérjük alkalmaztatni a hiányzó küldeményeket, egészen ugy, a mint személyes viszonyai engedik. Csupán a rajzokat kérjük jó előre.

4172. **A temető.** Majd félivnyi vers, melly csupa kérdések és fölkiáltásokból áll. Ki tudna mind erre felelni!

4173. **Siró bokor.** Nem szépen sir. **A hősök sirján.** Tiszteljük a hősök nyugalmát.

4174. **Gyászlovag.** (Rege Jeruzsalemi András király idejéből). Rendkivül komoly és igen erös a refrainban, példaul :

„Mint néma (!?) fergeteg halad
A gyászlovag az ég alatt
Vad éjszakának idején
Nyeritő ménje tetején. (!)
Irgalmas ég! hova megy ő?
Haragja minden perczbe nő.

„Aczélkard lógg az oldalán,
Damaskusban készült talán,
Övében töltött pisztolyok, (Abban az időben!)
Szemében görögtüz (?) lobog.
Irgalmas ég! hova megy ő?
Haragja minden perczbe nő.“

Avégstrofában gyönyörüen van alkalmazva a refrain :

„Leszállt a nap szép csendesen
Föltünt (!) az éj sötétesen,
Leszállt ő is a sirba le,
Mert megszakadt hű kebele.
Irgalmas ég! hova megy ő?
Haragja minden perczbe nő.“ (Midőn már sirba szállt!)

4175. **Távolból.** stb. Majd szemelünk ki belőlök közlenivalót.

Pesti hetivásár.

November 30-án. — Ausztriai értékben.

Buza 1-ső rendü 3 forint 78 krajczár, 2. rendü 3 ft. 66⅔ kr., 3. rendü 3 ft. 49 kr.; kétszeres 1. rendü —; 2. rendü —; 3. rendü —. Rozs 1. rendü 2 ft. 23⅔ kr., 2 rendü 2. ft. 10 kr., 3. rendü 1 ft. 91⅔ kr.; Árpa 1. rendü 1 ft. 78⅓ kr., 2. rendü 1 ft. 65 kr., 3. rendü —. Zab 1. rendü 1 ft. 51⅔ kr.; 2. rendü 1 ft. 45 kr., 3. rendü 1 ft. 38⅔ kr. Kása 1 rendü —; 2 rendü —; 3. rendü —. Tengeri 1. rendü 1 ft. 78⅓ kr.; 2. rendü 1 ft. 71⅓ kr.; 3. rendü 1 ft. 65 kr.; egy pesti mérő. Egy kenyér 90, 1 ft. 80 kr. Egy zsák burgonya 1 ft. 35 kr., 1 ft. 25 kr., 1 ft. 15 kr. Borju 16 ft. 80 kr., 13 ft. 65 kr., 10 ft. 50 kr.; birka 4 ft. 20 kr., 3 ft. 15 kr., 2 ft. 10 kr.; tojás 2 kr. darabja; egypár öreg tyuk 90, 80 kr.; egypár nyársravaló csibe 80, 60, 40 kr.; egypár kappan 1 ft 5 kr.; 90 kr.; egypár récze 1 ft. 45 kr., 1 ft. 25 kr.; egypár lud 2 ft. 50 kr., 2 ft. 10 kr., egypár pulyka 2 ft. 80 kr., 2 ft. 50 kr., 2 ft. 10 kr.; 1 font borjuhus 27, 23⅓, 20 kr.; 1 font sertéshus 26, 23⅔, 20 kr.; 1 font nyers szalonna 34 kr.; 1 font háj 34 kr.; 1 font disznózsir 34 kr.; 1font tehénzsir 66⅓ 60 kr.; 1 font vaj 66⅔, 60, 52½ kr.; 1 font repczeolaj 34 kr.; lenolaj 34 kr.; fris tej 8⅔, 6⅔, 5 kr.; tejföl 34, 30 kr.; szilvapálinka 40 kr.; törkölypálinka 30 kr.; rozspálinka 26⅔ kr.; szesz 30 kr.; ó bor 20, 17⅓ kr.; uj bor 14, 10 kr.; ser 10 kr.; eczet 10 kr.; borsó 10 kr.; lencse 10 kr.; bab 7 kr.; köleskása 7 kr.; árpakása 7 kr., egy itcze. Egy koszoru veresbagyma 40, 30, 13½ kr.; egy adag savanyu káposzta 13⅓ kr.; egy mázsa széna 2 ft. 10 kr., 1 ft. 85 kr., 1 ft. 65 kr.; 100 kéve szalma 6 ft. 30 kr., 5 ft. 25 kr., 4 ft. 20 kr.; 18 darab tojás 40 kr. (P. N.)

HETI NAPTÁR.

Hó- és hetinap	Katholik. és Protest. naptár		Gör.-orosz naptár	☉ Nap- kelet ó.	kelet p.	nyug. ó.	nyug. p.	Izraelit. naptár	☾ Hold- kelet ó.	kelet p.	nyug. ó.	nyug. p.
December			Nov. (ó)					Kislav				
5 Vasarn.	C2 Sabb. ap.	C2 Abig	23 E28 Am.	7	31	4	11	28	8	2	3	35
6 Hétfő	Miklós püsp.	Miklós	24 Katalin	7	31	4	11	29	9	0	4	23
7 Kedd	Ambrus p.	Ambrus	25 Kelemen	7	33	4	11	30 (Rosch	9	48	5	20
8 Szerda	BA. fogant.	Sophrón	26 Alipius	7	34	4	11	1 Tebet.	10	22	6	27
9 Csütört.	Leokádia sz.	Caesar	27 Per. Jak.	7	35	4	12	2 Olt. ü.	10	52	7	34
10 Péntek	Jud. Eulalia	Juditha	28 Istv. rem.	7	37	4	12	3 (vége	11	15	8	43
11 Szombat	Damasus p.	Damas.	29 Paramon	7	38	4	12	4 Sab.	11	32	9	52

Holdnegyed : ● Holdujulás 5-én 11 óra 26 perczkor reggel.

TARTALOM.

More patrio (folyt., képpel). Jókai Mór. — Szegény asszony. Vida József. — Nagy-Körös (képpel). Zombory Gusztáv. — Vilmos, Poroszország régens herczege (arczkép). — Ne bántsuk a madarakat (vége) Csuthy Zs. — Jegyzetek az üstökösök krónikájából. Vass József. — Állatóra. — **Tárház:** Kakas Márton pro domo nostra. Irodalom és müvészet. Ipar, gazdaság, kereskedés. Közintézetek, egyletek. Közlekedés. Mi ujság? — Levelezés : Levél Amerikából. Egyveleg. Szinházi napló. Szerkesztői mondanivaló. Pesti hetivásár. Heti naptár.

Felelős szerkesztő : **Pákh Albert** (lak. uri-utcza 12. sz.)

Kiadó-tulajdonos **Heckenast Gusztáv.** — Nyomtatja **Landerer és Heckenast**, egyetem-utcza 4. szám alatt Pesten.

által elérni vélt szent czélját, meg sem közeliti; annyival inkább nem jut kivánt eredményhez.

Lássuk fölvilágositásul példában : vajjon ugy áll-e a dolog mint mondók.

A kormánynak a halottvizsgálat életbeléptetésével két czélja volt. Első az, hogy tetszholtan senkit el ne temessenek. Második az, hogy a betegségek följegyzése által az orvosi statistikához, illetőleg a földrajzi fekvés szerint előforduló betegségek minőségéhez adatok gyüjtessenek.

Hol orvosok végzik a halottvizsgálatot, ott szó sem lehet arról, hogy a czélnak megfelelő szigorral és tudományos pontossággal ne vezetnék a naplót. Ámde tudomásunk szerint is sok helyen borbélyok, sőt mi ennél is több, faluhelyeken, tanulatlan egyszerü emberek végezik ezen orvosrendöri fontos müködést, kik ha tán némi szabályokra betanitva vannak is, a szabályok ildomos és lelkiismeretes alkalmazására nem is köteleztethetnek; de némelly emberben undort és iszonyt is okoz, kiváltképen az eltorzult holttest látása; szóval, a rendöri törvény szigora szerint kivánni sem lehet tőlük, hogy elmulasztás ne történjék és szarvas hibákat ne kövessenek el.

Nem régiben egy különben jól rendezett községben járván, és megfordulván a lelkésznél is, egy becsületes ember lépett be hozzá, kiről megtudván azt, hogy a falubeli halottvizsgáló, akaratlanul is felsohajtottam : Istenem, hát illy gyarló az ember! ha valamelly községben egy barom hirtelen megdöglik, tüstént lármát ütnek és a szolgabiróhoz sietnek jelentés végett. Másnap már megjelenik a megyei főorvos és baromorvos, vizsgálat végett. Istennek legdicsőbb teremtményével, az okos lélekkel felruházott emberrel meg olly könnyen bánnak!!

E népszerü lapok hasábjain csak átalánosságban emlitvén meg, miszerint ez orvosrendöri fontos müködést mindenütt orvosnak kellene végezni, ki eljárásáért felelős : tüzetes tárgyalását az Orvosi Hetilap részére hagyom föl, csupán azt jegyzem meg, miszerint az nem mentség, hogy nincs orvos, és igy nem végezheti mindenütt tanult orvos a kegyeletes halottvizsgálati müködést! Van minden járásnak orvosa, és alig találni olly terjedelmes megyei járást honunkban, hova, kellő előleges intézkedés mellett, halottvizsgálat végett, ki ne rándulhatnának a járásbeli orvosok . . . Vagy ha ezek nem végezhetnék el, vannak a megyei járásokban itt-ott elszórva orvosok, kik annak teljesitésére állami tisztességes (de nem a szegény nép által egyenesen fizetett) dij mellett, kötelezhetnének. Vagy ha nem is volnának, egyedül a m. kormány intézkedésétől függ, hogy legyenek, még pedig haladék nélkül.

De csak szálljunk magunkba s elmélkedjünk kissé kegyelettel a halandó ember végsorsa fölött : nem guny-e az orvosi rendőrségnek, nem lealacsonyitása-e Isten legnemesebb teremtésének, faluhelyeken azon egyszerü tanulatlan embert bizni meg halottvizsgálattal, ki szép üszö tinója s tulka mellett izzadva jár el, és kisérletlenül mitsem hagy, hogy megmentse azt a bajtól, ámde ha családja közöl valaki megbetegszik, azt, bár lelkészétől gyakran hallja is, hogy fübe fába gyógyerőt adott Isten, — a sorsra bizza.

Illy szomoru árva ágon levén még nálunk az orvosi rendőrség, addig is, mig a m. kormány e kegyeletes ügyben véglegesen intézkednék egészségügyi osztálya által : korszerünek és szükségesnek tartjuk elmondani, vagy, ha volt is már elmondva, ismételni, azon bánásmódot, mellyet a holttestek körül követni kell annyival is inkább, mert ez a halottvizsgálathoz is némi utasitásul szolgáland és tán figyelemre hivja föl a községek elöljáróit, miszerint részükre a m. kormány által javaslott községi orvosoknak elkerülhetlen szükséges voltát megismerve, csupán is azért kellendene folyamodniok a m. kormányhoz, hogy azoknak fizetése ne a községek terhe legyen, hanem az állam fizesse őket, mint az állam hivatalnokait.

Lássuk tehát azon bánásmódot mit a holttest körül követni kell, mig olly állapotba nem jut, hogy a valóságos halálról semmi kétség, és a földi életre való isméti fölébredéshez, legkisebb remény sem lehet :

1. A kiállott halálharcz után, vagyis a végső lehellet eltünvén, a szemhéjakat gyöngéden összse kell fogni. Hogy pedig az alsó ajak leesését megakadályozzuk, ez alá egy összegöngyölgetett kendöt teszünk, még pedig ollyaténképen, hogy a száj szélei egészen ne legyenek bezárva. Azon, csaknem mindenütt szokásos eljárás, mellyszerint alig adván ki végső lehelletét az elhalt ember, máris felkötik állát a fején köröskörül, czélszerütlen, sőt veszedelmes, mert általa a száj egészen becsukódik, és igy a netalán történhető huhukolás, üveg vagy tükör lapjára meggátoltatik, pedig halottvizsgálásnál az egy a legfőbb teendők közöl. A fej és mell kissé fölelemelt helyzetbe hozandó ; de a fejpárnának sok helyen szokásban levő ide s tova huzogatása a haldokló alatt, ennek kimulását akarván ezáltal könnyiteni, semmiesetre meg nem engedhető eljárás.

2. A szoba mérsékelt meleg s a holttest kellően betakarva legyen, hogy hideg és léghuzam ne érje. Legtanácsosabb 10—12 óráig a holttestet azon helyzetben hagyni, mellyben a halál órája bekövetkezett.

3. A holttest megmosatása előbb ne történjék, mint 4—6 óra mulva a kimulás után, és mindenesetre a halálos ágyban. Ezután a szükséges halotti-ing vagy burkony reá adandó s alóla a nedves ruha s ágynemüek kiszedetvén, a testnek kellő fekvését és helyzetét meg kell adni a megmerevedés előtt.

4. Az ugynevezett szemfedél, melylyel a holttest ábrázatját szokás eltakarni, különös figyelmet érdemel. Vannak olly tájékok, hol a holttest ábrázatját 24 órával a halál után fedetlenül hagyják. Ez azért történik, hogy a légy és más féreg ellen megóvhassák, pedig ezt épen ugy elérhetik, ha könnyü, átlátszekony kelmét használnak szemfedélül. — A tetszholtak légzése eleinte olly gyönge, hogy teljességgel nem helyeselhetjük némelly tájéknak azon szokását, mellyszerint az ábrázatot nedves ruhaneművel takarják el; hiszen ez a tetszholtaknál tán mutatkozható ébredési első jelenetet, az alig észrevehető légzést, egészen felfogja.

5. Sohasem kellene elmulasztani a megholtak orra elé egy pehelyszálat tenni; vagy pedig a száj széleihez, és ennek mozgására gondosan figyelni; mivel ez a legcsöndesebb lehelésre is megmozdul. Czélszerü továbbá egy tükördarabot több izben az orr elé tartani, mert ennek bepárázása arra mutat, hogy a légzés még tart.

6. Nappal minden órában, éjjel két óránként megvizsgálandó a holttest, a szemfödél leveendő és a bör hévmérséklete tapintás által kikémlendő. — Ha tán legkisebb változást lehet is észrevenni, mi tetszhalálra mutatna, haladék nélkül orvosért kell küldeni. —

7. Halott-csarnokok a községekben még sehol sincsenek, pedig erre nagy szükség volna, kivált szegény embereknél; mert a holttestet a lakszobából nem tudván hova tenni, többnyire istállóba, pinczébe, vagy hideg kamarákba rejtik el, orvosrendöri törvény ellenére.

8. Mihelyest a test feloszlásának, vagy is a rothadásnak első jelei mutatkoznak, a szoba ablakait ki kell nyitni; eczettel és mészhalvaggal (Chlorkalk) gyakran füstölni a szobát, ahhoz képest amint a holttest szaga mutatkozik, vagy pedig a betegség ragályos volt. Az illy holttest párázata az élö embereknek ártalmára levén, az orvosnak, vagy ennek nem létében a község lelkészének és elöljáróinak kell gondoskodni minél hamarábbi eltakarittatásról, a sirgödörnek szokottnál mélyebbre ásatásáról és a koporsó kiszurkoltatásáról.

9. A teherben levő elhalt nöket orvosi látomozás nélkül soha sem szabad eltemetni. Ugyszintén a hirtelen, véletlen halállal kimultakat, öngyilkosokat sem szabad orvosi engedély nélkül eltakaritani.

10. Kiknek kötelességükben áll, holttestek körül forgolódni, gondosan figyeljenek arra, hogy szájukat gyakran öblintgessék vizzel vegyitett eczettel, és éhgyomorral ne is közelitsenek a már megindult holttesthez.

11. Ha a holttest körül örködö venné észre, hogy tetszhalál jelei mutatkoznak, ne ijedjen meg és ne rémüljön el, hanem többek jelenlétében addig is mig orvosi segély érkeznék, következöleg kisértse meg a fölélesztést : a tetszhalott állát kissé huzza le a mell felé, és figyeljen reá, vajjon magától vissza megy-e. Tegye kezét a szivgödörre s vigyázzon a sziv verésére. Pelyhet és gyertyát tartson az orra alá, tükört a száj elé, gondosan figyeljen reá, vajjon mozog-e a pehely és gyertya világa, s homálylyal bevonul-e a tükör szine. Ha mindezek arra mutatnának, hogy tán az élet utolsó szikrája még nem aludt ki, tüstént hideg vizzel kell megföcskendeni a tetszholt ábrázatját; orra alá erös eczetet vagy szeszt tartani; halántékait ugyancsak evvel mosogatni; karjait, lábait, hátgerinczét és szive tájékát dörzsölgetni, boros vagy pálinkás ruhával, a mit leghamarább kaphatni. Továbbá a fölélesztési eljárásnál soha

tozik mesterének, illetőleg gyámatyjának szorosan engedelmeskedni, mit ő szivesen is megtesz; mert mesterében atyját is föltalálja, és igy mint családtag tekintetik a háznál; ugy hogy midőn este munkáját vidoran végezve, estelijét a családdal együtt elkölté, akkor a hintás székbe veti magát, és hintázik, vagy a mester ur leányával zongorát játszik négy kézre. Nem ugy tehát, mint kedves hazám sok mester urai, kik tanitványaikat mint alájok rendelt rabszolga-teremtést tekintik, s azokkal épen ugy bánnak, sokan és többnyire csupán azon szánandó nézetből, „hogy vele is ugy bántak". Az illy egyének elfeledik, hogy a gyermeket, kit fölfogadtak, kellőleg kitanitani, mivelni, s idővel a honnak hasznos vagy hasztalan polgárává tenni, egyedül rajtok áll s tőlük függ.

Végezvén pedig a tanitvány itt tanulói idejét, vagy betöltvén a 21 évet, szabad lett, és mint segéd esténkint az „esti iskolákba" járhat, hol magát még inkább kimivelheti. Vándorkönyvre s bizonyitványokra nincs itt szükség; nem irhatja tehát a mester segédje bizonyitványába pusztán személyes boszuból, hogy „magát kötelességésen viselte." Bizonyitvány itt az ember két keze vagyis ügyessége, — s akkor, midőn magát tökélyesnek érzi, s ott, hol neki tetszik, mester lesz; midőn ismét ügyessége- s értelmességétől függ boldogulása.

— — — Egyik legszebb jelleme az amerikainak, hogy az igazért ha szemébe mondják, soha meg nem haragszik, de azt elismeri; nem áll hát itt a magyar közmondás : „szólj igazat, betörik a fejed." Másrészről szereti is hinni, hogy az ember igazat beszél; ellenesetben könnyen szemébe mondják „you are humbug," mi is jól magyarul annyit tesz : „ön hazug."

A csint és tisztaságot különösen szeretik, a tiszta fehér ruhára sokat adnak, azért a legutósó napszámosnak van kék vászon nadrágja s inge, mit hogy a munkában tiszta ruháját megkimélje, felülölt. — A más vagyonát szentnek, sértetlennek tartja; azért bátran ott hagyhatja az ember a munkánál műszereit, hosszabb időre vagy éjjelre is, biztos levén, hogy azt a letett helyen találandja; ha megtörténik, hogy elvész, azt bizonyosan bevándorolt, de semmi esetre nem bennszülött orozta el.

A barátságos egyetértést szereti, ezért a perlekedésnek nem nagy barátja, s ha ollykor összekapnak, a kisebb bajokat könnyen végzik; az „ökölviadal" rögtön segit; és talán ebben hasonlitnak a magyar néphez leginkább.

Különös szokása, hogy idegen házba nem megy be, hanem kopogván az ajtón, megvárja, mig valaki kimegy hozzá és künn végzi el baját. — A gyermekek, mint leendő polgárok, testi és szellemi kimüvelésére különös figyelemmel vannak; a nők iránt határtalan mély tisztelettel, becsüléssel és kitüntetéssel viseltetnek. — Ezt volt szerencsém látni és tapasztalni leginkább a mult hetekben.

Ugyanis egy kis szabad időm levén, hogy Uj-Yorkváros nevezetességeit ne csak puszta szó után, de személyesen látva, közölhessem, ismét berándultam Uj-Yorkba, hol is Szendy Pista barátom s utitársammal, ki benn lakik, a várost szemle alá vettük, és a leirás után annak nevezetes épületeit, utczáit, kereskedéseit, közmulató-helyeit, szinházait megnézegettük; mig erőnk a borzalmas járásban ki nem merült. Igy egy szombaton voltunk egy angol szinházban a Boweri utczán. E szinházról és előadásról annyit irhatok, hogy éltemben szinházban annyit nem nevettem; mert nem csak ördöngös alakok, indiánok, de medvék és majmok is szerepeltek benne; s a részeg szerepet egy komikus majd óra hoszáig kitünő ügyességgel és hiven vitte, mi az egész közönséget folytonos hahotában, orditozásban és fütyölésben tartá. És többnyire illyen az angol szinházi előadás, ebben találja különös jó kedvét az amerikai. — A földszint és karzat legolcsóbb hely, mellyet a férfiak foglalnak el leginkább, az első- s másodemeletekben a hölgyek és férjes nők foglalnak helyt.

Másnap vasárnap, benn a városban szokott vasárnapi mély csend levén, azért ebéd után kisétáltunk az ugynevezett „*Central Parkba,*" melly évek mulva kies közmulató helye lesz a városnak, most még nagyszerüen rendezik, és jelenleg a benne levő tavak be levén fagyva, korcsolyázó helyül szolgált.

Elbámultunk, midőn kiérve, valami 12–15,000 egyént láttunk a jégen; 5 éves gyermektől 60 éves öregekig voltak a korcsolyázók sorában. Valami különös szép látvány volt már a távolból; közelebb évre, láttuk, hogy e közmulatság és testgyakorlat szinhelyét napszámosok tisztiták a hótól, és több rendőri felügyelő őrködött annak zavartalansága fölött. — Végre egy kerek tóhoz érve, itt leginkább hölgyek és nők korcsolyáztak és sinkóztak, a nők leginkább karosszékben, mellynek talpa szánforma és vasalva van, ültek és korcsolyás férfiaktól tolattak előre. — Itt fabódék is voltak fölállitva öltöző és vizbeesés alkalmára száritkozó szobák gyanánt a nők számára. Csak ebből is kitünik, milly sokat áldoznak az amerikaiak a gyermekek testgyakorlatára s a nők ártatlan mulatságára.

Haza jövöben fáradtak levén, a lovas vaspályán egy kocsiba ültünk föl. — Itt volt leginkább szerencsénk tapasztalni a nők iránti mély tiszteletet; mert bár tömve volt már a kocsi, de a nők azért egész bátorsággal jöttek be, minden nő beléptével egy férfi állott föl, egész tisztelettel s örömmel adván át helyét a belépőnek; ugy hogy mire a város közepére értünk, minden férfi állott, a kocsi közepén függő fogatyukba fogózva; az ülő helyeket mind nők foglalák el. — De nem csak itt, hanem mindenütt határtalan tiszteletben és elsőségben részesülnek az amerikai nők : Isten őrizz p. o. megsérteni egy nőt bár hol is, abban a pillanatban száz meg száz pártfogóra találna, kiknek mindenike kész éltét is föláldozni a megsértett nő ótalmára.

És most át kellene térnem Uj-York város nevezetességeire : de kötetet lehetne irni e borzasztóan nagyszerü világkereskedési városról; mivel azt már sok utazó leirásaiból bőven olvashatják házám fiai és hölgyei, s nekem azt az idő és tér sem engedné; azért röviden csak egy itteni nevezetességet emlitek, mellyről már mult levelemben szólottam, az amerikai szép *faházakat.*

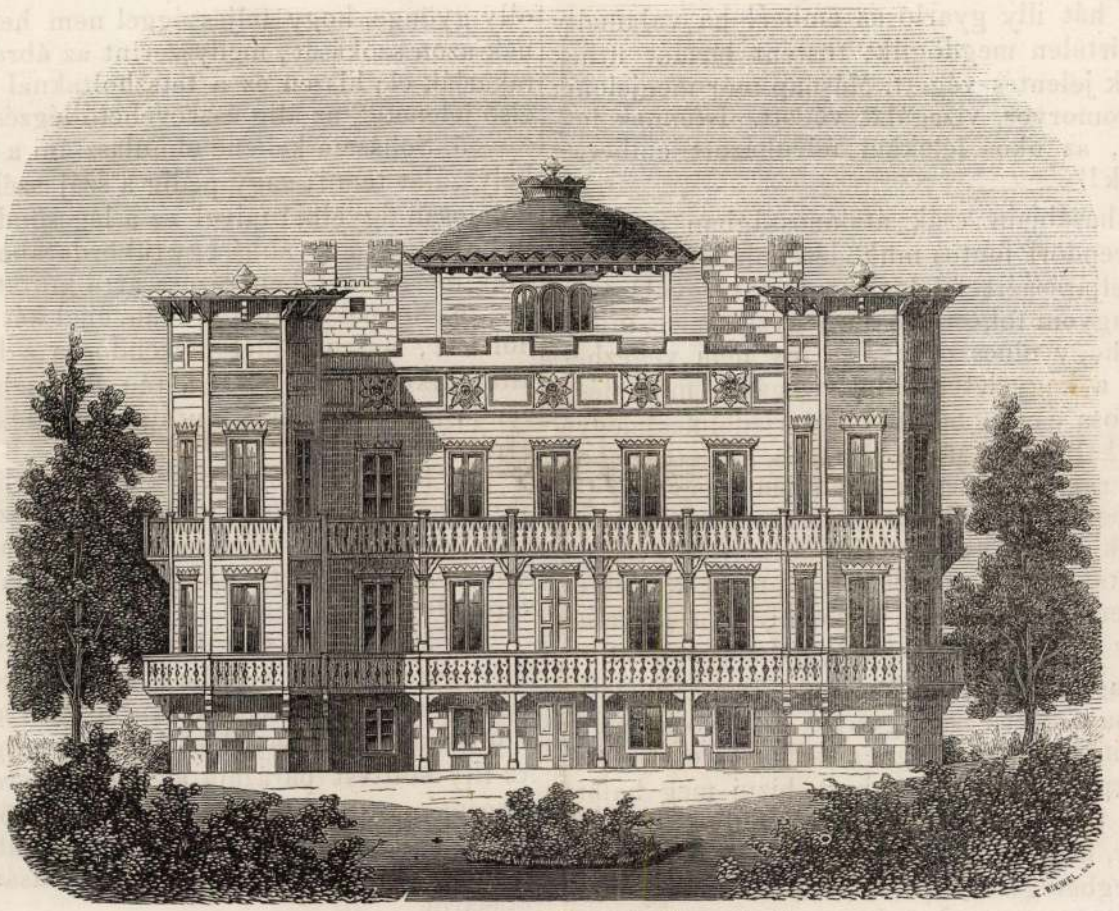

Amerikai faház, rustik (falusi) modorban.

Az amerikai minden tárgyban a gyakorlati oldalt véve, annak nem századokig tartó erősségébe, de a czélnak rögtön megfelelő oldalába helyezi a sulypontot : igy van az épitészettel is. — Vannak ugyan egyes massiv épületei, mellyek minden tekintetben kiállják a versenyt az európaiakkal; de ez kevés, ezekre azután büszke is; ámbár ha szorosabban vizsgáljuk legfényesebb márvány-épületeit, a hüvelyk vastag márványlapon belől összehányt téglamunka, belszerkezete pedig átalánosan fából van; mellyet csudaügyesen tudnak kőfallá varázsolni az amerikai kőmüvesek. Hanem hogy a faépitkezésben mesterek, azt az irigység sem tagadhatja; — hogy fából a leggyönyörübb munkát csinálják az amerikai ácsok, azt bámulni lehet. — Illy fából készült urilakot ábrázol a mellékelt rajz, mit magam készittettem. Az épület egy *Orange*-i regényes birtok közepén áll; ez azon rustik (falusi) modor egy példánya, mellyről mult levelemben tevék emlitést. Fedezze a rajz hiányait a jó szándok, reménylem azonban, hogy az épület szépségének, az izlés minőségének kitüntetésére elég alkalmatos. *)

A hirlapokat várva várjuk mint a szép tavaszt, melly fájdalom, e tájon, mint hallom, futó árny gyanánt tünik el.

Cserépy István.

Mit kell tenni a holttest körül temetésig?

Az orvosi rendőrség korunkban még igen gyönge lábon áll. Vannak ugyan nálunk is orvosrendőri intézkedések a kormány részéről, de a kiadott szabályok vagy ki nem elégitők, vagy ha czélnak megfelelők is, nem tartják meg azokat olly pontosan és kellő szigorral, mint az emberiség jólétére czélzó intézkedés azt megkivánná.

Illyen a többi közt a halottvizsgálat, e kegyeletes eljárás elhunyt embertársaink holtteste körül, mellynél szükségesebb, fontosabb és emberibb alig van az orvosi rendészet körében.

Tudtunkkal a halottvizsgálat országszerte be van hozva, de a kivitel módja olly sükertelen, hogy a kormány ezen intézkedése

*) Mi köszönettel fogadtuk e derék rajzot, s reméljük, olvasóink is szivesen veendik itthoni fametszőink csinos munkáját. Szerk.

Cserépy István

építész

tották. — Özv. Cserépy Károlyné, szül. Balogh Karolina, Cserépy Árpád festőművész és Cserépy István építész édesanyja, 74 éves korában Budapesten és nagy rokonság gyászolja. — Özv. Par-

Vas. Ujs 1905. 94. l.

< Cserépy István ifj. >

cikke

< > Az U. S. A legnagyobb építkezései. I-II. Tér és Forma. 1932. 305–311. l. Képekkel.

Róla a New York közepén épülő Rockefeller Center épületcsoportról (I) és a Chicagói világkiállítás épületeiről (II.)

mit Fuss und Untertasse, Porzel

1041. CSÉSZE ALJJAL, porcellán, ar
tájkép tehenekkel. Páris, 1830 k

1042. CSÉSZE ALJJAL, porcellán, raj
1820. — Schale mit Untertasse,

1043. CSÉSZE ALJJAL, porcellán, me
fekete női árnykép, a csészén
tertasse, Porzellan, mit Schatten

1044. KÁVÉSCSÉSZE ALJJAL, porcell
női fej. Bécs, 1780 k. — Kaffees

1045. CSÉ[illegible]E ALJJAL, porcellán, ké
Schale mit Untertasse, Porzellan.

1046. CSÉSZE ALJJAL, porcellán, ara
kis rózsacsokrok. Bécs, 1823. — Sc

1047. CSÉSZE ALJJAL, porcellán, kék
anya széken ülve, mellette leán
1817—18.

1048. CSÉSZE ALJJAL, porcellán, kék
Schale mit Untertasse, Porzellan

D

Cserépy István ifj

épitész

szul. Bpest 1904

l.

Gulyás Magyarisk

IV. k. 829. h.

< Cserépy István >

okl. építészmérnök

Könyve

< > Angol-magyar műszaki mólar.

Technika 1939.

1.7.12.l.

folyóir.

g. 31.

pozsonyvármegyei régészeti
és történelmi egyesület

A — 1878–1881. évi értesítője.

Az igazgató választmány
megbízásából szerkesztette
dr. Wagner Sajós.

Cserépy István ifj

épitész

wód

Technika.

1939. 298. l.

(E. F. Z.: ifj. Cserépy István: Angol mérnöki és épitészeti szótár. Könyism.)

10. I. – VI. + 1. – 448. + I – LXXII. U. — u. o., 1887.

11. I. – VI. + 1. – 438. + I – LXXXIV. U., 4 képes tábla — u. o., 1888

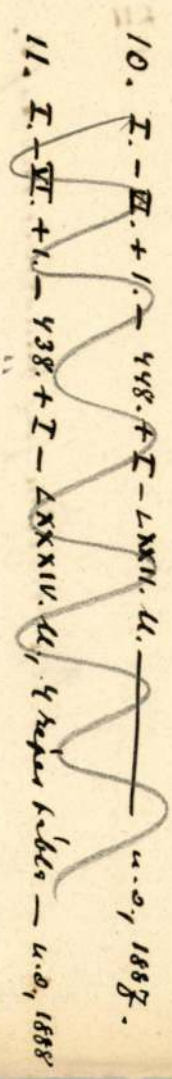

Folyóir

A. 3

8°

Repertorium für Kunstwissenschaft.

redigirt von Franz Schestag.

1. I. – VII. + 1.–450. + I – LIII. Ll. ——— Stuttgart, W. Spemann 1876

2. Redigirt von Dr. Hubert Janitschek und Dr. Alfred Woltmann. I.–VIII. + 1.–426. + I.–LVIII. Ll. — u.o., 1879.

3. I. – VII. + 1. — 462. + I. – LII. + I. – LIV. Ll. ——— u.o. [illegible]

Cserépy István
épitész

lásd

Tér és Forma
1947. 188. l.
(Műszak angol
szótár.)

Tenti egyik ner-
kesztője e
münch

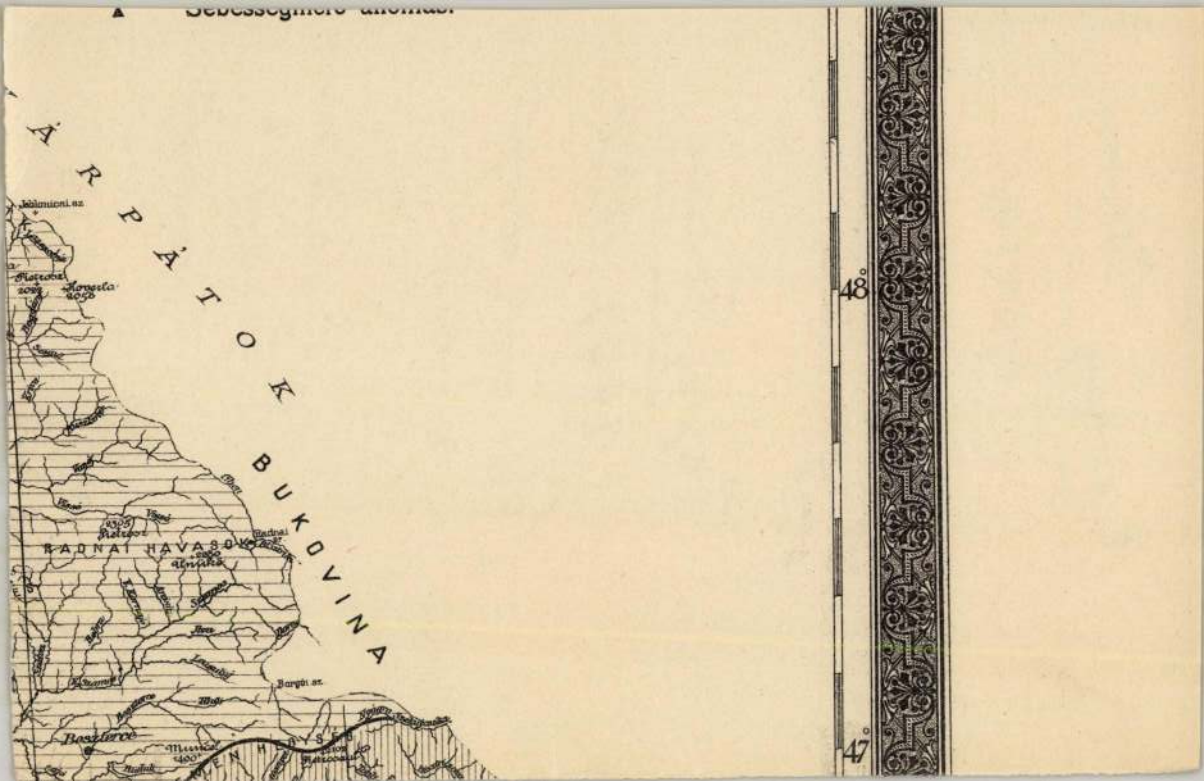
Sebességmérő anomalia.
ÁRPÁTOK
BUKOVINA
RADNAI HAVASOK
Jablonicai sz.
Kovarla
Radnai sz.
Borgói sz.
Beszterce
Munce
48°
47°

Cserépy István

építész

1

Bork-Fabr. 56-1

Újjáépítés tervezői

...duy-csövezetékkel, por-gő
készit és szállit: a legjobb kivitelben, sz
...abowski Ferenc mí

szállítására. Az árlejtés eredménytelen
nivel ajánlattevő nem jelentkezett.

a bontási és átalakitá
steiner Gyula (Szom

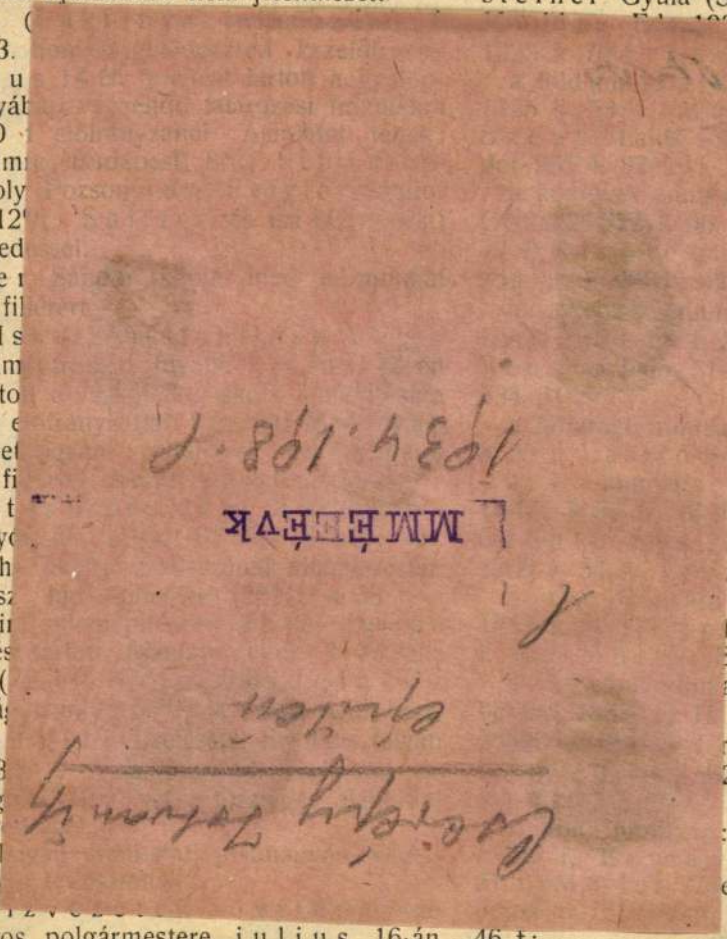

város polgármestere julius 16-án 46 f;

es Társa :: és szabadalmi irod
BUDAPEST
≡ VII., Rákóczi-ut 40.

en végrehajtandó építési
ges 2700 mm. portland-
nagyenyedi m. kir. kultur-
s 17-én árlejtést tartott.
csini cementgyári
) 5·25 k, Melocco L.
urahonci cement-
óiportlandcement-

földmivelésügyi minister

t szállitás.) A máv.
ge a vonalain szükséges
ását 3·90 k egységáron
csini cementgyári
·30 k egységáron 10320
budapesti cégnek meg-

és fehérneműek
ékéscsabai közkórház ágy-
ületének szállitását Lőwy
ényekháza részére szüksé-
üek szállitását Árvay és
cégek nyerték el a julius
lapján.

zállitás.) A zalatnai
l julius 15-én árlejtést
stári fémkohó mű részére
ikséges 30000 q. kétszer
itására. Ajánlatot tettek:
k r.-t. (Budapest) 15·46 k,
ef és társa (Budapest)
, amerikai kénre 14·85 k,
(Budapest) 14·83 k,
nstein (Budapest)

egyenlő részletben történő fizetés
Bálint Gyula és Gottesman
12.232 k 77 f, egyszerre történő fizet
Németh Vilmos 11.750 k, a vé
felét az átvételkor, a másik felét 6
fizeti, dr. Deutsch Ignác 887
Klein Ferenc 7805 k egy összegb
fizetéssel.

Az ajánlatok döntés alatt állanak.

Budapest. (Hordó eladás.)
budapest-jobbparti üzletvezetősége s
kikerülő hordókat a következő cég
meg: Révész László 600 drb. kát
egyéb hordót 3·20 k egységáron
Blau Mór S. fiai 150 drb. félfenel
2·07 k és 200 drb.-ot 1·67 k eg
összesen 644 k 50 fillérért.

Liptóujvár. (Műfa eladás.) A
m. kir. erdőgondnokságban az 1908.
mán termelt 9500 m³ fenyőműfa ela
liptóujvári m. kir. főerdőhivatal juli
árverést tartott. Egyedül Stern Hu
hegyi fakereskedő tett ajánlatot 25 c
átmérőig 10·52 k, az ennél vastagabb
11·53 k val m³-ként. Az ajánlatot j
végett felsőbb helyre terjesztették.

Beton, vashe

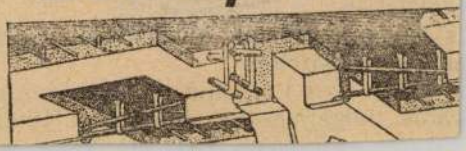

BÁLINT FERENC és STEINER SÁNDOR: Családi ház a Gellérthegyen

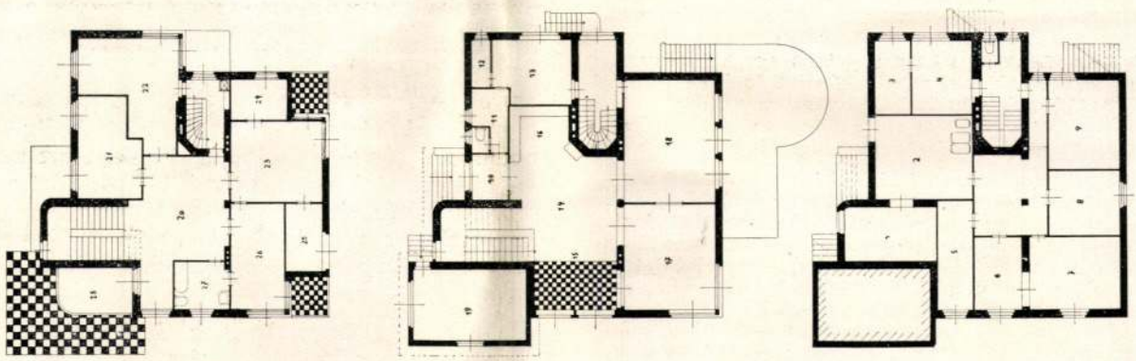

A mult számunkban a 248., 249. és 250. oldalakon leközölt: „Családi ház a Gellérthegyen" épület tervezőiként tévesen, sajtóhiba folytán Bálint Sándor és Steiner József voltak feltűntetve.

A leközölt épület tervezői helyesen: *Bálint Ferenc és Steiner Sándor* voltak. A félreértésekre alkalmat adó sajtóhibáért sajnálatunkat fejezzük ki.

A Szerkesztőség.

Jelmagyarázat

Alagsor: 1. Szénraktár. 2. Központi fűtés. 3. Szárító 4. Mosókonyha. 5. Kamra. 6—7—9. Cselédszoba. 8. Kamra. **Földszint:** 10. Belépő. 11. Ruhatár. 12. Kamra. 13. Konyha. 14. Hall. 15. Télikert. 16. Könyvtársarok. 17. Fogadó. 18. Ebédlő. 19. Garage. **Emelet:** 20. Előtér. 21. Vendégháló. 22. Fiúháló. 23. Háló. 24. Fürdőszoba. 25. Ruhatár. 26. Leányszoba. 27. Fürdőszoba. 28. Csukott terasz.

Lapunk augusztusi számába a fentin kívül még egy kellemetlen sajtóhiba csúszott be és pedig a 254. oldalon ismertetett, tarikőből épült nyaralóház tervezője nem Török Lajos, hanem Török László műépitész. Kérjük olvasóinkat, hogy lapjukban a helyesbitést keresztülvezetni sziveskedjenek.

Chicagói világkiállítás: Adminisztrációs épület és annak előcsarnoka — Verwaltungsgebäude u. dessen Vorhalle

III. emeleten további irodák lesznek elhelyezve. A belső architekturát, berendezést és díszítést az amerikai értelemben vett nemes egyszerűség karakterizálja: a dekoráció maga az egyszerű formájú, tiszta, szép anyag.

A talaj a tó felé lejtvén, az oldalszárnyak több lépcsőben távolodnak a homlokzati szárnytól és a tetejükön kert-terraszoknak jut hely.

Ami a szerkezetet illeti, az egész épület acélvázas felépítésű, a födémek és falak is, mely utóbbiakhoz az ablakok fémkeretei direkt hozzá vannak csavarolva. A falak kettős burkolatuak: kívül mindössze ¼ (!) cementes-asbestes préselt lemezek, belül 2¾″ gipszlapburkolat. A kettős fal közét aszfalttal kötött faforgács és papir preparatummal töltik ki s ez a szigetelés egy 17″ (43 cm.) vastag téglafalénak felel meg, míg súlya és ára csak félannyi. A födém is új szigetelőanyaggal van fedve, melynek főanyaga a préselt szalma. Mindezen anyagok nagyon gazdaságosak, mert standard-darabokban készülnek.

Ezeken felül *az építészeti kiállítási rész* — 38.800 négyzetláb, azaz cca 4000 m² — területen az építtető, a lakó, a vállalkozó és az anyagkereskedő szempontjait fogja oktató módon kiemelni. Jellegét ennek is az ökonomikus építési mód és belső berendezés adja, azaz miként tudnak olcsón otthont teremteni maguknak azok, akik mérsékelt anyagi körülmények között élnek. Ez azonban nem zárja ki azt, hogy — Amerikában lévén — minden lakáshoz autógarázs ne tartozzék. Itt nyolc csoportban iker-, csoport- és sorház beépítési módot fognak illusztrálni eredeti nagyságú modellek.

Külön kétemeletes (140.53 m. alapterületű) pavillonban mutatják a kisházak ideális berendezését, olyan mintákat, amelyekben a komfort, szépség, egészség és a felfrissülés szempontjai dominálnak.

A szerkezet- és anyagkiállítás az építési résznek kb. a felét fogja elfoglalni (18.800 láb²), a szabadban fedett, de oldalfalakat nélkülöző tóparti részen.

Ugyanitt jut tér *a városépítési kiállításnak*. Több teremben várostípusokat, városfejlődést és tervezést fognak ábrázolni a modellek, képek, rajzok és a 15 percenként változó filmelőadások. Ezzel kapcsolatos lesz a történelmi és látványos rész, ahol ugyanis a világ minden tájáról rekonstruálnak egy-egy jellegzetes városi sarkot. A középkori francia chateau, német városház, Shakespeare-korabeli angol kisváros, olasz reneszánsz palota és régi belga utcarészlet fog épülni oda. És mindenütt az eredeti, egykorú kosztümbe öltözött lakók fogják élni mindennapi életüket. Ez a csoport nemcsak a kiállítás vendégei, hanem a bennszülött csikágóiak előtt is érdekes lesz, lévén a lakosság 75 százaléka idegen, nem amerikai eredetű.

A városépítés modern problémáit pedig diapozitívok, légifelvételek, modellek, tervek fogják boncolgatni és bemutatni, többek közt a városi játszótér, iskola, gyermekóvó, azután az autógarázs, a városi tűzoltóállomás, a közhivatalok, stb. helyes és célszerű elhelyezését a városban.

Mindezeken felül még *a kertészetnek* lesz nagy szerepe a kiállítás egész területén. A régebbi kiállításokon a geometrikus formák, a szimmetria és egyensúly volt a kert-park létesítésének főelve. Itt azonban a tömegek és felületek összefüggése a vezérmotívum terraszok emelésével; gyepágyak, fasorok, bokrok csoportjai és növények összhatása lesz hivatva emelni az architektúrát, a részletekre kevésbé fognak ügyelni. Minthogy a terület frissen van feltöltve, ott nem minden növény, csak a szezonnövények ültetése lesz célszerű.

Ifj. Cserépy István.

Az elektromosság pavillonja építés közben — Pavillon für Elektrizität während des Baues

az óriási forgalom szabályozására és lebonyolítására rendkívüli intézkedéseket kell tenni. Többek közt pl. a négy főbejárat közelében levő összes beépítetlen területeket összevásárolták, illetve kibérelték autóvárakozási helyek céljára.

A jelen és mult század másik nagy vívmánya *az elektromosság,* számtalan változatban fog szerepet játszani a világkiállításon. A történelmi részben a villamos izzótestek 40 éves története modellekben kerül bemutatásra, míg szerte a kiállítás minden pontja szinte tobzódni fog a fényben esténként, mert nem akar elmaradni az elmult évek nagy kiállításai feledhetetlen fényorgiáitól, épületkivilágításaitól. A fénygerjesztés legújabb találmányaival fog megismerkedni a kiállítás közönsége. Ilyen lesz a ködfény, a táncoló és szikrázó fények különböző árnyalatokban és áttetsző színváltozásokban. Minden este lesz elektromos tüzijáték, pl. fénygőzhatások, vízesés, stb., azonkívül egész sora a világítótesteknek, nagyfényerejü tornyoknak és fényoszlopoknak.

Bár még háromnegyed év választ el a világkiállítás megnyitásától, ott már lázas munka folyik. Épülőfélben van a *Tudományok Csarnoka* és egyéb pavillonok, a tóba épített színház és a lassan körbeforgó kilátóterraszos vendéglő és már készen áll az említett *Transport Épület.* Mintegy féléve készült el *az adminisztrációs épület,* egy száraival a víz felé forduló *E* alaprajzú, közel 100 méter hosszú egyenesvonalozású, modern felfogású objektum. (Lásd 5. ábra.)

A nyugati homlokzat középső (bejárati) része kiemelkedik és a vertikális ablakok és ajtók nyílásai a padlótól a tetőig nyúlnak, míg közöttük háromszögű, aluminiumlemezekkel fedett pillérek vannak. A két oldalszárny sötétkék, a vékony párkányok sárgák és cinóber-vörös színűek.

Nem kevésbé eredeti az épület belseje. A belépőteremben lesznek a kiállításra vonatkozó tervek és modellek (lásd 6. ábra). A földszinten kívül az előkelő látogatók fogadására szolgáló termek, pénztár, ellenőrök, a tűzoltó, mentő- és rendőrőrszobák és egyéb személyzeti helyiségek lesznek. Az I. és II. emeleten irodák és rajztermek, laboratóriumok, titkárság, igazgatóság, sajtószobák, míg a kiemelkedő középrészben a belépőhall légtere és a

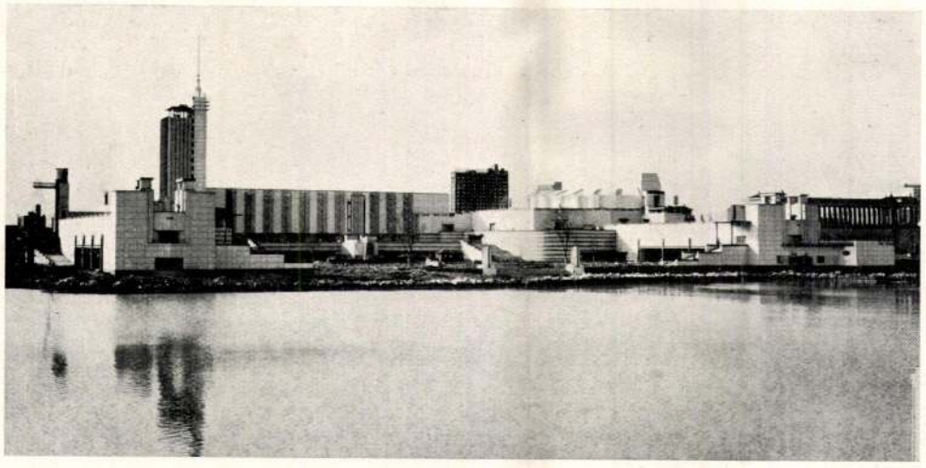

Chicagói világkiállítás: A tudományok csarnoka — Halle der Wissenschaften

A szállítási eszközök pavillonjának egyik részét képezi az a köralakú építmény, mely tulajdonképpen egy nagy hengeralakú mozdonyház lesz. Az átmérője belül 200 láb (61 m.), tiszta belső magassága a középen 125 láb (37 méter). A teteje felfüggesztett kupola-szerkezet, mely az épületet körülövező rácsos oszlopokon átvetett kábelekre lesz erősítve.

A terv főcélja volt a súlyos acélbordás áthidaló mennyezetszerkezetet elkerülni, azonkívül, hogy a vertikális támaszok és falfelületek egész magasságát a kupoláig kihasználja. A tető terhét egy külön szerkezet viseli, mely csak húzásra igénybevett drótokból és kizárólag direkt nyomásra igénybevett oszlopokból áll, s ez, kívülről tekintve, *„a lélegző kupola"*, mint az ábra is mutatja, szokatlan látvány.

A csapadék elvezetése a kettősrétegű körítőfal belsejében történik. A falban különben számos helyen szellőzőnyílások vannak a levegőcsere elősegítésére.

Maga a kupolát felfüggesztő szerkezet köralakban elhelyezett 12 vasrácsos toronyból áll és ezek csúcsa a talajtól 150 láb (46 méter) magasságban van, míg a gömbszeletalakú kupola vállmagassága 106 láb (32 méter). A tornyok, melyek a terhet viszik, négy 3-as csoportot képeznek s mindegyiknek törzse egy nagyobb I tartóhoz szögecselt két kisebb I gerendából áll. A csúcsokból — 25 láb (8.5 m.) mélyre — aláivelő kábelek $1^7/_8$ méretűek és róluk a dóm közepén, azonkívül még 4—4 helyen függenek alá a kupolára erősített újabb, vertikális kábelek.

Azok a drótkötelek, amelyek nem a kupolát, hanem a függőleges tornyokat feszítik ki, 70° alatt hajlanak és $2^1/_8$" vastagok; itt 3—3 ilyen oszlophoz 14 drótkötél tartozik. A lehorgonyzás cca 10.00×7.00 méteres vassal ellátott betontömbökben történik, melyek 4 méterre vannak a talajba süllyesztve. A tornyok alapja ugyancsak betontömbbe van ágyazva. Az egész szerkezetet a hajlékonyság jellemzi, mert a kupola saját és mozgó terhelése úgy van egymáshoz viszonyítva, hogy azok változása közben az egyes quadránsok 3—3 oszlopa együttműködve, a közép felé behajolhat. Ez a felfüggesztő szerkezet evvel lehetővé teszi a kupola fel-le mozgását, annak cca 3 láb (91 cm.) játékát, amit népiesen „lélegzésnek" neveztek el.

A csikágói világkiállítás 1933-ban nem fogja nélkülözni az építészeti csodabogarakat, akár a drezdai kiállítások a gömbházat s a berliniek a Funkturmot. A fent leírt, köralakú formájában ez az épület újdonság, mert bár épültek azonos szerkezetű felfüggesztett tetejű hangárok Franciaországban, de azok sokkal egyszerűbbek, négyszögletű alaprajzuak voltak.

A közlekedésnek szentelt pavillon falai táblázatokkal, fényképekkel, rajzokkal és más illusztrációkkal lesznek tele, melyek a vasút fontosságát fogják tárgyalni a turisztika, a személy- és áruszállítással kapcsolatban. És

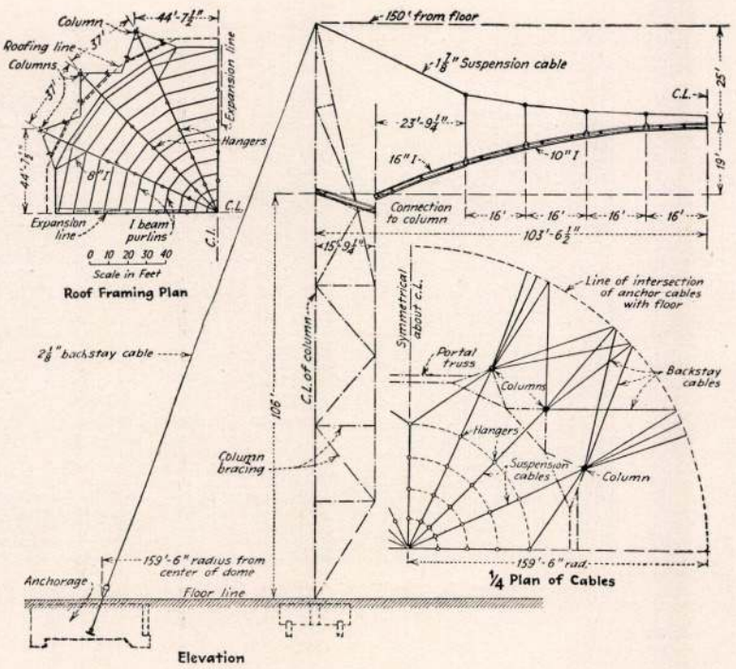

Chicagói világkiállítás: a Rotunda tetőszerkezete.

kiterjed a kiállításnak ezen része a városépítő és közlekedési mérnök feladatának egyéb részleteire is: a gyalogosforgalom számítása, becslése módjai; a földalatti, földfeletti és autóbusz-állomások célszerű elhelyezése; országút, vasúthálózat fejlesztése; az autó várakozási helyei az utcán; a víziutak, légi forgalom, utak jelölése, kirándulóhelyek forgalma, nagy autógarázsok, közlekedésbiztonsági intézkedések forgalomszabályozás, stb.

Azonban nem hanyagolják el a közlekedés gyakorlati kérdését magán a kiállítási területen sem, hanem mindent el fognak követni, hogy kényelmesebb, biztosabb és gyorsabb s ne olyan fárasztó legyen a járás-kelés, mint az eddigi világkiállításokon. Az előző amerikai kiállítások adatai alapján arra a számításra jutottak, hogy a napi forgalom az illető város lakosságának 10%-a szokott lenni. Ez pedig Chicago-ban normális kiállítási napon 350 ezer személyt jelentene, de egy-egy kiemelkedő programm, vagy ünnepnap ennek 4—6-szorosát vonzza, akik a legkülönbözőbb közlekedési eszközökön és részben gyalog érkeznek a kiállításra. Mint ebből is sejthető,

Chicagói világkiállítás: Közlekedési csarnok a Rotundával
Weltausstellung in Chicago: Verkehrshalle

perc elegendő. Ezen gyorselevátorok közül nyolc-nyolc speciális rendeltetésű, csak bizonyos emeletek közt (pl. 55—66-ig) fog közlekedni, míg mások (4 drb) — ugyancsak megállás nélkül — futják végig a teljes magasságot. A felvonókat ezenkívül még rendeltetésük szerint is megkülönböztetik: utas-, áru-, alkalmazott-, személyzeti stb., hogy a tájékozódást és a közlekedést is megkönnyítse, a tömeget elossza. A személyzet 80%-a különben reggel 8.45 és 9.40, déli 12.00—2.00 és délután 4.45 és 5.30 között jár a lifteken. Az ebben az épületben dolgozó irodai és üzleti alkalmazottak száma kb. 13.000 s a napi forgalom ennek a számnak kb. 2½-szerese lesz. Egy-egy felvonó befogadóképessége, átlagosan véve, 18 személy pro menet, ami összegezve azt jelenti, hogy 45 perc alatt 13.500 személyt képesek továbbítani egy-egy ¾ órás „rush"-periódus alatt. Azonban kiszámították, hogy egyidőben egyszerre maximum 11 ezer személy fogja a lifteket igénybe venni s így a személyfelvonók forgalmának csúcspontján csak kb. 250 személy fog utazni, azaz az elméleti szállítóképességet a gyakorlatban csak 65%-áig fogják kihasználni. Még ha számítanak is a késésekre és az esetleges rendetlen megterhelésre, a 35%-os túlméretezés igen bőséges. Hogy mennyire megbecsülik a műszaki tudományok legujabb találmányait, arra jellemző, hogy a Rockefeller Center épületeinek liftjein már alkalmazzák *az elektromos szem* („electric eye") nevü biztonsági berendezést. A szerkezet lényege az, hogy photoelektromos cellára eső fénycsóva keresztezi a lift ajtaját, amelyet ha valaki a testével eltakar — amikor vigyázatlanul ki akar lépni vagy az ajtót menetközben kinyitni — azzal megállítja a gépet. A találmány a Westinghouse Electric Elevator Comp. tökéletesítése és szabadalma. A két szomszédos épület: a hangversenyterem és az R. K. O.-ház, valamint a hangosfilmszinház forgalmát pedig összesen 103 különféle rendeltetésü felvonó bonyolítja le. Az összes liftek egyenként automatikus fékekkel, önindító-állító és nívóhoz igazító szerkezettel készülnek, de ezenkívül a szokásos jelző- és ellenőrző készülékekkel, sőt házitelefonnal is el vannak látva. A felvonókon kivül alkalmazást nyertek a Radio City épületeiben az *escalatorok*, azaz mozgólépcsők, bár legtöbbnyire csak az alsó emeletsorok és földszint között. Pl. hat mozgólépcső működik a centrális nagy irodaház földszinti és souterrain üzletelemei között. Uj a maga nemében az a modell, amelyet ezen a helyen alkalmaznak először: ez ugyanis *a mozgólépcső fordítható tipusa*, azaz amelynek járása megfordítható és a pillanatnyilag időszerü kívánalom szerint müködtethető lefelé vagy fölfelé haladó irányban.

Városépítési szempontból a Rockefeller Center jelentősége — a már részletezett előnyös központi fekvésén kívül — abban rejlik, hogy a beépítés és a felépítési mód az adott körülmények között (a drága telkek gazdaságos kihasználása, higiénikus követelmények, gépi berendezések, megengedett épületmagasság, üzletek, irodák lehető nagy száma stb.) változatos. Ez teszi lehetővé, hogy egymással szemben ne legyenek egyforma magas és egyenlő tömegű épitmények és így egymás elől a napfényt és a szabad levegőt ne vegyék el. Azonkívül épp ott, ahol a legkritikusabb a levegőmegújulás kérdése, az új utca és a Plaza segíti azt alaposan elő. Egy-egy sarkon pedig diagonálisan 200—300 láb távolság lesz az épületek között lenn az utca szintjében, míg fenn a fölfelé fogyó magasságok és rizalitok révén még több légtér szabadul föl. Ezzel a laza és változatos beépítéssel egyébként még azt is elérik, hogy az, ami eddig csak nagyritkán esett meg, az új épületcsoport felhőkarcolói sokkal jobb perspektívát nyernek.

És nagyjelentőségű a sorok között már többször említett újítás is, hogy a tetőkön és terraszokon minden talpalatnyi vizszintes területet parkíroznak. *„New York függőkertjei"*-nek nevezik már most ezeket a dísznövényzettel, bokrokkal, gyepágyakkal, sőt — állítólag — 10 méter magasra megnövő fákkal kellemessé tett, szökőkutakkal, szobrokkal díszített erkélyeket és platókat. Ez az első alkalom, hogy mesterséges források, növényzet és fasorok lesznek épület tetején, ilyen magasságban! A tetőkertek összesen 6 acre területet tesznek ki s bizonyára üdítőleg fognak hatni azokra, akik a felhőkarcoló ablakából kitekintve, a szemközti sivár ablaksorok helyett tarka növényzetet, kertecskéket, virágágyakat fognak látni. Természetszerű, hogy ilyen nagyarányú mesterséges kertészetet tökéletes vízvezetési berendezés tehet csak lehetővé.

A Radio City épületeinek *belső berendezése* egységesen terveztetik meg. Az egész dekorációt egy sokszorosan kitüntetett, szép karriérre visszatekintő iparművésznő, Miss Hidreth Meiere végzi. Úgy hírlik, ez a hölgy egyformán jól érti a művészetét az üveg-, a márvány-, a falfestés, a lambéria és a textil minden részletében. Az egész építkezésre 250 milió dollár van előirányozva.

A tervezésben résztvevő irodák: Reinhard és Hofmeister, Corbett, Harrison & MacMurray, a híres Raymond Hood és a Goodley és Fouilhoux.

II.

Az U. S. A. másik nagyarányú építkezése *Chicagoban* folyik ahol, immár egy esztendeje, a világkiállítást készítik elő 1933 nyarára. Ez a kiállítás „Az emberi haladás százada" címen azt lesz hivatva bemutatni, hogy a tudományos felfedezések és technikai találmányok révén hogyan változott meg az ipar és közvetve az ember mindennapi élete.

A látnivalók főcsoportjai ennek megfelelően a szállítás, közlekedés és villamosság szerepét fogják részletesen kiemelni, a város szélén, a Michigan-tó partján elterülő 634 acre (mintegy 680 magyar hold), részben újonnan feltöltött területen. Méreteire terjedelmén kívül jellemző az is, hogy eddig már 38 idegen állam, közte Magyarország is, bejelentette részvételét és megalakította szervezőbizottságát.

Az amerikai felfogásnak megfelelően legnagyobb lesz a *Transport Building*, tehát az a pavillon, amelyben a szállítási eszközök kerülnek kiállításra. Ebben az 1000 láb (305 méter) hosszú és 145 láb (46 méter) széles csarnokban a vizen, sínen, országúton és levegőben történő személy- és áruszállítás gépeit lehet majd megtekinteni. Itt lesz az első gőzlokomotív, a „Rocket" közel 100 esztendős modellje, az amerikai motoros kocsik ősei, a mult századból, azután a XX. század elején dívott kezdetleges repülőgépek, történi sorrendben, egészen a legújabbakig.

A terem egy részét például egy óceánjáró metszetben rekonstruált — 200x54 láb (61x17 méter) — 12 méter magas modellje fogja képezni.

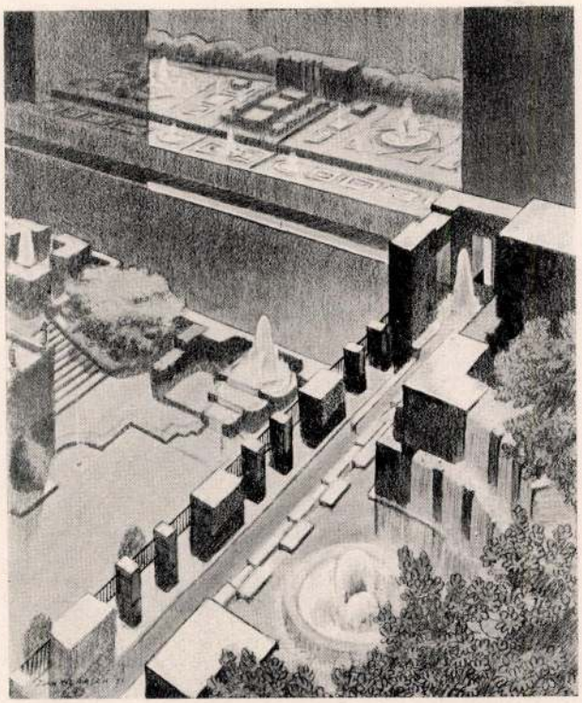

A 70 emeletes irodaház 16 emeletes szárnyán létesítendő tetőkert-terrasz terve

Plan der Dachgartenterrasse im 16. Stock des 70 stöckigen Bürohauses

beépítetlenül hagyják, mert így lényegesen jobb lesz az épületek megközelítése és amerikaiabb, nagyobb — a reklám! (Lásd 4. ábra.)

Mellette fog elvezetni az új magánutca, amely a többiekkel egyező 60 láb (19 m.) széles és a 48. és 51. utcákat kapcsolja össze, miközben a két 45 emeletes (600 láb, 182 méter) magas irodaház alatt is át fog haladni. Az építési blokkok többi objektumai még nincsenek végérvényesen megtervezve.

Ez volna az épülő Radio City-házcsoport hozzávetőleges leírása.

A felhasznált anyagok legtöbbje itt is vas, de ahol lehet, a sokkal könnyebb fajsúlyú alumíniumot alkalmazzák és ezzel több mint 3000 tonna súlyt takarítanak meg. Az exteriőr három főanyaga az alumínium, az üveg és a mészkőtáblák. Az ablakok közti függélyes pilléreket is alumíniumlemezekkel fedik, összesen 1.5 millió kg. súlyban. Ezek a világos fémcsíkok, az ablakok négyszögletű szürke foltjai és a köztük tarkálló sárgásszürke kőfoltok újszerű, kellemes összhatást fognak eredményezni.

Az épületek gépi berendezései méltán tarthatnak érdeklődésre számot, hiszen európai technikusnak aligha akad alkalma olyan nagyarányúakat tervezni, vagy akárcsak olyanokat láthatni. *A fűtési berendezést* a New York Steam Corporation végzi. Az épületcsoportot összesen 20.000 darab gőzfűtésű radiatortest fogja melegíteni, melyek az East River partján lévő gőzfejlesztő-telepről kapják a fűtőanyagukat. A föld alatt vezetett távfűtésű csövek kb. 50 centiméteresek (20—24") s elhelyezésük rendkívül bonyolult mérnöki probléma, mert azokat olyan utcákon kell átvezetni, melyek már keresztülkasul vannak hálózva víz-, gáz-, villamosfény- és erő-, telefón-, távíró- stb. kábelekkel és közművek vezetékeivel. A szolgáltatott gőz nemcsak fűtésre, hanem főzésre és egyéb célokra is fölhasználható.

Nagy gondot fordítanak a színházterek *levegőjének temperálására és nedvességtartalmának szabályozására.* Ez utóbbi 40—55% között van. A levegő ideálisnak megállapított összetételét a Harward Egyetem Közegészségügyi Intézete (School of Public Health) és az amerikai Fűtő- és Szellőzőberendezési Mérnökök Egyesülete (Am. Society of Heating & Ventilating Engineers) állapította meg. Ez a gépi berendezés lehetővé teszi, hogy a levegőnek úgyszólván minden cseppjét szűrjék és mossák, egészen 90% tisztaságig mentesítsék a portól, piszoktól és bárminemű organizmustól. A már említett nagy hangversenyteremben minden hallgatóra 40 köbláb tiszta levegő jut percenként, holott bőven elég volna 30 köbláb (0.95 m^3) is. Az olvadójégfogyasztás különben — a levegő hűtésére — itt 600 tonna lesz 24 óránként. Az egész ventillációberendezés Willis H. Carrier műve.

A vízszintesen történő közlekedés problémáinak megoldásáról már volt szó. A várható nagy forgalomnak megfelel természetesen a nagyszabású *személy- és teherfelvonók* terve, melyek az épületekben közlekedő közönséget fogják szállítani. Mint legjellemzőbbet a 70 emeletes üzletházat veszem például. Ebben az épületben 74 darab lift fog működni s ezek közül 65 állandóan személyszállításra fog szolgálni. Teljes üzemük reggel 8-tól este 6-ig fog tartani és útjaik összege naponta 3000 km., ami évente 23-szor annyi, mint a Föld legnagyobb kerülete. A gyorsliftek sebessége 1200 láb (365 m.) percenként. Az emeletmagasság 11.5 láb (cca. 3.50 m.), melyet a lift 57/100 másodperc alatt tesz meg, tehát az egész 60—70 emelet magasságig való emelkedéshez cca. $^3/_4$

A „Rockefeller Center", azaz a Rádió Város képe madártávlatból

Der „Rockefeller Center" v. h. die Radiostadt aus den Vogelschau

ken tetőterraszok, lugasok, kertek, stb. lesznek, 66 emeletet irodák foglalnának el, míg az első három emeletsor üzletekkel lesz tele, melyeket 10 külön lift és hat mozgólépcső kapcsol egymással össze. Utóbbiak szállítóképessége óránként 84.000 személy. A ház 65. emeletén táncterem, üvegfalú kávéház, a mezzaninon és az I. emeleten pedig egy ugyancsak a közönség szórakoztatását szolgáló zenés vendéglő lesz 1800 személyre.

Ez a (No. 1.) épület lesz a három épületblokk centruma, mely magasságával az összes környezők közül messze kiemelkedik. A legalsó üzletemeletsor nívója az utca alatt lesz 17 lábbal (5.20 m.) és itt egy középfolyosóra kétoldalt 28 helyiség nyílik, míg a 2. üzletemelet, azaz földszint boltajtói — összesen 33 — a 49. és 50. street-re, az új magánutcára és egy belső középkorridorra nyílnak. A mezzaninon, azaz a 3. üzletemeletsoron huszonkét, az épület belsejéből megközelíthető üzlethelyiség épül.

Kétoldalt e főépülettől — ugyancsak a 6. avenue mentén — szimmetrikus épületek fognak állni: az egyik (No. 10.) az *International Music Hall* és a hozzácsatlakozó 31 emeletes, 407 láb (124 méter) magas irodaház, a másik a *Sound Motion Picture Theatre* (No. 8.), melynek magassága a melléje építendő *Opera House-al* együtt egyformán 121 láb (37 m.). Az operával szimmetrikusan egy 9 emeletes, 121 láb magas irodaház épül a hangversenyépület mellé.

Az *International Music Hall* (No. 10.) befogadóképessége 6100 személy. Világítása rejtett oszlatott fényű. Színpadja 143 láb × 62 láb (46-szor 16 m.) és rajta a középen egy 40 láb (13 méter) átmérőjű, forgatható-süllyeszthető, sőt 4 méterre fel is emelhető rész lesz. A színpad belső magassága 82 láb (27 m.), maga a proszcénium-nyílás pedig 100×60 láb (30-szor 18 m.).

A merész és nagyszabású konstrukcióra jellemző, hogy a nézőteret áthidaló vasrácsos szerkezetben próbatermek, studiók, irodák és öltözők lesznek elhelyezve. A nézőtér alatti terület klub-, társalgó-, büffé- stb termek formájában részben a nagyközönség, részben a mechanikai berendezések céljait fogja szolgálni, mint: elektromos központ, ventilláció, levegőtisztítás és temperálás, stb. Az egész színház levegőcseréje percenként 9 tonnára rúg. Ezen épület tetején is kert és terrasz lesz.

A hangosfilmszínházban (No. 8.) 3500 főnyi publikum részére van ülőhely. Az egész színház láthatás és akusztikai szempontból direkt hangosfilmelőadási célokra van szerkesztve és tervezve. A színpadon és a proszcéniumfalon négy nagy hangerősítő, a nézőtéren pedig 25 hangtölcsér fog a produkció élvezésének elősegítésére szolgálni. Több mint 50 készülék lesz a nézőtéren a nagyothallók számára.

Itt is nagy gondot fordítottak a megfelelő mennyiségű és egészséges levegőellátásra, mert a ventillátor percenként 5 tonna levegőt képes a terembe szívni és ennek hűtésére a három centrifugális szerkezetű refrigerátorgépben naponta 350 tonna jeget fognak elhasználni a nyári hőségben.

A *„La Maison Française"* (No. 2.) a francia ipar, képzőművészet és kereskedelem newyorki otthona lesz. Szalónjaiban, illetve 437 termében és fülkéjében a francia iparcikkek, különösen fényűzési tárgyak lesznek állandó kiállításon megtekinthetők és vásárolhatók.

A szomszédos, ugyancsak hatemeletes, 26 méter magas épületben a *British Empire Building*-ben a brit birodalom ipari és kereskedelmi képviseletei találnak otthonra. Egyébként ez utóbbi két ház homlokzata az 5. avenue-re néz és a földszintjükön az utcáról megközelíthető üzletek lesznek. Emeletenként körülbelül 1300 m² terület szolgál a kiállítások és irodák céljaira.

A két épület tetején, mint a többiek is, díszkertet és terraszt hord, közöttük pedig a 60 láb (19 m.) széles „promenade", magánutca fog az épületcsoport közepén lévő kis fórumszerű térhez vezetni.

A *„Plaza"* egy acre terjedelmű, a Rockefeller Center közepén elterülő süllyesztett terecske, lesz, amelyről a souterrainüzletek, valamint az alagutakon keresztül az összes környező épületek alagsorai lesznek megközelíthetők. Ez a terület 17 és félmillió dollár értékű, mégis

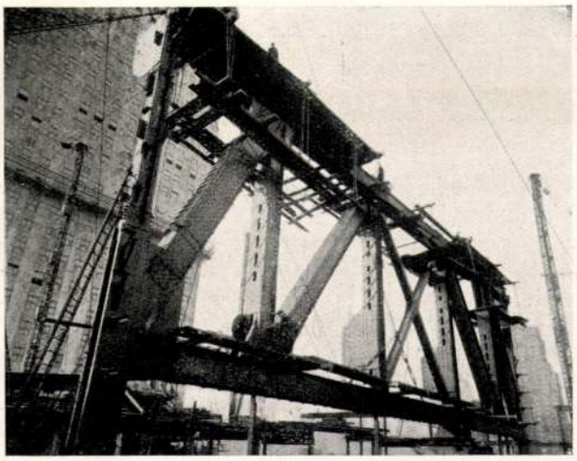

A 6100 üléses International Music Hall proscenium nyilását áthidaló rácsos szerkezet elhelyezés közben. Jelenleg ez a világ legnagyobb ilyenemű vasszerkezete
Das die Proscenium Öffnung der für 6100 Sitzplätze eingerichteten „International Music Hall" überbrückende Eisenkonstruktionswerk während der Montage.

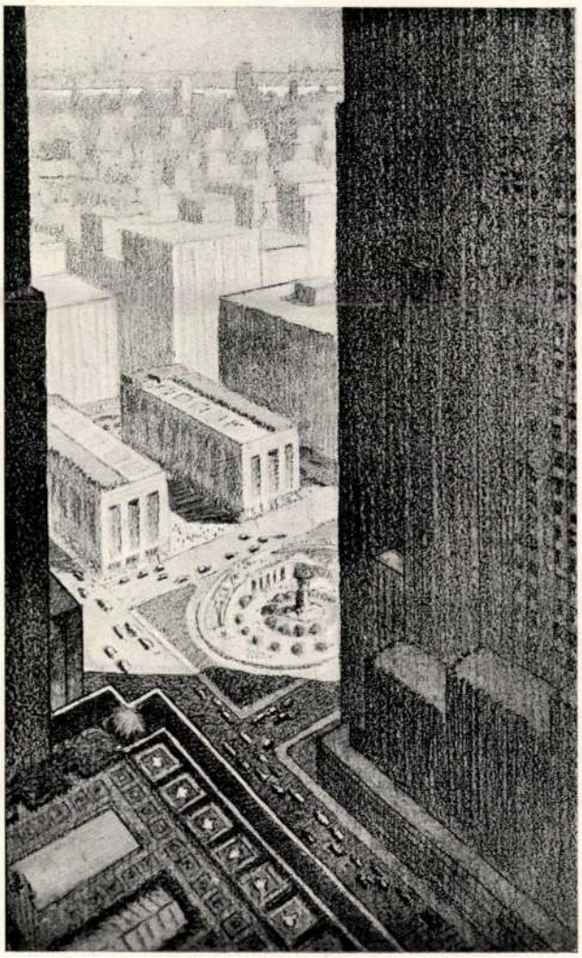

Az épületcsoport közepén tervezett süllyesztett „Plaza" képe a hangversenyépület tetejéről tekintve
Bild des in der Mitte der Gebäudengruppe geplanten, versenkten „Plaza" vom Dache des Konzerthauses gesehen

AZ U. S. A. LEGNAGYOBB ÉPITKEZÉSEI

I.

1931 őszén, az új Astoria szállótól alig egy háztömbnyi távolságban, New York szívében egy egész városrész újraépítési munkáját kezdték meg. Ez a terület abban a negyedben fekszik, ahol a legtöbb pályaudvar, postahivatal, szórakozóhely, klub és szálloda van s az 5—6. avenue-k, illetve a 48—51. street-ek között több mint 12 acre-en (cca. 13 magyar hold, kb. 48.600 m²) három „city block"-ot foglal el. Nem kevesebb, mint 229 épületet kell lebontani, hogy azok helyébe a mellékelt helyszínrajzban bemutatott épületcsoportot építse fel a *Rockefeller Center* érdekeltség.

A város nemzetközi üzleti és szórakozási központja lesz itt: a világ legnagyobb üzletháza és színházai, mely utóbbiak egyidőben összesen közel 14.000 nézőnek képesek helyet juttatni. Az érdekeltségben a Radio Corporation of America, a National Broadcasting Company Inc., a Radio-Keith-Orpheum Corp. és a R. C. A.—Photophone Inc. társaság vesz részt s ezért az új épületeket együttvéve népiesen *„Radio City"*-nek hívják. Ez jelenleg a világ legnagyobb építkezése, amit igazol a hatalmas bontási anyag és az alapozás céljaira kiásott földtömeg súlya. Ez összesen 1,090.000 tonna, míg az épülő három új blokk összsúlya alig 660.000 tonna. Az elbontott és kiásott kő- és falanyagot, sziklát és földet a mindössze 700—1000 méterre lévő Centralpark egy részének feltöltésére használják azon célból, hogy egy nagyszabású gyermekjátszóteret létesítsenek. A törmelék még megmaradó részét New York egyik külvárosában, Brooklynban használják fel útépítési célokra.

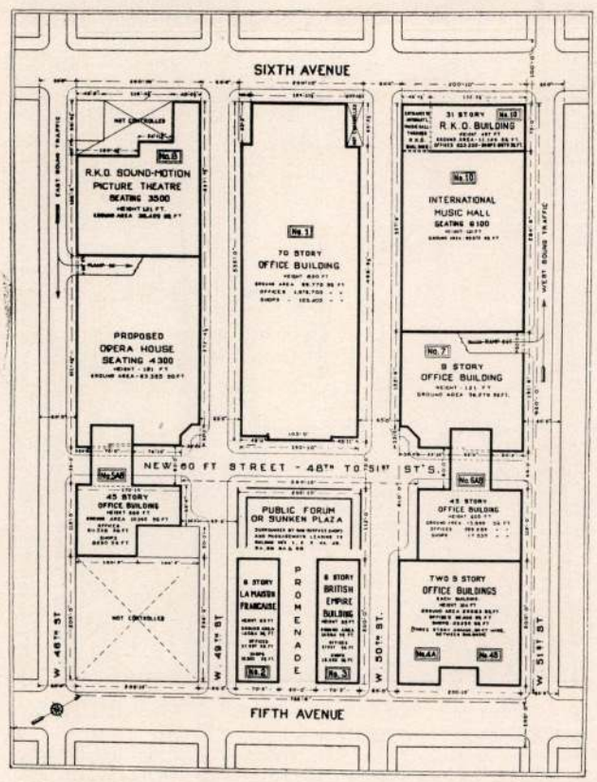

A Rockefeller Center helyszínrajza — Situationsplan

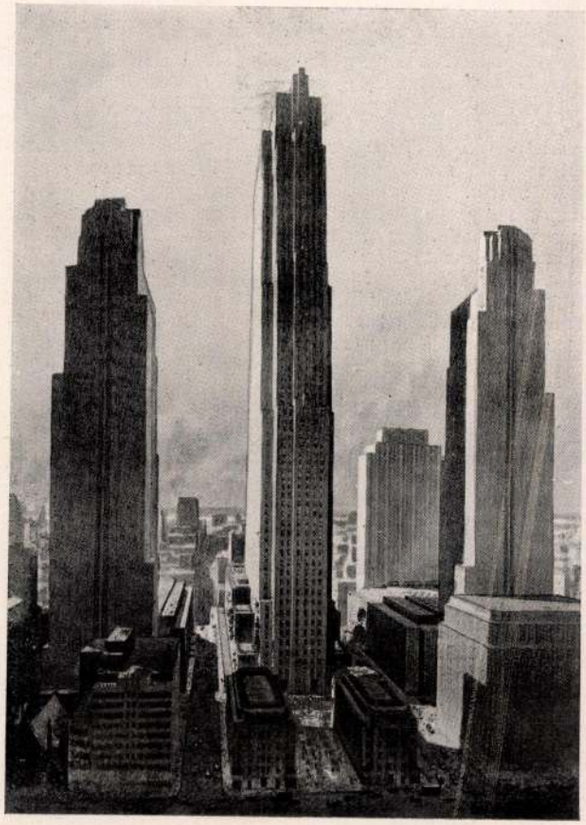

A New-York közepén épülő „Rockefeller Center" épületcsoport képe a Fifth Avenue felől. Az előtérben: a La Maison Française és British Empire Bldg...
Bild der im Zentrum von Newyork erstehenden Gebäude Gruppe „Rockefeller Center" von der 5. Avenue aus gesehen. Im Vordergrund „La Maison Française" und „British Empire Bldg..."

A helyi körülményekhez képest pazar alkalom kínálkozik a Radio City megközelítésére, mert a közelben futnak a földalatti (subway) városi és helyiérdekű vonalai (a 7. és 8. avenue-n s az 53. utcán), melyeknek nemcsak távolsági, hanem helyi állomásai is vannak. A 6. avenue-n földfeletti vasút jár s az 50. utcából közvetlenül el lehet jutni a kikötő mentén futó, új emelt autóút rámpájára. A kikötőben egyébként — a 46—56. utcák tengelyében — új mólók fognak épülni az óceánjárók számára. Mindezeken felül több villamos- és autóbusz-végállomás szolgál a környékben közlekedő utasok kényelmére.

És erre a kitűnő közlekedésre szükség is van, mert az épületek rendkívüli terjedelme, valamint rendeltetése azt szükségessé teszi. A Rockefeller Centerben ugyanis a következő épületek fognak állni:

1. Egy 70 emeletes irodaház;
2. egy filmszínház (Radio-Keith-Színház);
3. egy operaház (Opera House);
4. egy hangversenyépület (International Music Hall);
5. egy 6 emeletes irodaház (La Maison Française);
6. egy 6 emeletes irodaház (British Empire Building);
7. két 9 emeletes irodaház (4. A—B.);
8. két 45 emeletes irodaház (5. a. b., 6. a. b.);
9. egy 9 emeletes irodaház (No. 7.);
10. egy 31 emeletes irodaház.

A fenti épületek vázlatos jellemzése a következő:

A 70 emeletes üzlet- és irodaház 850 láb magas (260 méter), egy — a Sixth Avenue felé — 16 emeletes szárnnyal bír és mint az ábrán is jól látható, több nagyarányú visszaugrással és lépcsővel van kiképezve. Eze-

Tér és Forma
1932. 305—311. l.

Cserepi István
Autorterwező
1923

Ennisk 1930. 82. l.

Budapest Székesfővárosi I. kerületi Közsé

Tvérleg.

	P	f
	3.000	-
	10.000	-
	26.840	-
	3.600	-
	43.440	-

2 szeptember 1.

M.D.K.

Cserépy és Mühlbeck

A két művész rajzolta a képeket Bródy Sándor által szerkesztett "Kis Almanach" c. könyvhöz, mely husz magyar iró elbeszélését tartalmazza, -közli az Irodalom c. rovat.

Képes Családi Lapok, Bp. 1896. jan. 12.
18. évf. 2. sz. 32. lap

MŰVELŐDÉSTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

MDK.

Cserépy József festő

"Pásztortüz" /olaj/

Árverési Közlöny 4.sz. 1931. december.
28.l.

1964 AUG 15

1021

Bourdet cikke Magyarországról — Hubay Miklós levele a Preuves szerkesztőjéhez (3-4.)
Veres Péter: Vidéken élni — országban gondolkozni! (5. oldal)
Az Élet és Irodalom látogatóban Darvas Józsefnél (12. oldal)

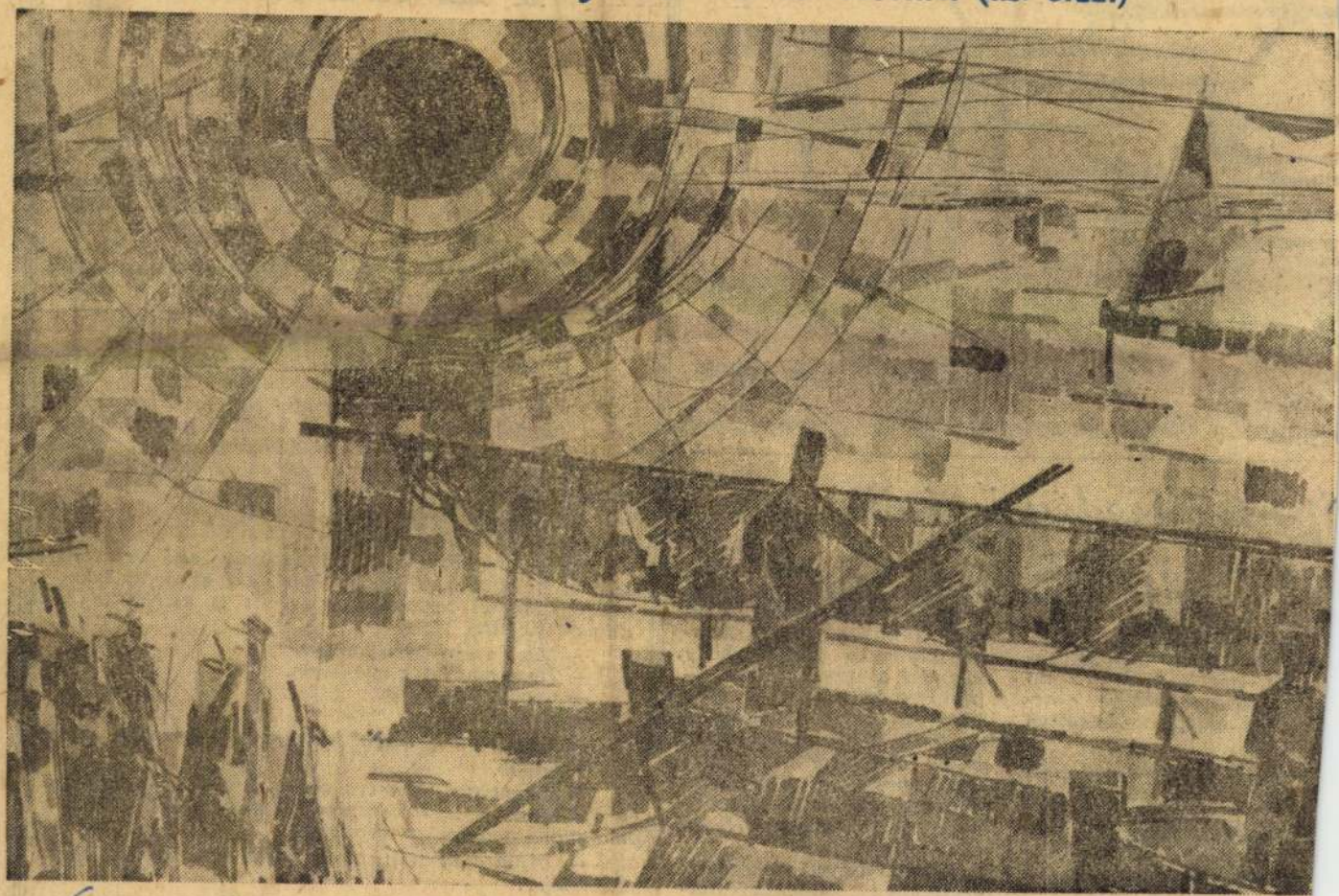

Moldován István: Halászok

CSERES TIBOR:

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u.
Telefon: 188-296, 188-307

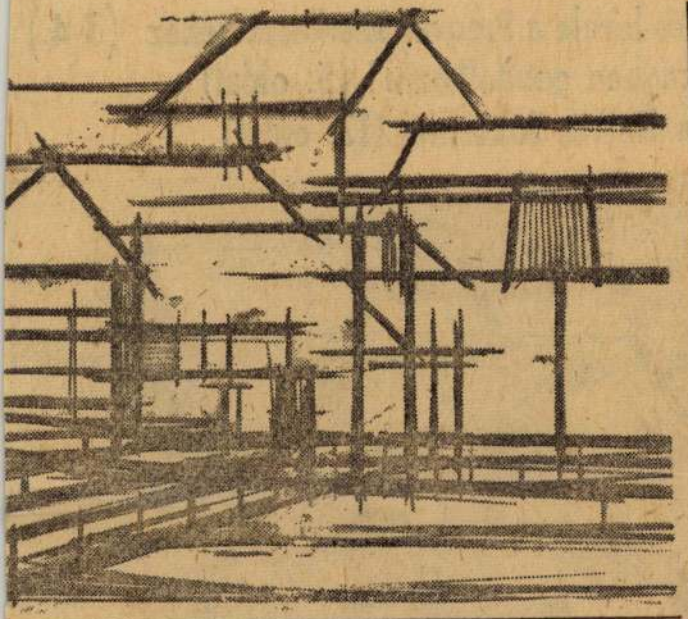

...iportok kiadási jogáról

meg. „Nyugodtan állíthatom, hogy nálunk minden művet lefordítanak, amelynek irodalmi értéke van... Ezek tények és nem propaganda, Hochhuth úr. A mi olvasónk a lehetséges gyorsasággal tudomást szerezhet

...e Hochhuthhoz

...világ eseményeiről..." ...lem ez a helyzet ellenben ...irodalom nyu- ...iga- ...seh-

hogy az író a cenzúra nyomására kénytelen volt kötetéből kihagyni egyes „elkésett riportokat". Ezzel szemben Mňačko kifejti, hogy valóban kihagyott egyes riportokat kötetéből, de ezek közül az egyik a Kultúrny životban 30 ezer példányban látott napvilágot, további kettőt pedig a bratislavai Pravda, a Szlovák Kommunista Párt központi lapja adott közre.

Mňačko felveti a kérdést: erkölcsileg összeegyeztethető-e az ilyen eljárás az irodalom szabadságával — és mi erről annak a Hochhuthnak a véleménye, aki éppen

TEGNAP

KAPUPÉNZ

Csak keresztneve volt, mint a cselédeknek s a királyoknak. Illetve csak néhányan ismertük a vezetéknevét is, de miránk is ránkcsodálkozott volna, ha Braun úrnak s nem Józsinak szólítjuk. A József körúti Simplon kávéházban dolgozott, ahol — hadd hivalkodjam vele — huszonhárom éves koromban már törzsasztalom volt. Ha közvetlen a bejárat mellett is, de igazi s jókora márványasztal, melyen elfért a kéziratpapír, el az újságok, a könyvek, s el a barátok könyöke is. S ami mellett fogyasztás nélkül üldögélhettem hajnalig.

S hadd hivalkodjam azzal is, hogy Józsi, a nálam talán tíz évvel idősebb főúr, a barátom volt, s egy-egy szabad percében az asztalomhoz jött néhány szóra. Sokat tanultam tőle, mert vérbeli pesti pincér lévén, birtokában volt a mesterség minden fontos szerszáma: az előzékenység, a humor s a fölényes emberismeret. Hálával és szeretettel villantom föl egy róla szóló emlékemet, amely talán mond valamit a hajdani pesti pincér s az irodalom viszonyáról is.

Egyik nap szokatlanul korán, már este tíz előtt kilépni készültem az ajtón. Józsi, aki az egész kávéházat szemmel tartotta, persze ezt is észrevette és utánam sietett:

— Hova megy ilyen korán?
— Haza megyek s lefekszem.
— Csak nem álmos?
— De igen.

— Fenét álmos maga! Mondja meg őszintén, hogy nincs kapupénze...

Megmondtam. S mert nemcsak szávával, hanem a tekintetével is őszinteségre biztatott, azt is megmondtam, hogy cigarettám sincs.

— Üljön csak vissza nyugodtan. Ezen igazán lehet segíteni...

S már nyomott is vissza az asztalhoz, s nemsokára Zsiga, a fiatal fölszolgáló sietett hozzám, mint egy igazi vendéghez, kezében tálcával, a tálcán tányér, azon ...papírszalvétán egy csomag Memphis,

Cseresi –
Cseresnyés

Cseresi templom

(Sáros vm)

harangja.

l.

Arch. Ert. 1917

205. l.

A Magyar Könyvbarátok
1944. évi illetménykötetei:

Morvay Gyula

A NAGY ÚT

(regény)

A kiváló tehetségű író egy falusi nincstelen életét írja meg új művében. Színtiszta magyar irodalmi érték.

Horváth Árpád

A DINAMÓ REGÉNYE

CSERESNYÉS Andrea

Egyetemi képzőművészeti kiállítás

NN: A képzőművészeti Főiskola...

Művelt Nép 1955 VI. évf. 21. Sz. május 22 8 old

Cseresznyés Andrea

1920/21 II. – 1924/25

Ferkepzőmfőiskék

1932-33. 73 l.

egyikben Ámor és Psyche történetéből vett freskók, a másikban az óriások harca, hol az óriások alakjai barokkos fantáziával a falakról a menynyezetre nyúlnak. Ez épületével már mint merész barokk újító jelentkezik. Mint Raffael és Bramante tanítványa mutatkozik egyéb mantuai épületeiben: saját lakóháza (ma Pal. della Giustizia), egyszerű rusztika-épület, a dóm belseje és S. Benedetto temploma 3 hajóval és kupolával. G. körül egész iskola képződött Mantuában Giulio Clovio, a miniaturafestő, Rinaldo Mantovano, segédje az óriások freskójánál, Primaticcio és Niccolò dell'Abate, kik stílusát Franciaországba ültették át. Mantuai munkái megindítói voltak a manirista iránynak Olaszországban. — Irodalom: *d'Arco* C. (Mantua, 1842). *Dollmayr* H. (Wien, 1902). *Carpi* P. (Firenze, 1922). *Fónagy.*

GIUNTA, *Filippo*, XVI. sz.-beli firenzei nyomdász és könyvkiadó, nagybátyjának, a Velencében élő Antonio G.-nak hatása alatt Aldus Manutius követője s a kiadói könyvkötések típusának tulajdonképeni megteremtője. Az ő műhelyéből kerültek ki a korszakalkotó Medici-kötések. A G.-család csaknem minden tagja könyvkiadó, nyomdász, vagy könyvkötő volt, műhelyeik voltak Lyonban, Burgosban, Salamancában és Madridban. Sok valószínűség szól amellett, hogy a híres Maioli-kötések egy része a lyoni G.-műhelyben készült. *Jaschik.*

GIUNTA, *Riano* (ejtsd: *dzsu—*), olasz festő, † 1267 előtt. A XIII. sz. első felében Pisa vezető mestere. Hiteles műve 2 Krucifixus a pisai S. Ranierino és az assisi S. Maria degli Angeli templomban. Mindkettő megkapóan mutatja be a bizánci művészettől be-

CSERESNYÉS als EÖRI CSUTORÁS SÁMUEL, csutorásmester

1734.jul.4-én Sümegen erősitette meg Acsády Ádám veszprémi püspök a veszprémi csutorás céh Articulusait. A kérelmezők között volt: Cseresznyés als Eöri Csutorás Sámuel, "Weszprémi Városunkban lakó Becsületes Csutorás czéhbeli Mester" is. 244.old.

BARTÓCZ JÓZSEF: A veszprémi cdutorások 241.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

Cseresznyés Andrea, [?] 1954

A XI. kerületi képzőművészeti iskolát végezte.

–: Az I. Nagybudapesti Gyermek Képzőművészeti Kiállítás 7. l

Család és Iskola, Bp. 1955. június VI/6.

Cseresnyés Istv. F.19.2.

Makón 5o körül rajztan. /Ly.N.r.19.2./

Gerencsér Imre, épülő

Meghalt. 44. éves volt.
Temetése a farkasréti temetőben
aug. 26-án.

— : Halálozás 11.

Népszabadság, Bp. 1972. aug. 19.

051

Cseresnyés István

vajztamtó ~~vajsló~~,

Makó

1850 k.

Kassai Vidor emlé-

kezési 65. p.

S RAJZOK LEIRÁSA

Cseresnyés István

rajztanító

Makón

emlitve

l.

Tragorvác mivészei

134. l.

Pelsöc 1941 VII/13

Alázatos tisztelettel tudatom a Doktor úrral
a 250.- Pengőt megkaptam egyben tudatom
hogy szerdán rozsnyóra vagyok idérve
orvasi vizsgálatra minden kereskedőnek
kötelerő miniszteri rendeletre tudő vizsgálatra
erért csak ortán mehetek így én szombaton
éste fogok fel utarni és egybe a munkát
megkezdeni és remélem Isten segítségével
fogohó 26 ra a munkát befogom fejezni
maradok alázatos szolgája

Cseresnyés Istv

rajztanító

l. 1850-ai évek

Makó

LykaMagymű1800-50

321. l.

pag. 493.

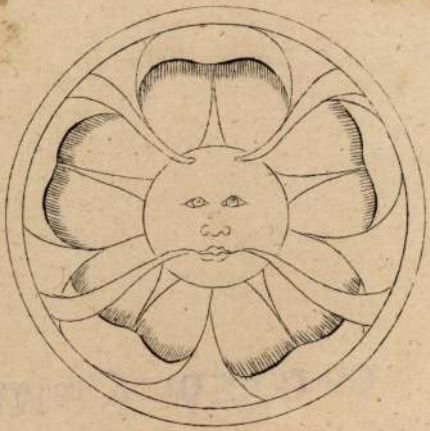

9.

5.

Csercsnyés

l.

Lykanemzromantika

98. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

vidéki árusítási osztály

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

CSERESZNYES SÁMUEL, csutorasmester

A veszprémi csutorás mesterek névsora 1722-1891.
35.-Cseresznyés Sámuel: Első adat 1739
258.old.

BARTÓCZ JÓZSEF: A veszprémi csutorások 251.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971